HRVATSKI TJEDNIK

BIBLIOGRAFIJA

1971.

Priredio
JOSIP BRLEKOVIĆ

MATICA HRVATSKA
ZAGREB 2002

Uvodne napomene

Bibliografija *Hrvatskoga tjednika* kronološka je, autorska i deskriptivna. Bibliografske su jedinice popisane prema kronološkome redoslijedu izlaženja pojedinih brojeva *Hrvatskoga tjednika*, a unutar svakoga pojedinog broja bibliografske jedinice poredane su autorski, u abecednome nizu prema početnome slovu odrednice (autorovo prezime, pseudonim ili autorovi inicijali; oznaka *Anonim* za nepotpisane priloge; imena korporativnih autora). Na početak autorskog, abecednoga niza uvrštavaju se anonimni prilozi poredani prema abecednome redoslijedu naslova članaka.

Osim standardnih elemenata u bibliografskom opisu članaka (*autor*, *naslov*, *broj stranice/stranica*), u obloj zagradi navodi se također i naziv *rubrike* te *podrubrike* (feljton, kolumna) unutar koje je pojedini članak objavljen, a naposljetku i *napomena*.

Poneki članci u *Hrvatskome tjedniku*, poput uvodnika ili priloga na duplerici, objavljeni su bez naziva rubrike, pa u bibliografskom opisu ovaj element nedostaje. Na nekim mjestima u predlošku gdje je naziv određene rubrike nenamjerno izostavljen, a jasno je o kojoj se rubrici radi, u bibliografskom je opisu taj naziv naveden u uglatim zagradama, primjerice ([Obljetnica]).

U *napomenama* se navode duži podnaslovi i nadnaslovi članaka, redakcijski podnaslovi i naslovi iz okvira, podaci o odgovornosti, vrsti i obliku novinskoga članka (vijest, izvještaj, osvrt, komentar, kritički prikaz, reportaža i dr.), podaci o namjeni tekstova, uredničke bilješke i primjedbe, podaci o ilustracijama (pobliže se opisuju samo one važnije) te bilješke o sadržaju članka. Bilješke ili anotacije većinom su obavijesnog, ponegdje, gdje je to po priređivačevu sudu potrebno, i zalihosnog karaktera, a primarna im je namjera pružiti informativni pregled tematike i sadržajâ članaka, posebice kada se sadržaj nekoga članka ne može jasno razaznati iz njegovog naslova. Namjera je ovih anotacija istodobno prikazati i stil i jezik autora, dakako, u najkraćim mogućim crtama. Stoga se često doslovce citiraju ili prepričavaju temeljne misli iz pojedinih članaka. Primjerice

SABOL, Željko. *Pogled u sutrašnjicu: 6. biennale mladih, Moderna galerija, Rijeka, ljeto 1971.* — Str. 20. — (Likovne umjetnosti)

Kritički prikaz skupne izložbe mladih umjetnika Jugoslavije na VI. biennalu mladih u Rijeci, visokovrijedne izložbe koja potvrđuje *da naši mladi naraštaji odbacuju akademizam i uobičajene školske šablone*. — Ilustrirano reprodukcijama umjetničkih ostvarenja Miroslava Šuteja (*City II B*), Ratka Petrića (*Govornik*) i Ratimira Pušelja (*Dobro jutro, Ana*).

Opširnost pojedine anotacije ovisi o važnosti, aktualnosti, etičkoj, filozofskoj, povijesnoj, umjetničkoj ili nekoj drugoj vrijednosti članka, i to: objektivno gledajući, prema sudu kritičke literature, i subjektivno, prema priređivačevu sudu.

Autorima se smatraju pisci članaka i književnih radova, pisci pisama, intervjuirane i anketirane osobe, autori i priređivači intervjua i anketa, te pisci raznih službenih priopćenja, izjava i apela. Tko će pri bibliografskom opisu *zauzeti* mjesto u odrednici a tko u napomeni, da li autor intervjua/ankete ili intervjuirana/anketriana osoba, ovisi o opširnosti, redakcijskom isticanju ili važnosti onoga dijela sveukupnoga teksta za koji svatko pojedinačno odgovara.

Ako autorstvo priloga potpisuju dva ili tri autora, prvo mjesto u odrednici zauzima prezime prvog ili najjače istaknutog autora priloga; slično pravilo vrijedi i u slučaju kada autorstvo priloga potpisuju četvorica ili više autora — tada se u odrednici navodi prezime i ime samo jednog autora dopunjeno oznakom... [*et al.*], lat. *i drugi*, dok se imena i prezimena ostalih autora uvrštavaju u napomenu. U napomenu su na isti način uvrštena imena i prezimena autora samostalnih tekstova, okupljenih pod jednim skupnim naslovom.

Konkretno, u napomenu su pretežno uvrštavana imena priređivača samostalnih tekstova okupljenih pod jednim skupnim naslovom, zatim imena priređivača intervjua i anketa, a uvijek su, i bez izuzetka u napomenu uvrštavana imena prevoditelja te autora slikovnih priloga.

Inicijali i pseudonimi, ako nisu razriješeni, popisani su u onim oblicima u kojima se navode u potpisu članaka, dakle, bez inverzije ili ostalih bibliografskih intervencija. Ako su inicijali razriješeni, tada prezime postaje abecednom redalicom, a dodaci uz inicijale stavljaju se u uglatu zagradu, primjerice

H. Š. = Š[OŠIĆ], H[rvoje].

Kada razriješenje inicijala nije u potpunosti sigurno, nego se samo pretpostavlja, tada se pretpostavljenom imenu u uglatoj zagradi dodaje upitnik, primjerice

D. H. = [Dubravko Horvatić?].

U imenskome kazalu takav se slučaj razriješava tako da se broj pripadajuće bibliografske jedinice pripisuje i inicijalu i pretpostavljenom autoru, a brojčana se oznaka bibliografske jedinice kurzivira.

Kod nepotpisanih, anonimnih priloga za čije se autorstvo doznalo posredno, prezime autora postaje abecednom redalicom i zajedno s imenom autora stavlja se u uglatu zagradu, primjerice

[GOTOVAC, Vlado].

Članci s potpisom uredništva ili redakcije *Hrvatskoga tjednika* kao odrednicu imaju naziv časopisa, odnosno, kao odrednica uzima se naziv korporativnoga tijela, dakle

Uredništvo = HRVATSKI tjednik. Uredništvo.

U imenskom se kazalu pod ovim imenom bilježe i brojevi bibliografskih jedinica u kojima su kao dodaci članku naznačene uredničke napomene, bilješke ili odgovori na pisma čitatelja. Samostalni nepotpisani urednički članci, redakcijske kolumne i feljtoni smatraju se anonimnim prilozima.

Kada autor u potpisu članka ističe i neke druge podatke osim imena i prezimena, pseudonima ili inicijala, a ti podaci utječu na smisao teksta ili ga smještaju u određeni kontekst, tada se takvi podaci navode u napomeni. To se odnosi, primjerice, na pisma čitateljâ u kojima podaci o mjestu prebivanja autora pisma počesto nedvosmisleno ukazaju na kontekst ili namjeru pisma, a zanimljivi su i podaci o nacionalnom sastavu, zanimanju ili društvenom statusu čitalačke publike *Hrvatskoga tjednika*.

Inicijali, pseudonimi i anonimni članci razriješeni su na temelju dostupnih pisanih podataka, ili su razriješeni međusobnom usporedbom tekstova potpisanih inicijalima i tekstova potpisanih punim imenima, te tekstova što se podudaraju po stilu ili području pisanja karakterističnom za nekog autora, pa dvojbe oko autorstva članka otpadaju. Time se ipak ne isključuje mogućnost pogreške.

Arhiv *Hrvatskoga tjednika* zasigurno bi razriješio mnoge dvojbe, ali on je djelomice zagubljen (uništen?), a djelomice nedostupan. Sjećanja suradnikâ i urednikâ *Hrvatskoga tjednika* u tome su smislu doista dragocjena: vjerujemo da će ta sjećanja, probuđena među ostalim i ovim izdanjem, biti jednoga dana povod novome, potpunijemu bibliografskom pregledu *Hrvatskoga tjednika*, pa možda i jednoj monografskoj studiji o ovim novinama.

Što se pak tiče članaka potpisanih grupom osoba ili organizacija, primjerice *Matica hrvatska* ili *Savez studenata Hrvatske,* oni se navode kao korporativni autori i na njih se primjenjuju pravila o odrednicama i redalicama iz *Pravilnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga* autorice Eve Verone (prema 2. izd. prvog dijela knjige, Zagreb 1986). Primjerice, ako u potpisu članka stoji *Upravni odbor Matice hrvatske* odrednica glasi:

MATICA hrvatska (Zagreb). Upravni odbor.

Dopunska pojašnjenja oko pojedinih korporativnih autora navode se u napomenama.

Iako u bibliografskoj praksi nije uobičajeno, na nekim se mjestima kao odrednica uzima ime osobe koja je potpisana uz ime ili u ime nekog korporativnog tijela: to je slučaj kada se iz samoga teksta ili iz nekih posrednih izvora saznalo da je potpisana osoba ujedno i autor teksta. U ovome slučaju, naziv korporativnog tijela navodi se u napomeni.

Za pretraživanje ove bibliografije izrađena su sljedeća kazala:

a) autorsko
b) stručno–tematsko
c) imensko–predmetno

Autorsko kazalo sadrži imena svih autora priloga, kao i ostalih suradnika, kako je već ranije naznačeno. Ovome kazalu pridodano je i kazalo nepotpisanih tekstova, kazalo inicijala, autorskih skraćenica i pseudonima te kazalo korporativnih autora.

Stručno–tematsko kazalo izrađeno je prema nazivima rubrika: budući da ti nazivi većinom jasno sugeriraju tematiku članaka, građa je unutar rubrike raspoređena prema stručnim skupinama koje su, djelomice, na tragu klasifikacijske sheme Univerzalne decimalne klasifikacije.

Predmetno kazalo sastoji se od osobnih, obiteljskih, korporativnih, zemljopisnih i tematskih odrednica. Predmetna se odrednica sastoji od glavne, vodeće odrednice te jedne ili više pododrednica. Da se ne bi zamjenjivale s brojem pripadajuće bibliografske jedinice, vremenske su odrednice omeđene oblim zagradama.

Hrvatski tjednik kroz cijelo je razdoblje objavljivanja izlazio u formatu 43x30 cm, u dvobojnom, crveno–crnom tisku i na standardne dvadeset četiri stranice. Izlazio je redovito, u razdoblju od 16. travnja do 3. prosinca 1971. kada je objavljen posljednji kompletni broj 33.

Za tiskanje je bio spreman i izvanredni 34. broj s izjavama Izvršnog odbora Matice hrvatske i uredništva *Hrvatskoga tjednika* u povodu kolektivne ostavke uredništva lista i događaja u Matici hrvatskoj nakon sastanka u Karađorđevu, ali je tadašnja vlast spriječila da već gotov slog u Vjesnikovoj tiskari bude i otisnut.

Članci objavljivani u *Hrvatskome tjedniku* raspoređeni su u pedesetak rubrika, od kojih su samo tri zastupljene u sva trideset i tri broja: *Karte na stol, Ljetopis* i *Pisma čitatelja.*

Stalnije su rubrike bile *Gospodarstvo* (u 32 broja), *Komentari* (u 25 brojeva), *Odjeci* i *Politika i društvo* (u 23 broja), *Književnost* (u 21 broj), itd.

Unutar pojedinih rubrika, objavljivane su, danas već antologijske, kolumne i feljtoni.

Prvi je broj *Hrvatskoga tjednika* tiskan u nakladi od 35 000 primjeraka, da bi naklada posljednjih brojeva premašila brojku od 130 000 primjeraka.

Za *Hrvatski tjednik* pisalo je stotinjak, što stalnih, što povremenih suradnika, a uređivalo ga je na desetke urednika. Glavni je urednik lista od prvoga do trinaestog broja bio Igor Zidić, a od trinaestoga do posljednjeg broja Vlado Gotovac.

Odgovorni urednik od prvoga do posljednjeg broja bio je Jozo Ivičević.

Na kraju ovih uvodnih napomena navodimo imena svih suradnika *Hrvatskoga tjednika*, onako kako su otisnuta u impresumu svih brojeva ovih novina *za kulturna i društvena pitanja*. Kurzivom je otisnut oblik suradništva u novinama, a u zagradama su navedeni vremenski intervali suradnje po brojevima *Hrvatskoga tjednika*.

Glavni urednici
IGOR ZIDIĆ (1–12)
VLADO GOTOVAC (13–33)

Odgovorni urednik
JOZO IVIČEVIĆ (1–33)

Urednici
STJEPAN BABIĆ (1–12), **Zvonimir Berković** (1–33), **Vlado Gotovac** (13–33), **Dubravko Horvatić** (5–12), **Jozo Ivičević** (1–33), **Tomislav Ladan** (1–12), **Srećko Lipovčan** (1–12), **Zvonimir Lisinski** (1–33), **Zlatko Posavac** (1–12), **Petar Selem** (1–12), **Tvrtko Šercar** (1–12), **Ivo Škrabalo** (1–33), **Hrvoje Šošić** (1–33), **Vladimir Vuković** (29–33), **Franjo Tuđman** (1–12), **Igor Zidić** (1–12)

Stalni suradnici
Stjepan Babić (13–29), **Bruno Bušić** (13–33), **Ivan Cerovac** (13–33), **Zlatko Posavac** (13–33), **Petar Selem** (13–33), **Tvrtko Šercar** (13–33), **Srećko Lipovčan** (13–33), **Franjo Marinković** (17–33), **Zlatko Markus** (13–33), **Krunoslav Šuto** (13–24), **Vladimir Vuković** (16–28), **Igor Zidić** (13–14)

Tehnički urednik
Drago Čvrljak (2–33)

Tajnik uredništva
Franjo Marinković (1–16), **Marija Funes** (17–33)

Fotografija
Ranko Karabelj (2–33)

Likovni urednik
Sanja Iveković (1–10)

Lektor
Roman Turčinović (24–33)

Služba organizacije
Bariša Grgić (24–33), **Zlatko Šešerin** (24–33)

Uredničko vijeće
Zdravko Ašperger (1–33), **Zvonimir Bartolić** (Čakovec), (1–33), **Nikola Batušić** (2–33), **Vlaho Benković** (Dubrovnik), (1–33), **Tihomil Beritić** (1–33), **Stjepan Čuić** (1–33), **Žarko Domljan** (1–33), **Branimir Donat** (1–33), **Šime Đodan** (1–33), **Nedjeljko Fabrio** (Rijeka), (1–33), **Vid Fijan** (Varaždin), (1–33), **Ljubica Filipić–Ivezić** (Pula), (1–33), **Vladimir Filipović** (1–33), **Cvito Fisković** (Split), (1–33), **Miljenko Foretić** (Dubrovnik), (1–33), **Ivo Frangeš** (1–33), **Ivica Gaži** (1–33), **Vlado Gotovac** (1–13), **Drago Ivanišević** (1–33), **Hrvoje Iveković** (1–33), **Dubravko Jelčić** (1–33), **Ljudevit Jonke** (1–33), **Vjekoslav Kaleb** (24–33), **Radoslav Katičić** (1–33), **Igor Kuljerić** (1–33), **Ivan Kušan** (1–33), **Tomislav Ladan** (13–33), **Trpimir Macan** (1–33), **Ante Marin** (1–33), **Ranko Marinković** (1–33), **Dragan Mucić** (Osijek), (1–33), **Zdenka Munk** (1–33), **Ivan Mužić** (Split), (2–33), **Stijepo Obad** (Zadar), (2–33), **Vlatko Pavletić** (1–33), **Pavao Pavličić** (1–24), **Danilo Pejović** (1–33), **Strahimir Primorac** (1–33), **Stjepan Radić** (1–33), **Vladimir Ruždjak** (1–33), **Željko Sabol** (Bjelovar), (1–33), **Ante Sekulić** (Delnice), (1–33), **Aleksandar Stipčević** (1–33), **Ivo Supek** (1–33), **Ante Sviličić** (Split), (1–33), **Petar Šegedin** (1–33), **Šerif Šehović** (1–33), **Krešimir Šipuš** (2–33), **Fabijan Šovagović** (2–33), **Miroslav Šutej** (Kutina), (1–33), **Dionizije Švagelj** (Vinkovci), (1–33), **Dragutin Tadijanović** (1–33), **Bruno Tandara** (Imotski), (2–33), **Mirko Tomasović** (Split), (1–33), **Franjo Tuđman** (13–33), **Jelena Uskoković** (1–33), **Miroslav Vaupotić** (1–33), **Marko Veselica** (1–33), **Antun Vrdoljak** (1–14), **Vice Vukov** (1–33), **Vladimir Vuković** (1–15), **Franjo Zenko** (1–33), **Bože V. Žigo** (1–33)

Bibliografija je izrađena prema kompletno sačuvanim primjercima *Hrvatskoga tjednika* iz fonda Knjižnice Matice hrvatske.

Članci iz posljednjega, izvanrednoga broja *Hrvatskoga tjednika* obrađeni su prema pretisku *Hrvatskoga tjednika,* u nakladi Novinsko izdavačke kuće *Newyorški tjednik inc,* New York 1977.

Bibliografske kratice i interpunkcijske oznake

. —	*točka, razmak, crta, razmak* — koristi se za odvajanje glavnih elemenata bibliografskog opisa u jedinici
[]	*uglata zagrada* — koristi se za priređivačeve nadopune glavnim elementima bibliografskog opisa te za sve podatake koji u publikaciji nisu navedeni
Podnasl.	*podnaslov* — kratica koja se korisiti u napomenama, odnosno anotacijama gdje se uvrštavaju duži podnaslovi i nadnaslovi koji dodatno pojašnjavaju glavni stvarni naslov članka
()	*obla zagrada* — zatvara podatak o nazivu rubrike unutar koje je tiskan neki članak
...[et al].	lat. et alii, *i drugi* (autori) — kratica se koristi u slučaju kada članak potpisuje više od trojice autora, pa se kao autor članka navodi prvi ili najjače istaknut autor, a pokraj njegova imena stavlja se ova kratica kao oznaka suautorstva.
[i. e.]	lat. id est, *to jest* (ispravan oblik) — kratica, stoji u uglatoj zagradi i koristi se za ispravak pogrešno otisnute riječi u predlošku
v.	uputnica *vidi*
v. i	uputnica *vidi i*
=	*znak jednakosti* — koristi se za bilježenje slučajeva paralelizma, najčešće pri navođenju usporednih naslova, primjerice naslova u izvorniku nekog stranog jezika i prijevoda tog naslova na hrvatski jezik

Kratice

bibl.	biblioteka
BiH	Bosna i Hercegovina
CIA	Central Intelligence Agency (središnja obavještajna agencija)
CK	Centralni komitet
ČSSR	Čehoslovačka Socijalistička Republika
DKG	Dramsko kazalište Gavella
DKH	Društvo književnika Hrvatske
FAS	Filmski autorski studio
FNRJ	Federativna Narodna Republika Jugoslavija
GSU	Galerija suvremene umjetnosti
HFD	Hrvatsko filološko društvo
HKD	Hrvatsko književno društvo
HKUD	Hrvatsko kulturno–umjetničko društvo
HNK	Hrvatsko narodno kazalište
HPSS	Hrvatska pučka seljačka stranka
HRSS	Hrvatska republikanska seljačka stranka
HT	Hrvatski tjednik
IFSK	Internacionalni festival studentskih kazališta
IK	Izvršni komitet
INA	Industrija nafte
JAT	Jugoslavenski aerotransport
JAZU	Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
jed.	jedinica
JNA	Jugoslavenska narodna armija
izd.	izdanje
JPTT	Jugoslavenska pošta, telegraf, telefon
JŽ	Jugoslavenske željeznice
KO	Koordinacioni odbor
KP	Komunistička partija
KPD	Kulturno–prosvjetno društvo
KPH	Komunistička partija Hrvatske
KPJ	Komunistička partija Jugoslavije

KUD	Kulturno–umjetničko društvo
lat.	latinski
MBZ	Muzički bijenale Zagreb
MGM	Metro–Goldwyn–Mayer
MH	Matica hrvatska
MSU	Muzej suvremene umjetnosti
NATO	North Atlantic Treaty Organization (Organizacija Sjevernoatlantskog sporazuma)
NBJ	Narodna banka Jugoslavije
NDH	Nezavisna Država Hrvatska
NK	Nogometni klub
NOB	Narodnooslobodilačka borba
NOP	Narodnooslobodilački pokret
NR	Narodna Republika
NZMH	Nakladni zavod Matice hrvatske
OK	Okružni komitet/Općinski komitet
PEN	International Association of Poets, Playwrigths, Editors, Essayists and Novelists
PIK	Poljoprivredno–industrijski kombinat
PTT	pošta, telegraf, telefon
RK	Republička konferencija
RTV	Radiotelevizija
SAD	Sjedinjene Američke Države
SDK	Služba društvenog knjigovodstva
SFRJ	Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija
SHS	Država ili Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca
SIV	Savezno izvršno vijeće
SK	Savez komunista
SKD	Srpsko kulturno društvo
SKH	Savez komunista Hrvatske
SKJ	Savez komunista Jugoslavije
SR	Socijalistička republika/Savezna Republika
SRH	Socijalistička republika Hrvatska
SS	Studentski savez
SSH	Savez studenata Hrvatske
SSJ	Savez studenata Jugoslavije
SSRNH	Socijalistički savez radnog naroda Hrvatske
SSS	Srednja stručna sprema
SSSR	Savez Sovjetskih Socijalističkih Republika

SSZ	Savez studenata Zagreba
SUBNOR	Savez udruženja boraca Narodnooslobodilačkog rata
TANJUG	Telegrafska agencija Nove Jugoslavije
TV	Televizija
ULUH	Udruženje likovnih umjetnika Hrvatske
UN	Ujedinjeni narodi
USA	United States of America
VSS	Visoka stručna sprema
VUS	Vjesnik u srijedu
WR	Wilhelm Reich
ZAVNOH	Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Hrvatske
ZET	Zagrebački električni tramvaj
ZKM	Zagrebačko kazalište mladih
ŽTP	Željezničko transportno poduzeće

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 1*
Zagreb, 16. travnja 1971.

1 **ANONIM.** *476 dana.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Kritički komentar neučinkovitosti Republičkoga fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti i natječajâ za sufinanciranje novina za kulturu što ih je ovaj Fond raspisao, a koji traju više od godinu dana, premda su novci osigurani. Kada se Matica hrvatska u siječnju 1970. prijavila na prvi natječaj s prijedlogom o pokretanju polumjesečnika za kulturu (naslov lista *Obzorja*, nosilac projekta Grgo Gamulin) čiji je prvi broj trebao izići u svibnju te godine, tražila se javna rasprava o ponuđenim programima. Rasprave nije bilo pa je u mjesecu studenome raspisan drugi natječaj na kojega se Matica hrvatska prijavljuje s novim prijedlogom: umjesto polumjesečnika izdavao bi se tjednik (naslov *Hrvatski tjednik*), u većoj nakladi, s Igorom Zidićem kao glavnim urednikom. Međutim, Fond nije uspio organizirati sastanak Komisije za dodjelu sredstava namijenjenih izdavanju časopisa, pa je prijedlog opet ostao na čekanju. Jedinu naznaku o njegovoj daljnoj sudbini dala je predsjednica fonda Anica Magaš, ustvrdivši kako ona osobno nije za *Hrvatski tjednik*, jer da mu je naklada, navodno, preniska, a ona ne bi mogla podržati inicijative koje ne računaju s nakladom od 100 000 do 150 000 primjeraka!

2 **ANONIM.** *XIX sjednica.* — Str. 4. — (Politika i društvo. Ističemo)
Komentar službenog priopćenja sa sjednice CK SK Hrvatske što *mnogo toga nagovještava, ali malo toga otkriva.* Može se zaključiti samo to kako *progresivni kurs u SFRJ politički pobjeđuje,* ali to ne znači da će se pobijeđene, stare i konzervativne snage u potpunosti povući: očekuje se da u svom otporu počnu koristiti nepolitička i *niska* sredstva.

3 **ANONIM.** *Drugu Milutinu Baltiću, s ljubavlju.* — Str. 6. — (Karte na stol)
Hrvatski tjednik poručuje predsjedniku sindikata u Hrvatskoj neka se ostavi klevetanja Matice hrvatske, i neka se više posveti radu svoje organizacije čije postojanje postaje sve besmislenije.

4 **ANONIM.** *Gdje su novci?* — Str. 6. — (Karte na stol)
Bilješka o odnosu Narodne banke Jugoslavije prema Komunalnoj banci i štedionici u Osijeku.

5 **ANONIM.** *Nacije za internu uporabu.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Kritička bilješka o izjavi slovenskog akademika Francea Stelèa, *generalnog komesara* pariške izložbe *Umjetnost na tlu Jugoslavije*, koji je na TV Beograd u povodu ove izložbe izjavio kako je ona uspjela jer nije priređena po kriteriju *interno nacionalnom*, odnosno, kako se po prvi put *ovakva (jugoslavenska) izložba priređuje bez političkih spekulacija.*

6 **ANONIM.** *Osuda zločina.* — Str. 5. — (Politika i društvo)

Osuda štokholmskog atentata i zlorabe hrvatskog imena u vezi s tim atentatom (v. i 27). [Radi se o atentatu na Vladimira Rolovića, jugoslavenskoga veleposlanika u Švedskoj, što su ga počinili hrvatski emigranti Miro Barešić i Anđelko Brajković. Barešić je tvrdio da Rolovića nisu namjeravali ubiti, već oteti i mijenjati ga za hrvatske proljećare osuđene i zatvorene u jugoslavenskim zatvorima. Barešić i Brajković osuđeni su na doživotnu robiju, ali su Barešića švedske vlasti nakon godinu dana pustile na slobodu, na zahtjev nekolicine Hrvata koji su 15. rujna 1972. oteli švedski zrakoplov prijeteći da će ubiti sve putnike ne bude li Barešić pušten. Avion je sletio u Francovu Španjolsku, gdje je Barešić bio do proljeća 1974, a zatim je otišao u Paragvaj. Šest godina boravi u SAD pod lažnim imenom, a onda se opet vraća u Paragvaj, gdje njegov identitet biva napokon otkriven, te ga CIA uhićuje i vraća u SAD. Izručen je Švedskoj 1980. i ponovno zatvoren. Pet godina kasnije kazna mu je smanjena na 18 godina zatvora, te je 1987. pušten na slobodu. Ponovo odlazi u Paragvaj odakle se u ljeto 1991. vraća u Hrvatsku i nedugo zatim pogiba pod sumnjivim okolnostima u zadarskom zaleđu].

7 **ANONIM.** *Top–biseri.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Osvrt na teoriju jednoga uglednog hrvatskog sociologa koji smatra kako država odumire pa nacijama i nije potrebna državnost! Država će možda i stvarno odumrijeti: ali ponajprije zbog vlastita zagušenja — velike administracije, velike nezaposlenosti i gospodarske emigracije!

8 **ANONIM.** *Zagreb: Zrinski i Frankopani.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Izvještaj o svečanoj akademiji u povodu 300. obljetnice smrti Zrinskog i Frankopana u organizaciji Odvjetničkog zbora grada Zagreba.

9 **ANONIM.** *Zbog »renomea«!* — Str. 6. — (Karte na stol)

Osvrt na dokument *O položaju saveznih banaka* Radne grupe Izvršnog vijeća Hrvatske za bankarstvo u kojemu se tvrdi da bi likvidacija saveznih banaka, zahvaljujući kojima je hrvatsko gospodarstvo uvelike opljačkano, imala nesagledive posljedice za jugoslavensko gos-

podarstvo, posebice hrvatsko, zbog njegovog *stečenog renomea* i *poslovne tradicije*?!

10 **B[AŽANT], V[ladimir].** *Više od 600 članova: Matica hrvatska u Bjelovaru.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)

Osvrt na povijest osnivanja Ogranka, njegovu organizaciju i članstvo, te vijest da je 24. siječnja 1971. održana Osnivačka skupština Ogranka Matice hrvatske u Bjelovaru, na kojoj je za predsjednika izabran Božo Orešković. U ime središnjice Matice hrvatske govorili su Miroslav Brandt i Ive Mažuran. — Ilustrirano.

11 **BABIĆ, Stjepan.** *Jezik naš hrvatski.* — Str. 14. — (Književnost)

Kolumna o jeziku: Hrvati su prihvatili naziv *hrvatskosrpski/srpskohrvatski* kao naziv za svoj jezik nalazeći *u tome neko znanstveno opravdanje koje polazi od očite činjenice: sporazumijevamo se bez prevodilaca* zaboravivši kako razumljivost nije sama po sebi mjerilo *da li je jezik dvaju naroda jedan ili nije*, zaboravivši da je hrvatski književni jezik oblikovao svoj posebni lik.

12 **BELAMARIĆ, Slavijan.** *Hrvatska bez krila.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Sadrži i bilješku: *Izlaganje direktora Pan Adrie u Zagrebu, na sastanku političkog aktiva grada Zagreba.* — Kritički komentar teorije i prakse napada na program razvoja hrvatske zračne flote, razvoja koji je počeo suradnjom *Pan Adrie* s američkom zrakoplovnom kompanijom *Pan American.* Program je uključivao: *lanac hotela od Zagreba do Jadrana, mrežu aerodroma, jaku zračnu flotu vezanu za sistem linija Panam, prodaju »paketnih usluga«* putem 8000 poslovnica *Panam u svijetu.* Napadači programa, ponajprije JAT, domogli su se programa a *zatim snagom kapitala, državne administracije, pa i vojske, prešli u akciju da oni ostvare taj program.* Zahvaljujući tome, pa zatim privlačenju ili bolje rečeno otimačini hrvatskih pilota, te suradnji s reeksporterskim poduzećima i bankama poput *Genexa, Inexa* i *Progresa* zaduženima za financijsko porobljavanje hrvatskih hotela, JAT je preko noći ostvario takvu ekspanziju da mu je određena uloga *nacionalnog* avio–prijevoznika. Jedini način da se riješi ovakva situacija jesu prijedlozi za osnivanje hrvatskoga zrakoplovstva, hrvatske zračne flote. — Ilustrirano.

13 **BERKOVIĆ, Zvonimir.** *Što ćemo odgovoriti Milanu Ogrizoviću?: stota obljetnica hrvatske opere.* — Str. 21. — (Glazba)

Zapis o hrvatskoj Operi, u povodu svečane proslave 100. obljetnice postojanja. — Ilustrirano fotografijama s proslave.

14 **BIČANIĆ, Nikola.** *Pravo na kritiku.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Gospić. — O *nezdravim pojavama u postojećim hrvatskim novinama.* — Sadrži i odgovor uredništva.

15 **BUDIŠA, Dražen.** *S kim smo se sukobili u studentskom pokretu?* — Str. 16.

Skupni nasl.: *Studentski pokret u Hrvatskoj.* — Prvi dio razgovora sa *predstavnicima pokreta zagrebačkih sveučilišta* (v. i 125). — Sadrži ulomak iz izlaganja predsjednika Saveza studenata Zagreba: protivnici su studentskoga pokreta svi oni koji ne žele da Hrvatska bude suverena na svom nacionalnom prostoru i da sama kroji svoju sudbinu. Protivnici su oni koji smatraju da pola milijuna hrvatskih radnika emigranata nije problem, kao ni eksploatiranje Hrvatske putem financijskoga kapitala. Protivnici su oni koji smatraju *da deklariranje* (tj. ponavljanje i dokazivanje da smo Hrvati) *nije dostatan politički angažman* i protivnici su oni koji brane studentima političku akciju u kojoj se studenti pozivaju na načela oficijelne politike, *jer da studentski pokret mora prekoračiti sve službeno.* (...) *I dakako, imali smo sukoba, i ti su sukobi bili najteži s onima koji drže da se nitko drugi ne smije pojaviti na području političke akcije: ono kao da pripada njima samim tim što im je službeno dodijeljeno.* — Ilustrirano.

16 **DEKANOVIĆ, Ivo.** *Pepeo Frana Mažuranića: nakon četiri desetljeća.* — Str. 15. — (Književnost)

Portret Frana Mažuranića kao književnika i čovjeka, a u povodu vijesti da je iz Berlina u domovinu prenesen pepeo Vladimira Frana Mažuranića. Autor se pita nije li Mažuranić postao simbolom iskorjenjenika i prognaničke sudbine dijela Hrvata, koji gubeći stalno domovinu goli opstanak traže u tuđini? — Sadrži i pjesmu: »*Još Hrvatska...*«*: (Šandoru Đalskome).*

17 **FALAT, Franjo.** *Zagreb u Hrvatskoj i Hrvatska u Zagrebu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Petrinja. — Čitatelj smatra kako u rad uredništva treba uključiti i ljude iz *pokrajine.* — Sadrži i odgovor uredništva.

18 **FILIPOVIĆ, Vladimir.** *O filozofskoj baštini Hrvata: za »Hrvatski tjednik« govori Vladimir Filipović.* — Str. 17. — (Filozofija)

Razgovor vodio Zlatko Posavac. — O pripremama za objavljivanje antologije tekstova starih hrvatskih filozofa latinista, o smjerovima proučavanja hrvatske filozofske baštine, itd. — Ilustrirano fotoportretom Vladimira Filipovića.

19 **IVEKOVIĆ, Hrvoje.** *Pozdravni govor Hrvoja Ivekovića: Godišnja skupština Hrvatskog kulturno–umjetničkog društva »Bunjevačko kolo«.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)

Govor potpredsjednika Matice hrvatske u Subotici, 21. ožujka 1971. — Ilustrirano fotoportretom Hrvoja Ivekovića.

20 **IVIČEVIĆ, Jozo.** *Unitarizam: krinka za hegemoniju: u susret ustavnim promjenama.* — Str. 4. — (Politika i društvo)

Članak u povodu predstojećih ustavnih promjena. — Kroz povijesno–pravnu analizu nastanka i razvoja politike unitarizma u Jugoslaviji 1918–1971, autor dokazuje da su krajnji rezultati unitarističke politike: genocidnost prema nesrpskim narodima putem denacionalizacije, diktatura *šestojanuarskog ili birokratsko–staljinističkog tipa*, te naposljetku, konačno oblikovanje naroda u Jugoslaviji. No, takva je politika istodobno i prijetnja srpskome narodu: ona izaziva revanšizam i izolaciju. — Ilustrirano.

21 **KIKIĆ, Geza.** *Ambrozije Boza Šarčević (1820–1899).* — Str. 11. — (Povjesnica)

Osvrt na život i djelo narodnoga tribuna u povodu 150. obljetnice njegova rođenja i 100. obljetnice hrvatskoga narodnog preporoda bačkih Hrvata.

22 **KOMARICA, Zvonimir.** *Popis »inozemaca«.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Osvrt na nestručni i površni popis stanovništva u inozemstvu što ga je proveo Savezni zavod za statistiku. Između ostaloga, Zavod je preporučio *da naši građani »inozemci« pošalju desetak podataka o sebi i svojim rođacima u zemlju, a oni koji nemaju rođake da se jave u diplomatsko–konzularna predstavništva i dadu podatke za popisivanje. Netko je već napisao: »statistika po susjedu«!*

23 **L[IPOVČAN], S[rećko].** *Poluprazno gledalište za tunel kroz Učku.* — Str. 3. — (Komentari)

Osvrt na svečanu priredbu u zagrebačkom HNK–u, posvećenu izgradnji tunela kroz Učku. — Ilustrirano.

24 **L[IPOVČAN], S[rećko].** *Obljetnice: Ivan Perkovac.* — Str. 11. — (Povjesnica)

Bilješka o životu i djelu uglednoga hrvatskog novinara i političara u povodu stote obljetnice njegove smrti (1826–1871). — Ilustrirano portretom Ivana Perkovca.

25 **L[ISINSKI], Z[vonimir].** *Split: poraz autonomaštva i rođenje kazališta.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

O manifestacijima hrvatstva: izvještaj o obilježavanju 70. obljetnice smrti Gaje Bulata i 80. obljetnice postavljanja kamena temeljca za zgradu Hrvatskoga narodnog kazališta u Splitu.

26 **MAROEVIĆ, Tonko.** *Lica Oskara Hermana: uz retrospektivnu izložbu u Umjetničkom paviljonu.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

Osvrt na slikarevo djelo, posebno na motiv ljudskog lica: u povodu retrospektivne izložbe u Muzeju za umjetnost i obrt. — Ilustrirano reprodukcijama slika *Dvije žene* i *Glava* Oskara Hermana.

27 **MATICA hrvatska** (Zagreb). Predsjedništvo. *Protiv zločina i zloporabe hrvatskog imena: prosvjed Matice hrvatske*. — Str. [1].
Osuda štokholmskog atentata i antihrvatske propagande pokrenute tom prigodom (v. i 6).

28 **PAVLETIĆ, Vlatko.** *Duh oporbe i idealizma u hrvatskoj književnosti*. — Str. 12–13. — (Književnost)
Književno–povijesna raščlamba glavnih odrednica hrvatskoga duha u hrvatskoj književnosti. Dvije su glavne odrednice toga duha oblikovane još u srednjovjekovnoj književnosti: idealizam i oporba, *angažiranost u borbi za goli opstanak*. Hrvati su u svojoj povijesti (i književnoj) bili *vjerni idealima, ustrajni u vlastitim uvjerenjima i na svoju štetu dosljedni u dogovorima i ugovorima, Hrvati su — u etičkom, a ne filozofskom određenju — fundamentalno idealisti*. Hrvatski je duh, onako kako ga oblikuju ili razobličuju hrvatski književnici, samozatajan i pripravan na žrtvu, on je neosvajački *u odnosu prema slabijima*, adaptivan i sklon posvajanju i zaštićivanju ugroženih, a hrvatska je povijest *niz monotonih varijacija arhetipne bajke o Crvenkapici i vuku*. Kao posljedice takvih osobina javlja se u hrvatskom duhu još jedna bitna odrednica: nezadovoljstvo. Prkos, bijes i očaj, *najčešći orijentiri na putu do odgonetke tajne hrvatskoga duha*, najbolje su formulirani u Krležinu djelu u kojemu su sabrane sve bitne odrednice hrvatskoga duha: čvrsta privrženost prema formuli *ili — ili; težnja za globalnom reformom kao inspiracija za revoluciju*; idealizam; *nepomirljivi kriticizam, koji ne štedi nikoga a najmanje sebe*; ikonoklastičnost, odnosno slaganje s ničeanstvom; težnja za spoznajom istine i pravde; potreba za ljudskom mjerom, odnosno *terencijevsko osjećanje da ništa ljudsko ne smije biti strano*; revizionizam u pogledu izdaje ili zaborava ideala; povjerenje u snagu vlastitih uvjerenja; vraćanje ishodištu. Uzimajući u obzir, dakle, sve ove odrednice, moglo bi se reći da je *ipak najpretežniji sastojak hrvatskoga duha — kritičnost uperena u svijet, u sve, i uvrnuta u vlastitu srž, u ishodište svega*. — Bibliografska bilješka uz tekst. — Ilustrirano, crteži Hrvoje Šercar.

29 **S. [Srećko Lipovčan?]**. *Svečanost u Drnišu*. — Str. 23. — (Matica hrvatska. Nova sjedišta)
Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Drnišu, održane 28. ožujka 1971. — Na Skupštini su govorili: Zvonimir Komarica, Vlado Gotovac, Srećko Lipovčan, Ante Jerković. Na priredbi poslije Skupštine sudjelovali su: Marijana Radev, Stjepan

Radić, Vice Vukov i ansambl *Croatia*. — Ilustrirano, panorama grada.

30 **SABOL, Željko.** *Kad izgovorim tvoje ime*. — Str. 14. — (Književnost)
Antologijska pjesma. — Ilustrirano, autorova fotografija.

31 **SELEM, Petar.** *Obnova našega glumišta: dubrovački razgovori o hrvatskome kazalištu*. — Str. 19. — (Kazalište)
Kritika *nacionalne nekonstituiranosti hrvatskog kazališta*. — Ilustrirano.

32 **SIKIRICA, Stipe; JORDAN, Vasilije.** *U Herceg Novom sve po starom: zašto je hrvatska delegacija napustila Savezni kongres?* — Str. [24]. — (Ljetopis)
[Priredio] D. H. [Dubravko Horvatić?]. — Izjave Vasilija Jordana i Stipe Sikirice o razlozima napuštanja izvanrednog kongresa Saveza likovnih umjetnika Jugoslavije. — Ilustrirano.

33 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Našičko »kulturno proljeće«*. — Str. 23. — (Matica hrvatska. Nova sjedišta)
Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Našicama održane 21. ožujka 1971. pred tri tisuće ljudi u dvorani i izvan nje. Za predsjednika Ogranka izabran je Stipe Jukić, a u ime Središnjice Matice hrvatske prisustvovali su Zvonimir Komarica, Pero Budak, Ivan Raos, Srećko Lipovčan i Zlatko Posavac. — Ilustrirano.

34 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: gostovanje Dubrovčana*. — Str. [24]. — (Ljetopis)
Vijest o gostovanju kazališta *Marin Držić*. — Ilustrirano.

35 **SOVIĆ, Ivan.** *Novo književno ime*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Sisak. — Pismo s bilješkom o nazivu ulice u Sisku: *Ulica Pavla*[!] *Mihovila Miškine*. — Ilustrirano fotografijom ploče s natpisom ulice.

36 **STARČEVIĆ, Ante.** [*Pismo oporbenome listu »Sloboda«*]. — Str. 10. — (Povjesnica)
U potpisu: *Na Sušaku, 15. lipnja 1883*. — Autor se zahvaljuje svima koji su mu izrazili velike riječi hvale za njegov imendan i šezdesetgodišnjicu, ali smatra kako živa čovjeka u javnim poslovima ne treba slaviti, već ga se mora podržati i nasljedovati ako radi za opće dobro, tako da svatko pridonese općem dobru naroda. — Ilustrirano fotografijom nadgrobnog spomenika Ante Starčevića u Šestinama.

37 **STARČEVIĆ, Ante...** [et. al.]. *O nama*. — Str. 11. — (Povjesnica. Misli)

Izbor prigodnih misli o Hrvatima iz djela Ante Starčevića, Antuna Gustava Matoša, Frana Supila i Stjepana Radića. — Ilustrirano.

38 **ŠEGEDIN, Petar.** *Magnum crimen.* — Str. 5. — (Politika i društvo)

Zapis: o značenju hrvatskih intelektualaca, podrijetlom nehrvata i doseljenika, za hrvatsku kulturu; o odnosu hrvatskih intelektualaca iseljenika prema vlastitoj kulturi i domovini, odnosu što se nerijetko iskazuje preziranjem vlastitoga naroda kao nacije. — Ilustrirano.

39 **Š[ERCAR], T[vrtko].** *Pogodni uvjeti za rad: godišnja skupština u Požegi.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)

Izvještaj s godišnje skupštine Ogranka Matice hrvatske u Požegi, održane 21. ožujka 1971. — Ilustrirano.

40 **Š[ERCAR], T[vrtko].** *Gradišćanski Hrvati u posjetu Matici hrvatskoj u Zagrebu.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijest o posjetu studenata i profesora Pedagoške akademije iz Gradišća. — Ilustrirano, slika zgrade Matice hrvatske.

41 **ŠKRABALO, Ivo.** *Pečat iz Kranja.* — Str. 3. — (Komentari)

Komentar zbivanja na Kongresu filmskih radnika Jugoslavije u Kranju, 20–21. III. 1971.

42 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Povijesna prekretnica: autocesta Split — Zagreb.* — Str. 9. — (Gospodarstvo)

Komentar značenja izgradnje autoceste za razvoj Hrvatske. Ona nije samo najveći pothvat u gospodarskoj povijesti Hrvatske — njeno najveće značenje ogledat će se u integraciji svih dijelova Hrvatske: ona će povezati središnje i južne dijelove Jadrana sa Zagrebom, istočnim dijelovima Hrvatske i s Europom *sve do Baltika*, omogućavajući Hrvatskoj usmjeravanje gospodarstva prema pomorskoj i jadranskoj orijentaciji. Stoga ova cesta mora postati *opća hrvatska akcija*, jer po ciljevima izgradnje i *materijalnim žrtvama* što ih ta izgradnja traži, ovaj će pothvat biti teško ostvariv ako ga se ne shvati kao nacionalnu obvezu i kao *dug svakog stanovnika Hrvatske*. Da je tome tako, govori u prilog i činjenica da je autor, rođeni Slavonac, svjestan kako je Slavonija najzapostavljenija pokrajina u Hrvatskoj, ali da u stvaranju nacionalnih prioriteta u sadašnjem trenutku, autocesta Split — Zagreb mora imati prednost.

43 **Š[OŠIĆ], H[rvoje].** *Za preporod hrvatskog sela.* — Str. 9. — (Gospodarstvo)

Kritički komentar stanja hrvatskog agrara: hrvatski seljak raseljava se i polako nestaje. Razlog je ovoj pojavi staljinističko poimanje *da je seljaštvo u svojoj biti reakcionarna, svakome napretku protivna masa, koju stoga, u socijalizmu valja natjerati sredstvima — izravne ili neizravne — državne prisile*: *do konačnog uništenja seljačkog*

gospodarstva, njegovom kolektivizacijom. Zato se kao jedini mogući izlaz iz ove situacije javlja potreba nove agrarne reforme i promjena odnosa prema hrvatskom selu u cjelini. — Ilustrirano.

44 **ŠUTO, Krunoslav** *Mala turistička reeksporterska fantazija u tri stavka.* — Str. 3. — (Komentari)

O lošem sustavu kreditiranja i investiranja u turističke djelatnosti u kojemu se zrcale svi bitni problemi hrvatskoga gospodarstva: *reeksporteri, eksploatacija, banke, eksproprijacija, središta osamostaljene financijske i političke moći, nacionalizacija, samoupravljanje i etatizacija.*

45 **TENŽERA, Veselko.** *Uniformirani vizionar se buni: Teatar itd, Zagreb, Günter Grass, Plebejci uvježbavaju ustanak, režija Georgij Paro i kolektiv.* — Str. 19. — (Kazalište)

Kritički prikaz predstave: *Georgij Paro, po svemu sudeći, poslije ove predstave više ne može natrag: napravio je, oprostite mi banalnost, živu predstavu, igru koja je imala ritam i tempo živog scenskog organizma. Unutar takva zamišljaja izvedbe glumci su djelovali kao preporođeni, pa čak i oni za koje smo ranije mislili da su izabrali pogrešan životni poziv.* — Ilustrirano fotografijom scene iz predstave.

46 **TOMASOVIĆ, Mirko.** *Libar Marka Marulića — Marul u ediciji »Pet stoljeća hrvatske književnosti«.* — Str. 15. — (Književnost)

Kritički prikaz dijela knjige *Hrvatski latinisti I*, priredili Veljko Gortan i Vladimir Vratović, Matica hrvatska i Zora, Zagreb 1969, te Kritički prikaz knjige Marka Marulića: *Judita*; *Suzana*; *Pjesme*, Matica hrvatska i Zora, Zagreb 1970. Uz neke manje zamjerke priređivačima i prevoditeljima, ova se izdanja mogu ocijeniti kao važan doprinos i poticaj proučavanju hrvatske književnosti. — Ilustrirano, detalj Meštrovićeva spomenika Marku Maruliću.

47 **TUĐMAN, Franjo.** *Hrvatski pogledi o uređenju južnoslavenske zajednice (I).* — Str. 10. — (Povjesnica)

Povijesni feljton: analiza i komentar koncepcija hrvatskih političkih stranaka u Austro–Ugarskoj, te Supilova memoranduma za stvaranje posebne hrvatske države. — Ilustrirano fotografijom Frana Supila.

48 **VESELICA, Marko.** *Naši životni interesi.* — Str. 8. — (Gospodarstvo)

Analiza najbitnijih gospodarskih interesa Hrvatske, eksportno najorijentiranije nacionalne ekonomije u Jugoslaviji, čemu je pokazatelj činjenica da Hrvatska u stvaranju jugoslavenskih deviza sudjeluje sa 40%, a u stvaranju narodnoga dohotka sa samo 28%, što će reći da Hrvatska mora oblikovati posebno gospodarstvo kao originalnu cjelinu, *sa čitavim nizom specifičnih tehničko–tehnoloških, gospo-*

darskih, kvalifikacionih, izvozno–uvoznih i drugih karakteristika. To se ponajprije odnosi: na raščišćavanje računa na području deviznog i vanjsko–trgovačkog sustava; na stvaranje hrvatske zračne flote radi jadransko–turističke orijentacije i radi dobrog plasmana poljoprivrednih proizvoda visoke prehrambene vrijednosti na europskom tržištu; na populacijsku politiku u smislu sprečavanja odlaska hrvatskih radnika na rad u inozemstvo i vraćanja onih koji tamo već duže rade, i to, poticanjem bržega privrednog rasta i kvalitete rada; na promjenu strategije, taktike i instrumentarija odnosa prema osobnom radu, prihvaćajući i politiku uključivanja kapitala naših radnika iz inozemstva u gospodarstvo Hrvatske, što kao preduvjet podrazumijeva stvaranje efikasnijeg i fleksibilnijeg deviznog, bankarsko–kreditnog i carinski stimulativnijeg instrumentarija; na prometnu valorizaciju Hrvatske, odnosno povezivanje sjeverne i južne Hrvatske. — Ilustrirano.

49 **VUKOVIĆ, Stipe.** *Uvozna politika i dalmatinska salata.* — Str. 9. — (Gospodarstvo)

Bilješka o politici savezne uprave: u povodu prosvjeda dalmatinskih ratara protiv uvoza povrća i drugih ratarskih proizvoda. — Ilustrirano.

50 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Uvodni rafal.* — Str. 21. — (Glazba. Pogled iz naslonjača)

Kolumna o televiziji.

51 **ZDENKO [i. e. ZENKO],** Franjo. *Studentski pokret u Hrvatskoj: vjesnik političkog proljeća.* — Str. 16.

Podnasl.: *Slijed najvažnijih događaja na Sveučilištu: poslije X sjednice CK SKH: napokon s riječi na djelo.* — U potpisu: priredio. — Kronologija zbivanja od 20. XII. 1970. do 4. IV. 1971.

52 **[ZIDIĆ, Igor; TUĐMAN, Franjo; ŠOŠIĆ, Hrvoje].** *Proslov.* — Str. [1].

Podatak o autorstvu: Hrvoje Šošić: *Hrvatski tjednik i 1971. godina*, u: *Kolo Matice hrvatske*, obnovljeni tečaj, br. 11–12/1994, str. 1166–1167. Hrvoje Šošić: *Neka hapse, idemo dalje: o uređivanju »Hrvatskog tjednika«*, u: *Vijenac*, poseban prilog o Hrvatskom tjedniku, br. 204–205/2001, str. 22. — Programatski članak: svrha, zadaće i mogućnosti *Hrvatskoga tjednika* i hrvatskoga naroda: u politici (Franjo Tuđman) — *dovršenje duhovne i teritorijalne integracije njegova* [hrvatskoga] *nacionalnog bića*, odnosno konstituiranje hrvatske državnosti i suverenosti u sustavu samoupravnog socijalizma i politike nesvrstane SFRJ; u kulturi (Igor Zidić) — kulturna integracija hrvatske kulture, *svih njezinih slojeva, na cijelom narodnom prostoru*, integracija koja će afirmirati svekolike hrvatske pokrajinske osobitosti; u gospodarstvu (Hrvoje Šošić) — gospodarska

integracija, počevši od jadranske i pomorske orijentacije Hrvatske, vraćanje u domovinu 500 000 Hrvata s *privremenoga* rada u inozemstvu, otvaranje Hrvatske prema svijetu.

53 **ZIDIĆ, Igor.** *Ljubo Babić: sentimentalni portret.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

Portret Ljube Babića kao slikara, scenografa i književnika. — Ilustrirano reprodukcijom Babićeve slike *Mrežnica* (1931).

54 **ŽIŽIĆ, Bogdan.** *Subjektivni festivalski dnevnik.* — Str. 20. — (Film)

Zapis o 18. Festivalu jugoslavenskoga kratkometražnog filma i kritika stanja u hrvatskoj kratkometražnoj kinematografiji. — Ilustrirano prizorima iz filmova *Nek se čuje i naš glas* Krste Papića i *Šije* Nikole Babića.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 2* *Zagreb, 23. travnja 1971.*

55 **ANONIM.** *Čakovec: središnja proslava.* — Str. [24]. — (Ljetopis)
Notica o održavanju središnjeg i najvećega hrvatskog spomen–skupa (24–26. IV. 1971) u povodu 300. obljetnice smrti Zrinskog i Frankopana.

56 **ANONIM.** *Kamo idu milijarde ŽTP Zagreb?* — Str. 6. — (Karte na stol)
Bilješka o odnosu Zajednice jugoslavenskih željeznica prema Željezničkom transportnom poduzeću Zagreb u kojemu je ŽTP Zagreb materijalno više nego oštećeno.

57 **ANONIM.** *Matica hrvatska na hrvatskome selu: Osnivačka skupština Matice hrvatske u Otoku.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Nova sjedišta)
Osvrt na Osnivačku skupštinu Ogranka Matice hrvatske u Otoku s kratkim pregledom povijesti mjesta. Skupštini u Otoku, mjestu kraj Vinkovaca s oko 7000 stanovnika, prisustvovali su u ime središnjice Matice hrvatske Miroslav Brandt, Radoslav Katičić, Ive Mažuran i Tvrtko Šercar. — Sadrži i ulomke iz pozdravnoga govora Nenada Turićanina, predstavnika delegacije susjednog, srpskog sela Gaboš. — Ilustrirano.

58 **ANONIM.** *Matica hrvatska u Osijeku za Učku.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)
Notica o obilježavanju 300. obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana: prihod od ulaznica za operu *Nikola Šubić Zrinski* uplaćuje se u fond za izgradnju tunela kroz Učku. — Ilustrirano.

59 **ANONIM.** *Nelojalna konkurencija.* — Str. 6. — (Karte na stol)
Bilješka o *dobroj i lošoj tradiciji* ilustrirane revije *Arena.*

60 **ANONIM.** O *državi.* — Str. 11. — (Povjesnica. Misli)
Glose o državi i njezinu ustrojstvu, prvotno tiskane u *Slavenskom jugu* (prosinac 1848–siječanj 1849). — Ilustrirano. — Prema Josipu Horvatu (v. njegovu knjigu *Povijest novinstva Hrvatske*, Zagreb 1962) autor bi ovih iskrica mogao biti Ivan Mažuranić.

61 **ANONIM.** *Osijek: nagrada za plodan i dosljedan život.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)

Biografska bilješka o Kamilu Firingeru, direktoru Historijskog arhiva u Osijeku i predsjedniku tamošnjeg Ogranka Matice hrvatske, dobitniku Nagrade za životno djelo. — Ilustrirano fotoportretom Kamila Firingera.

62 **ANONIM.** *Smanjenje garantne moći hrvatskih banaka.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Bilješka o *doprinosu* Dušana Reljića, potpredsjednika Izvršnog vijeća sabora SRH, kontraproduktivnoj gospodarskoj politici.

63 **ANONIM.** *Svetozaru Padrovu, sekretaru za financije SR Hrvatske.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Pitanje o razlici između uplaćenog i procijenjenoga Saveznog poreza na promet.

64 **ANONIM.** *Šutnja o značajnom znanstvenom djelu Šime Đodana i — jedna iznimka.* — Str. 5. — (Politika i društvo)

Bilješka o prešućivanju knjige Šime Đodana, *Zakon vrijednosti i odnos tržišta i plana*, Matica hrvatska, Zagreb 1969. — Sadrži i zaključak prikaza knjige što ga je za časopis *Kritika* (br. 16/1969) napisao Krunoslav Šuto.

65 **ANONIM.** »*Tko je čuo?*« — Str. 6. — (Karte na stol)

Tko je kada čuo za »*Kazalište*«? — pitanje jednog odbornika iz Komisije za dodjelu *Nagrade oslobođenja Osijeka*. [*Kazalište: informativni list Hrvatskog narodnog kazališta u Osijeku*. Godine 1971. list je tiskan s podnaslovom *revija za scensku i muzičku kulturu* i o njemu su pohvalno pisali i zagrebački i beogradski kritičari. Izlazio je od 1965–1981].

66 **ANONIM.** *Top–biseri.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Bilješke i glose: Ema Derossi–Bjelajac učlanjuje se u Savez studenata Zagreba!; 65% sredstava iz Saveznog budžeta namijenjenih intervencijama u privredi otpada na regres za umjetna gnojiva!; popis stanovništva košta zajednicu 9 dinara po stanovniku!; skupštinar Mihailo Švabić ne zna kako se 70% vanjske trgovine SFRJ koncentriralo baš u Beogradu!

67 **ANONIM.** *Vojislavu Pelajiću, sekretaru za privredu SRH.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Pitanje o aferi uvezenih a neocarinjenih i pokvarenih jaja; kolika je šteta nanesena hrvatskome gospodarstvu ovom aferom?

68 **ANONIM.** *Zagreb: retrospektiva Milivoja Uzelca.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijest o otvorenju izložbe u Modernoj galeriji JAZU. — Ilustrirano fotoportretom Milivoja Uzelca.

69 **BABIĆ, Stjepan.** *Kamo ide hrvatski književni jezik?* — Str. 14. — (Književnost. Hrvatski jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11). O svrhovitosti i opravdanosti *pomlađivanja* i *obogaćivanja* hrvatskoga jezika novim riječima, te o vraćanju zaboravljenih riječi *u središte književne upotrebe.*

70 **BATUŠIĆ, Nikola.** *Na rubu kalendara.* — Str. 19. — (Kazalište)
Početak kolumne o kazalištu: osvrt na politiku i oblike financiranja izgradnje hrvatskih kazališta — u povodu javnoga poziva Zagrebačkoga kazališta mladih za uplatu priloga izgradnji zgrade ZKM–a.

71 **BILOSNIĆ, Tomislav.** *Zadar: žarište kulture* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: urednik lista mladih *Zoranić.* — Čitatelj piše kako je prvi broj *HT*–a u Zadru rasprodan za nekoliko sati! Poruka uredništvu: pisati više o Zadru, uvrstiti predstavnika Zadra u uredništvo. — Sadrži i odgovor uredništva.

72 **BOSNIĆ, Hrvoje.** *Glas bivših.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Ja sam bivši Hrvat a moja žena bivša pravoslavka; naša djeca trebaju jugoslavenski list! — Sadrži i odgovor uredništva: *vi, kao jedan bivši, i vaša bivša, trebate i jedan bivši list.*

73 **ĐODAN, Šime.** *Gospodarsko–politički uzroci emigracije iz Hrvatske. — Str. 7. — (Gospodarstvo)*
Kritički komentar s povijesnim pregledom uzroka gospodarske emigracije iz Hrvatske od 1868. do 1970. Kao glavni uzroci gospodarske emigracije do 1945. mogu se navesti *suženi nacionalni suverenitet* (uzurpacija hrvatskih zemalja) i tuđinska eksploatacija hrvatskih krajeva, dok od 1945. glavne uzroke emigriranja autor vidi u jakom centralizmu jugoslavenske gospodarske politike, u izboru autarkičnoga gospodarskog modela i modelu *inter–regionalne uravnilovke.* Zaključak: *emigracija se iz Hrvatske može zaustaviti samo onda, ako se Hrvatskoj ostavi njezina akumulacija i vrati otuđeni kapital. To će biti moguće jedino tada, kad Hrvatska postane stvarno suverena država, koja će moći odlučivati o upotrebi svog narodnog dohotka,* pa je shodno tome, *pitanje uspostavljanja naše pune državnosti suštinsko pitanje za sam opstanak hrvatskog naroda.* — Ilustrirano.

74 **H. I.** *Narodi i »narodnosti«. — Str. 5. — (Politika i društvo)*
Kritički komentar uporabe pojma *narodnost*: čini se da ovaj pojam kao zamjena za pojam *nacionalne manjine* vrijedi samo u Jugoslaviji. Pojam koji ide *u kategoriju statistike* zamijenjen je pojmom koji pripada kategoriji osjećaja (pripadnost nekom narodu)! U svim

državama svijeta žive narodi, pa tako i narode što žive u Jugoslaviji treba nazivati narodima.

75 **FABRIO, Nedjeljko; MRDULJAŠ, Igor.** *Glas vapijućeg iz pustinje ili pismo iz Umaga: istarske stanputice.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)

Kratka reportaža o boravku u Bujštini i Umagu, o velikim poteškoćama na koje nailaze članovi Ogranka Matice hrvatske u Umagu u svome radu, želeći pridonijeti bogatijem kulturnome životu toga kraja. Autorima se kao temeljni problemi ovoga istarskoga kraja nameću: uporaba talijanskoga jezika u obitelji, i to kod onih obitelji koje nisu talijanske nacionalnosti; školstvo postavljeno na unitarističkim temeljima koje se slabo brine za *ucjepljenje hrvatskog jezika i hrvatske kulture u taj živalj*; makinacije oko popisa stanovništva i *regionalnog opredjeljivanja* u Istri. — Ilustrirano fotopanoramom Umaga.

76 **HORVATIĆ, Dubravko.** *Nacionalni izraz u apstraktnoj umjetnosti.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

Kritika teze o univerzalnosti i anacionalnosti apstraktne umjetnosti: najistaknutiji primjeri nacionalnog izraza u apstraktnoj umjetnosti: Edo Murtić, Oton Gliha, Frano Šimunović, Ivo Dulčić. — Ilustrirano reprodukcijom slike *Sivi kamenjar* (1963) Frane Šimunovića.

77 **[HRVATSKI tjednik. Uredništvo].** *Čitatelju, ne ljuti se!* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Isprika čitateljima zbog velikoga broja grešaka u prvome broju novina i ujedno poziv na suradnju. — Ilustrirano reprodukcijom *Crteža* (1963) Miroslava Šuteja.

78 **IVIČEVIĆ, Jozo.** *Kako nazvati jugoslavensku zajednicu.* — Str. 4. — (Povjesnica)

Kritički komentar politike unitarizma i nekih nedosljednosti u prijedlozima ustavnih amandmana: ako se jugoslavensku zajednicu misli preurediti prema načelu narodnosti onda treba *iz definicije i naziva zajednice izostaviti odredbu o federaciji i Jugoslaviju definirati kao savez republika.* — Ilustrirano.

79 **JELČIĆ, Dubravko.** *O hrvatskom književnom regionalizmu danas. — Str. 12–13. — (Književnost)*

Književno–povijesna rasprava o značenju i ulozi hrvatskoga književnog regionalizma kao *nužne pretpostavke hrvatske književnosti* i zaloga *njenog životnog bogatstva, raznolikosti i svježine — ako ga ispravno shvatimo*; *ali i opasnosti njenom duhovnom jedinstvu, ako ga shvatimo pogrešno.* Književni se regionalizam u praksi pojavio na samim počecima hrvatske književnosti, a kao teorijsko načelo njegov je postanak vezan uz novija vremena. Intezivno se počeo javljati u

doba realizma, *kao opravdana težnja da se književno oblikuju specifične vrijednosti, svojstva i pojave u životu pojedinih naših pokrajina.* Potaknut je i postojanjem narječja, od kojih svako ima svoju bogatu književnu tradiciju. U narječjima se održavao i ostvarivao *nacionalni duh u vrijeme potpune državno–teritorijalne dezintegracije Hrvatske.* Kao pokret, književni se regionalizam u hrvatskoj pojavio tek početkom 20. stoljeća, Matoševim povratkom u domovinu 1908. i pokretanjem almanaha *Grič*, doživjevši procvat pojavom, značenjem i odjecima djela Josipa Kozarca. Nastojanja književnoga regionalizma kao pokreta smjerala su oko jačanja hrvatskoga duhovnog jedinstva, *ugrađivanjem u nj svih karakterističnih regionalno–individualnih crta i nijansi*, upotpunjavajući hrvatsku književnost kao cjelinu. Neka zasebna, iznutra oblikovana i uvjetovana regionalna književnost nije postojala niti postoji, postoji cjelina hrvatske književnosti i nikakav regionalizam, poput dubrovačke književnosti, kako to neki misle, *ne može dezintegrirati, nasilno razbiti povjesnu, misaonu i emotivnu, etičku i estetsku cjelinu koju predstavlja hrvatska književnost od Marulićevih dana do danas, jedinstvo što je u hrvatskoj književnosti ostvareno u vrijeme kad je Hrvatska bila teritorijalno najrascjepkanija — što dokazuje još jednu veliku istinu: da je književna riječ u Hrvata uvijek išla korak–dva ispred političke misli.* — Ilustrirano crtanim portretima Antuna Gustava Matoša, Josipa Kozarca i Vjenceslava Novaka, radovi B. Petrovića, A. Kumana i T. Gerića.

80 **JEŽIĆ, B[ranimir].** *Hrvatska književnost u hrvatske škole.* — Str. 15. — (Književnost)

Osvrt na opravdane kritike *Osnovâ programa za hrvatskosrpski jezik i književnost u školama drugog stupnja* Zavoda za unapređivanje stručnog obrazovanja, gdje se *hrvatska književnost i opet nalazi na sporednom kolosjeku, a njezino jasno značenje u sveukupnom procesu naobrazbe i formiranja nacionalno svjesne ličnosti, ničim nije istaknuto.* Takav je program zapravo ostatak unitarističkih i centralističkih političkih ideja koje danas više nemaju opravdanje.

81 **JURAS, Jure.** *Studentski pokret.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: član uredništva tjednika *Hrvatsko Sveučilište*, Zagreb. — Demanti nekih dijelova *Slijeda najvažnijih događaja na Sveučilištu* Franje Zenka (v. 51).

82 **KEKEZ, Josip.** *Prema reafirmaciji usmene narodne književnosti.* — Str. 14. — (Književnost)

Pohvalni kritički prikaz knjige Tvrtka Čubelića, *Usmena narodna književnost. Knjiga 4: narodne pripovijetke*, V. prošireno, dopunjeno i kritički sređeno izd., Zagreb 1970.

83 **KRPAN, Vladimir.** *Opustošeni glazbeni rasadnik: razgovor s pijanistom Vladimirom Krpanom.* — Str. 17. — (Glazba)

Podnasl.: *Drugi su napredovali tempom našeg nazadovanja.* — [Razgovor] vodio [Zvonimir] Berković. — Razgovor o stanju zagrebačke glazbe, o povijesti njena nazadovanja, o zagrebačkim glazbenicima i pedagozima kao *službenicima* umjetnosti. — Ilustrirano fotoportretom Vladimira Krpana.

84 **LISINSKI, Zvonimir.** *Čovjek bez programa?: odlučuju ljudi, ne statuti.* — Str. 9. — (Sport)
Kritički komentar *nekritičke euforije* i *apologetike* hrvatskoga športskog tiska u povodu izbora Luke Bajakića, *sportskog funkcionera iz Hrvatske*, za predsjednika Nogometnog saveza Jugoslavije. — Ilustrirano.

85 **LISINSKI, Zvonimir.** *Povratak filozofije — obnova tradicije.* — Str. 16. — (Filozofija)
Osvrt na stanje hrvatske filozofije: kritika djelatnosti Hrvatskoga filozofskog društva, a pohvala *novom valu* hrvatskih filozofa (Marijan Cipra, Branko Despot, Zvonimir Posavac, Davor Rodin, Franjo Zenko), okupljenih oko ličnosti i utjecajâ Vladimira Filipovića, Vanje Sutlića i Danila Pejovića.

86 **M.** *Beograd: razmjena mišljenja hrvatskih i srpskih povjesničara.* — Str. [24]. — (Ljetopis)
Izvještaj o nastavku sastanaka hrvatskih i srpskih povjesničara na temu programâ i udžbenikâ povijesti.

87 **MACAN, Trpimir.** *Dubrovačka povijest.* — Str. 11. — (Povjesnica)
Kritički komentar koncepcija prikazâ i tumačenjâ dubrovačke povijesti *po kojima se Dubrovnik ne povezuje i ne uključuje u povijest i kulturnu baštinu hrvatskog naroda.* Takav su prikaz dubrovačke povijesti potencirale srpska i izolacionistička (*raguzinska*) koncepcija. — Ilustrirano fotopanoramom grada, snimio M[laden] Grčević.

88 **MARINKOVIĆ, Ranko.** *Pismo književnika Ranka Marinkovića* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Odaziv pozivu za ulazak u Savjet *Hrvatskoga tjednika*, te *savjeti* Savjetu i uredništvu.

89 **MAROEVIĆ, T[onko].** *Razgovor stvari: kratki zapis za Nevenku Đorđević.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)
Zapis o slikaričinu djelu. — Ilustrirano reprodukcijom slike *Brodica* Nevenke Đorđević.

90 **MATICA hrvatska (Zagreb). Upravni odbor.** *Izjava Matice hrvatske.* — Str. 3. — (Komentari)
Matica hrvatska odbacuje Novosadski dogovor, koji se nakon potpisivanja godine 1954. pretvorio u *sredstvo za opravdanje jezične*

neravnopravnosti i za nametanje srpskog književnog jezika ekavskog tipa. — Ilustrirano.

91 **MIKULIČIĆ, N.** *Telefoni*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj pita da li je bilo telefonskih *intervencija* u povodu prvog broja *Hrvatskoga tjednika*.

92 **PAVLETIĆ, Vlatko.** »*Sloboda — bez diskusije*«: *otvoreno pismo Radivoju Papiću, glavnom uredniku sarajevskih* »*Večernjih novina*«. — Str. 15. — (Književnost)
Polemičko pismo: autor traži objašnjenja o razlozima neobjavljivanja intervjua što ga je dao novinaru sarajevskih *Večernjih novina* o pitanjima jezične ravnopravnosti. (...) *prosvjedujem protiv licemjerja* [urednikâ] *koji govore o slobodi u samoupravljačkom društvu, a zatim potiru svako mišljenje koje se razlikuje od njihovoga*. — Ilustrirano fotografijom Vlatka Pavletića.

93 **POSAVAC, Zlatko.** *Prvi put objavljeno: iz rukopisne ostavštine Alberta Bazale. — Str. 16. — (Filozofija)*
Osvrt na knjigu: Heziod: *Poslovi i dani*, preveo Albert Bazala, predgovor i pogovor Vladimir Bazala, Matica hrvatska, Zagreb 1970. Knjiga je zapravo trebala biti objavljena pod imenom Alberta Bazale, zbog njegove oveće rasprave *Mudrost grčkog naroda u pjesmi i priči* koja u ovoj knjizi ne predstavlja tek puki komentar *Poslova i dana*, već se bavi filozofijskim, historiografskim, kulturološkim i općenito teorijskim aspektima mita i mitologije. — Ilustrirano preslikom naslovnice knjige.

94 **ROKSANDIĆ, Drago.** *Kriza povjerenja ili Srbi u hrvatskoj domovini*. — Str. [24]. — (Ljetopis)
Pretiskano iz: *Omladinski tjednik*, 14. travnja 1971. — [Priredio] V. P. [Vlatko Pavletić?]. — Članak o solidarnosti Srba u Hrvatskoj s Hrvatima: u kratkom osvrtu na članak priređivač zaključuje: *Odbacujući eventualne unitarističke zablude, a zadržavajući svoj nacionalni osjećaj, Srbi u Hrvatskoj koji misle kao Drago Roksandić otvaraju nove sigurne perspektive i sebi, i svojoj domovini Hrvatskoj kao suverenoj državi u sklopu naše šire zajednice — nesvrstane, samoupravne, socijalističke Jugoslavije*.

95 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: obnova kazališnog društva. — Str. [24]. — (Ljetopis)*
Notica o obnovi Kazališnog društva koje je u Osijeku, s prekidima, djelovalo od 1907. do 1928.

96 **SLAVIČEK, Milivoj.** *Nekoliko dana nakon smrti Većeslava Holjevca*. — Str. 14. — (Književnost)
Pjesma.

97 **SOKOL, Smiljko.** *Omogućiti Socijalističkim Republikama da ostvaruju svoju državnost i u međunarodnim odnosima.* — Str. 4. — (Povjesnica)

Kritički komentar prijedloga amandmana ustavnih promjena po kojima se pravo republika na međunarodne odnose razmatra i *izjednačava zajedno s pravom općina, radnih i drugih samoupravnih organizacija.* Autor donosi i kraći povijesno–pravni pregled reguliranja međunarodnih odnosa i prava sklapanja međunarodnih ugovora posebnih jedinica, te u skladu s tim razmatra mogućnosti i prava SR Hrvatske oko sudjelovanja u međunarodnim odnosima.

98 **ŠEGEDIN, Petar.** *Čisto — prljavo.* — Str. 5. — (Politika i društvo)

Polemički osvrt na izjavu Milana Nožinića da je autorov dijalog *Sudbina* (*Forum*, br. 1–2/1971) nešto *prljavo*! — Ilustrirano fotoportretom Petra Šegedina.

99 **ŠIMUNDIĆ, Mate.** *Znanost i nauka.* — Str. 3. — (Komentari)

Kritika službenog ukidanja imenice *znanost.*

100 **Š[KRABALO], I[vo].** *Hrvatski film izlazi u svijet: u RUJNU tjedan hrvatskog filma u Londonu.* — Str. 20. — (Film i televizija)

Razgovor s direktorom Britanskoga filmskog instituta Kenom Wlaschinom o hrvatskim filmovima i njegovu prijedlogu izbora hrvatskih filmova za prikazivanje na Tjednu hrvatskog filma u Londonu. — Ilustrirano fotografijama Kena Wlaschina.

101 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Istina o hrvatskom gospodarstvu. — Str. [1].*

Uvodnik: kritički komentar stanja u hrvatskom gospodarstvu i uzrokâ blokade gospodarskog razvitka Hrvatske. Gospodarski je razvitak Hrvatske blokiran *jer ona mora za dospjele dugove* [porezi, razni doprinosi, obveze prema bankama i reeksporterima, zaduživanje radi vraćanja dugova i dr.] *dati više novca nego što njoj ostaje za te svrhe. Istovremeno, financijskom kapitalu mora dati sve veći danak, sve veći harač. I tako se izgledi za preporod hrvatskog gospodarstva sve više smanjuju.* — Sadrži i oštru kritiku rada Republičkog zavoda za planiranje SRH i Izvršnog vijeća Sabora Hrvatske u Zagrebu koji ne izvještavaju o pravom stanju privrede u Hrvatskoj i ne predlažu *prave mjere koje bi mogle voditi ozdravljenju i preporodu hrvatskog gospodarstva.*

102 **ŠULEK, Bogoslav.** *O centralistima i federalistima.* — Str. 11. — (Povjesnica. Pretiskano)

Ulomci iz Šulekovih komentara, prvotno objavljenih u *Slavenskom jugu* (br. 5/1850). — Ilustrirano, autorov portret.

103 **ŠUTO, Krunoslav.** *Razgovor s njima pravima.* — Str. 8. — (Gospodarstvo)

Crtica o problemima kreditiranja i financiranja turizma; sadrži i anketu o istom problemu s neimenovanim direktorom SDK, Centrala Zagreb, te s Mihajlom Glagolićem, predsjednikom Komisije za društveni nadzor. — Ilustrirano.

104 **TENŽERA, Veselko.** *Toranj: Ivan Kušan: »Toranj«, praizvedba u ZKM, redatelj Miro Međimorec.* — Str. 19. — (Kazalište)

Kritički prikaz predstave, *prvorazredne zabave.* — Ilustrirano scenom iz predstave.

105 **TUĐMAN, Franjo.** *Hrvatsko pitanje — najzamršeniji čvor Austro–Ugarske: hrvatski pogledi o uređenju južnoslavenske zajednice (II).* — Str. 10. — (Povjesnica)

Nastavak povijesnoga feljtona (v. i 47). Povijesni pregled političkih koncepcija za rješenje hrvatskoga pitanja u Austro–Ugarskoj od 1915. do 1917: zahtjev Hrvatskog sabora za ujedinjenje svih hrvatskih zemalja; ideja ujedinjenja Hrvatske i Slovenije; slovenska inicijativa za južnoslavenski program; bosanski Hrvati i hrvatsko rješenje njihova pitanja; Starčevićevi pravaši traže hrvatsku državu. — Ilustrirano fotografijom Markove crkve u Zagrebu s hrvatskim grbovima, snimio Ranko Karabelj.

106 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Svakog petka...* — Str. 21. — (Film i televizija. Pogled iz naslonjača)

Nastavak kolumne o televiziji.

107 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Naše malo misto — ti si kao zdravlje!* — Str. 21. — (Film i televizija)

Osvrt na popularnu TV–seriju, *prvi uspjeli pokušaj stvaranja suvremenog hrvatskog televizijskog humorizma u kontinuitetu, bez ugledanja na ovu ili onu televizijsku produkciju.* U povodu prikazivanja posljednje epizode. — Ilustrirano fotografijom Karla Bulića kao *dotura Luigija.*

108 **Z[IDIĆ], I[gor].** *Dr Ljubo Karaman.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

In memoriam.

109 **ŽUVELA, Aleksandar.** *Stajališta Izvršnog vijeća Hrvatske o deviznom sustavu nisu prihvatljiva za Hrvatsku.* — Str. 3. — (Komentari)

U potpisu: Sekretar za privredni sistem Privredne komore Hrvatske. — Kritički komentar *Prijedloga stavova SR Hrvatske o bitnim pitanjima novog sistema ekonomskih odnosa s inozemstvom* Izvršnog vijeća i Predsjedništva Sabora SR Hrvatske: ovaj će dokument do-

datno doprinijeti blokadi hrvatskoga gospodarstva, propuštajući riješiti osnovne gospodarske probleme: *brži privredni rast*, *veću stopu zaposlenosti i*, *s tim u vezi*, *zaustavljanje iseljavanja hrvatskog naroda*.

110 **ŽUVELA, Aleksandar.** *Koliko država duguje privredi: koji je račun pravi?* — Str. 7–8. — (Gospodarstvo)
Kritički komentar vladinih prijedloga za rasterećenje privrede.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 3* *Zagreb, 30. travnja 1971.*

111 ANONIM. *Biennale pred vratima* — Str. 22. — (Glazba)
Notica. — Ilustrirano.

112 ANONIM. *Drugi o nama.* — Str. [24]. — (Ljetopis)
O izjavi Stjepana Ivića o *Hrvatskom tjedniku*: *Moram — vjerujte vrlo nerado — reći i to da me i novorođeni »Hrvatski tjednik« kod kojeg — dopustite da se malo slobodnije izrazim — osjećamo kako ne samo da se poput svakog novorođenčeta dere, nego da se već pomalo osjeća i ono što se kod novorođenčeta obično dešava, izaziva — bar ovakav kakav je startao u život — da ga ocijenim više kao politički loš nego kulturno dobar.* — Ilustrirano.

113 ANONIM. *Jatova diskriminacija. — Str. 6. — (Karte na stol)*
Izvještaj o sudskome slučaju i tužbi hrvatskih putnika protiv JAT–a: njima je pred sam ulazak u JAT–ov zrakoplov rečeno kako su njihova unaprijed rezervirana mjesta ustupljena stranim putnicima.

114 ANONIM. *Najljepši dar: Jugoplastika — prvak prvaka svijeta!* — Str. 5. — (Sport)
Osvrt na uspjeh momčadi *Jugoplastike*, novoga prvaka Jugoslavije u košarci i čestitke klubu. — Ilustrirano fotografijom sa slavlja košarkaša.

115 ANONIM. *O popisu i oko njega.* — Str. 6. — (Karte na stol)
Osvrt na potez Republičkoga zavoda za statistiku — odašiljanje popisnih obrazaca orahovičkoj popisnoj komisiji ispisanih ćirilicom i ekavštinom. — Ilustrirano, preslik zahtjeva za povratom obrasca na latinici i hrvatskom.

116 ANONIM. *Osijek: kao u Bačićeve dane...* — Str. [24]. — (Ljetopis)
Izvještaj o radu osječke knjižare *Mladost* i Savjeta za program osječkoga kinematografskog poduzeća *Prosvjeta*. — Ilustrirano.

117 ANONIM. *Reeksporteri i u graditeljstvu. — Str. 6. — (Karte na stol)*
Osvrt na ugovor s građevinskim poduzećem *Mostogradnja* iz Beograda o izgradnji i obnovi pedesetak mostova u Slavoniji.

118 **ANONIM.** *Safari u Hrvatskoj ili naočale za francuske turiste.* — Str. 6. — (Karte na stol)
Osvrt na stereotipe i nebuloze o Hrvatskoj i Jugoslaviji tiskane u jednom francuskom turističkom prospektu.

119 **ANONIM.** *Samom sebi predak.* — Str. 6. — (Karte na stol)
Reagiranje *Hrvatskoga tjednika* na uvodnik Milojka Drulovića (*NIN*, br. 1059, 25. IV. 1971) u kojem se *Hrvatskome tjedniku* i hrvatskom narodu pripisuje nacionalizam.

120 **ANONIM.** *Zagreb: Matica hrvatska za Učku i za autocestu Split — Zagreb.* — Str. [24]. — (Ljetopis)
Vijest o darovanju dva milijuna starih dinara. — Ilustrirano.

121 **BATUŠIĆ, Nikola.** *Povijesni pregled naših nastojanja: pitanje Nikoli Batušiću.* — Str. 19. — (Kazalište)
Podnasl.: *O knjizi »Hrvatska kazališna kritika«.* — Odgovor autora na pitanje *Hrvatskoga tjednika* o metodologiji rada kojom se koristio pišući knjigu.

122 **B[AŽANT], V[ladimir].** *Što vrijedi a što ne vrijedi.* — Str. 3. — (Komentari)
Kritički komentar izjava Tomislava Radotovića, direktora Komunalnog zavoda za socijalno osiguranje u Bjelovaru i saveznog poslanika, koji tvrdi da 700 milijardi dinara profita od državnoga kapitala (tj. novca *otuđenog od radničke klase*) nije problem, te da Marka Veselicu treba izbaciti iz Partije. — Ilustrirano.

123 **BERETIN, Mate.** *Pavletićeva studija.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj hvali i predlaže studiju Vlatka Pavletića za raspravu (v. 28).

124 **BERKOVIĆ, Zvonimir.** *Ambasador glazbe.* — Str. 22. — (Glazba)
Portret fagotista Rudolfa Klepača. — Ilustrirano fotografijom Rudolfa Klepača.

125 **BUDIŠA, Dražen...** [et. al.]. *Na dnevnom redu je pitanje nacionalne emancipacije: razgovor s predstavnicima hrvatskog studentskog pokreta.* — Str. 4. — (Politika i društvo)
Ostali zastupljeni intervjuirani predstavnici Saveza studenata Zagreba: Stjepan Sučić, Josip Mićija, Ivan Marohnić, Ivan Boras, Krunoslav Šuto, Veljko Božikov, Ivan Zvonimir Čičak. — [Priredio] J. I. [Jozo Ivičević]. — Teme intervjua: posljednji događaji na Sveučilištu; osnovna pitanja oko kojih će se Savez angažirati; ciljevi studentskog pokreta; o prošloj, sadašnjoj i budućoj studentskoj organizaciji. —

Sadrži i tekst *Prvog proglasa Pokreta hrvatskih sveučilištaraca.* — U razgovoru su još sudjelovali Igor Zidić i Franjo Zenko. — Ilustrirano fotografijom Dražena Budiše.

126 **ĆIKOVIĆ, Josip.** *Poluprazno gledalište.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj kritizira *ključ* po kojem su se dijelile ulaznice za svečanu priredbu u zagrebačkome HNK–u, posvećenu izgradnji tunela kroz Učku (v. 23). — Sadrži i odgovor uredništva.

127 **ČUIĆ, Stjepan.** *Kruh.* — Str. 15. — (Književnost)
Pripovijest. — Ilustrirano.

128 **DIANA, Srećko.** *Balada za baščinu*; *Sjećanje na nekog mandarina*; *Maslina.* — Str. 14. — (Književnost)
Pjesme.

129 **FILIPOVIĆ, Vladimir.** *Svijet i zavičaj.* — Str. 17. — (Filozofija)
Sažetak izlaganja *Trajno i prolazno u kulturnom stvaralaštvu* sa simpozija Hrvatskoga filozofskog društva na temu *Povijest i kultura*, održanog 18. III. 1971.

130 **GAŠPAROVIĆ, Darko.** *Opravdanje kazališnoga amaterizma: uz VII smotru amaterskih kazališnih scena Slavonije i Baranje u Đurđenovcu.* — Str. 19. — (Kazalište)
Osvrt.

131 **GOLUBIĆ, D.** *Sport.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj predlaže uvrštenje sportske rubrike u tjednik. — Sadrži i odgovor uredništva.

132 **HANŽEKOVIĆ, Marijana.** *Treba uvesti predmet »Ekonomika Hrvatske«.* — Str. 8. — (Gospodarstvo)
Kratki ulomak iz izlaganja sa znanstvenoga skupa u povodu 50. obljetnice Fakulteta ekonomskih nauka u Zagrebu.

133 **HORVATH, Ivan Wilibald.** *Pismo iz Auslanda.* — Str. 15. — (Književnost)
Kozerija.

134 **KLAIĆ, Vjekoslav...** [et. al.]. *Zrinski i Frankopani.* — Str. 11. — (Povjesnica. Misli o nama)
Izbor prigodnih misli iz djelâ Vjekoslava Klaića, Ante Starčevića, Bude Budisavljevića.

135 **KOŠĆAK, Vladimir.** *Zrinski i Frankopani u hrvatskoj povijesti.* — Str. 12–13.

Stručni članak o povijesti dviju obitelji, njihovim glavnim protagonistima i djelovanju unutar hrvatskih i europskih prilika. — Ilustrirano crtanim portretima Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana.

136 **KRSTIĆ, Kruno.** *Bit će još mnogo otkrivalačkih iznenađenja: razgovori s istraživačima (2).* — Str. 16. — (Filozofija)
Podnasl.: *O filozofskoj baštini Hrvata razgovaramo s dr. Krunom Krstićem.* — Razgovor vodio Zlatko Posavac. — Ilustrirano fotoportretom Krune Krstića.

137 **KUŠAN, I[van].** *Škola brbljanja: knjige o filmu: Petar Volk: Estetika moderne animacije, BGD, 1970.* — Str. 20. — (Film i televizija)
Kritički prikaz knjige: (...) *tipično balkanski brbljava i polupismena »disertacija«.* — Ilustrirano.

138 **MAROEVIĆ, Tonko.** *Samopohvala ruci: »Šutejeve vježbe«, Galerija Dubrava, Zagreb, 16–30. travnja 1971. — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)*
Kritika izložbe slikara koji *nije crtač geste i poteza nego nesumnjivi crtač stvari, graditelj izuzetno tvarne imaginacije.* — Ilustrirano reprodukcijama crtežâ *Vježbe* Miroslava Šuteja.

139 **MATICA hrvatska (Zagreb). Odbor za nagrade.** *Nagrade Matice hrvatske za 1970.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Popis nagrađenih i obrazloženja za dodijeljene nagrade. — Članovi Odbora za nagrade Matice hrvatske: Hrvoje Iveković, Miroslav Brandt, Ivo Frangeš, Jozo Ivičević, Radoslav Katičić, Ranko Marinković, Petar Selem, Miroslav Vaupotić, Igor Zidić. — Nagrađeni autori: Danilo Pejović, Stanko Lasić, Bratoljub Klaić, Veljko Gortan, Vladimir Vratović, Olinko Delorko, Šime Đodan, Branimir Donat, Oton Gliha. — Ilustrirano.

140 **M. J.** *Đakovo: obljetnica Zrinskog i Frankopana.* — Str. [24]. — (Ljetopis)
Notica o svečanoj akademiji u organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Đakovu. — Ilustrirano.

141 **PEJOVIĆ, Danilo.** *Zrinsko frankopanska urota i hrvatska povijest.* — Str. 10–11. — (Povjesnica)
Esej o filozofsko–povijesnom aspektu Zrinsko–frankopanske urote. Uz povijesni pregled nastanka i propasti Urote, autor piše da se u njenim strategijskim ciljevima (sloboda i suverenost hrvatskoga naroda), u krivo učinjenim ili neučinjenim (pred)radnjama za postizanje tih ciljeva, bilo zbog *subjektivnih* ili *objektivnih* okolnosti, pa konačno i u posljedcima takvih radnji, mogu otkriti *arhetipovi političkog djelovanja*, stalni obrasci ponašanja svih hrvatskih političkih i društvenih grupa, te pojedinaca. Zaključak: (...) *Politička je*

suverenost zato prvi uvjet za gospodarsku i kulturnu, a ne obratno kako su to vjerovali svi naši utopisti do dana današnjega. Sadašnje su, unutarnje i vanjske prilike pravi trenutak za hrvatsku državnost i suverenost. — Ilustrirano reprodukcijama portreta Petra Zrinskog i suvremene gravire s motivom oproštaja Zrinskog i Frankopana pred pogubljenje.

142 **POLJAK, N.** *Roman u nastavcima.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitateljica predlaže tiskanje *lakšeg štiva* u HT–u, primjerice roman u nastavcima. — Sadrži i odgovor uredništva.

143 **POSAVAC, Zlatko.** *Bilo a nije prošlo: Danilo Pejović: »Sistem i egzistencija«, izd. »Zora«, Zagreb, 1970.* — Str. 17. — (Filozofija)
Kritički prikaz jedne *doista filozofične* knjige. — Ilustrirano preslikom naslovnice Pejovićeve knjige.

144 **PROKLIN, Petar.** *»H. T.« na kiosku.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Osijek. — Pohvale listu: u Osijeku prvi broj HT–a rasprodan za dva sata! — Sadrži i odgovor uredništva.

145 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Subotica: susret gradova.* — Str. [24]. — (Ljetopis)
Vijest o održanom *Tjednu kulturne saradnje gradova Subotica–Osijek–Sombor.*

146 **ŠĆUKANEC, Dragutin.** *Pretpovijest urote Zrinski–Frankopan.* — Str. 11. — (Povjesnica)
Povijesna rasprava o prilikama u habsburškom carstvu prije urote. — Ilustrirano crtanim portretima Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana.

147 **ŠIMUNDIĆ, Mate.** *Predsjednica i premijerica.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Maribor. — Primjedbe čitatelja na prvi broj *Hrvatskoga tjednika.* Između ostalog i savjet da se *nazive ženskih zvanja i položaja* piše *imenicom ženskog roda*, primjerice predsjednica, doktorica i dr. — Sadrži i odgovor uredništva.

148 **ŠKRABALO, Ivo.** *Tjelesni i duhovni rasap: novi film Ante Babaje »Mirisi, zlato, tamjan«.* — Str. 21. — (Film i televizija)
Kritički prikaz filma Ante Babaje *Mirisi, zlato, tamjan*, redatelj Ante Babaja, scenarij Ante Babaja i Božidar Violić, po istoimenom romanu Slobodana Novaka. Proizvodnja *Jadran–film* i *Kinematografi* Zagreb, 1971. Premijera 21. travnja. 1971. — Ilustrirano kadrovima iz filma.

149 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Zašto se ne ostvaruje stabilizacija.* — Str. 8. — (Gospodarstvo)

Kritički komentar programa stabilizacije, uzroka njezina pada i neprovođenja. Zaključak: (...) *izlaz je* (...) *u razbijanju financijskog kapitala.* — Ilustrirano.

150 **TADIĆ, Zoran.** *Nek pobijedi bolji!: zapisi nogometnog kibica.* — Str. 5. — (Sport)

Zapis o atmosferi uoči nogometnih utakmica: u povodu nogometne utakmice između *Hajduka* i *Dinama* i navijačkog transparenta s natpisom *Nek pobijedi bolji!* — Ilustrirano fotografijama *navijačke groznice.*

151 **TENŽERA, Veselko.** *Nacionalno kazalište između utopije i destrukcije. — Str. 3. — (Komentari)*

Kritika nacionalne nekonstituiranosti hrvatskoga kazališta — primjeri: repertoar HNK–a u Zagrebu i koncept Ljetnih igara u Dubrovniku (v. i 31).

152 **TENŽERA, Veselko.** *Redatelj na bespuću: Nikolaj Erdman: Samoubojica, Dramsko kazalište Gavella, Zagreb.* — Str. 19. — (Kazalište)

Kritički prikaz predstave. — Ilustrirano, scena s premijere.

153 **TUĐMAN, Franjo.** *Hrvatska opozicija protiv Krfskog sporazuma: hrvatski pogledi o uređenju južnoslavenske zajednice (III).* — Str. 9. — (Povjesnica)

Nastavak povijesnog feljtona (v. 47, 105): osnove i recepcija *Krfske deklaracije* Ante Trumbića i Nikole Pašića; Supilov prijedlog federativnog uređenja južnoslavenske države. — Ilustrirano, fotografije Ante Trumbića i Nikole Pašića.

154 **V[ASILJ], M[arko].** *Zadar: ljetna priredba pod upitnikom.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Osvrt na (ne)održavanje *Zadarskoga ljeta.* — Ilustrirano.

155 **VELJAČIĆ, Čedomil.** *Usnuli hindus*; *Indijsko ljeto.* — Str. 14. — (Književnost)

Pjesme.

156 **VONČINA, Josip.** *Zrinjski ili Zrinski?* — Str. 14. — (Književnost. Hrvatski jezik)

Kolumna o jeziku: kako se pravilno piše prezime obitelji *Zrinski/Zrinjski?* — Zrinski!

157 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Dvije izvorne emisije Nikše Fulgozija.* — Str. 20. — (Film i televizija. Pogled iz naslonjača)

Kolumna o televizijskim emisijama: osvrt na televizijske emisije posvećene psovci–protupsovci i missicama.

158 **ZENKO, Franjo.** *Bez »čvrste platforme« ili sukob dviju platformi.* — Str. 3. — (Komentari)

Novinarsko istraživanje o prigovorima i objedama na račun novoga studentskog vodstva, kako nemaju *čvrstu platformu* i *precizan program*: demantiji objedâ; temeljni stavovi hrvatskoga studentskog pokreta i njihovih protivnika. Zaključak: (...) *nije riječ o pokretu »bez platforme« nego o sukobu dviju izrazito suprostavljenih platformi.*

159 **Z[IDIĆ], I[gor].** *Alberto Magnelli 1888–1971.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

In memoriam. — Ilustrirano reprodukcijom slike *Basnoslovni mir* (1941) Alberta Magnellija.

160 **ŽILIĆ, Ivan.** *Nada.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Sisak. — Pitanje čitatelja: zašto papir na kojem se tiska list nije bolji, zašto cijena tjednika nije niža, zar se nije mogao pronaći dobrotvor koji bi pomogao tiskanje lista? — Sadrži i odgovor uredništva.

161 **ŽUVELA, Aleksandar.** *Zablude o deviznom režimu.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Nastavak kritičkoga komentara (v. 109). — Ilustrirano.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 4*
Zagreb, 7. svibnja 1971.

162 **ANONIM.** *Borcima za slobodu Hrvatske: svečano otkriće poprsja i spomen–ploče hrvatskim mučenicima.* — Str. 21. — (Obljetnice)

Izvještaj s proslave otkrivanja poprsjâ i spomen–ploče Petru Šubiću Zrinskom i Franu Krsti Frankopanu (radovi Marije Ujević i Šime Vulasa) u zagrebačkoj Prvostolnoj crkvi. — Sadrži i: Ljudevit Jonke: *Tko svoju zemlju ljubi...*: *govor predsjednika MH u Prvostolnoj crkvi prigodom obljetničke svečanosti.* — Ilustrirano, fotografije poprsjâ i otkrivanja spomen–ploče.

163 **ANONIM.** *Čiji su interesi direktora?* — Str. 6. — (Karte na stol)

Bilješka o redovitoj godišnjoj skupštini Komunalne banke i štedionice iz Osijeka: nitko od prisutnih delegata nije reagirao na izjavu direktora banke Dragutina Singera kako osječka banka ne želi sudjelovati u stvaranju slavonske i hrvatske banke.

164 **ANONIM.** *Drugu Jakovu Sirotkoviću, potpredsjedniku SIV–a.* — Str. 6. — (Karte na stol. Pitamo)

O raspoređivanju novca koji predstavlja razliku između nabavne i prodajne cijene uvezenog cementa.

165 **ANONIM.** *Drugu Velimiru Rajkoviću, direktoru Zavoda za privredno planiranje SR Hrvatske.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Koji su razlozi niskog rasta društvenog proizvoda hrvatskoga gospodarstva?

166 **ANONIM.** *Gdje su pjesme iz NOB?* — Str. 6. — (Karte na stol)

Sadrži i ulomak iz govora vinkovačkoga člana Matice hrvatske Josipa Košte na Osnivačkoj skupštini Ogranka Matice hrvatske Ilok: zašto su se na vukovarskoj proslavi obljetnice II. kongresa KPJ pjevale samo pjesme iz *kosovskog ciklusa* (*Pogibija Jugovića*, *Slava kneza Lazara* i sl.), a ne i pjesme iz NOB–a?

167 **ANONIM.** *Hrvatski filmovi u Londonu.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijest o izboru hrvatskih filmova za Tjedan hrvatskog filma u Londonu što ga je sačinio Ken Wlaschin (v. i 100).

168 **ANONIM.** *Križevci: Zrinsko–frankopanska proslava.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Izvještaj s obilježavanja 300. obljetnice smrti Zrinskog i Frankopana u organizaciji križevačkog Ogranka Matice hrvatske.

169 **ANONIM.** *Nogomet, gospodarstvo i...* — Str. 6. — (Karte na stol)

Treba li i može li osječko gopodarstvo financijski pomagati NK *Osijek* kada se u taj klub ne dovode igrači iz Hrvatske?

170 **ANONIM.** *Osijek: mali kulturni mozaik.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijesti o osječkim kulturnim događanjima.

171 **ANONIM.** *Oštro i plodno na Brijunima* — Str. [1].

Uvodnik. Komentar priopćenjâ XVII. sjednice Predsjedništva SK Jugoslavije u proširenu sastavu na Brijunima, 28–30. travnja 1971. Zaključak komentara: (...) *odazivajući se Titovu apelu novinstvu da pomogne ostvarenju takve politike* [provedbe ustavnih amandmana] *naš list potvrđuje osnovne postavke svojega programa usmjerenog izražavanju i ostvarenju progresivnih težnji hrvatskoga naroda u svojoj suverenoj državi unutar SFR Jugoslavije kakva je oblikovana u ustavnim amandmanima.*

172 **ANONIM.** *Po starom običaju.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Osvrt: o reakcijama na tzv. vinkovački incident kada je skupina mladića prilikom odlaska u JNA navodno pjevala nacionalističke (proustaške) pjesme.

173 **ANONIM.** *»Veran progresu«*; *Neki su otpisani*; *Obrada obrade*; *EP.* — Str. 6. — (Karte na stol. Top–biseri)

Bilješke i glose o beogradskom *humorističkom* listu *Jež*; o popisu i otpisu stanovništva; o gotovo jednopostotnom(!) izdvajanju iz narodnog dohotka za znanost; o pokretanju novoga humorističkog lista u Hrvatskoj.

174 **ANONIM.** *Za bolje poznavanje i časnije mjesto hrvatske književnosti u svijetu.* — Str. 17. — (Književnost. Nove knjige)

Vijest o izlasku dvobroja časopisa *The Bridge* (br. 23–24/1970) u kojemu je tiskana antologija suvremene hrvatske proze na engleskom jeziku (*Contemporary Croatian Prose, I*).

175 **ANONIM.** *»Zastavin« monopol.* — Str. 6. — (Karte na stol)

Bilješka o naličju postupka podizanja cijena automobila.

176 **BALENTOVIĆ, Ivo.** *I tako je i nije tako: nadopuna iz Umaga.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Reagiranje na reportažu Nedjeljka Fabrija i Igora Mrduljaša (v. 75): demantiji i pojašnjenja nekih dijelova reportaže.

177 **BATUŠIĆ, Nikola.** *Tko će probuditi Freudenreicha?* — Str. 19. — (Kazalište. Na rubu kalendara)
Nastavak kolumne o kazalištu (v. 70). O značenju i vrijednostima pučkih igrokaza Josipa Freudenreicha u suvremenoj hrvatskoj kazališnoj praksi s posebnim osvrtom na komediju *Graničari*; za *rehabilitaciju* Freudenreicha kao književnika. — Ilustrirano, portret Josipa Freudenreicha.

178 **BERKOVIĆ, Zvonimir.** *Juniorska momčad filharmonije.* — Str. 18. — (Glazba)
Komentar sudbine novoosnovanih glazbenih, većinom komornih sastava u Hrvatskoj: u povodu osnutka i prvih koncerata *Komornog studija Zagrebačke filharmonije.* — Ilustrirano fotografijom Tonka Ninića, *iskusnog violinista i temperamentnog dirigenta.*

179 **BOGIŠIĆ, Rafo.** *Hrvati i srednji vijek: i očigledne istine treba uvijek ponavljati.* — Str. 15. — (Književnost)
Kritički komentar hrvatskoga srednjoškolskog programa iz književnosti koji ne samo da *ne preporučuje autohtonost i kontinuitet u razvoju hrvatske književnosti, nego se temeljne i uvjetne osobine ni ne naslućuju.* Pravi se uzroci takvih pojava nalaze u *nemaru prema vlastitoj baštini.* Svojevrstan je prezir *prema stoljećima mraka i zabluda* bio jednim od glavnih uzroka prešućivanja i omalovažavanja hrvatske srednjovjekovne, posebno glagoljaške književnosti (prve etape razvoja hrvatske književnosti uopće), što se ne može znanstveno opravdati. Stoga se u hrvatskom srednjoškolskom programu mora *upozoriti na glagoljaše i glagolizam, na pjesničke začinjavce, na crkvena prikazanja, na spomenike hrvatske pismenosti i književnosti.* Zaključak: *Čini se kao da je Hrvatima potreban osjećaj mjere, potreba zdravog, normalnog i moralnog odnosa na relaciji između sebe i drugih. Kao da se ona dobro poznata, divna i plemenita hrvatska širokogrudnost identificira s odricanjem vlastitog imena i subjekta. Međutim, trebalo bi znati da je strah od vlastitog imena i omalovažavanja svoje osobe pojava negativna, bolesna i nezrela, isto kao i isključivost, zatvaranje i izoliranje.* — Ilustrirano, fotografija Bašćanske ploče.

180 **BUDIŠA, A. V.** *Turizam.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Modena, Italija. — Kritički o odnosu *birokratâ »Genexa«* prema hrvatskom turizmu i *dalmatinskoj lenosti*: u povodu članka Krunoslava Šute (v. 44).

181 **BULAT, Zdeslav.** *Religija.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Split. — Želja pretplatnika: u HT uvrstiti rubriku *Religija.* — Sadrži i odgovor uredništva.

182 **CRLJENKO, Branimir.** *Skupština Matice hrvatske u Rovinju.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj s prve godišnje skupštine Ogranka Matice hrvatske u Rovinju; prikaz rada Ogranka.

183 **(D).** *Zagreb: Zrinsko–frankopanska ploča.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijest o izlasku gramofonske ploče posvećene Zrinskom i Frankopanu u izdanju *Jugotona* i revije *Studio.*

184 **DEKANOVIĆ, Ivo.** *Provincijalizam našeg doba i kultura malog naroda.* — Str. 17. — (Književnost)

Kritika *vremenskog provincijalizma*, pojma kojim se označava *gubljenje smisla i osjećaja za povijesno zajedništvo i trajanje ljudskih djela, za duhovne vrijednosti koje su u ovom našem dobu namrli prošli ljudski naraštaji.*

185 **D[EROSSI], J[ulije].** *Gospić: Lički zbornik 1971.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijest o sufinanciranju zbornika u izdanju Ogranka Matice hrvatske u Gospiću.

186 **DOLEŽAL, Slavica.** *Provincija i »provincija«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Liječnička ambulanta u zagrebačkoj Dubravi *nema ni telefona.*

187 **ERPAČIĆ, J[ozo].** *Virovitica: stopa do stope — trag.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijest o izlasku knjige *Tragom prošlosti Spišić Bukovice* B. Cvetkovića i D. Kahrića.

188 **GRGIĆ, Marijan; OBAD, Stijepo.** *Zadarski razgovori.* — Str. 12–13. — (Naši ljudi i krajevi)

Priredio Srećko Lipovčan. — Intervjui. — Sadržaj: *Još uvijek dostatno ne znamo što smo bili i što smo stvarali u prošlosti: razgovor s Marijanom Grgićem, kustosom stalne izložbe crkvene umjetnosti; Utjecaj intelektualaca mora biti veći nego do sada: razgovor s dr. Stijepom Obadom, predsjednikom Ogranka Matice hrvatske.* — Ilustrirano, fotografije Mladen Grčević.

189 **HRGA, J[ozo].** *Markuševac.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijest o priredbi u Markuševcu prigodom 300. obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana.

190 **I. S.** *Piran i Rovinj: sastanak književnika–članova P. E. N. kluba.* — Str. [24]. — (Ljetopis)

Najava međunarodnoga sastanka književnika–članova P. E. N. kluba.

191 **KAJFEŽ, Aleksander** S. »*Novorođenče*«. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Karlovac. — Reagiranje na izjavu kojom je HT ocjenjen *više kao politički loš nego kulturno dobar* (v. 112).

192 **KERŠOVANI, Otokar.** *Povodom pisanja Srpskog glasa*. — Str. 11. — (Povjesnica. Pretiskano)

Reagiranje na šovinističko pisanje lista *Srpski glas* o hrvatskom pitanju; članak je prvotno tiskan u časopisu *Izraz* (Zagreb, br. 3/1940). — Sadrži i pripomenu uredništva: (...) *u povodu* [30.] *obljetnice njegove pogibije* [Otokara Keršovanija] *objavit ćemo neke njegove članke, koje smatramo zanimljivima ne samo zato što su iz pera jednog od najistaknutijih hrvatskih marksističkih publicista, nego i zato što govore o pitanjima još uvijek u određenim krugovima oživljavane prošlosti.*

193 **KRAŠ, M.** *Varaždin: »Danica« svečano obilježena*. — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijest o promociji treće knjige reprint izdanja *Danice ilirske*.

194 **KUŠAN, Jakša.** *Priča o caru i njegovoj knjizi*. — Str. 16. — (Književnost)

Alegorijska kratka priča. — Ilustrirano.

195 **LAO–Tse.** *Tao To King: IX, LVIII*. — Str. 16. — (Književnost)

Prema francuskom prijevodu Liu Kia–Hwaya preveo Stojan Vučićević. — Pjesme. — Ilustrirano.

196 **L[IPOVČAN], S[rećko].** *Ivan Dežman*. — Str. 11. — (Povjesnica. Obljetnica)

Osvrt na život i djelo Ivana Dežmana — u povodu 130. obljetnice rođenja.

197 **MARIN, Ante.** *Bez hrvatske politike spram hrvatske knjige: razgovori s nakladnicima (1)*. — Str. 22. — (Odgoj i obrazovanje)

Razgovor vodio Zvonimir Lisinski. — Razgovor s Antom Marinom, direktorom *Školske knjige* iz Zagreba o pitanjima i problemima obrazovanja u hrvatskim školama, formiranju nacionalne svijesti kod mladeži, izdavačkoj politici *Školske knjige* i o izdavaštvu u Hrvatskoj. — Ilustrirano fotografijama Ante Marina.

198 **M. J.** *Đakovo — Subotica: čvršće povezivanje s Hrvatima–Bunjevcima*. — Str. [24]. — (Ljetopis)

Vijest o uspostavljanju suradnje đakovačkog Ogranka Matice hrvatske s Hrvatskim kulturno–umjetničkim društvom *Kolo* iz Subotice.

199 **NAZOR, Vladimir.** *Pred spomenikom u Zagrebu: u povodu obljetnice oslobođenja Zagreba.* — Str. 3. — (Dokumenti)
Govor Vladimira Nazora održan 16. V. 1945. na Trgu bana Jelačića u Zagrebu. — Ilustrirano fotografijom *prvog mitinga u oslobođenom Zagrebu* (na str. [1]).

200 **PAVEŠIĆ, Ivo.** *Za civilizirane norme u brizi za radnog čovjeka: o zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti radnika i njihovih obitelji.* — Str. 5. — (Politika i društvo)
Tekst izlaganja Ive Pavešića na Prvoj konferenciji Saveza sindikata Hrvatske, Opatija, 23. i 24. travnja 1971. — Ilustrirano.

201 **PAVLOVIĆ, Vladimir.** *Popodne u borovoj šumi.* — Str. 17. — (Književnost)
Pjesme. — Ilustrirano.

202 **ROGLIĆ, Josip.** *Ljudi, homo Učku sami skopat: nadomak stiska ruke.* — Str. 9. — (Prekretnice)
Zapis o značenju izgradnje tunela kroz Učku. — Ilustrirano.

203 **(S).** *VII tjedan hrvatske radio–drame.* — Str. [24]. — (Ljetopis)
Vijest o izboru *iz nacionalnog radiodramskog repertoara protekle sezone*, priređenom na II. programu Radio–Zagreba.

204 **SARIĆ, Jure.** *O nekim aktualnim političkim i kadrovskim pitanjima: sa Prve konferencije sindikata Hrvatske.* — Str. 4–5. — (Politika i društvo)
Dio izlaganja Jure Sarića, potpredsjednika Republičkoga vijeća Saveza sindikata Hrvatske i zastupnika u Saveznoj skupštini, na prvoj konferenciji Saveza sindikata Hrvatske, Opatija, 23. i 24. travnja 1971. O *politici novog kursa* [provedba ustavnih amandmana]: (...) *smisao novog političkog kursa je u potpunom sukobu s monopolom osobne vlasti na bazi funkcije, s monopolom rutinerstva, dominacijom jednog naroda nad drugim, tj. s politikom nepisanog, ali u praksi primjenjenog ograničenog nacionalnog suvereniteta putem majorizacije.* Pretpostavke za *politiku novog kursa*: nacionalni i paritetni sastav kadrova. — Ilustrirano, autorova fotografija.

205 **SEDAK, Eva.** *Zagrebački biennale — šesti put: u pozlati i baršunu K. u. K. teatra.* — Str. 18. — (Glazba)
Kritički prikaz: o tome što je dosad nudio festival suvremene glazbe i što kritičarka od Šestog bienalla očekuje; o neprimjerenim prostorima u kojima se Biennale održava. — Ilustrirano, fotografija Koncertne dvorane *Vatroslav Lisinski* u izgradnji.

206 **SLAVICA, Tomislav.** *Unitarizam recidiva autonomaštva: valovi nacionalne obnove zauvijek potapljaju i autonomaštvo.* — Str. 7. — (Komentari)

Ulomak iz teksta sa simpozija *Autonomaštvo jučer — unitarizam danas*, što ga je u Splitu organiziralo uredništvo časopisa *Vidik*: kritički komentar ideologije i politike autonomaštva.

207 **STAHULJAK, Zlatko.** *Novi virtuoz.* — Str. 18. — (Glazba)
Osvrt na diplomski koncert violinista Vladimira Firsta.

208 **STARČEVIĆ, Ante...** [et. al.]. [O *narodu*]. — Str. 11. — (Povjesnica. Misli)
Izbor misli iz djelâ Ante Starčevića, Antuna Gustava Matoša, Stjepana Radića, Otokara Keršovanija, Moše Pijade, Augusta Cesarca, Miroslava Krleže. — Ilustrirano.

209 **ŠALIĆ, T[omo].** *Vinkovci. Dva koncerta Vice Vukova; Priznanja »Matičarima«.* — Str. [24]. — (Ljetopis)
Vijesti o koncertima Vice Vukova u Otoku i Vinkovcima, te o dobitnicima nagrade Općinske skupštine Vinkovci, članovima Ogranka Matice hrvatske u Vinkovcima.

210 **ŠEGEDIN Petar; JONKE, Ljudevit.** *Petar Šegedin i Ljudevit Jonke povukli potpise: Novosadski dogovor.* — Str. 14. — (Književnost)
Izjave potpisnika Novosadskog dogovora kojima povlače svoj potpis sa *Novosadskih zaključaka* iz 1954.

211 **ŠKRABALO, Ivo.** *Jubilej bez slavlja: 15 godina Studija za crtani film.* — Str. 20. — (Film i televizija)
Kritika: povijest nastanka i uspjeha *Zagrebačke škole crtanog filma*; veliki problemi u djelovanju, posebno prostor: *u svijetu je na pomolu nova tehnološka revolucija koju je u crtani film unio elektronski računar Stromberg Carlson 4060, kompjutor što, srećom, ne ukida potrebu za animatorima, crtačima i slikarima pozadina, ali im pruža nove i neslućene mogućnosti. Naši neobuzdani igrači ni ne pomišljaju na takve nove igračke za svoju virtuoznu igru — njima je potreban tek krov nad glavom!* — Ilustrirano.

212 **ŠOJAT, Antun.** *Za hrvatsku riječ.* — Str. 14. — (Književnost. Hrvatski jezik)
Kolumna o jeziku: o uporabi *nepravilnih ili manje običnih* riječi u hrvatskom jeziku.

213 **Š[UTO], K[runoslav].** *Priznanje Matici.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Dio prepričanog izlaganja člana Izvršnoga komiteta CK SK Hrvatske Marka Koprtle (preneseno iz Tanjugove vijesti): afirmativno o širenju ogranaka Matice hrvatske, te o radu Matice hrvatske i Srpskoga kulturno–prosvjetnog društva *Prosvjeta*.

214 **TENŽERA, Veselko.** *Tajno umiranje denuncijanta.* — Str. 19. — (Kazalište)

Kritički prikaz predstave Toma Stopparda, *Rosencrantz i Guildenstern su mrtvi*, redatelj Joško Juvančić, Teatar ITD. — Ilustrirano prizorima iz predstave.

215 **TOMASOVIĆ, Mirko.** *Znamenito djelo u izvrsnom prijevodu: Tacit: »Anali«, preveo J. Kostović, Matica hrvatska, Zagreb 1970.* — Str. 14. — (Književnost)

Kritički prikaz: (...) *Kostović je »Analima«, obogatio našu prijevodnu literaturu i po njima zauzeo dostojno mjesto u hrvatskoj tradiciji prevođenja remek djela iz antičke književnosti, koja je tradicija od T. Maretića do B. Klaića dala vrijedne i za nacionalnu kulturu važne rezultate.*

216 **TUĐMAN, Franjo.** *Za hrvatsku državnost u svim okolnostima: hrvatski pogledi o ujedinjenju južnoslavenske zajednice (IV).* — Str. 10. — (Povjesnica)

Nastavak povijesnoga feljtona (v. i 47, 105, 153). Komentar političkih koncepcija Stjepana Radića (interpelacije u Hrvatskom saboru, lipanj–rujan 1917) i Milivoja Dežmana (feljton *Južnoslavensko pitanje*, *Obzor*, Zagreb, siječanj–veljača 1918, br. 16–40). — Ilustrirano portretom Milivoja Dežmana.

217 **UZELAC, Spase.** »*Kriza povjerenja...*«. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Oštro reagiranje na tekst *Kriza povjerenja ili Srbi u hrvatskoj domovini* (v. 94). — Čitateljev savjet: *ako ne možete bar nešto dobro reći o Srbima u Hrvatskoj, ja vas, onda, molim — ostavite nas na miru!* — Sadrži i odgovor uredništva.

218 **VEGAR, Branko.** *Zagreb — Split: gospodarska i nacionalna integracija SR Hrvatske.* — Str. 8. — (Prekretnica)

Komentar: političkog i gospodarskog značenja litoralizacije i izgradnje autoceste Zagreb — Split za Hrvatsku; prometno–geografskog značenja Zagreba i Splita; osobitosti prihvaćene trase autoceste. — Ilustrirano.

219 **VRANČIĆ, Damjan.** *Znanost i nauka.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Split. — Još o uporabi, etimologiji i povijesti riječi *znanost* i *nauka*; za potvrđivanje drugih *zatrtih hrvatskih riječi*.

220 **VUKOVIĆ, Vladimir.** »*Kuda idu divlje svinje*«. — Str. 20. — (Film i televizija. Pogled iz naslonjača)

Kolumna o televizijskim emisijama: pohvalna kritika prve epizode kultne TV–serije.

221 **ŽIGO, Bože V.** *Ne samo o Krleži: Branimir Donat, »O pjesničkom teatru Miroslava Krleže«, Mladost, Zagreb 1970.* — Str. 15. — (Književnost)

Pohvalna kritika knjige.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 5* *Zagreb, 14. svibnja 1971.*

222 **ANONIM.** *Bez objašnjenja.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o novousvojenoj jezičnoj politici magazina *Start* u skladu sa zahtjevima hrvatskoga književnog jezika.

223 **ANONIM.** *Borbine borbe borba.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o pretisku komentara Igora Mandića u *Borbi*, o stanju hrvatskoga, tzv. kulturnog novinstva, prvotno objavljenog u *Vjesniku*: tko kaže da *Borba* pristrano (ili nikako) izvještava o hrvatskom kulturnom životu?

224 **ANONIM.** *Drugu Ivi Perišinu, guverneru Narodne banke Jugoslavije.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto guverner Narodne banke Jugoslavije ne iskoristi svoja zakonska prava i ne obustavi kredite svim bankama i poduzećima što trguju novcem *uz uvjete koji prelaze uvjete zakonom dopuštene*?

225 **ANONIM.** *Drugu Tomislavu Goluboviću, direktoru televizije Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto na televiziji još nije emitirana emisija snimljena na temu novih srednjoškolskih programa, o čemu su govorili Ivo Frangeš, Ante Marin, Vlatko Pavletić, Tomislav Ladan, Zlatko Jurković?

226 **ANONIM.** *Đakovo: do posljednjeg mjesta.* — Str. 23. — (Ljetopis. Zrinsko–frankopanska obljetnica)
Vijest o priredbi održanoj u organizaciji Ogranka Matice hrvatske Đakovo. — Ilustrirano.

227 **ANONIM.** *Između jučer i sutra.* — Str. [1].
Uvodnik: osvrt na veliki zbor građana na Trgu Republike u Zagrebu 7. svibnja 1971, upriličen prigodom obljetnice oslobođenja grada, i na čuveni govor predsjednice CK SKH Savke Dabčević–Kučar. Zaključak: bio je to *velebni zbor* izvan uobičajenih socrealističkih obilježja i fraza, s jasnom porukom o međusobnom slaganju *vodstva i naroda o temeljnim pitanjima ozbiljnog vremena u kojemu živimo.*

228 **ANONIM.** *»Jedna« banka — »jedno« poduzeće.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na *tipičan primjer eksploatacije samoupravljača od strane financijskog kapitala*: jedna je banka jednom poduzeću odobrila

kredit za isplatu osobnih dohodaka uz 40% kamata. Kada je uredništvo HT–a dogovorilo sastanak s jednim članom Radničkog savjeta poduzeća da čuje o čemu je riječ, član Radničkog savjeta se u zadnji čas odlučio na šutnju. — Ilustrirano.

229 **ANONIM.** *Milentije Popović (1913–1971).* — Str. [1].
In memoriam predsjedniku Savezne skupštine SFRJ. — Ilustrirano fotoportretom Milentija Popovića.

230 **ANONIM.** *Otvoren VI zagrebački salon.* — Str. 16. — (Likovne umjetnosti)
Vijest. — Ilustrirano.

231 **ANONIM.** *Proljetni velesajam crteža: otvorena III zagrebačka izložba jugoslavenskog crteža.* — Str. 16. — (Likovne umjetnosti)
Vijest.

232 **ANONIM.** *Radnici u inozemstvu i nova radna mjesta.* — Str. 9. — (Naši ljudi i krajevi)
Osvrt na akcije hrvatskih radnika u inozemstvu i njihov gnjev što se u domovini ne stvaraju uvjeti za njihov povratak. — Ilustrirano.

233 **ANONIM.** *To je bar pošteno!* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na postupak saborskoga zastupnika Stipe Prolića koji je podnio ostavku zbog neslaganja s ustavnim promjenama.

234 **ANONIM.** *Za prometnu integraciju Hrvatske.* — Str. 23. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Najava zagrebačkoga koncerta u korist izgradnje tunela kroz Učku i autoceste Zagreb — Split u organizaciji Matice hrvatske.

235 **B[AŽANT], V[ladimir].** *Bjelovar: skromno ali dostojanstveno.* — Str. 23. — (Ljetopis. Zrinsko–frankopanska obljetnica)
Vijest o priredbi održanoj u organizaciji Ogranka Matice hrvatske Bjelovar.

236 **BILOSNIĆ, Tomislav.** *Riječ o »Zadarskoj reviji«.* — Str. 23. — (Ljetopis. Mali komentari)
Najava javne rasprave o radu, sadržaju i zadacima *Zadarske revije*, časopisa Ogranka Matice hrvatske Zadar; o prigovorima časopisu i nakladničkoj djelatnosti u Zadru uopće. — Ilustrirano.

237 **ČULIĆ, Đ.** *Naivno, stupidno ili — namjerno.* — Str. 23. — (Ljetopis. Mali komentari)
O primjerima nestručne nabave knjiga u školskim knjižnicama.

238 **D[EROSSI], J[ulije].** *Gospić: obilna književna žetva.* — Str. 23. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o izlasku zbirki pjesama u nakladi Ogranka Matice hrvatske u Gospiću i Nakladnog zavoda Matice hrvatske: *Klicom kletve* Jovana Savičina Price, *Breme* Jure Karakaša, *Na dnu sebe* Veseljka Vidovića...

239 **ĐODAN. Šime.** *Jedinstveno tržište, razvijenost republika i kompenzacije: centri financijske moći ne pomažu nego pauperiziraju privredu.* — Str. 4–5. — (Politika i društvo)

Kritički komentar: o politici optimalizacije u gospodarstvu; analiza jugoslavenskoga tržišta; opasnosti jedinstvenoga tržišta po hrvatsku privredu ako se nastavi raskorak između proizvodne i financijske snage pojedinih republika: Hrvatska ne dobiva onoliko kreditnoga potencijala kolika je njena proizvodna snaga, dok istovremeno ostvaruje dolarski suficit u razmjeni s inozemstvom. Stoga su dominirajući trendovi u hrvatskom gospodarstvu »*odljev« kapitala na istok, a radničke klase na zapad.* Kao rješenje ovoga problema autor predlaže uređenje jugoslavenskoga gopodarstva *u skladu s načelom ekonomskog suvereniteta republika* — i s pravom republika *na zaštitu u slučaju zloporabe jedinstvenog tržišta.* — Ilustrirano graf. prikazima.

240 **GAGRO, Božidar; ZIDIĆ, Igor.** *Zemlja 1929–1935: Šesti zagrebački salon.* — Str. 12–13. — (Likovne umjetnosti)

Sadržaj: Božidar Gagro: *Proslov retrospektivi »Zemlje«.* Igor Zidić: *Zapis o »Zemlji«:* [*odlomci*]. — U proslovu se naglašava dvojna angažiranost *Zemlje, udruženja likovnih umjetnika*: ljevičarenje na polju društvene kritike i hrvatstvo bez *malograđanske idolatrije, folklorizma ili lokalne isključivosti* na umjetničkom polju. U eseju Igora Zidića ističu se politički, povijesni i umjetnički čimbenici i uzori u radu *Zemlje.* Djelatnost *Zemlje* odvija se na kritičko–teorijskom i praktično–slikarskom planu, gdje s jedne strane (teorija i kritika), prevladava partijski program, sovjetske formule o *revolucionarnoj književnosti i proleterskoj umjetnosti* i metode političke borbe ljevice, a s druge strane (slikarstvo i grafika), u temama i motivima, prevladava troslojna sadržajna i vremenska tradicija europskoga slikarstva: medijevalni motivi smrti, npr. kosci sudbine, trubači, zatim motivi iz Boschova, Grafova, Breughelova djela i djela suvremenika (Matisse, Dufy, Cézanne, Picasso, Masereel, Dix, Grosz). Podigavši slikarstvo *na razinu ljudskog i umjetnosti dostojnog, Zemlja* je u njega unijela ideale *četvrtog staleža*, zatim čemerne prizore dna i ulice: kriminal, primitivizam, nasilje, antiklerikalne i antigrađanske motive. Zaključak: *Oni slikaju sve: pa i silovanja i klanja; oni slikaju sve i svakog: pa i bokce, kretene, uznike. To je više nego realizam; to je theatrum mundi.* — Ilustrirano reprodukcijama slika i grafika: Krsto Hegedušić: *U lancima* (1932). Leo Junek: *Glava pred zidom* (1926). Oton Postružnik: *Mesar* (oko 1930). Ivan Tabaković: *Tučnjava* (1926).

241 **GAŠPAROVIĆ, Darko.** *Sclavonia rediviva.* — Str. 9. — (Naši ljudi i krajevi)
Zapis o Slavoniji. — Ilustrirano.

242 **HAJDLER, Kruno.** *Pismo direktora FAS–a.* — Str. 19. — (Film i televizija)
Pismo Bogdanu Žižiću: polemičko reagiranje na dio teksta *Subjektivni festivalski dnevnik* Bogdana Žižića (v. 54). — Ilustrirano isječkom iz filma *Valcer* Lordana Zafranovića.

243 **HAVLIČEK, Dinko.** *Bjelovar: dobro je nadati se...* — Str. 23. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Kritički osvrt na društveni, gospodarski i kulturni život u Bjelovaru. — Ilustrirano.

244 **[HRVATSKI tjednik]. Uredništvo.** *Ministrica.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Uredništvo se slaže sa zahtjevom Mate Šimundića (v. 147): pravilno je nazive ženskih zvanja i položaja pisati imenicama ženskoga roda, ali se upozorava i na neke slučajeve kada to pravilo nije provedivo.

245 **HRVATSKO filološko društvo.** *Novosadski dogovor: i hrvatsko filološko društvo otkazalo* — Str. 14. — (Jezik i književnost)
Zaključak s godišnje skupštine društva: HFD pridružuje se izjavi Matice hrvatske o Novosadskom dogovoru kao bespredmetnom i nevažećem. Nužno je izraditi normativne priručnike osnovane na hrvatskoj jezičnoj tradiciji i praksi.

246 **IVANIŠEVIĆ, Drago.** *Bunt; Odisej po moru sa svojim judiman jidreć.* — Str. 14. — (Jezik i književnost)
Pjesme. — Ilustrirano.

247 **K., Stipe.** *Slučaj na rivi.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Vojnić. — Čitatelj opisuje događaj što ga je promatrao u Splitu kada su dvojica mladića vrijeđali i napali djevojku jer je ispod ruke nosila HT: ona ih je ošamarila a mladići su pobjegli. Čitatelj žali što nema više takvih djevojaka! A uredništvo, u odgovoru čitatelju, žali što čitatelj nije pomogao djevojci, jer djevojkama treba pomoći, uzeti ih u zaštitu, čak ako i ne kupuju *Hrvatski tjednik* nego — *Jež*!

248 **KERŠOVANI, Otokar.** *Dr. Ivan Lorković.* — Str. 11. — (Povjesnica. Obljetnica)
In memoriam u povodu Lorkovićeve smrti godine 1926.

249 **KLASNIĆ, Ivan.** *Blagdan.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj podržava prijedlog đakovačke javnosti da se dan pogibije Zrinskog i Frankopana slavi kao narodni blagdan.

250 **K[OMARICA], z[vonimir].** *Istina o ranijim i sadanjim iseljavanjima Hrvata.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)
Komentar *Pravila* Komisije Matice hrvatske za kulturne veze s Hrvatima u svijetu. O polazištima *Pravila*, uzrocima ranijih i sadašnjih iseljavanja Hrvata, te o zadaćama Matice hrvatske prema Hrvatima izvan domovine. — Ilustrirano.

251 **KOS, Koraljka.** *Angažirani glazbeni teatar: Šesti zagrebački biennale.* — Str. 17. — (Glazba)
Kritika opere *Opsadno stanje* Milka Kelemena, te baleta u jednom činu, *Lied* Ive Maleca. — Ilustrirano, fotoprikazi s predstava.

252 **KRAMER, Fredi.** *Bolje razdoblje: novi centre–court na Šalati.* — Str. 21. — (Sport)
Prikaz povijesti hrvatskoga tenisa — u povodu otvaranja novoga teniskog stadiona na zagrebačkoj Šalati. — Ilustrirano fotografijom jugoslavenske međuratne Davis cup reprezentacije (Dragutin Mitić, Franjo Punčec, Josip Palada, Franjo Kukuljević), i fotografijama Željka Franulovića, Nikole Pilića, Bore Jovanovića.

253 **KUHARIĆ, Franjo.** *Smrt nema zadnju riječ: riječ nadbiskupa u Prvostolnoj crkvi.* — Str. 8. — (Dokumenti)
Govor zagrebačkog nadbiskupa u Prvostolnoj crkvi u Zagrebu prigodom obilježavanja 300. obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana (v. i 162). — Ilustrirano.

254 **L[IPOVČAN], S[rećko].** *Vrlo zanimljivi prinosi: historijski zbornik XXI–XXII, 1968/9.* — Str. 11. — (Povjesnica. Udžbenici)
Prikaz dvobroja časopisa u izdanju Povijesnoga društva Hrvatske, Zagreb 1971, glavni i odgovorni urednik Jaroslav Šidak.

255 **LJUBAN, Petar.** *Duhovitost iz Auslanda.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Općenito, pohvale listu ali i zamjerka zbog objavljivanja kozerije *Pismo iz Auslanda* (v. 133). — Sadrži i odgovor uredništva.

256 **MAROEVIĆ, Tonko.** *Upereno pero: retrospektivna izložba Željka Hegedušića u Modernoj galeriji u Zagrebu.* — Str. 16. — (Likovne umjetnosti)
Osvrt na izložbu i prikaz umjetnikova djelovanja. — Ilustrirano reprodukcijama crteža Željka Hegedušića.

257 **MATANOVIĆ, Ivan.** *Otoci.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Murter. — Pohvale listu, ali i nezadovoljstvo čitatelja što *Hrvatski tjednik*, kao uostalom i cijeli hrvatski tisak, ne piše o otocima. — Sadrži i odgovor uredništva.

258 **MIRKOVIĆ, Vojko; KULJIŠ, Tomislav.** *Nastanak ili nestanak jednog kazališta.* — Str. 20. — (Kazalište)

Greškom redaktora kao priređivač potpisan je Petar Selem — ispravka objavljena u *Hrvatskom tjedniku*, br. 6, str. 19. — Anketa s Vojkom Mirkovićem i Tomislavom Kuljišem o razlozima zastoja u radu komornog teatra KRIPTA 70 iz Splita. — Ilustrirano fotografijom Neve Bulić u Genetovoj predstavi *Sluškinja*.

259 **O. Ć.** *U posjetu Gradišću.* — Str. 15. — (Jezik i književnost)

Izvještaj o posjetu delegacije Društva književnika Hrvatske (Ivo Frangeš, Slavko Mihalić, Dragutin Tadijanović, Dubravko Horvatić) Gradišću i Gradišćanskim Hrvatima. Svrha boravka: počast Ignacu Horvatu, župniku u Frakanavi, piscu zanimljivih knjiga iz života Gradišćanskih Hrvata kojemu je tom prilikom uručena povelja o primanju u DKH.

260 **PAVLETIĆ, V[latko].** *Kako »Borba« zamišlja jezičnu ravnopravnost?: prijedlog sadrži ono bez čega se ne može...* — Str. 5. — (Politika i društvo)

Osvrt na polemiku Dalibora Brozovića protiv pisanja dnevnika *Borba* o pitanjima jezične ravnopravnosti i na *podvalu* što ju je RTV Beograd priredila Daliboru Brozoviću, emitirajući njegov stari intervju kao *svježi prilog*. — Sadrži i dijelove *kritičkih primjedaba o jezičnoj politici »Borbe«* preuzetih iz članka: Dalibor Brozović: *O sadanjem času na kružnici jezičnog sata*, u: *Kritika*, br. 17/1971.

261 **PAVLINOVIĆ, Mihovil...** [et. al.]. [*O narodu*]. — Str. 11. — (Povjesnica. Misli)

Izbor prigodnih misli iz djelâ Mihovila Pavlinovića, Ante Starčevića, Antuna Gustava Matoša, Stjepana Radića i Miroslava Krleže. — Ilustrirano.

262 **R. P.** *Koliko i do kada plaćati »Zastavinu« nesposobnost?* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Kritički osvrt na privilegije što ih uživa kragujevačka tvornica automobila *Zastava* na račun drugih poduzeća u Jugoslaviji: (...) *do kada i koliko ćemo još morati plaćati »Zastavinu« nesposobnost da svoje automobile, iako djeluje u monopolističkim uvjetima poslovanja, počne proizvoditi u rentabilnim serijama, mjereći to i u svjetskim cijenama?* — Ilustrirano.

263 **RAJKOVIĆ, Velimir.** *Oko »istine o hrvatskom gospodarstvu«: pismo Velimira Rajkovića.* — Str. 6–7. — (Gospodarstvo)

U potpisu: Generalni direktor Republičkog zavoda za planiranje. — Polemika: *skraćeni odgovor* u ime institucije Hrvoju Šošiću, u povodu njegova članka *Istina o hrvatskom gospodarstvu* (v. 101). — Ilustrirano.

264 **(S).** *Napokon — i povijest!* — Str. 11. — (Povjesnica)
Vijest o održanom savjetovanju o novom planu i programu povijesti u Osnovnoj školi u organizaciji Nakladnog zavoda *Školska knjiga.*

265 **SEDAK, Eva.** *Prvi koncert MBZ–radionice: smlavljujuća količina glazbe.* — Str. 17. — (Glazba)
Kritika koncerta MBZ–radionice: solisti Siegfried Palm, Heinz Holliger. — Ilustrirano.

266 **SLAVIČEK, I[vo].** *Osijek: poprsje Ćiri Truhelki.* — Str. 23. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj o otkrivanju poprsja. — Ilustrirano: Ivan Zrinušić otkriva poprsje Ćire Truhelke.

267 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Matica u Dubrovniku hrvatskog sjevera.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)
Izvještaj sa Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Iloku kojoj je prisustvovalo više od 1000 ljudi. Za predsjednika Ogranka izabran je Kazimir Andrijašević. U ime središnjice Matice hrvatske govorili su Zvonimir Komarica, Šime Đodan i Ive Mažuran. Između ostalih, govorio je i Stjepan Mesić, predsjednik Skupštine općine Orahovica. — Ilustrirano.

268 **S[OVIĆ], I[van].** *Pred osnivanje Matice u Petrinji.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)
Izvještaj o pripremama Inicijativnog odbora za osnivanje Ogranka Matice hrvatske u Petrinji.

269 **ŠOJAT, Antun.** *O pravopisu.* — Str. 14. — (Jezik i književnost. Hrvatski jezik)
Kolumna o jeziku: o potrebi poboljšanja ili zamjene Novosadskog pravopisa.

270 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Odgovor Hrvoja Šošića.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Polemičko reagiranje na članak Velimira Rajkovića (v. 263).

271 **ŠUTO, Krunoslav.** *Zaokret ili kontinuitet?: II kongres samoupravljača Jugoslavije.* — Str. 3. — (Komentari)
Kritički komentar uzroka krize radničkoga samoupravljanja i neuspjeha privredne reforme iz 1965: samoupravljanje shvaćeno na razini obične reprodukcije dovelo je neposrednog proizvođača u ovisnost o financijskom kapitalu u rukama saveznih banaka i reeksportera. Autora zabrinjava i žurba Sabora da što prije usvoji predložene ustavne promjene, bez prethodne rasprave i diskusije o samim promjenama. — Ilustrirano fotografijama Josipa Broza Tita i Edvarda Kardelja za govornicom.

272 **TADIĆ, Zoran.** *Trinaest godina: zapisi nogometnog kibica.* — Str. 21. — (Sport)
Crtica o sudačkim krađama na račun nogometnoga kluba *Dinamo* i o trinaestogodišnjem postu od osvajanja nogometnog prvenstva Jugoslavije.

273 **TENŽERA, Veselko.** *Na pola puta: Ivo Brešan: »Predstava Hamleta u selu Mrduša Donja Općine Blatuša«, Teatar ITD., redatelj Božidar Violić.* — Str. 20. — (Kazalište)
Kritički prikaz predstave. — Ilustrirano.

274 **TOMIĆ, Zdravko.** *Istina o hrvatskom gospodarstvu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Reagiranje čitatelja oduševljenoga člankom Hrvoja Šošića o hrvatskome gospodarstvu (v. 101).

275 **TUĐMAN, Franjo.** *Za ujedinjenje ali za očuvanje hrvatske državnosti: hrvatski pogledi o uređenju Južnoslavenske zajednice (V).* — Str. 10. — (Povjesnica)
Nastavak povijesnoga feljtona (v. i 47, 105, 153, 216). — O odluci Hrvatskoga sabora da se raskinu sve državno–pravne veze s Austro–Ugarskom i o odluci da se pristupi Državi Slovenaca, Hrvata i Srba; reakcije srpske vlade na deklaraciju sa Ženevske konferencije. — Ilustrirano, prizor sa zasjedanja Hrvatskoga sabora.

276 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Pogled iz naslonjača.* — Str. 18. — (Film i televizija)
Kolumna o televizijskim emisijama.

277 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Politički formalizam: Oberhausen 1971.* — Str. 18. — (Film i televizija)
Podnasl.: *Filmski festival koji ima sve manje veze s filmom.* — Kritika koncepcije festivala i filmova prikazanih na festivalu. — Ilustrirano, kadar iz filma Karpe Aćimovića–Godine *Zdravi ljudi za razonodu.*

278 **VUKUŠIĆ, m.** *Drniš: duboko u srcima.* — Str. 23. — (Ljetopis. Zrinsko–frankopanska obljetnica)
Vijest o priredbi održanoj u organizaciji Ogranka Matice hrvatske Drniš.

279 **ZAGORAC, Momčilo.** *Suradnja.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Osijek. — Čitatelj pita da li i Srbi u Hrvatskoj mogu pisati u *Hrvatskome tjedniku* o svojim nacionalnim problemima i preokupacijama. — Sadrži i odgovor uredništva.

280 **ŽANETIĆ, T.** *»Kud plovi ovaj brod«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: *3. Maj* brodogradilište i Tvornica dizel motora Rijeka. — Čitatelj smatra da HT *huška radničku klasu Jugoslavije na međusobnu zavadu.* — Sadrži i odgovor uredništva.

281 **ŽGANJER, Branimir.** *Prijelom s tradicionalnom dramom: uz šest drama Petra Božića u nakladi mariborskih »Obzorja«.* — Str. 14. — (Jezik i književnost)

Prikaz.

282 **ŽIGO, Bože v.** *Rat kao takav: Ivan Brajdić: »Posljednji juriš Jačine Kamana«; »August Cesarec«; Zagreb* [*1970*]. — Str. 15. — (Jezik i književnost)

Kritika manje uspjelog ratnog romana.

283 **ŽIŽIĆ, Bogdan.** *Koga svrbi taj se češe.* — Str. 19. — (Film i televizija. Polemika)

Polemički odgovor na pismo Krune Hajdlera (v. 242). — Ilustrirano fotografijom Lordana Zafranovića za vrijeme snimanja filma *Valcer.*

284 **[ŽIŽIĆ, Bogdan].** *Tko je slao anonimne brzojave: polemika: razlog spora.* — Str. 19. — (Film i televizija)

Ulomak iz *Subjektivnoga festivalskog dnevnika* (v. 54) Bogdana Žižića, članka koji je postao razlogom polemike između Krune Hajdlera i Bogdana Žižića (v. 242, 283).

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 6* *Zagreb, 21. svibnja 1971.*

285 **ANONIM.** *Fond A. B. Šimić.* — Str. 21. — (Ljetopis. Nagrade)
Vijest o dodijeljenim nagradama Književnog natječaja Fonda A. B. Šimić za poeziju i prozu.

286 **ANONIM.** *Gospić ne zna za obljetnicu!* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na gospićko neobilježavanje *općenarodne proslave tristote obljetnice Petra Zrinskog i Frana Krste Frankopana.*

287 **ANONIM.** [O *narodu*]. — Str. 11. — (Povjesnica. Misli)
Izbor prigodnih misli iz djela Ante Starčevića, Augusta Cesarca, Miroslava Krleže, Frana Supila, Jurja Križanića i Vatroslava Jagića. — Ilustrirano.

288 **ANONIM.** *Osobni dohoci i troškovi života.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Polemički osvrt na izjavu Dragana Modrića o *nerazmjeru među kretanjima osobnih dohodaka i proizvodnosti rada u zagrebačkoj industriji*, što dovodi do inflacije.

289 **ANONIM.** *Prometnice.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na izvještaje u *Borbi*: piše se kako splitska poduzeća doniraju novac i upisuju zajam za izgradnju pruge Beograd–Bar i za tunel kroz Učku, a ne piše se kako ista poduzeća doniraju izgradnju autoceste Zagreb — Split i razvoj nekolicine dalmatinskih luka. Autor teksta se pita: hoće li se moći uskoro očekivati *Borbina* vijest kako *beogradska reeksportna poduzeća »Genex«, »Inex« i druga, te beogradske »jugoslavenske« banke daju milijunsku pomoć i upisuju zajam za izgradnju autoputa Split — Zagreb, tunela kroz Učku, pa i pruge Split–Sarajevo*?

290 **ANONIM.** *Slamnig, Bajsić, Madunić...: nakon VII tjedna hrvatske radio–drame.* — Str. 21. — (Ljetopis. Nagrade)
Vijest; nagrade izabranim domaćim radio–dramama, emitirana u Tjednu, uoči Dana oslobođenja Zagreba i 45. obljetnice hrvatskoga radija.

291 **ANONIM.** *Šećer i devize.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Osvrt na *jedan od bezbroj slučajeva koji pokazuju zašto Jugoslavija ima stalan trgovački deficit.*

292 **ANONIM.** *Tko čeka...*; *San ili java; Standard u Dancing–roomu.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top biseri)
Bilješke i glose o posjetu delegacije *Forda* Beogradu, problemima s utjerivanjem duga poljoprivredno–industrijskog kombinata *Bečej* i internom nazivu dvorane (*Dancing–room*) na Kongresu samoupravljača u Sarajevu, gdje se raspravljalo o životnom standardu radnih ljudi.

293 **ANONIM.** *Zagreb: primanje za nagrađenu »Sigetianu«.* — Str. 21. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj o primanju, što ga je za članove Zagrebačkoga kazališta mladih koji su na Festivalu malih scena u Sarajevu za predstavu *Obsidio Sigetiana* dobili najviše priznanje, priredio predsjednik Skupštine grada Josip Kolar.

294 **BELAMARIĆ, Slavijan.** *Odgovor Slavijana Belamarića.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Regiranje na *Prosvjed Batrića Jovanovića* (v. 309). — Ilustrirano.

295 **BLAŠKOVIĆ, Anta.** *Spomenik.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: student, Zagreb. — Pitanje čitatelja: zašto se uklonio spomenik banu Jelačiću?

296 **CESAR, Ivan.** *Četiri primjera — ista vrsta »informacija«: previše, a da bi bilo slučajno.* — Str. 9. — (Odjeci)
Kritika pogrešaka, netočnosti i prešućenih činjenica o Hrvatskoj u nekim francuskim izdanjima.

297 **ČORAK, Željka.** *Arhitektura u »Zemlji«.* — Str. 16. — (Likovne umjetnosti)
Osvrt na arhitekte, članove ili goste grupe *Zemlja*, njihov program, uzore, značajke i rezultate djelovanja. — Ilustrirano, slike arhitektonskih ostvarenja Drage Iblera, Lavoslava Horvata i Stjepana Planića.

298 **ČULJAK, Stanislav.** *Za pozitivnu kritiku.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: student, Sarajevo. — Pretplatnik lista predlaže još više tekstova o hrvatskoj povijesti; neka se piše i o dobrim a ne samo lošim primjerima iz hrvatskoga gospodarstva i dr.

299 **ĆELKANOVIĆ, M.** *Hrvati u Bečkom Novom Mjestu.* — Str. 21. — (Ljetopis. Zrinsko–frankopanska obljetnica)

Izvještaj o posjetu hrvatskih radnika na privremenom radu u Beču mjestu smaknuća Zrinskog i Frankopana u organizaciji turističke agencije *Generalturist*. — Ilustrirano.

300 **ERPAČIĆ, Jozo.** *Izložba hrvatske naive*. — Str. 21. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o izložbi radova slikarâ i kiparâ iz Hlebina u koprivničkom Gradskom muzeju. — Ilustrirano.

301 **FRANGEŠ, Ivo.** *Hrvatska i Istra jedno su!: govor Ive Frangeša na svečanoj akademiji u Hrvatskom narodnom kazalištu*. — Str. 3. — (Dokumenti)

Govor na svečanoj akademiji posvećenoj izgradnji tunela kroz Učku, Zagreb, Hrvatsko narodno kazalište, 3. travnja 1971. (v. i 23, 126) — Ilustrirano.

302 **GAMULIN, Grgo.** *Politika u kulturnoj politici: bitne ustanove nacionalne kulture prepuštene same sebi*. — Str. 4–5. — (Politika i društvo)

Esej: (...) *što se tiče onog fenomena, koji je ujedno i temeljni problem: zašto samoupravne strukture mnogo brže prihvaćaju ostale sfere tzv. društvene potrošnje nego li kulturu, odgovor je veoma jednostavan: zato jer smo ih tako odgojili*. Kritika nestručnog odlučivanja o pitanjima kulture i vođenja najvažnijih nacionalnih institucija pod krinkom decentralizacije i samoupravne demokracije, tj. *ekonomističke orijentacije* samoupravnog socijalizma. U povodu razgovora Zvane Črnje sa članom Izvršnog vijeća Sabora Veseljkom Velčićem (v. članak *Kultura danas*, u: *Dometi*, br. 1–2/1971) koji je izjavio da, po pitanju kulture, *sav materijal na temelju kojeg se donose presudne odluke priprema obično jedan činovnik, referent*, te da *kompletna naša kultura nema stručnih i naučnih pretpostavki na kojima bi se mogla graditi kulturna politika*[!]. — Bilješke na kraju teksta. — Ilustrirano.

303 **GOLUBIĆ, T.** *Nazor*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Rijeka. — Pohvala uredništvu što je objavilo govor Vladimira Nazora *na prvom mitingu u oslobođenom Zagrebu* (v. 199).

304 **GOTOVAC, Vlado.** *Liječenje Heraklita*. — Str. 15. — (Književnost i jezik)

Pjesme. — Sadržaj: *I: priča o jednostavnom jeziku*; *II: gledamo — odlazak čuda*; *III: trenutak ljubavi ostaje*. — Ilustrirano.

305 **GOTOVAC, Mani.** *Kurt kao sudbina: Split*. — Str. 19. — (Kazalište)

Kritički prikaz predstave Alberta Moravije *Bog Kurt*, Kripta 71, redatelj Petar Selem. — Ilustrirano, fotoprikaz s predstave.

306 **[HRVATSKI tjednik. Uredništvo].** *»Slučaj« Podravska Slatina: kako se montiraju afere.* — Str. 1, 22–23. — (Matica hrvatska)

U dvije podrubrike, *Klevete* i *Svjedočanstva*, uredništvo donosi, *bez komentara, novinske izvještaje i dokumente o takozvanom slučaju Podravska Slatina.* — Sadržaj: *Klevete.* Anonim: *Ozbiljno i dostojanstveno reagovanje na ekstremne pojave*; *Energično i istom merom protiv izazivača i sa jedne i sa druge strane*, u: *Politika*, 11. V. 1971. *Svjedočanstva.* Đ. Šovagović: *Našičani nisu nikoga provocirali: proširena sjednica Općinskog komiteta SK Našice*, u: *Glas Slavonije*, 13. svibnja 1971. Anonim: *Razgraničenja*, u: *Komunist*, 13. V. 1971. Jakov Bukša: *Izvještaj OK SKH Našice.* I. L.: *Insinuacije koje koče ustavne promjene: OK SK Đakovo u povodu pisanja nekih listova o događajima u Podravskoj Slatini*, u: *Glas Slavonije*, 14. svibnja 1971. *Informacija OK SKH Đakovo.* D[ragan] Mucić: *Ne reagirati na napise u štampi: ogranci Matice hrvatske u Slavoniji raspravljali o svom kulturnom djelovanju*, u: *Glas Slavonije*, 13. svibnja 1971. — Ilustrirano.

307 **IVANDA, Branko.** *U galopu do Gaumont Champs–Elysées: zapis iz Pariza.* — Str. 18. — (Film i televizija)

Zapis o pariškom kinematografskom repertoaru u travnju 1971. — Ilustrirano preslikom plakata za film *Ljubavna priča* Arthura Hillera.

308 **JEŽIĆ, B[ranimir].** *Nakon skupštine Hrvatskog filološkog društva: jezikoslovci — znatno prisutniji.* — Str. 21. — (Ljetopis. Mali komentari)

Sadrži i *Zaključak s godišnje skupštine* Hrvatskog filološkog društva o odbacivanju Novosadskoga dogovora. — Ilustrirano.

309 **JOVANOVIĆ, Batrić.** *Prosvjed Batrića Jovanovića: direktor Savezne uprave za civilnu vazdušnu plovidbu osporava neke tvrdnje iz napisa »Hrvatska bez krila«.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

U potpisu: direktor Savezne uprave za civilnu vazdušnu plovidbu. — Demanti nekih dijelova izlaganja Slavijana Belamarića objavljenih u *Hrvatskom tjedniku* (v. 12). — Ilustrirano.

310 **KATIČIĆ, Radoslav.** *Zaboravljena grana hrvatske književnosti.* — Str. 14. — (Književnost i jezik)

Kritika zanemarivanja književnosti hrvatskih latinista — u povodu prešućivanja dvosveščane knjige *Hrvatski latinisti* iz edicije *Pet stoljeća hrvatske književnosti* (priredili Veljko Gortan i Vladimir Vratović, Matica hrvatska i Zora, Zagreb 1969–1970).

311 **KERŠOVANI, Otokar.** *Ferdo Šišić.* — Str. 11. — (Povjesnica. Obljetnica)

Bilješka o znanstvenom radu Ferde Šišića u povodu njegove smrti (22. I. 1940). — Pretiskano iz knjige: *Izbor članaka*, Kultura, Beograd 1960, str. 298–299.

312 **KOS, Koraljka; SEDAK, Eva.** *VI Zagrebački muzički biennale: umorni heroji glazbene avangarde.* — Str. 12–13. — (Glazba)
Sadržaj: Koraljka Kos: *Moderno i klasično: Béjartov »Balet XX stoljeća«* [kritika koreografskih izvedaba belgijskog *Baleta XX stoljeća* pod umjetničkim vodstvom Mauricea Béjarta]; *Poruka oca dodekafonije: susret s »Njemačkom operom«* [kritika nedovršene opere Arnolda Schönberga *Moses und Aron* u izvedbi Deutsche Oper Berlin]; *Mjehuri od sapunice* [kritika scenske kantate Carla Orffa *Carmina Burana* i baletne priče *Gala performance* na glazbu Sergeja Prokofjeva u izvedbi Deutsche Oper Berlin]. Eva Sedak: *Povijesna uloga — publike: iz MBZ radionice* [kritika izvedaba švedskog orguljaša Karla Erika Welina, pijanista Mairizia Pollinija i sopranistice Joan Carrol]. [Eva Sedak]: *Najbienalskiji događaj Biennala* [kritika izvedbe Heinza Holligera]. — Ilustrirano fotoprikazima s izvedaba, snimio Enes Midžić.

313 **KOVAČEVIĆ, Čelik.** *Novorođenče.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitateljevo pitanje u povodu nedobronamjerne usporedbe HT–a s novorođenčetom (v. 112): (...) *je li tko vidio i čuo da je novorođenče dvolično ili da laže?*

314 **LIPOVČAN, Srećko.** *Prešućivanje, pogreške, netočnosti...: ukusno izdanje s neukusnim propustima.* — Str. 9. — (Odjeci)
Kritika pogrešaka, netočnosti i prešućenih činjenica o Hrvatskoj u njemačkom izdanju *Atlasa svjetske povijesti* (*Atlas zur Weltgeschichte*, Deutscher Taschenbuch Verlag, München 1970). — Ilustrirano.

315 **M[AROEVIĆ], T[onko].** *U malim dimenzijama: izložba skulpture Belizara Bahorića.* — Str. 17. — (Likovne umjetnosti)
Kritika.

316 **MAROEVIĆ, Tonko.** *Jezgrovite poruke: izložba plakata Borisa Bućana.* — Str. 17. — (Likovne umjetnosti)
Kritika. — Ilustrirano reprodukcijom *Plakata* Borisa Bućana.

317 **PAPIĆ, Radivoj.** *Post scriptum: uz nepotpisani odgovor na »Otvoreno pismo« Vlatku Pavletiću.* — Str. 15. — (Književnost i jezik)
Demanti *pretpostavaka na kojima je on* [Vlatko Pavletić] *gradio svoju ocjenu mog »ponašanja« prema njegovom intervjuu glede objavljivanja u »Večernjim novinama«* (v. 92). Autor odgovara *da je »sve objašnjeno«, što se mog »ponašanja« tiče, prozaičnom činjenicom da tokom čitavog vremena do pisma u kome sam pružio potrebna*

objašnjenja, nisam bio na radnom mjestu u redakciji i u Sarajevu — zbog bolesti.

318 **PAVLETIĆ, Vlatko.** *Post scriptum post scriptuma.* — Str. 15. — (Književnost i jezik)
Osvrt na *alibi* Radivoja Papića (v. 317): (...) *ostaje, međutim činjenica da ni od koga iz uredništva, ni naknadno, nisam saznao pravi razlog neobjavljivanja jednog naručenog intervjua, u kome zastupam iste one stavove što ih zastupaju i prihvaćaju hrvatski pisci i jezikoslovci, pa i političari.*

319 **POSAVAC, Zlatko.** *Ideju čovječanstva ljubiti u svom vlastitom narodu: Branko Despot: »Filozofija Gjure Arnolda«, bibl. »Kolo«, izd. Matica hrvatska, Zagreb* [*1970*]. — Str. 20. — (Filozofija)
Kritički prikaz studiozne knjige u kojoj je *znalački i vrsno* izložena filozofija Gjure Arnolda. — Ilustrirano preslikom naslovnice knjige.

320 **ROTH, Pavao.** *Jezik.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Pismo čitatelja koji upozorava na neke jezične propuste u HT–u, premda nije jezikoslovac, *no ima jezičnog osjećaja i pamćenja.* — Sadrži i odgovor uredništva.

321 **SOVIĆ, Ivan.** *Filozofska osnova poetike: Milivoj Solar: »Pitanje poetike«, izd. »Školska knjiga«, Zagreb* [*1971*]. — Str. 20. — (Filozofija)
Kritički prikaz iznimno korisne knjige za nastavnike i studente književnosti.

322 **SOVIĆ, I[van].** *Ozalj: niz priredaba.* — Str. 21. — (Ljetopis. Zrinsko–frankopanska obljetnica)
Vijesti i notice: koncert *Tamburice*, otvorenje muzeja s etnografsko–arheološkom zbirkom, svečana akademija, predstave u izvedbi HNK iz Zagreba, objavljivanje turističkoga vodiča Ozlja. — Ilustrirano.

323 **ŠIMUNDIĆ, Mate.** *Ponovno: Zrinjski ili Zrinski.* — Str. 14. — (Književnost i jezik. Jezik hrvatski)
Kolumna o jeziku. Reagiranje na članak Josipa Vončine (v. 156): u raspravi oko pravilnoga pisanja prezimena obitelji Zrinski/Zrinjski autor se zalaže za pisanje prezimena prema suvremenom izgovoru, dakle — Zrinjski!

324 **TUĐMAN, Franjo.** *Radić za savez republika, a protiv centralističkog ujedinjenja 1918: hrvatski pogledi o uređenju južnoslavenske zajednice (VI).* — Str. 10–11. — (Povjesnica)
Nastavak povijesnoga feljtona (v. 47, 105, 153, 216, 275). Prikaz Radićevih pogleda o stvaranju zajedničke države u *Proglasu seljačkoj braći* (7. 10. 1918) i u *Govoru na noćnoj sjednici Narodnog vijeća*

(24–25. 11. 1918). — Ilustrirano fotografijama Aleksandra Karađorđevića, Svetozara Pribićevića i Stjepana Radića.

325 **UZELAC, Spase.** *Kriza povjerenja.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Demanti odgovora uredništva na pismo istoga čitatelja u četvrtome broju *Hrvatskoga tjednika* (v. 217). Uredništvo je u svom odgovoru *prikrilo* pravi smisao pisma.

326 **V. Z.** *Nove rubrike.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj predlaže uvođenje rubrike *Medicina*, ali je protiv rubrike *Religija* što ju predlaže jedan drugi čitatelj (v. 181).

327 **V. Ž.** *7 dana s »HT«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: prof., Zagreb. — Pohvale listu: (...) *»Hrvatski tjednik« postao je tako mala enciklopedija hrvatskog naroda, puna pouke o našoj prošlosti i sadašnjosti.*

328 **VASILIJ, M[arko].** *Zadar: napreduju radovi na riznici.* — Str. 21. — (Ljetopis)
Izvještaj o radovima na izložbenom prostoru za postav zbirke *Zlato i srebro Zadra* (v. i 188). — Ilustrirano.

329 **VESELICA, Marko.** *Zadaci hrvatske gospodarske znanosti.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Izlaganje sa znanstvenoga skupa u povodu 50–te obljetnice Fakulteta ekonomskih nauka. Kritički komentar centralističko–unitarističke koncepcije jugoslavenskoga gospodarstva: autor se zalaže za uvođenje ekonomske discipline *Ekonomika Hrvatske* na ekonomske i druge fakultete u Hrvatskoj. *Cilj hrvatske gospodarske znanosti ne može biti verbalno formiranje koncepcija koje se mogu primijeniti nego njihovo pretvaranje u proizvodnu i poslovno–tehničku silu hrvatskog naroda i pripadnika drugih naroda, koji žive u Hrvatskoj.*

330 **VUKMIROVIĆ, Vlado.** *Labinski rudari na sceni: Rijeka.* — Str. 19. — (Kazalište)
Osvrt na predstavu Lojzeta Štandekara *Kova je nasa*, Narodno kazalište *Ivan Zajc*, režija Vlado Vukmirović, scenografija Dorian Sokolić, kostimi Vjera Ivanković, glume Leo Tomašić, Nenad Šegvić, Dragan Bednarski i dr. — Tekst režisera predstave. — Ilustrirano, fotoprikaz s predstave.

331 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Fabijan Šovagović kao Mile Vrbica.* — Str. 18. — (Film i televizija. Pogled iz naslonjača)
Kolumna o televizijskim emisijama: o sjajnoj ulozi Fabijana Šovagovića u TV–seriji *Kuda idu divlje svinje.*

332 **ZELIĆ, Marko.** *Provicijalizam.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Travnik. — O problemu *vremenskog provincijalizma*: u povodu članka Ive Dekanovića (v. 184).

333 **ZIMERMAN, Barica.** *Spomenik*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitateljica se zalaže za povratak Jelačićeva spomenika na glavni zagrebački trg.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 7* *Zagreb, 28. svibnja 1971.*

334 **ANONIM.** *Drugu Mili Babiću republičkom sekretaru za zakonodavstvo.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt i pitanje: koliko je učinjeno na polju kreiranja hrvatskoga zakonodavnog sustava?

335 **ANONIM.** *Dubrovnik: nove knjižare MH.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o ponovnom otvaranju proširene i osuvremenjene knjižare MH u Dubrovniku, te otvaranju nove knjižare u selu Gruda u Konavlima. — Ilustrirano.

336 **ANONIM.** *Kako (za)obići izložbe*? — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)
Kronologija svibanjskih likovnih izložaba u Zagrebu...

337 **ANONIM.** *Kiro Gligorov (ne) zove Boga u pomoć; Para ima i nema; Smrzavanje cijena.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top–biseri)
Bilješke i glose.

338 **ANONIM.** *Neekonomično korištenje sredstava ili eksploatacija?* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Kritički komentar: slavonsko–baranjsko gospodarstvo propada zbog monopola reeksportera i veletrgovaca, primjerice beogradskoga *Centroproma.*

339 **ANONIM.** *Pismo tvornici metalnih proizvoda »Kordun« — Karlovac.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Da li je bio potreban uvoz austrijskog pribora za jelo u Hrvatsku?

340 **ANONIM.** *»Poveljnici broda«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o besmislicama programskoga teksta tršćanskoga kazališta *Teatro stabile di prosa.* Tekst je podijeljen publici prilikom gostovanja ovoga kazališta u Zagrebu.

341 **ANONIM.** *Republičke valute i čisti računi.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Osvrt na stav Đorđa Pribićevića o politici čistih računa: treba uvesti republičke valute kako bi se spriječilo *da jedni plaćaju gluposti drugih*.

342 **ANONIM.** *Rijeka: sastanak hrvatskih crkvenih arhivista.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Notica. Tema sastanka: stanje i problemi crkvenih arhiva na području riječko–senjske županije. — Ilustrirano.

343 **ANONIM.** *Žminj: Treći čakavski sabor.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Notica s programom Sabora.

344 **BATUŠIĆ, Nikola.** *Prvi hrvatski dramaturški spis.* — Str. 17. — (Kazalište. Na rubu kalendara)
Nastavak kolumne o kazalištu (v. 70, 177): članak o važnosti *estetičko–orijentacionog* predgovora Dimitrija Demetra *Dramatičkim pokušenjima* (Zagreb, 1838) što ga autor članka smatra *prvim temeljitim hrvatskim dramaturškim spisom*. U povodu 160. obljetnice rođenja Dimitrija Demetra. Važnost Demetrova predgovora očituje se u *neoborivosti* nekih stavova o dramskoj umjetnosti kao bitnom čimbeniku u trenutku uspostavljanja jedne nacionalne kulture (tretiranje kazališta kao društvene pojave, kao pedagoško–prosvjetiteljskog čimbenika, te mjesta širenja materinskog jezika i povezivanja *hrvatskih književnih izvorišta*). — Ilustrirano, portret Dimitrija Demetra.

345 **BIČANIĆ, N[ikola].** *Gospić: konačno — tunel ispod Velebita.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj o zahtjevu Ličana da se tunel Sveti Rok prozove po Ivanu Šikiću–Jungu, dugogodišnjem popularizatoru i promoteru izgradnje tunela. — Ilustrirano.

346 **BILOSNIĆ, T[omislav].** *Umiranje uz najljepši zalazak sunca i zaborav matice...: otočko sutra — u planovima blizu, u oživotvorenju predaleko* — Str. 9. — (Odjeci)
Kritički komentar depopulacije otočja zadarskog arhipelaga: uzroke treba tražiti u *nedostatku uvjeta za privređivanje*. Krivnju za nastalu situaciju autor predbacuje široj društvenoj zajednici i nebrizi za otoke i ljude na njima, jer nije na vrijeme shvaćena važnost i vrijednost činjenice da smo *pomorska zemlja*.

347 **BILOSNIĆ, T[omislav].** *Zadar: veliko zanimanje za Gradišćanske Hrvate.* — Str. 22 — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj o *nesvakidašnjem interesu Zadrana* za izložbu od *općedruštvenog* značaja: *Gradišćanski Hrvati od XVI stoljeća do danas.* — Ilustrirano.

348 **BOGIŠIĆ, Rafo.** *Pjesnička oporuka Frana Krste Frankopana.* — Str. 14. — (Književnost i jezik)

Sadrži i pjesmu: Fran Krsto Frankopan: *Tituluša nima, ime vidmar ima* (Nema naslova, a ipak ima ime). — Interpretacija Frankopanove pjesme napisane u tamnici, a posvećene sestri Katarini (njeno se ime nalazi u akrostihu), supruzi Petra Zrinskoga. To je svojevrsna pjesnička oporuka *jedne tužne i tragične egzistencije*, pjesma što otkriva najdublja Frankopanova čuvstva, u jedno sažima sav njegov život, život njegove rodbine i zemlje. To su *stihovi u kojima se izražava tuga, krik i nada jednog tragičnog, ali ne i izgubljenog života*, stihovi što *svojom čistoćom djeluju kao autentična pjesnička definicija jedne spoznaje*, spoznaje da će biti bolje, i *kako će nevolje koje ih pritišću nestati.* — Ilustrirano, crtež Frana Krste Frankopana.

349 **ČUPIĆ, P.** *Dubrovnik: u kazalištu Marina Držića.* — Str. 22. — (Ljetopis. Zrinsko–frankopanska obljetnica)

Izvještaj sa svečane priredbe posvećene 300. obljetnici pogibije Zrinskog i Frankopana u organizaciji dubrovačkog Ogranka Matice hrvatske.

350 **DONAT, Branimir.** *Zašto pisati?: PEN u Portorožu i Rovinju.* — Str. 15. — (Književnost i jezik)

Duhoviti osvrt na međunarodni susret pisaca P. E. N–a na temu *Zašto pisati*, u organizaciji slovenskog i hrvatskog P. E. N–a, 7–11. svibnja 1971. — Ilustrirano.

351 **DRUŠTVO književnika Hrvatske; FILOZOFSKI fakultet (Zagreb); MATICA hrvatska (Zagreb).** *Josip Pupačić 1928–1971.* — Str. [1].

In memoriam. — Ilustrirano, fotografija Josipa Pupačića.

352 **ERPAČIĆ, Jozo.** *Osnivačka skupština u Virovitici.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Virovitici: s velikom kolonom automobila *okićenih hrvatskim zastavama, grbovima i amblemima Matice hrvatske* stigli su Ivan Šibl, Miroslav Brandt i mnogi drugi predstavnici Matičinih ogranaka, te gosti iz istočne Hrvatske. Nekoliko stotina građana ostalo izvan Gradskoga kazališta prateći rad Skupštine preko zvučnika. — Ilustrirano, fotografija Miroslava Brandta.

353 **HAVLIČEK, D[inko].** *Bjelovar: poštovati osjećaj sredine.* — Str. 22. — (Ljetopis. Mali komentari)

O slučajevima nastave na srpskome jeziku u bjelovarskim školama.

354 **K[ILIBARDA], B[lažo].** *Delegacija Cetinja posjetila Maticu hrvatsku.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj: Matica hrvatska predlaže načine kojima bi se pomogla izgradnja Njegoševa mauzoleja. — Ilustrirano: Ivan Meštrović: *Spomenik Njegošu za Mauzolej na Lovćenu.* — Sadrži i obrazac opće uplatnice na račun mauzoleja.

355 **KOS, Koraljka.** *Posljednji dani Biennala.* — Str. 21. — (Glazba)
Kritika posljednjih priredaba na Zagrebačkom biennalu. — Sadržaj: *Neuspjeh jednog opernog »pokušaja«: Ares — Eros:* [*glazbeno–scenska drama prema antičkim motivima*] *Darijana Božiča*; *Čistoća oslobođenog pokreta: gostovanje* [*plesne skupine*] *Nederlands Dans Theatera* [program: *Mutations* na elektronsku glazbu Karlheinza Stockhausena i *Solo for voice* na glazbu Johna Cagea]; *Finale trpka okusa: domaća plesna zbivanja na sceni HNK–a* [program: *Lied* Ive Maleca, *Dia...* Natka Devčića i *Multiple vision* Borisa Ulricha]. — Ilustrirano, fotoprikazi s predstava, snimci Enes Midžić.

356 **KRAMARIĆ, Ivica.** *Federalizirati i krivično zakonodavstvo: prilog raspravi o ustavnim amandmanima.* — Str. 4. — (Politika i društvo)
Kritički komentar unitarizacije krivičnoga postupka, odnosno točke 12. Prijedloga ustavnog amandmana XXIX kojom se krivični sudski postupak stavlja u isključivu nadležnost Federacije, što je u suprotnosti s prijedlogom ustavnih amandmana po kojima se federalne jedinice u SFRJ trebaju konstituirati kao države. — Ilustrirano.

357 **LIPOVČAN, Srečko [i. e. Srećko].** *»Kako iz zla u dobro«?: nakon rasprave o nastavi povijesti.* — Str. 3. — (Komentari)
Komentar rasprave o *mjestu i ulozi nastave povijesti* u organizaciji Školske knjige: autor smatra da nastava povijesti mora biti predloškom *za samostalan razvitak svijesti svakoga od nas, svijesti lišene programatske ideologizacije. Ta svijest, dakako, pretpostavlja kao svoj unutarnji uvjet ne samo smisao nego i obvezu na kritičnost: spram slučajnih ili neslučajnih »pogrešnih poteza«, spram onoga što je u hrvatskoj povijesti bilo nazadno, natražnjačko, i to nazadno ne spram postavki bilo koje puke ideologije, nego nazadno spram povijesnog.*

358 **LOKNAR, Vladimir.** *Za hrvatske poštanske marke: nezadovoljavajuća izdavačka politika JPTT.* — Str. 8. — (Prijedlozi)
Kritički komentar *idejnog i političkog sadržaja izdavanja jugoslavenskih poštanskih maraka*, gospodarskog i etičkog aspekta te *špekulacijske izdavačke politike.* Naime, hrvatska marka, koja bi *morala imati značajnu političku, kulturnu, prosvjetnu, gospodarsku i filatelističku zadaću i propagandnu vrijednost, ne dolazi do onoga kome je načelno namijenjena, nego postaje predmetom špekulacije* Uprave Zajednice jugoslavenskih PTT poduzeća i filatelista. U članku se, inače, analizira i povijest izdavačke politike poštanskih maraka u

Jugoslaviji 1918–1971, kao i vrijednost, te značenje poštanskih maraka uopće. Autor navodi primjer Velike Britanije, koja, iako unitarna država, *izdaje za svojih šest pokrajina posebne marke*, te zaključuje kako *i u našim predamandmanskim prilikama ne postoje ustavne ili koje tehničke prepreke izdavanju posebnih republičkih i nacionalnih maraka*. — Ilustrirano, faksimili hrvatskih poštanskih maraka izdanih 1918. za vrijeme Države SHS.

359 **MAROEVIĆ, Ivo.** *Uhvaćeni trenutak*. — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Kritika izložbe fotografija *Zagreb*, Muzej grada Zagreba, 8–23. V. 1971. Istaknute su dvije novosti tradicionalne izložbe amaterskih radova: autorski odabir radova (odabrao Nino Vranić), te negativni sud o izložbi (Slobodan Tadić) objavljen u uvodnome tekstu kataloga izložbe. — Ilustrirano reprodukcijom fotografije *Impresija* Stanka Vrtovca.

360 **MAROEVIĆ, T[onko].** *Usred događanja*. — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Pozitivna kritika izložbe fotografija Marije Braut u Kreditnoj banci. — Ilustrirano s dvije fotografije, autorica Marija Braut.

361 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Izvršni odbor. *Protiv insinuacija: izjava Izvršnog odbora Matice hrvatske* — Str. [1].

Uvodnik: prosvjed Matičina Izvršnog odbora *protiv same pomisli kako bi ta visoka institucija mogla služiti u bilo kakve osim u nacionalne*, *kulturne* svrhe: reagiranje na klevete i objede iz redova *uglednih političkih foruma* o radu i ulozi Matice hrvatske.

362 **MIHALIĆ, Slavko.** *U spomen Josipu Pupačiću*. — Str. 16. — (Književnost i jezik)

Pjesma.

363 **MIHANOVIĆ, Nedjeljko.** *Poljica u viziji vremena*. — Str. 11. — (Povjesnica)

Zapis o ulozi i značenju Poljičke republike u hrvatskoj povijesti i kulturi kao mjesta gdje se kroz više stoljeća čuvala tradicija hrvatske državnosti, te samonikla, prahrvatska, izvorna glagoljaška narodna kultura. — Ilustrirano.

364 **MUTAK, Vlado.** *Kome koriste ispadi?: slučaj Podravska Slatina*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: general–potpukovnik. — Protiv neargumentiranih napada na Maticu hrvatsku, ustavne reforme i rukovodstvo SKH: u povodu izjava nekih umirovljenih vojnih lica, čitateljevih *bivših ratnih drugova*, o *slučaju* Podravska Slatina, Matici hrvatskoj i hrvatskom vodstvu.

365 **MUŽIĆ, Ivan.** *Smisao hrvatskog Preporoda Dalmacije.* — Str. 4. — (Politika i društvo)

(...) *Spomen na hrvatski Preporod u Dalmaciji ne bi smjeli obilježavati samo slavljenjem pobjede, već i upozorenjem na zablude — zbog pouka za budućnost.* Autor donosi kratki povijesni pregled nastanka, razvoja i završetka preporoda u Dalmaciji. Na Bajamontijevom primjeru autor upozorava na povijesni neuspjeh ideje autonomaštva, jer *ni jedan narod, pa ni hrvatski, nikome, bez obzira na moguće plemenite pobude ili posebne zasluge, ne može oprostiti pokušaje, koji u konačnici rastvaraju njegov nacionalni identitet.* — Ilustrirano.

366 **MUŽINIĆ, Zdravko.** *In memoriam: Verka Škurla Ilijić.* — Str. 15. — (Književnost i jezik)

Verka Škurla Ilijić, književnica i novinarka, rođena 1891. u Dolu na Hvaru, kćer književnika Stjepka Ilijića. Živjela je u Zagrebu, Splitu i Sarajevu. Pisala je kratke priče, romane, pjesme, članke, reportaže i feljtone, te surađivala u mnogim listovima i časopisima u međuratno vrijeme: *sve u svemu, V. Škurla Ilijić bila je jedna od najmarkantnijih književnica svoga vremena.*

367 **PASINOVIĆ, Antoaneta.** *Kritički tradicionalizam i utopijski eksperimentalizam arhitekture na VI. Zagrebačkom salonu.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

Kritički pregled *Situacije 1970/71*, godišnje smotre hrvatske umjetnosti iz područja arhitekture i urbanizma na šestome Zagrebačkom salonu. Autorica najzanimljivijim smatra dvije tendencije suvremene hrvatske arhitekture: istraživački i ispitivački povratak tradiciji i zavičaju i njegovo sjedinjavanje s najsuvremenijim prostornolikovnim rješenjima i prijedlozima. Autorica osim toga primjećuje i tendenciju *preranog sustajanja mladog i najmlađeg naraštaja hrvatskih graditelja* od eksperimentiranja. — Ilustrirano: Julije de Luca: *Plažni objekt Lanterna*, Poreč (fotografija objekta); Grujo Golijanin: *Projekt zapadnog ulaza u Zagrebački velesajam* (maketa).

368 **PUPAČIĆ, Josip.** *Četiri pjesme.* — Str. 16. — (Književnost i jezik)

Pjesme. — Sadržaj: *Nas sedam braće*; *Bdjenje*; *Diptih*; *Moj križ svejedno gori.*

369 **RAJKOVIĆ, Velimir.** *Drugo pismo Velimira Rajkovića: generalni direktor Republičkog zavoda za planiranje SRH odbacuje prigovore Hrvoja Šošića.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Nastavak polemike (v. i 263). Autor ne priznaje Šošiću stručnost i odbacuje njegove kritičke ocjene o radu Zavoda: *U prvom smo se istupu zapitali što uopće drug Šošić zna ili neće da zna o radu naše institucije, a ovoga puta u konačnici ove polemike ustvrđujemo: drug*

Šošić gotovo ništa ne zna o djelatnosti i djelokrugu rada Zavoda niti ništa neće da zna.

370 **SAVEZ studenata Hrvatske.** *Saopćenje delegacije Saveza studenata Hrvatske: povodom IV. tematske Konferencije Saveza studenata Jugoslavije.* — Str. 9. — (Odjeci)

O razlozima zbog kojih je odbijeno potpisivanje zaključaka i zajedničkog priopćenja sa Tematske konferencije Saveza studenata Jugoslavije (Ljubljanja, 13–14. svibnja 1971). Delegacija hrvatskih studenata, sa svojim stavovima i zahtjevima o nužnosti prihvaćanja ustavnih amandmana i konstituiranju republika kao suverenih država, bila je izložena podcjenjivanju, ignoriranju, insinuacijama i vrijeđanjima na konferenciji *gdje su se pjevale ode Rankoviću, a poslije njih Internacionala, iz čega se je bjelodano vidjelo koji sadržaj pojedini delegati misle pod pojmom internacionalizma.* Zalažući se za svoje stavove, kao i kosovska studentska delegacija, *studenti iz naše Republike su jasno dali do znanja da se svrstavaju u iste redove sa svim onim progresivnim snagama u našoj Republici kojima je strano i nagodbenjaštvo i deklarativnost kao svagda prisutne konstante hrvatske politike.*

371 **SLAVICA, Tomislav.** *Krivnja autonomaštva jučer i danas: u Velikoj Bari autonomaštva karikaturalno se odrazuju trenuci naše povijesti.* — Str. 5. — (Politika i društvo)

Kritički komentar autonomaštva: glavna mu je karakteristika *likvidatorski odnos* spram pitanja hrvatske državnosti, odnosno nacionalnoga pitanja općenito. Autora zanimaju prvenstveno korijeni unitarističke ideologije autonomaštva što su se najčešće pravdali tezom o vanjskoj opasnosti i potrebi za jedinstvom, a konkretizirali se kao politika velikosrpske hegemonije. Treba *objektivno, znanstveno i marksistički istraživati zašto se autonomaštvo, koje je u pojedinim vremenskim razdobljima tvrdilo da su naši interesi istovjetni s interesima Beča ili Pešte ili Rima, zašto se, dakle, autonomaštvo poslije prvog svjetskog rata pretvorilo u unitarističku tvornicu propagandnog jugoslovenstva koje se može formulirati riječima: Jugosloveni svi i svuda.* Zaključak je da autonomaštvo predstavlja *zločin pred svojim narodom* i da je ono, osim toga, povijesno demantirano jer *je narodima Jugoslavije stalo ne samo do svoga imena nego i do stvarne slobode, do slobode s materijalnom podlogom.* — Ilustrirano.

372 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Slavonski Brod: natjecanje o djelima »hrvatskog Andersena«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Najava o održavanju kviza znanja među osnovnoškolcima o bajkama Ivane Brlić–Mažuranić, u organizaciji obitelji Brlić. — Ilustrirano.

373 **ŠALIĆ, T[omo].** *Vinkovci: »Šokačke pismice II«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o završetku tiska knjige Slavka Jankovića u nakladi Ogranka Matice hrvatske Vinkovci. — Ilustrirano.

374 **Š[ERCAR], T[vrtko].** *Što prije auto–cestom u Split i tunelom kroz Učku.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj sa svečane priredbe *Za prometnu integraciju Hrvatske* održane u Zagrebu u suorganizaciji Matice hrvatske: prihod s priredbe namijenjen je izgradnji tunela kroz Učku i gradnji autoceste Zagreb — Split. — Sadrži i ulomak iz govora predsjednika Matice hrvatske Ljudevita Jonkea o značenju i svrsi izgradnje tunela i auto–ceste.

375 **ŠIMUNDIĆ, Mate.** *Lijepa naša Domovina: pred 110–tu obljetnicu smrti pjesnika hrvatske himne.* — Str. 12–13.

Sadrži: *O pjesniku: Antun Mihanović: život i djelo*; *O himni: draž, ljepota i neposrednost.* — Članci o autoru stihova i stihovima hrvatske himne, pjesničkim osobitostima i recepciji tih stihova, te o *vraćanju prijašnjih priznanja i dostojanstva* i autoru i himni: *Lijepa naša domovina* predstavlja Mihanovićevo *najuspjelije pjesničko ostvarenje i najveće životno djelo*, njegov *zvjezdani trenutak*, po čemu se Mihanovića može smjestiti uz bok *Rougetu de Lisleu, pjesniku poznate Marseljeze, i Pauli von Preradović, pjesnikinji austrijske himne. Oni su bljesnuli snažnim meteorskim sjajem i ostavili sjajan trag.* — Ilustrirano slikom Antuna Mihanovića.

376 **ŠIMUNOVIĆ, Petar.** *Zrin i Zrinski u današnjoj hrvatskoj onomastici.* — Str. 14. — (Književnost i jezik. Hrvatski jezik)

Kolumna o jeziku: toponimijske i druge dopune raspravi oko pravilnog pisanja oblika prezimena Zrinski/Zrinjski (v. 156, 323). Autor je, potpuno nezavisno, došao do istih rezultata kao i Josip Vončina (v. 156), te ovim reagiranjem želi *Vončininim razlozima pridodati dokaze koji se odnose na današnje stanje i povijesne potvrde.* — Sadrži i napomenu uredništva u kojoj se navodi *da nema nekih razloga za Zrinjski, ne bi bilo kolebanja i ne bismo o tome raspravljali. Kako je glavni razlog na koji se M. Šimundić poziva* (v. 323) *neuvjerljiv, sami smo svjedoci da i u suvremenoj upotrebi prevladava Zrinski, to je člancima J. Vončine i P. Šimunovića za naše novine ova rasprava završena.*

377 **ŠKRABALO, Ivo.** *Tržnica pornografije oko hrama umjetnosti: festivalsko pismo iz Cannesa: (posebni izvještaj za »Hrvatski tjednik«).* — Str. 20. — (Film i televizija)

Kritičke primjedbe o filmovima prikazanim u prvoj polovici 24. filmskog festivala u Cannesu: (...) *Japanci opet donose potoke krvi* (...) *Rusi monumentalnu patetiku* (...) *Francuzi salonske pikanterije* (...) *Englezi svoj osebujni crni humor.* Autor ističe tek nekoliko

nadprosječnih filmova: američke filmove *Svlačenje* Miloša Formana, *Johny je pošao u rat* Daltona Trumba, *Joe Hill* Boa Widerberga, te madžarski film *Ljubav* Károlya Makka. Zanimljive su i bilješke o nastanku i svrsi filmskih festivala: nastali su sredinom tridesetih godina 20. stoljeća u Europi kao *umjetničke smotre i trgovački sajmovi*, sa svrhom suprotstavljanja dominaciji američkoga filma. Što se tiče aktualnog kanskog filmskog festivala, na njemu prevladava trgovina *najdirektnijom i potpuno besramnom pornografijom* (...) *što nije samo svjedočanstvo o komercijalnoj deklinaciji filma, nego isto tako i fenomen civilizacije na izmaku našeg stoljeća.* — Ilustrirano kadrovima iz filma *Svlačenje* Miloša Formana i *Ljubav* Károlya Makka *s izvanrednom* Lili Darvas.

378 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Značajan datum: napokon se pojavio i »Hrvatski gospodarski glasnik«: pridružuju se i sveučilištarci s »Gospodarskom misli«.* — Str. 3. — (Komentari)

Osvrt na prvi broj gospodarskoga časopisa *Hrvatski gospodarski glasnik* (glavni i odgovorni urednik Vladimir Veselica), te bilješka o prvom broju glasila sveučilištaraca Fakulteta ekonomskih nauka *Gospodarska misao.*

379 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Istina o hrvatskom gospodarstvu (III):* dopuna Hrvoja Šošića u povodu drugog pisma Velimira Rajkovića. — Str. 6–7. — (Gospodarstvo)

Nastavak polemike (v. i 270) s Republičkim zavodom za planiranje SRH u Zagrebu i njegovim direktorom Velimirom Rajkovićem (v. 263, 369). Autor smatra da se u polemici protiv njega ne upotebljavaju argumenti, već da je na djelu metoda diskvalifikacije protivnika (argumentum ad hominem). U dvadeset i četiri točke Šošić argumentirano kritizira *Nacrt društvenog plana razvoja SR Hrvatske 1971–1975*, što ga je izradio već spomenuti Zavod: (...) *U ovom sam članku naznačio tek dio argumenata u prilog osnovnoj tezi da je razvitak hrvatskog gospodarstva blokiran i da Zavod za privredno planiranje u Zagrebu ne nudi odgovarajuće mjere za deblokadu, a da je do blokade došlo zato što su samoupravljačima oduzeta njihova prava u procesu društvene reprodukcije, koju kontrolira financijski kapital (banke i reeksporteri). A što to znači, iskazao je dr. Vladimir Bakarić riječima: »Tko vlada proširenom reprodukcijom, vlada društvom.« Razvoj je blokiran, i nema odgovarajućeg razvoja ako se krediti daju uz cijenu od 50% (Ivo Perišin, guverner Narodne banke Jugoslavije) i ako dužnici moraju kupovati devize i po 23 dinara za 1 USA $, a prodavati bankama i reeksporterima za 12,50 dinara. To su otvorena pitanja hrvatskoga gospodarstva na koja Nacrt plana razvoja SR Hrvatske, na žalost, ne nudi odgovore.* — Ilustrirano.

380 **TENŽERA, Veselko.** *Nacionalno kazalište između utopije i destrukcije (II).* — Str. 3. — (Komentari)

Nastavak kritike nacionalne nekonstituiranosti hrvatskoga kazališta (v. i 151): kritika razdoblja *utopije*, tj. poratnog službovanja kazališta socijalističkom internacionalizmu, te razdoblja *destrukcije*, tj. raskidanja sa Staljinom i staljinizmom i bezličnog usvajanja kozmopolitizma.

381 **TENŽERA, Veselko.** *Varaždin Zagrebu: uz gostovanje kazališta »August Cesarec« iz Varaždina.* — Str. 17. — (Kazalište)

Kritički osvrt na gostovanje varaždinskoga kazališta, te na izvedbe kazališnih predstava: *Pod starim krovovima* Ksavera Šandora Đalskog (adaptacija Petar Šegedin i Radojko Ježić), *Misli bolesnik iliti hipokondrijakuš* i *Neje vsaki cipeliš na vsaku nogu* nepoznatih starokajkavskih pisaca, te predstave *Zrinski* Tita Strozzija. Pohvaljen je zanimljiv, *izrazito nacionalan* repertoar za koji bi trebalo osigurati bolje redatelje.

382 **TUĐMAN, Franjo.** *Nasuprot vidovdanskom centralizmu hrvatski konfederalistički ustav: hrvatski pogledi o uređenju južnoslavenske zajednice (VII).* — Str. 10–11. — (Povjesnica)

Nastavak povijesnoga feljtona (v. 47, 105, 153, 216, 275, 324): zaoštravanje političke borbe između centralista i federalista oko ustavnog uređenja u Kraljevini SHS početkom dvadesetih godina, prije donošenja Vidovdanskog ustava; prijedlozi hrvatskih i slovenskih stranaka o uređenju države (Ustavni nacrt Narodnoga kluba Matka Laginje i Ladislava Polića, te mišljenje Jugoslavenskoga kluba pod vodstvom Antuna Korošeca). Autor posebno analizira širenje Radićeva republikanskog programa u Hrvatskoj, te prihvaćanje i glavne odrednice Ustava Neutralne Seljačke Republike Hrvatske koji je usvojen u proljeće 1921. — Ilustrirano fotografijom Matka Laginje.

383 **V[AUPOTIĆ], M[iroslav].** *Portorož — Rovinj: zaboravljena međunarodna PEN konferencija.* — Str. 22. — (Ljetopis. Mali komentari)

O međunarodnom skupu *Zašto pisac piše?* — Ilustrirano.

384 **VONČINA, Josip.** *Zrinski a ne Zrinjski.* — Str. 14. — (Književnost i jezik. Hrvatski jezik)

Kolumna o jeziku: polemičko reagiranje na članak Mate Šimundića o pravilnom pisanju prezimena *Zrinski/Zrinjski* (v. 323). Šimundić je u svome članku, u kojem se poziva na *govornu praksu* i zastupa pisani oblik *Zrinjski*, nedosljedan, te *ne želi raspravljati nego nametati*. Glavni argument za oblik *Zrinski* počiva u pravilu da hrvatski jezik *prezimena — bez obzira na etimologije i analogije* — prihvaća onako kako su se oblikovala u sredinama gdje su nastala, a potvrđeno je da su *svi Zrinski, a osobito braća Nikola i Petar, hrvatski lik svoga prezimena uvijek pisali Zrinski, a nikada Zrinjski.*

385 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Tutti frutti.* — Str. 20. — (Film i televizija. Pogled iz naslonjača)
Kolumna o televiziji.

386 **VUKUŠIĆ, M.** *Drniš: Papandopulove »Muke Isukrstove«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o izvedbi oratorija u organizaciji Matice hrvatske u drniškoj župnoj crkvi pred oko 700 posjetilaca[!]. — Ilustrirano.

387 **ŽIGO, Bože V.** *Kritičarski »grijesi«.* — Str. 15. — (Književnost i jezik)
Kritika knjige Igora Mandića *Uz dlaku*, Mladost, Zagreb 1970.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 8*
Zagreb, 4. lipnja 1971.

388 **ANONIM.** *Devize i samoupravljači — neznalice.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o bilješci objavljenoj u *Večernjim novostima*: bolje je da dio deviza što ih zarade radne organizacije ide u centralni fond koji će njima bolje raspolagati, primjerice, za kupovinu — alkoholnih pića! — V. i 390.

389 **ANONIM.** *Hrvatsko bankarstvo.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o ostavci Marka Mrkocija, direktora Kreditne banke Zagreb — simbolički prikaz urušavanja hrvatskoga bankarstva što pridonosi urušavanju cjelokupnog hrvatskoga gospodarstva.

390 **ANONIM.** *Ljubiši Miloševiću, glavnom deviznom inspektoru SFRJ.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka s pitanjem: da li je moguće da je Jugoslavija u 1970. ostvarila deficit u vanjskoj trgovini od 1500 milijardi starih dinara bez kršenja deviznih propisa, i zašto su se devize iz centralnog deviznog fonda, namijenjene uvozu lijekova i dječje hrane, trošile na uvoz alkoholnih pića (v. i 388)?

391 **ANONIM.** *Obnovljen spomen–reljef: hrvatskom pjesniku Jovanu Hraniloviću.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz kulturne povijesti)
Uz izvještaj sa svečanosti otkrivanja spomen–reljefa dugogodišnjem predsjedniku Matičina književna odbora u Radetovićima na Žumberku, autor donosi i kratku biobibliografiju Jovana Hranilovića. — Ilustrirano.

392 **ANONIM.** *Provjeravanje.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o stavu da u osnivanju slavonskih ogranaka Matice hrvatske mogu sudjelovati samo *provjereni društveno–politički i društveni radnici*; tko će i po kakvim kriterijima određivati takve radnike?

393 **ANONIM.** *Savjetu kliničkih bolnica Medicinskog fakulteta — Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o *eksploataciji* mladih liječnika volontera: zašto se ne plaćaju ljudi koji obavljaju *važan i društveno koristan posao*?

394 **ANONIM.** [*Službeni automobili*]; *Statistika i seks; Demanti; Procjene; Instituti.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top biseri)

Bilješke i glose. Dramatičan sukob u švedskoj vladi: treba li kupiti novi službeni automobil ako se zna da jedan automobil koriste čak četiri ministra(!); natalitet u monarhističkoj Jugoslaviji veći od onoga u socijalističkoj!; *briga* za naše radnike zaposlene u inozemstvu — JŽ ugovorile tristotinjak izvanrednih vlakova za *odvoz* radnika u Zapadnu Njemačku!; Beogradu, prema tempu razvoja, predstoji svjetla budućnost, Zagrebu — borba za opstanak!; zadivljujuća *produktivnost* jugoslavenskih znanstvenih institucija iz kojih dolazi 1300 autora znanstvenih radova — čak 4, 5% tih autora ima visoku stručnu spremu!

395 **B[ALENTOVIĆ], I[vo].** *Osnovan Ogranak MH u Omišu.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj s Osnivačke skupštine 9. svibnja 1971: govorili su Nikola Škarić (predsjednik Ogranka), Vlado Gotovac, Cvito Fisković, Drago Ivanišević, Tomislav Slavica, Bruno Tandara. Poslije Skupštine otvorena je čitaonica Matice hrvatske.

396 **BATUŠIĆ, Nikola.** *Jeanu Vilaru u spomen.* — Str. 20. — (Kazalište i televizija. Na rubu kalendara)

Nastavak kolumne o hrvatskom kazalištu (v. 70, 177, 344): u povodu smrti velikoga francuskog režisera i glumca, vođe Nacionalnog pučkog kazališta (T. N. P.) gdje je ostvario *svoje nazore o čistoći pozornice, lišene svake natruhe nepotrebnoga i dramaturški irelevantnoga scenskog balasta*. Vilar je u tom kazalištu ostvario *novo načelo glumišne umjetnosti*, sintetizirajući svoje osobne *primisli* u duhu čvrstih počela kartezijanske filozofije s *nekim Brechtovim iskustvima*. — Ilustrirano.

397 **BUKELJ, Ivan.** *Selo.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Stenjevec. — Čitatelj se žali što se i u *Hrvatskom tjedniku* zapostavlja problem hrvatskoga sela. Seljaci su *građani »drugog reda«*, a i ustavni amandmani nisu potpuni jer premalo govore o seljaku i seljaštvu.

398 **BUTORAC, Josip.** *Odšteta za mozgove.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Čitateljeva preporuka uredništvu da više piše o *odlivu naših mozgova u kapitalističke zemlje*.

399 **ČORAK, Željka.** *Povratak zvijezdama: natječajni projekt Andrije Mutnjakovića za crkvu u Splitu.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Kritika: analizirajući tlocrt Mutnjakovićeve crkve, autorica ističe najvažnije osobine i arhitektonska rješenja ovog projekta (npr. mogućnost rastvaranja svoda), te zaključuje kako ova crkva *datostima suvremene civilizacije (korištenje i bitna uloga stroja) ostvaruje vrijednosti kulture*: *na taj način programatski vraća arhitekturi neke*

izgubljene vidove univerzalnog. — Ilustrirano fotografijom Mutnjakovićeva *Natječajnog projekta za crkvu u Splitu* (1971), snimci Petar Dabac.

400 **DABO, Radoslav.** *Jožetu Tisnikaru i njegovu slikarstvu u pohode.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

Zapis o osebujnom slovenskom samoukom slikaru, rođenom 1928. u Mislinji kraj Slovenj Gradeca. Tisnikar radi kao bolničar koji pomaže liječnicima pri obdukcijama; sve Tisnikarove slike tematski su vezane za bolnički ambijent i njegov posao. To mu je jedina motivacija u slikarstvu — ali njome ne prikazuje *svijet jezive tmine i nemile životne tegobe*, kako su o toj njegovoj motivaciji i slikarstvu pisali drugi kritičari, nego *jedan svijet realne potresenosti vezan za čovjekov život.* — Ilustrirano, reprodukcija Tisnikarove slike *Autoportret.*

401 **DOMINIS, Drago.** *O međunarodnoj osobnosti republika: prilog diskusiji o ustavnim promjenama.* — Str. 4. — (Politika i društvo)

Članak dopuna i priloga nekim tvrdnjama i prijedlozima iznesenima u članku Smiljka Sokola (v. 97). Analizirajući suvremeni razvoj međunarodnoga prava, autor članka zaključuje kako je nacionalna afirmacija rezultat *dijalektičke nužnosti suradnje i povezivanja u suvremenom svijetu.* Sagledavajući u tom sklopu položaj republika u Jugoslaviji, autor predlaže da se takva zajednica nazove *savezom socijalističkih republika.* Radi se, naime, o novom tipu složene države u kojoj su, bez protuslovlja i kontradikcija, usklađena načela narodne suverenosti i međunarodne suradnje. Dok, u dotad poznatim tipovima složene države, saveznoj (federativnoj) državi i konfederaciji, međunarodnu osobnost imaju ili savezna država ili države članice saveza, u savezu socijalističkih republika međunarodnu osobnost imaju i republike (članice saveza) i savez. Razlika je samo u prirodi međunarodne osobnosti: *suverenost i osobnost naroda, odnosno njegove republike jest izvorna, neotuđiva i neograničena, dok je savezna osobnost izvedena, prenosiva i ograničena.* U praksi to znači da republike povjeravaju savezu sklapanje međunarodnih ugovora, što ih odobravaju, tj. putem svojih predstavničkih tijela ratificiraju. Time se postiže jedinstvenost u zajedničkoj međunarodnoj politici, a istodbno se štedi na sredstvima, kadrovima i sl. — Ilustrirano.

402 **DONAT, Branimir.** *»Borbina« borbena nenačelnost.* — Str. 14. — (Književnost i jezik)

Kritika koncepcije kulturne rubrike i kulturnog dodatka beogradskih dnevnih novina *Borba*, koje su *svoju raniju indiferentnost* prema prikazu hrvatske književne produkcije zamijenile *malicioznošću*: autor opisuje svoje iskustvo suradnje s *Borbom.* — Ilustrirano.

403 **DONAT, Branimir.** *Kič i kako ga postići.* — Str. 16. — (Odjeci)

Negativna kritika televizijske serije *Kuda idu divlje svinje* (v. i 406). U toj se seriji spajaju *kriticizam našega vremena prema prošlim vremenima i nenarodnim režimima, prikazujući podzemlje tamo gdje ga objektivno nikada nije bilo*, u njoj se slijepo prenosi *svijet iz trećerazrednih američkih gangsterskih romana u scenariju neke naše hrvatske Posavine ili Podravine.* To je loša literatura, nešto što želi biti domaćom verzijom vesterna: likovi i karakteri, povijesne situacije, lokalni kolorit, jezik, način ljudskoga saobraćanja *svedeni su na razinu najjeftinijih klišea.* Ona je jednostavno kič *jer tamo gdje želi prikazati tipično, pruža samo stereotipno.*

404 **D[UGEČ], B[ožo].** *Socijalistički savez o Matici hrvatskoj u Donjem Miholjcu.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj sa sjednice i rasprave Predsjedništva Socijalističkog saveza Donjeg Miholjca o radu i djelovanju Matice hrvatske u ovome gradu: u povodu kleveta i napada na njen rad i ulogu. Zaključeno je da Matica hrvatska u Donjem Miholjcu ima podršku Socijalističkog saveza, da se njen rad ocjenjuje kao dobar i ispravan, te se osuđuju svi napadi protiv ovog ogranka Matice hrvatske i njenog rukovodstva.

405 **FINKA, Božidar.** *Imenice sa završetkom –ba.* — Str. 14. — (Književnost i jezik. Hrvatski jezik)

Nastavak kolumne o jeziku: o nekim sporovima pri uporabi imenica sa završetkom *–ba/–nje*, kod kojih se ti završeci vežu s glagolskom osnovom (*naredba/naređenje*). Autor na primjerima pokazuje kako prednost pri normiranju i upotrebi trebaju imati likovi imenica sa završetkom *–ba*. Nadalje, postoji nekoliko imenica s usporednim likovima, kod kojih završetak na samo *–a* potiskuje završetak na *–ba* (*obrada* umjesto *obradba*). Kod takvih slučajeva treba praviti značenjsku razliku jer imenice sa završetkom *–ba* znače činjenje onoga što glagol znači (*obradba* = činjenje obrade, obrađivanje), dok imenice sa završetkom na *–a redovito imaju rezultativno, predmetno značenje.* Ako se značenjska razlika ne pravi, opravdanije je i sustavnije rabiti lik imenice sa završetkom *–ba*, dakle, bolje *obradba* nego *obrada*.

406 **GOLOB, Zvonimir.** *Etika Štivičićeve serije »Kuda idu divlje svinje«.* — Str. 16. — (Odjeci)

Prema riječima samog autora, prosvjed protiv etike i laži Štivičićeve *svinjarske serije Kuda idu divlje svinje* i podrške Vladimira Vukovića i *Hrvatskoga tjednika* toj seriji (v. 220, 331). Štivičić ne samo da ne zna *razliku između značenja riječi kuda i kamo*, ne samo da piše dijaloge na jeziku kojim nitko u zagrebačkom kraju ne govori, nego identificira čitav narod sa zlom, prikazujući Hrvate za vrijeme Drugoga svjetskog rata jedino kao koljače, švercere, doušnike, lopove, beskičmenjake, plašljivce i pedere, prikazujući Zagreb *periferijom*

Chicaga u doba prohibicije i vladavine gangstera itd. To je najveća laž ove serije i pored drugih laži na koje zabavna serija ima pravo; stoga ona vrijeđa autora kao Hrvata, a *vrijeđa* i *nacionalno osjećanje velikog broja ljudi.* — Ilustrirano.

407 **GOTOVAC, Vlado.** *Letak za Maticu.* — Str. [1].
Uvodnik: radikalna kritika napada konzervativaca na Maticu hrvatsku kao *sabiralište za sve stvarne i izmišljene pogreške u kulturi*, posebno nakon brijunske 17. sjednice (o 17. sjednici v. 171): *napadi na Maticu hrvatsku tradicionalno su napadi na pojave samosvijesti Hrvatske koja je u doba najvećih nesreća* (...) *upravo preko kulture dokazivala svoje postojanje, svoj život. To je bilo mjesto njenog zadnjeg otpora iščezavanju, nestajanju iz povijesti.* Svrha Matice hrvatske nije *izjednačavanje članstva u disciplini*, nego njegovo aktiviranje u slobodi. Matica hrvatska je *sabiralište energija naše kulture, središte u kojem pojedinac ne iščezava, nego nalazi suradnju*, stoga Matica hrvatska ne može ostvariti svoj program bez politike, pomoću koje se jedino može ostvariti sloboda, temelj Matičina programa. Zato Matica hrvatska prihvaća i podržava X. sjednicu CK SKH.

408 **HRVATSKI tjednik.** [Uredništvo]. *Nije tajna: korespondencija s našim razdraganim štovateljem Stipom Šuvarom.* — Str. 3. — (Komentari)
Sadrži pismo Stipe Šuvara uredništvu *Hrvatskoga tjednika* i odgovor uredništva Stipi Šuvaru. — Šuvar polemički reagira na tvrdnju Ivana Wilibalda Horvatha, izrečenu u kozeriji *Pismo iz Auslanda* (v. 133), kako on (Šuvar) piše da je radnička klasa anacionalna. Šuvar tvrdi suprotno i kao dokaz tome citira četiri rečenice što ih je napisao u svojoj knjizi *Nacije i međunacionalni odnosi u socijalističkoj Jugoslaviji.* — Uredništvo, u ironično intoniranome odgovoru, smatra da takve rečenice ne uspijevaju prikriti puni i pravi smisao cjeline Šuvarovih djela.

409 **I[VIČEVIĆ], J[ozo].** *Mogu li vjernici u Savez komunista?* — Str. 5. — (Politika i društvo)
Osvrt na raspravu o pitanju mogu li vjernici u SK, održanu u Izvršnom komitetu Saveza komunista Hrvatske. Autor citira izjave nekih sudionika rasprave, te ulomke iz komentara rasprave Tomislava Šagi–Bunića (v. *AKSA: aktualnosti Kršćanske sadašnjosti: informativni bilten*, 22. svibnja 1971). Sama rasprava kretala se između tvrdnji o nedopustivosti primanja vjernika u Savez komunista (Josip Vrhovec, Antun Biber) i tvrdnji kako se može dopustiti primanje mlađih ili slabije naobraženih vjernika, te vjernika *samo osjećajno vezanih samo za neke tradicionalne vjerske obrede kao običaje* (Jelica Radojčević, Ante Josipović, Stipe Delić). U komentaru rasprave, Tomislav Šagi–Bunić ističe kako istinskim vjernicima očito nema

mjesta u SK. Bit SK ogleda se u *jednom stanovitom stavu* [marksističkom, tj. materijalno–dijalektičkom] *prema transcendenciji* i u takvu organizaciju *spadaju samo oni koji imaju takav stav*, što im je ujedno i početna kvalifikacija za rješavanje ovozemnih pitanja. Pošto je u tom smislu, kako je rasprava pokazala, Katolička crkva predstavljena gotovo kao nešto paralelno Savezu komunista, nešto *istoga roda*, zaključeno je da se ne može biti član i jednoga i drugoga u isto vrijeme. Zapravo, radi se o politizaciji Katoličke crkve, shvaćanju sudionika rasprave da Katolička crkva predstavlja *političku silu* s *određenim društveno–političkim koncepcijama*, oprečnim onima Savezu komunista. Takav se stav u Hrvatskoj ne može smatrati samo ostacima preživjelih koncepcija, nego hrvatskim katolicima niječe sposobnost da ravnopravno sudjeluju u političkom životu u Hrvatskoj, *u času kad oni ne žele politizaciju katolicizma kao takvog*. — Ilustrirano.

410 **JASPRICA, Mato.** *Kritično stanje vinogradarstva*. — Str. 7. — (Gospodarstvo)

U potpisu: Janjina. — Pismo seljaka–vinogradara s Pelješca: mnogobrojna poduzeća što otkupljuju vino od seljaka ni nakon dvije godine od otkupa nisu seljacima isplatila sav novac, a dobar dio od onoga što su isplatila otpada na kompenzacije. — Ilustrirano.

411 **KOZLEVČAR, Ivan.** *Sclavonia rediviva*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: poslovođa knjižare NZMH Đurđenovac. — Demanti tvrdnje Darka Gašparovića objavljene u članku *Sclavonia rediviva* (v. 241) da mu je autor ovoga pisma pripovijedao kako je »*netko*« *na knjižari razbijao natpisnu ploču*.

412 **KULUNDžIĆ, Zvonimir.** *Spomenik banu Jelačiću*. — Str. 10. — (Povjesnica)

Polemički članak o razlozima i načinu uklanjanja Fernkornova spomenika banu Josipu Jelačiću, simbola staroga Zagreba, *značajne klasicističke i* najmonumentalnije kiparske kreacije koju je Zagreb imao. *Spomenik je uklonjen zbog Marxove ocjene bana Jelačića i Hrvata kao reakcionara. Premda su takve ocjene izrečene kao* usputne novinarske opaske, namijenjene momentalnoj političkoj borbi, *one su u našim znanstvenim krugovima shvaćene kao* znanstveni credo, kao aksiom koji se ne samo ne smije pobijati nego u koji se ne smije ni posumnjati a da se ne počini svetogrđe. *Tako se mnogi naš* službouljudni povjesničar *i* karijeristički herostrat hrvatske povijesti, *držeći se Marxovih riječi kao Svetoga pisma, dao na posao da* znanstvenom *argumentacijom uvjeri narod u potrebu justifikacije bana Jelačića, reakcionara i nacionalista. Prešutjeli su, dakako, činjenicu da je Jelačić* najprogresivniji državnik svoga doba, *jer je ukinuo kmetstvo i za hrvatsku domovinu učinio najviše što se u tadanjim*

okolnostima moglo. Stoga je uklanjanje spomenika banu Jelačiću povijesna greška koju treba ispraviti ponovnim postavljanjem spomenika koji je, doduše, demontiran u sastavne dijelove, *ali u relativno dobrom stanju i* čuva se u jednoj šupi u Gliptoteci u Medvedgradskoj ulici. *Autor predlaže da se spomenik ne postavlja na staro mjesto [tada Trg Republike] zbog smetnje* onom ogromnom prometu koji se tu odvija, *nego predlaže kao najbolje mjesto Rooseveltov trg, ispred Prve gimnazije. Autor se nada, da će se diskusija o ovome prijedlogu odvijati upravo na stranicama* Hrvatskoga tjednika, *a da bi Matica hrvatska trebala na sebe preuzeti obvezu provođenja ovog prijedloga u djelo. — Ilustrirano fotografijama demontiranog spomenika.*

413 **LAUŠIĆ, Jozo.** *Pripomena o hrvatskom defetizmu.* — Str. 3. — (Komentari)

Kritički komentar hrvatskog defetizma, uzročnika *velike većine zala* za hrvatski narod i njegovu državnost, te najvećeg neprijatelja odjelotvorenja hrvatskoga kulturnog, gospodarskog i političkog preporoda iz proljeća 1971. Taj defetizam nije samo povijesno–psihološka kategorija, nego se javlja, prvo, kao *proračunato zlonamjeran*, tj. kao manipulacija — želi se pokazati i dokazati kako je svaki naš napor unaprijed osuđen na propast, primjerima i usporedbama, posebno pozivanjem na brojne povijesne nesreće i rane hrvatskog naroda. Autor ilustrira ovakav slučaj navodeći polemiku, što su je on i Vlado Gotovac vodili u *Razlogu* i *Republici* 1966. s nekim *zagrebačkim nazovi novinarom, zlonamjernikom*, koji je decidirano tvrdio da Hrvati zapravo i nisu nacija, te da je hrvatska kultura, naspram srpske i slovenske posve provincijalna i da se nezaustavljivo provincijalizira. Njemu je bilo stalo isključivo do toga da, *ukazivanjem na naše rane, izazove u nama samima gađenje spram svoga nacionalnog bića.* Drugo, hrvatski se defetizam javlja i kao zbroj *osobnih nesreća i posrnuća* hrvatskih ljudi koji su zbog toga izgubili svaku vjeru u akciju i svaku nadu u *postignuće nacionalnoga i svoga osobnog cilja*!

414 **LIOVIĆ, Ivan.** *Godišnja »zarada« boljeg seoskog gospodarstva.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Reportaža o problemima zarađivanja na selu: seljak svoje proizvode prodaje po minimalnim cijenama, uz velike odbitke i brojne posrednike. Čisti dohodak jednog uspješnijeg hrvatskog seljaka za 1970. iznosi oko 1700 novih dinara. Reportaža je napravljena u Moslavačkom Krčeniku u općini Donji Miholjac, selu što broji *nešto preko 200 kućanstava*; čak 150 osoba iz ovoga sela nalazi se na privremenom radu u inozemstvu, a posljednjih se godina u prekomorske zemlje iselilo 40 obitelji! — Ilustrirano.

415 **LOKNAR, Vladimir.** *Za hrvatske poštanske marke.* — Str. 9. — (Odjeci)

Ponovljeno tiskanje članka objavljenog u sedmom broju *Hrvatskog tjednika* (v. 358) zbog *tehničke omaške (zaloma)*. — Ilustrirano.

416 **MAROEVIĆ, T[onko].** *Gradivo gradova: izložba slika Dragutina Juraka, Galerija Dubrava*. — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)
Kritički prikaz izložbe: slike ovoga zagrebačkog samoukog slikara *nemaju prodornost ni snagu velikih ostvarenja, ali je njihova izvornost neosporna*. Analogne su nekim Skurjenijevim i Dubuffetovim radovima, zapravo, *Jurakove slike nastaju u priprostoj, »dubuffetovskoj« radosti stvaranja*.

417 **MIKIĆ, Krešimir.** *Jezik*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Bilješke o izrazima *kabel* i *regulacijski* u povodu članka *Nelojalna konkurencija* (v. 59): izraz (električni) *kabao* (nom. mn. *kablovi*, gen. mn. *kablova*) nije u *duhu hrvatskoga elektrotehničkog nazivlja*, već je bolje reći *kabel* (nom. mn. *kabeli*, gen. mn. *kabela*). Umjesto izraza *regulacijski* [sustav] da je bolje reći *regulacioni*, jer da se taj izraz već odavno udomaćio u hrvatskome jeziku. — Sadrži i odgovor uredništva: čitatelju se daje za pravo u pogledu izraza *kabel*, no, što se tiče prijepora oko izraza *regulacijski/regulacioni*, uredništvo se odlučuje za prvi izraz, jer su od imenica na *–ija* uobičajeniji pridjevi na *–ijski* nego na *–ioni*, dakle, bolje je reći *regulacijski*.

418 **PALČIĆ, Ivo.** *Mladi i »HT«*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: gimnazijalac, Pag. — Pohvale *Hrvatskome tjedniku* koji u autoru pisma *ispunjava onu prazninu nastalu nakon smrti »Telegrama.«*

419 **PAMIĆ, Davorin.** *Razgovor pred odlazak iz domovine: snimljeno u kolodvorskoj restauraciji u Zagrebu*. — Str. 8. — (Naši ljudi i krajevi)
Razgovor s radnikom koji prvi put odlazi na rad u Njemačku i drugim koji se vraća na rad. O neprilikama što su ih otjerale iz Hrvatske, te životu i radu u Njemačkoj. — Ilustrirano.

420 **PAVLETIĆ, Vlatko.** *Glas pjesnika koji odjekuje u javnosti: marginalije uz dvije nove zbirke pjesama*. — Str. 17. — (Nove knjige)
Pozitivna kritika dviju zbirki šansonjerskog pjesništva: Arsen Dedić: *Brod u boci*, Croatia concert, Zagreb 1971. Zvonimir Golob: *Čovjek i pas*, Croatia concert, Zagreb 1971. — Prema autoru, Golob i Dedić su *dva dokaza mogućnosti pisanja, i danas dojmljivog, svima pristupačnog pjesništva*. Uspoređujući obje zbirke, autor ističe kako je, obama pjesnicima, *zajednička svijest o protjecanju vremena, upravo panika od spoznaje kako sve brzo prolazi*, te orijentacija na *prošlost iz koje crpu iskustvo skriveno u uspomenama*. Autor, koji Dedićevu

zbirku ocjenjuje kao uspješniju, upozorava i na Dedićevu važnu ulogu u suvremenu hrvatskom pjesništvu u smislu novog pristupa rodoljubnoj temi, *domovini doživljenoj sasvim nepatetički, neposredno i intimno.* — Sadrži i dvije pjesme objavljene u prikazanim knjigama: Arsen Dedić: *Kavana »Opera«.* Zvonimir Golob: *Neke stare žene.*

421 **POSAVAC, Zlatko.** *Djela trajne vrijednosti.* — Str. 17. — (Nove knjige)
Bilješka s pohvalom, bez obzira na neke nedostatke — nakladniku, uredništvu i prevodiocima knjige Pierrea Abélarda: *Povijest nevolja; Etika; Pisma Abelarda i Heloise*, prijevod Veljko Gortan i Vojmir Vinja, redakcija i pogovor Branko Bošnjak, Naprijed, Zagreb 1970.

422 **RAGUŽ, Mirko.** *»HT« na kiosku.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Sugestija uredništvu da više pažnje posveti reklamiranju *Hrvatskog tjednika putem televizije, radija i velikotiražnih dnevnih listova.*

423 **SEDAK, Eva.** *Kupovanje mačka u vreći: biennale na stranputici.* — Str. 11. — (Glazba)
Negativna kritika umjetničkog vođenja glazbenog Biennala u Zagrebu; festival, što je našu glazbenu sredinu afirmirao i izveo iz perifernih, konzervativnih i lokalnih romantičko–folklornih koncepcija o zvuku, počeo se ponašati poput većine moćnih društvenih institucija. One se, uvjerene u svoju neophodnost, vladaju monopolistički, te se u *zatvorenom krugu svojih poslovnih saveznika i u umjetno stvorenoj apologetskoj klimi*, odriču *istinskog i ravnopravnog intelektualnog i umjetničkog dijaloga.* Tako je na festivalu prisutna širokogrudna tolerancija na račun selekcije, te se neprestano mogu čuti *bezvezna prenemaganja* netalentiranih glazbenika tipa Incontrera, Benguerel, Killmayer; prikazuju se *papazjanijske predstave*, poput Božičeva scenskoga kolaža *Ares — Eros* (v. 355), kojima se plaši *internacionalno, probrano, elitno društvo stručnjaka.* Istodobno, na festivalu se još nije moglo upoznati Kagelov muzički teatar, nisu se još čula ključna djela Ligetija, Schnabela, Xenakisa, Nona, Zimmermanna, Werlea, Kopelenta i drugih važnih i kompetentnih autora nove glazbe. — Ilustrirano snimkama s predstave *Ares — Eros* i s nastupa Pavice Gvozdić.

424 **SLAVONKA.** *Iseljeništvo.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Pismo čitateljice koja odlazi na privremeni rad u Njemačku: *Pišem vam na prolazu kroz naš Zagreb, na putu za Njemačku. Ima nas mnogo, cijela jedna kompozicija! Vjerujem da ćete razumjeti moje suze kroz koje Vam ovo pišem, kojima Vas molim: ustrajte nam, neka sva ova mladež što sada ode — i natrag dođe! Ustrajte! Poradite, mili, da se vratimo!*

425 **Š. Đ.** [Šime Đodan?]. *Zagreb: otkrivena bista Veci Holjevcu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Izvještaj sa zbora građana i učenika u zagrebačkom Sigetu i prigodom otkrivanja biste Većeslavu Holjevcu i nazivanja sigetske škole njegovim imenom. Holjevac je neko vrijeme bio stanovnik ove zagrebačke četvrti. — Ispod izvještaja pridodana je i urednička bilješka: Ivo Frangeš odriče se honorara za tekst *Hrvatska i Istra su jedno*, u korist fonda za izgradnju tunela kroz Učku.

426 **Š[ERCAR], T[vrtko].** *Zaklada »Većeslav Holjevac«.* — Str. 22–23. — (Matica hrvatska)

Prikaz osnivanja, organizacije i programa Zaklade: osnovana na Glavnoj skupštini Matice hrvatske, 22. studenoga 1970, *kako bi se trajno sačuvao spomen na život, rad i djelo velikog pregaoca, revolucionara i vizionara u novijoj hrvatskoj povijesti.* Zaklada ima za cilj *objavljivanje djela od kapitalna značenja za hrvatsku kulturu, stipendiranje studenata Hrvatskoga sveučilišta, nagrađivanje kapitalnih djela o povijesti i o suvremenom životu hrvatskoga naroda*, te *sufinanciranje svih drugih kulturnih pothvata koji pridonose razvitku hrvatske kulture i prosvjete.* Kako Matica hrvatska svojim prihodima ne može pokriti ove potrebe, poziva se javnost da novčano pomogne Zakladu. — Sadrži i poziv Upravnog odbora Zaklade *Većeslav Holjevac* upućen pojedincima, radnim organizacijama i ustanovama za novčanu pomoć.

427 **ŠIMIČIĆ, Velimir.** *Rijeka–Zagreb i novom prugom: zahvalnica barunu Thurn–Taxisu duga 45 km.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Kritički komentar prometne izolacije primorskoga dijela Hrvatske (Rijeka) od kontinentalnog. Autor upozorava na nedostatnost i zastarjelost postojećih prometnih, željezničkih i cestovnih putova prema Primorju. Pruga Zagreb — Rijeka je predugačka (229 km) i s *nepovoljno položenom trasom*, pa ju treba zamijeniti novom prugom, za koju su pretprojekti pokazali da bi bila bitno kraća (157 km) i brža (najveća brzina oko 200 km/sat!). — Ilustrirano.

428 **ŠKRABALO, Ivo.** *Neprijeporna pobjeda klasičnog filma: festivalsko pismo iz Cannesa (II): (posebni izvještaj za »Hrvatski tjednik«).* — Str. 21. — (Film)

Nastavak kritičkih primjedbi o kanskom Filmskom festivalu (v. 377). Osim duhovitih opaski o karakteru i svrsi filmskih nagrada, autor se kritički osvrće na nagrađene filmove: dobitnik prigodne Nagrade 25. obljetnice festivala, film *Smrt u Veneciji* Luchina Viscontija *stoji uz bok svome literarnom izvorniku jer* (...) *prenosi neizrecivu atmosferu ljepote i neizbježnog umiranja*, a jedna od središnjih tema izvornika, *platonsko–homoseksualni odnos ostvaren je u filmu izuzetno delikatno i do krajnosti rafinirano* (...) *Možda jedina mana ovoga po stilu klasičnoga filma, koji već sada pripada klasici, jest u*

tome što je u svim svojim elementima previše lijep, pa u gledaocu više izaziva ushićenje majstorstvom velikog meštra no što ga uvlači u doživljaj. Dakako, kritičar ističe kao *bitni sastojak tog djela* glazbu Gustava Mahlera (dapače, u djelu se ne skrivaju aluzije *na sudbinu velikog skladatelja*), te virtuoznu glumu Dirka Bogardea i *anđeosko lice* mladog Šveđanina Björna Andersena koje *podsjeća na platna najvećih renesansnih majstora.* Film *Posrednik* Josepha Loseya, dobitnik Zlatne palme, predstavlja *film vrhunske likovne ljepote, namjerno spor u ritmu, ali nabijen unutarnjim intenzitetom i stalno prisutnim kobnim navješćivanjem neizbrisivih tragova što ih zbivanja moraju za cijeli život ostaviti u sudbini ličnosti.* Pohvaljen je i scenarij Harolda Pintera, te gluma Julie Christie i Alana Batesa. Autor se kratko osvrće i na ostale nagrađene filmove, primjerice na *Svlačenje*, film Miloša Formana, dobitnika druge nagrade koji se autoru članka najviše svidio, te na nagrađene glumce, Riccarda Cucciolu i Kitty Winn. — Ilustrirano.

429 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Zakoni protiv nestabilnosti: temeljni uzrok nestabilnosti jest dosadašnji odnos privrede i središta financijske moći.* — Str. 4–5. — (Politika i društvo)

Kritički komentar izmjena i dopuna šest saveznih zakona u području privrede, financija i tržišta, što ih je Saveznoj skupštini podnijelo Savezno izvršno vijeće (SIV). Prema autoru, novi će propisi nastaviti tendenciju izdvajanja sredstava privrede iz poslovnih fondova za prelivenu supstanciju, a ne za dohodak, tako da će ta sredstva i dalje ostati u rukama bankara, veletrgovaca i reeksportera. Autor kritizira i komentare ovih propisa, tiskane u *Politici* i *Borbi*, iz kojih proizlazi da ove propise treba dosljedno provoditi, premda pisci komentarâ unaprijed znaju da ih je nemoguće provoditi! Nadalje, *Politika* zapravo ne želi otkriti glavne uzroke privredne nestabilnosti, nelikvidnosti i inflacije, tvrdeći kako je glavni uzrok ovim problemima nepokrivenost investicija, a ne odnos privrede i središta financijske moći kako tvrdi autor komentara. Na kraju komentara, autor predlaže šest mjera za izlaz iz privredne krize. — Ilustrirano.

430 **Š[OŠIĆ], H[rvoje].** *Osobni dohoci poljodjelaca: bliže azijskim nego evropskim mjerilima.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Izvještaj o najzanimljivijim tvrdnjama što ih je u raspravi o republičkoj politici razdiobe dohotka, iznio Stipa Radovanović, član RK SSRNH; Radovanović je upozorio na neke apsurde prilikom razdiobe dohotka u društvenom i privatnom sektoru, kao i u poreznoj politici. Ustvrdio je kako se *politika osobnih dohodaka vodi sa paritetima cijena, i to na teret zaposlenih u poljoprivredi.* — Ilustrirano.

431 **ŠUTO, Krunoslav.** *Zašto »Zelena knjiga« ne može na zelenu granu: Analiza uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih orga-*

nizacija na jugu Hrvatske »uvenula« u saborskim odborima!? — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Kritički komentar službenih reakcija visokih tijela Sabora SR Hrvatske na *Analizu uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske*, što su je, na zahtjev Komisije za društveni nadzor Sabora SR Hrvatske, izradili inspektori Službe društvenog knjigovodstva, Centrala Zagreb. Prema rezultatima analize dokazano je da su uvjeti kreditiranja određeni *monopolom osamostaljenoga financijskog kapitala usredotočenoga u pojedinim bankama i reeksportnim organizacijama*. U službenim su se reakcijama osporavali i rezultati *Analize* i stručnost izrađivača, čime se zapravo branio postojeći sustav i ponašanje osamostaljenoga financijskog kapitala, pa naručitelj nije prihvatio *Analizu*. Zanimljivo je da su saborska tijela, koja su raspravljala o *Analizi*, pozivala na raspravu većinom predstavnike banaka i reeksportera za Hrvatsku (*Genex*, *Poljobanka*, *Jugobanka*, *Astra*), a tek manjim dijelom predstavnike turističko–ugostiteljskih organizacija.

432 **ŠUTO, Krunoslav.** *»Igre« dr Branka Horvata.* — Str. 9. — (Odjeci)

Polemički osvrt na izlaganje Branka Horvata u Udruženju književnika Srbije: Horvat je, naime, tvrdio kako uzroci nacionalizma leže u masovnim frustracijama, nastalim zbog neadekvatnog, improvizatorskog i partizanskog načina vođenja ekonomske politike, te da se intelektualci moraju ograditi od nacionalista, tipa Marko Veselica ili Petar Šegedin. Autor zamjera Horvatu: preplitku analizu uzroka nacionalizma (prema autorovoj definiciji prirodnog i povijesnog prava svake nacije na vlastitu odluku o svojoj sudbini); etiketiranje, a ne argumentirano osporavanje neistomišljenikâ (*nacionalistâ*); nespojivost Horvatova poziva intelektualcima na ograđivanje od nekoga ili nečega s ulogom intelektualca da rješava uzroke problema.

433 **T. F.** *Mi o sebi, ili turistička antipropaganda.* — Str. 3. — (Komentari)

Negativna kritika višejezičnoga propagandno–povijesnog prospekta o Poreču u izdanju Hotelsko–turističkog poduzeća *Riviera*. Citirajući neke pasuse iz anonimnog teksta prospekta, kritičar zaključuje kako je tekst, s jedne strane, antipropaganda Poreča, a s druge strane vrijeđanje i potcjenjivanje čitateljeva intelekta.

434 **TOMAŠKO, Drago.** *Znanost i nauka.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Ing., Zagreb. — Reagiranje na tezu Mate Šimundića u članku *Znanost i nauka* (v. 99) da je zagrebačka Ekonomsko–komercijalna visoka škola, *podizanjem na viši* [fakultetski] *stupanj* prozvana Fakultetom ekonomskih nauka. Sukladno tome, a prema čitateljevu zaključku, ispada da je škola prije promjene naziva bila škola

nešto nižeg stupnja; iz čitateljeve argumentacije, što se oslanja na povijesne podatke, može se zaključiti kako je ova škola još prije Drugoga svjetskog rata bila u rangu sveučilišnoga fakulteta.

435 **VASILJ, M[arko].** *Zadar: dva i pol milijuna za spomenik Radiću.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj sa četverodnevnog obilježavanja 300. obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana, 100. obljetnice rođenja Stjepana Radića i 100. obljetnice Rakovičke bune i pogibije Eugena Kvaternika. Obilježavanje su organizirali zadarski sveučilištarci na čiju su inicijativu skupljeni i prilozi za gradnju spomenika Stjepanu Radiću.

436 **VASILJ, M[arko].** *Biograd: obnova vrijednog spomenika.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj o rekonstrukciji temeljišta bazilike benediktinske opatije Svetog Ivana koju je Krešimir IV. darovao benediktinskoj opatiji u Biogradu.

437 **VILLON, François.** *Iza uza hudih.* — Str. 15. — (Književnost)
Pjesme. — Sadržaj: *Poslanica prijateljima*; *Chanson*; *Završna balada.* — Prepjevao Bože V. Žigo. — Ilustrirano, crtež Hrvoje Šercar.

438 **VONČINA, Nikola.** *Siget u Novom Sadu: izjava Nikole Vončine.* — Str. 20. — (Kazalište i televizija)
O sumnjivim razlozima neuvrštavanja nagrađivane i uspješne predstave Zagrebačkoga kazališta mladih *Siget* (*Obsidio Sigetiana)* u festivalski program Sterijinog pozorja: osim što su prekršena neka pravila, veliku ulogu u ovom presedanu snosi i festivalski selektor, slovenski redatelj Slavko Jan.

439 **VUKOVIĆ, Stipe.** *Kultura i politika.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Split. — Čitatelj zamjera uredništvu *Hrvatskoga tjednika* ignoriranje i indiferentnost prema primjedbama čitatelja, tj. ignoriranje primjedaba koje su upućene *Hrvatskome tjedniku* od rukovodioca i političara, konkretno, Stjepana Ivića i Milutina Baltića. Nadalje, čitatelj smatra potrebnim rušiti umjetno stvorenu ogradu između kulture i politike (tj. *Hrvatskoga tjednika* kao *simbola duhovne sile hrvatskog naroda* i konzervativnih, ali i vodećih, *glavnih* hrvatskih političara). Stoga je uredništvo obvezno na javne kritike javno odgovarati, ukazujući na zablude vodećih političara. — Sadrži i odgovor uredništva: *Ne samo dotični rukovodioci, nego i mnogi drugi članovi visokih političkih foruma, dočekali su pojavu »HT« s apriornim nepovjerenjem, očekujući od našega lista samo političku štetu. Umjesto polemike uredništvo je odlučilo da ponudi kritičarima–aprioristima najdostojanstveniji mogući odgovor: svoj rad i sadržaj svih dosadašnjih brojeva »Hrvatskog tjednika«. Razumije se, uredništvo se ne može obavezati da će pri pojavi novih, eventualnih*

(s naše strane neželjenih) nesporazuma, pokazati dosadašnju suzdržljivost.

440 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Radost i tuga sportskoga života.* — Str. 20. — (Kazalište i televizija. Pogled iz naslonjača)
Nastavak televizijske kolumne: pohvale dokumentarnome ciklusu posvećenom sportu i sportašima. U uvodnom dijelu kolumne autor piše o svrsi televizije: *Ono što televiziju čini zanimljivom i aktualnom pratiljom u svakodnevnom životu čovjeka (zapostavimo na trenutak promašaje i propuste), sadržano je prije svega u njezinoj vlastitoj moći da dostupno, kratko i razgovjetno predočava taj život, da ga tumači i kritizira, da ga čuvstveno uzvisuje i trijezno raščlanjuje. Svaka televizijska emisija ima tisuću svojih lica, tisuću mogućnosti da ljudski život obrće i sagledava onako kako to pojedinac često i ne bi želio, ali uvijek tako da iz tog obrtanja i sagledavanja probija težnja za istinom, vjerodostojnošću i uvjerljivošću.* — Ilustrirano.

441 **ZIDIĆ, Igor.** *Jesmo li živi?: iskušavanje suvremenosti, u Parizu, svibnja mjeseca 1971. godine.* — Str. 12–13.
Kritičke primjedbe o stručnoj, odnosno autorskoj koncepciji velike izložbe *Umjetnost u Jugoslaviji od predpovijesti do naših dana*, održanoj u Parizu od 5. ožujka do 17. svibnja 1971. Premda je ova izložba, *primarno kulturno–politička akcija*, određena brojnim *neumjetničkim i neznanstvenim čimbenicima*, u francuskoj javnosti i kritici izvrsno primljena, pogreške autora izložbe i tekstova u pratećem katalogu ne mogu se tumačiti samo *kriterijem političke korisnosti.* Te se pogreške, ponajprije, odnose na prikaz umjetnosti u odjeljcima izložbe i kataloškoj građi *Barok, klasicizam i XIX. stoljeće* (autor Franci Stelè), *XIX. stoljeće* (Miodrag Kolarić), *XX. stoljeće* (Miodrag B. Protić), te u *neusklađenosti kataloga s izložbenom prezentacijom.* Stelè, primjerice, sjevernohrvatski barok objašnjava utjecajima slovenskoga baroka, čiji početak smješta u 1693, a zagrebački reljefni vez J. W. Stolla u 1653, pripisujući mu kao autora Majstora P. P. E. Z. (a to je, zapravo, Petrus Petretich episcopus zagrabiensis — naručilac djela!). Kolarić u prikazu hrvatskoga slikarstva nije apostrofirao: luminizam i pleinarizam (od Bukovca do Vidovića), Čikošev i Crnčićev rad, ulogu grafike, početak secesije i dr. Protić je u prikazu hrvatske umjetnosti XX. stoljeća iz münchenske škole isključio Hermana, kao predstavnika *Zemlje* nije spomenuo Juneka, u Hlebinsku je školu uvrstio Viriusa koji tamo ne pripada, a izostavio Mraza; nije istaknuo važnu ulogu grupe *Exat 51* u vremenu poslije 1950. itd. Autorova je konačna ocjena da predstavljanju starije baštine na izložbi nemamo što bitnije zamjeriti; osim toga, izbor je ipak privlačan za Francuze koji su mogli samo *naslućivati* vrijednost izložene građe, te su bili ugodno iznenađeni. No, kako se u prošlosti ne može naći *nadomjestak za potrebitu sadašnjost*, za domaće, i uopće, dobre poznavatelje umjetnosti na ovim

prostorima, tako je izložba bila izazovna upravo zbog izbora kojim se predstavila suvremena umjetnost, a tu je *kritičarsko–priređivačka ambalaža bila daleko ispod razine našega postojanja*. Na koncu, izlazi da nam *veličinu i biće određuje samo prošlost i da će sve ono što legitimira žive — pojedince i narod — biti (skrojeno) po mjeri osrednjosti*. — Ilustrirano.

442 **Z[IDIĆ], I[gor]**. *Svibanjski salon: Pariz*. — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

Bilješka o *stanju* izložaka hrvatskih umjetnika Zvonka Lončarića, Virgilija Nevjestića, Vjenceslava Richtera i Miroslava Šuteja na Svibanjskom salonu u Parizu. Primjerice, Richterova se skulptura *SFE V* iz 1969. počela — raspadati! — Ilustrirano.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 9* *Zagreb, 11. lipnja 1971.*

443 **ANONIM.** *A što dalje?* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top biseri)
Bilješka, s ironičnom primjedbom, o *Reformi* — nazivu publikacije što ju izdaje Redakcija ekonomskih informacija TANJUG–a. Budući da su u tijeku *radikalne ustavne promjene* ovu bi publikaciju bilo bolje nazvati — *Amandman*!

444 **ANONIM.** *Drugi o nama.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Ulomak iz uredničkog teksta objavljenog u *Pravoslavlju*, novinama Srpske Patrijaršije, br. 100, Beograd, 20. svibnja 1971. U ovome se ulomku pohvaljuje i citira Stipe Šuvar i njegova politika uređivanja časopisa *Naše teme*, općejugoslavenskog lista koji se nipošto ne bi odazvao zahtjevima da postane poput *Kritike*, *Kola* ili *Hrvatskog tjednika*, kojeg je Josip Vrhovec, član CK SKH, kako navodi *Pravoslavlje*, usporedio s novorođenčetom *koje ne samo što dreči kao i svako novorođenče*, *nego i zaudara po onome što obično biva kod novorođenčeta* [tko je pravi autor ove tvrdnje — Josip Vrhovec ili Stjepan Ivić? Obojica? V. i 112]!

445 **ANONIM.** *Drugu Zlatku Uzelcu, predsjedniku Komisije za migraciona kretanja IV Sabora.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanje)
Zašto nitko na zagrebačkom aerodromu nije dočekao hrvatske iseljenike iz Australije koji su došli na tromjesečni boravak u domovinu, premda je njihov dolazak najavljen mjesec dana unaprijed, i premda su australski iseljenici koji su sletjeli na ljubljanski i beogradski aerodrom svečano dočekani.

446 **ANONIM.** *Korupcija.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top biseri)
O sistematskom tjeranju carinika, zbog niskih plaća, *u korupciju* ili *u inozemstvo* (*svejedno!*).

447 **ANONIM.** *Lokalne radio–stanice i hrvatska narodna* glazba. — Str. [24]. — (Karte na stol)
Kraći osvrt na program lokalnih hrvatskih radio–stanica što vode *malo računa o emitiranju hrvatske glazbe*, *napose narodne* jer da se ona *ne traži*, čime se, zapravo, prikrivaju *neznanje*, *neukus i zlonamjernost*.

448 **ANONIM.** *»Mućkanje« s hrvatskim jezikom.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Bilješka o upotrebi nekolicine tiskanica i naljepnica pisanih ekavicom u osječkoj Pošti i Centralnoj ljekarni.

449 **ANONIM.** *Nakon skupštine pravnika: za hrvatski pravni sustav.* — Str. 22. — (Ljetopis. Mali komentari)

Izvještaj s godišnje skupštine Hrvatskoga društva pravnika na kojoj je zaključeno da se hrvatski pravnici u privredi uključe u izgradnju republičkoga zakonodavstva, odnosno hrvatskog pravnog sustava nastalog na temelju gospodarskih i društvenih potreba Hrvatske. Taj pravni sustav mora koncepcijski biti *sustavnim dijelom nacionalnoga suvereniteta SR Hrvatske*, utemeljen na samoupravnim osnovama. Za novoga predsjednika društva izabran je Ivan Milas.

450 **ANONIM.** *Polumrtve duše.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top biseri)

Bilješka o *potezu* neke medicinske sestre u Nišu koja je posjetiteljima bolesnikâ naplaćivala ulaz! — Komentar uredništva: *nakon Čičikova i njegovih »mrtvih duša« — ovo je prvi uspješniji potez zarade na »polumrtvim dušama«.*

451 **ANONIM.** *Popis »inozemaca«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Kritički osvrt na smiješne rezultate i metode popisa hrvatskih radnika–emigranata u inozemstvu kojih, prema objavljenome popisu, ima *samo 227. 481.* Primjerice, *ekipe* Saveznog zavoda za statistiku popisale su u Düsseldorfu 400 hrvatskih građana premda statistika SR Njemačke na tom području bilježi 12000 građana SFRJ. Zar je među njima doista samo 400 Hrvata?

452 **ANONIM.** *Priznanje Matici u Karlovcu.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj o kulturnoj i nakladničkoj djelatnosti karlovačkog Ogranka Matice hrvatske koja je dobila Pohvalu Skupštine općine, priznanje što se svake godine u povodu oslobođenja grada dodjeljuje *zaslužnim pojedincima i društvima.*

453 **ANONIM.** *Tanka crvena linija.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top biseri)

Ironični komentar *uskoglavosti* i *širokoglavosti* pojedinih političara i ekonomista kojima *kroz glavu ne možeš provući ni tanku crvenu liniju znanosti i stručnosti.*

454 **ANONIM.** *U Novoj Gradiški.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Osnivačke skupštine)

Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Novoj Gradiški održane 23. svibnja 1971. pred sedamstotinjak građana. Skupštini su prisustvovali brojni gosti, među kojima iz Središnjice

Matice hrvatske Grgo Gamulin, Zvonimir Komarica i Tvrtko Šercar iz središnjice Matice hrvatske. Za predsjednika novogradiškog Ogranka Matice hrvatske izabran je Stjepan Perak.

455 **ANONIM.** *Zahvalnost.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Bilješka o natpisima *Jugopetrolovih* benzinskih stanica u Slavoniji, pisanim ekavicom, a čime se ne poštuju osnovne jezične norme hrvatskoga jezika.

456 **ABRAMOVIĆ, Ivan.** *Trobojnica na reveru.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Predsjednik Mjesne zajednice Posavski Podgajci (kod Županje). — Čitatelj se žali na postupak lokalnoga političkog dužnosnika koji ga je napao i vrijeđao jer je na reveru nosio značku s hrvatskom trobojnicom i hrvatskim grbom.

457 **B. J.** *Obljetnica: 70 godina Hrvatskog školskog muzeja.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz kulturne povijesti)

Osvrt na prošlost i sadašnjost Hrvatskoga školskog muzeja s kratkim povijesnim prikazom njegove djelatnosti. Hrvatski školski muzej je povijesni muzej specijalnog tipa *sa zadatkom skupljanja, obrađivanja, proučavanja i objavljivanja građe istraživačkog i znanstvenog rada*. Otvoren je 19. VIII. 1901. na poticaj Antuna Cuvaja.

458 **BRANDT, Miroslav.** *O neustaljenosti u upotrebi hrvatskog grba: štetni postupci proistekli iz znanstveno neutemeljenih tumačenja.* — Str. 8–9. — (Državnost)

Stručni članak o povijesti hrvatskoga grba (*šahovnice*), a u povodu održavanja Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Virovitici (v. 352), i održavanja redovne godišnje skupštine Ogranka Matice hrvatske u Slavonskom Brodu te komemoracije pogibije Zrinskoga i Frankopana u istome gradu, gdje su upotrebe hrvatskoga grba s prvim bijelim poljem u lijevom gornjem uglu ocjenjivane kao opredjeljivanje za ustaštvo, jer su takav grb službeno koristile vlasti NDH. Navodeći brojne povijesne primjere o upotrebi grba s motivom *kockastog* polja kao grbovnog znaka Hrvatske i simbola njezine državnosti, počevši od upotrebe *kockastog* polja kao *pradavnog folklornog znaka nepoznatog simboličkog smisla* (9 st.), pa sve do njegove prave grbovne upotrebe u vremenu od 15. do 20. stoljeća, autor pokazuje kontinuiranost i usporednost upotrebe *kockastog* grba s prvim poljem bijelim ili crvenim. Slično je stanje i sa upotrebom šahovnice kao elementom obiteljskih grbova hrvatskih velikaških i plemićkih obitelji u 18. i 19. stoljeću. Općenito se može reći da na starijim, *najautoritativnijim dokumentima* prevladava upotreba grba sa crvenim poljem kao prvim, dok se *stariji primjeri grba s bijelim poljem oslanjaju češće* (...) *na likovnu, ilustrativnu primjenu.* Upotreba bijelog polja kao prvoga prevagnula je, čini se, nakon

1848, posebice nakon saborskog članka br. 18 iz 1883. Nasuprot tomu, u Kraljevini Jugoslaviji donesena je odluka kojom se kao prvo polje određuje ono crveno. Vlasti NDH, smatrajući da se treba vratiti praksi *koja se nametala dokumentima iz vremena prije 1918*, prihvaćaju grb s prvim bijelim poljem. Autor napominje k tomu i kolebanja u pogledu sveukupnoga broja polja koji je u prošlosti varirao: od 64, 42, 21 ili 16 polja, sve dok se nakon 1883. nije ustalio grb sa 25 polja. Autor zaključuje da *povijesne i etnografske indicije daju heraldičku prednost grbu s 25 polja i prvim poljem crvenim*, ali da i jedna i druga varijanta u pogledu prvoga polja iskazuju isto: *povijesnu činjenicu hrvatskoga posebnog državnog i narodnog suvereniteta, ili pak (u slučajevima obiteljskih grbova) pripadnost toj državnoj zajednici*. Stoga je *besmisleno uporabu bijeloga polja kao prvog tumačiti kao opredjeljivanje za ustaštvo*, jer bi se na taj način upotreba crvenog polja kao prvoga mogla protumačiti afirmacijom Kraljevine SHS *i Jugoslavije i njezine protunarodne politike* i sl. Ipak, radi sprječavanja budućih nesporazuma, treba se definitivno opredijeliti i usvojiti hrvatski grb od 25 polja s prvim poljem crvenim. — Ilustrirano fotografijom *Ploče s pentagramom* iz splitske Krstionice, fotografijom *Škrinje privilegija* Kraljevine Hrvatske i Slavonije iz 1643, fotografijom *Barjaka Narodne straže 1848.* u Požegi, fotografijom *Ilirske putne torbe* i fotografijom skulpture *Anđeo* T. Jurijevića i P. Beline iz 1703.

459 **DEKANOVIĆ, Ivo.** *Opaske o književnoj tradiciji.* — Str. 16. — (Književnost i jezik)

Nakon nekoliko uvodnih, općenitijih stavova o pojmu književne tradicije, autor u kraćem eseju proučava odnos moderniteta i hrvatske književne tradicije, shvaćene kao *svojevrstan sustav vrijednosti*. Prema autoru, ako književna baština ne želi biti samo mrtva prošlost, ona mora biti otvoren sustav koji se mijenja *kako se mijenja svekoliko povijesno ljudsko iskustvo*, jer *ako tradicija u nekom povijesnom razdoblju postane zatvoren i nepromjenljiv sustav vrijednosti, ona nužno gubi vezu ne samo sa sadašnjicom nego i s poviješću uopće*, te postaje *zbirka beživotnih okamina prošlosti*. Život književne baštine zbiljski djeluje i mijenja modernitet *upravo onda kada izaziva različite kritičke prosudbe i mnijenja*, ako *uvijek iznova pobuđuje novu kritičku prosudbu*, prosudbu kao misaoni odnos, ne samo profesionalnih kritičara i stručnjaka, nego ponajprije kao misaoni odnos pisaca i čitalaca prema književnim djelima i iskustvima prošlosti. Time se neprestano zbiva prevrednovanje postojećih vrijednosti. Proučavajući na taj način problem književne tradicije, autor postavlja pitanje o današnjem odnosu prema najstarijim i starim hrvatskim književnim predajama i područjima koja su *do danas ostala slabo poznata i tek se sada sustavnije otkrivaju*: prema srednjovjekovnoj književnosti, posebice glagoljaškoj, prema zapisima na bogumilskim

stećcima, prema književnosti na latinskom jeziku, prema dijalektalnoj narodnoj i kajkavskoj književnosti. Pojedinačna djela tih književnosti ne mogu previše djelovati na nas jer su ili skromna dometa ili su, po naravi, nepristupačna modernome duhu. Ali prava kvaliteta tih djela ogleda se u mnogim izvornim duhovnim iskustavima i jezično–izražajnim svojstavima prošlosti, u samoniklom drevnom doživljaju svijeta, *a to sve može biti nekom piscu današnjice snažan poticaj za posve nov stvaralački pothvat.* Kada se ta stara književna baština jednoga dana sistematizira i u potpunosti priredi za proučavanja, zadaća će kritike biti izvući na vidjelo iz *cjeline pojedine stare književne predaje* (...) *temeljni misaono–doživljajni sklop odnosa našeg čovjeka spram svijeta kako nam to otkriva predaja.* Time će se sustav ljudskih vrijednosti i značenja koji čine povijest naše književnosti jasnije pokazati *samosvojnom zbiljnošću*, i tako će *kao duhovno iskustvo za nas sadašnje i buduće biti vazda prisutnim, te stoga vrijednim pažnje.*

460 **DEROSSI, Julije.** *Misal.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Gospić. — Čitatelj pohvaljuje objavljivanje pretiska *Misala 1483* što se oglašava u *Hrvatskome tjedniku*, ali ga smeta dio oglasa u kojem se kao mjesta tiskanja, pored Kosinja, Izole i Modruša, ističu Senj i Venecija, premda su mišljenja o ova dva grada kao mjestima tiskanja, znanstveno odbačena. Nadalje, čitatelj pita zašto se kao mjesto tiskanja ne spominje samo Kosinj, kada je i Josip Badalić, pisac predgovora ovom pretisku, još 1959. izrijekom naveo Kosinj kao mjesto tiskanja!

461 **FIRST–MEDIĆ, Kruna.** *Kada će hrvatski književni jezik u školama SRH biti zaista i nastavni?* — Str. 15. — (Književnost i jezik. Hrvatski jezik)

Nastavak kolumne o jeziku (v. 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405). Komentar o nametanju ekavice i srpskohrvatskoga jezika u osječkim srednjim školama, čime se na životu održava i potiče nekakav jezik nadomjestaka, niti hrvatski niti srpski. Taj je jezik rezultat službenog nametanja putem nastave predvojničke obuke, ali i *neslužbenog* nametanja predavačkom praksom pojedinih profesora. Autorica se zalaže za strogu kontrolu i nadzor nad školama i nastavnicima, te predlaže *donošenje i osnaženje takvih školskih propisa koji bi u osnovama prava i dužnosti nastavnikâ predavačâ vidno naglašavali dosljedno njegovanje hrvatskog književnog jezika.*

462 **HORVATIN, D[anko].** *Slavonska Orahovica: izložba braće Večenaj, slikara–naivaca.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o otvaranju izložbe slika afirmiranih slikara–naivaca braće Večenaj: *Ivana i Stjepana iz Gole, te Miše iz Orahovice.* Izložba je otvorena na inicijativu Ogranka Matice hrvatske i Zavičajnoga

muzeja Orahovica. Izložbu je u tjedan dana posjetilo *preko 800 mještana i gostiju.*

463 **HRGA, Jozo.** *Zagreb: Zavičajni klub Livnjaka.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj sa svečanog osnivačkog sabora Zavičajnoga kluba Livnjaka u Zagrebu. Pozdravljene su smjernice SKH i predložene dublje promjene u lokalnim zajednicama livanjskoga kraja, iz kojega potječe stotinjak studenata koji svake godine završe studij, ali se zbog izuzetne gospodarske i kulturne nerazvijenosti rodnoga kraja, diplomirani inženjeri i profesori radije odlučuju *na odlazak u Zapadnu Njemačku, pa i na fizički posao.*

464 **HRUŠKOVEC, Tomislav.** *Znanstveno i popularno: Desmond Morris: Goli majmun; prijevod: Renata Čičin Šain, Matica hrvatska, Zagreb, 1970.* — Str. 18. — (Nove knjige)
Pohvalni osvrt na *blistavo pisano* znanstveno djelo koje se bavi čovjekom, *tom 193. vrstom majmuna, koga Morris, unatoč tomu što ga krasi laskav naziv D2ĐHT. WPI»homo sapiens« — naziva adekvatnim biološkim imenom: goli majmun.* Promatrajući čovjeka kao životinju, a ne kao *produkt drevnih kultura i današnje civilizacije,* koristeći kao izvore pri pisanju ovoga djela znanost o okaminama, komparativnu etologiju i proučavanje osnovnih, *no zato uopćenih zajedničkih obrazaca ponašanja* svojstvenih ljudima, Morris je otkrio i razgolitio životinjske tajne u čovjeku, *tajne koje smo i prije poznavali ali smo ih zatomljavali ili smatrali bezvrijednima.*

465 **I. V.** *O Jamesu Joyceu u Trstu i Puli.* — Str. 16. — (Književnost i jezik)
Obavijest o održavanju trećeg simpozija o životu i djelu Jamesa Joycea, u Trstu, 14–18. lipnja 1971. Po završetku simpozija učesnici će posjetiti Pulu, grad u kome je Joyce boravio zimi 1904/1905. kao učitelj engleskoga jezika u školi Berlitz. Taj bi posjet kulturni radnici trebali iskoristiti za upoznavanje stranih proučavatelja s Joyceovim životom i djelom, te s povijesnim okolnostima koje su oblikovale Pulu, kao i za poticanje izučavanja Joyceova odnosa prema *njegovu prilično neispitanom interesu za južnoslavenske jezične elemente.* Autor podsjeća na činjenicu da se prijevod *Uliksa* [Zlatka Gorjana] na hrvatski jezik pojavio 1957, tri godine prije talijanskoga prijevoda! Ovaj bi posjet trebalo iskoristiti, osim toga, da zgrade *vezane uz Joyceov život u Puli* nađu *svoje trajno mjesto i u turističkoj propagandi.*

466 **IVANIŠEVIĆ, Drago.** *Otok: Josipu Pupačiću u spomen.* — Str. 15. — (Književnost i jezik)
Pjesma.

467 **IVIČEVIĆ, Jozo.** *Podravski motivi.* — Str. 5. — (Politika i društvo)

Osvrt na montiranu aferu *Podravska Slatina* (v. 306; v. i 364) i priopćenje partijske komisije SKH za Slavoniju i Baranju. Kolona automobila ukrašena, među ostalim, i hrvatskim zastavama s povijesnim grbom (*šahovnicom*) što se kretala prema Virovitici gdje se održavala osnivačka skupština tamošnjeg Ogranka Matice hrvatske, etiketirana je u dijelu tiskovnih napisa, u izjavama raznih političkih dužnosnika, vojnih lica i predstavnika Saveza boraca kao ustaška kolona s *ustaškim amblemom*, kao organizirana šovinistička provokacija gdje se *pod krinkom kulturnog rada* [Matice hrvatske] *vrše sasvim određene političke akcije* (*Komunist*). Autor članka smatra da su takve izjave imale za cilj *promišljeno raspirivanje nacionalne mržnje*, *poziv na pogrome*! To ga podsjeća na sličnu kampanju u slučaju *Deklaracije o nazivu i položaju hrvatskog jezika*! Ipak, postoji novost u odnosu na taj slučaj jer je partijska istražna komisija o *slučaju Podravska Slatina* zaključila kako je ta afera izmišljena i *kako huškati na pogrome u Hrvatskoj postaje*, *čini se*, *zanimanje što se sve manje isplati*!

468 **KALIN, Boris; POSAVAC, Zlatko.** *Problemi nastave filozofije: nastavnici filozofije zahtijevaju rješenje otvorenih problema svoje struke.* — Str. 10. — (Odgoj i obrazovanje)

Kritički komentar stanja u nastavi filozofije u Hrvatskoj i prijedlozi za njegovo poboljšanje. Teško stanje u nastavi filozofije odraz je nedopustivo lošega materijalnog položaja hrvatske kulture i školstva, ali i nekih drugih čimbenika, idejnih, nacionalnih, ideoloških, političkih i dr. Sekcija za nastavu filozofije u Hrvatskoj i Aktiv nastavnika filozofije u Zagrebu ustanovili su glavne probleme u nastavi filozofije i predložili sljedeća rješenja: uvo*đenje kolegija metodike za studente filozofske grupe predmeta* kojeg nema ni na zagrebačkom niti na zadarskom Filozofskom fakultetu. Kao aktualno rješenje ovoga problema predlaže se organiziranje seminara za sve nastavnike filozofije i studente završne godine filozofskih grupa predmeta na Filozofskom fakultetu; omogućavanje i uvođenje postdiplomskog studija filozofije u Hrvatskoj — nevjerojatno zvuči činjenica da diplomirani studenti filozofije sa zagrebačkog i zadarskog Filozofskog fakulteta mogu upisati postdiplomski studij iz filozofije samo *u nekom drugom gradu ili republičkom centru (!)* premda je *Zagreb najjače filozofsko središte u Jugoslaviji i* premda *je — kako bi ironija bila još veća! — sjedište poznate tzv. zagrebačke filozofske škole i najstarijeg sveučilišta u ovom dijelu Europe*. Predlaže se i *izradba informativnog pregleda povijesti nacionalne filozofije s izborom imena*, *pojava*, *struja i pravaca*, s izborom dostupnih izvornih tekstova za nastavu filozofije u srednjim školama, kao i uvođenje povijesti hrvatske filozofije u studij filozofije, barem informativno. — Ilustrirano.

469 **KALLAY, J[uraj].** *Jelačić.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj hvali Kulundžićev članak *Spomenik banu Jelačiću* (v. 412): posebno ga veseli prijedlog o postavljanju spomenika ispred I. gimnazije na Rooseveltovu trgu, jer je to onaj isti trg što se nekad zvao Trg bana Khuen–Hédeváryja, a znamo da se Jelačić i mačem borio protiv Mađara.

470 **KRAŠ, M.** *Varaždin: priprema se »Hrvatski sjever«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijesti i notice o izdanjima kulturnih radnika i nakladnika varaždinskoga područja. [Ovdje najavljeno tiskanje prvoga broja *Hrvatskoga sjevera*, časopisa pokrenutog u suradnji ogranaka Matice hrvatske iz Čakovca, Koprivnice i Varaždina, prekinuto je uslijed razvoja prilika nastalih neposredno nakon Karađorđeva i zabrane rada Matici hrvatskoj i Matičinim ograncima].

471 **KULUNDŽIĆ, Zvonimir.** *»Borbine« borbe.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — U povodu članka *Borbina borbena nenačelnost* Branimira Donata (v. 402). Premda se slaže s većinom tvrdnji iznesenih u članku, čitatelj osporava Donatovu tezu kako zagrebačko *gubernijsko* izdanje beogradske *Borbe* nema djelatni utjecaj na umjetnički život u Hrvatskoj. Prema čitateljevim tvrdnjama, situacija je upravo suprotna: urednici su ovog *gubernijskog Borbinog* izdanja *neusporedivo veći negatori kulturnih vrijednosti hrvatskog naroda, nego što su to bosovi u beogradskoj redakciji.* Primjerice, beogradsko izdanje *Borbe* objavilo je prikaz Dubravka Horvatića o upravo objavljenoj, prvoj knjizi iz izabranih djela Stjepana Radića, *Politički spisi* (urednik Z. Kulundžić), dok je u zagrebačkom izdanju prikaz te knjige, nesumnjivo značajnoga događaja u našoj kulturi, jednostavno izostavljen.

472 **LALIĆ, Mladen.** *Kritična situacija hrvatske poljoprivrede.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Kritički komentar stanja u hrvatskoj društvenoj poljoprivredi u povodu prenošenja pojedinih ekonomskih funkcija sa savezne na republičku razinu. Osnovno je obilježje stanja u poljoprivredi prezaduženost. Pošto se 80 % sredstava društvene poljoprivrede Hrvatske namijenjenih reprodukciji, zbog male akumulativnosti i nedostatka vlastitih sredstava u poljoprivrednim radnim organizacijama, koristi isključivo za otplatu dugoročnih kredita, a kako su krediti jedini način da se u takvim okolnostima održi kakav–takav korak s tehničko–tehnološkim napretkom, radne organizacije prihvaćaju i neispunjive uvjete. Nadalje, kreditiranje, ili kako se to ljepše kaže, *financiranje investicija u poljoprivredi* u potpunosti je u rukama maloga broja krupnih i specijaliziranih banaka koje svoj monopolski položaj koriste ne samo za postavljanje kriterija pri odobravanju investicio-

nih kredita nego i za određivanje kadrovske politike unutar samih radnih organizacija, koje se na taj način dovodi u podređen i ovisan položaj prema bankama. Takva situacija dovela je do mnijenja da radne organizacije trebaju prihvatiti investicione kredite ako pomoću njih ostvare prihod veći od troškova vraćanja kredita, odnosno ako kredite otplate u roku, čime se gubi iz vida *racionalnost investicija s gledišta narodnog gospodarstva* koja uzimanje kredita odobrava samo u slučaju kad se pomoću njih *osigurava dobitak za cijelo trajanje »života« neke investicije*. Autorov je zaključak da se sredstva specijaliziranih saveznih banaka moraju, u odgovarajućem dijelu, prenijeti u nadležnost pojedinih republika, a društvena se poljoprivreda u Hrvatskoj više ne smije *tretirati samo kao gospodarsko područje proizvodi kojega zadovoljavaju osnovne potrebe stanovništva za prehrambenim proizvodima, nego i kao temeljno područje društvene reprodukcije*.

473 **L[ALJAK], S[tjepan].** *U Zaprešiću*. — Str. 23. — (Matica hrvatska. Osnivačke skupštine)

Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Zaprešiću održane 27. svibnja 1971. U radu skupštine, na kojoj su u ime središnjice prisustvovali Marko Veselica, Ivica Gaži, Zvonimir Komarica i Tvrtko Šercar, prevladavala je rasprava o kulturnome životu i o zapuštenosti bogate spomeničke baštine zaprešićkoga kraja, te je zaključeno kako će brigu oko promoviranja i zaštite te baštine preuzeti novoosnovani Ogranak Matice hrvatske kao jednu od svojih glavnih zadaća. Za predsjednika Ogranka izabran je Branko Pilaš.

474 **LAUŠIĆ, Jozo.** *Knjiga o hrvatskoj genezi: Ante Škobalj: Obredne gomile, vlastita naklada, Sveti Križ na Čiovu, 1970*. — Str. 18. — (Nove knjige)

Izuzetno pohvalni osvrt na knjigu *jednog povjesnika–amatera koji je hrvatsku historiografiju obdario djelom neprocjenjive važnosti*. Autora osvrta ne zanima toliko analiza svrhe djela (*vječni i opći sukob religije i magije u ljudskoj naravi)* koliko *sredstva pomoću kojih je autor do te svrhe došao*, tj. dokazni materijal: *odnos kršćanstva prema slavenskom dualizmu, postupno pokrštavanje Hrvata, sukob latinskog i narodnog smjera u povijesti hrvatskog naroda*, nastanak bosanske države, Crkve i bogumila, *te razvoj i rasprostranjenost stećaka*. Izloživši ukratko Škobaljeva otkrića i dokaze o ovim pitanjima, autor osvrta zaključuje kako Škobaljeva *knjiga otvara nove vidike i putove u hrvatski srednji vijek*, kako je pisana *znanstveničkom akribijom, pučkom jednostavnošću i pjesničkom nadahnutošću* i kako bi je *morao pročitati svatko kome je iole stalo do hrvatske nacionalne geneze, do našega praizvora i naše sadašnjosti*.

475 **LIPOVČAN, S[rećko].** *Uzak trag sociologijski: jedan neobičan izbor*. — Str. 3. — (Komentari)

Osvrt na nakladnički i urednički, diskutabilan, te preuzak izbor iz djela Arnolda J. Toynbeeja, *zacijelo najvećeg živućeg povjesničara danas* u knjizi: *Istraživanje istorije I*, izbor i predgovor Radomir Lukić, sa engleskoga preveo i pogovor napisao Miodrag Lukić, *Karijatide: filozofska biblioteka*, Prosveta, Beograd 1970–1971. *U Prosvetino izdanje nisu ušli — gotovo u pravilu — radovi u kojima je očita konkretna primjena Toynbeejevih općih načelnih postavki.* Iz obimne građe izvornika (*desetak velikih svezaka*) odabrani su radovi isključivo sociologijske tematike čime je zapravo preoblikovana osnovna Toynbeejeva misao, njegova metodologija i pristup što *širinom zanimanja i polazištima s kojih povijest i povijesno razmatra*, daleko nadmašuje *uzak aspekt sociologijski*, koji je dakle samo mali *segment toga opusa*, i koji k tome nije reprezentativan.

476 **(m — t).** *Dubrovnik se sprema.* — Str. 22. — (Ljetopis. Priredbe)
Vijest o pripremama za predstojeće Dubrovačke ljetne igre. Premijerno će se prikazati *Pavlimir* Junija Palmotića u režiji Koste Spaića, te s Radom Šerbedžijom i Nevom Bulić u glavnim ulogama, te Marlooweov *Eduard II* u adaptaciji Bertolda Brechta, u prijevodu Ante Stamaća i režiji Georgija Para. Glavna je uloga dodijeljena Božidaru Bobanu. Obnovit će se Shakespeareov *Macbeth* u režiji Vlade Habuneka s Nevom Rošić, Tonkom Lonzom, Mišom Martinovićem i Nevom Bulić u glavnim ulogama. Prikazat će se i Stoppardova drama *Rosencranz i Guildenstern su mrtvi* u režiji Joška Juvančića s Radom Šerbedžijom i Ivicom Vidovićem u naslovnim ulogama.

477 **MAĐERIĆ, Mato.** *Kome koristi zapostavljeno selo: naši suradnici sa sela pišu.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
U potpisu: Trojstvo. — Razmišljanje *iz prve ruke* o položaju seljaka i poljoprivrede. Seljak je nezadovoljan pasivnošću političara u rješavanju seljačkih problema, a kada seljaci u tom smislu poduzmu nešto samoinicijativno, primjerice kada se pokušaju udružiti i organizirati kako bi se lakše nosili s raznim preprodavačima i birokracijom, političari takve akcije redovno kritiziraju i bojkotiraju. Autor smatra da samo dobro obaviješteni seljak kojemu se priznaje njegov rad, ima volju ostati na selu i stvarati prikladne asocijacije kako bi se *objedinila sredstva rada i predmeti rada* (tj. zemljišne površine i strojevi). Jedino se na taj način, i uz osnivanje krupnijih republičkih fondova iz kojih bi se davali veći i dugoročniji zajmovi seljačkim udruženjima, proizvodnja može razvijati, što nije slučaj s malim posjedima.

478 **MARTAN, A.** *Za Učku i Split — Zagreb: priredba u Varaždinu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o svečanoj akademiji u korist izgradnje tunela kroz Učku i auto ceste Split — Zagreb u organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Varaždinu.

479 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Upravni odbor. *Matica za spomenik Radiću.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Obavijest o odluci Upravnog odbora Matice hrvatske kojom Matica hrvatska poziva *sve mjerodavne čimbenike i ostalu zainteresiranu javnost* na akciju za podizanje spomenika Stjepanu Radiću.

480 **MAŽURAN, Ive.** *Čija je savjest zatajila?: jedinstven spomenik borbe radničke klase Osijeka i Hrvatske zaboravljen u korovu.* — Str. 6. — (Spomenici)
Osvrt na zapušteni spomenik na osječkom gornjogradskom groblju, podignut Srećku Kulunčiću, šesnaestogodišnjem osječkom radniku, prvoj žrtvi prvog generalnog štrajka u Hrvatskoj. Kulunčića su 10. svibnja 1905. pod sumnjivim okolnostima ubili policajci. Sljedeći dan pokojnik je po nalogu policije sahranjen bez prisutnosti javnosti. Na godišnjicu njegove smrti, osječki su radnici demonstrirali gradom i svečano otkrili spomenik. Autor se pita da li je moguće da *jedinstven i neponovljiv* spomenik *neprolazne vrijednosti* padne u zaborav.

481 **MIHALIĆ, Slavko.** *Kriv sam ja, Matija Gubec: za 400. obljetnicu seljačke bune.* — Str. 15. — (Književnost i jezik)
Pjesma.

482 **M[IRKOVIĆ], S[lavko].** *Dan Matice hrvatske u Slavonskom Brodu: pet važnih odluka.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Izvještaj s godišnje skupštine Ogranka Matice hrvatske u Slavonskom Brodu: glavna je tema ove skupštine bila *određivanje pravaca budućeg razvoja kulture u Slavonskom Brodu.* Skupštini je prisustvovalo *oko 600 mještana Broda i sela slavonskobrodskog područja.* Odlučeno je da će Ogrank Matice hrvatske u Slavonskome Brodu pokrenuti akciju za otvaranje Doma Matice hrvatske; pokrenuti izgradnju aleje hrvatskih velikana brodskog Posavlja — hrvatskih znanstvenika, umjetnika i revolucionara; potaknuti akciju ponovnoga pokretanja časopisa za kulturu i društvena pitanja što ga je prije rata izdavao Josip Berković [misli se, vjerojatno, na *Brodsku riječ*]; voditi brigu o hrvatskome jeziku u medijima i javnim službama, te promicati rad narodnih sveučilišta i seoskih čitaonica; raditi na povratku afirmiranih Brođana u Brod. Istaknuta je i *potreba usklađenja nacionalne strukture zaposlenih u kulturnim ustanovama Broda s nacionalnim sastavom stanovništva.* Na skupštini su, između ostalih, govorili Slavko Mirković, Miroslav Brandt, Vladimir Rem, Dubravko Jelčić. Za predsjednika Matice hrvatske izabran je Mladen Poštenjak. Navečer, poslije skupštine, održan je *spektakularni koncert hrvatskih narodnih pjesama i igara* pred približno 4000 Brođana.

483 **OŠTARIJAŠ, Zlatko.** *U Podravskoj Slatini ipak ogranak Matice hrvatske.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj o dosezima akcije osnivanja Ogranka Matice hrvatske u Podravskoj Slatini, akcije koju su formiranjem Inicijativnog odbora pokrenuli stanovnici sela Zvonimirovaca, a opstruirali, bez obrazloženja, javni i politički krugovi u Podravskoj Slatini.

484 **PASINOVIĆ, Antoaneta.** *Sjaj i bijeda prijedloga: odgovor predsjedniku Odbora za kulturu SS Zagreba.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Osvrt na akciju *Prijedlog* u sklopu VI. zagrebačkoga salona s otvorenom i istraživačkom temom *Grad kao prostor plastičkog zbivanja*, te na negativne reakcije u povodu ove akcije (v. i 503). Autorica podržava ovakvu koncepciju Zagrebačkog salona jer afirmira likovni život Hrvatske i izvan njenih granica. — Ilustrirano, Julije de Luca: *Projekt* (fotografija makete).

485 **RADIĆ, Stjepan.** *Misli i pogledi Stjepana Radića...* — Str. 12–13. — (Obljetnica)

Priredio F. T. [Franjo Tuđman]. — Pregled najvažnijih mjesta Radićeve političke misli: o političkim idealima, o metodama političke borbe, o narodnoj politici, o seljaštvu i radništvu, o suverenosti naroda, o odgovornosti naroda koji ostvari slobodu i suverenost, o mogućnosti da se hrvatski narod odnarodi, o karakteru nacionalizma, patriotizma i samostalnosti, o položaju Srba i drugih narodnosti u Hrvatskoj, o jedinstvu Slavena i Jugoslavena, o potrebi ustrajnog političkog, gospodarskog i prosvjetnog rada nasuprot nazdravičarstvu, o uzroku narodnoga zla koji leži u nama samima, o samoodređenju, o zahtjevu za hrvatskom državom i hrvatskim granicama u *jugoslavenskom jedinstvu*, o hrvatskom (povijesnom) državnom pravu, o lošim posljedicama ujedinjenja po Hrvate, o karakteru demokracije i demokratizma. — Ilustrirano fotoportretom mladoga Stjepana Radića i snimkama s Radićeva pogreba.

486 **(S).** *Za Učku i Split — Zagreb: hrvatski književni prevodioci.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o izdvajanju dijela članarine članova Društva hrvatskih književnih prevodilaca u nacionalni zajam za prometnice. Godišnje su nagrade Društva dodijeljene Zlatku Crnkoviću za prijevod Rothove *Portnoyeve boljke* i Bratoljubu Klaiću za prijevod Vergilijeve *Eneide*.

487 **SELEM, Petar.** *Povijest na pozornici: »Theatre de la cite Villeurbanne« u Zagrebu.* — Str. 21. — (Kazalište)

Pretežno pohvalan, kritički prikaz predstava u režiji Rogera Planchona, redatelja i glumca. Planchon je nastavio u predgrađu Lyona započetu *zlatnu nit francuskog »pučkog teatra« koju je tijekom pedesetih godina s toliko žara i ljepote razvijao Jean Vilar* (v. 396). Zagrebačka je publika imala prigodu vidjeti reprezentativni program: Molièreov *Tartuffe* i Planchonov komad *Plavo, bijelo, crveno*

ili slobodnjaci. Pored nekih zamjerki, autor članka smatra da su Zagrepčani vidjeli ne samo prvoklasni pučki teatar, nego i teatar povijesti, teatar što je svojim izvedbama spomenutih predstava omogućio razmatranje trajnih i nezaobilaznih preokupacija: *odnos teatra prema vlastitoj povijesti i odnos teatra prema Povijesti — s velikim početnim slovom.* — Ilustrirano snimkom s predstave, te fotografijom scenografije za *Tartuffea*, rad René Allioa.

488 **SMAILAGIĆ, Nerkez.** *Društvena potreba i duhovni identitet: teze o problemima kulture i kulturnog razvoja.* — Str. 4. — (Politika i društvo)

Jedanaest teza o problematičnom stanju kulture u Hrvatskoj i novim odredbama kulturne politike: koncept kulture i iz njega proizašla kulturna politika, utemeljeni su na principu *grubog kolektivizma* koji predstavlja vladajuću, nasilnu volju da se ostvari *univerzalni aspekt kulture*, a sve zahvaljujući sistemu etatističko–centralističkog rigorizma kojemu je paradigma primitivno društvo, administrativna prisila i vladavina poluinteligencije. Takav princip gruboga kolektivizma očituje se na *planu odnosa spram kulture, kao uniformizam, a kulturna politika koja ga ostvaruje kao normativizam.* Hrvatska kultura razapeta je između dva pola: *opsesije univerzalnim i oporbenog upita o nacionalnom*, pa premda suprotni, ovi polovi *imaju zajednički nazivnik*: *to je muka življenja na ovom tlu* koja se očituje *u brojnim i snažnim pritiscima, atmosferi depresije, razočaranju i, najčešće, zakašnjeloj deziluziji nakon egzaltacijom prožete nade u novo i bolje.* Nakon preobrazbe *zemlje iz sistema etatističkog centralizma u samoupravno organiziranu ravnopravnu socijalističku zajednicu*, temeljni bi principi novoga kulturnog razvoja trebali biti *identitet socijalne pravde i nacionalnog dostojanstva*, *nacionalni duhovni identitet*, te *sadržajni odnos suvremenog progresa i nacionalnog bića kulture.* Ovi bi se principi mogli ukratko opisati kao realizacija *gramšijevske zamisli intelektualne pozicije revolucionarnog pokreta*, odnosno kao *obrana i afirmacija individualnoga, pa i nacionalno–individualnoga*, pri čemu se kao osnovno pitanje postavlja koordiniranje nacionalnoga bića kulture s tehnologijskom suvremenom civilizacijom, gdje dominira proizvodnja polukulture za masovnu upotrebu *kojoj je svrha neka vrsta grubog hedonizma i praznog materijalizma, ukratko duhovna resorpcija čovjeka.*

489 **SOLDO, Nikola; KRČMAR, Stjepan.** *Otkaz Novosadskog dogovora.* — Str. 16. — (Književnost i jezik)

Obavijest predsjednika i tajnika Hrvatskoga književnog društva sv. Ćirila i Metoda o odluci Upravnog odbora ovoga društva kojom se HKD sv. Ćirila i Metoda [nekad Društvo sv. Jeronima] pridružuje *Matici hrvatskoj u njezinu odbacivanju Novosadskog dogovora.* Taj je potez Matice hrvatske *izraz hrvatske samobitnosti i likvidiranja*

jednoga neprihvatljivog anakronizma u pitanju jezika inauguriranog Novosadskim dogovorom.

490 **S[OVIĆ], I[van].** *U Petrinji.* — Str. 22. — (Ljetopis. Zrinsko–frankopanska obljetnica)

Vijest o priredbi u čast 300. obljetnice pgibije Zrinskog i Frankopana na kojoj je o ulozi dvojice hrvatskih velikana u hrvatskoj povijesti govorio Danilo Pejović. Autor vijesti napominje kako su mnogi *tada prvi put čuli da je mladi časnik Josip Runjanin u Glini uglazbio Mihanovićevu »Hrvatsku domovinu«, danas »Lijepu našu«, koja je prvi put izvedena upravo u Petrinji.*

491 **S[OVIĆ], I[van].** *U Petrinji.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Osnivačke skupštine)

Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Petrinji održane 30. svibnja 1971. Izvjestilac ističe kako toga dana *nije bilo tako živo kao u drugim mjestima prigodom ovakvih skupova diljem Hrvatske* čemu je razlog možda i taj što su *mnogi plakati, za tu prigodu tiskani i polijepljeni po gradu, gotovo (...) preko noći »planuli«*. Na skupštini je u ime Središnjice Matice hrvatske govorio Miroslav Brandt, a za predsjednika Ogranka izabran je Slavko Kostinčer.

492 **ŠIMIĆ, Jerko.** *Zrinski.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Čitatelj upozorava na derutno stanje kuće u zagrebačkome Gornjem gradu na Markovićevu trgu br. 3 koja je do 1677. bila u vlasništvu grofa Petra Zrinskoga. Zašto Zavod za zaštitu spomenika kulture, bar u prigodi 300. obljetnice zrinsko–frankopanske urote, nije obnovio tu kuću?

493 **ŠKRABALO, Ivo.** *Neobuzdani happening Dušana Makavejeva: »WR–misterije organizma« u Cannesu: istaknuti srpski filmski autor govori za »Hrvatski tjednik«.* — Str. 20. — (Film)

Prvi intervju *jednog srpskog filmskog autora za »Hrvatski tjednik«*: u povodu filma *WR — misterije organizma* Dušana Makavejeva, filma što je u Cannesu *naišao na izuzetno velik odjek*. Intervjuu prethodi kraći osvrt na film i događaje uz njegovo prikazivanje na festivalu u Cannesu. Autora intervjua zanimaju ponajprije duhovni svijet i osobna režiserova iskustva koja su ga potaknula da snimi ovaj film *koji potiče na razgovor* i koji je *svjež duhom i neobuzdan po šokovima u vrijeme jasnog zamora tzv. avangardnog, podzemnog, novog, lijevog i tko zna kako sve nazvanog buntovnog filma*. Tako iz intervjua doznajemo kako je Makavejev prevalio *duhovni* put od oduševljenoga staljinista u ranoj mladosti do beskompromisnog individualista, zatim, zašto vjeruje tezama Wilhelma Reicha, što misli o ljubavi i seksu u društvu, kako gleda na odnos nacionalnih kultura i njihovih centara u SFRJ. — Ilustrirano fotoportretima Dušana

Makavejeva i Milene Dravić, te snimkama pojedinih kadrova iz filma *WR — misterije organizma.*

494 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Federacija bez autonomnih prihoda.* — Str. 3. — (Komentari)
Kritički komentar: koji su razlozi tome da se, unatoč brojnim mjerama i obećanjima za rasterećenje gospodarstva, prihodi federacije i ostalih društveno političkih organizacija neprestano povećavaju? *Ukidanje jednih obveza prati povećanje drugih, i to tako da se novim obvezama ne samo nadoknadi smanjenje prihoda zbog ukidanja pojedinih obveza već da se ukupni prihodi znatno povećaju.*

495 **ŠPERANDA, Ivan.** *Djeca »Gastarabeitera«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Fenomen hrvatske gospodarske emigracije, *što je po brojnosti među prvima u svijetu*, ne može se objasniti kao normalno odlijevanje *pučanstva u cjelini svjetskoga migracionog pokreta*. To je rezultat djelovanja sistematskih faktora. Rješenje je u vraćanju naših radnika iz inozemstva, no kako su zasad radnje i planovi u tom smjeru površni i nedostatni, čitatelj predlaže osnivanje odgojno–obrazovnih ustanova za djecu naših radnika privremeno zaposlenih u inozemstvu. Predloženi su i mogući načini financiranja takvih ustanova koje bi djelomično riješile problem brige oko djece naših radnika.

496 **ŠPOLJAR, Krsto.** *Frankensteinov vrt.* — Str. 17. — (Književnost)
Pripovijest. — Ilustrirano.

497 **ŠUTO, Krunoslav.** *»Zakon vrijednosti« i vrijednost kritike: u povodu diskusije Dušana Dragosavca na XX. sjednici CK SKH.* — Str. 5. — (Politika i društvo)
Polemički komentar izjavâ Dušana Dragosavca i njegovih optužaba na račun Matice hrvatske kao sjedišta *antikomunističkih stavova* i *aktivnosti*. Argumente za takve tvrdnje Dušan Dragosavac pronalazi u pisanju *Hrvatskoga tjednika*, posebice u uvodniku prvoga broja (v. 52), u kojemu se traži *dovršenje duhovne i teritorijalne integracije hrvatskog nacionalnog bića*, te u Matičinom izdanju knjige *Zakon vrijednosti i odnos tržišta i plana* Šime Đodana, u kojoj se *socijalizam poistovjećuje sa staljinizmom* nacrtanim *najcrnjim bojama* te ispada da je *takvo stanje — u SFRJ*. Komentator naglašava da bi se po logici Dušana Dragosavca, a u slučaju *inkrimiranog* dijela uvodnika prvog broja *Hrvatskoga tjednika*, *komunistička aktivnost ogledala* (...) *u dezintegraciji hrvatskog nacionalnog bića!* Citirajući neke misli iz Đodanove knjige, komentator nastoji pokazati neuvjerljivost i neutemeljenost Dragosavčevih kritika, te mu umjesto iznošenja dokaza pripisuje političko etiketiranje protiv Šime Đodana, i pita se: zašto se Dušan Dragosavac nije *razračunao s »nemarksističkim« stavovima*

dra Đodana putem javne i argumentirane kritike, ako je ova u nas moguća?

498 **T. D.** *U Grazu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Zrinsko–frankopanska obljetnica)

Vijest o djelatnosti tek osnovanog Društva prijatelja Matice hrvatske u Grazu: društvo je priredilo svečanu akademiju u povodu tristote obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana, te organiziralo posjet Novom Mjestu i hrvatskom selu Stinac.

499 **TUĐMAN, Franjo.** *Živi Radić: o stotoj obljetnici rođenja.* — Str. 1, 11. — (Obljetnica)

Prigodni članak. Radić je općenacionalni velikan, izraz povijesne svijesti i tumač povijesnih interesa hrvatskoga naroda, najveći hrvatski političar svoga vremena, jer je shvatio da rješenje hrvatskoga pitanja ne leži niti u *pravaškoj samohrvatskoj isključivosti* niti u nekom južnoslavenskom narodnom stapanju, nego u ideji slavenske uzajamnosti kao političke suradnje i ravnopravnosti južnoslavenskih naroda, i što je najvažnije, u ostvarenju hrvatskoga državnog prava. Autor ističe i Radićev *političko–prosvjetiteljski rad na nacionalnom buđenju i osvješćivanju hrvatskog sela*, njegovo suprotstavljanje unitarizmu i zalaganje na suverenosti i ravnopravnosti država u konfederalnom ustrojstvu južnoslavenske zajednice i dr. Zaključak: hrvatski je narod *u najnovije doba*, *u borbi za svoja suverena prava*, mogao izbjeći mnoge *suvišne napore i žrtve*, da su hrvatski politički pokreti baštinili povijesne pouke iz *borbe Radićeva pokreta.* — Ilustrirano fotoportretima Stjepana Radića i njegovom snimkom na zboru u Dubrovniku, u veljači 1926.

500 **TUĐMAN, Franjo.** *Radićev nacrt za savez država: hrvatski pogledi o uređenju južnoslavenske zajednice* [*VIII*]. — Str. 14. — (Obljetnica)

Nastavak povijesnoga feljtona (v. 47, 105, 153, 216, 275, 324, 382): prikaz programskih stavova o preustrojstvu Kraljevine SHS u savez država što ih je prvih godina nakon stvaranja nove države iznijelo vodstvo Radićeve Hrvatske republikanske seljačke stranke (HRSS). Te je stavove podrobno izložio hrvatski povjesničar i narodni zastupnik Rudolf Horvat u svojoj knjizi *Hrvatsko pitanje* (Tisak Tipografije, Zagreb, 1923, 62 str.). Glavno je načelo, izneseno u ovoj knjizi, da se odnosi Hrvatske i Srbije moraju urediti na konfederativnoj osnovi, pri čemu se pod konfederacijom zamišlja *takovo uređenje države SHS, da u njoj Hrvatska i Srbija čine savez ravnopravnih država.* To znači da bi svaka od spomenutih država imala *svoj ustav i svoju vladu.* Glavni je razlog hrvatskih težnji prema konfederaciji iskustvo Hrvata iz *dugotrajne borbe za svoja narodna i državna prava pa znaju točno razlikovati različite stupnjeve autonomije i položaj u federaciji ili konfederaciji.* Srpska hegemonistička politika uspoređu-

je se u tom smislu s politikom Austro–Ugarske koju je upropastila *nesloga njezinih jedanaest naroda, zbog toga što su jedni bili povlašteni, a drugi podređeni.* Nakon što je prikazao Horvatove stavove o uređenju zajedničkih poslova, ustrojstvu i broju zajedničkih i zasebnih ministarstava, autor je izložio i glavne prigovore ovome programu. Srbijanski su režim i opozicija ovaj program u potpunosti odbacili, dok su se prigovori iz hrvatskih i slovenskih redova, te redova bačkih Hrvata odnosili uglavnom na nejasan, ili bolje rečeno, nedorađen stav o ostalim dijelovima Kraljevine SHS. Iz tih prigovora proizlazilo je da samo hrvatska strana traži konfederaciju, pa bi se cjelokupni odnosi dali urediti na način da se *uz Srbiju vežu kao autonomne jedinice Crna Gora te Bačka, Banat i Baranja, a možda i Slovenija, za koju je rečeno — ako se konstituira kao savezna država, da se može priključiti bilo Hrvatskoj, bilo Srbiji.* Pošto je za Bosnu i Hercegovinu pretpostavljeno pridruživanje Hrvatskoj, ispada *da bi se Hrvatska i Srbija uredile kao federalne države, a međusobno bi tvorile savez država.* Pošto je naveo još neke specifične probleme o položaju Makedonije i Kosova, Bosne i Hercegovine i Slovenije, autor završava članak zaključkom kako vodstvo Radićeve stranke nikada nije odustalo od ovoga programa (*pa ni onda kad je iz taktičkih razloga bilo prisiljeno priznati vidovdanski poredak, da bi se i parlamentarnim putem moglo boriti za svoje ciljeve*), neprestano zagovarajući ovaj program kao temelj hrvatske državne samobitnosti i prava odlučivanja na *svim područjima nacionalnog, društveno–političkog, kulturnog i gospodarskog života.*

501 **VLAŠIĆ, Martin; MIKANOVIĆ, Marin.** *Kairos nije uvijek bog sretnog trenutka.* — Str. 3. — (Komentari)
Reportaža o borbi domicilnog stanovništva Podstranske rivijere protiv pomodarstva u davanju naziva novosagrađenim hotelima i ostalim turističkim objektima. To pomodarstvo ne poštuje *zdrava načela štovanja narodne prošlosti i volje naroda*: tako se desilo da je *nepoznat netko* na temelju *osobnih navika i preživjelih shvaćanja* (lažni *internacionalizam*) novi hotel nazvao *Kairos.*

502 **VUKOVIĆ, Stipe.** *Radić i selo.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Split. — Čitatelj se zalaže za *sveopće narodno obilježje* proslave 100. godišnjice rođenja Stjepana Radića.

503 **ZIDIĆ, Igor.** *René ili lirski kanibalizam: žandari kulture I.: VI. zagrebački salon.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)
Polemičko reagiranje s nekoliko sarkastično–ironičnih primjedaba na *spisuljak* Renéa Hollósa: *Prosvjed predsjednika Odbora za kulturu SS Zagreba.* Tekst je objavljen u *Studentskom listu* od 25. svibnja 1971. René Hollós prosvjeduje, kako navodi autor, u tuđe ime (*građanstva zagrebačkog*), protiv nekolicine pseudoumjetnika i njihovih *prijedloga*, od kojih su neki bili izloženi na javnim gradskim

prostorima u sklopu VI. zagrebačkog salona (radi se o akciji *Prijedlog* s temom *Grad kao prostor plastičkog zbivanja*, v. 484). Tako su se na udaru našli prijedlozi Ivana Kožarića (*Prizemljeno sunce*, izloženo na Trgu Maršala Tita), Borisa Bućana i Nade Orel. Citirajući dijelove Hollósova teksta, pobijajući njegove navode i tvrdeći kako Hollós *ne traži arbitražu razbora nego pendreka*, autor uspoređuje Hollósa sa Adolfom Zieglerom, beznačajnim slikarom, ali poznatim inkvizitorom moderne umjetnosti u Njemačkoj 1937, zaključivši: u vrijeme kada *umjetnost živi u slobodi*, *Ziegleri u njoj propadaju* jer *ne mogu razumjeti da su nam milije prazne kocke nego puni zatvori.* — Ilustrirano fotografijom Kožarićeva *Prizemljena sunca* postavljenog na Trgu Maršala Tita, fotografija R[anko] Karabelj.

504 **(Zrinsko–frankopanska).** *Završena je Smotra radničkog kulturnog stvaralaštva.* — Str. 22. — (Ljetopis. Priredbe)
Vijest o završetku Drugih republičkih susreta pod nazivom *Radničko kulturno stvaralaštvo* koji su se održali u Belišću, Karlovcu, Sisku i Borovu. U likovnom, literarnom, folklornom i dramskom dijelu nastupilo je *preko 800 sudionika–izvođača koji se u svojim radnim organizacijama bave kulturnim djelovanjem i stvaranjem.*

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 10* *Zagreb, 18. lipnja 1971.*

505 **ANONIM.** *»Dogovor«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na *mućke* oko popunjavanja druge nogometne lige *Sjever.*

506 **ANONIM.** *Dominirajuća »mucavost«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na konsternaciju i čuđenje što ih je izazvao hrvatski studentski delegat Stjepan Sučić na IX. konferenciji Saveza studenata Jugoslavije prosvjedujući i tražeći objašnjenja zašto *se izlaganja ne prevode i na hrvatski jezik.* Kada mu je *lakonski* odgovoreno da je to stvar domaćina, Sučić je tražio neka mu se objasni koji je to *jezik domaćina*, budući da u Vojvodini žive *tri izrazito jake etničke skupine.* Član vojvođanske udruge studenata Vitomir Bataković odgovorio mu je kako je to dominirajući jezik — srpskohrvatski!

507 **ANONIM.** *Drugu Mirku Čanadanoviću, predsjedniku Pokrajinskog komiteta SK Vojvodine.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Da li će opet biti obnovljena praksa vođenja nastave na hrvatskom jeziku i s udžbenicima iz Hrvatske u osnovnim školama gdje su većina djece Hrvati?

508 **ANONIM.** *Ima ih i koji ne znaju.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na nezgrapno i nejasno pisanje Dražena Jambrovića u *Vjesniku* od 5. lipnja 1971. iz kojega proizlazi da nije sasvim jasno koja je to himna službena himna SR Hrvatske!

509 **ANONIM.** *Produžena izložba »Zemlja«.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)
Vijest o produženju retrospektivne izložbe grupe *Zemlja* (1929–1935), priređene u sklopu VI. zagrebačkog salona.

510 **ANONIM.** *Rijeka: uspješan skup arhivista.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o upravo održanom međunarodnom skupu arhivista, organiziranom na *europskom nivou.* Sudjelovalo je 70 znanstvenih radnika iz Hrvatske, Slovenije, BiH, Italije, Vatikana i Poljske. Govorilo se *o pravnom položaju crkvenih arhiva*, iznijet je *pregled arhiva riječke metropolije i Poljske*, a raspravljalo se i o ulozi *crkvenih arhiva u proučavanju povijesti našega pomorstva.* Predloženo je *da se potakne*

donošenje statuta za crkvene arhive Jugoslavije i odgoj stručnog kadra.

511 **ANONIM.** *Svečano u Vrbovcu: u rodnom mjestu Petra Zrinskoga.* — Str. 22. — (Ljetopis. Zrinsko–frankopanska obljetnica)
Izvještaj s trodnevnoga svečanog obilježavanja 300. obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana.

512 **ANONIM.** *Od 400 milijardi — Hrvatskoj 4 milijarde!* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o otkriću financijskog eksperta Marijana Hanžekovića: Narodna banka Jugoslavije povećala je kredite poslovnim bankama za 400 milijardi starih dinara, od čega je hrvatskim bankama pripalo 4 milijarde.

513 **ANONIM.** *Poštenje i naivnost koji to nisu.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na postupak Stipe Prolića, sinjskog zastupnika u Saboru koji je prvo podnio ostavku zbog neslaganja s aktualnom hrvatskom politikom (v. 233), a sada je, uslijed Titove privremene podrške toj istoj politici — povlači!

514 **BABIĆ, Stjepan.** *Hrvatski pravopis: jak hrvatski jezični osjećaj.* — Str. 16. — (Jezik)
Članak o razlozima i načelima izrade hrvatskoga pravopisa. Budući da je praksa pokazala kako se cilj Novosadskog dogovora, koji je išao *za tim da se hrvatski i srpski jezik stope u srpskohrvatski književni jezik*, ne može ostvariti bez većih društvenih potresa i nasilja na jeziku, Novosadski su dogovor otkazali Matica hrvatska, Hrvatsko filološko društvo, Institut za jezik JAZU i Društvo književnika Hrvatske. Pošto se *gotovo cijela naša kulturna i društvena svijest vratila hrvatskom književnom jeziku*, premda nisu postojali hrvatski jezični priručnici — ali je *postojao jak hrvatski jezični osjećaj, koji određuje što je hrvatsko*, a što nije i po kojem hrvatski književni jezik i postoji — odlučeno je da se izradi novi pravopis, jer *pravopis nije osjećaj, nego konvencija* koje još nema, a pravopisni kaos već prijeti. Izradu je potaknula Matica hrvatska osnivanjem višečlane Pravopisne komisije u sastavu: Stjepan Babić, Dalibor Brozović, Željko Bujas, Božidar Finka, Ivo Frangeš, Ljudevit Jonke, Radoslav Katičić, Tomislav Ladan, Milan Moguš, Slavko Pavešić i Josip Silić, koja je potom izradu načela novoga pravopisa povjerila trojici svojih članova: Babiću, Finki i Mogušu. Pravopis je trebao izaći u rujnu 1971. u nakladi Školske knjige. Načela pravopisa poslana su na uvid i prihvaćanje kulturnim i društvenim ustanovama kako bi se prihvatio i sam pravopis kojeg su, do vremena pisanja ovoga članka prihvatili Matica hrvatska, Društvo književnika Hrvatske i Institut za jezik JAZU. Prikazavši dvadesetak, što općih što pojedinačnih načela,

autor obrazlaže kako su se autori ovih načela držali, što je više moguće, nepisanoga pravopisnog pravila: *bolji je i gori pravopis koji se ne mijenja, nego dobar koji se neprestano mijenja*. Zato ova načela ne nude ništa revolucionarno, te izlazi da ni prethodni *zajednički* pravopis nije bio loš. Autor ističe kako je glavni razlog njegova mijenjanja ležao u pravopisnom rječniku kojega je autor usporedio *s minom s usporenim djelovanjem koja je trebala razoriti hrvatski jezični osjećaj, a time i hrvatski književni jezik. Povratak hrvatskom pravopisu znači u prvom redu vraćanje hrvatske jezične norme u hrvatske ruke*. Autori pravopisa su svjesni prigovorâ koji će uslijediti, ali se nadaju kako će ovim načelima i pravopisom *ostvariti osnovu koju ćemo kasnije zajedničkim naporom usavršavati*. — Ilustrirano preslikama naslovnica Brozova (2. izd.) i Broz–Boranićeva pravopisa.

515 **BERNIĆ, M.** *Hrastovica: svečana proslava obljetnicâ*. — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj o akademiji u povodu 300. obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana, održane u selu Hrastovica (kraj Petrinje), na kojoj su govorili Stjepan Sigur i Zvonimir Kulundžić. Iz ovoga sela potječu, uz braću Radić, osnivači HPSS–a, Juraj Stojanović, te Stjepan Šimunović u čijoj je kući 1905. održan *jedan od prvih političkih sastanaka nove seljačke stranke*.

516 **BIČANIĆ, Nikola.** *»HT« u Lici*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Gospić. — Protest protiv onemogućavanja normalne prodaje *Hrvatskoga tjednika* u Gospiću i ostalim ličkim mjestima gdje se HT teško ili nikako nalazi na novinskim kioscima.

517 **BIČANIĆ, N[ikola].** *Otočac: novi muzej*. — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o osnivanju muzeja u Otočcu koji se planira otvoriti tijekom 1973.

518 **BORAS, Nikola.** *Kud plovi ovaj brod*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Polemičko reagiranje na pismo čitatelja Žanetića pod istoimenim naslovom (v. 280). Čitatelj smatra da HT nikoga ne izaziva i ne huška, te zaključuje: *Ja sam isto za to da se nacionalnost, sloboda, hrvatstvo (ali ne i velikohrvatstvo!) više ističu na djelu i učvršćenju bratstva i jedinstva, a manje na suvišnim parolama i kojekakvim (opet suvišnim), kako reče Igor Mandić u VUS–u, kičevima i raznim šarama*.

519 **BOŽIKOV, Veljko; MARTINAC, Krešimir.** *Ovoga puta bez našega potpisa: Novi Sad: poslije IX. konferencije Saveza studenata Jugoslavije*. — Str. 6. — (Pokreti)

Opis tijeka zbivanja na konferenciji i događaja prije konferencije održane u Novome Sadu od 5. do 7. lipnja 1971. O razlozima zašto Dubrovnik nije bio domaćin konferencije kako je bilo unaprijed dogovoreno, o zahtjevima hrvatskih delegata za promjenu dnevnog reda i Poslovnika, o hrvatskom prijedlogu statuta Udruženja Saveza studenata Jugoslavije i razlozima neprihvaćanja Statuta i programa prema prijedlogu Predsjedništva SSJ. Autori završavaju svoj izvještaj zaključkom kako *u dijelu SSJ ima ostataka onog poimanja po kojemu bi studentska organizacija imala biti centralistička i, po metodama rada, zatvorena organizacija*. Hrvatske je stavove o SSJ u svome govoru najbolje elaborirao Ante Paradžik, iskazujući čuđenje *da su neki delegati stjecajem okolnosti objektivno na strani onih koji se zalažu za zastarjele oblike centralističkog, birokratskog sistema organiziranja*.

520 **B[RADARIĆ], M[atko].** *Studentski dom »Stjepan Radić«*. — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o promjeni naziva Studentskog doma *Nova Sava* u Studentski dom *Stjepan Radić*. Na prigodnoj svečanosti govorio Ivan Zvonimir Čičak.

521 **BRADARIĆ, M[atko].** *Zagreb: proslava hrvatskih sveučilištaraca*. — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj s jedne *od najljepših i najdirljivijih proslava hrvatskih obljetnica*. Obilježavanje 300. obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana, 100. obljetnice rođenja Stjepana Radića, 100. obljetnice Rakovičke bune i 30. obljetnice ustanka u Hrvatskoj. Proslavu je priredilo Predsjedništvo Saveza studenata Zagreba u dvorani Studentskoga centra, 13. lipnja 1971. Govorili Dražen Budiša, Šime Đodan, Josip Roglić.

522 **BUDIŠA, Dražen.** *Ne postoji »opšte jugoslovenski studentski pokret«*. — Str. [1]. — ([Pokreti])
Urednička napomena: *Izjava predsjednika SS Zagreb u vezi s IX. konferencijom SSJ u Novom Sadu*. — Savez studenata Jugoslavije mora se reorganizirati utemeljenjem savezâ studenata na republičkim i pokrajinskim razinama i to kao samostalnih društveno–političkih organizacija. Ne postoji *opšte jugoslavenski studentski pokret*, što je teza kojom se brani uniformirano jedinstvo, već se *pokreti studenata mogu temeljiti tek na konkretnim problemima vlastite sredine* (v. i 519).

523 **ČORAK, Željka.** *Igračke sjećanja: uz izložbu Aleksandra Srneca, GSU, 25. V–13. VI 1971*. — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)
Osvrt na izložbu Srnecovih luminoplastika koje su nakon osvajanja *ambijenta* osvojile i unutrašnji ljudski prostor *zgusnutim intimizmom, evokativnom snagom, mogućnošću da se jednostavni vizualni*

učinak pretvori u putokaz složenijemu i sabranijem svijetu. — Ilustrirano fotografijom Srnecove luminoplastike naslovljene *050571* iz 1971.

524 **[DESPOT, Branko; HRVATSKI tjednik.** Uredništvo]. *Neprolazne zasluge: u povodu tridesete obljetnice smrti Gjure Arnolda* — Str. 10. — (Filozofija)

Sadržaj: Branko Despot: *Dostojanstvo mišljenja: o filozofskim nazorima Gjure Arnolda*; *Curriculum vitae ili kratki životopis Gjure Arnolda*; *Bibliografija Gjure Arnolda.* Gjuro Arnold: *Pjesnik pjeva i kao čovjek i kao pripadnik stanovita naroda: ulomak iz govora održanog u svojstvu predsjednika Matice hrvatske 1904. godine.* — Prema uvodnom uredničkom tekstu, ovaj članak donosi izbor priloga u kojima *nije riječ o prikazu i ocjeni Arnolda pjesnika i književnika, nego prije svega o oživljavanju sjećanja na tog vrijednog hrvatskog intelektualca, mislioca i javnog djelatnika, prvenstveno — filozofa. Napomenuti je pri tome, makar usput, kako je Gjuro Arnold jedan od onih koji je uz mnoge svoje aktivnosti uporno poticao nekoliko puta započinjani, a na žalost nikada dovršeni pothvat stvaranja hrvatske enciklopedije, namjenjujući tu zadaću Matici hrvatskoj, kojoj bijaše više godina predsjednikom* (1902–1908). Prema Despotu, Arnold je svojim djelom i djelovanjem *potvrdio da se filozofija ne može i ne smije ravnati ni prema kakvim vanfilozofskim potrebama i zahtjevima*, da u svojoj istinitosti nije podložna izvanjskim utjecajima, okolnostima i tome slično, *nego je, ne zapadajući stoga u beživotnu »Čistoću«, vezana uza samu bit svega što jest.* Autor Arnoldovo djelo smješta u *iščezli pathos istinskog filozofiranja*, kao nastojanje oko smislenoga života zajednice, u *zajedništvu duhovnih izabranika.* — Ilustrirano, slika Gjure Arnolda.

525 **DONAT, Branimir.** *Obaviještenost — zalog slobode.* — Str. 5. — (Politika i društvo)

Kraći esej o pitanju *moderne totalne integracije Hrvatske.* Hrvatskom je čovjeku potrebna informacija koja uklanja tabue i demistificira lažni mit i politiku sklonu takvim mitovima. Autor se stoga zalaže za vraćanje dostojanstva vijesti koja se u dotadašnjem novinstvu pojavljivala redovito posredovana komentarom. On, doduše, *daje smisao novinarskom poslu ali njega opravdava jedino dobra obaviještenost javnosti.* — Ilustrirano.

526 **DUKOVAC, Nikola.** *Vojne škole.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Kapetan I. klase, Zagreb. — Promotivni tekst o vojnim školama u povodu natječaja raspisanih za prijem u vojne škole i akademije, s pozivom da se hrvatskoj omladini objasni načelo *ravnomjerne zastupljenosti naroda i narodnosti* u vojnim školama, a sve u cilju prevladavanja slabije *zastupljenosti starješinskog kadra JNA iz redova hrvatske nacionalnosti.* Problem slabije zastupljenosti hrvat-

skih časnika u JNA čitatelj vidi u radu *nekih organa odgovornih za prijem* i u njihovim *teorijama* o karakteristikama regruta koje su dugoročno išle na štetu hrvatskih kandidata kojima se često i onemogućavalo prijavljivanje na vojne natječaje.

527 **ĐURIĆ, Ljubomir.** *»Divlje svinje«*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj se pridružuje Zvonimiru Golobu (v. 406) i Branimiru Donatu (v. 403) u povodu negativnih kritika TV–serije *Kuda idu divlje svinje*. Čitatelj *nezagrepčanin* piše: *Kao borca vređaju me scene iz epizode u epizodu i pitam se: Što će reći radnici, borci i komunisti iz revolucionarnih predgrađa Zagreba kada im se javno preko TV prišije etiketa kriminalaca, beskičmenjaka, nezainteresiranih ljudi za sudbinu svoga naroda u vrijeme tuđinske okupacije, masakriranja zajedno sa omrznutim domaćim ološem ustašama i četnicima.*

528 **GOTOVAC, Mani.** *U znaku hrvatskog kazališta: lamento nad Pozorjem: XVI. jugoslavenske kazališne igre, Novi Sad, svibanj–lipanj 1971.* — Str. 20. — (Kazalište)
Kritički prikaz predstava i događanja na Igrama: o *demistificiranju* hrvatskih mitova i nacionalnih legendi na način Jugoslavenskoga dramskog pozorišta, ili kako prikazati Zrinskog iz Matkovićeve drame *General i njegov lakrdijaš*, tako da se publika *smije, hihoće i pljeskom pozdravlja odlazak Zrinskog u smrt*. Po ocjenama kritičara, najviše je nagrada i priznanja na igrama dobilo hrvatsko kazalište, koje, kako ističe autorica, *predlaže kritičnost, otvorenost i povezanost s trenutkom* [hrvatskim nacionalnim pokretom]. — Ilustrirano fotografijom scene iz predstave *Kraljevo*.

529 **I. D.** *Požega i Gospić surađuju.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)
Izvještaj o suradnji dvaju ogranaka Matice hrvatske prigodom otkrivanja dviju spomen–ploča posvećenih Miroslavu Kraljeviću za 85. obljetnicu njegova rođenja. Kraljević je rođen u Gospiću, a po muškoj lozi potječe iz Požege u kojoj je i djelovao jedno vrijeme kao slikar. — Ilustrirano.

530 **I. H.** *Primošten.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Izvještaj sa zbora na kome su zagrebački studenti Primoštenci pokrenuli osnivanje Ogranka Matice hrvatske u Primoštenu. Zbor je održan pred približno 300 ljudi, *a šezdesetak se već tom prigodom učlanilo u Maticu hrvatsku.*

531 **I. M.** *Senj.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)
Vijest o inicijativi za pokretanje Matičina Ogranka u Senju gdje se u dva dana u Maticu hrvatsku učlanilo 200 ljudi. Nužnost osnivanja Matičina Ogranka proizlazi iz stagnacije kulturnoga života u Senju. — Ilustrirano.

532 **KANTAR, Miroslav.** *Vjernici i SK.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Posavski Podgajci. — O pitanju ulaska vjernika u Savez komunista (v. i 409), te sve češćim zagovaranjima učlanjenja *svakoga pojedinca, koji pripadnost ovom političkom programu i formalno želi iskazati.* Prema čitatelju, *ideologije* vjernika kao teista i komunista kao ateista međusobno su toliko različite da ne mogu biti pomirene nikakvom politikom; pomirene mogu biti jedino dobrovoljnim priklanjanjem jedne drugoj. Marksizam kao temelj komunističke organizacije pretpostavlja oslobađanje čovjeka uopće, pa tako i oslobađanje čovjeka *od religiozne dogme.* Stoga izlazi da pripadnik komunističke organizacije može biti onaj vjernik koji u času pristupanja ovoj organizaciji to više nije.

533 **KLJUČEC–PETROVARADINAC, Dubravko.** *Podići spomenik, ali — urediti i grob Jelačića!* — Str. 8. — (Odjeci)
U povodu članka Zvonimira Kulundžića o ponovnom postavljanju spomenika banu Jelačiću u Zagrebu (v. 412) s čijim se stavovima autor u potpunosti slaže i napominje kako je za rehabilitaciju bana Jelačića nužno urediti i njegov grob, te se osvrće na *potpuno zapušteno (...) besramno, upravo divljački demolirano* posljednje počivalište bana Jelačića. Podrobno opisujući katastrofalno stanje dvorske kapelice u kojoj je ban sahranjen, te grobnice Jelačićevih što ju je 1884. po nacrtima Hermana Bolléa dao izgraditi banov brat Đuro Jelačić, autor naglašava kako je ovo stanje prava kulturna sramota nastala namjernim i svjesnim radnjama čiji je cilj bio sasvim zatrti uspomenu na bana. Autor postavlja ironično pitanje: zašto se to dogodilo sada, kada ni Mađari nisu uklonili spomenik banu ili obeščastili njegov grob, sada *kada smo postali slobodni, u socijalizmu i samoupravljanju?!* — Ilustrirano.

534 **KRAŠ, M.** *Varaždin: živo zanimanje za predavanja.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o predavanjima Aleksandra Flakera, Miroslava Šicela, Marijane Gušić, Ivana Rabuzina, Vlatka Pavletića, Tomislava Ladana i Igora Mandića.

535 **KUKULJAN, Josip.** *Himna.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj predlaže da se stihovi *Teci, Savo, Dravo teci* iz hrvatske himne *Lijepa naša* promijene u izvorne stihove *Teci, Savo, hitra, teci,* jer sadanji stihovi svraćaju pažnju *samo na sjeverni dio hrvatske domovine.*

536 **KUŠEVIĆ, Stjepan.** *Jelačić.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — U povodu članka Zvonimira Kulundžića o ponovnom postavljanju spomenika bana Jelačića u Zagrebu (v. 412). *Kratko i jasno: bana Jelačića treba postaviti na njegovo mjesto!* Čitatelj Kulundžićevu ideju o postavljanju spomenika na Roosevel-

tov trg ispred Prve gimnazije naziva defetističkom, jer se time degradira Jelačićeva osoba i njegovo djelo. *A što se, pak »prometnih« problema tiče, imam reći ovo: veoma ću rado svakoga dana nositi svoj auto oko spomenika, samo da Jelačića bana tamo vidim. Nisam ga naime, nikad vidio, jer sam mlad!*

537 **LEDINSKI, E.** *Jelačić.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — U povodu članka Zvonimira Kulundžića o ponovnom postavljanju spomenika banu Jelačiću u Zagrebu (v. 412). Čitatelj smatra da je već bilo vrijeme da se potakne pitanje o razlozima njegova uklanjanja, jer je vidio moge gradove sa starim spomenicima i smatra da Zagreb prema njima izgleda bijedno. Zagreb također ima bogatu kulturnu prošlost, ali premalo spomenika.

538 **LIPOVČAN, Srećko.** *Nekulturan čin: zašto šuti Uprava HNK?* — Str. 3. — (Komentari)
Komentar skandala u Hrvatskom narodnom kazalištu: ekipa iz Austrijske televizije koja je s preporukama *viših istanci* došla snimiti film o zagrebačkom Muzičkom biennalu, htjela je snimiti i nekoliko kadrova o baletu HNK, ali je u kazalištu dočekana bez minimalne razine kulturne ophodnje, te neugodno ispraćena. Komentator se pita zašto uprava HNK o tome događaju šuti i traži od uprave da uputi barem pismenu ispriku TV–ekipi, smatrajući da se takvo ponašanje može okarakterizirati kao nedoličan i protuhrvatski čin.

539 **LIPOVČAN, Srećko.** *Pitanja o »Oriovcu«.* — Str. 8. — (Odjeci)
Reagiranje u povodu izlaska zbornika–monografije o Oriovcu: *Oriovac: prilozi za povijest mjesta* (Apel, Zavod za ekonomsku propagandu i publicitet Zagreb, Oriovac 1971). Autor u obliku pitanja glavnom uredniku zbornika Zdravku Krniću, nabraja mnoštvo propusta pri izradi ove knjige, počevši od preluksuznog uveza i papira na kojemu je knjiga tiskana, do sadržajnih, jezičnih i ostalih netočnosti. Posljednje pitanje o ovome luksuznom izdanju punom *rupa*, autor postavlja uredniku, nakladniku i financijeru knjige: *za što su utrošeni novci?* — Ilustrirano.

540 **M[ARINKOVIĆ], F[ranjo].** *»Goranova nagrada« Tomislavu Ladanu.* — Str. 6. — (Pokreti. Nagrade)
Izvještaj s uručenja *Goranove nagrade* Tomislavu Ladanu za knjigu *Ta kritika* (Matica hrvatska, Zagreb 1970) u Lukovdolu. Izvjestilac smatra da je nagrada došla u prave ruke, jer se radi o afirmaciji *temeljitog pristupa književnosti, kojemu je nepoznata improvizacija, površnost, isključivost i uskogrudnost.*

541 **M[ARINKOVIĆ], f[ranjo].** *»Kritika« 17.* — Str. 11. — (Književnost)

Prikaz sedamnaestog broja časopisa s glavnom temom: *Kome zvono zvoni — na jezičnom satu*, o kojoj su pisali Tomislav Ladan, Dalibor Brozović, Ivan Pederin, Mate Šimundić i Vojislav Nikčević.

542 **MARKUS, Zlatko.** *Od sljepila do pokolja: Nikola Pulić: Sinovi Orjune, vlastita naklada, Zagreb 1971.* — Str. 11. — (Književnost)

Prikaz knjige o Orjuni (Organizacija jugoslavenskih nacionalista) i hrvatskim četnicima. Autor knjige, *svjedok i sudionik borbe protiv zaslijepljene i izdajničke igre orjunaša i četnika–Hrvata u južnoj Hrvatskoj*, na temu Orjune nije napisao knjigu kao suhi i *fusnotaški prošireni rad*, nego je Orjunu shvatio samo kao jedan u nizu *tragičnih oblika hrvatskog samouništenja*.

543 **M[AROEVIĆ], I[vo].** *Savjetovanje o spomenicima kulture.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Izvještaj sa *Savjetovanja o spomenicima kulture* u organizaciji Matičine Komisije za kulturne probleme Hrvatske. U raspravi su sudjelovali Grgo Gamulin, Ivo Maroević, Branko Lučić, Zdenka Munk, Duško Kečkemet, Antun Ivandija, Lelja Dobronić, Milan Ivanišević, Dubravka Beritić, Vlado Mađarić, Dasen Vrsalović, Štefica Habunek–Moravac, Ive Mažuran, Aleksandar Freudenreich, Vlado Ukrajinčik, Miroslav Brandt. Prema autoru u potpunosti je postignut cilj sastanka: *razmatranje stanja spomenika, organiziranja njihove zaštite i djelatnosti stručnjaka pred licem javnosti koja nije usko stručna i zatvorena u svoje krugove, razmatranje konzervatorskih problema iz vidokruga Matice hrvatske kao institucije koja je već svojim postojanjem nužno zainteresirana za jedan od integralnih dijelova kulture u Hrvatskoj.*

544 **MAROEVIĆ, Tonko.** *Dubrovački krug kredom: izložba likovnih umjetnika u Salonu ULUH–a.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

Kritički prikaz panoramske izložbe sedamnaest likovnih umjetnika Dubrovnika kojoj nije moguće pronaći *jedinstveni nazivnik*, ali se može zapaziti *široka tolerantnost i otvorenost bez radikalnijih prijedloga*. Kritičar podsjeća na *značajan prinos (...) dubrovačkih slikara u razdoblju oslobađanja od socrealističkih shema i pretenciozno uopćenih tema*, posebice u radovima Dulčića, Masle i Pulitike. — Ilustrirano reprodukcijom slike *Dalmatinski motiv* Đure Pulitike.

545 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Ogranak (Nova Gradiška). *In memoriam:* [*Vjekoslav Župančić*]. — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)

U potpisu: Upravni odbor. — In memoriam profesoru Vjekoslavu Župančiću, povjereniku novogradiške Matice hrvatske, rođenom u Novoj Gradiški 1928. — Ilustrirano, fotografija Vjekoslava Župančića.

546 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Upravni odbor. *Komemoracija Stjepanu Radiću.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)
Vijest o Svečanoj sjednici Upravnoga odbora Matice hrvatske održanoj 11. lipnja 1971. u Zagrebu u povodu 100. obljetnice Radićeva rođenja. Upravni je odbor poslije sjednice položio vijenac na grob Stjepana Radića. Tom su prilikom o Radićevu djelu govorili Ljudevit Jonke i Ivo Frangeš. — Ilustrirano.

547 **MATIJAŠEVIĆ, I.** *Sisak: dostojan spomenik Stjepanu Radiću.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj o događajima i planovima u sklopu dugoročnoga programa obilježavnja stote obljetnice rođenja Stjepana Radića u njegovu rodnome selu Trebarjevo Desno, u Sisku i u cijeloj sisačkoj okolici.

548 **MILETIĆ, Drago.** *Vjernici u partiji — da ili ne?: prilog raspravi o odnosima SK spram vjernika* — Str. 4–5. — (Politika i društvo)
Autor se protivi ulasku vjernika u Komunističku partiju iz više razloga. Religija kao odnos prema transcendenciji i onostranosti, kao ignoriranje stvarnoga svijeta, dijametralno je suprotna marksističkom projektu mijenjanja ovozemaljskog svijeta. Vjernik, djelujući kao član Saveza komunista *ne djeluje na liniji religije* ili djeluje kao duplicirano biće što nije moguće. Ako se vjernici, kojima se uskraćuje mogućnost ulaska u SK, kvalificiraju kao *građani drugog reda* (Tomislav Šagi–Bunić), što je onda sa *18 ili više milijuna građana koji nisu članovi SKJ–e, jesu li oni građani drugog reda, jer članstvo u SKJ nije i ne predstavlja nikakvu prednost u pogledu napredovanja u struci, položaja, afirmacije u društvu i sl.* Nadalje, budući da je vjernika brojem mnogo više nego ateista, ubrzo bi se u SK mogla stvoriti većina sastavljena od vjernika koja bi u praksi mogla drukčije usmjeriti liniju Partije. Stoga se kao zaključak nameće stav kako SK *mora imati jedinstvene ideološke osnove, zasnovane na nauci marksizma, koja isključuje religioznu orijentaciju.* — Ilustrirano.

549 **M[IRKOVIĆ], S[lavko].** *Slavonski Brod: Matica u selima Brodskog Posavlja.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)
Izvještaj o djelatnosti članova–radnika Matice hrvatske iz Slavonskoga Broda koji su organizirali niz skupova u selima Brodskoga Posavlja. — Ilustrirano.

550 **P. Č.** [P. Čupić?] *Osnovan ogranak Matice hrvatske u Makarskoj.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Makarskoj, održane 5. lipnja 1971. na kojoj je za predsjednika izabran Frano Glavina. Skupštinu su pozdravili brojni gosti, među njima i predstavnici susjednih Ogranaka Matice hrvatske, te Jakša Ravlić u ime Središnjice Matice hrvatske. — Ilustrirano.

551 **PEAKIĆ–ŽAJA, Marija.** *Peti »Šimićevi susreti«.* — Str. 8. — (Odjeci)

Osvrt na pjesničku manifestaciju što se održava u počast braće Antuna Branka i Stanislava Šimića u njihovim rodnim Drinovcima i u Grudama.

552 **RANČIĆ, A.** *Đakovo: Đakovčani o »rubrici 32«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Izvještaj s izvanrednog sabora Zavičajnoga kluba studenata Đakovštine u povodu afere s vojnim karakteristikama u kojoj su ocrnjeni i *nedužni mladići Đakovštine* i studenti iz Đakovštine. Studenti traže istragu i pozivaju na odgovornost tvorce lažnih karakteristika. — Ilustrirano.

553 **SABOL, Željko.** *Izuzetno vrijedno djelo: uz izložbu fotografija Toše Dapca u Gradskom muzeju u Bjelovaru.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)

Uz kratki osvrt na djelatnost Gradskoga muzeja u Bjelovaru, autor donosi i prikaz izložbe fotografija *najvećeg majstora novije hrvatske fotografije*, rođenog 1907. u Novoj Rači kraj Bjelovara. Na izložbi je izložen i Dapčev najpoznatiji ciklus *Ljudi s ulice* (1932–1935). Autor ističe kako je Dabac *majstor psihološkog i karakternog portreta (...) a jedno je od njegovih osnovnih obilježja izvanredno bogatstvo tonske ljestvice u kojoj su prisutne i djelotvorne sve vrijednosti i mogućnosti.*

554 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)

Vijest o uplaćivanju novčanih priloga iz osječke Matice hrvatske za tunel kroz Učku, za autocestu Zagreb — Split i za izgradnju Doma Matice hrvatske u Đakovu. — Ilustrirano.

555 **SUČIĆ, S[tjepan].** *Sveučilištarci: povratak zavičaju.* — Str. 22. — (Ljetopis. Mali komentari)

Komentar o osnivanju velikoga broja zavičajnih klubova studenata, u čemu se ogleda svijest *o potrebi da se u obzir društvenog i kulturnog zbivanja sveučilišta, grada i naroda unese vlastitost zavičaja kao neotuđiv dio dragocjene baštine koju svaki posjeduje. Ta privrženost i ljubav za zavičajem, u kojem se domovina najviše očituje, dugo je bila zatomljivana.*

556 **ŠIPEK, Dragutin.** *Jelačić.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Rijeka. — U povodu članka Zvonimira Kulundžića o ponovnom postavljanju spomenika bana Jelačića u Zagrebu (v. 412). Čitatelj smatra da je uklanjanje ovoga spomenika bila *neoprostiva greška*, te da spomenik treba nanovo postaviti i to na njegovo staro mjesto, te okrenuti *onako kako je bilo i ranije*. Ako se iz bilo kojih

razloga spomenik ne može postaviti na glavni zagrebački trg, najbolje mjesto za njegovo postavljanje bilo bi u *novom dijelu Zagreba, u novom središtu (...) gdje bi bio zapaženiji i vidljiv iz veće udaljenosti.* Čitatelj se ne slaže s Kulundžićevim prijedlogom da se kao novo mjesto postavljanja spomenika odabere Rooseveltov trg, jer bi se onda pojavio problem strane na koju će biti uperena sablja, ali i problem nespojivosti dvaju velikana *u vremenu, djelovanju i ciljevima kao i u nacionalnoj pripadnosti.*

557 **ŠKRABALO, Ivo.** *Sudski pravorijek i sud javnosti: o jednoj protuhrvatskoj karikaturi.* — Str. 3. — (Komentari)

Komentar uzroka i povoda zahtjevu kojim se tražila privremena zabrana raspačavanja jednoga broja zagrebačkog izdanja beogradskih *Večernjih novosti*, u kojem je objavljena protuhrvatska karikatura *Kavanski stol* Ranka Guzine, te komentar odluke Vrhovnoga suda Hrvatske o odbijanju ovog zahtjeva. Komentator je karikaturu, kojom se podrška hrvatskoga naroda vodstvu SRH htjela prikazati kao *podrška kavane*, doživio kao *neprikriveni protuhrvatski žalac jednoga lista koji je nebrojeno puta posvjedočio svoju temeljnu orijentaciju punu zle volje prema najnaprednijim stavovima i njihovim promicateljima u ovom preporodnom trenutku u životu Hrvatske.* Stoga je razumljiv zahtjev zagrebačkoga javnog tužitelja Slobodana Budaka, koji je imao sluha za opravdano ogorčenje hrvatskoga naroda i tražio da se list privremeno zabrani, ali je, isto tako, valjana i odluka Vrhovnog suda kojom se taj zahtjev odbija — bez obzira na sudsko obrazloženje *u kojemu se ne uočava jasni protuhrvatski smisao inkriminirane karikature* — jer spomenuta odluka predstavlja *demokratsku metodu* dopuštajući slobodu tiska. Pravo je sudište beogradskom *bulevarskom listu* hrvatska javnost koja je ovaj list osudila na mizernu nakladu u Zagrebu i Hrvatskoj!

558 **ŠORAK, Draško.** *Nepatvoreni jazz: međunarodni festival jazza Ljubljana '71.* — Str. 17. — (Glazba)

Osvrt na odlično organiziran i posjećen četverodnevni festival što je okupio mnoštvo vrhunskih jazz glazbenika. — Ilustrirano fotografijama Tetea Montoliua, Budda Johnsona i Kvarteta JPJ.

559 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Hrvatski gospodarski glasnik br. 2.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Kritički prikaz drugoga broja u kojemu se ističe članak Mladena Staničića: *Prava istina o rasprodaji obale* u kojemu su prvi put hrvatskoj javnosti predstavljene tajne *Zelene knjige*, što je zapravo popularni naziv za *Analizu uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske.* U ovome je članku Staničić pokazao *stvarni domet haračenja* i makinacija *saveznih banaka i reeksportera na Jadranu*, klasičnih eksploatatora poput *Generalexporta* i *Genexa.* Autor prikaza na kraju ističe i članak *Val*

kompjuterizacije stiže i do nas Vjekoslava Tomašića, koji, nažalost, propušta analizirati stvarne probleme i konkretne slučajeve kompjuterizacije u Hrvatskoj zadržavajući se na *upozoravanjima na zbrku u terminologiji.* — Ilustrirano.

560 **ŠPOLJAR, Krsto...** [et al.]. *Hoće li prestati izlaziti biblioteka »Pet stoljeća hrvatske književnosti«?: o značenju biblioteke i o prilikama u kojima se našla govore urednici.* — Str. 12–14. — (Književnost)

Anketa među članovim uredništva biblioteke *Pet stoljeća hrvatske književnosti* o novčanoj krizi ovoga velikog izdavačkog projekta, nastaloj zbog pomanjkanja dugoročnih kredita, zbog niskih dotacija i uopće, zbog *vrlo oskudnog sudjelovanja onih društvenih faktora koji bi na srcu i umu trebali imati probitke hrvatske kulture* (Krsto Špoljar). — Sadržaj: Krsto Špoljar: *Apel hrvatskoj javnosti.* Rafo Bogišić: *Ugrožena i suvremena nastava i studij.* Bratoljub Klaić: *Potvrditi se i na području umjetnosti.* Ivo Frangeš: *Na grebenu neuvjerljivih financijskih teškoća.* Vlatko Pavletić: *Sabiralište hrvatske samosvijesti i duha.* Ivan Dončević: *Književna riznica.* Jakša Ravlić: *Opća zabrinutost.* Augustin Stipčević: *Zatajila sredstva informiranja.* Šime Vučetić: *Patos i veličina biblioteke.* Dragutin Tadijanović: *Jedinstven pothvat.* — Urednici naglašavaju značaj i ulogu biblioteke *Pet stoljeća hrvatske književnosti* opisujući ju kao projekt bez kojega je nezamisliv *studij starije hrvatske književnosti na filozofskim fakultetima i visokim školama* (Rafo Bogišić); kao jedan od *najznačajnijih izdavačkih pothvata u Hrvatskoj poslije rata*, jer je u njoj po prvi put sabrana hrvatska lijepa književnost i još k tome, *tretirana kao jedinstvena i nedjeljiva kulturno–nacionalna pojava* (Ivan Dončević); kao *pothvat koji prelazi izdavačke granice* i kao *krupan događaj u povijesti hrvatske kulture* zbog *zamašnosti programa, po bogatim predradnjama* i po *izvanredno korisnim rezultatima* (Ivo Frangeš); kao kolekciju zahvaljujući kojoj će hrvatski narod *prvi put imati prilike da postane potpuno svjestan dugog kontinuiteta svoje književnosti, pojedini dijelovi koje dosad ili nisu bili ocijenjeni i cijenjeni kako treba ili su čak ostali nepoznati* (Vlatko Pavletić); kao kolekciju bez koje *ne bi smjelo biti kuće, obitelji, knjižnice, pa čak ni pojedinca koji ne bi posjedovao barem ovaj dio naše književne baštine da je razgleda, pročita, a djeca da prvi put dođu do te lektire kojom se — iskreno govoreći — moramo ponositi* (Jakša Ravlić); kao biblioteku koja je *najveća koherentna pojava u našoj nakladnoj aktivnosti uopće* (Šime Vučetić); kao kolekciju koja će *pokazati i dokazati vjekovnu prisutnost naše književnosti u kulturi svijeta* (Dragutin Tadijanović). Upozorava se na silan entuzijazam i pionirske zadatke urednika, priređivača i suradnika pri pripremanju knjiga iz ove kolekcije, na minimalne honorare u rangu *najslabije plaćenih radnika u Jugoslaviji* (Vlatko Pavletić), na slab odjek u medijima, na minimalne dotacije i relativno slabu prođu. Tajnik uredništva bibli-

oteke Krsto Špoljar i urednik Dragutin Tadijanović podsjećaju da su Urednički odbor biblioteke 1961. osnovali Nakladni zavod Matice hrvatske i Izdavačko poduzeće *Zora* sa zamišlju da se, isprva u stotinu a zatim u stotinu i dvadeset knjiga predstave značajna i značajnija djela, te njihovi autori, od početaka hrvatske književnosti do, zaključno, pisaca rođenih 1905. Tadijanović ističe i biblioteku *Djela hrvatskih pisaca* u izdanju *Zore* kao preteču edicije *Pet stoljeća hrvatske književnosti* u kojoj je bio urednik i u kojoj je objavljeno 28 svezaka, pretežno s izborom djelâ pisaca 19. stoljeća. Tajnik biblioteke Krsto Špoljar iznosi i brojčane podatke: do vremena objavljivanja njegova apela hrvatskoj javnosti kako bi se izdavačima omogućilo dugoročno kreditiranje i veće dotacije za ovu nakladničku cjelinu, u njoj je objavljeno 96 knjiga (VIII kola, svako kolo 12 knjiga) na 38 876 stranica s oko 12 712 450 riječi i s nakladom od 1 800 000 primjeraka. Obrađena su 263 književnika, a priređeno je oko 120 autorskih predgovora, ne računajući i napomene, bibliografije, tumače riječi, komentare i rječnike (bilo je predviđeno da se na kraju edicije objavi zasebna knjiga Bratoljuba Klaića s njegovim komentarima, tj. tumačenjima nepoznatih riječi i pojmova što ih je izrađivao za veći broj knjiga objavljenih u biblioteci). Na uredničkim, priređivačkim, komentatorskim i lektorskim poslovima radilo je 56 književnika, povjesničara književnosti i znanstvenika, *te 33 slikara i ilustratora koji su za ovu prigodu nacrtali 960 vinjeta i ilustracija.* — Ilustrirano s tri preslike naslovnica izdanja iz biblioteke *Pet stoljeća hrvatske književnosti.*

561 **TENISKI savez Hrvatske.** *Samo »tehničke teškoće«?* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Prema uredničkoj bilješki ovo je *skraćeno saopćenje Teniskog saveza Hrvatske koje nisu htjele objaviti ni jedne naše novine.* — Teniski savez Hrvatske urednici sportske redakcije Televizije Zagreb Milki Babović predbacuje nerazumijevanje, jer televizija nije prenosila dva završna natjecateljska dana Međunarodnoga prvenstva Hrvatske u Opatiji, tada najjačega teniskog turnira u Jugoslaviji, premda su prijenosi bili unaprijed dogovoreni. Tako je turniru nanesena nepravda i šteta, a obrazloženja s Televizije da se radilo o tehničkim teškoćama Savez ne može prihvatiti.

562 **UNKOVIĆ, Vitomir.** *Može li Bog biti mjerilo progresa?: progresivnost i konzervativnost nisu izravne funkcije ni teističke niti ateističke pozicije.* — Str. 4. — (Politika i društvo)

Sadrži i ureničku naomenu: *Objavljujemo tekst savjetnika pri Komisiji za vjerska pitanja Izvršnog vijeća Sabora, kao prilog raspravi na temu »SK i vjernici«* (v. i 409, 532). — Prema autoru, aktualna rasprava o ulasku vjernika, teista, koji prema mnijenju zastupaju konzervativnije stavove, u političke institucije nevjernika, ateista, koji prema tom istom mnijenju zastupaju progresivnije stavove,

predstavlja vulgarizaciju koja teži *da izjednači građane vjernike i građane nevjernike po kriteriju vjere*, a takav *kriterij mora izostati jednostavno zato što on dijeli građane, ne prema njihovom društvenom djelu, već prema uvjerenjima koja to djelo zamagljuju*. Drugim riječima, *kriterij po kojemu će se ljudi dijeliti na one progresivne i one koji to nisu, može biti jedino njihova društvena angažiranost, njihov stav prema ovoj društvenoj zajednici*. I religija i ateizam nastoje kao *društvene činjenice* zagospodariti svim područjima čovjekova života, unaprijed i prema jednom kriteriju određujući sveukupnu egzistenciju. Stoga se treba osloboditi i *plašta vjere*, pod kojim se *razvijala različita ekstremna i neprijateljska aktivnost*, i *plašta ateizma* ispod kojega su se krila centralističko–unitaristička, šovinistička i birokratska — *narodu i Partiji strana uvjerenja*.

563 **V[ASILJ], M[arko].** *Sve veća prisutnost Matice u zadarskoj sredini*. — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)

Izvještaj o osnivanju Povjereništava Matice hrvatske Zadar u zadarskoj okolici, primjerice u Poličniku. Zadaće Povjereništava su: razvijanje i oživljavanje mjesnoga kulturnog života, otvaranje seoskih čitaonica i knjižnica, organiziranje tečajeva za opismenjavanje, organiziranje predavanja, izložaba i tome slično, te briga o mještanima koji privremeno borave u inozemstvu. — Ilustrirano.

564 **VITEZ, Ivan.** *Naobrazba ekonomskih kadrova mora se prilagoditi potrebama samoupravnog društveno–gospodarskog uređenja*. — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Osvrt na znanstveni skup na temu *Sustav obrazovanja ekonomskih kadrova u SR Hrvatskoj*, održan u Zadru 12. i 13. veljače 1971, te prikaz predloženoga modela novog ekonomskog obrazovnog sustava. Svrha je znanstvene rasprave bila predložiti novi koncepcijski model izobrazbe ekonomskih kadrova, jer je analiza postojećega sustava naobrazbe tih kadrova pokazala neprimjerenost *društveno–gospodarskom uređenju naše zemlje*. Predloženi model novog obrazovnog sustava zamišljen je ponajprije kao podloga za *daljnje akcije oko izgradnje novog sustava izobrazbe ekonomskih kadrova*, te se očekuje *široka javna rasprava o konceptu predloženog sustava izobrazbe*.

565 **VOJNOVIĆ, Ivo.** *Iz petog Evanđelja*. — Str. 22. — (Ljetopis. Iz kulturne povijesti)

Sadrži i napomenu uredništva kojoj je ovo pjevanje narodno svjesna, rodoljubna i patetički napisana pjesma u prozi. — Iz: *Hrvatska njiva*, Zagreb, 6. srpnja 1918, str. 452.

566 **VRKIĆ, Jozo.** *Nečista savjest uhodi pjesme*. — Str. 3. — (Komentari)

Komentar doušničko–policijskoga mentaliteta koji ne podnosi hrvatsku (navijačku) mladost koja pjeva hrvatske pjesme u povodu nogometnih uspjeha *Hajduka* i *Dinama*. Sročeno u obliku pisma *prijatelju* doušniku.

567 **VUČIĆEVIĆ, Stojan.** *Šibanica (ulomci): Desetoj sjednici CK SKH.* — Str. 11. — (Književnost)
Pjesma. — Ilustrirano autorovom fotografijom.

568 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Odškrinuta vrata stvarnosti: filmski festival u Krakowu 1971.* — Str. 21. — (Film i televizija)
Kritički prikaz nekolicine poljskih kratkometražnih filmova prikazanih na Festivalu koji se još uvijek nalazi u političkom škripcu tako da se većina autora *nadahnjuje izvorima iz poljske povijesti i povijesno–umjetničkim spomenicima*. Filmovi se odlikuju artizmom, meditativnošću i *maksimalnom tehničkom perfekcijom*. Od hrvatskih filmova prave je ovacije dobio film *Ljubitelj cvijeća* Borivoja Dovnikovića, dok je lijep uspjeh kod publike i kritičara, ali ne i kod žirija, ostvario film *Šije* Nikole Babića. — Ilustrirano fotografijama odabranih kadrova iz filmova *Osnovna škola* Tomasza Zygadla, *Šije* Nikole Babića, *Pjesma Yetija* (Mađarska), *Ljubitelji cvijeća* Borivoja Dovnikovića.

569 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *O politici, etici i još ponečemu.* — Str. 21. — (Film i televizija. Pogled iz naslonjača)
Nastavak kolumne o televiziji u kojem autor reagira na kritičarsko–polemičke opaske Zvonimira Goloba (v. 406). Golobove primjedbe *samo su formalno etičke naravi*: ako ih se pravilno shvati, misli autor, te su primjedbe političke naravi *s veoma dalekosežnim posljedicama*, jer Golob vrši pritisak na javnost i uzima autore serije *Kuda idu divlje svinje* i hrvatsku kulturnu klimu kao poligon za teške optužbe, koje autor feljtona odbacuje *iz dna duše i s velikom dozom indignacije*.

570 **VUKUŠIĆ, M.** *Drniš: akcija za Njegošev mauzolej.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o akciji prikupljanja novčanih priloga za Njegošev mauzolej na Lovćenu. Matica hrvatska u Drnišu, pokretač ove akcije, osnovala je posebni Odbor za prikupljanje pomoći smatrajući kako je važno da upravo Drnišani pomažu izgradnju ovoga *grandioznog spomenika* čiji je autor njihov *sugrađanin* Ivan Meštrović.

571 **Z. L.** [Zvonimir Lisinski?]. *»Slavonija 71«: nagrada »Hrvatskog tjednika« Peri Gotovcu.* — Str. 6. — (Pokreti. Nagrade)
Vijest o dodijeljivanju nagrade publike na *tradicionalnom muzičkom festivalu slavonskog melosa* održanog u Slavonskoj Požegi. Skladatelju Peri Gotovcu i tekstopiscu Miroslavu Slavku Mađeru dodijeljena je druga nagrada publike za koncertnu pjesmu *Stari momci*. Kao

darovatelj novčane nagrade autorima pjesme, po prvi se put pojavio *Hrvatski tjednik*.

572 **ŽIGO, Bože V.** *Sabor u Žminju*. — Str. 15. — (Književnost)
Osvrt na treći Sabor čakavskog pjesništva u Žminju, održan od 3. do 6. lipnja 1971. Kao najzanimljiviji dio Sabora autor je ocijenio *Kolokvij o hrvatskoj dijalektalnoj poeziji* na kojemu su referate o toj temi iznijeli Šime Vučetić, Miroslav Šicel i Nikola Benčić. Poslije izlaganja uslijedila je burna rasprava izazvana tvrdnjama Tomislava Ladana kako sumnja u budućnost i dosege suvremenoga dijalektalnog pjesništva, *kao i u sudbinu dijalekata naspram književnoga štokavskoga standarda. Premda je Tomislav Ladan samo postavio grupu teorijskih pitanja (...) sudionici skupa shvatili su njegov istup kao otvoreni napad na Sabor*. Plaketu *Marulić* što se svake godine dodjeljuje *za posebna ostvarenja na otkrivanju istarske baštine i za posebne doprinose suvremenoj istarskoj i čakavskoj kulturi dobili su Jelka Radauš–Ribarić za etnografski rad, Branko Fučić za otkrivanje i afirmaciju hrvatske kulture u Istri, te Drago Ivanišević za čakavsko pjesništvo*. Autor zaključuje kako je i ovaj Sabor donekle potvrdio riječi Zvane Črnje da se Istra jedino preko svog očuvanog hrvatstva i kulturne baštine može konačno i čvrsto sjediniti s maticom. — Ilustrirano grafikom Žminja iz Valvasorove zbirke.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 11* *Zagreb, 25. lipnja 1971.*

573 **ANONIM.** *Čudovišni pojac.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Ulomak iz reportaže beogradskoga sveučilišnog profesora Lazara Milina, objavljene u *Pravoslavlju* od 10. lipnja 1971, koji je crnogorske samostane okrstio kao srpske, Hercegovinu nazvao *dedovinom Svetog Save*, a pretke današnjih Dubrovčana proglasio Srbima!

574 **ANONIM.** *Dobitnici nagrade »V. Nazor«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest s popisom dobitnika.

575 **ANONIM.** *Drugu Ibrahimu Latifiću, generalnom direktoru Saveznog zavoda za statistiku.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Još jednom kritički o loše izvršenom popisu hrvatskih radnika u inozemstvu (v. i 22, 451). Traže se obavijesti o tome *koliko se stvarno naših radnika nalazilo na dan posljednjeg popisa u inozemstvu, i tko je odgovoran da stotine tisuća naših ljudi nije evidentirano. Ovo nije samo statistički problem, nego se radi o elementarnim interesima naših naroda. Ta je brojka bitna za čitavu našu politiku razvoja. Da bismo do te brojke došli, dali smo milijarde na ime troškova popisa.*

576 **ANONIM.** *Inspektoratu tržišta SR Hrvatske, Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Što je poduzeto u još jednom slučaju grubog narušavanja jedinstva tržišta i propisa? Beogradski *Inex–expert* prisiljava splitsko samostalno poduzeće *Inex–Duilovo* da nabavlja robu od poduzećâ koje ono odredi, mahom od onih iz Srbije, a ne, primjerice, od lokalnih izvora.

577 **ANONIM.** *Koprivnički biseri: Vožnja u »jednom smeru«, Ah, ti natječaji...* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješke o prometnoj oznaci s natpisom »Jedan smer« u središtu Koprivnice, te o natječaju za direktora Centra za informacije u kojemu se uvjetuje VSS s malim brojem godina novinarske prakse, ili SSS s većim brojem godina novinarske prakse!

578 **ANONIM.** *Natječaj o temi Ogulin.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Kritički osvrt na prospekt Zavičajnoga muzeja u Ogulinu u kojemu nije spomenuto da je Ogulin u Hrvatskoj, da je Ogulin pripadao hrvatskim velikašima Frankopanima, te da je riječ *o hrvatskoj povijesti i hrvatskom narodu.* Preporuka autoru prospekta: Šišićev *Pregled povijesti hrvatskog naroda.*

579 **ANONIM.** *Nema prostora za hrvatsku čitaonicu?* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Bilješka o *izgovoru* kako nema prostora za hrvatsku čitaonicu u Vukovaru, premda su *Hrvati svojevremeno u Vukovaru izgradili najljepši dom u okolini, sa kazališnom i koncertnom dvoranom.* Sa pročelja dvorane uklonjeni su hrvatski povijesni grb i ploča s natpisom *Hrvatski dom.*

580 **ANONIM.** *Preminuo Tomislav Tanhofer.* — Str. 18. — (Kazalište)

Flash–vijest o smrti istaknutoga redatelja i teatrologa s najavom opširnijeg osvrta na njegovo djelo u idućem broju (v. 688).

581 **ANONIM.** *Smrt koja snaži: obljetnica atentata na Stjepana Radića: hude obljetnice kao očišćenje od mržnje i zabluda.* — Str. 5. — (Obljetnica)

Upečatljiv i dojmljiv članak o atmosferi neposredno prije, za vrijeme i neposredno nakon atentata na Stjepana Radića u beogradskoj Skupštini, 20. lipnja 1928. Autor kao glavne izvore svome članku koristi tadašnji dnevni tisak i stenografske zapisnike. Članak iznimno uvjerljivo rekonstruira sam čin atentata i metež koji je nastupio nakon njega.

582 **ANONIM.** *Zabilježeno kamerom: poprsje Veci Holjevcu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Zabilježeno kamerom)

Foto–vijest o otkrivenom poprsju Većesalavu Holjevcu u Sigetu, u Novome Zagrebu. — Ilustrirano, fotografija poprsja, snimio Ranko Karabelj.

583 **ANONIM.** *Zagreb: izišao je prvi broj »Hrvatskog znanstvenog zbornika«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o izlasku Matičine publikacije s pregledom sadržaja.

584 **ANONIM.** *Zašto je produžen mandat: Zagreb — još godinu dana bez promjena: odluka koju je teško objasniti a još teže opravdati.* — Str. [1].

Uvodnik: *Veoma nas je iznenadila odluka Skupštine grada Zagreba (...) da se produži mandat gradskim funkcionarima.* Zašto nisu provedeni natječaji među gradskim dužnosnicima kojima je istjecao mandat, zašto su se tekuće promjene kadrova uvjetovale promjenama republičkog ustava, *kad to nije neophodno, pa ni republika nije tako postupila? Postavljajući ova pitanja sjećamo se svih onih pro-*

pusta, neuspjeha i nedostataka u razvojnoj politici grada što su se očitovali u proteklom mandatu gradske uprave. Gdje nam je kompletan plan razvoja grada? Što je s urbanističkim planom? Hoteli?! Bolnice?! Promet?! Prometnice?! Riječna luka?! Koncertna dvorana?! Škole?!

585 **B. T.** *Predsjednik Matice hrvatske u Imotskome.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)
Vijest o boravku i predavanjima uglednih hrvatskih kulturnih radnika: Ljudevita Jonkea, Nerkeza Smailagića, Ivana Leke i Antuna Vrdoljaka.

586 **BABIĆ, Goran.** *Lijepo more.* — Str. 15. — (Književnost)
Pjesma.

587 **BABIĆ, Stjepan.** *Između dviju krajnosti.* — Str. 14. — (Književnost i jezik. Hrvatski jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461). O nastojanjima nekih pojedinaca koji, nakon novijega razdoblja potiskivanja hrvatskih riječi, idu u drugu krajnost — odlaze u *preduboku prošlost*, želeći od *novoga odbaciti gotovo sve što je došlo u posljednjih pedesetak, stotinjak godina*. Primjeri: smatra se da se riječ *navijač* upotrebljavala samo na istoku, te ju treba zamijeniti riječima *kibic* ili *druker*, umjesto načinskoga priloga *gotovo* treba upotrebljavati *skoro*, umjesto imena *Grga* neka se upotrebljava ime *Grgo* i tome slično. Nakon što je objasnio u čemu se ogleda krajnost ovakvih zahtjeva, autor zaključuje kako i *prošlosti valja pristupati kritički*, kako valja odbaciti sve što treba odbaciti, ali odobriti sve što je korisno, bez obzira odakle potječe.

588 **BAUR, Rupprecht Slavko.** *Književnik i filozof.* — Str. 12. — (Književnost)
Kratki osvrt na književno i filozofsko djelo Eliasa Canettija (v. i 597). — Ilustrirano fotoportretom Eliasa Canettija.

589 **BERKOVIĆ, Zvonimir.** *Michelangelo glasovira: koncert Artura Benedettija Michelangelija u Hrvatskom glazbenom zavodu.* — Str. 20. — (Glazba)
Kritički prikaz glazbenikove umjetničke osebujnosti i interpretacija glazbenih djela, te zagrebačkoga koncerta na kojemu je majstor virtuozno odsvirao dvije rijetko izvođene Beethovenove sonate (u C–duru op. 2. i u Es–duru op. 7). — Ilustrirano.

590 **BORENIĆ, Zdenko.** *Jelačić.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Kao mjesto postavljanja spomenika banu Jelačiću čitatelj predlaže veliku tratinu, prostor ispred Mosta Slobode, jer je taj otvoreni prostor *jedan od budućih centara*.

591 **BRADARIĆ, M[atko].** *Zagreb: proslava obljetnica.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o proslavama važnijih obljetnica u organizaciji HKD Sv. Ćirila i Metoda.

592 **BRADARIĆ, M[atko].** *Zagreb: narodna molitva na Radićevu grobu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Izvještaj s veličanstvene proslave 100. obljetnice Radićeva rođenja u organizaciji Saveza studenata Hrvatske, održane u zagrebačkom Studentskom centru. Govorili su René Hollós, Zvonimir Kulundžić, Ante Paradžik, Ivan Zvonimir Čičak, Ivan Boras. U umjetničkom djelu programa nastupio je Vladimir Ruždjak uz glasovirsku pratnju Stjepana Radića, *unuka slavnog hrvatskog vođe.* Na grobu Stjepana Radića govorio je Dražen Budiša. Budišu, Čička i Paradžika oduševljeni studenti i građani podigli su uvis. Proslava je završila pjevanjem *Hrvatske narodne molitve*, što ju je prema tekstu Stjepana Radića uglazbio Josip Canić.

593 **B[RADARIĆ], M[atko].** *Zagreb: Studentski dom »Ante Radić«* [i. e. Ante Starčević]. — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o promjeni naziva Studentskoga doma *Cvjetno naselje* u Studentski dom *Ante Starčević.*

594 **BRIDA, Marija.** *Oblikovati kritičku svijest o vlastitoj duhovnoj prošlosti: o filozofskoj baštini Hrvata razgovaramo s dr Marijom Bridom: razgovori s istraživačima (3).* — Str. 10. — (Filozofija)

Razgovor vodio Zlatko Posavac. — Filozofkinja smatra kako je izučavanje i onoga dijela hrvatske filozofije koji nije dosegao *svjetsku razinu* nužan *radi stjecanja pogleda u kontinuitet misli u Hrvata*, ali bi se kao prvi korak formiranja kritičke svijesti o našoj duhovnoj prošlosti, a što je preduvjet samoosvještenja nacije, trebalo pristupiti izdavanju javnosti pristupačnih knjiga sabranih djela naših *značajnih filozofa, i starih i suvremenih.*

595 **BUBALO, Jakov.** *Dva pitanja uz »Šimićeve susrete« u Drinovcima.* — Str. 11. — (Odjeci)

Zašto se na Susretima nije pojavio nitko iz Matice hrvatske i Društva književnika Hrvatske? Da li su u Drinovce uopće pozvani? Ako su pozvani, zašto nisu došli? Tih se dana, primjerice, *u susjednom Imotskom nalazio predsjednik Matice hrvatske dr. Ljudevit Jonke, a u Drinovcima se ipak nije pojavio.*

596 **BUČAN, Daniel.** *Crkva i država.* — Str. 4. — (Politika i društvo)

Komentar o uspostavljanju diplomatskih odnosa između Vatikana i Jugoslavije. Uspostavljanje ovih odnosa potvrđuje da *složenost suvremenog svijeta upućuje na koegzistenciju svih koji svoj interes nalaze u brizi za očuvanje mira i za pravednost, prvenstveno ekonom-*

sku i socijalnu (...) Ovi su odnosi posebni, s obzirom da je najveća grupacija vjernika katolika koncentrirana u dva naroda i dvije *mjesne crkve* (hrvatsku i slovensku) pa se diplomatsko ponašanje Vatikana *može različito odraziti na različite nacionalne i republičke teritorije u Jugoslaviji*. Takva situacija upućuje vatikansku diplomaciju na pridržavanje načela II. vatikanskog sabora i izbjegavanje politike *konstantinskih* osobina. — Ilustrirano.

597 **CANETTI, Elias.** *Iz šutnje koja okružuje...: razgovor s Eliasom Canettijem.* — Str. 12–13. — (Književnost)
Razgovor vodio Rupprecht Slavko Baur. — Razgovor o autorovu jezičnom zavičaju, uspomenama iz djetinjstva, odnosu prema Freudu i njegovoj misli, zanimanju za Kinu, o pojmovima mase, smrti, zla, nacionalizma i socijalizma.

598 **ČUPIĆ, P.** *Dubrovnik: važan čimbenik u kulturnom životu.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Osvrt na značajnu kulturnu i prosvjetnu ulogu Ogranka Matice hrvatske u Dubrovniku: osnivanje povjereništava Matice hrvatske u Kuni na Pelješcu, Grudi, Župi dubrovačkoj, Ćilipima, Stonu i Slanome; organiziranje brojnih predavanja na katedri Matice hrvatske (Ivo Frangeš, Vlado Gotovac, Marko Veselica, Miko Tripalo, Andrija Dujić, Josip Šentija, Juraj Andrassi i dr.); izdavačka djelatnost, posebice izdavanje časopisa *Dubrovnik* koji se *razvio u posljednje vrijeme u jednu od najboljih periodika te vrste* [književno–umjetničko–znanstvena] *u Hrvatskoj*. — Ilustrirano.

599 **D. H.** [Dubravko Horvatić?]. *Hrvatsko pjesništvo u Francuskoj.* — Str. 15. — (Književnost)
Prikaz antologije *Poésie croate d'aujourdhui* (Današnje hrvatsko pjesništvo), izabrao, predgovor i bilješke napisao, te uz suradnju Zvonimira Mrkonjića preveo Marc Alyn, biblioteka *Les cahiers de la grive*, Charlevil–le–Mézières 1971. — Ilustrirano preslikom naslovnice knjige.

600 **DONAT, Branimir.** *Psihologija bestselera i suvremena hrvatska književnost.* — Str. 14. — (Književnost i jezik)
Članak o fenomenu bestselera kao obliku moderne industrije uspjeha, gdje dobro prodavana knjiga *garantira* i dobru literaturu, odnosno književni uspjeh, pa nakladnici mnoga sredstva ulažu u promicanje nove knjige proizvodeći i književni uspjeh. I dok uspjeh neke knjige ovisi o zakonu ponude i potražnje, u Hrvatskoj bestseler ne donosi i trgovački uspjeh, jer je broj prodanih primjeraka tako malen da osigurava tek moralnu, ali nikako materijalnu dobit. Tome je razlog, ponajprije, nedostatak kulturne integracije i navike za potražnjom i potrošnjom kulturnih dobara, u čemu je presudna uloga mass–medija koji ne pokazuju dovoljno zanimanja za ovakav oblik

navike. Drugim riječima, ulaganje u stvaranje bestselera hrvatskog pisca ne može se pokriti prodajom toga bestselera. Primjer hrvatskog bestselera govori da još nije ostvarena integracija i distribucija umjetničkih vrijednosti, a bez takve integracije nezamisliv je integritet naroda. Za razliku od razvijenih tržišta kulturnim dobrima, dobro prodavane knjige hrvatskih pisaca jamče i dobru kakvoću literature, ali uspjeh kod modernog čovjeka ta literatura može postići samo preko mass–medija, *a oni su za suvremenu hrvatsku književnost zatvoreni.*

601 **GOLOB, Zvonimir.** *Ako ne gledamo iz naslonjača: suprotstavljanje: odgovor Vladimiru Vukoviću, ako dopušta.* — Str. 19. — (Film i televizija)

Polemičko reagiranje na kolumnu Vladimira Vukovića (v. 569) u povodu serije *Kuda idu divlje svinje.* — *I, na kraju, da ponovimo: ovakva kakva jest i prikazana u ovom času, ova serija ne dolazi nam dobro, jer, htijući da nas zabavi, ona stvara određenu klimu koje korozivno djelovanje pogoduje stvaranju tla za kojekakve, ako hoćete i podravsko–slatinske, slučajeve, tim više što dolazi iz vlastite kuće. Iako, naravno, nitko ne može reći da među nama Hrvatima nije bilo švercera, zločinaca i beskičmenjaka, neke reakcije na seriju koja jedino o takvima govori, dokazuju i to da među nama, uz već spomenute, postoje i oni koji osjećaju potrebu da prljaju vlastito gnijezdo, kao i oni koji tome povlađuju — u ime autonomije književnosti ili zabave, svejedno.*

602 **GOTOVAC, Vlado.** *Mogućnost izdaje.* — Str. 4. — (Politika i društvo)

Kratki esej. — *Mi smo narod koji sa silnom strašću generalizira grijehe: zločin grupe u nas brzo postaje nacionalni zločin. Svi ga na sebe preuzimamo, svi snosimo njegove posljedice. I zato našem samooptuživanju nema kraja! (...) A opsjednutost grijehom početak je tragedije! Vrline u nas zato spadaju u slučaj pojedinca; što znači da svaka vrijednost podrazumijeva napuštanje nacionalnog mentaliteta i njegova usuda; što znači da je najveći Hrvat istodobno i najmanje Hrvat! Jer biti Hrvat — to je nesreća koja nikada ne dolazi sama. Mi ozbiljno primamo jedino optužbe. I zbog toga lako opraštamo svako napuštanje Hrvatske: pojam izdajnika u nas jedva postoji! toliko nam je postalo razumljivo izbjegavanje naše sudbine (...) Naši pogledi uprti u svijet, u druge, nisu bili samo potreba duhovne veličine i njenog idealizma, nego i posljedica straha pred vlastitim djelima, pred njihovom neizvjesnošću. Zato su izdajice u nas morale još nekoga izdati! Nikad samo Hrvatsku! Uvijek smo odgovornost za domovinu dijelili s nekom drugom odgovornošću, u kojoj se ona gubila! (...) Mi nismo uspjeli izdržati ni pobjedu našeg srama u revoluciji: kao nacionalni grijeh prihvatili smo grijeh grupe*

kvislinga koje smo mi likvidirali! I umjesto nacionalne politike imali smo nacionalnu ispovjedaonicu (...) Izašli smo anestezirani iz epohalne apokalipse drugog svjetskog rata! (...) sada — da li, napokon, definitivno!? — nastojimo provesti posljedice pobjede: kao državnost i kao mentalni preporod. (...) Mogućnost izdaje Hrvatske i mogućnost presude nad njom konačno obvezuje i nadnacionalne i vannacionalne ideale prema njenoj sudbini: Oni ne mogu biti isprika za pothvate protiv nje. Razlozi izdaje nisu njeno opravdanje.

603 **HRVATSKI tjednik.** *Nesposobnost pod ruku s neodgovornošću: o farsi koja predugo traje* — Str. 3. — (Komentari)
Podnasl.: *U povodu odluke Upravnog odbora Republičkog fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti da uskrati »Hrvatskom tjedniku« već odobrenu dotaciju i načina na koji je donesena.* — Prve reakcije *Hrvatskoga tjednika* na odluku Fonda: kronika događaja prije i poslije odluke Upravnog odbora Republičkoga fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti (v. i 1), te analiza i komentar pravno–financijskih dokumenata i poteza nekih pojedinaca iz Fonda — sve upućuje na nesposobnost Fonda, pojedinačne radnje i odluke kojima je otežavana ili sprječavana pojava *Hrvatskoga tjednika*. Odluka je, inače, donesna na sjedinci održanoj 16. lipnja 1971. izvan unaprijed predviđenoga dnevnog reda, čime su članovi odbora zatečeni nepripremljeni i bez dokumentacije za raspravu o *Hrvatskome tjedniku*, a čime je *profitirao* referent o *Hrvatskome tjedniku*, obmanuvši neobaviještene članove. — Sadrži i dopise Fonda Matici hrvatskoj. — Bilješke na kraju teksta.

604 **I. M.** *Senj: inicijativa za osnivanje ogranka Matice.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Sadržaj članka kao u 531. — Ilustrirano.

605 **I. Z.** *Varaždin: raznolika aktivnost.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Izvještaj o plodnoj aktivnosti Ogranka Matice hrvatske u Varaždinu u kulturnom i društvenom životu Varaždina: organiziranje priredaba u povodu najvažnijih hrvatskih obljetnica; organiziranje brojnih predavanja (primjerice, Ivo Frangeš, Miroslav Šicel); prikupljanje novčanih priloga za izgradnju autoceste Zagreb — Split; izdavačka djelatnost i dr. — Ilustrirano.

606 **JURAS, Jure.** *Vjernici.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Osvrt na diskusiju oko odnosa SK i vjernika, a u povodu gledišta Tomislava Šagi–Bunića i Vitomira Unkovića (v. 409, 562) o toj problematici, gledišta što ih čitatelj odobrava. Prema čitatelju, u čitavoj stvari sporan je samo odnos teizma i ateizma koji su u svojim kreativnim vidovima *kompleksne filozofske koncepcije otvorene budućnosti i one su daleko međusobno srodnije i bliže nego*

što su srodne i bliske sa svojim vlastitim masovnim jednostranostima i simplifikacijama.

607 **KRSTULOVIĆ, Vinko.** *Dotacija.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Split. — Čitatelj je zaprepašten zbog uskraćivanja dotacije za *Hrvatski tjednik* i šalje na račun *Hrvatskoga tjednika* 52 dinara kao *pretplatu za II polug. 1971*, ne bi li na taj način *donekle olakšao Tjedniku njegov razvitak a time i njegovo daljnje izlaženje.*

608 **LALIĆ, Dragan.** *Optimalizacija gospodarskog sustava — ali kakva?* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Komentar *kabinetskih* rješavanja gospodarskih problema, u ovome slučaju problema racionalnoga gospodarskog integriranog sustava, odnosno optimalizacije *u okvirima Jugoslavije.* Analizirajući dva suprotna načela optimalizacije, autor zaključuje da polazište u rješavanju ovoga problema mora biti poduzeće, tj. studija racionalnoga korištenja sredstava unutar jednoga poduzeća. Treba krenuti od *mikro–stanica gospodarenja*, pa tek onda *postupno primjenjivati metode optimalizacije na šire gospodarske sustave.* — Bilješke na kraju teksta.

609 **M. T.** [*Predsjednik Matice hrvatske*]*... i u Bjelovaru.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)
Vijest o predavanju Ljudevita Jonkea na temu *Hrvatski jezik danas.*

610 **MAGJER, Nedjeljko.** *Radno vrijeme naše djece: u povodu prijedloga Općeg i nastavnog plana i programa za osnovne škole.* — Str. 9. — (Odgoj i naobrazba)
Podnasl.: *Tekst druga Magjera objavljujemo kao prilog raspravi o pripremanim promjenama našeg odgojno–naobrazbenog sustava, zanimljiv po tome što načinje jedan važan aspekt te problematike, inače zanemaren u dosadašnjim razmatranjima.* — Komentar i kritički prikaz *Prijedloga za javnu diskusiju novog Općeg i nastavnog plana i programa za osnovne škole.* Glavni je problem i sadašnjega i predloženoga koncepta škole taj, što ne uzima djecu kao žive ljudske jedinke, već o njihovim željama, potrebama za igrom i radošću odlučuju raznorazni staratelji. Djeca se tretiraju kao radnici u tvornici koji bi zbog opsežnosti posla (tj. školskoga programa) trebali raditi dulje no što je propisano, pa im se ipak ne produžava radno vrijeme, nego se traži i skraćenje. Djeca u školu idu šest dana u tjednu, dok sedmi koriste za pisanje zadaća i učenje! Djeca su, dakle, bez slobodnoga vremena. Autor stoga predlaže utvrđivanje optimalnih fizičkih, psihičkih i intelektualnih mogućnosti djeteta u određenoj dobi, te neka se na temelju toga utvrdi koliko se dijete određene dobi mora odmarati, koliko mu vremena dnevno treba za igru i koliko vremena dnevno smije raditi. Prema tim kriterijima onda treba odrediti nastavne planove i radni tjedan djeteta, koji ne bi smio biti

duži od 36 sati, od čega bi dvije trećine otpadale na nastavu, a jedna trećina na učenje i rad kod kuće. — Ilustrirano.

611 **MALIĆ, Zdravko.** *Loš izbor teksta — veličanstvena izvedba: Varšavsko dramsko kazalište vratilo posjet zagrebačkom kazalištu »Gavella«.* — Str. 18. — (Kazalište)

Kritički prikaz izvedaba dramskih tekstova upitne vrijednosti: *Kraljevska kronika* Stanislawa Wyspiańskog i *Hadrijan VII* Petera Lukea u veličanstvenoj izvedbi Varšavskoga dramskog kazališta i glumaca Ignacya Gogolewskog i Gustava Holoubeka. — Ilustrirano fotoportretom Stanislava Wyspiańskog.

612 **MAROEVIĆ, T[onko].** *Mihael Stroj, slikar Iliraca: izložba u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu.* — Str. 16. — (Likovne umjetnosti)

Prikaz izložbe i djelâ slovenskoga slikara Mihaela Stroya, koji je tridesetih godina 19. stoljeća ostvario veliki broj portreta najznačajnih ljudi Zagreba. Tako se u njegovom opusu mogu naći portreti brojnih pripadnika *ilirskog kruga*: članovi obitelji Gaj, Kukuljević, Jelačić, Ožegović, Vancaš, Stanković, Krizmanić, Štoos i drugi. Posebno su zanimljivi portret Stanka Vraza i minijatura Ljubice Cantilly. — Ilustrirano reprodukcijama Strojevih portreta Fany Jelačić rođ. Sermage (oko 1832–1834) i portreta Stanka Vraza (1841).

613 **M[AROEVIĆ], T[onko]** *Prve odluke, pretpostavke, načela: izložba Srećka Cveka, Željka Borčića i Dejana Jokanovića.* — Str. 16. — (Likovne umjetnosti)

Prikaz izložbe–prvenca nove generacije likovnih djelatnika. *Umjesto pojedinačnih vrijednosnih sudova reći ćemo samo da je stanoviti shematizam kod sve trojice nužan biljeg ranog ortodoksnog opredjeljenja.*

614 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Predsjedništvo. *Protuzakonit postupak.* — Str. [1].

Prosvjed protiv odluke Upravnog odbora Republičkog fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti o uskraćivanju već odobrene dotacije za sufinanciranje *Hrvatskoga tjednika* (v. i 603).

615 **MATIJAŠEVIĆ, I.** *Sisak: veličanstvena smotra mladosti.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Izvještaj sa 11. sleta bratstva i jedinstva, održanog u Sisku u povodu 30. obljetnice revolucije, sa 13 000 mladića i djevojaka učesnika iz Hrvatske, Slovenije te Bosne i Hercegovine. Na priredbi je govorio pokrovitelj sleta, Vladimir Bakarić, član Izvršnog biroa Predsjedništva SKJ. — Ilustrirano prikazom sa sleta, snimio D. Smernić.

616 **MIMICA, Juraj.** *Državnost.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Split. — Valja se ostaviti *pustog trošenja i riječi i prostora i vremena* u dokazivanju neupitne hrvatske državnosti, i prijeći na konkretne zamisli i akcije za bolje sutra: jaku industriju, intezivniju poljoprivredu, novčanu stabilnost i dr.

617 **M. J.** *U Đakovu — pozitivno: sa sjednice Općinske konferencije SKH i SSRNH.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Sadrži i ulomak iz glavnog referata Općinskoga komiteta SKH u kome se pozitivno ocjenjuje rad Ogranka Matice hrvatske u Đakovu i glavni sadržaj rada: *njegovanje hrvatske kulturne baštine i održavanje nacionalne svijesti hrvatskog naroda.* — Ilustrirano.

618 **MRAVUNAC, Juraj.** *Kako je podignut spomenik Eugenu Kvaterniku u Rakovici?: izvorno svjedočanstvo.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz kulturne povijesti)
O akciji podizanja spomenika Eugenu Kvaterniku. Spomenik, što ga je izradio Meštrovićev učenik Marijan Matijević, uz velike je prepreke i sprečavanja otkriven 4. lipnja 1933. u Rakovici. Priredba otkrivanja spomenika pretvorila se u hrvatsku nacionalnu manifestaciju što je u vrijeme diktature bilo neuobičajeno. — Ilustrirano fotografijom otkrivanja spomenika Eugenu Kvaterniku u Rakovici 1933.

619 **MARDULJAŠ [i. e. MRDULJAŠ]**, Igor. *Thalia smrknuta lika: riječke glumišne bilješke.* — Str. 18. — (Kazalište)
Kroki jedne *od najtežih i po mnogo čemu najlošijih sezona Hrvatske drame* Narodnog kazališta *Ivan Zajc* u Rijeci u njenih 25 godina postojanja. Razlog su tome beskućništvo, loše financijsko stanje i repertoar sastavljen *da pod svaku cijenu privuče gledaoce.*

620 **ORAIĆ, Dubravka.** *Indija u Hrvatskoj.* — Str. 15. — (Književnost)
Pjesma.

621 **OSNOVNA škola »Marija i Lina« (Umag).** *Umag.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Reagiranje prosvjetnih radnika na tekst Nedjeljka Fabrija i Igora Mrduljaša (v. 75) u kojem *se na nedozvoljen način iznose netočne i neprovjerene činjenice* o pjevačkome školskom zboru, *o unitarističkim temeljima školstva na Bujštini*, te o slabim rezultatima školstva u pogledu *ucjepljenja* hrvatskoga jezika i hrvatske kulture među hrvatski narod u Bujštini.

622 **PRAKLIN, Petar.** *Slavonska banko, gdje su ti novci?* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Osvrt na stanje Komunalne banke i štedionice u Osijeku, koja je zbog restriktivnih mjera Narodne banke Jugoslavije, a želeći zadržati klijente i spasiti pojedina slavonska poduzeća, ostala bez novaca.

623 **PULJIZ, Marijan.** *Živi Radić*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: prof., Split. — Izrazito pohvalno o akciji podizanja nadgrobnog spomenika Stjepanu Radiću, te o potezu Zvonimira Kulundžića koji se odriče honorara za svoju knjigu *Živi Radić* u korist podizanja Radićeva spomenika. Čitatelj predlaže Matici hrvatskoj da se *angažira u rasturanju ove knjige*, makar preporukom svojim ograncima i čitateljima *Hrvatskoga tjednika*.

624 **RAKIĆ, Duško.** *Predsjedniku Saveza arhitekata Hrvatske: pismo arhitekta Duška Rakića*. — Str. 11. — (Odjeci)
Ostavka člana Predsjedništva Saveza arhitekata Hrvatske na članstvo u Savezu zbog držanja ovoga Saveza — njegovog pasivnog stava i neiskazane političke orijentacije u duhu odluka X. sjednice CK SKH na kongresu jugoslavenskih arhitekata u Sarajevu.

625 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: boravila elita hrvatskih skladatelja*. — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Bilješka o boravku uglednih hrvatskih glazbenika u Osijeku za vrijeme Annala komorne opere i baleta.

626 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: otišao Dragutin Savin*. — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o odlasku dirigenta, redatelja i scenografa HNK u Osijeku i direktora osječke opere na mjesto direktora opere HNK u Splitu.

627 **SLAVIČEK, Ivo.** *Poticaj stvaraocima i izvodiocima: po završetku Annala komorne opere i baleta u Osijeku*. — Str. 20. — (Glazba)
Osvrt na program i odvijanje Annala koji su *neizmjerni dobitak za kulturni život Osijeka (...) i važna priredba za svu Hrvatsku*.

628 **ŠIMIĆ, Jerko.** *Slavlje Splita i cijele Hrvatske: nakon šesnaest godina »Hajduk« izborio naslov prvaka*. — Str. 21. — (Sport)
Osvrt na *Hajdukov* uspjeh: to je *slavlje Splita i cijele Hrvatske*.

629 **ŠKARIĆ, Ivo; VULETIĆ, Branko.** *Vjera u čovjeka: djelo Petra Guberine*. — Str. 8. — (Portreti)
Prigodni članak o znanstvenom radu i znanstvenim uspjesima akademika Petra Guberine diljem svijeta. Guberina je znanstvena priznanja u svijetu dobio zahvaljujući pronalaženju i razvoju novih metoda u učenju stranih jezika (audiovizualno–globalnostrukturalna metoda) i rehabilitaciji sluha (verbotonalna metoda). Polazišta su Gebererininih metoda načela po kojima se *strani jezik mora učiti kao i materinski*: *sluhom, slušanjem, govorom, a ne pisanjem, čitanjem, učenjem artikulacije pojedinih glasova*. Guberina prilazi rješavanju problema gluhih jest načelo da *nema gluhih, postoje tek veći ili manji gubici sluha* koji se upotrebom specijalnih elektronsko–akustičkih aparata te rehabilitacijom rješavaju pronalaženjem optimalnih slušnih polja. Autori ističu i Guberininu pionirsku ulogu na području

moderne hrvatske stilistike, što mnogi znanstvenici prešućuju. Guberina je u svijetu iznimno cijenjen, nosilac je Legije časti, sve belgijske škole za rehabilitaciju sluha i govora uvode Guberinine metode, u Francuskoj je njegova metoda učenja stranih jezika propisana kao službena itd. S druge strane, za svoje znanstvene projekte, koji okupljaju stotine suradnika, u domovini ne može dobiti novčanu potporu, već se ti projekti financiraju novcem iz inozemstva; domaća zajednica ne financira u potpunosti ni redovitu nastavu na Katedri za fonetiku na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, koju je osnovao upravo Guberina. — Ilustrirano fotografijom Petra Guberine u razgovoru s belgijskom kraljicom, te preslikom plakata na kojem Sveučilište iz Columbusa (Ohio) najavljuje seminar o Guberininom verbotonalnom sustavu.

630 **ŠKRABALO, Ivo.** *Oproštaj s Hladnikom: »Maškarada«, po scenariju Vitomila Zupana, redatelj Boštjan Hladnik, proizvodnja »Viba–film« i »Kinematografi« — Zagreb.* — Str. 19. — (Film i televizija)

Kritika višekratno zabranjivanog filma u *osakaćenoj*, skraćenoj verziji. Ovaj je film Boštjana Hladnika, redatelja remek–djela *Ples na kiši, vjerojatno najgluplji i najjadniji film koji je ikada snimljen u Jugoslaviji.* — Ilustrirano, prikaz kadra iz filma s glumicom Vidom Jerman.

631 **ŠKUNCA, Adriana.** *Gračišće.* — Str. 15. — (Književnost)

Pjesma.

632 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Treće ljetne igre Narodne banke s radničkim novcem; umjesto restrikcija potrebna je nova emisija od 3000 do 5000 mlrd starih dinara.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Komentar i analiza *već uobičajenih* restriktivnih mjera Narodne banke u području kreditiranja. Dugogodišnja zabluda da preveliki krediti u privredi uzrokuju inflaciju, nelikvidnost i nestabilnost viška novca u prometu, i ove su godine potaknuli Narodnu banku na povlačenje novca, čime će se još više otežati ionako katastrofalno stanje privrede i zaposlenih u njoj. Autor rezultate te politike ilustrira na primjeru Zagreba u prethodnoj godini, zaključivši da je za sanaciju privrede i smanjenje nelikvidnosti umjesto restrikcija nužna emisija novca koju bi trebalo izvršiti na neke nove načine koje autor i predlaže. — Ilustrirano.

633 **T. L.** *Split: nagrade »Slobodne Dalmacije«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o nagradi za umjetnost, dobitnik arhitekt Ante Rožić.

634 **TARJANAC, Adam.** *Radić i selo.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Donji Miholjac. — U povodu pisma Stipe Vukovića (v. 502): čitatelj, *stari* i odani *radićevac* podržava Vukovićeve teze o

Radićevoj velikoj brizi za hrvatsko selo i hrvatskog seljaka. Spominjanje Radićevih zasluga za razvoj hrvatskoga sela prilika je da se problemima sela posveti više pažnje.

635 **TOMAŠKO, Drago.** *Jelačić.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Autor pozdravlja Kulundžićev članak (v. 412), i uopće, raspravu o djelu i povijesnome značenju bana Jelačića, a također i Kulundžićev prijedlog da se spomenik banu Jelačiću postavi na Rooseveltovom trgu, *bez obzira na sentiment i reminiscence još živućih starih Zagrepčana.* Autor se prisjeća da je spomenik skinut *na osnovu nečije peticije 1946. ili 1948. god. s vulgariziranom jednostranom motivacijom, da je Jelačić bio crnožuti general i tome slično.*

636 **TOMIĆ, S.** *Županja: u spomen S. Radiću.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Izvještaj sa proslave 100. obljetnice Radićeva rođenja uz prisustvo osamstotinjak građana iz Županje, lokalnih mjesta i sela iz susjedne Bosne. Govorio je Stjepan Dominiković, tajnik Ogranka Matice hrvatske u Županji.

637 **TROPČIĆ, Josip.** *Kakvi uvjeti — takva pjesma: lokalne radio–stanice.* — Str. 11. — (Odjeci)
Reagiranje direktora jedne lokalne radio–stanice na tekst objavljen u rubrici *Karte na stol* (v. 447). Autor nema namjeru poreći *loš ukus i nizak nivo emisija po željama slušalaca* u kojima se svira *komercijalni šund*, taj industrijski folklor *koji se sve više lansira kao »jugoslavenski« narodni melos* i zbog kojega se i ljudima zaposlenima na tim stanicama *diže kosa na glavi*, ali ti su ljudi prinuđeni lansirati *upravo taj glazbeni unitarizam* jer se moraju sami snaći u pogledu financiranja rada tih radio–stanica, odnosno svoje egzistencije. Autor smatra kako bi se lokalnim radio stanicama trebala osigurati jedna desetina iz radio–pretplate ili im omogućiti neki drugi vid *osigurane stabilne gospodarske osnove za rad.* Autor poziva HT da otvori raspravu o ovome pitanju.

638 **VASILJ, M[arko].** *Zadar: rasprava o »Zadarskoj reviji«.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Izvještaj o otvorenoj raspravi o jedinom časopisu *koji izlazi u nekada tako velikom središtu Hrvatske.* Glavne teme: prezentacija tema, izbor suradnika i jezik. Prihvaćena je ostavka glavnog urednika Dinka Foretića, za novoga je predložen Ivan Aralica. — Ilustrirano.

639 **VUKOVIĆ, Stipe.** *Šovinisti u SK.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Split. — Demanti tvrdnje Marina Čoke, predsjednika Ideološke komisije Općinske konferencije SKH, koji je pogreb Josipa Pupačića, kojemu je prisustvovao i čitatelj, proglasio *nacionalističkom manifestacijom.*

640 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Znaci ljeta...* — Str. 19. — (Film i televizija. Pogled iz naslonjača)

Nastavak kolumne o televiziji.

641 **Z[ENKO], F[ranjo].** *Novi naziv: zadnja godišnja skupština Jugoslavenskog udruženja za filozofiju: sjedište u Ljubljani, za predsjednika izabran dr Jerman.* — Str. 10. — (Filozofija)

Kritički osvrt na skupštinu jugoslavenskih filozofa održanu u Sarajevu gdje je ime udruženja promijenjeno u Savez filozofskih društava Jugoslavije. Kao delegati Hrvatskog filozofskog društva, u radu skupštine sudjelovali su Marijan Cipra, Branko Despot, Boris Kalin, Ante Pažanin, Zlatko Posavac i Franjo Zenko. Glavna se diskusija na skupštini vodila oko pitanja internacionalizacije izdanja beogradskoga časopisa *Filozofija*.

642 **ŽIGO, Bože V.** *U traganju: Borben Vladović, »Balkonski prostor«, Naprijed i Narodno sveučilište, Zagreb 1971.* — Str. 15. — (Književnost)

Osvrt na *svježu knjigu* suvremene poezije na koju se *može gledati sa simpatijama čak i u slučaju da vjera u njezine dosege izostane.* Vladovićevo se pjesništvo *napajalo na izvorima vizualnog i reističkoga pjesništva* o komu je teško govoriti, a da se ne pita o *mogućnostima takvoga pjesništva uopće.*

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 12* *Zagreb, 2. srpnja 1971.*

643 **ANONIM.** *Đakovo: Bunjevački Hrvati na Radićevoj proslavi.* — Str. 22. — (Ljetopis. Kratke vijesti)

Izvještaj s proslave 100. obljetnice rođenja Stjepana Radića, uz sudjelovanje kulturno–umjetničkog društva *Bunjevačko kolo* iz Subotice. Franjo Tuđman govorio je na temu *Stjepan Radić i hrvatska državnost*. Proslavu, održanu pred prepunom dvoranom, organizirao je đakovački Ogranak Matice hrvatske.

644 **ANONIM.** *O (ne)proporcionalnosti u rukovodećim i političkim strukturama.* — Str. 24. — (Karte na stol)

Sadrži i ulomak iz intervjua Mike Tripala za treći broj *Hrvatskoga gospodarskog glasnika* (v. 695): zašto Hrvati nisu u odgovarajućem postotku zastupljeni u članstvu SK?

645 **ANONIM.** *Osnovat će se ogranak u Ninu.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Flash–vijest o pokretanju inicijative za osnivanje Ogranka Matice hrvatske u Ninu.

646 **ANONIM.** *Ruma: kakva zaštita.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Foto vijest čitatelja iz Rume o lošem stanju zgrade nekadašnjeg franjevačkoga samostana i gimnazije. — Ilustrirano fotografijom zgrade.

647 **ANONIM.** *Tanjugovo otkriće.* — Str. 24. — (Karte na stol)

O izvještaju TANJUG–ova dopisnika za *Vjesnik* iz Železnog u Gradišću koji je vidio transparente na kojima su izražena neispunjena prava Gradišćanskih Hrvata i — Srba!

648 **ANONIM.** *Tutorstvo nad republikama i pokrajinama.* — Str. 24. — (Karte na stol)

O širokim ovlastima beogradske centrale Službe društvenog knjigovodstva koje zadiru u prava suvereniteta republika i pokrajina na samostalno organiziranje njihovih službi društvenoga knjigovodstva.

649 **ANONIM.** *Umag: izišla zbirka »Proljetni dani«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o kulturnim zbivanjima u Bujštini. Objavljena knjiga učeničkih radova *Proljetni dani* u kojoj su tiskani radovi učenika hrvatskih i talijanskih škola u Bujštini.

650 **ANONIM.** *Varaždin: »Barokne večeri«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Notica o programu *Varaždinskih baroknih večeri.*

651 **ANONIM.** *Zagreb: o investicijama u kulturi: odluke Kulturno–prosvjetnog vijeća Sabora.* — Str. 22. — (Ljetopis)
Osvrt na prihvaćeni prijedlog o *financiranju i izgradnji četiriju kapitalnih objekata hrvatske kulture.*

652 **A[LAPIĆ], M[ilivoj].** *Sisak: pet stotina radnika u Matici.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Flash–vijest o akciji masovnog učlanjenja radnika sisačke Rafinerije u Maticu hrvatsku. — Ilustrirano.

653 **BAGIĆ, J.** Josip. *Ustav.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Penz. p. pukovnik. — Čitatelj pozdravlja i podržava ustavne promjene *osobno kao građanin, te kao član SK i učesnik NOB*, jer promjene predstavljaju u suštini *ne samo sukob između starih i novih društvenih odnosa, nego i konačan obračun sa nazadnim snagama u svim sredinama i na svim nivoima.*

654 **BARIĆ, Ivan.** *Divlje svinje.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Reagiranje na kolumnu Vladimira Vukovića (v. 569) i na njegov *arogantni i sebe visoko cijeneći ton i stil.* Čitatelj u potpunosti podržava stavove Zvonimira Goloba i Branimira Donata (v. 403, 406; v. i 527).

655 **BATUŠIĆ, Nikola.** *Htijenja i ostvarenja: dvije knjige kazališnih kritika: Ćiro Čulić, »Kazališne večeri«; Augustin Stipčević, »Na otvorenoj pozornici«, izd. Matica hrvatska, Split, 1971.* — Str. 17. — (Kazalište)
Kritički prikaz: Čulićeva knjiga ima vrijednost samo kao podsjetnik, kao niz dokumenata o splitskom kazališnom životu, jer Čulić *nije kritik, on je izvjestitelj.* Stipčević je uglađeni kritičar, bez podrobnijih raščlambi, mjestimice površan, *suhi pratilac kazališnog čina, kome se prepušta, ne želeći ga podrediti sebi i svom nazoru.*

656 **B[AŽANT], V[ladimir].** *Bjelovar: tri dana u znaku »Lijepe naše...«.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Izvještaj s trodnevne proslave 80. obljetnice hrvatske himne. Jedan od suorganizatora proslave: Ogranak Matice hrvatske u Bjelovaru.

657 **BEŽAN, Ante.** *Gospić: pokretač kulturnih zbivanja.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj o iznimno uspješnoj djelatnosti Ogranka Matice hrvatske u Gospiću: predavanja (Ivo Frangeš, Ljudevit Jonke, Vladimir Filipović, Hrvoje Iveković, Miroslav Brandt, Zvonimir Kulundžić, Dubravko Jelčić i drugi); nakladništvo (ponovno pokretanje *Ličkoga kalendara*, nekolicina zbirki pjesama); akcije pokretanja i postavljanja spomen–ploča Juri Turiću, Josipu Draženoviću, Budi Budisavljeviću, Vjencelsavu Novaku, Miroslavu Kraljeviću; akcije za podizanje spomenika Anti Starčeviću; širenje izdanja Središnjice Matice hrvatske i prikupljanje još većeg broja članova Matice hrvatske.

658 **BLAŠKOVIĆ, V.** *Živo je sjećanje na Božidara Vančika: in memoriam*. — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Prva obljetnica smrti pravnika i prevoditelja na esperanto, predsjednika varaždinskog Ogranka Matice hrvatske.

659 **CEROVAC, Ivan.** *Kada nova bolnica u Zagrebu?* — Str. 3. — (Komentari)

Analiza i komentar stanja bolničkih kapaciteta i mogućnosti liječenja u Zagrebu. Autor iznosi brojne statističke podatke i izračune prema kojima u Zagrebu 1971. godine nedostaje 2255 kreveta. Autor planira kako će Zagreb do kraja stoljeća imati ukupno 1 000 000 stanovnika, što znači da bi tada grad trebao imati, uz normativ od 95 kreveta na 10 000 stanovnika, 9500 kreveta, odnosno da bi se u idućih 30 godina trebalo sagraditi nekoliko bolnica sa 6055 kreveta! Autor prilaže i kratki pregled započetih i prekinutih radova na novoj bolnici u južnom Zagrebu 1964/65, te planove za izgradnju nove bolnice iz 1971, koji već sada, *zbog nemara ili nesposobnosti onih koji bi trebali inicirati ili voditi gradnju nove bolnice* te zbog nedostatka financijskih sredstava, izgledaju neostvarivo.

660 **DANČEVIĆ, Luka.** *O jednom spomeniku na Jadranu...: Rendićev spomenik kap. Niki Dubokoviću treba vratiti na prvobitno mjesto!* — Str. 11. — (Obljetnica)

Prigodni članak u povodu skorašnje 60. obljetnice smrti velikoga hrvatskog pomorca, privrednika i političara Nike Dubokovića. Autor smatra kako je to dobra prilika da se vrati spomenik Niki Dubokoviću, rad velikoga hrvatskog kipara Ivana Rendića, što je nekoć stajao u jelšanskom parku. Uz poduži osvrt na Dubokovićev životni put, njegov politički i gospodarski rad na razvoju Jelse i otoka Hvara, autor zaključuje članak sa mišlju da *simbolika spomenika Dubokoviću još više dobiva na važnosti u ovom povijesnom razdoblju kada se konačno ostvaruje i čvrsto povezivanje Dalmacije i Istre s Hrvatskom, osnove čega je u teškim uvjetima svojega vremena kao viziju vidio ovaj veliki hrvatski rodoljub i za što se cijelog života borio.* — Bilješka uz tekst. — Ilustrirano reprodukcijom slike jelšanske škune *Kuzma* (1862) s hrvatskom zastavom na prednjem jarbolu.

661 **DONAT, Branimir.** *Vrtuljak dosade: vrti se karusel... na TV–ekranima: o Milanu Lentiću i kriterijima TV–Zagreb.* — Str. 18. — (Film i televizija)
Kritički prikaz diletantskog rada Milana Lentića na televiziji, a u povodu njegove emisije *Karusel.* — Ilustrirano, fotoportret Milana Lentića, slike Lade Kos, Relje Bašića i Josipa Marottija iz emisije *Karusel.*

662 **DRUŠTVO književnika Hrvatske.** Tajništvo. *Demanti Društva književnika Hrvatske.* — Str. 16. — (Jezik i književnost)
Demanti tvrdnje Marije Peakić da je pozdravila *Šimićeve susrete* u ime Društva književnika Hrvatske (v. 551), jer nije član ovoga Društva pa nije mogla ni dobiti ovlaštenje da pozdravi skup u ime DKH.

663 **ERPAČIĆ, Jozo.** *Sistem ili nešto drugo?: u povodu napisa »Pitanja o 'Oriovcu'«, objavljenoga u »HT–u«.* — Str. 9. — (Odjeci)
Radi se o napisu Srećka Lipovčana (v. 539). Autor se slaže s Lipovčanovim stavovima i objašnjava svoju ulogu u pripremi knjige o Oriovcu, iznoseći niz poteškoća i neugodnosti što ih je pretrpio pripremajući svoj dio ugovorenoga posla za ovu knjigu, te upozorava na bitne *razlike u sadržajima i koncepciji knjige »Oriovac«* i svoga rukopisa.

664 **FIAMENGO, Jakša.** *Split: što nude nakladnici.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o tek objavljenim knjigama Ogranka Matice hrvatske Split i Nakladnoga zavoda *Marko Marulić.*

665 **GAMULIN, Grgo...** [et al.]. *Sumorne slike: inicijativa Matice hrvatske: zaključci skupa o spomenicima kulture u SR Hrvatskoj.* — Str. 14–15. — (Spomenici)
Ostali zastupljeni autori: Zdenka Munk, Štefica Habunek–Morovac, Branko Lučić, Ivo Maroević. — Organizator skupa: Komisija Matice hrvatske za kulturne probleme Hrvatske. — Katastrofalno stanje spomenikâ na terenu uvjetovano je neuspješnošću zaštitne službe *uzrokovane kroničnom oskudicom materijalnih sredstava*, što je za posljedicu imalo i zaostajanje, te slab razvoj stručnoga kadra. Nadalje, prisutne su nepreciznosti u odnosima regionalnih službi i njihovim ulogama, itd. Posebno je teško stanje s dvorcima i starim utvrđenim gradovima (Istra, Kvarner, Sjeverna Hrvatska). Kompleksi starih urbanih jezgara i sakralne arhitekture su zapušteni, pokretni inventar (slike, oltari i sl.) nije u cijelosti niti evidentiran, što je slučaj i sa etnološkim spomenicima. Stoga Skup predlaže neke mjere poboljšanja takvoga stanja i poziva mjerodavna upravna i samoupravna tijela kao i cjelokupnu javnost neka se založe za uklanjanje problema i opasnosti za hrvatsku kulturnu baštinu. — Ilustrirano

fotografijama ruševina modruškog i slunjskoga staroga grada, janu-ševačkog dvorca iz 19. st., te solinskog amfiteatra i solinskih sarko-faga.

666 **[GOTOVAC, Vlado].** *Mjerila obnove.* — Str. [1].
Uvodnik: komentar progresivno–konzervativnih sukoba oko poli-tičko–ideološkoga koncepta budućnosti. Smisao je *Hrvatskoga tjed-nika* da sudjeluje *u pothvatima obnove socijalizma u nas i u svijetu*; *u kojima se obnavlja i Hrvatska*. HT *treba biti jedno od sredstava obnove, jedan od glasova koji je kritički potvrđuju. Taj program polazi od naše domovine, ali s ciljevima svih onih u jugoslavenskoj zajednici, koji obnovu prihvaćaju kao svoju, kao poštovanje svog vlatitog bića i bića drugih, kao naš rad za svijet, za njegovu sudbinu (...) Pothvati obnove pretpostavljaju demokraciju, a njena mjerila važenje stvarnih razloga*. Aktualne krize posljedice su konzervativ-nih, zastarjelih stavova, *još uvijek moćnih, još uvijek često jačih od dokaza i ravnodušnih prema njima*. Takvi stavovi preko raznih *neformalnih grupa* za pritisak, nastoje *pothvatima obnove postupno nametnuti griješnu svijest koja paralizira*, traže se pogreške koje se potom proglašavaju diverzijama, i tako *obnovu uvode u dramatične okolnosti, koje zahtijevaju radikalne administrativne intervencije*: *što bi suspendiralo svaku promjenu*. To su tzv. *opasnosti za socijalizam*, stara prokušana metoda kojom se zaustavlja napredak. Ali HT (i hrvatski narod) idu naprijed, prema novome, k obnovi, i pristaju na dogovor kao način razrješavanja konfliktnih situacija, kao način kojim čovjek čuva *i svoje dostojanstvo i svoju nadu istodobno*.

667 **GUŠIĆ, Branimir...** [et al.]. *Nin je u Hrvatskoj samo jedan: obnova ninskih spomenika mora postati nacionalnom zadaćom*. — Str. 12–13. — (Spomenici)
Priredio Srećko Lipovčan. — Razgovor s nekolicinom članova Od-bora za Nin, osnovanoga 1965. s ciljem da organizira rad *na obnovi bogatstva što ga, nad zemljom i pod zemljom čuva Nin, zasigurno jedan od najvažnijih spomenika hrvatske kulture i opstojnosti na ovome tlu*. U razgovoru o prvim koracima na ovome području, o dosad postignutim rezultatima na obnovi i konzervaciji spomenika, o planovima za budućnost, te napose o izuzetnim povijesno–umjet-ničkim, arhitektonskim i ostalim vrijednostima ninske spomeničke baštine, sudjelovali su osim Branimira Gušića i Cvito Fisković, Ante Maštrović, Miro Ćurko i Ljuban Burćul. — Ilustrirano panoramskim snimkama Nina i fotografijama važnijih ninskih spomenika.

668 **HOŠKO, Franjo Emanuel.** *Skotistička filozofija u Hrvatskoj: razgovor s dr. Franjom Emanuelom Hoškom: razgovori s istraži-vačima (4)*. — Str. 10. — (Filozofija)
Podnasl.: *Osam je autora zagrebačkog skotističkog kruga napisalo cijeli filozofijski sustav*. — Razgovor vodio Zlatko Posavac. —

Razgovor o ulozi i djelu skotističke filozofije u hrvatskoj filozofskoj baštini, o odnosu filozofije i teologije u sklopu te baštine, o filozofskoj tradiciji Zagreba, o autorovim otkrićima dosad nepoznatih hrvatskih filozofa i njihovih djela. — Ilustrirano, fotoportret Franje Emanuela Hoška.

669 **IVANKOVIĆ–VONTA, Zvonko.** *O hrvatskoj marki još jednom.* — Str. 9. — (Odjeci)

U povodu članka Vladimira Loknara (v. 415). Autor upozorava na odluku Hrvatskoga filatelističkog saveza koji je dvadesetak dana prije objavljivanja Loknarova članka donio odluku kojom pokreće *široku akciju oko izdavanja hrvatskih maraka*, kao još jednog izraz *nacionalnog i republičkog suvereniteta*. U osvrtu na Loknarove prijedloge, autor uočava neke slabosti, zaključujući kako ne postoje razlozi protiv obnavljanja tradicije, *s Loknarovim pogledima isključivo u našu duboku prošlost*, ali se ne zapaža ona bliža iz NOB–a i revolucije, te drugih značajnih hrvatskih tema poput mora, turizma i tome sličnoga, čime bi se pomoću maraka propagirala ljepota naše domovine i rezultati naše privrede.

670 **IVKOŠIĆ, Milan.** *Dojmovi iz Dubrovnika: razgovor o političkom i kulturnom trenutku.* — Str. 5. — (Gradovi)

Reportaža s intervjuima u kojima su sudjelovali Fani Muhoberac, direktorica Ljetnih igara, Feđa Šehović, hrvatski književnik, te nekolicina dubrovačkih studenata. Teme: programska orijentacija Ljetnih igara, kulturne prilike u Dubrovniku u kontekstu novonastalih političkih prilika, uloga Ogranka Matice hrvatske u kulturnom životu, dubrovačko–zagrebački kulturni odnosi, dubrovačko autonomaštvo danas, pokret hrvatskih sveučilištaraca u Dubrovniku.

671 **JATIĆ, Ž. M.** *Koprivnica: opravdana i neophodna akcija.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Notica o planovima Ogranka Matice hrvatske u Koprivnici: objavljivanje knjige *Prilog povijesti Koprivnice* Leonarda [Leandera] Brozovića; podizanje poprsja Mirku Viriusu u Đelekovcu. — Ilustrirano.

672 **KATIČIĆ, Radoslav.** *Matija Antun Relković i hrvatski književni jezik.* — Str. 16. — (Jezik i književnost. Hrvatski jezik)

Nastavak kolumne o jeziku (11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587). Još jednom o razvoju *štokavskoga* književnog jezika (v. 587), koji su stvorili *pučki pisci, većinom franjevci, i nešto isusovci* uporabom u franjevačkoj administraciji i u poučnoj crkvenoj književnosti. Iznimnu ulogu u razvoju štokavskoga književnoga jezika ima djelo Matije Antuna Reljkovića: (...) *u dvojemu on nagovještava njihov* [franjevaca i isusovaca] *prilog stvaranju modernog književnog jezika kod Hrvata*: *to su sekularizacija*, *potpuno posvjetovnjenje hrvatskoga štokavskog književnog jezika*, *koji se prije većinom upotrebljavao u crkvenim krugovima*; *i drugo*, *uključivanje u suvremene*

europske duhovne tokove, održavanje dodira s intelektualnim razvojem suvremene Europe. Autor naglašava kako Reljkovićev jezik zaslužuje temeljito proučavanje, *pravu monografsku obradbu.*

673 **KRAMARIĆ, Ivica.** *Jezik.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Kutina. — Čitatelj pozdravlja odluke Matice hrvatske, DHK i Hrvatskoga filološkog društva koji su Novosadski dogovor proglasili bespredmetnim, i navodi primjere unitarizacije hrvatskoga jezika u dokumentima kutinske lokalne vlasti. Predlaže da se u novom Ustavu jasno odrede obveze organa od javnog interesa koje će korespondirati hrvatskim književnim jezikom.

674 **KULUNDŽIĆ, Zvonimir.** *Poslušajmo narodno bilo...: odgovor navodnom Milanu Semegodi: herostrati ne mogu iz narodne svijesti izbrisati njegove velikane.* — Str. 8. — (Suprotstavljanja)
Polemičko reagiranje na članak navodnoga Milana Semegode (v. 689), nekog *anonimusa* koji se krije iza izmišljenog imena jer *nema ni minimalnog građanskog poštenja da pred svoga protivnika stane otvoreno i skreše mu u lice što ima kazati*, a ono što je i kazao jest *herostratska argumentacija* s pečatom *staljinističkog teksta, u kojemu argumente, u znanstvenoj diskusiji, nadoknađuju političke denuncijacije na bazi izvrtanja, montiranja, aluzija i običnih podvala, te vrijeđanja i minoriziranja protivnika, bez ikakvih etičkih cenzura.* Autor smatra i nastoji dokazati kako je *anonimus* sačinio falsificiranu Jelačićevu *biografijicu* od *samovoljno izabranih, irelevantnih elemenata, prešućujući one koji su za ovu diskusiju relevantni i bitni*, pa se na temelju takvih podataka i može zaključiti da je Jelačić smatrao uspjehom svoju vjernost bečkome dvoru i *larpurlartističko gušenje mađarske revolucije*, ali je hrvatski narod, nasreću, odavno drukčije shvatio njegovu pravu ulogu i značenje za hrvatsku povijest, opjevavši ga kao jednog od četiriju stupova svoje domovine i povijesti (uz kralja Tomislava, Zrinske i Frankopane, te Stjepana Radića). Jednostavno rečeno, Jelačić je jedan od najvećih i najsvjetlijih likova hrvatske povijesti.

675 **LALIĆ, Mladen.** *»Jedinstveno« tržište u službi monopola: u povodu ustavnih promjena: o jednom fetišu i njegovim propagatorima.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Komentar *jedinstvenog jugoslavenskog tržišta* kao fetišiziranog pojma i poligona za brojne deformacije, primjerice stvaranje monopolista. Autor navodi primjere Savezne direkcije za materijalne rezerve koja je velike poslove uvoza dodijeljivala većinom beogradskim poduzećima, koja su se na račun toga brzo pretvarala u gigantske monopoliste. Stoga su hrvatski interesi bili upereni protiv takvog iskorištavanja zajedničkoga tržišta; oni idu u pravcu otvorenog, jedinstvenoga tržišta samo kroz politiku *čistih računa* između poje-

dinih republika, uz njihovu, što veću ekonomsku samostalnost i slobodnu konkurenciju među radnim organizacijama.

676 **LIPOVČAN, S[rećko].** *Akademika Čubrilovića nauk(a): NIN–ovo pučko učilište.* — Str. 4. — (Politika i društvo)
Veoma oštro, polemičko reagiranje na izjave Vase Čubrilovića, srpskoga povjesničara i sudionika u sarajevskom atentatu. Radi se o intervjuu što ga je sa Čubrilovićem vodio urednik *NIN*–a (objavljeno u broju od 20. lipnja 1971). Autor kritizira i osporava brojne Čubrilovićeve tvrdnje, od kojih za ovu priliku izdvajamo samo jednu, onu o jezičnom karakteru srpsko–hvatskih sukoba: *naoko nevine diskusije o jeziku, vodile* [su], *u srpskohrvatskim zemljama, krvavim, verskim i nacionalnim obračunima*[!].

677 **MAREVIĆ, Mirko.** *Popis.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Metković. — U povodu rasprave o popisu stanovništva: čitatelj navodi propuste pri popisu stanovništva u općini Metković.

678 **M[ARINKOVIĆ], F[ranjo].** *Zagreb: likovni umjetnici za auto–cestu Zagreb — Split.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o djelatnosti Akcije *Umjetnici auto–cesti Zagreb — Split*. Dosad je sakupljeno tridesetak djela Kršinića, Price, Lackovića, Stančića, Bakića i drugih, a u planu su i tri izložbe poklonjenih djela.

679 **MARJANOVIĆ, Branko M.** *Nisam se umorio: govori veteran hrvatskog filma, dobitnik Nazorove nagrade za životno djelo.* — Str. 20. — (Nagrade)
Razgovor vodio Ivo Škrabalo. — Razgovor o filmskoj djelatnosti Branka Marjanovića, njegovim počecima, vrhuncima i sadašnjim projektima. Marjanović pripovijeda i o svojoj djelatnosti u *Hrvatskome slikopisu*, o snimanju borbi u Zagrebu 8. svibnja 1945, o tome kako je izmislio *Filmske novosti*, o svojim putovanjima i snimanjima prirodoslovnih filmova. — Ilustrirano: fotoportret Branka Marjanovića; fotografija sa snimanja *Zastava*; fotografija autora i njegova snimatelja Vlade Rostohara za vrijeme snimanja filma na Atlantiku; krišom snimljene fotografije borbe za Zagreb, 8. svibnja 1945.

680 **MARKUS, Zlatko.** *Hrvatska se sva veseli...: narodno slavlje u Splitu: fotoreportaža s Hajdukove promocije.* — Str. 24. — (Šport)

681 **MAROEVIĆ, Tonko.** *Vatra i vještina: izložba emajla Ede Murtića, Galerija Forum, Zagreb.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)
Kritički prikaz izložbe kojom se ne dovodi u pitanje osobitost Murtićeva stvaralaštva, no tom stvaralaštvu danas *ozbiljno nedostaju negdašnji zanosi*. — Ilustrirano fotografijama s otvaranja izložbe.

682 **MIJATOVIĆ, Anđelko.** *Kuća Zrinskih.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Čitatelj se slaže sa stavovima Jerka Šimića (v. 492) o kući Petra Zrinskog u Zagrebu, no dodatno pojašnjava pitanje vlasništva te kuće, kao i one Nikole Zrinskoga, s nekoliko povijesnih činjenica na temelju Buntakovih proučavanja.

683 **NOSIĆ, Cvjetko.** *Za narodna imena.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — *U borbi za čistoću hrvatskog jezika dodajmo i borbu za davanje narodnih vlastitih imena i oslovljavanja rodbine pravim hrvatskim nazivima.* Čitatelj spominje slučaj Istre kad je u nju stigla komisija mirovne konferencije, pa su se po cijeloj Istri skupljale stare matične knjige, *koje su ne samo svojim prezimenima, nego i vlastitim imenima dokazivale, da je Istra oduvijek hrvatska.*

684 **PANJKOTA, Ileana.** *Đački domovi — pastorčad.* — Str. 3. — (Komentari)

Komentar katastrofalnoga stanja đačkih domova i još katastrofalnijeg odnosa zajednice prema njima. *Nedostatak domskog prostora, nizak standard stanovanja, loša struktura odgojnog kadra, veliki materijalni izdaci roditelja i krajnja nebriga društva — prigovori su učenika u gotovo svim domovima u Zagrebu.*

685 **PAPIĆ, Radivoj.** *Čestita i divna pjesnička poruka.* — Str. 16. — (Jezik i književnost)

Sadrži i pjesmu: Radivoj Koparec: *Kruna hrvatska.* — Kratki osvrt na biografiju mladoga srpskog pjesnika Radivoja Kopareca, koji je u ratnom vihoru napisao pjesmu o hrvatskoj kruni, iznoseći *divan i objektivan pogled na hrvatskoga čovjeka u onim teškim i mučnim danima ratnih i ostalih kolopleta.*

686 **PASINOVIĆ, Antoaneta.** *Ipak se miče: u povodu istupa Savjeta radne zajednice Urbanističkog zavoda grada u Društvu arhitekata Zagreba.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Komentar i analiza stanja u zagrebačkom urbanizmu u povodu dokumenta *Urbanistička politika i problemi urbanističke djelatnosti u gradu.* Iako je prekasno stigao, ovaj dokument može potaknuti rješavanje zagrebačkih urbanističkih problema, rješenja kojih se mogu očekivati *stvarnim uočavanjem dugoročnih interesa grada kao cjeline*, izobrazbom kadrova i njihovim znanstvenim usavršavanjem, te kompletiranjem urbanističko–arhitektonskih i prostorno–planerskih kadrova.

687 **PEAKIĆ–ŽAJA, Marija.** *Prosvjed Marije Peakić–Žaja.* — Str. 16. — (Jezik i književnost)

U njenom je tekstu (v. 551) izostavljena rečenica: Autorica je ovoga napisa bila zamoljena od predsjednika Matice hrvatske, prof. dr. Ljudevita Jonkea, da u njegovo ime prenese skupu pozdrav Matice hrvatske i Društva književnika Hrvatske.

688 **SELEM, Petar.** *Vrijedan trud na tvrdim njivama: in memoriam: Tomislav Tanhofer — tragična sudbina u nacionalno nekonstituiranoj situaciji.* — Str. 17. — (Kazalište)
In memoriam s informativnim prikazom Tanhoferove redateljsko–teatrološke djelatnosti. — Ilustrirano, fotografija Tomislava Tanhofera.

689 **SEMEGODA, Milan.** *Patriotizam bana Jelačića u ocjeni Zvonimira Kulundžića.* — Str. 8. — (Suprotstavljanja)
Polemičko reagiranje na članak Zvonimira Kulundžića (v. 412). Tumačeći iz marksističkoga historiografskog obzorja Jelačićevu biografiju i životnu djelatnost, autor zaključuje da je Jelačić reakcionar i da je spomeniku banu Jelačiću i dalje mjesto u Gliptoteci.

690 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: odziv apelu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)
Vijest o odluci Ogranka Matice hrvatske u Osijeku koji se odaziva apelu hrvatskoj javnosti, upućenom od uredništva edicije *Pet stoljeća hrvatske književnosti* (v. 560). Ogranak je od dijela članarine 2900 svojih članova odvojio sredstva upućujući ih kao pomoć za daljnje izdavanje ove edicije.

691 **STRČIĆ, Petar.** *Prva na Kvarneru: o stotoj obljetnici osnivanja »Hrvatske čitaonice« u Vrbniku.* — Str. 11. — (Obljetnica)
Prigodni članak o djelatnosti čitaonice, s posebnim naglascima na njenu manje poznatu gospodarsku ulogu u životu istarskih Hrvata.

692 **SUŠAC, Gojko.** *Dvije pjesme.* — Str. 16. — (Jezik i književnost)
Sadržaj: *Plod i gubitak; Svjetiljka.*

693 **Š[ERCAR], T[vrtko].** *Zagreb: srednjoškolske nagrade.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Vijest o tradicionalnim nagradama koje je srednjoškolskim učenicima za njihove radove na temu književnog i društveno–političkog značenja *Judite* i Zrinsko–frankopanske urote, dodijelio žiri Matice hrvatske u sastavu: Jakša Ravlić, Vlado Gotovac, Miroslav Vaupotić.

694 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Razlike u interesima.* — Str. 3. — (Komentari)
Komentar srpskih i hrvatskih interesa u pogledu deviznoga režima i organizacije banaka, prenesenih iz beogradskoga tiska.

695 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Hrvatska na pragu punog prosperiteta.* — Str. 6–7. — (Gospodarstvo)

Osvrt na treći broj *Hrvatskoga gospodarskog glasnika*. Autor donosi opširni prikaz intervjua s Mikom Tripalom u kome Tripalo iznosi svoje stavove o aktualnim gospodarskim pitanjima. Glavni momenti: izrada ekonomskih koncepcija za svaku republiku posebno, imajući u vidu specifične vitalne interese svake republike kao preduvjet razvoja Jugoslavije; sprečavanje paralelnih kapaciteta kojih neće biti mnogo ako svatko plaća svoje promašaje; koncentraciju financijskoga kapitala spriječiti izmjenom politike emisije te federalizacijom banaka; razvitak Hrvatske i problem ekonomske emigracije rješavati vlastitim devizama; regulirati sistem ekonomskih odnosa s inozemstvom, promijeniti kadrovsku strukturu u mikro i makro političko–gospodarskim organizacijama.

696 **TURK, Hinko.** *Kuda idu sredstva štediša: štedni ulozi građana mogu postati važan čimbenik gospodarskog razvitka.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Komentar i analiza potrošnje viška sredstava, nužnosti i mogućnosti ulaganja u privredu. Stanovništvo višak sredstava troši na mrtve investicije (opremanje stana, kupnja automobila, gradnja vikendice i tome slično) ili kupovinu deviza. Istodobno, privreda traži novac i dobiva ga u svijetu, ali uz vrlo nepovolje uvjete, dok stanovništvo dakle, sa stanovišta narodnoga gospodarstva, *neracionalno ulaže znatna sredstva*. Stoga se autoru kao najlogičniji zaključak nameće nužnost individualnog ulaganja u privredu, pa u sklopu toga predlaže mogućnosti i načine takva ulaganja.

697 **T. Ž.** *Primiče se Kvaternikova obljetnica.* — Str. 22. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Notica o organizaciji velikoga narodnog zbora i skupa povjesničara iz zemlje i inozemstva na temu Rakovičke bune, a u povodu 100. obljetnice njena izbijanja. Skup povjesničara iz zemlje i svijeta ima za cilj revalorizaciju rakovičkih događaja unutar hrvatske povijesti, te objavljivanje dosad nepoznatih podataka i dokumenata iz arhiva zemalja u kojima je Eugen Kvaternik kao *izgnanik i neslužbeni diplomat odlučno zastupao pravednu stvar Hrvatske*. Organizatori skupa: Matica hrvatska, Povijesno društvo Hrvatske i Društvo književnika Hrvatske.

698 **VASILJ, M[arko].** *Zadar: slavlje u Bibinju.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Izvještaj s osnivanja Povjereništva zadarske Matice hrvatske.

699 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Zwei glatt, drei verkehrt...* — Str. 18 — (Film i televizija. Pogled iz naslonjača)

Nastavak kolumne o televiziji.

700 **Z. G.** *Divlje svinje.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Čitatelj reagira na *suviše oštra* pisanja Zvonimira Goloba i Ljubomira Đurića o tv–seriji *Kuda idu divlje svinje* (v. 527, 601; v. i 403, 406)

701 **ŽIGIĆ, Vladimir.** *Trobojnica na reveru.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: predsjednik OK SSRN–a Županja. — Demanti tvrdnji i opisa događaja iz pisma Ivana Abramovića (v. 456).

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 13* *Zagreb, 9. srpnja 1971.*

702 **ANONIM.** *Boja i ličioci.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na događaj u Splitu gdje je za potrebe Splitskoga festivala zabavne glazbe scenograf postavio pozornicu koja je sadržavala *tri nacionalne hrvatske boje.* Neposredno prije početka festivala, *netko* je promijenio scenografiju.

703 **ANONIM.** *Čakovački biser: o (polu)pismenosti još jednom.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Direktor Novinsko–informativnog poduzeća Međimurje [Žika Đorđević], koji je ujedno i glavni urednik istoimenoga lista, ima završenu samo osnovnu školu!

704 **ANONIM.** *I Narodnoj banci SFRJ.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Da li banka želi što poduzimati, i što po pitanju nelikvidnosti?

705 **ANONIM.** *JAT–u.* — Str. 23. — (Karte na stol. Pitanja)
O prijevoznoj politici JAT–a u korist jedne i na štetu druge skupine putnika.

706 **ANONIM.** *Kostanjevica: likovna izložba bunjevačkih žena.* — Str. 22. — (Ljetopis. Kratke vijesti)
Vijest o otvorenju izložbe *Umjetnost tavankutskih žena* na kojoj su izloženi radovi u tehnici slame i ulja *bunjevačkih Hrvatica iz Tavankuta (blizu Subotice).*

707 **ANONIM.** *Natječaj (ne samo) na osječki način.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Zašto je natječaj za radna mjesta odgajatelja u osječkom vrtiću raspisan samo u beogradskoj *Politici* i *Školskim novinama*? Što je s ostalim dnevnim tiskom u Hrvatskoj?

708 **ANONIM.** *O egoizmu.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na pisanje *Ekonomske politike* (Beograd, 28. lipnja 1971) koja komentirajući izjavu Jakova Sirotkovića, potpredsjednika SIV–a, sugerira kako su Zagreb i Hrvati *egoisti i da svoje pojedinačne interese pretpostavljaju općim i zajedničkim interesima*, premda je, primjerice, Zagreb federaciji iz svojih prihoda 1969. dao 61% tih prihoda.

709 **ANONIM.** *Objašnjenje promjena.* — Str. [1].
Prvi uvodnik novog uredništva. Novi glavni urednik i smanjeni broj članova redakcije nisu rezultat nesporazuma među dosadašnjim urednicima, nego činjenica koja predstavlja pridržavanje dogovora s Upravnim odborom Matice hrvatske da mandat uredništva koje je pokrenulo list traje tri mjeseca, a potom, *s prikupljanjem iskustava u konsolidaciji lista*, dogovoreno je da se sastavi novo, konačno uredništvo. Novo uredništvo ostaje na strani temeljnih ciljeva i načela rada Matice hrvatske kao izdavača lista, ali *promjene izvršene u uredništvu možda neće ostati bez posljedica u listu*. HT će podržavati kritičnost, nastojati pridonijeti *određivanju horizonata i vrijednosti suvremene hrvatske kulture, njenih odnosa s drugim kulturama naših naroda, njenog mjesta i njene uloge među njima*. HT će pokušavati raditi na razrješavanju *dramatičnih pitanja* moderne Hrvatske: *od radnika u inozemstvu do prostornog plana Hrvatske, od deviznog i vanjskotrgovinskog sustava do cestovne integracije, od voluntarizma u mnogim političkim pothvatima do proizvoljnosti sa stranačkim mentalitetom u mjerilima i akcijama u kulturi*. HT će pomagati one koji osjećaju i prihvaćaju novo doba sa promjenama koje unose moderni duh *u cijeli naš život, u sve naše pothvate*. Sadašnje su hrvatske prilike *bogate šansama, bogate i opasnostima*, u njima se živi burno, *a neizvjesnost tog života plaši konzervativce svih vrsta*. Zato oni traže smirivanje, spokojne prilike, provjereni red, red prošlosti *koji znači likvidaciju novog*, a Hrvatska ne smije popustiti takvim nostalgičnim pozivima ako hoće napredovati, što znači da rješenja treba naći *u novom redu stvari, novim mjerilima i novim vrijednostima*.

710 **ANONIM.** *Opširan program priredbi: DKH za 30. obljetnicu ustanka.* — Str. 10. — (Književnost i jezik)
Notica s programom književnih priredaba.

711 **ANONIM.** *Uvoz nije bio potreban.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Odgovor iz karlovačke tvornice *Kordun* na pitanje *Hrvatskoga tjednika* je li bio potreban uvoz austrijskoga pribora za jelo na hrvatsko tržište kad ova tvornica može zadovoljiti potrebe hrvatskih potrošača za ovom vrstom robe (v. 339).

712 **BARILOVIĆ, Artur.** *Dotacija.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb, Podsused. — Čitatelj ogorčen odlukom o ukidanju dotacija *Hrvatskome tjedniku* (v. 603) traži od *Hrvatskoga tjednika*, ako je moguće saznati, *koji časopisi i kakove dotacije primaju, jer primaju novac od svih nas*.

713 **BECK–DVORAK Maja...** [et. al.]. *Radna emigracija i duševno zdravlje naroda.* — Str. 4 — (Socijalna politika)

Priredio Kolja Jović. — Razgovor sa stručnjacima iz neuropsihijatrije, psihoterapije i mentalne higijene o problemu radne emigracije kao jednom od najvažnijih hrvatskih nacionalnih problema i o posljedicama koje odlazak na rad u inozemstvo ostavlja u *psihi ljudi, u strukturi obitelji, u odnosima roditelja i djece.* Ostali sudionici razgovora: Sergije Dogan, Mladen Berghofer, Nenad Bohaček, Đurđica Gajer, Pavao Brajša, Milica Vlatković–Prpić, Gordana Lerotić, Branko Poljak, Nikola Jović. — Ilustrirano fotoportretom Nikole Jovića.

714 **BELAN, Branko.** *Prije početka Trećeg svjetskog rata: priča »Hrvatskog tjednika«.* — Str. 15. — (Književnost)

715 **BERETIN, Mate.** *Pismo književnika Mate Beretina.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Pohvalno o pisanju *Hrvatskoga tjednika.* Čitatelj–književnik smatra kako su naročito uspjeli rubrika *Karte na stol* i članci Franje Tuđmana.

716 **B[ERKOVIĆ], Z[vonimir].** *Mladen Raukar: o mističnoj ženidbi slike i glazbe.* — Str. 18. — (Televizija)

Razgovor s Mladenom Raukarom o njegovim raznolikim djelatnostima i zanimanjima, posebice o njegovoj trenutnoj, glavnoj preokupaciji — operi pisanoj isključivo za televiziju, na što su ga potaknuli tekstovi Augusta Šenoe. — Ilustrirano fotoportretom Mladena Raukara i snimkom scene iz *Kugine kuće* Augusta Šenoe.

717 **BIČANIĆ, Nikola.** *Bijeg iz Like: što o ličkoj seobi kaže statistika.* — Str. 3. — (Komentari)

Komentar i analiza migracija iz Like. Posljednjih dvadeset godina stopa apsolutnoga pada stanovništva iznosi 7, 5%! Najviše stanovnika odlazi iz ličkih sela. Nestimulativan rad na selu, politika oporezivanja seljaka te proces industrijalizacije koji je u poslijeratnim godinama doveo *do nesmišljenog i neopravdanog napuštanja poljoprivrede*, rezultirali su time da je u ličkim selima ostalo još nešto staraca koji prepušteni *sami sebi i u svojoj začahurenosti čekaju još samo da umru na vlastitim ognjištima.* Istodobno, nerentabilna, neproduktivna i diktirana industrijalizacija dovela je vremenom do zatvaranja ili stagniranja privrednih organizacija što je također potaknulo migracije. Budući da procjene stručnjaka govore kako se stanje u Lici neće uskoro popraviti, slijede nove migracije, upravo *bijeg iz Like*, bude li još uopće ikoga za bježanje!

718 **BUČAN, Daniel.** *Neiskorišteno izvorište snage: snaga leži u Istri samoj.* — Str. 5. — (Domovina)

Kratki ogled o revitalizaciji Istre i promjeni odnosa Hrvatske prema njoj. Teška gospodarska i društvena situacija Istre posljedica je

stoljetne autarkičnosti Istre. Razbijanjem te autarkičnosti došlo je do odumiranja, posebice unutrašnje Istre. Stoga revitalizacija Istre mora počivati na osuvremenjivanju života njenih stanovnika. Taj se proces mora provesti preko njenog središta Rijeke u čemu je i paradoksalnost istarskog položaja kao hrvatske zemlje: zidom Učke odvojena je od Rijeke i otvorena Trstu. Stoga autor kao tri najvažnija zadatka u oživljavanju i modernizaciji Istre vidi u izgradnji tunela kroz Učku, u povezivanju s Rijekom i u promijenjenom stavu Hrvatske prema Istri, ne prema Istri kao *sirotici* već prema Istri kao izvorištu svoje snage. Dakle, ne više formula *Hrvatska za Istru*, nego *Istra za Hrvatsku.*

719 **BUŠIĆ, Bruno.** *Rasudbe kosovske: s plenarnog zasjedanja CK SK Kosovo.* — Str. 8. — (Odjeci)

Opširan prikaz žučne, dramatske, ali i plodonosne rasprave na plenarnom zasjedanju CK SK Kosova u svezi *popisa pučanstva, zapošljavanja i migracija, daljnjeg gospodarskog razvoja i prestrukturiranja pokrajinskih organa unutar općeg ustavnog prestrukturiranja Jugoslavije.* — Bilješke na kraju teksta. — Ilustrirano.

720 **CEROVAC, Ivan.** *Zašto bez jedinstvenog fonda za ceste?: četiri fonda, trinaest poduzeća i — loše ceste!* — Str. 3. — (Komentari)

Komentar lošega stanja u sektoru održavanja i modernizacije postojećih hrvatskih cesta, stanja nastalog zbog novčanih neprilika, loše organizacije, razjedinjenosti i sukoba interesa regionalnih fondova zaduženih za taj sektor, te zbog prevelikoga broja poduzeća što se bave poslom uzdržavnja, popravljanja i modernizacije cesta.

721 **CEROVAC, Ivan.** *Tragom anonimnog pisma...: istina o »Industrogradnji«.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Reportaža o građevnom poduzeću *Industrogradnja*, jednom od najvećih u Hrvatskoj, nastala tragom anonimnoga pisma u kojem se glavni direktor i njegovi suradnici optužuju za makinacije, pljačku i nebrigu u zaštiti pri radu, što je rezultiralo većim brojem smrtnih slučajeva. Prema autorovim istraživanjima stvari stoje sasvim drukčije. *Industrogradnja* gospodarski i novčano izvrsno stoji, posluje s dobitkom, ugovara i obavlja poslove kod kuće i u inozemstvu (Njemačka!), posvećuje punu pažnju rješavanju stambenih pitanja, sigurnosti i rekreaciji radnika, ulaže u novu tehnologiju, a *glavni krivac* za najveće njene uspjehe jest generalni direktor Mate Čop. — Ilustrirano, tabela završnih računa *Industrogradnje* 1967–1970.

722 **DONAT, Branimir.** *Fantastični prostor: Višnja Stahuljak: »Vrijeme koje ne može prestati«, Zora, Zagreb 1970.* — Str. 11. — (Nove knjige)

Kritički prikaz romana Višnje Stahuljak, njene dosad najbolje objavljene knjige. Autor smatra kako su ranije knjige ove spisateljice bile

jednoznačne u svojim promašajima, dok ovaj roman, iako sporne vrijednosti, osvaja jedan zapušteni prostor književnosti *koja se hrani imaginativnim i imaginativno stvara*. Prema autoru, ovaj se roman uklapa *u jedan zaboravljeni tok tradicije hrvatske proze*, tematski se podudarajući *sa svijetom poznatim iz djela Ksavera Šandora Đalskog*. — Ilustrirano fotoportretom autorice.

723 **DONAT, Branimir...** [et. al.]. *Velikodržavna ideologija na (ne)djelu: u povodu knjige Dragoljuba Pavlovića: »Starija jugoslovenska književnost«*. — Str. 14. — (Književnost)

Sadržaj: Branimir Donat: *Rabota koja se nastavlja iz naraštaja u naraštaj*. Miroslav Vaupotić: *Pavle Popović redivivus*. Dubravko Jelčić: *Međunacionalne smutnje pod maskom jedinstva*. Rafo Bogišić: *Motivi koji spadaju isključivo u područje politike*. Vlatko Pavletić: *Dok su krađa i prekrađa činjenice, sve ostalo su prazne riječi*. — Anketa u povodu objavljivanja sveučilišnog udžbenika *Starija jugoslovenska književnost* Dragoljuba Pavlovića (za štampu priredio Miroslav Pantić, Naučna knjiga, Beograd 1971). Sudionici ankete naglašavaju neknjiževni i neznanstveni karakter ove knjige u kojoj se na neviđen, ali već dobro poznat način à *la* Pavle Popović, starija hrvatska književna baština, posebice dubrovačka književnost, uvrštava u srpsku književnu baštinu. Ova se knjiga tiče politike, a teza o srpskom karakteru dubrovačke književnosti provlači se već naraštajima bez efikasnih odgovora iz hrvatskih znanstvenih i političkih krugova. — Ilustrirano.

724 **DUKIĆ, Danijel.** *Prijestolnica?* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — O riječi *prijestolnica* koja nema *neutralno značenje, kao »glavni grad« ili »metropola«, zato što je izvedena od riječi prijestolje* što upućuje na monarh(izam). Ta riječ nema u Hrvatskoj nikakve tradicije, te se ne bi smjelo dovoditi je u vezu sa Zagrebom.

725 **DULČIĆ, Pere.** *Maslina na putu*. — Str. 15. — (Književnost)

Pjesma.

726 **FILIPAN, Božena.** *Antunu i Ivanu Kukuljeviću: izgradnja spomen–škole u Varaždinskim Toplicama*. — Str. 22. — (Ljetopis. U spomen)

Uz osvrt na neke manje poznate detalje iz života Antuna Kukuljevića, autorica iznosi prijedloge za program proslavâ 200. obljetnice rođenja Antuna Kukuljevića i 160. obljetnice rođenja Ivana Kukuljevića, proslava koje će se održati za u Varaždinu 1976, te, između ostaloga, predlaže i izgradnju spomen–škole u Varaždinskim Toplicama.

727 **FILIPIĆ–IVEZIĆ, Ljubica.** *Duhovna Učka veća od fizičke: što je učinjeno za potvrđivanje nacionalnog bića u Istri?* — Str. 5. — (Domovina)

Autoričina iskustva, razmišljanja i upozorenja o stanju nacionalnoga bića Hrvata u Istri, posebice u odgoju i naobrazbi gdje vladaju *nebriga, zapuštenost i slaba nastava*. Posljedice povijesne denacionalizacije istarskih Hrvata duboko su prisutne u hrvatskim školama u Istri, gdje ne samo da je zanemaren nacionalni odgoj nego i sama hrvatska škola, jer roditelji zbog niza privilegija i besplatnog školovanja djecu radije šalju u talijanske škole. — Ilustrirano.

728 **GLOSATOR.** *Budućnost je već počela: politički obzor.* — Str. 3. — (Komentari)

Komentar mlakih reakcija u medijima na izglasavanje 23 ustavna amandmana 30. lipnja 1971, čime je rođena nova federacija, i komentar značenja toga čina po Hrvatsku. Ovim je činom dobivena bitka protiv unitarista ali ne i rat. Komentator predviđa mjesece burnoga političkog života, prije svega unutar samih republika, gdje će se desiti *velike personalne promjene na svim položajima i razinama*. Sada će se, nakon stjecanja atributa državnosti morati steći vlastita, pojedinačna *svijest o suverenosti svoga naroda i svoje republike, mentalno usvojiti suverenost kao skup prava i odgovornosti za oblikovanje vlastite sudbine*. O tome ovisi budućnost ustavnih amandmana u praksi, budućnost Hrvatske.

729 **GOTOVAC, Vlado.** *Profesionalac.* — Str. 9. — (Odjeci)

Polemičko reagiranje na bilješku Žarka Božića objavljenu u *Večernjim novostima*, Zagreb, 2. jula 1971, str. 4, i osvrt na članak Zdravka Židovca objavljen u *Vjesniku*, 4. srpnja 1971, str. 3. Božić je napisao da *Hrvatski tjednik* izborom Bakarićeva čuvenog uzvika *Marš napolje!* izrečenoga prigodom govora u Sisku, *očito ismijava ključne stavove iz govora dr Vladimira Bakarića*. Gotovac odgovara da *Hrvatskome tjedniku* nije ni na kraj pameti da se smije takvom uzviku, *jer naš smisao za humor nije tako pervertiran*, već predstavlja *dramatično iznenađenje*, jer Bakarićev uzvik odbija svaku mogućnost dijaloga i rasprave. Božićeva su nastojanja, kako je dobro primjetio i Židovec, diskvalifikatorska, spletkarska, jednom rječju konzervativna: *Iz strasne, iz fanatične mržnje prema Hrvatskoj nastalo je u nas jedno zanimanje, koje drugi narodi nemaju: lovci i konstruktori političkih pogrešaka u njoj*. Zato Gotovac i pridijeva sarkastično intoniran termin *profesionalac* Žarku Božiću.

730 **GOTOVAC, Vlado.** *Bilješka o Josipu Pupačiću.* — Str. 10. — (Književnost i jezik)

Pjesma.

731 **HANZLOVSKY, Mladen.** *Nezapaljiva briga o zapaljivim filmskim vrpcama: bez vlastite kinoteke nećemo sačuvati dokumente naše filmske prošlosti.* — Str. 17. — (Film)

Članak o olako rasipanom filmskom blagu nastalom u sklopu propagandno–filmskog odsjeka Škole za narodno zdravlje, poznatije pod imenom Higijenski zavod, škole koju je ustrojio Andrija Štampar. Ovaj je odsjek u vremenu od 1930. do 1940. bio *najjače filmsko središte u Jugoslaviji*. Autor kroz povijesni prikaz nastanka i sudbine velikoga broja filmova snimljenih za ovaj odsjek, prati i povijest njihova rasipanja, ukazujući kako je glavno pitanje proizašlo iz njegovih proučavanja ono koje se tiče Hrvatske kinoteke: *zašto nemamo Hrvatske kinoteke?* Autor smatra da postoje samo dva razloga zbog kojih neki narod nema *svoje kinoteke*: *ili nema za nju filmova, ili razumijevanja, kulturne samosvijesti. Na žalost, mi mnogo više nemamo ovog potonjeg.* — Ilustrirano preslikom plakata *Apolo kina*.

732 **HUTOVSKI, S. M.** *Jelačić*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Lopatinec kod Čakovca. — U povodu članka Zvonimira Kulundžića (v. 412) čije stavove čitatelj u potpunosti podržava i predlaže Matici hrvatskoj osnivanje Odbora za podizanje spomenika. Čitatelj donosi i ulomke iz članaka objavljenih u *Branislavu* i ulomke iz tekstova Petra Petrovića Njegoša o političkim prilikama četrdesetih godina 19. stoljeća vezanim uz djelovanje bana Jelačića.

733 **I. D.** *Kutina: Miroslav Šutej predsjednik novoosnovanog ogranka*. — Str. 23. — (Matica hrvatska. Novi ogranci)
Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske Kutina, održane 26. lipnja 1971. Na skupštini, pred oko 400 gostiju govorili su Mijo Hlad, te Hrvoje Iveković, Ljudevit Jonke i Zvonimir Komarica u ime Središnjice Matice hrvatske.

734 **JURIĆ, Ivo.** *Metković: proslava Radićeva rođenja*. — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Notica o programu proslave.

735 **KOMARICA, Zvonimir.** *Martirij hrvatske lijeve inteligencije: u povodu 30. obljetnice ustanka naroda Hrvatske: kronika o Kerestincu*. — Str. 12–13. — (Obljetnica)
Prigodna kronika o uvjetima života zatočenika u ranobaroknom dvorcu obitelji Erdődy u Kerestincu, *logoru za internirane komuniste, židovske advokate i četnike–jugoslavene, kako su to nazivali ustaše*. U prvom dijelu ove kronike autor, koji je i sam uhićen i dopremljen u Kerestinec s drugom grupom uhićenika, raščlanjuje glavne uzroke predaje komunista–interniraca ustaškoj vlasti od strane vlasti Banovine Hrvatske, predočuje liste uhićenika dopremljenih u Kerestinec u proljetnim mjesecima 1941, te opisuje teške uvjete života uhićenika u prvim mjesecima zatočenja, koji su se pogoršali nakon napada Hitlera na Sovjetski Savez. Krajem lipnja zatvor je posjetio Božo Cerovski, šef Ustaškog redarstvenog povjereništva koji

je u mitrovačkoj kaznionici jedno vrijeme tamnovao zajedno s Otokarom Keršovanijem. — Sadrži i pismo Josipa Rendića upućeno roditeljima. — Bilješke uz tekst. — Ilustrirano fotografijama dvorca Kerestinec, preslikom stranice urudžbenog zapisnika o komunistima–internircima sa zagrebačke policije i preslikom autografa Josipa Rendića, te njegovim fotoportretom.

736 **KONJEVIĆ, Mile.** *Jelačić.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Slavonski Brod. — *U povodu diskusije koja se na stranicama HT–a vodi o spomeniku bana Jelačića*, čitatelj povoljno vrednuje Jelačićevu ulogu u širem kontekstu hrvatsko–mađarskih odnosa.

737 **LIOVIĆ, Ivan.** *Osijek — Zagreb: prometna integracija Hrvatske: za najkraće prometno povezivanje sa slavonsko–baranjskom regijom.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Analiza postojećih prometnih veza Zagreba s Osijekom i prijedlog nove dvotračne poluautoceste s kojom bi se sadašnja najkraća veza Zagreba s Osijekom skratila za 50 kilometara. Autor je svjestan da takva akcija može uspjeti samo ako dobije općehrvatski karakter, poput tunela kroz Učku i autoceste Zagreb — Split. Zato je bitno da narod Slavonije i Baranje masovnim upisom zajma za ove akcije *što više zaduži ostale hrvatske krajeve.* — Ilustrirano.

738 **MACAN, Trpimir.** *Gdje je poginuo hrvatski kralj Petar?* — Str. 9. — (Odjeci)
Prikaz tiskanoga predavanja *Peturgoz ili Patur Gozdia: jedna povijesna topografsko–toponomastička zagonetka ili ne?!* Stjepana Antoljaka (bibl. *Predavanja*, književnost. 1, Povijesno društvo Hrvatske u Zadru, Zadar, 1971, 29 str.). Antoljak je svoje predavanje pripremio *u povodu polemike o mjestu smrti posljednjega hrvatskog narodnog kralja, Petra, potkraj 11. st., a osobito s obzirom na mišljenje S. Gunjače koji bitku Hrvata i Ugara smješta na Moseć*, dok Antoljaka proučavanje vodi do suda *u prilog tradicionalnog mišljenja da je riječ o Petrovoj gori.* — Ilustrirano, reprodukcija slike *Smrt Petra Svačića* Otona Ivekovića.

739 **MARKUS, Zlatko.** *Nima Splita do Splita: »Lakše je u gorici uhvatiti vuka neg' u Splitu pobijedit' Hajduka«.* — Str. 20–21. — (Sport)
Reportaža u povodu splitskoga slavlja u povodu *Hajdukova* osvajanja nogometnoga prvenstva Jugoslavije. — Sadrži i intervjue s trenerom *Hajduka* Slavkom Lušticom, te nogometašima Ivicom Hlevnjakom i Ivanom Pavlicom. — Ilustrirano fotografijama intervjuiranih nogometaša i navijačkoga slavlja u Splitu.

740 **MAROEVIĆ, Tonko.** *Bunker figuracije: izložba u ateljeu »Biafra«.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)
Kritički prikaz izložbe kiparskih i slikarskih radova grupe *Biafra* (Ratko Perić, Stanko Jančić, Stjepan Gračan, Mirko Vuco, Ivan Lesiak, Rudolf Labaš, Ratko Janjić, Zlatko Kauzlarić), s posebnim osvrtom na *patetični negativni manifest članova grupe.* Kao glavnu osobitost kiparskoga dijela ove grupe, autor ističe plastički jezik, stvaranje ljudskih figura odlivenih, umjesto u bronci ili kamenu, u plastičnim materijalima čime se postiže *ponešto drukčija ekspresivnost.*

741 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Ogranak (Rijeka). *Nedovoljno promišljena odluka: saopćenje Upravnog odbora riječke Matice: zgradu Narodne čitaonice vratiti njezinoj prvobitnoj namjeni.* — Str. 22. — (Ljetopis)
U potpisu: Upravni odbor. — Mišljenje Ogranka Matice hrvatske Rijeka o odluci političkoga vodstva grada Rijeke o proširenju i smještanju radio–televizijskoga centra u prizemlje bivše zgrade Narodne čitaonice, čime bi se izbrisao i posljednji *spomen na njenu svrhu i sadržaj* kao živo žarište hrvatske kulturne misli.

742 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Ogranak (Rijeka). *Pod svojim pravim imenom: iz programske izjave riječke Matice.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
U potpisu: Upravni odbor. — Ulomak iz Programske izjave Ogranka Matice hrvatske Rijeka: ispunjavanje praznina u kulturnome životu; afirmacija zavičaja; poštivanje vrednota svih naroda i narodnosti; uspostavljanje suradnje s kulturno–prosvjetnim društvima i ustanovama talijanske narodnosti. — Sadrži i kratki povijesni pregled Matičine djelatnosti u Rijeci od 1952. godine.

743 **MILIČEVIĆ, Nikola.** *Zagledan u noć: Bepu u spomen.* — Str. 10. — (Književnost i jezik)
Pjesma. — Ilustrirano.

744 **(m–t).** *Trogir: uz sudjelovanje hrvatskih sveučilištaraca.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Novi ogranci)
Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske Trogir, održane 28. lipnja 1971. Govorili su Ivan Božić, predsjednik Ogranka Matice hrvatske u Trogiru, Petar Selem i Marko Veselica u ime Središnjice Matice hrvatske, te Ante Paradžik, Dražen Budiša i Ivan Zvonimir Čičak u ime hrvatskih sveučilištaraca.

745 **PASINOVIĆ, Antoaneta.** *Graditeljsko htijenje Ante Rožića u procjepu autorske i nacionalne arhitekture: u povodu nagrade »Vladimir Nazor« i »Slobodne Dalmacije«.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Kritički prikaz arhitektonskih ostvarenja Ante Rožića, koji *turističku arhitekturu pokušava komponirati kao sintezu tradicionalnog i suvremenog graditeljskog oblika.* Njegovo graditeljsko htijenje *kroz stvaralački odnos prema pejzažu i tradiciji uspostavlja putokaze novoj tradiciji*; *istinski suvremenom graditeljstvu, koje pokušava pronaći nove oblike odnosa prema ljudskom zavičaju, prema prirodi i prema prostoru.* — Ilustrirano.

746 **PEDERIN, Ivan.** *Počeci štokavštine.* — Str. 10. — (Književnost i jezik. Hrvatski jezik)

Nastavak kolumne o jeziku (11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 671). (...) *U našim srednjim školama djeca i danas čuju da mi Hrvati nismo znali pravo ni pisati ni govoriti dok nije došao Karadžić i dao nam kao nekoć Prometej ljudima vatru, narodni jezik. Ovaj nazor* (...) *potječe zapravo u ovom svom pojednostavljenom obliku od Tome Maretića, za čiji je filološki rad zanačajno da je* (...) *odvajao gramatiku od književnosti. Jedino je priznavao narodno pjesništvo, a i njega je rabio više kao jezični uzorak, nego kao književno djelo.* Štokavština, *koju Hrvati navodno duguju Karadžiću poznata je u Dubrovniku još u 16. st.*, te je bitno djelovala *i na sva ostala hrvatska pokrajinska uglavnom čakavska ali i kajkavska područja to više što nema jasne književne ni jezične granice između čakavštine, pa ni kajkavštine i štokavštine* (...) *Da bi postala općeni jezik Hrvata, štokavštini je bila potrebna država, a te nije bilo za svu Hrvatsku,* pa je štokavština svoje uporišno mjesto našla u franjevačkoj redodržavi već u 17. stoljeću, kada su franjevci rabili hrvatski jezik i u propovijedi i u upravi reda. Tada se počelo razmišljati i o novoj redakciji glagoljskih misala, pa se štokavština napokon ostvarila kao *općehrvatska koine i kao jezični standard* upotrebom u uredovnom jeziku franjevačke redodržave u 17. st. i u novoj redakciji glagoljskih misala. Time su postavljeni *temelji hrvatskoga književnog jezika.*

747 **PETRIĆ, Ivan.** *Sudski pravorijek.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Osvrt na članak i samu temu članka Ive Škrabala (v. 557). Čitatelj smatra kako je odluka Vrhovnoga suda upitna, donešena zlorabljenjem principa krivičnoga prava *In dubio pro reo* (u dvojbi za okrivljenoga). Čitatelj podržava Škrabalove tvrdnje, ali ne može *prijeći preko toga da stvar nije u javnosti razjašnjena.*

748 **RUKAVINA, Ante.** *Neznani junak.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Gospić. — Čitatelj predlaže akciju podizanja spomenika *pred kojim bi strani državnici i ostali hrvatski gosti polagali vijence pri dolasku u Hrvatsku.* Taj bi spomenik (*svetište, oltar nacije*) bio još jedan znak hrvatske državnosti. Čitatelj predlaže da se spomenik nazove Spomenik hrvatskoj majci, *tj. biću koje utjelovljuje postanak,*

življenje, sadašnjost i budućnost Hrvatske, dakle našu prošlost i našu vječnost, a trebalo bi ga izgraditi u Zagrebu ili njegovoj okolici.

749 **SUNIĆ, Mirko.** *Odgovori.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Velika Gorica. — Pitanje čitaoca: zašto odgovorni i ugledni rukovodioci ne odgovaraju na upućena im pitanja i kritiku iz *Hrvatskoga tjednika*?

750 **ŠALIĆ, T[omo].** *Vinkovci: svečane proslave velikih obljetnica.* — Str. 22. — (Ljetopis. Kratke vijesti)
Izvještaj s priredaba u povodu 300. obljetnice smrti Zrinskog i Frankopana, te 100. obljetnice Radićeva rođenja. O ulozi Zrinskog i Frankopana u borbi za hrvatsku samostalnost i o njihovoj književnoj djelatnosti govorio je Radoslav Katičić, dok je o Radićevoj političkoj djelatnosti govorio Zvonimir Kulundžić. Posebnost priredbe posvećene Radićevu rođenju bila je prisutnost velikoga broja seljaka, od kojih su mnogi bili odjeveni u narodne nošnje, što je jasan dokaz da je uspomena na Radića u hrvatskim selima još uvijek svježa.

751 **Š[ERCAR], T[vrtko].** *Županja: treći svezak zbornika.* — Str. 22. — (Ljetopis. Kratke vijesti)
Kratki prikaz trećeg sveska *Županjskoga zbornika* sa književnim radovima, te prilozima iz područja književnosti, povijesti i društvenih znanosti, vezanih za županjsko i slavonsko područje. Nakladnik: Ogranka Matice hrvatske u Županji.

752 **ŠIPUŠ, Krešimir.** *Na pragu ništavila: sudbonosno je pitanje: ima li glazba danas još neki smisao?* — Str. 16. — (Glazba)
Kritički komentar aktualnoga stanja u hrvatskoj glazbi i pokušaja hrvatskih glazbenika da iz zadnjih redova europske koncertne dvorane skoče do prvih, putem *elektrozvučja* [autorov termin za elektronsku glazbu]. Glazba, kao *suludi prosvjed protiv tišine svemira* ne podnosi zvukove stvarnosti, ona kao i *sve ostale umjetnosti otkriva istinu o stvarima, ljudima i događajima, ali se s njima ne smije poistovjetiti.* Koristeći elektronsku glazbu kao nov način izraza, glazbenici *poistovjećuju sredstva tehničke civilizacije sa sredstvima realizacije glazbenog stvaranja*, oni *traže novi izraz uz pomoć elektronskih strojeva samo zato što oni dominiraju našom civilizacijom, u rasponu od astronautike do kuhinje.* — Ilustrirano fotografijom sa zajedničkoga nastupa Krešimira Šipuša i Davida Ojstraha.

753 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Paunovićev i Tanasijevićev porez: uzurpacija samoupravljačkih prava.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Na primjeru jednog akta Narodne banke Jugoslavije autor otkriva monopolističko vladanje Narodne banke Jugoslavije i njenih činovnika koji su još *uvijek u položaju da po svom nahođenju uzimaju*

sredstva, bolje reći otimaju dohodak samoupravljačima bez prava priziva.

754 **T. F.** *Doba prije egzodusa: Ivo Jardas: »Po grožnjanskom krasu«, izdanje Narodnog sveučilišta — Buje, Buje 1971.* — Str. 11. — (Nove knjige)

Osvrt na knjigu s podnaslovom *Ljudi, običaji, folklor*, sa skromnim zapisima jednog učitelja–romantika kojima su *vrijeme i događaji u ovom dijelu Istre dali* (...) *neku tragičnu aureolu* (...) *a naivno sročene bilješke postale su danas jedini svjedok narodnog života u prošlosti ovog dijela Bujštine* (Grožnjanskoga područja). U knjizi su *s mnogo romantičnog zanosa* skupljene *narodne pripovijesti, pjesme i običaji hrvatskih sela i zaselaka* Grožnjanskoga područja. Jardas je građu za ovu knjigu počeo skupljati još 1913, a Jardasov je rukopis bio i predmetom žandarmerijskih prebiranja za vrijeme Austro–Ugarske.

755 **TOMIĆ, Ante.** *Dotacija.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Rijeka. — U povodu ukinutih dotacija *Hrvatskome tjedniku* (v. 603): sa željom da mu se olakša izlaženje, čitatelj se pretplaćuje na HT.

756 **VASILJ, Marko.** *Glazbene večeri u crkvi sv. Donata.* — Str. 16. — (Glazba)

Izvještaj o programu *Muzičkih večeri u crkvi sv. Donata* u Zadru, u sklopu kojega će, između ostalih, nastupiti Valter i Maja Dešpalj, Tonko Ninić, Nikolaj Petrov, Vladimir Krpan, Igor Ojstrah, Vladimir Ruždjak i Ruža Pospiš–Baldani. — Ilustrirano fotografijom crkve Sv. Donata.

757 **V[AUPOTIĆ], M[iroslav].** *U starom zrinsko–frankopanskom gradu.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Novi ogranci)

Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske Ozalj, održane 26. lipnja 1971. u Ozlju. Na skupštini, pred stotinjak mještana, u ime Središnjice govorili su Danilo Pejović, Ive Mažuran i Miroslav Vaupotić. Za predsjednika Ogranka izabran je Ivo Tusić.

758 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Sve je televizija.* — Str. 18. — (Televizija. Pogled iz naslonjača)

Nastavak kolumne o televiziji.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 14* *Zagreb, 16. srpnja 1971.*

759 **ANONIM.** *Drugu Marku Skorinu.* — Str. 23. — (Karte na stol. Pitanja)
Kako direktor Privrednog poduzeća *Primošten* iz Primoštena misli sanirati postojeće teško stanje poduzeća nastalo potpisivanjem nepovoljnih ugovora s *Genexom*?

760 **ANONIM.** *Drugu V. Sliškoviću: Vice Vukov lišen građanskih prava.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Na temelju kojih, i čijih ovlasti direktor mostarskog stadiona *Kantarevac* zabranjuje i onemogućava već ranije dogovoreni nastup Vice Vukova, insinuirajući *moguće incidente*?

761 **ANONIM.** *Filtrirana »Jugoslavija«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o vicu *s bradom* objavljenom u *Ježu*: traži pušač u trafici filter *Jugoslaviju* i pruža dva dinara. Prodavač: *Izvinte, »Jugoslavija« je skuplja od dva dinara.* Pušač: *Znam. Samo ja hoću »Jugoslaviju« bez jedne Republike.*

762 **ANONIM.** *»Istraturist« — mnogo lepo.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o jeziku prospekta *Istraturista*, hrvatskog hotelijersko–turističkog *preduzeća* iz Umaga, u kojemu se ni ne spominje ime Hrvatska.

763 **ANONIM.** *Međunarodne veze.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: skupina studenata Filozofskog fakulteta. — Ogorčenje studenata što u prvim danima novoga ustrojstva federacije hrvatska republička delegacija posjećuje pokrajine i provincije naših susjeda, dok delegacija Srbije posjećuje Vladu Italije. — Sadrži i odgovor urednika u kojemu se izražava nada u međunarodne kontakte Hrvatske na državnoj razini.

764 **ANONIM.** *Mladi Hrvat Milenko.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
U *Ježu* se ljute što su mnogobrojni navijači *Hajduka* iz grba ovoga kluba izbacili petokraku a ubacili *crveno–belo šah polje!* Prvi *Hajdukov* grb je bio hrvatski grb, a prvi dresovi komponirani su kao — hrvatske trobojnice.

765 **ANONIM.** *»Naša (čija?) štampa«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Zašto je *Naša štampa*, mjesečnik Saveza novinara Jugoslavije, pretiskala karikaturu Ranka Guzine iz *Večernjih novosti*, kad je na snazi još uvijek privremena zabrana raspačavanja broja koji je zabranjen upravo zbog spomenute karikature (v. 557).

766 **ANONIM.** *Platiti, molim.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Sadrži i ulomak iz članka Vicka Krstulovića o eksploataciji hrvatskoga pomorskog brodarstva i ugostiteljstva od strane reeksportera.

767 **ANONIM.** *Posuđeno pitanje.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Iz *Glasa koncila*: da li će, i kada, Vatikanski krugovi naučiti da postoji hrvatski narod, te ga prema tome početi i imenovati?

768 **ANONIM.** *Prekogrobni život Ivana Trnskog.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o odluci bjelovarske Općine: školi u Novoj Rači ne može se dati ime pjesnika Ivana Trnskog, koji je tamo rođen, jer ima značajnijih ljudi i datuma iz bliže povijesti toga kraja.

769 **ABRAMOVIĆ, Ivan.** *Trobojnica na reveru.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: predsjednik Mjesne zajednice Posavski Podgajci. — Demanti tvrdnji Vladimira Žigića (v. 701).

770 **A[LAPIĆ], M[ilivoj].** *U Novskoj.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Novi ogranci)
Vijest o Osnivačkoj skupštini Ogranka Matice hrvatske u Novskoj.

771 **BABIĆ, Stjepan.** *Ne može se cijepati ono što ne postoji: važnost poznavanja povijesti našeg književnog jezika.* — Str. 11. — (Jezik)
Još jedan članak o počecima hrvatskoga književnog jezika (v. 672, 746). Taj jezik *ima neprekinutu proteżnost od 11. stoljeća do danas, a u današnjem obliku od 16. stoljeća do danas.* Najbolji su dokaz te teze primjeri iz starije hrvatske književnosti: autor navodi pjesmu *Tako je govorilo more* Junija Palmotića, stihove iz pjesme *Ti ćeš biti uzrok moje smrti* Šiška Menčetića, ulomak iz Draškovićeva djela *Disertacija ili razgovor darovan gospodi poklisari.* Ovi primjeri potvrđuju postojanje i izgrađenost hrvatskoga književnog jezika prije Gaja (i Karadžića). Gaj je taj jezik proširio na kajkavsko područje i njegove se zasluge u pogledu hrvatskoga književnog jezika tiču jedinstvenog pravopisa svih Hrvata. Nepoznavanje jezične prošlosti dovelo je do krivih i netočnih teza o počecima književnoga jezika, napokon i do Novosadskog dogovora te do stavova o razdvajanju srpskohrvatskoga jezika, što nije točno, jer srpskohrvatski književni jezik nije nikad niti postojao. Ne radi se o razdvajanju, nego se radi

o stapanju koje nije uspjelo! — Ilustrirano fotografijom spomenika Andrije Kačića Miošića.

772 **BAJS, S.** *Varaždin: dvije proslave.* — Str. 21. — (Ljetopis. Iz kulturne baštine)

Izvještaj sa proslava 125. obljetnice Osnovne škole u Biškupcu i proslave 30. obljetnice ustanka naroda Jugoslavije.

773 **BUŠIĆ, Bruno.** *Čudne brige i nebrige* — Str. 8. — (Odjeci)

Komentar na reakcije beogradske *Politike* o rezultatima popisa pučanstva na Kosovu i šutnju istih u pogledu rezultata popisa pučanstva u Vojvodini. Dok se, s jedne strane, *Politikin* novinar uzbuđuje zbog velikoga porasta Albanaca na Kosovu, s druge ga strane ne uzbuđuje porast broja Srba i Crnogoraca, a pad broja Hrvata u Vojvodini. Prema autoru, smanjenje broja Hrvata u Vojvodini rezultat je, ili iznenadnog i pretjeranog iseljavanja, ili isto tako iznenađujućeg odnarođivanja. Iznenadna pokretljivost hrvatskoga pučanstva ne može se objasniti *normalnim demografskim procesima*, jer hrvatski narod u pogledu međurepubličkih migracija spada u najmanje pokretljive narode unutar Jugoslavije.

774 **BUŠIĆ, Bruno.** *Đakovački vezovi: čitava središnja Slavonija svake godine živi u iščekivanju smotre narodnog umijeća.* — Str. 9. — (Odjeci)

Putopisno–reportažni zapis o smotri folklora *Đakovački vezovi* 1971. — Ilustrirano fotografijama sa đakovačke smotre.

775 **CEROVAC, Ivan.** *Petrokemija nad ponorom: o saniranju pogona INE u Kutini.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Članak o uzrocima i sanaciji velikih gubitaka pogona INA — Petrokemije u Kutini, o njenom značenju za Hrvatsku i modelima za njen oporavak. Slučaj INE pokazuje nemoć Hrvatske kao države da riješi osnovne probleme svoga gospodarskog razvitka ako se na drukčiji način ne riješi problem sadašnje organizacije banaka — u skladu s interesima Hrvatske i njenoga gospodarskog razvoja.

776 **Č. S.** *Mladi na zadatku obnove...: osnivanju Kluba sveučilištaraca, članova–radnika Matice hrvatske, u Rijeci je prisustvovalo preko 300 studenata!* — Str. 22. — (Matica hrvatska)

Izvještaj s osnivačkoga sastanka: govorili Alenko Rubeša, Nikola Crnković i predsjednik Kluba Darko Deković.

777 **DOMJANOVIĆ, LJ.** *Hajdukovci iz Kragujevca.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: za grupu Hajdukovaca iz Kragujevca. — Pismo vatrenih pristaša *Hajduka* koji su *lično uvrijeđeni natpisom* Jerka Šimića (v. 628); on je po mišljenju ovih navijača zaboravio i zanemario *brojne navijače »bilih« širom naše zemlje i u čitavom svijetu.*

778 **DOMLJAN, Žarko.** *Humanistička naobrazba — pastorče u srednjim školama: zapostavljanje povijesti umjetnosti u srednjim školama lišava generacije đaka suvremenog tipa opće naobrazbe.* — Str. 17. — (Likovne umjetnosti)

Kritički komentar nastave povijesti umjetnosti i njene nedovoljne zastupljenosti u srednjoškolskoj naobrazbi (pola sata tjedno). Nastava povijesti umjetnosti važna je zbog opće humanističke naobrazbe, jer predstavlja *kulturu gledanja* (poznavanje povijesti likovnoga stvaralaštva, njegovih stilova, tema, ikonografskih motiva, kulturnih krugova i sl.) i moderno doživljavanje vizualiziranoga svijeta, svijeta slike i znaka; važna je i zbog njegovanja nacionalne i kulturne svijesti, primjerice, doživljavanjem i poznavanjem snage spomeničke baštine. — Ilustrirano.

779 **[DONAT, Branimir].** *München: otvoren dom za hrvatsko radništvo.* — Str. 21. — (Ljetopis. Vijesti iz svijeta)

Opširan izvještaj s osnivanja Hrvatskoga doma, *male ali tople zamjene svog rodnog tla* za hrvatske radnike zaposlene u Münchenu. U ime Matice hrvatske govorio je Branimir Donat.

780 **D[ONAT], B[ranimir].** *Zürich: izložba knjiga Matice hrvatske.* — Str. 21. — (Ljetopis. Vijesti iz svijeta)

Vijest o izložbi knjiga Matice hrvatske, održanoj u Hrvatskoj katoličkoj misiji za Švicarsku; održana je i tribina o Matičinoj djelatnosti. Govorili su Ivica Gaži i Branimir Donat.

781 **ĐODAN, Šime.** *Kritička sinteza gospodarske znanosti u socijalizmu: razgovor sa Šimom Đodanom.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Razgovor vodio Hrvoje Šošić. — Intervju u povodu nagrade Matice hrvatske za znanstveni rad Šimi Đodanu za njegovu knjigu *Zakon vrijednosti i odnos tržišta i plana.* Nagrađeni autor iznosi svoje motive pri izradi ove knjige, objašnjava osnovne preokupacije svoga interesa za gospodarstvo, razlaže svoje stavove o gospodarskim krizama u socijalističkim zemljama, te svoj stav o samoupravnome socijalizmu u Jugoslaviji. — Ilustrirano fotografijom sa dodjele nagrade Matice hrvatske Šimi Đodanu.

782 **EL.** *U Pločama.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Novi ogranci)

Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Pločama, održane 29. lipnja 1971, pred preko 700 ljudi. U ime Središnjice Matice hrvatske u radu Skupštine učestvovao je i govorio Vlado Gotovac.

783 **GAMULIN, Grgo.** *Dogovor o metodi: očekujemo odgovor o mnogim pojedinostima...* — Str. 3. — (Komentari)

Svojevrsna dopuna stavovima Vlade Gotovca iznesenim u članku *Mjerila obnove*, uvodniku trinaestoga broja *Hrvatskog tjednika* (v. 666). *Hrvatska na ljevici*, to je put koji je izabrala Hrvatska birajući obnovu socijalizma. Taj put uz metode političkoga djelovanja pretpostavlja i način društvenog ponašanja, tzv. *mir u zavičaju* (...) *neko stanje smirenja i očekivanja, i nade koja polazi od povjerenja u vrijednosti naše sredine, i u djelotvornosti temeljne ljudske solidarnosti*. Solidarnost u obnovi i preporodu, hrvatski kulturni djelatnici, književnici i znanstvenici pokazuju, u ovom trenutku, upravo širenjem takvog mira, mira *koji ne isključuje razliku u shvaćanju, ali koji će ipak ostvariti razgovore i dogovore*. Nije dopustivo niti efikasno nekome reći da je izdajica, lopov ili slično. Metodološki je dopustivo i efikasno jedino *ukazati na poziciju i na djelo, analizirati ga u njegovim efektima — možda — motivacijama, i tako ga obezvrijediti*. To su stvari elementarne logike za što je potrebno poznavati podatke koji se *ne taje i ne skrivaju*. Jedino takvim metodama možemo uspjeti u tome da *javnost sama može razlučiti odnose i pozicije, bez opterećenja nepotrebnim »sredstvima«*. Ovakvim se metodama učvršćuje *civilitet*, jedna kulturna razina civilnih, prešutnih pravila ponašanja i sporazuma o dopuštenom i nedopuštenom, o nužnosti i o upotrebi argumenata.

784 **GOLOB, Zvonimir.** *Gdje je moja domovina?* — Str. 14. — (Domovina)

Pjesma.

785 **GOTOVAC, Vlado.** *Pismo glavnog urednika*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Odgovor novoga glavnog urednika na neka pisma čitatelja u kojima se izražava sumnja u objašnjenja iznesena u uvodniku trinaestog broja *Hrvatskoga tjednika* u pogledu promjena u uredništvu (v. 709). Objašnjavajući i potvrđujući objašnjenja iz uvodnika, o okolnostima pod kojima je list pokrenut i izdavan, urednik piše: *Istina je o promjenama u uredništvu »Hrvatskog tjednika« dakle jednostavna: nju sačinjavaju tehničke činjenice i njihove posljedice u uređivanju novina; zajedno s razlozima onih koji su ih svojim radom doveli u takav poredak, da su se mogli vratiti poslovima koje su zbog toga bili napustili. I — na našu sreću! — ništa, ništa više!* Novi urednik bivšemu uredniku, Igoru Zidiću, odaje veliko priznanje što je pokrenuo i vodio list s u skladu s preuzetim obvezama na koje je pristao (a to znači i ugovor s izdavačem o tromjesečnom vođenju lista), što je *pripremio i osigurao okolnosti za promjene u uredništvu* predloživši novog glavnog urednika, omogućivši *smanjenje uredništva s nadom u povećanje efikasnosti njegova rada: riješivši osnovna organizacijska i tehnička pitanja*. Gotovac, osim toga, napominje da su članovi sadašnjeg uredništva — osim njega samog — *članovi prvog uredništva: što pokazuje da se isti posao nastavlja. Napokon: mi se*

nismo rastali! Među našim stalnim suradnicima, u našem Savjetu, ostali su svi oni koji su pokretali »Hrvatski tjednik«. S jedinom promjenom: što je ta prisutnost dovedena u sklad s njihovim (drugim) obvezama i planovima, što više ne podrazumijeva žrtvovanje ostalih zamisli i pothvata.

786 **HRUŠKOVEC, Tomislav.** *Knjiga o drevnom Zagrebu: Gjuro Szabo: »Stari Zagreb«; izdanje »Znanje« i »Spektar«, Zagreb 1971.* — Str. 18. — (Nove knjige)

Osvrt na novo izdanje Szabove knjige iz 1940, s predgovorom, bilješkama i tumačenjima Franje Buntaka. Ovo Szabovo *monumentalno djelo* sa sustavnom kronologijom *svih važnijih povijesnih razdoblja u životu i rastu Zagreba*, predstavlja i danas antologijsku vrijednost *hrvatskog povijesnog i kulturnopovijesnog štiva.* — Ilustrirano.

787 **I[VANČAN], M.** *Koprivnica: kajkavski sabor.* — Str. 21. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o akciji osnivanja Kajkavskog sabora čiji bi cilj bio *ujedinjavanje i oživljavanje kulturnog života kajkavskih krajeva.*

788 **I[VANČAN], M.** *Hlebine: Generalićeva postava.* — Str. 21. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o proslavi 40. obljetnice javnog izlaganja Ivana Generalića. U ime Matice hrvatske govorio je Grgo Gamulin. — Ilustrirano fotografijom sa proslave.

789 **I. Z.** *Varaždin: u susret Kajkavskom spravišču.* — Str. 21. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Izvještaj o načelnoj raspravi oko osnivanja Kajkavskoga sabora (v. i 787).

790 **I. Z.** *Varaždin: provokacija ili nešto drugo?* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Vijest o anonimnom pismu upućenom članovima pjevačkoga zbora Matice hrvatske *Ivan Padovec* u kojem se kao osnivač zbora spominje tajna organizacija — Hrvatski glas, organizacija čiji je cilj samostalna država Hrvatska. Upravni je odbor Matice hrvatske takvo pismo ocijenio kao pokušaj diverzije.

791 **JONKE, Ljudevit.** *Objašnjenje prof. Ljudevita Jonkea.* — Str. 15. — (Književnost)

Izjava predsjednika Matice hrvatske u povodu izjave DHK–a (v. 662) i prosvjeda Marije Peakić–Žaja (v. 687): (...) *od takve sitnice ne treba stvarati probleme. Bolje da je bio itko nego nitko.*

792 **KEKEZ, Josip.** *Analiza unutrašnjih književnih procesa: Miroslav Šicel: »Stvaraoci i razdoblja u novijoj hrvatskoj književnosti«, Matica hrvatska, Zagreb 1971.* — Str. 15. — (Književnost)

Osvrt na knjigu koja je logičan nastavak Šicelovih proučavanja *neriješenih pitanja novije književnosti i znanosti o njoj.* Šicel *dobro poznaje stanje u hrvatskoj književnosti, pa izabire takve probleme koji, kad im se pristupi s onih aspekata što se nameću samom građom, daju rješenja koja pridonose općemu, odnosno pojedinačnom određenju pojavâ o kojim dosad nije bilo riječi ili je bilo nedovoljno, i pojavâ koje su se nudile preispitivanju i revalorizaciji.* U takvom odnosu, Šicel se svojim analizama prikazuje kao vidoviti teoretik, analitik, sintetik i portretist.

793 **KOMARICA, Zvonimir.** *Poruka strijeljanih: u povodu 30. obljetnice ustanka naroda Hrvatske: kronika o Kerestincu (2).* — Str. 12–14. — ([Obljetnica])

Drugi nastavak prigodne kronike (v. i 735) sa svjedočanstvima o zbivanjima u kerestinečkom logoru i izvan njega, nakon proboja logoraša iz logora i borbi logoraša i ustaša. — Ilustrirano fotoportretima logoraša: Augusta Cesarca, Ognjena Price, Otokara Keršovanija i Božidara Adžije, te faksimilom teksta strijeljanih kerestinečkih logoraša, teksta što ga je na zidu uzničke sobe napisao August Cesarec.

794 **K. P.** *Vrpolje: obljetnička akademija.* — Str. 21. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Vijest o akademiji u povodu Radićeve obljetnice. O njegovu liku i značaju govorio je Zvonimir Kulundžić.

795 **KUŠAN, Ivan.** *Kronika o stoljeću: sedamdeset godina Stjepana Mihalića.* — Str. 20. — (Ljetopis)

Prigodni osvrt na život i književno stvaralaštvo Stjepana Mihalića, koji je imao hrabrosti i volje da izdrži i stvara, povučen, u osami hrvatske provincije. — Ilustrirano fotoportretom Stjepana Mihalića.

796 **M. J.** *Đakovo: večer poezije na »Đakovačkim vezovima«.* — Str. 21. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Izvještaj sa književne večeri u organizaciji Matice hrvatske u Đakovu.

797 **M[ARINKOVIĆ], F[ranjo].** *Nova dimenzija Dragojevićeve poezije; Lingvistička temeljitost; Tommaseova književna ostavština i pjesnik F. K. Frankopan.* — Str. 18. — (Nove knjige)

Bilješke o prilozima i sadržaju novih brojeva časopisa *Kolo* (br. 1–2/1971), *Jezik* (br. 5/1971) i *Dometi* (br. 4–5/1971).

798 **MARKUS, Zlatko.** *Dinamo, ah Dinamo!: posljednji vitez »fair play–a«.* — Str. 21. — (Sport)

Kratki osvrt na nogometno–analitičke poglede vjernih *Dinamovih* pratitelja i pristaša među kulturnim djelatnicima. Zašto *Dinamo* svake godine osvaja trofej za *fair play*, a ne prvenstvo? O sudačkim i inim nepravdama na štetu *Dinama*, o osnivanju republičkih reprezentacija, o nogometnoj prošlosti Zagreba i drugome, za HT govorili: trener Zlatko Čajkovski i igrači Mladen Ramljak, Marijan Čerček i Krasnodar Rora. — Ilustrirano fotoportretima intervjuiranih i fotografijom momčadi *Dinama*.

799 **[MATANOVIĆ, Ivan].** *Pisma s otoka.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Balentović, I., Murter. — U potpisu je korektorskom greškom potpisan Ivo Balentović, suradnik *Hrvatskoga tjednika* iz Umaga. Ispravak objavljen u br. 14, str. 2. — Dok se u gornjoj Hrvatskoj odvija pravi preporod, *sa pravom nazvan II. hrvatski preporod, ovdje na otocima, a naročito u Murteru još uvijek »caruju« unitaristi. Oni su na vlasti u svim resorima*; *u prosvjeti, privredi, kulturno–športskim institucijama i svim drugim (osim časnih iznimki) političkim strukturama*. Unitaristi: *stariji ljudi, mahom predratni radikali–nacionalisti i neki mlađi, uglavnom iz obitelji ovih prvih.* Čitatelj, inače povjerenik Matice hrvatske, boji se da će i ovi problemi otočana ostati po strani i biti zaboravljeni. Dokle tako?

800 **PARADŽIK, Ante.** *Prosvjed upućen Radnom predsjedništvu IV. sjednice Konferencije Saveza komunista Hrvatske.* — Str. 3. — (Komentari)

U potpisu: Predsjedništvo Saveza studenata Hrvatske, predsjednik. — Prosvjed protiv nepozivanja predstavnika Saveza studenata Hrvatske na Konferenciju, premda su pozvani predstavnici svih ostalih društveno–političkih organizacija iz Hrvatske.

801 **POSAVAC, Zlatko.** *Smislovitost — najviši uvjet filozofije: Pavao Vuk–Pavlović sustavno je u nizu spisa izložio vlastiti nazor o svijetu i životu.* — Str. 10. — (Filozofija)

Informativno–stručni članak o filozofijskim nazorima i osobenostima estetičkih shvaćanja u djelu Pavla Vuka–Pavlovića, čiji je *filozofijski opus jedan (...) od rijetkih u hrvatskoj kulturnoj povijesti u kojem je s uspjehom izložen cjelovit filozofijski sustav.* — Ilustrirano fotoportretom Pavla Vuka–Pavlovića.

802 **PUHLOVSKI, Boris.** *U čemu su stvarni uzroci i tko su pravi krivci?: nesreća »GENEX–ovog« zrakoplova na Krku u svjetlosti stručne analize.* — Str. 4–5. — (Zrakoplovstvo)

Reportaža sa stručnom analizom uzroka i okolnosti zrakoplovne nesreće na otoku Krku, u kojoj je, među ostalima, poginuo i hrvatski pjesnik Josip Pupačić s obitelji, a o kojoj niti nakon mjesec dana još nema službenog izvještaja. Sadrži i komentar TANJUG–ovih izjava

o nesreći, reakcije engleskoga tiska na nesreću, stručno–informativni tekst o glavnim uzrocima zrakoplovnih nesreća, te pitanja prijevozniku i odgovornima u krčkoj zračnoj luci. — Ilustrirano preslikom fotografije i crteža iz engleskoga tiska.

803 **RAKIĆ, Duško.** *Tko koga (i što) zastupa: u povodu incidenta na Kongresu Saveza arhitekata Jugoslavije.* — Str. 16. — (Likovne umjetnosti)

Polemičko reagiranje na tekst izjave delegata Saveza arhitekata Hrvatske tiskan u *Vjesniku* (8. srpnja 1971). Tekst je objavljen u povodu IV. kongresa Saveza arhitekata Jugoslavije, održanog u Sarajevu (v. i 624).

804 **SALAMUNIĆ, Dušan.** *Spomenik kapetanu Dubokoviću.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: u svoje ime predsjednik Mjesne zajednice Jelsa. — U povodu dobro dokumentiranoga članka Luke Dančevića (v. 660) koji je s radošću primljen u Jelsi i koji je mnogima približio i objasnio povijesnu ulogu kapetana Nike Dubokovića. Čitatelj se zalaže za vraćanje spomenika Niki Dubokoviću u Jelsu, jer spomenik *smatramo najvećom kulturnom vrijednosti našeg mjesta, koji zaslužuje da bude javno istaknut, na mjestu, koje će narod odrediti.* — Ilustrirano fotografijom spomenika Niki Dubokoviću.

805 **S. F.** *U Krapini.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Novi ogranci)

Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Krapini, održane 27. lipnja 1971. U radu Skupštine, pred šestotinjak sudionika, u ime Središnjice Matice hrvatske učestvovali su Hrvoje Iveković, Franjo Tuđman i Vladimir Filipović. Za predsjednika Ogranka izabran je Ivica Fizir.

806 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: Nije ovladalo klonuće: obljetnica »Lipe...: ...i predavanje braće Veselica.* — Str. 21. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Izvještaj o proslavi 95. obljetnice Hrvatskoga pjevačkog društva *Lipa* i predavanju Marka i Vladimira Veselice na temu izgradnje hrvatskoga gospodarskog sustava.

807 **SOCIJALISTIČKI savez radnog naroda Hrvatske.** Općinska konferencija (Županja). *Trobojnica na reveru.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: predsjedništvo. — Reagiranje na polemiku Ivana Abramovića i Vladimira Žigića (v. 456, 701, 769). Radi se o nesporazumu, a Predsjedništvo odbacuje sve insinuacije vezane za Žigićevo ime, te osuđuje pokušaje njegove političke diskvalifikacije.

808 **Š.** *Čemu žurba ta?* — Str. 8. — (Odjeci)

Reagiranje na jedno pismo Gliptoteke JAZU koja traži novčanu pomoć za postavljanje spomenika banu Jelačiću *unutar svog prostora*. Autor se pita o (zakašnjeloj) motivaciji i razlozima takve odluke, smatrajući kako bi takva akcija imala za posljedicu da bi samo rijetki posjetioci Gliptoteke mogli razgledati ovaj spomenik, čime bi se izgubila prava svrha njegovog postavljanja na javne površine: uspomena i nadahnuće.

809 **Š[KRABALO], I[vo].** *Nakon zastoja — neizvjesnost: stanje u filmskoj proizvodnji: što pripremaju autori igranog filma.* — Str. 19. — (Film i televizija)
Anketa među autorima i producentima čiji projekti i filmovi konkuriraju za novčana sredstva, a u povodu zastoja u filmskoj proizvodnji. O aktualnim projektima i filmovima govorili: Dušan Vukotić, Fadil Hadžić, Lordan Zafranović, Vanča Kljaković, Branko Ivanda, Marijan Arhanić, Nikola Babić. — Ilustrirano fotoportretima anketiranih.

810 **ŠORAK, D[raško].** *Satchmo.* — Str. 20. — (Ljetopis)
In memoriam Louisu Armstrongu. — Ilustrirano fotoportretom Louisa Armstronga.

811 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Sutrašnji Zagreb — briga komunista.* — Str. 3. — (Komentari)
Prikaz četvrtoga broja *Hrvatskoga gospodarskog glasnika.*

812 **VASILJ, Marko.** *Slavlje u Čikinu samostanu: u povodu nagrade »Vladimir Nazor«.* — Str. 16. — (Likovne umjetnosti)
Kratka reportaža o najvećoj republičkoj nagradi s područja kulture, dodijeljenoj redovnicama samostana benediktinki Sv. Marije u Zadru *koje su očuvale i spasile »Zlato i srebro Zadra«*. Sadrži i intervju s Benediktom Braun, samostanskom poglavaricom. — Ilustrirano fotografijom sa dodjele nagrade, snimio Ante Brkan.

813 **VUČIĆEVIĆ, Stojan.** *Napomena Stojana Vučićevića.* — Str. 15. — (Književnost)
Reagiranje na tekstove Marije Peakić–Žaje (v. 551, 687). O pozvanim i nepozvanim predstavnicima Društva književnika Hrvatske i pozadini *Petih Šimićevih susreta* u Drinovcima i Grudama.

814 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Turistički bum–bum.* — Str. 8. — (Odjeci. Zagrebulje)
Nastavak kolumne iz *Studentskoga lista* o Zagrebu: *»Zagrebulje« nemaju pretenziju strogih, znanstvenih analiza. Bit će to niz impresionističkih podlistaka o Zagrebu i njegovim nedaćama. Viđenih iz različitih točaka promatranja: smiješnih, gorkih, zajedljivih i tužnih. A sve u nastojanju da se glavni grad sačuva od uništenja.*

815 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Dokumentarci prednjače.* — Str. 19. — (Film i televizija. Pogled iz naslonjača)

Nastavak kolumne o televiziji.

816 **[ZIDIĆ, Igor].** *Pictor viator: u spomen Zlatku Šulentiću 1893–1971.* — Str. [1].

Tehničkom pogreškom izostavljeno je ime autora nekrologa: ispravak objavljen u br. 15, str. 20. — Uvodnik: Šulentić je *slikar sinteze kojemu je likovna činjenica važnija od zakutnih realija motiva. Ta jedra sumarnost, koju će ne samo uzdržati do zadnjih svojih trenutka nego i neprestance usavršavati, svjedoči o dvjema bitnim sastojnicama njegova karaktera*: o *inteligenciji, koja svjesna postojanja (s)likovne realnosti, život slikarstva ne traži u sjeni imitiranih pojedinosti, i o elementarnosti koja teži sintaksi počelâ.* — Ilustrirano fotografijom Zlatka Šulentića.

817 **Z. P.** *Ne samo priredba nego i svečanost: Šesta međunarodna smotra folklora.* — Str. 20. — (Ljetopis)

O predstojećoj *pravoj narodnoj svečanosti.*

818 **Z. S.** *Nova Gradiška: živa kulturna djelatnost Matice hrvatske.* — Str. 21. — (Ljetopis. Dopisnici »HT« javljaju)

Izvještaj o izložbi knjiga, književnoj večeri i predavanju Franje Tuđmana o Stjepanu Radiću.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 15* *Zagreb, 23. srpnja 1971.*

819 **ANONIM.** *Bez komentara.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
O demografskoj slici pučanstva Imotske krajine: popis broja rođenih, vjenčanih i umrlih u domovini i inozemstvu, gdje *inozemci* višestruko nadmašuju *domaće.* Pretiskano iz: *Imotska krajina,* 15. srpnja 1971.

820 **ANONIM.** Direktoru »Zagrebačke mljekare«. — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto poduzeće nije u stanju uplatiti svotu za stambeno rješenje jedne svoje radnice, kada deset puta veću svotu uplaćuje kao sufinancijer u izboru za miss Srbije?!

821 **ANONIM.** *Djeca iz »Politikine« škole.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o *priči* jednoga *funkcionera iz Osijeka,* objavljenoj u *Politici* (20. srpnja 1971): *U jednoj našoj školi tražili su da ustanu deca hrvatske nacionalnosti. Ustali su svi. Pa, dobro, ko je onda Srbin? — pitaju ih. I opet ustanu svi. Šta ste vi zapravo? Jednom Hrvati, drugi put Srbi? »Mi smo đaci« — odgovore mališani.*

822 **ANONIM.** *Drugu Branku Moriću, generalnom direktoru »Solarisa«, Šibenik.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Kako drug direktor misli izvući poduzeće iz teškoga stanja u koje je poduzeće zapalo zbog dugova kreditorima, koje direktor inače brani i u Saboru?!

823 **ANONIM.** *»HT–u« ipak dodijeljena sredstva.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Flash–vijest o odluci Republičkog fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti da ipak sufinancira troškove prva dva mjeseca izlaženja lista.

824 **ANONIM.** *Našim besmrtnicima.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o tekstu programa JAZU za simpozij medicinara, gdje je kao mjesto održavanja otisnuto: *Zadar, Dalmacija*!

825 **ANONIM.** *»Politika« protiv politike.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Bilješka o bilješci u *Politici* koja komentira članak o *Hajduku* (v. 739) kao *više politički* a manje sportski tekst.

826 **ANONIM.** *Sitne razlike u ocjeni.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Planeri do 1975. planiraju otvaranje 268 000 radnih mjesta. Istodobno, Privredna komora Hrvatske smatra da nema ni programa ni mjera kojima bi se smanjila nezaposlenost i odlazak na rad u inozemstvo!

827 **ANONIM.** *Uvozna poema.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na besmislenu uvoznu saveznu politiku kojom se uvozi baš sve, primjerice, dugmad (iz 19 zemalja!), gumice za brisanje, salvete, četke za ribanje, drvene stolice, spajalice, zemlja i pijesak, itd.

828 **ANONIM.** *Zlu ne trebalo.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o *pojavi* manjih i većih naroda i narodnosti, prema nekim tumačenjima novih ustavnih amandmana.

829 **ALAPIĆ, Milivoj.** *Sisak: nezaštićeni spomenici hrvatske kulture.* — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)
Osvrt na slabu ili nikakvu zaštitu hrvatskih spomenika na sisačkom području.

830 **BIČANIĆ, Nikola.** *Veliki događaj: svjetla i sjene Šestog ličkog annala.* — Str. 21. — (Likovne umjetnosti)
Notica o programu manifestacije Lički likovni anale.

831 **BUDIŠA, Dražen.** *Otvoreno pismo Predsjedništva Saveza studenata Zagreba Općinskom komitetu Saveza komunista — Drniš.* — Str. 5. — (Politika i društvo)
U potpisu: Predsjedništvo Saveza studenata Zagreba, predsjednik. — Podrška lokalnom vodstvu Saveza komunista i njihovim političkim stajalištima, borbi brotiv unitarista i stavova člana CK SKH Zvone Jurišića, podrška kadrovskoj politici, a sve u povodu napada na ovo vodstvo.

832 **C. V.** *U rujnu i u Slunju.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)
Vijest o pripremama za osnivanje Ogranka Matice hrvatske.

833 **DEKOVIĆ, D[arko].** *Rijeka: Petar Šegedin riječkom općinstvu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)
Vijest o predavanju Petra Šegedina na temu *Domovina i kultura* na Tribini Ogranka Matice hrvatske u Rijeci.

834 **DEROSSI, Julije.** *Likovna tragikomedija: svjetla i sjene Šestog ličkog annala.* — Str. 21. — (Likovne umjetnosti)

Osvrt na odluku nekih članova Odbora Ličkih likovnih anala da ne šalju sliku Mate Šarića u Srb, jer se u kutu slike pojavljuje nešto nalik hrvatskoj zastavi!

835 **DOMINIS, Drago.** *Republika i međunarodne veze.* — Str. 4. — (Politika i društvo)

Članak s potvrdama i dopunama nekih, već ranije iznesenih autorovih stajališta o ulozi republika pri sklapanju međunarodnih ugovora, te o njenim međunarodnim odnosima uopće (v. 401). U ovome članku autor naglašava kako se međunarodni odnosi ne iscrpljuju samo međunarodnim ugovorima, što se stavlja u *sferu saveznih vanjskih poslova*, već postoje mnogi drugi međunarodni kontakti koji po svojoj prirodi ne pripadaju savezu. Autor smatra kako bi zbog tih kontakata i pojedinačnih republičkih interesa i potreba bilo dobro osnovati ustanovu republičkoga ministra vanjskih poslova koji bi najbolje tumačili te interese i potrebe, ali isto tako i interese republike u formuliranju zajedničke vanjske politike u sferi zajedničkih međunarodnih odnosa i opće svjetske politike — sfere koja pripada nadležnosti saveznih vanjskih poslova, a čime bi se prekinula mistifikacija o nadnacionalnom karakteru vanjskih poslova.

836 **DRAGANIĆ, Hermina.** *Lutrija.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Hrvatski bi narod trebao imati svoju lutriju, *pa makar ona bila i skromnijeg obujma nego »jugoslovenska«.*

837 **ELUARD, Paul.** *Grob Gorana Kovačića: u čast Dana ustanka.* — Str. 11. — (Književnost)

Prepjevao Drago Ivanišević. — Pjesma. — Ilustrirano.

838 **FRANGEŠ, Ivo.** *Tvoja žetva tek počinje...*: *iz govora Ive Frangeša na pjesnikovu grobu: u spomen Maku Dizdaru.* — Str. [1].

Sadrži i pismo Ive Frangeša uredniku: autor napominje kako se od pjesnika trebao oprostiti u ime Saveza književnika Jugoslavije. Budući da je u zadnji čas zamoljen da to učini i u ime Društva književnika Hrvatske, morao je izmijeniti koncepciju govora. Stoga je ovaj tekst govora *rekonstrukcija po sjećanju.* — Ilustrirano, fotoportret Maka Dizdara.

839 **GAMULIN, Grgo.** *Spomenik povelji.* — Str. 20. — (Likovne umjetnosti)

Prijedlog za podizanje spomenika Povelji kralja Petra Krešimira IV. iz 1069, kao pobjednome znaku iz prošlosti. Za takav spomenik već postoje neka rješenja [radi se o *Jedrima* Šime Vulasa]: bio bi visok između 20 i 30 metara i postavljen *na izabranom rtu i na izabranoj pozadini.*

840 **GLOSATOR.** *Pravo azila stranaca u Jugoslaviji: što je istina o slučaju 15 poljskih državljana koji su navodno izručeni NR Poljskoj.* — Str. 3. — (Komentari)

Komentar reakcija poljskog i svjetskog tiska, te službenih priopćenja jugoslavenskih vlasti o slučaju 15 poljskih državljana koji su vjerojatno namjeravali prebjeći na Zapad, a jugoslavenske su ih vlasti, poštujući pozitivne propise, dakako, izručile u Poljsku, uputivši ih u diplomatsko predstavništvo Poljske *radi dobijanja putnih isprava za povratak*!

841 **GODIĆ, Stjepan.** *Pakrac: jak razlog*! — Str. 23. — (Matica hrvatska. Iz ogranaka)

Osvrt na djelatnost Ogranka Matice hrvatske u Pakracu osnovanog 1964. Ogranak je oživio kulturni život Pakraca brojnim kulturnim manifestacijama, gostovanjima uglednih znanstvenika, književnika i umjetnika (Jakša Ravlić, Gustav Krklec, Dragutin Tadijanović, Vesna Parun i mnogi drugi), objavljeno je dvanaest knjiga i devet brojeva povremenika *Pakrac danas*. Međutim, inicijative ovog Ogranka ne pronalaze odjeka među članovima Fonda za unapređenje kulturnih djelatnosti Općine Pakrac, o kojima ovisi sufinanciranje rada Ogranka, a koji su odbili zatražene dotacije za Ogrank, čime se on zapravo želi *tiho likvidirati*.

842 **G[ODIĆ], S[tjepan].** *Pakrac: »Pakrac danas« — novi broj*. — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)

Notica o skorom izlasku novoga broja povremenika s popisom autora priloga.

843 **HAJDLER, Kruno.** *Kinoteka*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — U povodu članka o čuvanju hrvatske filmske baštine (v. 731): čitatelj, koji je i sam spašavao neke arhivske primjerke filmova, želi pokloniti hrvatskom filmskom arhivu kopije nekolicine filmova.

844 **HOLLOS, René.** *»René ili lirski kanibalizam«: polemika: odgovor René–a Hollos–a*. — Str. 20. — (Likovne umjetnosti)

Odgovor na polemičke tekstove Igora Zidića (v. 503) i Antoanete Pasinović (v. 484). Autor donosi opširnije izvode iz njihovih tekstova, smatrajući ih napadom na svoje osobno ime, a pogotovo na obiteljsko ime Hollós, koje je očito bilo pravi motiv Igoru Zidiću za napad, jer nije izvorno hrvatsko prezime, što je dovoljan razlog odricanja prava na sudjelovanje u hrvatskome kulturnom životu. Autor donosi opširnije izvode iz tekstova Igora Zidića i Antoanete Pasinović, nadajući se kako će čitaoci sami imati priliku donijeti *sud o razini objavljenih tekstova*, te smatra kako ima pravo iznositi svoje mišljenje pred javnost, i kao građanin osobno i kao *predstavnik izvjesnog dijela društva*.

845 **(ib).** *Zagreb: u spomen Slavku Jankoviću.* — Str. 22. — (Ljetopis)
In memoriam istaknutom etnomuzikologu, pravniku i glazbeniku. — Ilustrirano fotografijom poprsja Slavka Jankovića, rad Vanje Radauša.

846 **IVANČAN, M.** *Koprivnica: humoristički list.* — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)
Izvještaj o pokretanju humorističkoga lista *Feferon.*

847 **JEŽIĆ, Branimir.** *Festival dramskih amatera Jugoslavije: Hvar.* — Str. 17. — (Ljetne igre)
Osvrt na izvedbe četrnaest predstava, što su ih izvela jugoslavenska amaterska kazališta na Festivalu dramskih amatera Jugoslavije na Hvaru. — Ilustrirano, panorama Hvara.

848 **JONKE, Ljudevit.** *Nedostojne metode obračunavanja: napadači na hrvatski književni jezik računaju da je lakše pobijediti pojedinca nego glavne znanstvene i kulturne institucije.* — Str. 10. — (Jezik)
Reagiranje na napade nekih srbijanskih novina (*Književne novine, Jež*) na prof. Jonkea osobno, zbog otkazivanja Novosadskoga dogovora od strane Matice hrvatske, Hrvatskoga filološkog društva, Društva književnika Hrvatske, Instituta za jezik Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti i Hrvatskoga književnog društva sv. Ćirila i Metoda. U takvim napadima želi se pokazati kako je čitav spor oko jezika pojedinačni slučaj, a ne stanovište hrvatske kulturne i znanstvene javnosti. To je stara taktika srpskih prikaza hrvatsko–srpskih jezičnih sporova, taktika u kojoj se nikada nije pitalo zašto su Hrvati nezadovoljni nametanjem ekavice, nego se ovo pitanje uvijek prebacivalo u područje pojedinačnih svađa. To je zastarjelo gledište koje računa s time da je lakše pobijediti pojedinca nego znanstvene i kulturne ustanove Hrvatske i hrvatski narod. Autor ističe konkretan prigovor koji mu se upućuje: da je povlačenjem svoga potpisa s Novosadskoga dogovora *promijenio* mišljenje, te stoga navodi članke napisane još 1954/55. u kojima je jasno zastupao tezu da Novosadski dogovor ne smije i ne može zamijeniti jedan razvijeni, proširen i bogat jezik, kakav je hrvatski, nekim drugim tipom jezika, primjerice srbijanskom ekavicom. Novosadski dogovor iz 1954. potpisan je, prema autoru, *u jugoslavenskom socijalističkom oduševljenju, a nešto u samoobrani, jer je već tada bila u velikoj mjeri provedena penetracija ekavice u Hrvatsku, pa smo se nadali — tadašnji hrvatski književnici i lingvisti — da ćemo ipak nekakvim dogovorom spriječiti dalje štete za hrvatski književni jezik. To jasno pokazuje i izjava prof. Stjepana Ivšića koji je uz svoj potpis zapisao i misao da Novosadski dogovor ne smije poslužiti za širenje ekavice na ijekavsko jezično područje.* Prof. Jonke navodi da je vodio brojne polemike s Mihailom Stevanovićem, Đorđem Rašovićem,

Miodragom Lalevićem i drugima zbog dijelova svoje knjige *Književni jezik u teoriji i praksi* (Zagreb, 1964), tvrdeći kako *hrvatskosrpski jezik nije jedinstven, kako je tvrdio Novosadski dogovor, nego dvojak i da Hrvati treba da razvijaju svoj književni jezik na osnovi svoje varijante.*

849 **KALLAY, Juraj; MILAS, Mijo.** *Liječnici o Jelačiću.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: prof. dr. med., Zagreb; liječnik Zdravstvene stanice Zagvozd, Imotski. — Polemička reagiranja čitatelja na članak *navodnoga* Milana Semegode (v. 689) koji predstavlja ruganje hrvatskoj povijesti. Čitatelj Kallay upozorava i na tekst sličnoga karaktera o Jelačiću, tiskan u III. svesku Enciklopedije Leksikografskoga zavoda (Zagreb, 1967).

850 **KOLESAR, Mišo.** *Natječaj.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: poljoprivrednik, Draž. — Čitatelj je ogorčen slučajem opisanim u članku *Natječaj (ne samo) na osječki način* (v. 707). Kako će za natječaje doznati *Baranjci (Šokci–Hrvati)* kad oni ne čitaju druge novine osim *Vjesnika*?

851 **LIPOVČAN, Srećko.** *Što znači »Zagreb u Dubrovniku«: Dubrovnik.* — Str. 16–17. — (Ljetne igre)
Crtica o ljetnoj selidbi sveukupnog *kulturnog* Zagreba u Dubrovnik; srećom, takva selidba ne podrazumijeva i čisto turističku, privatnu lagodnost spram nacionalno–kulturnih i inih pitanja. — Ilustrirano.

852 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Ogranak (Osijek). *Pet stoljeća hrvatske književnosti.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Upravni odbor. — Odazivajući se na apel uredništva edicije *Pet stoljeća hrvatske književnosti* (v. 560), Odbor je donio odluku o uplaćivanju novčanih priloga na račun *edicije*, pribojavajući se *da se taj dragocjeni književni mozaik naše baštine ne uništi.*

853 **M. T.** *Dugo toplo splitsko ljeto.* — Str. 16. — (Ljetne igre)
Osvrt na priredbe i predstave izvedene u prvih mjesec dana trajanja *Splitskoga ljeta.*

854 **M. T.** *Bjelovar: započeta povijesna istraživanja.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Kratke vijesti)
Vijest o akciji Zvonimira Kulundžića i Odbora Matice hrvatske u Bjelovaru za hrvatsku kulturu i povijest koji su priredili brojne razgovore sa seljacima iz bjelovarske općine, bivšim članovima HRSS–a i pristašama Radićeve politike.

855 **OLLROM, Slavko.** *Našice: znanstveni skup o A. M.* [i. e. M. A.] *Relkoviću.* — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)

Osvrt na znanstveni skup o Matiji Antunu Reljkoviću što je održan u Našicama u sklopu kulturne manifestacije *Dani slavonske šume — republičko natjecanje drvosječa*[!]. Praizveden je i dramatizirani Relkovićev *Satir* u obradi Vojmila Rabadana i u režiji Ice Tomljanovića. — Ilustrirano.

856 **PARADŽIK, Ante.** *Saopćenje proširenog plenuma Saveza studenata Hrvatske.* — Str. 5. — (Politika i društvo)

U potpisu: Predsjedništvo Saveza studenata Hrvatske, predsjednik. — Priopćenje sa sjednice Predsjedništva Saveza studenata Hrvatske s većim brojem članova Predsjedništva Saveza studenata Zagreba i delegacije Saveza omladine Hrvatske, održane 14. srpnja 1971. o aktualnim političkim prilikama, posebice o ponovnim agresivnim istupima konzervativnih snaga i izmišljanjima neprijatelja, te o budućim akcijama hrvatskih sveučilištaraca. Zaključci: predstavnike studenata ubuduće zvati na sve političke skupove svih nivoa u SR Hrvatskoj; uslijed međunarodnih blokovskih pritisaka na SFRJ predlaže se formiranje studentskih vojnih teritorijalnih jedinica; podržati Općinski komitet SK Drniša protiv stavova člana CK SKH Zvone Jurišića i napada na drniško vodstvo.

857 **PULJIZEVIĆ, Jozo.** *Suton jadranskih kazališta: rekvijem za kazališnu kulturu na našoj obali.* — Str. 18. — (Kazalište)

Podnasl.: *Od Istre do Dubrovnika gase se svjetla pozornice, nestaju kazališta u gradovima koji su postojbina naše teatarske umjetnosti.* — Komentar gašenja narodnih kazališta u Zadru, Šibeniku i Puli, te o lošem stanju kazališta u Rijeci i Splitu, što je dovelo do kulturne migracije: kulturni se umjetnici više ne vraćaju u jadranske gradove jer nema kazališta! — Ilustrirano.

858 **S[ABOL], Ž[eljko].** *»Rezbareva« nepoznata rezbarija.* — Str. 20. — (Likovne umjetnosti)

Bilješka o biografiji Dragutina Vrbančića, zvanog *Rezbar*, autora dosad nepoznatoga drvenog reljefa što se čuva u Gradskom muzeju u Bjelovaru, a posvećenog uspomeni Stjepana Radića. — Ilustrirano, fotografija reljefa.

859 **SABOL, Željko.** *Potrebno i živo žarište: uz izložbu članova Galerije »Forum«, srpanj 1971.* — Str. 21. — (Likovne umjetnosti)

Osvrt na skupnu izložbu članova galerije *Forum*: Ferdinanda Kulmera, Ede Murtića, Goranke Vrus, Zlatka Price, Nikole Reisera, Ante Kuduza, Nives Kavurić–Kurtović, Virgilija Nevjestića, Ivana Lovrenčića, Koste Angeli Radovanija, Belizara Bahorića, Raula Goldonija.

860 **SLAVICA, Tomislav.** *Kultura i narod: kultura je još jednom odbila ulogu sluškinje politike i ponovno se nametnula kao subjekt.* — Str. 11. — (Književnost)

Esej o hrvatskoj kulturi kao posljednjoj oazi hrvatskoga naroda, posljednjem azilu njegove svijesti o samobitnosti u doba velikih nepogoda, kakva je bila, primjerice, ona posljednja: vrijeme etatističkog centralizma i unitarizma, velikosrpske kulturne hegemonije i posezanja za hrvatskom kulturnom baštinom, vremena u kojemu je hrvatska kultura odbila ulogu sluškinje politike i kažnjavana je za to uskraćivanjem ili minimaliziranjem financijskih sredstava, putem tzv. programa financiranja kulture. Esej sadrži i danas veoma aktualne i gotovo proročanske dijelove o odnosu masovne i klasične, *elitne* kulture. Autor završava esej zahtjevom za korjenitom reformom kulture i njenom obnovom, a u skladu s aktualnim političko–ideološkim promjenama.

861 **SPAJIĆ, D.** *Otok: masovnost akcija Matice.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Iz ogranaka)

Osvrt na bogatu tromjesečnu djelatnost Ogranka Matice hrvatske u Otoku, gdje je zahvaljujući Matici hrvatskoj oživljen rad čitaonice i osnovana studijska knjižnica, organizirana proslava Radićeve obljetnice, a priprema se i otvaranje najmodernije seoske čitaonice na vinkovačkom području u Komletincima, gdje je osnovano Povjereništvao Matice hrvatske u Otoku. Otkriveno je i poprsje Josipu Kosoru koji je svoj književni rad započeo upravo u Otoku. Poprsje je izradio Vanja Radauš.

862 **ŠALIĆ, T[omo].** *Vinkovci: u spomen dru Slavku Jankoviću.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)

Vijest o komemoraciji Slavku Jankoviću (v. 845). Na skupu je dogovoreno da će se tiskati četvrta knjiga Jankovićevih *Šokačkih pismica*. Dvije knjige već je objavio vinkovački Ogranak Matice hrvatske, a sam je autor predviđao da će sav skupljeni materijal obuhvatiti šest knjiga.

863 **ŠIPUŠ, Krešimir.** *Umjetnici pod ucjenom: moglo bi biti i gore: trenutak hrvatske glazbe (II.).* — Str. 15. — (Glazba)

Podnasl.: *Treba, jednom zauvijek, shvatiti da će glazbeni život dotle stagnirati dok o njemu budu odlučivali ljudi koji od glazbe žive, a ne oni koji za glazbu žive.* — Kritičko–komentatorski intoniran esej o stanju glazbe u Hrvatskoj, o nesporazumima između glazbenih stvaratelja i onih kojima je namijenjena, o razlozima podstanarskog stanja glazbenoga školstva (o čemu ovisi budućnost glazbe), o broju i položaju izvodilačkih tijela (na čemu počiva sadašnjost glazbe), te o brizi i zanimanju za glazbenu baštinu (o čemu ovisi očuvanje glazbene prošlosti). Razlozi su ovim problemima ponajprije kadrovskoga karaktera, tj. radi se o pitanju *pravih ljudi na pravom mjestu*

u pravo vrijeme. Autor na odgovornim položajima zahtijeva glazbene stručnjake koji znaju da je glazba *neraskidivi dio kulturnog bića naroda*. No, među takvim stručnjacima treba razlikovati one koji *vrše svoje zvanje i* one *koji su samo zaduženi javnom službom*. *Jer vršenju glazbenog zvanja uvjet je poziv, a uspješnu vršenju je bezuslovni uvjet nadarenost*. — Ilustrirano fotografijom Koncertne dvorane *Vatroslav Lisinski* u izgradnji.

864 **ŠOJAT, Antun.** *Sport ili Šport*. — Str. 10. — (Jezik. Hrvatski jezik)

Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 672, 746). O preuzimanju engleskih riječi s početnom skupinom *sp* u hrvatski razgovorni i književni jezik, te o njihovom izgovoru. Takve su riječi u hrvatski jezik ulazile preko susjednih jezika, primjerice, *šport*, *šprint*, *španijel*, *štrajk*, a neke su ušle neposredno, primjerice, *spiker*, *sparing–partner*, *sprej*. Nema posebnoga pravila po kojemu se ove riječi izgovaraju tako kako se izgovaraju, već se radi o tome kako se pojedine riječi usvoje, udomaće i kao takve postanu dio jezika. Riječ *sport* strana je hrvatskom jezičnom osjećaju, ona je prisutna samo pismeno kod onih koji su i inače *usvajali tipične oznake srpskog književnog jezika*. U Hrvatskoj se, i u razgovornom i stručnom jeziku, rabio oblik *šport*, uporabu kojeg napuštaju tek mlađe generacije, pod utjecajem škole. Oblik *šport* počeo se s vremenom svjesno uklanjati iz hrvatskih informativnih medija i službene uporabe, slično kao i hrvatski oblik *točka* (*točno*, *točkast* i sl.).

865 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Teća — nepoznata — bilanca federacije: što znači da federacija ne plaća svoje dugove iako joj prihodi neprestano rastu?* — Str. 3. — (Komentari)

Komentar stalnoga rasta proračunskoga prihoda i potrošnje federacije, nastaloga zbog nepodmirivanja dugova federacije prema Narodnoj banci Jugoslavije, Jugoslavenskoj narodnoj armiji i inozemnim kreditorima. Kako je dugove prema inozemnim kreditorima uslijed toga prisiljena plaćati Narodna banka, ona novac za otplatu tih, a i ostalih dugova federacije, naplaćuje od privrede, zapravo od osobnih dohodaka radnih ljudi zaposlenih u privredi. Stoga autor predlaže jednaku raspodjelu odgovornosti i obveza: neka se novac za prispjele dugove federacije naplaćuje od osobnih dohodaka radnih ljudi zaposlenih u Narodnoj banci i saveznoj administraciji.

866 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *»Progres« voli vrhnje — dobar tek!: trgovina stranim novcem najunosniji je posao...* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Komentar bezobzirnog reeksportersko–veletrgovačkog odnosa i prema najsiromašnijima, u ovome slučaju odnosa beogradskog reeksporterskog poduzeća *Progres* prema jednom malom poduzeću u

Hrvatskoj. *Progres* je raznoraznim makinacijama i preprodajom deviza maloga poduzeća *Metka* iz Klanjca, uništio to poduzeće ali i cijelo područje Klanjca, otevši 96% *godišnjih osobnih dohodaka stanovnika Klanjca zaposlenih u privrednim organizacijama*! Taj primjer pokazuje kako je *trgovina stranim novcem najunosniji posao posljednjih nekoliko godina. U toj trgovini prednjače reeksporteri i banke.* Prije analize ovoga konkretnog slučaja, autor u uvodnom dijelu članka iznosi kratku povijest reeksporterstva: reeksporteri su *veletrgovci koji svoje poslove obavljaju tako da kupuju u jednoj zemlji a prodaju u drugoj. Npr. kupe u Poljskoj, da bi tu istu robu prodali u Danskoj. No, kod nas ti reeksporteri pored trgovanja sa stranim i između stranih zemalja imaju pravo i na trgovinu s Jugoslavijom i s tim u vezi pravo na stvaranje različitih kombinacija. Bave se svime, od kupovanja dječjih igračaka, proizvodnje građevinskog materijala, proizvodnje i trgovine alkoholnim pićima i cigaretama do stvaranja vlastitih zrakoplovnih kompanija. Najveća reeksporterska poduzeća, kao npr. »Genex« ili »Progres«, izrasla su iz ranijih monopolističkih poduzeća sa svim vezama koje iz takvog položaja proizlaze, osobito vezama sa financijskim kapitalom. To im daje golemu moć i mogućnost da gospodare i nad našim najvećim radnim organizacijama. Njihova moć proizlazi iz bivših i sadašnjih monopola, a znamo da je ekonomski monopol još ozbiljniji od onoga koji neposredno štiti država. Reeksporteri su najopasniji jer imaju bezbroj poduzeća u inozemstvu u kojima za financijske izdatke ne polažu račun u našoj zemlji, jer imaju goleme kapitale, i jer preko njih bivše savezne banke ostvaruju trgovinu novcem i devizama. Svjedoci smo da kod nas raste inflacija, rastu troškovi života, nema očekivane stabilizacije u privredi, nelikvidnost je sve veća, a isplate osobnih dohodaka radnika u pitanju su svakog mjeseca za sve veći broj zaposlenih. Zašto je sve gore? Golemi trgovački deficit u poslovanju s inozemstvom ostvaren u prošloj godini uvelike je nadmašen u prvom polugodištu ove godine. Tomu je tako zato što se na uvozu mogu ostvariti velike zarade, a izvoz se ne isplati. Zato izvoz stagnira ili opada, a uvoz vrtoglavo raste.* — Ilustrirano, foto–panorama Klanjca.

867 **TALIJANČIĆ, Mate.** *I poslije 400 godina — Hrvat: jedno poslijepodne kod Hrvata u Slovačkoj.* — Str. 8. — (Hrvati izvan domovine)

Zapis o boravku među slovačkim Hrvatima, u Hrvatskom Grobu, selu nadomak Bratislave.

868 **TOMAŠEVIĆ, Karmelo...** [et al.]. *Spomenik hrvatskoj majci.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Ostali zastupljeni autori: Barbara Krznarević (Zagreb), Ante Laptoš (Kaštel Štafilić), Anto Matković (liječnik,

Glina), Ivan Glavaš (Cerna kod Vinkovaca). — Čitatelji odobravaju i nude novčanu pomoć za realizaciju prijedloga Ante Rukavine iz Gospića o podizanju Spomenika hrvatskoj majci kao svojevrsnog oltara nacije (v. 748). Čitatelj Matković smatra da će do realizacije takvoga prijedlog proći dosta vremena, te predlaže *da se (privremeno) oltarom nacije proglasi Meštrovićev kip Povijest Hrvata, smješten pred zgradom Sveučilišta na Trgu maršala Tita u Zagrebu.*

869 **TUĐMAN, Franjo.** *Prema jedinstvenom revolucionarno–demokratskom pokretu: 30. obljetnica Revolucije: povijesno značenje i smisao pobjede revolucije u Hrvatskoj (1).* — Str. 12–14. — (Obljetnica)

Podnasl.: *O bitnim uvjetovanostima političkog razvitka u Hrvatskoj i Jugoslaviji između dva rata i pretpostavkama socijalističke revolucije.* — Prvi dio feljtona o povijesnim osobitostima razvoja revolucionarno–demokratskog pokreta u Hrvatskoj, od vremena raspada Hasburške monarhije i prvih dana Kraljevine SHS, preko djelatnosti KPJ u Hrvatskoj, do vremena pokušaja stvaranja *Hrvatskog nacionalnog revolucionarnog pokreta*, osnivanja grupe *Zemlja* i pokušaja stvaranja Narodne fronte. — Ilustrirano: fotografija zgrade u Dubravi u kojoj je održana prva konferencija Komunističke partije Hrvatske; preslika naslovne stranice časopisa *Plamen*; fotoportret mladoga Broza; preslika Zapisnika konstituirajuće skupštine udruženja *Zemlja*, 25. veljače 1929; reprodukcija slike *Iustitia* Krste Hegedušića.

870 **VESELICA, Marko.** *Gospodarski i društveno–politički temelji ustavnih promjena: osnovne značajke našeg gospodarsko–političkog razvitka poslije rata.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Prvi dio feljtona s povijesnim pregledom jugoslavenskoga gospodarsko–političkog sistema. U ovome dijelu feljtona–studije autor proučava osnovne gospodarske probleme i koncepcije njihovih otklanjanja u socijalističkim zemljama i u Jugoslaviji nakon Drugoga svjetskog rata, neophodnost uvođenja dominantne uloge centralne državne vlasti u području gospodarsko–socijalnog života i nedostatke nastale u takvim odnosima, te osnivanje prvih radničkih savjeta kao novu stranicu u izgradnji socijalizma uopće. — Ilustrirano fotoportretom Marka Veselice, docenta Fakulteta ekonomskih nauka i saveznog zastupnika.

871 **VIDOVIĆ, V[eseljko].** *Split: osnovana komisija za primanje članova radnika i suradnika.* — Str. 23. — (Matica hrvatska. Iz ogranaka)

Vijest o osnivanju Komisije za primanje novih članova radnika i suradnika Ogranka Matice hrvatske u Splitu.

872 **VRKIĆ, Jozo.** *Dolaze i odlaze pjevajući: VI međunarodna smotra folklora Zagreb, 25–31. VII. 1971.* — Str. 19. — (Folklor)
Opširna najava programa u kojemu će sudjelovati četrdesetak izvornih skupina iz Jugoslavije, Bugarske, Francuske, Grčke i drugih europskih zemalja, te Indijanci iz Kanade.

873 **VUJOVIĆ, Miroslav.** *Uloga sveučilišta u razvoju nedovoljno razvijenih područja.* — Str. 4–5. — (Politika i društvo)
Komentar stanja u pogledu nedovoljnoga broja visoko školovanih kadrova u nerazvijenim područjima, te prakse koja neposredno dovodi do takvoga stanja. Dio te prakse predstavlja primanje kandidata u škole i na sveučilišta favorizirajući kandidate iz razvijenijih područja. A upravo je to jedina zajednička osobina razvijenih i nerazvijenih područja: da se i u jednima i u drugima rađa jednak postotak talentirane djece. Zaključak je kako bi se najveća pomoć nerazvijenim područjima pružila školovanjem djece iz tih područja koja bi se, putem stipendija i kredita obvezivala da se poslije studija kao diplomirani stručnjaci vrate u zavičaj, i pomognu razvitku zavičaja, razvitku koji upravo oni najviše priželjkuju. Zato se, kao nužni koraci u tom smislu, nameću oslobađanje od polaganja prijemnih ispita na fakultetima i osiguravanje plaće za nerazvijena područja približne onoj u razvijenim sredinama. Sadašnji način školovanja koji više vodi računa o tome tko je odakle, a ne kakav je, jasan je putokaz onim malobrojnim diplomiranim stručnjacima iz nedovoljno razvijenih područja da se ne vraćaju u njih, *jer oni najbolje znaju što čeka njihovu djecu ako svoj životni put počnu tamo gdje su počeli i sami.*

874 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Vrijeme za razmišljanje.* — Str. 18. (Televizija. Pogled iz naslonjača)
Nastavak kolumne o televiziji.

875 **VUK–PAVLOVIĆ, Pavao.** *Djelovnost umjetnosti.* — Str. 9. — (Filozofija)
Izvorni članak prvotno tiskan na makedonskom jeziku (Skopje, 1961). — Filozofska studija o djelovanju umjetnosti kao sredstvu i posredniku *druževna općenja*, o njenom značenju i vrijednosti u duševnom životu i svijesti pojedinca i zajednice, *skupne svijesti.* — Ilustrirano fotoportretom Pavla Vuka–Pavlovića.

876 **VUKUŠIĆ, M.** *Drniš: u spomen Božidaru Adžiji.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Izvještaj o proslavi 30. obljetnice početka socijalističke revolucije u Drnišu u znak sjećanja na Drnišanina Božidara Adžiju. Govorili Niko Tarle i Zvonimir Komarica, koji je s Božidarom Adžijom bio zatočen u kerestinečkom logoru. Organizatori proslave OK SKH Drniš i Ogranka Matice hrvatske u Drnišu.

877 **Z., Barica.** *Čemu žurba ta*? — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitateljica reagira na članak o postavljanju spomenika banu Jelačiću u prostore Gliptoteke (v. 808), nazivajući takvu mogućnost podvalom unitarista i tražeći da se akcija ponovnoga vraćanja spomenika ubrza.

878 **Z. M.** *Beograd: u spomen Ljubiši Jovanoviću.* — Str. 22. — (Ljetopis)
In memoriam srpskome kazališnom glumcu.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 16* *Zagreb, 16. srpnja 1971.*

879 **ANONIM.** *Drugu Zvonku Špoljaru, članu Izvršnog vijeća SR Hrvatske.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)
Kada će konačno početi, i s kojim sredstvima, izgradnja mosta između Erduta i Bogojeva?

880 **ANONIM.** *Künstlerei.* — Str. 24. — (Karte na stol)
Bilješka o još jednom turističkom prospektu (izdavač Veletrgovačko–ugostiteljsko poduzeće *Vodice–Dalmacija*) u kojemu se *ona nezgodna riječ* (Hrvatska) uspješno izbjegava.

881 **ANONIM.** *Nacije na popisu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Grupa studenata sarajevskog univerziteta. — Pismo grupe muslimanskih studenata koji reagiraju na NIN–ove *konačne rezultate* o brojnosti i porastu etničkih grupa od 1961–1971. Stari i krivi podaci, te loši izračuni, doveli su do krivih podataka o nacionalnoj strukturi stanovništva u Jugoslaviji, posebice u slučaju Muslimana.

882 **ANONIM.** *O mogućnostima studiranja u SRH.* — Str. 22. — (Ljetopis. Kratke vijesti)
Vijest o upravo tiskanom, četvrtom izdanju studentskoga vodiča za Hrvatsku.

883 **ANONIM.** *»Pikant serviert« à la Yugotours.* — Str. 24. — (Karte na stol)
U svom turističkom katalogu na njemačkome jeziku, *Yugotours* poziva turiste u Sloveniju i Crnu Goru, ali ne i u Hrvatsku, već u Istru, Kvarner, južnu, srednju i sjevernu Dalmaciju.

884 **ANONIM.** *Pravila i »iznimke«.* — Str. 24. — (Karte na stol)
O *Pravilima za osiguranje motornih vozila* ljubljanskog osiguravajućeg zavoda što vrijede za cjelokupno područje NR[?!] Hrvatske, osim za područje Čakovca i Koprivnice!

885 **ANONIM.** *Radničkom Savjetu poduzeća »Jelsa«.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto se poduzeće obvezalo da će pokriti troškove iseljenja dječjeg odmarališta u vlasništvu Uprave grada Beograda, koje se nalazi na zemljištu što ga to isto poduzeće kupuje, a koje je prijašnjem korisniku dano bez naknade?

886 **ANONIM.** *Suverenitet konkurencije.* — Str. 24. — (Karte na stol)

Ulomak iz članka objavljenog u *Vjesniku* (28. srpnja 1971): hrvatski riječni brodari i hrvatske željeznice preuzele su izvanredno profitabilan posao prijevoza željezne rudače iz luke Bakar prema austijskom gradu Linzu. Kada je jedan konvoj pod austrijskom zastavom uplovio do Osijeka, za što je dobivena potrebna isprava, reagiralo je Jugoslavensko brodarsko poduzeće iz Beograda, smatrajući takav čin povredom integriteta države! Spor je u tijeku, a razlozi su izgleda čisto poslovne naravi — konkurencija!

887 **ANONIM.** *U Slavoniji žive — pastrmke i somovi.* — Str. 24. — (Karte na stol)

U katalogu *Slavonija* što su ga tiskali Turistički savez Slavonije i Turistički savez Hrvatske, ima svega samo Hrvatske nema: *ta riječ je, naime, u prospektu brižno izbjegnuta.*

888 **A. Č.** *Drvenik* [i. e. Drivenik]*: Zrinski i Frankopani.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)

Izvještaj sa svečane akademije u povodu 300. obljetnice pogibije Zrinskih i Frankopana. Predavanje o njihovu djelu i značaju u povijesti Hrvata održao je Julije Petrinović.

889 **BIČANIĆ, Nikola.** *Zašto se ne brinemo o ličkoj starini?* — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)

Osvrt na nestanak ličke narodne nošnje: ne bi li se ona mogla koristiti u turističke svrhe, makar kao suvenir? — Ilustrirano fotografijom ličke narodne nošnje.

890 **BIČANIĆ, Nikola.** *Mihovil Pavlinović.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)

Osvrt na život i djelo Mihovila Pavlinovića u povodu 140. obljetnice njegova rođenja.

891 **BOGIŠIĆ, Rafo.** *Pjesniku Dinku Zlatariću umro je prvorođeni sin...* — Str. 15. — (Književnost i jezik)

Književno–povijesni osvrt na Zlatarićevu pjesmu *U smrt Šimuna sina svoga...*, napisanu u povodu smrti prvorođena sina, te na motiv smrti u hrvatskoj renesansnoj poeziji. — Sadrži i: Dinko Zlatarić: *U smrt Šimuna sina svoga...* — Ilustrirano portretom Dinka Zlatarića.

892 **BUŠIĆ, Bruno.** *Fraje i raspre postirske: slučaj Vice Vukova otkriva dublja i složenija protuslovlja u životu.* — Str. 8. — (Odjeci)

Reportaža o društveno–gospodarskoj i kulturnoj stagnaciji Postira na Braču, a u svjetlu događaja sa *Postirskih fraja*, svojevrsnoga festivala zabavne glazbe na kojemu je, pod teškim okolnostima

neargumentiranih optužaba i lažnih glasina upućenih na njegovu osobu, nastupao i Vice Vukov. — Ilustrirano panoramom Postira.

893 **ČALE, Frano.** *Dubrovački otvoreni prostori.* — Str. 19. — (Ljetne igre)

Podnasl.: *Ljetne igre — zahvalan motiv okupljanja ljudi sa svih meridijana i paralela, modernih hodočasnika željnih da im u tim umjetničkim obredima srce skupno zakuca i nadglasa prijeteće zvukove ove epohe.* — Esej o *historičnosti* dubrovačke kazališne scene i *mitu festivalske svečanosti* kao uzajamno uvjetovanim i neraskidivim vrijednostima *kojima su predodređene osebujne estetske implikacije dubrovačkih kazališnih prostora.* — Ilustrirano.

894 **D[EKOVIĆ], D[arko].** *Rijeka: komemoracija hrvatskim velikanima.* — Str. 23. — (Ljetopis. Kratke vijesti)

Vijest o komemoraciji prigodom 300. obljetnice pogibije Zrinskog i Frankopana. — Ilustrirano.

895 **DEKOVIĆ, Darko.** *Program Kluba sveučilištaraca MH.* — Str. 22. — (Ljetopis)

Izvještaj o programu Kluba sveučilištaraca Ogranka Matice hrvatske u Rijeci: program je sačinjen u duhu proklamiranih Matičinih djelatnosti i zadaća, ali ponešto osuvremenjenih i prilagođenih sveučilištarcima.

896 **DONAT, Branimir.** *Lutanjem prema izgubljenom cilju: Branka Janeković: Zalutala rijeka, Zora, Zagreb 1970.* — Str. 14. — (Književnost. Nove knjige)

Kritički prikaz tradicionalno pisanog romana, čije je jedino suvremeno svojstvo sadržano u ironiji koja često prerasta u cinizam.

897 **ĐURIĆ, Tomislav.** *Freske u zatvoru: kako očuvati baštinu hrvatskog Sjevera?* — Str. 17. — (Spomenici)

Komentar derutnoga stanja kulturne i spomeničke baštine sjevernog dijela Hrvatske. Autor takvo stanje opisuje i analizira na primjerima crkve sv. Marije u Lepoglavi, Zrinskoga grada u Čakovcu i kapelice–grobnice u sklopu samostana sv. Jelene u Šenkovcu. Konzervatorsko–restauratorski radovi na lepoglavskoj crkvi traju već dvadeset godina, bez nade u njihov skori završetak. Temelji Staroga grada u Čakovcu svaki čas mogu popustiti jer su nakon stoljetnih povoljnih uvjeta prepušteni sušenju, nakon što je jezero kraj Staroga grada isušeno zbog navodnjavanja obližnje bare koja vodu dobiva iz istog izvora kao i jezero, a u kojoj se uzgajaju patke za lov! Stanje gotičke kapelice–grobnice Zrinskih još je tužnije, no *srećom je zatvorena, pa ju nitko ne može uništavati.* Autor završava zaključkom kako ovo naše kulturno–nacionalno blago naočigled propada, i kako je vrijeme da ga se sjetimo *i djelima pokažemo da je to i baština cijelog*

hrvatskog naroda. — Ilustrirano: fotografija gotičke kapele sv. Jelene u Šenkovcu — grobnice Zrinskih; fotografija unutrašnjosti kapelice sv. Jelene sa razbijenim sarkofagom baruna Kneževića i ostacima glavnog oltara; fotografija Zrinskoga grada u Čakovcu; fotografija lepoglavske crkve s gotičkim svetištem.

898 **GELE, Ilija.** *Pismo iz Berlina*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Berlin. — Čitatelj, radnik na privremenom radu u inozemstvu, oduševljen je *Hrvatskim tjednikom*, te idejom o vraćanju spomenika banu Jelačiću, za kojega je u stanju odmah izdvojiti novčani prilog.

899 **GLOSATOR.** *Iscrpljeni maratonac*. — Str. 3. — (Komentari)
Komentar slučaja Emila Zatopeka, najpoznatijega čehoslovačkog sportaša i najboljeg svjetskog maratonca, koji se pokajao zbog aktivnog sudjelovanja u *Praškom proljeću*, a zbog čega je otpušten s posla, lišen čina pukovnika, te izbačen iz vojske, Partije i glavnoga državnog sportskog Saveza. — Sadrži i ulomke iz apela *2000 riječi*.

900 **GOTOVAC, Vlado.** *Vrijeme Dubrovnika*. — Str. 19. — (Ljetne igre)
Kratki esej o značenju Dubrovnika za Hrvatsku.

901 **[GOTOVAC, Vlado].** *Dramatični trenutak Hrvatske*. — Str. [1].
Uvodnik. — Sadrži i ulomke iz govora Jakova Blaževića i Vladimira Bakarića. — Uvodničar smatra da je *jedini zaključak koji se može izvesti iz govora* taj, da Hrvatska proživljava *dramatične trenutke*. Uvodničar je zaprepašten da je *dramatična panorama* što se pruža u tim govorima, *rezultat našeg zanosa*, *naših nada*, jer su Jakov Blažević i Vladimir Bakarić primjenu i pristupanje politici zacrtanoj X. sjednicom CK SK Hrvatske, čitav nacionalni polet, opću podršku čitavoga hrvatskog naroda toj politici i vodstvu SK Hrvatske, njenim ciljevima i praksi, preporodu i obnovi socijalizma, jer su dakle Blažević i Bakarić ovu politiku ocijenili kao temelje kontrarevolucionarnoga pokreta i nabujale vode kontrarevolucije, kao političko podzemlje što je povezano sa špijunažom. Tim je izjavama, prema autoru, u pitanje dovedena davnašnja vjera u stvaranje slobodne hrvatske države, vjera koja je izražena i na III. zasjedanju ZAVNOH–a. — Zbog ovoga uvodnika, prema žalbi javnoga tužioca i rješenju Vrhovnoga suda Hrvatske, zabranjeno je raspačavanje prve stranice šesnaestoga broja *Hrvatskoga tjednika*. Većina je naklade ovoga broja tiskana bez uvodnika. Umjesto njega otisnuto je Rješenje Vrhovnoga suda Hrvatske.

902 **HAVLIČEK, D[inko].** *Uzroci i posljedice...: bilogorsko–podravski kraj napustilo je toliko aktivnih stanovnika koliko danas broji njihova središnja, bjelovarska općina!* — Str. 9. — (Odjeci)

Komentar migracija radno sposobnoga stanovništva: na rad u inozemstvo otišlo je 20 000 radnika (toliko žitelja broji središte regije — Bjelovar!), od toga 75% u posljednje dvije godine; u ostale industrijske centre raselilo se još 30 000 radnika, mahom mlađih ljudi. Razlozi iseljavanja su niske plaće, mali proizvodni kapaciteti, zaostatak privređivanja na selu. Posljedice: stara radna snaga na selu i neobrađena poljoprivredna gospodarstva, nedostatak kvalificirane radne snage u industriji.

903 **HORVATIĆ, Dubravko.** *Književno i pučko stvaralaštvo bunjevačkih Hrvata.*: *Geza Kikić*: *Antologija poezije bunjevačkih Hrvata*; *Geza Kikić*: *Antologija proze bunjevačkih Hrvata*; *Balint Vujkov*: *Cvjetovi mećave, Matica hrvatska, Zagreb 1971.* — Str. 18. — (Nove knjige)

Kritički prikaz knjiga koje čine kolekciju *Odabrana djela Bačkih Hrvata*. Zasluga je Kikićeva *što nam je prvi pružio antologijski uvid u hrvatsku prozu i pjesništvo što od selidbenih vremena do danas traje među Hrvatima–Bunjevcima.* Zasluga je Vujkova što je *skupio hrvatske pučke pripovijesti iz Mađarske, Rumunjske, Austrije i Čehoslovačke*, a njegov je istraživateljski pothvat sličan onome Delorka na tom području.

904 **HRVOJ, B.** *Aktualitet narodne nošnje i njezinih elemenata.* — Str. 21. — (Naši ljudi i krajevi)

Članak o razlozima i potrebi nošenja narodne nošnje kao podsjetnika onima koji su napustili taj običaj da ga obnove. Autor predlaže da narodnu nošnju kao osnovni odjevni predmet nose seljaci poljoprivrednici koji nemaju nikakva razloga da oblače gradsku nošnju. I gradsko stanovništvo može nositi narodnu nošnju u posebnim prilikama: svečanostima, proslavama i tome slično. Nošnju bi trebali nositi narodni zastupnici i općinari, čime bi simbolički dali do znanja da prestaju biti obični pojedinci, te služe zajedničkim interesima i poslovima (slično sucima u zapadnim zemljama koji stavljaju periku na glavu i ogrću se plaštem). Gradska se nošnja može kombinirati i s dijelovima pučke nošnje, primjerice, s ličkom kapom, što može biti zanimljivo ako gledamo s turističkih aspekata. Napokon, dijelovi narodne nošnje mogu se preuzeti i za dijelove vojničke uniforme.

905 **JEŽIĆ, Branimir.** *Amaterizam bez svježine: Hvar — 15. festival dramskih amatera Jugoslavije.* — Str. 16. — (Televizija i kazalište)

Završni osvrt (v. 847). Na festivalu je nastupilo 16 amaterskih kazališta sa 200 izvođača pred 5000 gledatelja. Za najbolju predstavu izabrana je komedija s pjevanjem *Bračne ponude* Josipa Eugena Tomića, u režiji Zvjezdane Ladike i u izvedbi Gradskog amaterskog kazališta iz Slavonske Požege. Festivalu, općenito gledajući, nedo-

staje svježe krvi, nekoliko *carskih rezova* u smislu organizacije: to se ponajprije odnosi na vrijednost predstava koje treba birati po kvaliteti, a ne po republičkome ključu, te na pitanje organizacije, koju u potpunosti treba preuzeti Hvar i Prosvjetni sabor Hrvatske. — Sadrži i bilješku o završetku Festivala s podacima o nagradama. — Ilustrirano fotografijama Franje Alvađa i Zlate Turelli iz predstave *Bračne ponude* J. E. Tomića.

906 **JURIŠIĆ, Petar.** *Prva na Kvarneru.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Dr., Novi Vinodolski. — Čitatelj reagira na neke neistinite tvrdnje Petra Strčića o prvim hrvatskim čitaonicama u Istri (v. 691). Prva čitaonica nije osnovana u Vrbniku 1866, već u Novom Vinodolskom 1845. Prema tome, ne stoji tvrdnja kako se čitaonice na tom području ne pojavljuju prije 1866.

907 **LOKNAR, Vladimir.** *Odgovor Vladimira Loknara: o hrvatskoj marki — zaključno.* — Str. 9. — (Odjeci)
Polemičko reagiranje na članak Zvonka Ivankovića–Vonte (v. 669). Autor u šest točaka analizira Ivankovićeve teze, smatrajući da bi Ivankoviću bilo bolje da kao *pravnik i filatelistički funkcionar, razradi* Loknarovu misao, umjesto što je tražio pogreške.

908 **LUCIĆ, Branko.** *Incident.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Pokrovnik, Dalmacija. — Čitatelj opisuje svoj slučaj sa zastavom s hrvatskim grbom koju je imao u autu, noseći je na proslavu 30. obljetnice ustanka hrvatskoga naroda u Vodicama. Na ulazu u grad zaustavio ga je jedan *milicioner*, otevši mu zastavu i bacivši je na zemlju. Čitatelj se nada što manjem broju ovakvih čuvara reda.

909 **(M).** *Mađarski književnici u Zagrebu.* — Str. 23. — (Ljetopis. Kratke vijesti)
Osvrt na boravak delegacije Saveza književnika Mađarske u Zagrebu, gdje su mađarski književnici sa svojim hrvatskim kolegama, članovima Društva književnika Hrvatske razgovarali o hrvatsko–mađarskim kulturnim i književnim vezama i odnosima. Predstavljen je i broj revije *Kortárs* u kojemu je objavljena panorama suvremene hrvatske poezije u prijevodu Zoltána Csuke.

910 **MANDIĆ, Oleg.** Bez dovoljno razumijevanja. — *Str. 9. — (Odjeci)*
Reagiranje na članak Zvonka Ivankovića–Vonte (v. 669) i na spominjanje autorova imena u tom članku u kontekstu akcije ZAVNOH–a godine 1944. oko izdavanja hrvatskih maraka i razlozima neuspjeha te akcije. — Sadrži i uredničku napomenu u kojoj se uredništvo ispričava autoru što mu nije tiskan cjelokupni tekst.

911 **MARTIĆ, Nikola.** *Pjesan za Maka Dizdara.* — Str. 14. — (Književnost)
Pjesma. — Ilustrirano, autograf Maka Dizdara.

912 **MATKO, Janko.** *Pismo Janka Matka.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: hrvatski narodni pisac. — Pisac se zgraža nad slučajem kojemu je osobno prisustvovao. Janko Matko opisuje slučaj sa zagrebačkoga Britanskog trga, gdje je tržni nadzornik naredio uklanjanje stola s izloženim Matičinim knjigama i zabranu prodaje tih knjiga.

913 **PEAKIĆ–ŽAJA, Marija.** *Izjava Marije Peakić–Žaja.* — Str. 23. — (Ljetopis. Kratke vijesti)
Izjava kojom se autorica suzdržava od polemike sa Stojanom Vučićevićem (v. 813).

914 **POSAVAC, Zlatko.** *Ideja humaniteta kao temelj nazoru o svijetu i životu: u povodu 65. godišnjice života Vladimira Filipovića.* — Str. 10–11. — (Filozofija)
Nadnasl.: *Bolji oblici života mogu nastati samo po boljem čovjeku.* — Članak znanstveno–stručnog i informativnog karaktera o filozofskom djelu Vladimira Filipovića, čovjeka *briljantnog europskog duha* i *nenadmašivog kozera*, čovjeka *kojemu ništa ljudsko nije strano*, uvijek spremnog na duhovitosti, erudita, sjajnoga predavača i vrsnoga poznavatelja povijesti filozofije. Osnovne su filozofske koncepcije na kojima Filipović gradi svoje djelo *ideja humaniteta i teze humanizma*; *bolji oblici života mogu nastati samo po boljem čovjeku.* Čovjek je stvaralačka, društvovna i kulturna jedinka koja vrijedi onoliko *koliko je više kulture u sebi ostvario i u svijet unio*, a kulturom se pokazuje ostvarivanje samostalnih vrednota, u koje se ubraja i filozofija kao kritički obrazložen životni nazor, tj. izraz čovjeka, *u kome se odražava puna životnost njegove povijesne faktičnosti*, što podrazumijeva i *dijalektičke suprotnosti*, *stvarne antiteze njegova života*, tako da unapređivanje filozofije ima za posljedicu unapređivanje života. Autor upozorava da Filipović baštini tradiciju *zagrebačke škole* i njena predvodnika Alberta Bazale. Osim toga, trajna inspiracija Filipovićeva filozofskog promišljanja jesu aksiologija, filozofska antropologija, filozofija kulture, fenomenologija i njeni glavni predstavnici, dok je stalna meta Filipovićeve kritike filozofija *pozitivističkog* tipa. — Sadrži i *Popis radova*, bibliografiju knjiga, rasprava i članaka Vladimira Filipovića što ju je sastavio, također, Zlatko Posavac. — Ilustrirano fotoportretom Vladimira Filipovića.

915 **RABADAN, Vojmil.** *Intimne priče jednog listonoše: Ivan Kovačić: »Smij i suze starega Splita«; uredio i informacijom popratio*

dr Radovan Vidović, predgovor D. Kečkemet, 270 str., 60 ilustracija, naklada autorova, Split 1971. — Str. 14. — (Književnost. Nove knjige)

Pohvalni osvrt na knjigu *koja može zauzeti časno mjesto u našoj publicistici, ne samo kao nostalgična reminiscencija za nas »starije« Splićane i kao ugodna lektira nego i kao dragocjena podloga za proučavnje jezika i života* Splita, te je kao takva *već doživjela svoje prvo izdanje među publikacijama Sveučilišta u Pennsylvaniji.* — Ilustrirano.

916 **RAJIĆ, Zlatko.** *Ploče na raskrsnici.* — Str. 4. — (Politika i društvo)

Razgovor vodio Ivan Cerovac. — Intervju s politologom i ekonomistom Zlatkom Rajićem, predsjednikom Općinske konferencije SK Ploče i članom Matice hrvatske o prometnom položaju Ploča, gospodarsko–političkim, demografskim i kulturnim prilikama u Pločama, te o načinu na koji je osnovan Ogranak Matice hrvatske u Pločama. — Sadrži i bilješku o sugovorniku. — Ilustrirano fotografijom Zlatka Rajića.

917 **SABOL, Željko.** *Četiri Generalićeva desetljeća: u povodu retrospektivne izložbe Ivana Generalića (1931–1971) u Galeriji Hlebine.* — Str. 20. — (Likovne umjetnosti)

Podnasl.: »*Moje su slike više izašle iz mene nego iz prirode« (I. Generalić).* — Članak s povijesno–umjetničkim prikazom slikarstva Ivana Generalića koji je bez *obzira na brojne polemike i nesporazume* ostao *jedno od najvećih imena novije hrvatske umjetnosti. Hlebinska je izložba to nedvojbeno potvrdila!* — Ilustrirano reprodukcijama Generalićevih slika *Copernica* (1957) i *Starec* (1948).

918 **SAVEZ studenata Hrvatske.** Predsjedništvo... [et. al.]. *Stavovi Saveza studenata.* — Str. 5. — (Politika i društvo)

Sadržaj: Predsjedništvo Saveza studenata Hrvatske: *Saopćenje Predsjedništva Saveza studenata Hrvatske sa izvanredne sjednice održane u Splitu 28. srpnja 1971*; Ante Štambuk (v. d. Predsjednik Predsjedništva SS Splita): *Zaključci V. sjednice Predsjedništva SS Splita*; Dražen Budiša (Predsjednik Predsjedništva SS Zagreba): *Saopćenje Predsjedništva SS Zagreba.* — Kritičko reagiranje studentskih Saveza na stavove Saveza studenata Rijeke i njihova predsjednika Alenka Rubeše u kojima se odbacuju zaključci plenuma Predsjedništva Saveza studenata Hrvatske (v. 856), te na odluku Predsjedništva Gradske konferencije Saveza komunista Zagreba u kojoj se znanstveni i javni rad Šime Đodana i Marka Veselice neargumentirano napada kao nacionalističko–šovinistički, pa ih se u skladu s tim isključuje iz Partije.

919 **ŠKARICA, Ivanka.** *Primjer.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: student, Zagreb. — Čitateljica navodi primjer brige i očuvanja hrvatske spomeničke baštine: prof. Paško Paić pokrenuo je akciju kojom je obnovljen veći dio kninske Tvrđave i tako sačuvan od rušenja.

920 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Što nakon odluke zagrebačke Privredne banke?* — Str. 3. — (Komentari)
Komentar odluke Privredne banke Zagreb kojom se obustavljaju daljnja kreditiranja u privredi, a odgađaju već ugovorena i smanjuju kratkoročna kreditiranja. Takva je odluka očekivana, i posljedica je politike Narodne banke Jugoslavije o povlačenju novca (v. 865). Privredna banka ostala je bez novaca jer joj je novac povukla Narodna banka Jugoslavije kao obveznu rezervu, *i to tako da joj na uzet novac ne plaća kamate.* Taj novac zapravo je položeni novac gospodarskih organizacija ili novac koji su te organizacije dobile kao kredit. Takva je odluka dakle, višestruko štetna po gospodarstvo, dok novac koji je uzela kao obveznu rezervu, Narodna banka daje na kredit i uzima kamate, te se tako dobiveni prihod koristi za izvanbudžetske bilance federacije. Autor kao rješenje ovakvoga teškog problema po privredu predlaže likvidaciju ove bilance i svih načina kojima su prihodi bilance stvarani, što znači smanjenje obvezne rezerve, vraćanja novca privredi, te zadržavanje neophodne rezerve u republikama uz plaćanje kamata.

921 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Slavonija i plan razvitka Hrvatske.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Komentar i prikaz prigovora, prijedloga i zahtjeva predstavnika Slavonije i Baranje u povodu *Nacrta društvenog plana razvoja SR Hrvatske za razdoblje od 1971. do 1975.* Glavni je prigovor slavonsko–baranjskih predstavnika upućen planerima taj, da se *koncepcija razvitka SR Hrvatske ne zasniva na realnom valoriziranju uloge i značenja pojedinih regija, a niti na realnom valoriziranju regionalnih izvora,* što će reći da je Slavonija uvijek davala iznad prosjeka, a u nju se ulagalo sasvim neproporcionalno tome, pa je na taj i druge načine, Slavonija zapostavljena. Stoga se od planera i Republike zahtijevaju studije i ulaganja u energetiku, u prometnu infrastrukturu, u poboljšanje strukture privrede, u akumulaciju i financiranje razvoja. Autor zaključuje kako je očito *da slavonski zahtjevi pokazuju nove putove kojima bi trebalo krenuti ako se želi doći do optimalnog gospodarskog razvitka Hrvatske. Za to su neophodne izmjene, u prvome redu u kreditno–novčarskoj politici i sustavu financiranja reprodukcije, te stvaranja materijalnih uvjeta neophodnih da bi republika mogla usmjeravati gospodarski razvitak i materijalno podržati planom utvrđene nosioce gospodarskog razvitka.* — Ilustrirano panoramama Pakraca i Slavonskog Broda.

922 **ŠTURLIĆ, F.** *Spomenik Hrvatskoj Majci.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: München. — Podrška prijedlogu Ante Rukavine (v. 748; v. i 868).

923 **T. D.** *Gdje orao gnijezdo vije.* — Str. 23. — (Ljetopis. Kratke vijesti)

Vijest o izletu na Zrinj članova *Zrinskog*, kulturno–prosvjetnoga društva hrvatskih kajkavaca. — Ilustrirano, fotografija Zrinja.

924 **TOMASOVIĆ, Mirko.** *Današnje »prigovaranje« na negdašnje »ribanje«: »Zbornik radova o Petru Hektoroviću«, pos. izd. časopisa »Kritika«, Zagreb 1970.* — Str. 18. — (Nove knjige)

Kritički prikaz zbornika sa znanstvenih skupova organiziranih u povodu 400. obljetnice tiskanja (1568) *Ribanja i ribarskog prigovaranja.* Zbornik je, prema autoru, ostao na već tradicionalnoj razini *pozitivističkih istraživanja i faktografske obradbe*, ne rješavajući neka *otvorena pitanja interpretacije i umjetničke kakvoće pojedinih djela*, konkretno *Ribanja* kojemu tek predstoji *proces revizije Kombolova mišljenja* i *estetičke revalorizacije*, proces što je ovdje naznačen u prilogu Frane Čale.

925 **TUĐMAN, Franjo.** *Osnivanje komunističke stranke Hrvatske: 30. obljetnica Revolucije: povijesno značenje i smisao pobjede revolucije u Hrvatskoj (2).* — Str. 12–13. — (Obljetnica)

Podnasl.: *Osnivanje nacionalnih komunističkih stranaka pospješilo revolucionarni polet masa.* — Drugi dio feljtona o ljudima, događajima i političko–ideološkim koncepcijama bitnim za razvoj revolucionarno–demokratskog pokreta u Hrvatskoj (v. i 869), od vremena odluke o osnivanju Komunističke stranke Hrvatske i Slovenije 1934. do početka Drugoga svjetskog rata. Autor analizira događaj i značenje osnutka Komunističke partije Hrvatske, stvaranje Stranke radnog naroda i antifašističkog pokreta, značenje Pete konferencije Komunističke partije Jugoslavije, odnos Nezavisne Države Hrvatske prema komunistima, te prilike i okolnosti u kojima je nastajao Narodnooslobodilački pokret. — Ilustrirano fotoportretima Pavla Gregorića i Josipa Kraša, te preslikom naslovne stranice časopisa *Proleter* (1937).

926 **TURKOVIĆ, Hrvoje.** *Iznimnost.* — Str. 23. — (Ljetopis. Kratke vijesti)

Osvrt na prijateljsko primanje, što ga je u čast tek diplomiranih filmskih režisera, *praških* đaka — Rajka Grlića i Lordana Zafranovića — organizirao Kruno Hajdler, direktor Filmskog autorskog studija.

927 **ULUH.** *Otvoreno pismo ULUH–a.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: I. plenum ULUH–a. — Za potpunu rehabilitaciju ličnosti bana Josipa Jelačića, te za podizanje Fernkornova spomenika banu Jelačiću, koji je i s likovnoga stajališta vrijedan nazočnosti *pred očima hrvatske javnosti.*

928 **VASILJ, Marko.** *Zadar: kada počinje povijest Hrvata.* — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)
Osvrt na rezultate rasprava zadarskih znanstvenika, srednjoškolskih profesora povijesti i mladeži o nastavnim programima i udžbenicima povijesti u srednjim školama, te o zastupljenosti povijesti Hrvata, kao teme u njima. Zaključak: udžbenici nisu nacionalni, u njima nema hrvatske povijesti niti se zna kada ona počinje, stoga se zahtijevaju novi programi i novi znanstveno utemeljeni udžbenici hrvatske povijesti. — Ilustrirano.

929 **VESELICA, Marko.** *Socijalno–gospodarski razvitak od reforme 1965. do pojave amandmana: gospodarski i društveno–politički temelji ustavnih promjena (2).* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Drugi dio feljtona s povijesnim pregledom jugoslavenskoga gospodarsko–političkog sistema (v. 870). U ovome dijelu studije autor proučava osnovne pozicije s kojih je trebala krenuti društveno–gospodarska reforma Jugoslavije 1965, skretanje s tih pozicija u realizaciji reforme i stagniranje gospodarstva uslijed toga, proces siromašenja privrede, bankarski etatizam i vlast financijskoga kapitala.

930 **VRKIĆ, Jozo.** *»Da se bolje razumi arvacki«.* — Str. 15. — (Književnost i jezik. Hrvatski jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864). Još jedan članak o počecima hrvatskoga književnog jezika (v. i 672, 746, 771) u kojem autor te početke pomiče dublje u prošlost, baveći se prikazom jezičnih osobitosti *Poljičkoga statuta* — bosančicom upisanoga drevnog običajnog prava hrvatskih žitelja oko Mosora — živog primjera *hrvatskoga jezičnoga standarda već u 14. stoljeću*! Autor osim toga, nalazi i podudarnosti između jezika *Statuta* i jezika zapisa Tvrtka Kotromanića, Hrvoja Vukčića Hrvatinića, te listina i natpisa na stećcima. — Sadrži i ulomke iz *Statuta.*

931 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Pokušaji.* — Str. 16. — (Televizija i kazalište. Pogled iz naslonjača)
Nastavak kolumne o televiziji.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 17* *Zagreb, 13. kolovoza 1971.*

932 **ANONIM.** »*Centralist protiv svoje volje*«. — Str. [24]. — (Karte na stol):

O *nekim stranim* [talijanskim] *viđenjima* jugoslavenske politike: Ranković je Srbin i simbol centralističkih koncepcija, ali *protiv svoje volje*. Pretiskano iz NIN–a.

933 **ANONIM.** *Cesta Zagreb — Split i* »*HT*«. — Str. [24]. — (Karte na stol)

Bilješka o otkazu pretplate na *Hrvatski tjednik* što ga je uredništvu lista uputio Centralni akcioni odbor za upis zajma za izgradnju autoceste Zagreb — Split.

934 **ANONIM.** *Ni sunce nije isto kao prije...* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Čitatelj iz Postira. — O slučaju Vice Vukova i Postirana u Postirama (v. 892) iz perspektive novinara *Ilustrovane Politike* (br. 664/27. 7. 1971), koji je u tome događaju vidio, ponajprije, ugrožavanje i uznemiravanje srpskih turista, a u pjevačkom nastupu Vice Vukova i hrvatski šovinizam. — Sadrži i prosvjed Predsjedništva Sekretarijata omladine Postira *Ilustrovanoj Politici* koji je potpisao Frano Buljević.

935 **ANONIM.** *Posuđena izjava*. — Str. [24]. — (Karte na stol)

Bilješka o *zanimljivoj* izjavi splitskoga metropolita Frane Franića o usporednosti crkvene i političke (svjetovne) hijerarhije. — Pretiskano iz *Pogleda*, časopisa za društvena pitanja Ogranka Matice hrvatske Split (br. 6/1971, str. 68).

936 **ANONIM.** »*Pothvat*«. — Str. [24]. — (Karte na stol)

Bilješka: na dubrovačkom aerodromu pilot JAT–a spalio pošiljku *Hrvatskoga tjednika*?! Da li je to službeni odgovor na pitanje *Hrvatskoga tjednika* upućeno JAT–u (v. 705)?

937 **ANONIM.** *Potjernica*. — Str. [24]. — (Karte na stol)

Sadrži i pismo Rade Tomića, generalnog direktora *Zagrebačke mljekare*, koje je po *rječniku, stilu i tonu* vjerojatno namijenjeno — miliciji!

938 **ANONIM.** *Radničkom savjetu Hotelskog poduzeća »Orebić«, Orebić.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Da li će se zatražiti revizija izuzetno nepovoljnog ugovora s poduzećem *Generalexport*?

939 **ANONIM.** *Saveznom sekretaru za vanjsku trgovinu Muhamedu Hadžiću.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Bilješka o novim mjerama savezne vlade usmjerenim na oporezivanje, koje neka poduzeća, koja se bave uvozom oporezivane robe, *provale* mjesec dana prije donošenja odluke.

940 **ANONIM.** *Suvišan demanti.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o ograđivanju JAZU od akcije Gliptoteke (v. 808) koja i dalje raspravlja *samo o onim pitanjima koja su već raspravljena. Na taj način čuva svoj ugled, svoj znanstveni autoritet.*

941 **ANONIM.** *Televizija i dr Ćimić.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o *gesti* Televizije Sarajevo koja je dr. Esadu Ćimiću izbacila jedan monolog, nakon njegova izlaganja o nacijama u prethodnoj emisiji, kada je izjavio da se osjeća Hrvatom.

942 **BABIĆ, Stjepan.** *Banke i jezik.* — Str. 15. — (Književnost i jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942). O neopravdano potisnutoj riječi *izvadak* u zagrebačkim i hrvatskim bankama, koje su *podlegavši unitarističkim nastojanjima* zamijenile riječ *izvadak* riječju *izvod*, koja, doduše, jest hrvatska riječ ali znači zaključak, dok su razni pismeni dokumenti — *izvaci.* Autor na kraju spominje i svoje ogorčenje što je *drug Matko Rojnić dopustio da Sveučilišna knjižnica promijeni naziv u Sveučilišna biblioteka*, i što nije ništa učinio da *svojoj ustanovi vrati njezin pravi naziv.*

943 **BAŠIĆ, Darinko.** *Mare nostrum.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj podržava prijedlog Grge Gamulina o podizanju spomenika Povelji *Mare nostrum* kralja Petra Krešimira IV. iz 1069. (v. 839), a kao mjesto postavljanja predlaže Vir.

944 **BUDIŠIN, Josip.** *Kaštel Kambelovac: u spomen Tinu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj s prvog javnog skupa u organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Kaštel Kambelovcu, u povodu 80. obljetnice rođenja Tina Ujevića. Govorili su Smiljana Britvić i Dinko Marović.

945 **BUŠIĆ, Bruno.** *Teško prodire novo: s Prvog omladinskog sabora u Omišu: omladina ne priznaje raskorak između riječi i djela već traži njihovo suglasje.* — Str. 8. — (Domovina)
Reportaža o političkim, gospodarskim, kulturno–prosvjetnim i društvenim prilikama u Omišu, isprepletenim razmiricama mještana s

desetak osoba iz općinskih organa koje ne mogu, kako ističe mladež Omiša, shvatiti i prihvatiti nove društvene promjene. Omiška je poljoprivreda zbog nacionalizirane zemlje i zbog gradnje vikendica zapostavljena, turizam je uslijed zagađenosti otrovnim dimom iz cementare i tvornice karbida besperspektivan, pa ljudi odlaze tražiti posao u inozemstvo ili u druge razvijenije krajeve. Omiške su kulturne znamenitosti devastirane, primjerice, drevno glagoljaško sjemenište pretvoreno je u stolarsku radionicu, nema čitaonica u omiškim selima, Poljičanima su glavne prohodne ceste one podignute u Napoleonovo doba, itd, itd. — Ilustrirano.

946 **DONAT, Branimir.** *Pretpostavke za izučavanje hrvatske proze.* — Str. 15. — (Književnost i jezik)
Članak s književno–povijesnim prikazom odnosa književne proze i ideologije, književne proze i politike, književne proze i religije, odnosno o hrvatskoj književnosti, a napose prozi, u procijepu između ideja što su djelovale van književnosti, a kojima se hrvatska proza napajala ili je tim istim idejama služila.

947 **ERPAČIĆ, J[ozo].** *Podravska Slatina: Osnivačka skupština.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Podravskoj Slatini, čije su osnivanje inicirali stanovnici Zvonimirovaca (v. 483), a osnivanje kojega je proteklo uz dosta problema. Skupšina je održana 27. lipnja 1971. pred oko 5000[!] građana iz Slatine i okolice. Za predsjednika Ogranka, koji broji 3000[!] članova, izabran je Dragutin Kiš, a u ime Središnjice Matice hrvatske u radu Skupštine sudjelovali su Miroslav Brandt, Grgo Gamulin i Zvonimir Komarica.

948 **E[RPAČIĆ], J[ozo].** *Virovitica: opsežan ali realističan program.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Vijest o programu rada što ga je usvojio Ogranak Matice hrvatske u Virovitici.

949 **GAMULIN, Grgo.** *Svijetli znakovi.* — Str. 11. — (Spomenici)
Esej o značenju i povezanosti naslijeđenih i tek podignutih spomenika, *svijetlih znakova* i simbola kojima narodi označavaju *apstraktne vrijednosti, događaje i ličnosti.* — Ilustrirano fotografijama *Spomenika Pothumskim žrtvama na Gobničkom polju* (autori Šime Vulas, Duško Rakić; fotografija Marija Braut), te spomenikâ *Grgur Ninski* i *Josip Juraj Strossmayer* (radovi Ivana Meštrovića).

950 **GAMULIN, Tonko.** *Brzojav iz New Yorka.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: kapetan, New York. — Podrška akciji ponovnoga postavljanja spomenika kapetanu Niki Dubokoviću (v. i 660, 804).

951 **GOTOVAC, Vlado.** *Osporavanje podrške.* — Str. [1].
Uvodnik: odgovor na kritike upućene *Hrvatskome tjedniku* kao novinama koje propagiraju šovinizam, izolacionizam, separatizam, restauraciju, netrepeljivost prema drugim narodima, *prebrojavanje* Srba u Hrvatskoj. Autor odgovara: *tko ne prihvaća prava drugih, taj gubi vlastita prava: nema slobode za one koji je drugima oduzimaju! Mi to znamo, mi u novom vidimo put do potpunog uzajamnog poštovanja, do zajednice zasnovane u slobodi koju jedan drugom omogućujemo i štitimo: tako zamišljamo Hrvatsku, onu Hrvatsku što smo je prihvatili u zajedničkom oduševljenju u načelima X. sjednice, što smo je prihvatili kao politiku koja vodi u njenu stvarnost.*

952 **HAJDLER, Kruno.** *Prijedlog FAS–a.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: za FAS, direktor. — Prijedlog organiziranja Festivala hrvatskoga kratkometražnog filma, svake godine u siječnju, kada bi se obavilo i vrednovanje filmova čime bi javnost dobila uvid u ocjene komisije.

953 **LIOVIĆ, Ivan.** *Fondovi ili fond?: djelomičan odgovor na napis »Zašto bez jedinstvenog fonda za ceste?«: (HT br. 13).* — Str. 9. — (Odjeci)
Komentar lošeg stanja hrvatskih cesta. Nasuprot Ivanu Cerovcu (v. 720) autor smatra da uzrok takvome stanju nije loša organizacija ili razjedinjenost i sukob interesa regionalnih fondova zaduženih za ceste, već niska i neekonomska naknada za ceste i nizak stupanj motorizacije. Uklanjanjem ovih problema, a ne *reorganizacijom radi reorganizacije*, stvorit će se pretpostavke za poboljšanje cestovne mreže u Hrvatskoj.

954 **MANDIĆ, Nikola.** *Zagrebačka kreditna banka u Mostaru: naša banka nije bila poželjna u Mostaru, ali smo svojim djelovanjem pokazali da je to banka Mostara i cijele Hercegovine koja brine o interesima mostarske i hercegovačke privrede.* — Str. 10. — (Portreti)
Razgovor vodio Ivan Cerovac. — Intervju s direktorom Poslovne jedinice Kreditne banke Zagreb o problemima pri osnivanju ove poslovnice u Mostaru, ali i o njenim uspjesima u dodjeli kredita gospodarskim organizacijama i pojedincima. — Ilustrirano fotografijama Nikole Mandića, Mostara i unutrašnjosti poslovnice banke.

955 **MRKONJA, Tomo.** *Spomenik Hrvatskoj Majci.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: radnik iz Berlina. — Čitatelj pozdravlja i prihvaća prijedlog Ante Rukavine (v. 748).

956 **PADROV, Svetozar.** *O javnom poslu — javno: pitanje »Hrvatskog tjednika« nisam shvatio kao prozivku: razgovor sa Svetoza-*

rom Padrovom, sekretarom za financije Hrvatske. — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Razgovor vodio Hrvoje Šošić. — Razgovor sa Svetozarom Padrovim o energetici u Hrvatskoj, sprečavanju makinacija u deviznom poslovanju radnih organizacija, o aferi s naplatom poreza i carina na automobile, te s tim u vezi i postavljenog mu pitanja iz *Hrvatskoga tjednika* (v. 63), o makinacijama u deviznom poslovanju Savezne državne inspekcije, o raščišćavanju računa izvanbudžetske bilance federacije i njenoj sporoj likvidaciji, o nedopuštenim bankarskim makinacijama. — Ilustrirano.

957 **PARUN, Vesna.** *Pet soneta.* — Str. 17. — (Književnost)

Sadržaj: *Molitva vodi*; *Sonet o smrti*; *Grad*; *Amfore*; *Sonet o prazniku.*

958 **PURATIĆ, Željko.** *Zašto moji prijatelji prosvjeduju.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: docent Filozofskog fakulteta u Sarajevu. — Čitatelj smatra prigovore, koji mu zamjeraju izbjegavanje oznake *hrvatska* književnost u njegovim radovima o književnosti 15–19. stoljeća, smiješnim i pretjeranim, jer je jasno da se upotrebom oznake *dubrovačka* ili *dalmatinska* književnost, kao što on čini, misli na hrvatsku književnost. Autor se ograđuje od sličnih postupaka nekih predstavnika beogradske škole, koji izdvajaju iz cjeline hrvatske književnosti staru dubrovačku (pa i bosansku) književnost.

959 **SAVEZ arhitekata Hrvatske. Predsjedništvo.** *Tko koga (i što) zastupa?* — Str. 20. — (Likovne umjetnosti)

Odgovor Saveza na tekst Duška Rakića (v. 803). Rakićevo istupanje iz Saveza je pokušaj da se neaktivnost, pa i neodgovornost, pretvore u društveni uspjeh.

960 **SAVEZ komunista Hrvatske.** Gradska konferencija (Zagreb). *Odgovor na stajališta studenata.* — Str. 4–5. — (Politika i društvo)

Reagiranje na stavove Saveza studenata (v. 918) u povodu isključenja Šime Đodana i Marka Veselice iz Saveza komunista. Kako studenti nisu bili upoznati s potpunim objašnjenjima te odluke, Predsjedništvo se odlučilo na ovaj članak s opširnim obrazloženjima, komentarima i ulomcima iz Stavova i zaključaka XVII. sjednice Predsjedništva Gradske konferencije SKH Zagreb, o djelovanju i političkoj odgovornosti Šime Đodana i Marka Veselice, te s tim u vezi, i o odluci o njihovom isključenju iz Saveza komunista. Na sjednici nije razmatran znanstveni rad ove dvojice istaknutih hrvatskih ekonomista, već njihovo *idejno i političko djelovanje.* Jednoglasno je zaključeno da su se svojim javnim istupima i akcijama, i jedan i drugi udaljili od *principa*, *programskih ciljeva idejno–političke platforme Saveza ko-*

munista. Njihovo je djelovanje *grupaško i frakcionaško*, Maticu hrvatsku iskoristili su za svoje politikantske igre, a osnivanje ogranaka Matice hrvatske *kao poziv na osnivanje nove političke partije — stranke* (...) Njihove manipulacije sa studentima, gruba etiketiranja i napadi na pojedine rukovodeće osobe unutar Saveza komunista i države, pa čak i na predsjednika SKJ i države, njihovo napuštanje platforme *istinskog samoupravljanja u društvu* i približavanje *konceptu svojevrsnog etatizma ili mješavine između nekakvog efikasnog tehnomenadžerizma i etatizma*, dovoljni su razlozi jednoglasnoj odluci članova Predsjedništva Gradske konferencije SKH Zagreb o isključenju Šime Đodana i Marka Veselice iz Saveza komunista. — Sadrži i *Pismo uredništvu* Đure Despota, zastupnika Predsjedništva Gradske konferencije SKH Zagreb, u kojemu se traži objavljivanje ovoga teksta, te *Napomenu* uredništva u kojoj se odgovara na prigovore upućene *Hrvatskome tjedniku* da nije objavio ništa o radu Konferencije.

961 **SEDLAR, Jakov–Željko.** *Split: bogata i uspješna sezona.* — Str. 23. — (Ljetopis. Osvrti)

Osvrt na veoma uspješnu kazališnu sezonu Hrvatskoga narodnog kazališta u Splitu.

962 **SOVIĆ, Ivan.** *Svjedočanstvo o hrvatskoj knjizi iz 1709.* — Str. 17. — (Književnost)

Kritička bilješka o sveučilišnom udžbeniku Dragoljuba Pavlovića *Starija jugoslavenska književnost* (v. i 723): takvog prisvajanja i iskrivljavanja hrvatske kulturne baštine kakvo je prisutno u toj knjizi nije bilo ni u doba Mlečana. Ovakav stav autor dokumentira preslikom popisa hrvatskih knjiga iz Occhijeva venecijanskoga knjižarskog kataloga iz 1709.

963 **STIPIĆ, Mijo.** *Batinaši.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: student iz Šujice. — O slučaju pretučenoga Hrvata Mire Krstanovića u Duvnu (Tomislavgradu), kojeg su pretukli trojica milicionara srpske nacionalnosti.

964 **ŠIMAC, Neven.** *Paris: Društvo članova Matice hrvatske.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz svijeta)

Osvrt na jednogodišnju djelatnost Društva osnovanog 7. listopada 1970. Dvije su aktivnosti ovoga društva bile posebice izražene: osnivanje čitaonice i posudbene knjižnice, te održavanje predavanja. Predavanja su održali: Danilo Pejović, Šime Đodan, Petar Šegedin, Stanko Pintarić, Cvito Fisković, Predrag Matvejević, Ljiljana Matković, Zvonimir Mrkonjić, Ante Stamać, Pero Rubić, Vice Vukojević, Franjo Šanjek i Neven Šimac. Predsjednik Društva koje broji sedamdesetak radnika i dvadesetak studenata–radnika je Petar Rubić, student filozofije.

965 **ŠIMIĆ, Jerko.** *Na putu preporoda: 70. obljetnica športskog društva bunjevačkih Hrvata: »Bačka« — najstariji nogometni klub u zemlji.* — Str. 21. — (Sport)

Osvrt na povijest nogometnoga kluba *Bačka* i proslavu 70. obljetnice njegova postojanja. Proslava je održana u sklopu velikih žetvenih svečanosti, staroga narodnog običaja proslave završetka žetve u Hrvata Bunjevaca, svečanosti poznatih pod nazivom *Dužijanca*, što se svake godine održavaju u Subotici. — Ilustrirano fotografijom s proslave obljetnice nogometnoga kluba *Bačka*.

966 **ŠIMUNDIĆ, Mate.** *Neophodna izmjena: uz promjenu ustava SRH valja osigurati i izmjenu u tekstu hrvatske himne.* — Str. 3. — (Komentari)

Autor predlaže jednu preinaku u tekstu hrvatske himne kao *dobronamjeran pokušaj prilagodbe hrvatske himne stvarnoj njezinoj svrsi tj. da što obuhvatnije odrazi domovinu Hrvatsku.* Prema autoru, Hrvatska je pomorska država, a Hrvati pomorski narod — a upravo mora nema u himni, i to zato što ga je autor himne, Antun Mihanović, jednostavno *previdio*. Stoga se predlaže promjena stiha *Kud li šumiš*, *svijetu reci* u stih *Sinje more svijetu reci*, što zapravo i nije novi prijedlog, jer su i mnogi drugi već predlagali da se riječ more unese u tekst himne.

967 **ŠKRABALO, Ivo.** *Pula: međunarodni festival jugoslavenskog filma.* — Str. 18–19. — (Film)

Reportaža sa festivalskih događanja u Puli s kritičkim prikazom filmova. Dva glavna festivalska događaja: zabrana prikazivanja filma *WR ili Misterije organizma* Dušana Makavejeva i neuvrštenje filma *Put u raj* Marija Fanellija (po scenariju Miroslava Krleže) u službeni dio festivala. Najbolja ostvarenja: *Crno sjeme*, makedonski film Kirila Cenovskog, *U gori raste zelen bor*, hrvatski film Antuna Vrdoljaka *u kome hrvatska kinematografija ima svog najživljeg i najsočnijeg pripovjedača*, te, kod publike najprihvaćeniji, film *Tko pjeva zlo ne misli* Kreše Golika. Film *Mirisi, zlato i tamjan* Ante Babaje (ekranizacija istoimenog romana Slobodana Novaka) publika je izviždala. Autor zaključuje kako hrvatski film ne prati sudbinska vremena hrvatskoga naroda, premda umjetnost *ne može ostati po strani od hvatanja ukoštac s dilemama unutar kojih se svi moramo opredijeliti.* — Ilustrirano prikazima scena iz filmova: *Uloga moje porodice u svjetskoj revoluciji; U gori raste zelen bor; Put u raj; Opklada; Crno seme; Mlad i zdrav kao ruža.*

968 **ŠORAK, D[raško].** *Marija Bistrica: dostojno uspomeni na Satchma.* — Str. 22–23 — (Ljetopis. Osvrti)

Osvrt na večer jazza pod motom *Sjećanje na Louisa Armstronga–Satchma.* — Ilustrirano, snimio N[enad] Hlača.

969 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *S propisima je lako, ali sa stvarnošću...: takozvane »nepopularne« mjere bivše savezne vlade donijete su bez konzultacija s privrednicima.* — Str. 3. — (Komentari)

Kritički komentar restriktivnih stabilizacijskih mjera, već bivše savezne vlade, mjera koje počivaju na pogrešnoj gospodarsko–administrativnoj koncepciji koja predlaže da se mjerama ograničenja treba *smirivati pregrijanu konjukturu*, odnosno ozakonjuje se koncepcija koja, umjesto da potiče brži privredni rast i višu stopu rasta, polazi od pretpostavke da *ubrzane stope rasta vode inflaciji, povećanju uvoza i smanjenju izvoza, i da zato treba ići na smanjenje potrošnje i uvoza, i to ne gospodarskim mjerama, nego administrativnim!* Umjesto da riješe osnovna gospodarska pitanja zemlje, poput deviznog, vanjsko–trgovačkog, poreznog i kreditno–novčarskog sustava, ove mjere samo podgrijavaju *preživjele metode tjeranja vještica u sferi potrošnje.*

970 **T. F.** *Grožnjan: stranci znaju — mi ne znamo.* — Str. 23. — (Ljetopis. Osvrti)

Osvrt na djelatnost njemačke pjevačice Andreae von Ramm koja se iz Münchena doselila u Grožnjan, pokrenuvši stare kućne obrte u selima Gornje Bujštine i prodajući seljačke proizvode–suvenire (pletene košare, kamene vaze i sl.) u trgovini koju je otvorila u svojoj grožnjanskoj kući.

971 **TUĐMAN, Franjo.** *Utemeljenje Hrvatske državnosti u socijalističkoj zajednici: 30. obljetnica Revolucije: povijesno značenje i smisao pobjede revolucije u Hrvatskoj (3).* — Str. 12–14. — (Obljetnica)

Podnasl.: *NOP u Hrvatskoj nosio je od prvog dana značajke socijalističke revolucije koje je bit istodobno rješavanje revolucionarnih ciljeva i budućnosti hrvatskog naroda.* — Treći dio feljtona o ljudima, događajima i političko–ideološkim koncepcijama bitnima za razvoj revolucionarno–demokratskoga pokreta u Hrvatskoj (v. 869, 925). U ovome članku autor proučava glavne osobitosti Narodnooslobodilačkoga pokreta u Hrvatskoj, suverenitet i ravnopravnost naroda kao njegova glavna polazišta, osnivanje revolucionarne vlasti u Hrvatskoj, socijalni i nacionalni sastav pripadnika NOP–a. Autor završava članak sintezom i zaključkom o povijesnom značenju antifašističkoga pokreta i socijalističke revolucije u Hrvatskoj. — Ilustrirano sa 15 fotografija poznatih učesnika i događaja vezanih uz antifašistički pokret i socijalističku revoluciju u Hrvatskoj.

972 **ZAGREBAČKA mljekara.** Upravni odbor. *Odgovor »Zagrebačke mljekare«.* — Str. 9. — (Odjeci)

Zaključci Upravnog odbora *Zagrebačke mljekare* o *poslovnim i političkim posljedicama napisa koje je u formi pitanja* poduzeću

uputio *Hrvatski tjednik* (v. 820). *Tjednikov* se napis ocjenjuje kao tendenciozan, bez prethodne provjere činjenica, a u *komercijalno–propagandnom potezu* sufinanciranja izbora za miss Srbije želi se vidjeti nešto drugo od čisto poslovnog interesa poduzeća. Odbor navodi i akcije poduzeća u smislu rješavanja stambenog pitanja i odmora svojih radnika, te odluke kojima će se pomoći izgradnja tunela kroz Učku i izgradnja pruge Beograd–Bar. — Sadrži i napomenu uredništva.

973 **VASILJ, Marko.** *Od sajma ribarstva do svjetske izložbe umjetničke fotografije: otvorena izložba »Čovjek i more« u Zadru.* — Str. 20. — (Likovne umjetnosti)

Osvrt na sedmi Međunarodni trijenale fotografije *Čovjek i more*, na kojeg je pristiglo 7000 umjetničkih fotografija preko 2000 autora iz 51 zemlje širom svijeta! — Ilustrirano nagrađenim fotografijama: Itin Heidi (Švicarska): *Abendstiiung in den Apeninen* (Večer u Apeninima); Romanov Sergej (SSSR): *Morskie duši* (Morska stvorenja).

974 **VESELICA, Marko.** *Od »jugoslavenstva« do modernih shvaćanja: gospodarski i društveno–politički temelji ustavnih promjena (3).* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Treći dio feljtona s povijesnim pregledom jugoslavenskoga gospodarsko–političkog sistema (v. i 870, 929), posvećen biti ustavnih amandmana, posebice na planu rješenja nacionalnog pitanja. Bit se toga rješenja ogleda u polaznim tezama koje naciju shvaćaju kao *najprirodniji oblik socijalno–ekonomske organizacije socijalizma na globalnom nivou*. Stvaranjem i organiziranjem *nacionalnih zajednica i država oslobađa se golema energija i stvaralačka snaga koja postoji u svim narodima, energija i snaga koja je zbog postojanja svjetskog imperijalizma bila blokirana.* — Ilustrirano fotoportretom Marka Veselice.

975 **VRKIĆ, Jozo.** *Putopis o smotri folklora: glazba zemanâ.* — Str. 16. — (Folklor)

Ilustrirano fotografijama sa Međunarodne smotre folklora u Zagrebu, snimio Milan Krmpotić.

976 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Zašto nisam potpisao jedan prosvjed u korist Dušana Makavejeva.* — Str. 18. — (Film)

Autor podsjeća da je prethodne godine, zajedno s Mirom Boglić, Rankom Munitićem i Hrvojem Turkovićem, potpisao i javno pročitao jedan prosvjed, želeći skrenuti pozornost kritičara i filmaša na beogradskom festivalu na pseudopolitičke napade na film *Lisice* i njegova autora Krstu Papića. Kako je taj prosvjed ostao bez odjeka, autor smatra da moralna i slobodarska načela važe za sve, a ne samo za neke, pa iz tih razloga neće potpisati prosvjed u korist Dušana Makavejeva.

977 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Sparina.* — Str. 20. — (Televizija i likovne umjetnosti. Pogled iz naslonjača)
Nastavak kolumne o televiziji.

978 **Z[IDIĆ], I[gor].** *Milana Hržić-Balić: 1934–1971.* — Str. 4. — (Politika i društvo)
In memoriam istaknutoj predstavnici hrvatske umjetničke keramike.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 18*
Zagreb, 20. kolovoza 1971.

979 **ANONIM.** *Bori Pavloviću, sekretaru Gradskog komiteta Saveza komunista Beograda.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Osvrt na izjavu Bore Pavlovića o jugoslavenstvu proklamiranom u programu SKJ: *kada i gdje je donesen Program SKJ u kojem je programirano »jugoslavenstvo«?*

980 **ANONIM.** *Brzojav.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top–biseri)
Bilješka o otkazu prodaje *Hrvatskoga tjednika* u trgovinama mostarskog *Oslobođenja*. Da li je to odgovor na prikaz sudbine zagrebačke Kreditne banke u Mostaru (v. 954)?

981 **ANONIM.** *Hercegovci pomažu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: grupa Hercegovaca. — O akciji novčane pomoći hrvatskoj dvanaestoročlanoj obitelji Sekić, koja se iz Novoga Travnika doselila u okolicu Đakova. Akciju je raspisao *Večernji list*, a po mišljenju čitateljâ trebao bi je poduprijeti i *Hrvatski tjednik*.

982 **ANONIM.** *Internacionalizam.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top–biseri)
Bilješka o skorim osnivanjima ogranaka SKJ među radnicima u inozemstvu. Motivi osnivanja — članarina!

983 **ANONIM.** *»Prebrojavanje« prema Lipši.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na poništenje izbora za direktora Komercijalne banke Vinkovci i na neka reagiranja na tu odluku, koja su cijelu stvar dovela u vezu s postavljanjem novoga direktora — Hrvata.

984 **ANONIM.** *Prihvatljiv prijedlog.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top–biseri)
Najbolje mjere protiv dužnika može se pronaći, prema nekim državnim službenicima, kod — Balzaka. On dužnicima preporučuje — zatvor.

985 **ANONIM.** *Saveznom izvršnom vijeću.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Koje će se mjere donijeti u povodu izvještaja SDK o nepokrivenim investicijama?

986 **ANONIM.** *Sigurnost zemlje ili monopolizam?* — Str. [24]. — (Karte na stol)
O monopolističkim zamislima Jugoslavenskog riječnog brodarstva pod velom brige za suverenitet države (v. i 886).

987 **ANONIM.** *Turističke atrakcije.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top–biseri)
Osvrt na turističku kartu Jugoslavije tiskanu na njemačkom jeziku u kojoj se nabrajaju gradovi s pomoćnom službom na cestama. Među njima niti jednoga grada iz — Hrvatske!

988 **ANONIM.** *Veliki blef u pokeraškom stilu.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Top–biseri)
O odluci SIV–a da stvori kompenzacioni fond od sredstava dodatnog oporezivanja na promet robom luksuzne potrošnje. Ta bi se sredstva potom davala proizvođačima one robe (ulje, šećer, brašno i dr.) čija je cijena zamrznuta. No, proizvođači ove robe prijete štrajkom.

989 **BABIĆ, Ivo.** *Kršćanska vizija budućnosti: Pierre Teilhard de Chardin, »Budućnost čovjeka«, izdanje »Crkva u svijetu«, Split 1970.* — Str. 16. — (Nove knjige)
Prikaz knjige.

990 **BABIĆ, Stjepan.** *Zašto tzv. logička interpunkcija?* — Str. 14. — (Jezik. Hrvatski jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942). U povodu odluke Pravopisne komisije o načelima hrvatskoga pravopisa (v. 514) u pogledu zadržavanja tzv. logičke interpunkcije i nekih negativnih reakcija na taj prijedlog. Razlog je prihvaćanju logičke interpunkcije taj što se *po gramatičkoj interpunkciji zarezima previše cjepka tekst i na onim mjestima gdje zarez nije potreban ni za razumijevanje ni za čitanje.*

991 **BARIŠIĆ, Josip.** *Vrzino kolo: pred donošenje novog republičkog zakona o stambenim odnosima.* — Str. 8. — (Prijedlozi)
Podnasl.: *Novi zakon o stambenim odnosima mora pravedno riješiti probleme raspolaganja stambenim prostorom u privatnom vlasništvu.* — Kritički komentar i analiza staroga zakona o stambenim odnosima koji je omogućio i legalizirao neke, u svijetu dotad nepoznate, institucije poput *stanarskog prava* i *odgovarajućeg stana*, kojima je dopuštena *špekulativna uporaba i raspodjela stanova*, a zbog niskih stanarina doveo je i do propadanja zgrada. Stari je zakon stvorio dvije vrste vlasnika kuća i stanova: one koji imaju svoje kuće i stanove od početka stoljeća, i one koji su vlasnici od 1954. Ovi posljednji su pravno i stvarno vlasnici kuća i stanova, a oni prvi samo deklarativno, pa tako imamo i dvije vrste stanara. Na kraju komen-

tara autor predlaže neke mogućnosti rješenja stambenih problema vezanih uz privatne stanove u Hrvatskoj. — Ilustrirano.

992 **BOJČIĆ, Marko.** *Jezična ravnopravnost na — željeznički način.* — Str. 14. — (Jezik)
Kritički osvrt na jezičnu *ravnopravnost* na željeznici: u normativnim aktima, propisima, uputstvima i službenim edicijama pretežu ekavica i srpski leksik, s konstantnim izbjegavanjem pisanja dokumenata na ijekavici, te potiskivanjem hrvatskih riječi u željezničkom nazivlju. — Ilustrirano.

993 **BRAUN, Branko.** *Prijedlog za sabirnu akciju.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: student elektrotehnike, Zagreb. — U povodu članka Tomislava Đurića (v. 897). Neka *Hrvatski tjednik* pokrene akciju za uređenje grobnice Zrinskih.

994 **CENEVSKI, Kiril.** *Ne želim nikome dokazivati da sam Makedonac — prvi dobitnik »Zlatne arene« za režiju: otkriće Pule 1971.* — Str. 18. — (Televizija i film)
Razgovor vodio Ivo Škrabalo. — Intervju sa režiserom filma *Crno seme*, o stradanjima Makedonaca mobiliziranih u grčku vojsku 1946, o životnom i flmskom putu, nagrađenom filmu, problemu egejskih Makedonaca. — Ilustrirano fotoportretom Kirila Cenevskog i prikazom scene iz filma *Crno seme*.

995 **DONAT, Branimir.** *Pjesnik Nikola Šop: marginalija uz jednu nagradu za životno djelo.* — Str. 15. — (Književnost)
Prigodni osvrt na pjesništvo Nikole Šopa. — Ilustrirano fotoportretom Nikole Šopa.

996 **GAŠPAROVIĆ, Darko.** — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Pirot, SR Srbija. — Čitatelj, glavni urednik časopisa *Prolog*, sada na odsluženju vojnoga roka u Pirotu, opisuje *Prologove* probleme s Republičkim fondom za unapređivanje kulturne djelatnosti i dodjeljivanjem dotacija, probleme slične onima *Hrvatskoga tjednika* s istim fondom (v. 603).

997 **GOTOVAC, Vlado.** *Razlozi otpora novom.* — Str. [1].
Uvodnik: komentar unitarističkih nastojanja da se *preporodni pothvati* prikažu kao opasnosti za socijalizam, da se socijalizam održi u stanju neprestane opasnosti, kao arhaično društvo, *društvo bez novih rješenja i novih zamisli*. U povodu unitarističkih napada na Hrvatsku od strane raznih dopisnika i suradnika nekih inozemnih listova. Takvi su napadi često naručeni i plaćeni, ali ima i napada zbog ideoloških razloga. Na djelu je, zapravo, obrana *planetarnog terorizma velikih, i napad na raznolikosti koje im oduzimaju koherenciju, jer zastupaju prava svakog autentičnog postojanja, jer štite slobodu*

protiv moći. Hrvatska je u tom smislu metafora onoga što se želi suzbiti i onemogućiti, ona predstavlja rušenje *mogućnosti svakog hegemonizma i šovinizma*, Hrvatska je *metafora renesanse socijalizma, njegovog razvitka u društvo slobode, društvo koje svakom pojedincu vraća pouzdanje u vlastiti život i perspektive svijeta*. Ta se obnova ne događa samo u Hrvatskoj, ali preko nje treba biti diskreditirana, prikazujući kako je obnova zapravo *restauracija tradicionalnih nacionalnih zahtjeva* čime se cijeli slučaj svodi na pitanje *koje spada bar u XIX. stoljeće*.

998 **HRUŠKOVEC, Tomislav.** *Monografija o »Lepom gradu«: uz knjigu Dragutina Feletara: »Legrad«, KPD »Zrinski«, Čakovec 1971*. — Str. 16. — (Nove knjige)
Prikaz knjige.

999 **JEŽIĆ, Branimir.** *Totalni plesni teatar: Nikolaisovo kazalište sjena*. — Str. 19. — (Ljetne igre)
Kritički prikaz središnjega događaja Dubrovačkih ljetnih igara: nastup *Nikolais Dance Theatre*, poznate plesne skupine iz Sjedinjenih Američkih Država, koji je *više pokušaj kreiranja totalnog teatra nego plesa, više plesna isprika za slobodne egshibicije duha nego stvaran događaj*.

1000 **J[EŽIĆ], B[ranimir].** *Ponoćna svečanost poezije: gartlic u Sponzi*. — Str. 19. — (Ljetne igre)
Osvrt na recital *Gartlic za čas kratiti* Frana Krste Frankopana: recitirali Zlatko Crnković i Ljubica Jović, uz povremenu čembalsku pratnju Bogdana Gagića i u režiji Georgija Para.

1001 **JONKE, Ljudevit.** *Slovo o Matici hrvatskoj: Matica hrvatska ne smije napustiti težnju za ostvarivanjem atmosfere slobode misli*. — Str. 3. — (Komentari)
U potpisu: predsjednik Matice hrvatske. — Reagiranje na objede i klevete o šovinističkom i nacionalističkom karakteru Matičina djelovanja. Predsjednik Matice hrvatske odbacuje takve napade, podsjećajući na program i ulogu Matice hrvatske u životu hrvatskoga naroda, kojemu je potrebna takva kulturna ustanova što unapređuje narodnu kulturu, umjetnost i znanost, razvijajući na taj način narodnu svijest, tako *da se u procesu industrijalizacije i u ekonomskim preokupacijama ne bi zanemarila kulturna strana života*. Jonke upozorava na skromne financijske mogućnosti Matice hrvatske i tome neproporcionalan udjel u izdavalačkoj djelatnosti i organiziranju znanstvenih simpozija i priredaba. Osim toga, Matica hrvatska se angažirala u propagandi prometne integracije Hrvatske i okupljanju hrvatskih intelektualaca različitih struka i velikog stvaralačkoga potencijala. U takvoj aktivnosti ne mogu svi stvaraoci imati ista mišljenja, već moraju imati *slobodu izmjene misli* i suprotstavljanja

uvriježenim ili kanonskim mišljenjima. Takva se sloboda ne smije spriječavati, niti se Matica hrvatska može prema takvim pojedincima odnositi cenzorski, *sve dotle dok se ne uvjerimo da je nečije stanovište apsurdno i štetno*. Stoga su sve objede i kletve na rad Matice hrvatske i njenih djelatnika velika nepravda i *bolje je reći*: *ne trebamo je*, *nego je tako sramotiti uoči 130. godišnjice njezina časnog postojanja*. — Ilustrirano fotoportretom Ljudevita Jonkea.

1002 **JURAS, Jure.** — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — O neshvaćanju osjećaja odgovornosti: zar će nakon mnogih željezničkih nesreća u Jugoslaviji, vodeći ljudi željeznice i dalje ostati na dužnosti, hoće li se konačno netko smatrati osobno *odgovornim na položaju koji mu je povjeren?*

1003 **KALIN, Boris.** *Ugrožen status humanističke nastave: filozofija: čudna odluka Zajednice gimnazijâ SR Hrvatske*. — Str. 17. — (Odgoj i naobrazba)
Kritički osvrt na odluku Zajednice gimnazijâ SR Hrvatske kojom se reducira nastava filozofije i povijesti umjetnosti (v. i 778), a sociologija se ukida. — Ilustrirano.

1004 **LAURENTIN, René.** *Crkva u Hrvatskoj: »plod kušnje je nada«*. — Str. 13.
Prevela Mirena Prikril. — Impresije francuskoga teologa i dopisnika pariškoga *Figaroa* o međunarodnome mariološko–marijanskom kongresu održanom u Zagrebu i Mariji Bistrici (v. 1018). — Ilustrirano skupnom fotografijom Adriena Maloa, Renéa Laurentina i Karla Balića.

1005 **LUCIĆ, Julko.** — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U rješavanju seljačkih pitanja trebaju sudjelovati i — seljaci.

1006 **MACAN, Trpimir.** *Bitno valja tek istražiti: o nekim problemima južnohrvatskoga narodnog preporoda*. — Str. 9. — (Povjesnica)
Pregled *bitnih* a neistraženih problema važnih za proučavanje početka i razvitka hrvatskoga narodnog preporoda u južnoj Hrvatskoj (Dalmacija). Prema autoru, u dosadašnjoj su literaturi nedovoljno istraženi ovi problemi: objavljivanje nove izvorne građe o preporodu; društveno–gospodarske prilike uoči i u početku preporoda, odnosno pitanje društvene strukture i položaja pojedinih slojeva pučanstva i utjecaja životnoga standarda na narodni osjećaj i politička gledišta; razvitk preporoda u svjetlu inozemnih i utjecaja iz kontinentalne Hrvatske; autonomaši i autonomaštvo; razvoj srpske narodne misli u južnoj Hrvatskoj i pitanje hrvatsko–srpskih odnosa; razilaženje u pogledima unutar Narodne stranke, pogled na suvremena zbivanja, na liberalna gibanja i kulturno–vjersku napetost i s tim u vezi odnos prema Crkvi i kleru; općehrvatski problemi zemljiš-

nog i narodnosonog integriteta, tuđinske vlasti i borbe protiv nje, pitanje neasimiliranih i protuhrvatski usmjerenih tuđinaca, te napokon problem idejnog razvoja građanskog društva. Autor se nada kako će uskoro barem neki od ovih problema biti riješeni na znanstven i temeljit način.

1007 **MAJDAK, Zvonimir.** *Smrt majke Rozalije.* — Str. 21. — (Književnost)
Pripovijest. — Ilustrirano.

1008 **MILETIĆ, Drago.** *Učenik u privredi — tko je to?: rješava li Zakon o srednjem obrazovanju položaj učenika u privredi.* — Str. 22. — (Ljetopis)
Kritički komentar neriješenih pitanja položaja učenika koji su se opredijelili za obrt (*šegrtovanje*). — Ilustrirano.

1009 **NOVAK, A.** *Čitatelji će pomoći.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Pohvalno o pisanju *Hrvatskoga tjednika*: ako zapadne u novčane teškoće zbog nedobivenih dotacija, neka se obrati svome čitateljstvu koje će, pouzdano, pomoći. — Sadrži i odgovor uredništva.

1010 **OBAD, Stijepo.** *Za nacionalnu povijesnu naobrazbu: povijest.* — Str. 17. — (Odgoj i naobrazba)
Osvrt na *neke primjedbe koje su se čule na raznim skupovima* posvećenima mjestu i ulozi hrvatske povijesti u nastavnim programima i udžbenicima osnovnih i srednjih škola (v. i 928). Autor nabraja konkretne teme i sadržaje koji su potpuno zapostavljeni ili nedovoljno obrađeni u programima i udžbenicima. — Ilustrirano.

1011 **OŠTARIJAŠ, Zlatko.** *Što se događa u Podravskoj Slatini?* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Podravska Slatina. — O nezdravoj klimi u gradu, gdje mnogima smeta ime *hrvatsko*.

1012 **P. S.** *Središte stare hrvatske države — pod zemljom: neophodno je odmah razgranati najširu akciju za obnovu i vrednovanje starohrvatskog kompleksa Solina.* — Str. 10–11. — (Spomenici)
U potpisu: priredio. — Reportaža o ruševnom i *nedostojnom* stanju, te o početku akcije za obnovu starohrvatskoga kompleksa kraljevskih bazilika i grobnica na Gospinu otoku u Solinu, Trpimirove zadužbine u Rižinicama blizu Solina, te ostalih srednjovjekovnih spomenika starohrvatskoga Solina. O početku akcije i idejnim rješenjima kompleksa Gospina otoka autor je razgovarao sa Franom Franićem, Cvitom Fiskovićem, Stjepanom Gunjačom i Antom Jurićem. — Ilustrirano snimkama Ploče kraljice Jelene i spomen–natpisa što ga je Društvo za istraživanje hrvatske starine *Bihać* postavilo na Gospi-

nu otoku u povodu tisućgodišnjice hrvatskoga kraljevstva; fotografijom bazilike kraljice Jelene iz 1930; fotografijom krunidbene bazilike kralja Dmitrija Zvonimira; fotografijom ostataka bazilike Svete Marije i *Gašpićeve (Kraljevske) mlinice* u Solinu; skicom idejne rekonstrukcije Jelenine bazilike.

1013 **ROGULJA, Mitar.** *Zagreb protiv kamionskog kolodvora?: Skupština grada nezainteresirana za prijevozno–skladišni kompleks.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

[Priredio] Ivan Cerovac. — Razgovor s Mitrom Roguljom, direktorom *Skladišta*, poduzeća koje investira gradnju kamionskoga kolodvora s prijevozno–skladišnim kompleksom na zagrebačkoj Jankomirskoj cesti. O ideji za gradnju, značenju i ulozi kamionskoga kolodvora i kontejnerskog prijevoza, o problemima pri gradnji i nabavci novčanih sredstava. — Ilustrirano fotografijom Mitra Rogulje i skicom novoga kamionskog kolodvora.

1014 **SABOL, Željko.** *Pogled u sutrašnjicu: 6. biennale mladih, Moderna galerija, Rijeka, ljeto 1971.* — Str. 20. — (Likovne umjetnosti)

Kritički prikaz skupne izložbe mladih umjetnika Jugoslavije na VI. biennalu mladih u Rijeci, visokovrijedne izložbe koja potvrđuje *da naši mladi naraštaji odbacuju akademizam i uobičajene školske šablone.* — Ilustrirano reprodukcijama umjetničkih ostvarenja Miroslava Šuteja (*City II B*), Ratka Petrića (*Govornik*) i Ratimira Pušelja (*Dobro jutro, Ana*).

1015 **SAVEZ studenata Zadar...** [et al.]. *Saopćenja studentskih organizacija.* — Str. 23. — (Ljetopis)

Izjave međusobne solidarnosti studentskih udruženja u osudi i odbacivanju odluke i priopćenja Predsjedništva Gradske konferencije SKH Zagreb o političkoj diskvalifikaciji i isključenju Šime Đodana i Marka Veselice iz SK (v. 960). — Sadržaj: [1]. Savez studenata Zadra (predsjednik Petar Vuleta, članovi KO Mate Kutleša, Tihomil Maštrović, Nikola Jakšić): *Otvoreno pismo Predsjedništvu Gradske konferencije Saveza komunista u Zagreb.* [2]. Zavičajni klub studenata općine Imotski. Izvanredni sabor: *Izjava Zavičajnog kluba studenata općine Imotski.* [3]. Zavičajni klub sveučilištaraca Đakovštine (predsjednik Ivica Brkić): *Saopćenje.* [4]. Savez studenata Filozofskoga fakulteta u Zagrebu. Koordinacioni odbor: *Saopćenje sa sjednice Koordinacionog odbora Saveza studenata Filozofskog fakulteta u Zagrebu.* [5]. Zavičajni klub zadarskih i biogradskih sveučilištaraca »Petar Zoranić«. Upravni odbor (predsjednik Petar Šale): *Otvoreno pismo Predsjedništvu Gradske konferencije Saveza komunista u Zagrebu.*

1016 **SLABINAC, Gordana.** *Mijena pripovjedačke tehnike: Ivo Vidan: »Nepouzdani pripovjedač«, Matica hrvatska, Zagreb 1971.* — Str. 16. — (Nove knjige)

Prikaz knjige.

1017 **SLAVICA, Tomislav.** *Kroz prizmu generacije: živimo u sjeni aureola: promašene tvornice nisu naše zablude, unitarizam i šovinizam nismo mi izmislili.* — Str. 4. — (Komentari)

Komentar napada na hrvatski preporodni pokret kao pokret i projekt jedne generacije koja je *svoje uporište, sidrište* našla u X. sjednici CK SKH, i koju se optužuje da je *iznevjerila* djela svojih očeva: *djeca smo heroja i živimo u sjeni njihovih aureola* (...) *Prihvatit ćemo mnoga dobra djela očeva i na njima ćemo dalje graditi, ali nećemo dopustiti da nas sputaju njihovi promašaji* (...) *njihova ostvarenja i programi nisu najbolji, i jedini* (...) *promašene tvornice nisu naše zablude, da odlazak radnika u inozemstvo i birokratska eksploatacija radničke klase nije naš grijeh, da razorni štapić unitarizma i šovinizma nismo mi izmislili. Naravno, ni mi nismo bez grijeha, ali ne dopuštamo da budemo opterećeni onim što nismo skrivili.*

1018 **ŠAGI–BUNIĆ, Tomislav.** *Značenje mariološko–marijanskih kongresa u Zagrebu.* — Str. 12–13.

Priredio Zlatko Markus. — U povodu VI. mariološkog i XIII. marijanskog kongresa, održanih u Zagrebu i Mariji Bistrici od 6. do 15. kolovoza 1971, uredništvo *Hrvatskoga tjednika* zamolilo je *dva eminentna sudionika tih kongresa*, hrvatskoga teologa Tomislava Šagi–Bunića i francuskoga teologa Renéa Laurentina (v. 1004) da napišu svoje impresije i razmišljanja o Kongresu. — Autor, uz prikaz tema i rasprava na kongresima, te uz osvrt na atmosferu u kojoj su kongresi održani (primjerice, u Mariji Bistrici se okupilo oko 150 000 ljudi), ocjenjuje ove događaje kao veliki ulog za budućnost, jer je s ovakvim iskustvom komuniciranja Crkva poslužila hrvatskom narodu da ga predstavi u Europi, da uđe u *kolo čovjeko–tvornih naroda, stvaralačkih za budućnost*. Stoga ovaj događaj nema samo teološko–religiozno značenje, nego i kulturno. — Ilustrirano fotografijama Radnog predsjedništva slavenske sekcije na kongresu (Andrej Krupa, Tomislav Šagi–Bunić, Jerko Fućak) i mnoštvom vjernika okupljenih u Mariji Bistrici.

1019 **ŠOP, Nikola.** *Monolog vjekova.* — Str. 15. — (Književnost)

Pjesma.

1020 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Antiturizam: emocionalne zablude radnog kolovoza.* — Str. 4. :— (Komentari)

Kritički komentar stavova Vladimira Pertota i Drage Buvača o *antiturizmu*. Ljubljanski profesor ekonomije i njegov idejni sljedbenik, inače *Vjesnikov* novinar, upućuju oštre kritike na račun turistič-

kih iluzija, smatrajući kako je *dosadašnja turistička orijentacija bila pogrešna i da su dosadašnja ulaganja u turizam bila promašena*. Traži se svođenje turizma u realne okvire, jer godišnja dobit od turizma nije velika, pa je radna snaga u turizmu zaposlena zapravo samo nekoliko mjeseci, a najveći turizam imaju *ekonomike s najvećim nacionalnim dohotkom*. Autor smatra kako ne smijemo *računati što za nas znači današnjih 350 milijuna dolara*, *već što znači budućih milijardu ili dvije milijarde turističkih dolara* kojima se mora težiti, *radi njih ulagati i u okviru njih tražiti i razvojne šanse naše poljoprivrede*, *zanatstva*, *trgovine i dijela industrije*. Hrvatska, osim toga, ne mora dostići najveći dohodak kako bi onda počela razvijati turizam: on se zbog svoje propulzivnosti mora iskoristiti kao jedan od čimbenika brzoga gospodarskog razvoja, pogotovo ako se postavi u okvire pomorske orijentacije, čiji su temelji pak brzi razvitak pomorske i zračne flote, industrijalizacija i litoralizacija jadranske obale.

1021 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Suspenzija dohotka: Hrvatska se nepotrebno solidarizirala s drugim republikama koje su suspendirale dohodak*. — Str. 5. — (Gospodarstvo)

Kritički komentar *Zakona o privremenom usmjeravanju raspodjele osobnih dohodaka u radnim i drugim organizacijama*, što ga je donio Sabor SR Hrvatske, čime se formalno produžila suspenzija dohotka. Ovaj Zakon ne rješava bit problema, jer on niti u Hrvatskoj niti u drugim republikama *objektivno neće i ne može likvidirati postojeće socijalne razlike*, *a niti onemogućiti postojanje razlika između osobnih dohodaka i rezultata rada*. Stvar je u tome da se ostvari zakon dohotka, *kao motiva privređivanja za pojedinca i poduzeća*, *dohotka kao osnove samoupravnog proizvodnog odnosa*. Gubici u brodogradnji, elektrotehnici i kemiji nisu stvarni pokazatelji ili rezultati (ne)rada zaposlenih u njima, a zakoni o suspenziji dohodaka mogu nepotrebno djelovati na odlazak kvalitetnih stručnjaka i radnika. — Ilustrirano.

1022 **UŠIĆ, Mijo.** *Kamo je nestalo 17. 000 Istrana?* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Pula. — O čudnim *izračunima* i *podacima* Zavoda za statistiku u Rijeci.

1023 **VESELICA, Marko.** *Bit ustavnih amandmana: gospodarski i društveno–politički temelji ustavnih promjena (4)*. — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Još jedan dio feljtona s povijesnim pregledom jugoslavenskoga gospodarsko–političkog sistema, posvećen bîti ustavnih amandmana (v. 974; v. i 870, 929): o ulozi radničke klase kao temeljnoga nositelja rješenja nacionalnoga pitanja; o prenošenju društvene reprodukcije s federacije na proizvođače i njihova udruženja, na nacije i republike; o prenošenju međunarodnih ekonomskih odnosa u sektoru investi-

cija na proizvođače, nacije i republike; o načinima odlučivanja u federaciji.

1024 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Ljeto je krivo za sve.* — Str. 18. — (Televizija i film. Pogled iz naslonjača)

Nastavak kolumne o televiziji.

1025 **ZUPPA, Vjeran.** *Teatar odgovoran spram pitanja suvremenosti: razgovor s Vjeranom Zuppom, književnikom i ravnateljem »Teatra ITD« iz Zagreba.* — Str. 19. — (Ljetne igre)

Razgovor vodila Mani Gotovac. — O repertoarskim odrednicama *Teatra ITD*, o dubrovačkom Ljetnom festivalu i kritikama predstava prikazanih na njemu. — Ilustrirano fotoportretom Vjerana Zuppe.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 19*
Zagreb, 27. kolovoza 1971.

1026 ANONIM. *Drugu Dušanu Čehovinu, sekretaru za praćenje općih privrednih kretanja SIV–a.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
O honorarnim ugovorima i angažmanima, neprispodobivim dužnostima saveznih i skupštinskih službenika.

1027 ANONIM. *Drugu Stevi Radanoviću, predsjedniku Sindikata radnika uslužnih djelatnosti SRH.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Da li je izjava o tome kako je bolje da nam ljudi odlaze raditi u inozemstvo, jer ćemo tako dobiti više deviza, osobno mišljenje ili stav Sindikata?

1028 ANONIM. *Kakav izvor — takav podatak.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
O još jednom turističkom prospektu — preporučuje se šetnja zagrebačkim Gornjim gradom i pohod tamošnjim vinskim podrumima u kojima se svira — srpska narodna glazba!

1029 ANONIM. *Kardinalu Franji Šeperu, predstojniku rimske kongregacije za nauk vjere, i dr. Franji Kuhariću, nadbiskupu i metropolitu zagrebačkom.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto je Međunarodni Mariološko–marijanski kongres u Zagrebu i Mariji Bistrici u mnogim pojedinostima loše organiziran? To se ponajprije odnosi na činjenicu da kardinal Suenens nije dočekan kako dolikuje.

1030 ANONIM. *Neuspjeh devalvacije.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
O različitom vrednovanju uspjeha devalvacije.

1031 ANONIM. *Radničkom savjetu Zagrebačke mljekare.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto je poduzeće direktoru Radi Tomiću zabranilo intervjue?

1032 ANONIM. *Samostanu Družbe Isusove u Zagrebu.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto je dopušteno predavanje Miri Glavurtiću, koji prema hrvatskom narodu i osobama značajnim za hrvatsku povijest pokazuje veliku nesnošljivost?

1033 **ANONIM.** *Tomi Draškoviću, sekretaru OK SKH u Pakracu.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto se pokreću kaznene mjere protiv Stjepana Godića i njegova članka u kojem podsjeća lokalni forum u Hrvatskoj na njegov propust — odbijanje financiranja Ogranka Matice hrvatske u Pakracu (v. 841)?

1034 **ANONIM.** *Uvoz–izvoz.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Bilješka o poslovnom potezu tvornice vagona u Kraljevu, koja je u isto vrijeme prodala u Brazil 1060, a iz Španjolske uvezla 1500 vagona.

1035 **ALERIĆ, Danijel.** *Dotjerivanje mora biti opravdano: u povodu prijedloga da se izvrši jedna izmjena u hrvatskoj himni.* — Str. 11. — (Odjeci)
U povodu članka Mate Šimundića (v. 966) autor predlaže izmjene u cijeloj trećoj strofi hrvatske himne. Obrazloživši podrobnije razloge izmjena, autor predlaže da se stihovi: *Teci Savo hitra, teci / Nit' ti Dunaj silu gubi, / Kud li šumiš, svijetu reci: / Da svog' doma Horvat ljubi* — promijene u: *Teci, Savo, hitro teci, / Oj Dunave, moć ne gubi, / Sinje more, svijetu reci / Da Hrvatsku Hrvat ljubi.*

1036 **BABIĆ, Stjepan.** *Još o početku hrvatskog književnog jezika.* — Str. 14. — (Jezik i književnost. Hrvatski jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942, 990). O netočnostima u nekim osvrtima, među ostalima i u onome Joze Vrkića (v. 930); o članku što problematizira početke hrvatskoga književnog jezika (v. 672; v. i 746, 771); o rječniku Fausta Vrančića kao još jednom temeljcu hrvatskoga književnog jezika.

1037 **BALIĆ, Karlo.** *Naš udjel u velikom pothvatu: razgovori s istraživačima: u povodu Marijanskog i Mariološkog kongresa razgovaramo s jednim od najuglednijih skotista, fra Karlom Balićem.* — Str. 20. — (Filozofija)
Razgovor vodio Zlatko Posavac. — O dometima i organizaciji proučavanja skotističke filozofije u zemlji i svijetu; o njenom odnosu s tomističkom filozofijom; o hrvatskoj skotističkoj filozofskoj baštini; o značenju i položaju skotističke filozofije danas. — Ilustrirano, fotografija Karla Balića.

1038 **BIČANIĆ, Nikola.** *Problemi Like: izlaz je u intenzivnom stočarstvu.* — Str. 9. — (Gospodarstvo)

Osvrt na sastanak ličkih političkih predstavnika na kojemu se raspravljalo o kroničnoj nelikvidnosti ličkoga gospodarstvo, te stanju u zapuštenoj ličkoj poljoprivredi kojoj bi trebalo omogućiti oporavak razvojem robnoga karaktera poljoprivrednih proizvoda, intezivnim stočarstvom, promjenom sustava oporezivanja i povoljnim kreditima za nabavku mehanizacije.

1039 **BUŠIĆ, Bruno.** *Krivci i okrivljeni: događaj koji je uznemirio radnike poduzeća »Mobilia — Ivo Marinković« u Osijeku: montirane optužbe stvaraju nezdravu atmosferu i umanjuju radne napore.* — Str. 10. — (Odjeci)

Reportaža o slučaju *Mobilia*: uoči proslave XII. slavonske brigade nad glavnim ulazom tvornice *Mobilia* postavljene su jugoslavenska, partijska i, zabunom, srpska zastava. Kada je na sjednici Radničkog savjeta Mate Smoljan postavio pitanje izostavljanja hrvatske zastave, počele su montirane optužbe na njegov račun, što ih je inicirao sekretar tvornice Drago Klenović. Poslije par mjeseci, Smoljan i njegov kolega Petar Vlahović, koji nije želio sudjelovati u montiranim optužbama protiv Smoljana, dobili su otkaz. Nakon višemjesečnih sudskih rasprava i nakon što je Općinski sud u Osijeku razotkrio montirane optužbe, njih su dvojica vraćeni na posao, premda je rukovodstvo poduzeća prosvjedovalo protiv te sudske odluke. Njihov je prosvjed odbijen, ali protiv tvoraca ovoga montiranog slučaja nije poduzeto ništa, ni sudski ni politički.

1040 **CEROVAC, Ivan.** *Potrebe veće od mogućnosti?: o nezavidnoj situaciji sa scenskim prostorom u Zagrebu: planovi koji ostaju na papiru, očevidno su papirnati!* — Str. 19. — (Spomenici)

Kritički komentar nebrige gradskih i kulturnih organa za glazbeno–kazališnu kulturu Zagreba; kritika premalenih ili nikakvih investicija u glazbeno–kazališnu djelatnost, što je rezultiralo izuzetno lošim uvjetima za rad umjetnika: dotrajalim zgradama, nedostatkom prostora, problemom kadrova i lošom organizacijom. Autor se osvrće i na glavne točke *Plana razvoja glazbeno–kazališnih djelatnosti u gradu Zagrebu do 1985. godine* što ga je izradila Komisija za investicije u glazbeno–kazališnim djelatnostima Prosvjetno–kulturnoga vijeća Skupštine grada Zagreba.

1041 **DENK, Josip.** *Jezik splitskih željezničara.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Pohvale člancima Ljudevita Jonkea (v. 1001) i Marka Bojčića (v. 992) čijemu članku čitatelj prilaže primjer jednoga prospekta koji se tiče samo hrvatskoga dijela željeznice, a koji je tiskan u potpunosti na srpskom jeziku i ekavici.

1042 **GAGAR, Nikola.** *Ne zaboravite Međimurje!* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Reutlingen. — Čitatelj, radnik na privremenome radu u inozemstvu traži od Matice hrvatske osnivanje njenog ogranka i u Međimurju, gdje također žive Hrvati. Razlog: Mađari i dandanas smatraju Međimurje dijelom svoje zemlje.

1043 **GAMULIN, Grgo.** *In theologos: u povodu istupanja nadbiskupa dr. Frane Franića na Pravnom fakultetu u Splitu.* — Str. 3. — (Komentari)

Polemički tekst ironijskoga karaktera u povodu izjave Frane Franića (v. 935) kojom se *objasnila jednostavna i pomalo smiješna istina, a zapravo sa značenjem gotovo kobnim: kako su se ove dvije hijerarhije* [crkvena i politička] *brzo razumjele i srele; i rekao bih, čak, da su se ne samo razumjele, nego, »tacite«, i sporazumjele u pitanjima vlasti i — podjele vlasti, crkvene i svjetovne, prema evanđeoskoj paraboli, tako suvremeno travestiranoj: Ja ću pasti ovce moje, a ti pasi ovce svoje.*

1044 **GOTOVAC, Vlado.** *Protiv prazne suvremenosti.* — Str. [1]. Uvodnik: esej o ulozi i mjerilima hrvatske kulture i *hrvatske političke renesanse* pri ulasku u suvremeni svijet: *zato se u ovom trenutku, kada u svojoj sudbini iskušavamo sudbinu socijalizma kao naše sadašnjosti i planetarne budućnosti, ne radi o tome da kultura iščezne u politici, nego da s njezinim pothvatima naše lice uđe među lica svijeta.*

1045 **HANZLOVSKY, Mladen.** *Održati i podržati: (poslije smotre folklora).* — Str. 21. 197 (Folklor)

Komentar političko–turističke uloge i značenja zagrebačke Međunarodne smotre folklora koju bi ubuduće trebalo bolje podržati. — Ilustrirano.

1046 **HRUŠKOVEC, Tomislav.** *Čudesni svijet pomorja: (uz knjigu »Živo more«; autori J. Y. Cousteau i J. Dugan; »Zora«, Zagreb, 1971)* — Str. 15. — (Nove knjige)

Osvrt na jednu od *najbolje napisanih knjiga s područja prirodnih znanosti.*

1047 **OKRUŽNO javno tužilaštvo (Zagreb)...** [et al.]. *Sudski materijali: u povodu zabrane uvodnika »Hrvatskog tjednika« br. 16/71.* — Str. 4–7. — (Dokumenti)

Podnasl.: *Objavljujemo sve sudske materijale o zabrani uvodnika iz 16. broja »Hrvatskog tjednika», smatrajući da time pružamo javnosti jedan dokument kojega značenje prelazi okvire konkretnog slučaja.* — Sadrži dokumente Okružnog javnog tužilaštva, Matice hrvatske (odvjetnik Matija Očić), Okružnoga suda Zagreb i Vrhovnoga suda Hrvatske u Zagrebu: u povodu Rješenja Okružnog javnog tužilaštva kojim se zabranjuje *raspačavanje novina »Hrvatski tjednik« broj 16*

od 30. srpnja 1971, zbog uvodnika pod naslovom *Dramatični trenutak Hrvatske* (v. 901) u kojemu se navode *neistine, alarmantne i iskrivljene tvrdnje da je jedini zaključak koji se može izvući iz* [u uvodniku citiranih ulomaka] *govora Jakova Blaževića i dra Vladimira Bakarića taj, da danas Hrvatska proživljava dramatične trenutke*, a da se to iz njihovih izjava ne može zaključiti, te da se time izaziva *nemir među radnim ljudima i građanima koji imaju vjeru u nosioce zacrtanih putova razvoja, za koje se i sami zajednički bore i daju svoj doprinos na razne načine*. Nakon Podneska Matice hrvatske Okružnom sudu u Zagrebu i rješenja Vrhovnog suda Hrvatske, zabranjeno je raspačavanje i zaplijenjena je prva stranica HT–a (br 16/1971) na kojoj je tiskan *inkrimirani, redakcijski nepotpisan članak*. — Ilustrirano preslikama dokumenata.

1048 **[HRVATSKI tjednik]. Uredništvo.** *Naše stajalište...: ako za nekoga tvrdimo da je karakteran, slobodno možemo prešutjeti podatak o njegovoj ćelavosti*. — Str. 7. — (Dokumenti)
Kritički komentar stajališta i dokaza Rješenja Vrhovnog suda Hrvatske (v. 1047) kojim se zabranjuje uvodnik *Hrvatskoga tjednika* iz br. 16/1971 (v. 901), te eksplikativni komentar nekih navoda u inkriminiranom uvodniku.

1049 **IVANIŠEVIĆ, Joško.** *Vicina domovina*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: dipl. ing. arh., Čakovec. — Čitatelj pozdravlja odgovore Postirana *Ilustrovanoj Politici* (v. 934).

1050 **JUŠIĆ–SEUNIK, Zdenka.** *Četiri pjesme*. — Str. 14. — (Književnost)
Sadržaj: *Iz mrtvih prostora; Vratit će nas daljine; Iseljenik; Veliki dan*. — Ilustrirano.

1051 **MAJIĆ, D.** *Folklorne grupe bez hrvatskog imena*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Split. — O smotri folklora u Splitu na kojoj se ni jednom riječju nije spomenulo da su folklorne skupine iz Hrvatske, već je rečeno da su dalmatinske ili jugoslavenske, premda su sve bile sa područja SR Hrvatske.

1052 **MANOV, Ferdo.** *Podrška iz Makedonije*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Skopje. — Tekst na makedonskom jeziku. — Čitatelj podržava *braću Hrvate* u njihovoj borbi, i *Hrvatski tjednik* koji uživa veliko poštovanje u Makedoniji zbog hrabrosti, idealizma i nastojanja oko hrvatske stvari.

1053 **MARKUS, Zlatko.** »*Pleše li se to u Hrvatskoj?*« — Str. 21. — (Folklor) Crtica o zagrebačkoj međunarodnoj smotri folklora. — Ilustrirano.

1054 **MIHALIĆ, Slavko.** *Hrvatska književnost u svijetu: razgovor sa Slavkom Mihalićem, glavnim urednikom revije »Most«, koja objavljuje prijevode iz hrvatskog književnog stvaralaštva.* — Str. 12–13. — (Književnost)
Priredio Zlatko Markus. — Razgovor o *Mostu*, o dosad objavljenim i planiranim prijevodima, o domaćim i stranim ocjenama i značenju revije, o mogućnostima prodora hrvatske književnosti u svijet i sl. — Ilustrirano preslikama naslovnica revije *Most*.

1055 **MILJEVIĆ, Marko.** *Izjašnjavanja.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — *Svojim demantijem* (v. 940) *naša JAZU nije ništa poboljšala svoj autoritet, već je pokazala da zaboravlja svoje svijetle tradicije.*

1056 **PERUNIĆ N.**, Ivan. *Čemu hrvatsko ime?* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Vukovar. — Oštre kritike čitatelja, Hrvata, nepomirljivoga protivnika *svega onog što miriše na šovinizam*, koji se uvijek zastidi kad pročita *Hrvatski tjednik*, list za *čaršijske i nacionalističke ambicije*, list koji tiska *vapaj okorjelih nacionalista i šovinista za sudbinom spomenika banu Jelačiću*, list koji tiska članke *poznatog nacionaliste i srbofoba Marka Veselice.*

1057 **RABADAN, Vojmil.** *Obljetnice i proslave: o propustima u proslavljanju značajnih obljetnica koji se ne bi smjeli ponoviti.* — Str. 23. — (Ljetopis)
Kritički komentar nedovoljno pripremljenih, slabo propagiranih i nedorečenih priredaba u povodu otkrića spomenika Marinu Držiću u Dubrovniku, scenske praizvedbe *Satira* Matije Antuna Reljkovića i praizvedbe opere–oratorija Borisa Papandopula *Marulova pisan.*

1058 **SOVIĆ, Ivan.** *Vitalan i neuništiv: Ljudevit Jonke*: *Hrvatski književni jezik 19. i 20. stoljeća*; *Matica hrvatska, Zagreb 1971.* — Str. 15. — (Nove knjige)
Komentar novije povijesti razvoja hrvatskoga jezika s osvrtom na knjigu Ljudevita Jonkea u kojoj autor *znanstvenim argumentima dokazuje pravo hrvatskoga naroda da svoj jezik naziva i razvija u skladu s višestoljetnom tradicijom i pokazuje kako je medij narodne kulture*: *jezik — vitalan i neuništiv.*

1059 **STAHULJAK, Zlatko.** *Utemeljitelj Zagrebačke violinističke škole: uz pripremanje memorijala Vaclava Humla.* — Str. 17. — (Glazba)

Podnasl.: *U Zagrebu će 1973. biti svečano proslavljena 70. obljetnica dolaska Vaclava Humla u našu sredinu i 20. obljetnica smrti velikog pedagoga: međunarodno natjecanje violinista koje ulazi u program Memorijala — velika šansa za afirmaciju mladih talenata i našeg glazbenog stvaralaštva uopće.* — Portret s opširnim prikazom glazbeno–pedagoškoga rada Vaclava Humla, znamenitoga pedagoga Muzičke akademije u Zagrebu i utemeljitelja Zagrebačke violinističke škole. — Ilustrirano, fotoportret Vaclava Humla i zajednička fotografija Vaclava Humla i Zlatka Balokovića.

1060 **ŠARČEVIĆ, Petar.** *Od napadaja do stvarnih mogućnosti: čujmo i drugu stranu.* — Str. 18. — (Televizija i kazalište)
Razgovor vodio Franjo Marinković. — Razgovor s Petrom Šarčevićem o djelovanju Drame HNK u Zagrebu u sezoni 1970/71, a u povodu kontroverznih mišljenja javnosti o nedovoljno zastupljenoj domaćoj dramskoj produkciji. — Ilustrirano fotoportretom Petra Šarčevića i fotografijom prizora iz predstave *Autodafe moga oca* Ivana Raosa.

1061 **ŠIMIĆ, Jerko.** *Nogomet bez ijedne psovke: šport: u povodu jednog »Politikinog« feljtona.* — Str. 11. — (Odjeci)
Demanti i odgovor na *Politikine* kritike autorova pozdravnoga govora na proslavi 70. obljetnice subotičkoga nogometnog kluba *Bačka* i autorova teksta objavljenog u *Hrvatskome tjedniku* (v. 965): *Na koncu iz cijelog feljtona kao da probija dojam, da nekome smeta ne samo što se »Bačku« smatra klubom bunjevačkih Hrvata, nego da se uopće Bunjevce naziva — Hrvatima.*

1062 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Hrvatski Suez.* — Str. 8. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *Izgradnjom kanala kojim bi se neposredno spojilo Jadransko more s Dunavom bila bi stvorena prometnica koje bi međunarodno značenje bilo toliko da bi zavrijedila naziv — »Hrvatski Suez«!* — Komentar: (...) *»Hrvatski Suez« dosta je čekao na svoju realizaciju. Idejni projekti veze Dunav–Sava stari su već gotovo 250 godina. Ekonomska i tehnička opravdanost kanala Vukovar–Šamac već je bezbroj puta dokazana, pa zato i planom SR Hrvatske još 1961. godine i ozakonjena, kao što je ozakonjena i izgradnja kanala Sisak–Zagreb i zagrebačka riječna luka još 1947. godine prvim petogodišnjim planom FNRJ. Zato valja odmah pristupiti njihovoj izgradnji i dovršenju. A kada se usto (nadamo se što prije) izgradi još i željeznička pruga Rijeka–Zagreb s dolinom Kupe, kraća od postojeće 70 km, prvi dio »Hrvatskog Sueza« bit će završen. Drugi dio, neposredna veza vodenim putom Jadran–Kupa–Sava–Dunav, zasad je stvar budućnosti i zato je sada vrijeme za njeno izučavanje, utoliko više što postoje već i neka tehnička rješenja. S razvitkom evropskih plovnih putova doći će do izražaja i potreba njene izgradnje.*

1063 **VESELICA, Marko.** *Dva ključna pitanja: gospodarski i društveno–politički temelji ustavnih promjena (5).* — Str. 9. — (Gospodarstvo)

Podnasl.: *Odluke o tržištu i odluke o jedinstvenom vanjskotrgovačkom i deviznom sustavu nisu samo ključan problem za Hrvatsku, već i za radničku klasu Jugoslavije jer o njima najvećim dijelom zavisi daljnji razvitak socijalističkog, samoupravnog, dohodovnog* društva. — Završni dio feljtona s povijesnim pregledom jugoslavenskoga gospodarsko–političkog sistema (v. i 870, 929, 974, 1023), posvećen ključnim problemima novih ustavnih amandmana.

1064 **VRKIĆ, Jozo.** *Alka — znamen viteštva i žrtve.* — Str. 22. — (Ljetopis)

Zapis o slobodarsko–junačkom karakteru Alke, u povodu njena 256 održavanja. — Ilustrirano.

1065 **VUKOVIĆ, Stipe.** *Razgraničavanje od podrške.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Split. — O programu SKH u svjetlu izjave Zdravka Tomca koji traži *oštru diferencijaciju sa svima koji pod plaštem podrške Savezu komunista djeluju protiv njega.* Čitatelj ne podržava stavove *onih članova Saveza komunista koji tvrde da je hrvatska državnost kontrarevolucija, ne podržavamo stavove »komunista« koji borbu protiv eksploatacije od strane beogradskih banaka i reeksportera zamjenjuju hajkom protiv ljudi koji na tu eksploataciju ukazuju, ne podržavamo one »komuniste« kojima smeta hrvatska kulturna baština i velikani hrvatske prošlosti. Takvi se »komunisti« ne trebaju od nas ograđivati, jer mi njima podršku ne pružamo.*

1066 **VUKOVIĆ, Stipe.** *Šaputanja naša svakidašnja.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Split. — O *hrvatskim šaputalima*, koja stalno govore o politici a da nikad ništa glasno ne kažu, koji stalno sve kritiziraju a sami ništa ne čine itd. Ta šaputala i prigušivači slobodne riječi najveće su zlo hrvatskoga društva, što se mora odstraniti ako se hoće napredovati.

1067 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Televizija je moćna.* — Str. 18. — (Televizija. Pogled iz naslonjača)

Nastavak kolumne o televiziji.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 20* *Zagreb, 3. rujna 1971.*

1068 **ANONIM.** *Auto–cesta Zagreb — Split.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Pitanje Konzorciju za izgradnju autoceste Zagreb–Split: zašto nisu počeli već dogovoreni radovi na izgradnji ceste?

1069 **ANONIM.** *Bez hrvatske zastave.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: čitatelj iz Osijeka. — Čitatelj traži objašnjenje o karakteru proslave 30. obljetnice ustanka hrvatskoga naroda u Voćinu, gdje je kolona automobila i autobusa bila okićena uglavnom zastavama SKJ i SFRJ, te srpskim zastavma.

1070 **ANONIM.** *Drugu Antunu Tkalcu, sekretaru međuopćinske konferencije SK Bjelovar.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
O izjavi dotičnoga da u Matici hrvatskoj svoje mjesto nalaze oni koji ga do sada nisu našli u društvu.

1071 **ANONIM.** *Iz »Press–biro«–a.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Sadrži pojašnjenja Vjekoslava Krsnika, ovlaštene osobe za *Press–biro*, o otkazu preplate na *Hrvatski tjednik* (v. 933). Razlog je jednostavan: *Press–biro više ne postoji.* — Sadrži i komentar uredništva.

1072 **ANONIM.** *Izvršnom vijeću Sabora SR Hrvatske.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Da li se netko u hrvatskoj vladi osjeća odgovornim zbog opsega katastrofalnih požara na hrvatskome dijelu Jadrana.

1073 **ANONIM.** *Predsjedniku Općinskog komiteta SK u Vinkovcima.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Nema više javnih istupanja bez prethodnih dogovora s *društveno–političkim organizacijama*!

1074 **ANONIM.** *Red veličina.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
O potresima što ga je u SAD–u i u svijetu izazvao izvještaj o velikom deficitu, i usporedba sa spokojnim primanjem iste stvari u slučaju jugoslavenskoga deficita.

1075 **ANONIM.** *S kim si — onakav si.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
O *Vjesnikovim* motivima objavljivanja pisma Ivana N. Perunića, tiskanog u *Hrvatskome tjedniku* (v. 1056).

1076 **ANONIM.** *»Što misli dr. Vladimir Bakarić«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
U *Politici* se jako brinu oko stavova druga Vladimira Bakarića: on, eto, nije *dorekao* do kraja svoje mišljenje o pitanju hrvatske državnosti. No nema brige, poručuju iz vodećih hrvatskih krugova: drug Bakarić će nadopuniti svoje mišljenje o ovome pitanju — u jesen!

1077 **BABIĆ, Stjepan.** *Riječi svakodnevice.* — Str. 14. — (Jezik. Hrvatski jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942, 990, 1036). Jezični savjeti o uporabi likova *pretinac/pregradak, kompjutor/kompjuter, kontejner/kontener, hrom/šepav, provoditi/sprovoditi, naočale/naočari, trebovati/trebati, bezmalo/umalo.*

1078 **BEŠEN, Andrija.** *Uzbuna u Obrovcu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — O *fatalnoj nervozi* što je zavladala kod nekih obrovačkih poštanskih službenika nakon što su vidjeli prigodnu omotnicu posvećenu Marijansko–mariološkom kongresu (v. 1018), s minijaturnom hrvatskom zastavom i nekoliko redaka jedne vjerske pjesme.

1079 **BILOPAVLOVIĆ, Tito.** *Brodolom; Kao ljubavna; Kavana u deset.* — Str. 17. — (Književnost)
Pjesme.

1080 **BRSTILO, Joško; BEKAVAC, Ivica; NOVAKOVIĆ, Zdravko.** *Za rješavanje bitnih pitanja: zaključci Prvog sabora studenata Omiša održanog 21. kolovoza 1971.* — Str. 10. — (Pokreti)
U potpisu: za Sabor studenata Omiša. — Općenito, u duhu politike X. sjednice CK SKH za tolerantnu i argumentiranu raspravu, te rješavanje najbitnijih hrvatskih problema: *devizni, carinski, vanjskotrgovački i bankarski sustav, odseljavanje golemog broja Hrvata iz domovine, te pitanja što uspješnijeg konstituiranja hrvatske socijalističke države.*

1081 **BUŠIĆ, Bruno.** *Čudne kosovske brojidbe: o pokušajima da se dovede u pitanje objektivnost popisa stanovništva na Kosovu.* — Str. 3. — (Komentari)
Polemičko–kritički komentar članka Stane Staniča objavljenog u NIN–u od 22. kolovoza 1971. u kojemu se ponovo pokušavaju osporiti rezultati popisa stanovništva na Kosovu, ne bi li se obnovila *uzbuna poradi tobožnjeg prisilnog iseljavanja Srba i Crnogoraca s Kosova* (v. i 719, 773). Uvjerljivom argumentacijom o pravim razlozima iseljavanja Srba i Crnogoraca (velika migracijska pokretljivost ovih naroda unutar SFRJ, slabo razvijeno gospodarstvo, slaba emo-

tivna vezanost za Kosovo nekada seljenog i naseljenog stanovništva, političke prilike nakon Rankovićeva pada), autor obrazlaže kako se Stanič poveo za *paprenim rečima* Vojina Karadžića *u jalovom i smiješnom nastojanju da dokaže ono što se ne može dokazati.*

1082 **BUŠIĆ, Bruno.** *Pridraga traži zaštitu: nakon pet stoljeća izostalo blagdansko slavlje u Karinu.* — Str. 9. — (Odjeci)

Reportaža o karinskom slučaju. Slaveći blagdan Gospe od Anđela, 2. kolovoza 1971. u franjevačkom samostanu u Karinu, gdje je većinsko stanovništvo pravoslavne vjere, hrvatski su mladići pjevali tradicionalne hrvatske pučke pjesme (*Marjane, Marjan*; *Oj ti vilo Velebita*; *Ustani bane* i dr.) koje su zasmetale benkovačkim i obrovačkim milicionarima, te su ovi, uz pomoć oboružanih karinskih civila, stali tući *pjevače*. Nakon što nije sprovedena adekvatna istraga nad ovim slučajem, stanovnici Pridrage i Kruševa održali su 16. kolovoza mirne demonstracije pred zgradom Općinske skupštine u Zadru. — Sadrži i svjedočenja pretučenih mladića, te izvještaj Mjesne zajednice sela Pridrage o ovome događaju.

1083 **CEROVAC, Ivan.** *Kriza bez kraja?: stambena situacija u Zagrebu.* — Str. 11. — (Društvo)

Podnasl.: *Kada bi Osijek, Rijeka, Karlovac ili koji drugi grad u Hrvatskoj bili bez vodovoda, to bi bio prvorazredan politički problem: na činjenicu da čak 130.000 Zagrepčana živi bez vode iz vodovoda — nitko se i ne osvrće.* — Kritički komentar i analiza stambene krize Zagreba, nastale zbog nedostatka urbanističkoga plana, neodgovarajuće stambene politike grada i republike, malih dotacija za stambenu izgradnju, lošeg bankarskog sustava kreditiranja i financiranja stambene izgradnje, špekulacije građevinskih poduzeća sa stanovima, neorganizirane politike gradskih službi po pitanju otkupa zemljišta, izdavanja građevinskih dozvola i dr. — Ilustrirano.

1084 **DONAT, Branimir.** *Candide iz Promine: Ivan Aralica: Filip, priča o orahovu kovežčiću, MH Zadar, Zadar, 1970.* — Str. 16. — (Nove knjige)

Kritika romana o *socijalističkom Candideu*, koji *tematski* znači osvježenje, jer pruža *svjedočanstvo o promašenosti i neautentičnosti* optimizma u pogledu realsocijalizama u prvim poslijeratnim godinama, što je još uvijek dio *brisanog prostora* u hrvatskoj književnosti. Kreativno, roman se kreće u *prostoru koji je hrvatska književnost već odavno osvojila*. Stoga se roman u svjetlu stilsko–pripovjednih osobitosti ne može smatrati zanimljivim.

1085 **GAMULIN, Grgo.** *O radu ogranaka.* — Str. 22. — (Matica hrvatska)

Komentar stanja u kulturi: nasuprot jednosmjernih i etatističkih poruka sredstava masovne komunikacije i informiranja, kojima raspolažu *vrhunska središta moći*, stoji rad Matičinih ogranaka u smjeru *kulturnog razvoja i* razvijanja *progresivne misli*, putem izdavanja knjiga i posebice časopisa. Takav bi rad bio uspješniji i plodonosniji ako bi se opet pristupilo masovnijem osnivanju knjižnica i čitaonica, tih *žarišta* stvaranja kulturne svijesti naroda.

1086 **GOTOVAC, Vlado...** [et al.].
O kongresu hrvatske kulture: »Teorija se u jednom narodu samo utoliko ostvaruje ukoliko je ostvarenje njegovih potreba« (Marx). — Str. 4–5. — (Domovina)
Napomena uredništva: *Na svečanoj sjednici Društva književnika Hrvatske održanoj u Dubrovniku kao zaključak je donesena odluka o održavanju Kongresa hrvatske kulture. »Dubrovnik«, časopis dubrovačkog Ogranka Matice hrvatske, u posljednjem broju (2/71), posvetio je pretežan dio svojih stranica upravo toj temi. Pozivu uredništva odazvalo se preko dvadesetak kulturnih radnika i znanstvenika. Iz razumljivih razloga, a prvenstveno zbog ograničenog prostora, iz spomenutog broja dubrovačkog časopisa u izvodima prenosimo tek dijelove inače opsežnijih priloga nekolicine autora (s iznimkom teksta I. Frangeša kojeg donosimo u cijelosti) rukovodeći se kriterijem koji smjera na opća, ali u programatskom pogledu i bitna mjesta zahvaćene problematike. Želja nam je da na taj način — istodobno — upozorimo širu javnost na izlaženje časopisa koji tretira ovu sudbonosnu temu našeg nacionalnog razvitka, kao i na brojne priloge objavljene u njemu koji za naznačenu tematiku predstavljaju dragocjeni doprinos.* — Priredio Z[vonimir] Lisinski. — Sadržaj: Vlado Gotovac: *Prema Kongresu hrvatske kulture: bilješke za dnevni red.* Danilo Pejović: *Hrvatska kulturna orijentacija 1971.* Franjo Tuđman: *Prosudba povijesnih odrednica što oblikuju hrvatsko nacionalno biće.* Ivo Frangeš: *Napomene uz pitanje odnosa društva i kulture.* Vlatko Pavletić: *Višesredišnjost kao preduvjet potpune deprovincijalizacije: (jedan neobjavljen intervju).* Branimir Donat: *Kultura — prostor nacionalne integracije.* Ljudevit Jonke: *Kultura jezika.*

1087 **[HRVATSKI tjednik].** *Hrvatska u požarnoj groznici: plameni jezici ližu Jadran: tko je kriv za katastrofalnu seriju požara koji ove godine uništavaju najdragocjenija područja našeg turizma.* — Str. 12–13. — (Politika i društvo)
Sadržaj: Dragutin Kiš: *Ugrožen biološki potencijal hrvatske obale.* Nikola Muslin: *Nesreća u nesreći.* Goran Babić: *Gori li to Hrvatska:* [*pjesma*]. — Duplerica posvećena katastrofalnim požarima na otoku Šćedro, Pelješcu, krajevima oko Herceg–Novog, Metkovića, Makarske, Vodica: o posljedicama ovih požara za ekološko–gospodarsko stanje primorske Hrvatske. Zbog štete koju su počinili mogu se

smatrati nacionalnom katastrofom najširih razmjera. Upozorava se na republičko–općinske i pojedinačne propuste u zaštiti i sprečavanju požara, te se predlažu mjere koje bi poboljšale loše stanje. Uredništvo lista se pita: *je li riječ o stihiji, nemaru pojedinca, nesposobnosti da se zaštiti šuma ili o nečijoj zločinačkoj raboti?* — Ilustrirano avionskim snimkama požara na otoku Lastovu, snimio Alfons Šodan; preglednom kartom šumskih požara hrvatskoga dijela Jadrana 1971. do kraja VII. mjeseca, preslikom novinskih naslovnica.

1088 **JELČIĆ, Dubravko.** *Otkrivajući Cesarca: pripomene i bilješke na marginama Cesarčeve knjige »Rasprave, članci, polemike«; četvrti svezak »Djela Augusta Cesarca,« izdanje »Zore« Zagreb 1971.* — Str. 15. — (Književnost)

Podnasl.: *Gospodujućem unitarizmu bilo je i te kako u interesu da njegovo djelo ne bude cjelovito tiskano, temeljito proučeno i valjano prokomentirano.* — Članak o Cesarčevu idejno–političkom razvoju u povodu objavljivanja njegovih rasprava, članaka i polemika *o nacionalnim, socijalnim i kulturnim problemima Hrvatske i Jugoslavije od 1912. do 1927.* Autor upućuje pohvale izdavaču što su konačno objavljeni Cesarčevi politički pogledi koji su jednako smetali i starojugoslavenskome režimu i vodstvu njegove partije, kojoj je Cesarec pripadao bez ostatka. Cesarčev se idejno–politički put kretao od početnog ideološkog dogmatizma i doktrinirane zaslijepljenosti, preko klasične revolucionarne misli, do vraćanja povijesnim izvorištima hrvatskoga narodnog bića, spoznavanja njegovih korijena, uključivši u svoj revolucionarni koncept pozitivne narodne borbene tradicije starčevićanskih i rakovičkih ideja. — Ilustrirano fotografijom Augusta Cesarca u njegovoj sobi u Zagrebu, Goljak 8, te fotografijom Cesarca u društvu interbrigadista u španjolskom građanskom ratu.

1089 **JURIŠIĆ, Šimun.** *Nezadovoljstvo kritikom: o obljetnici rođenja Janka Leskovara: kako je pisac »Propalih dvora« primio studiju Jakše Čedomila.* — Str. 17. — (Književnost)

Sadrži i pismo Janka Leskovara tajniku Matice hrvatske Ivanu Kostrenčiću u kojemu Leskovar odgovara na kritike Jakše Čedomila, objavljene u *Viencu* 1899, smatrajući kao ono bitno činjenicu da on, Leskovar, još nema toliko napisanih djela da bi se o njemu trebala ili mogla pisati studija. Pismo je datirano na 25. V. 1899, u Krapini, i ovdje se po prvi put objavljuje u javnosti uopće. — Ilustrirano.

1090 **J[URIŠIĆ], Š[imun].** *Značajan prilog našoj teatrologiji: Nikola Batušić: »Hrvatska kazališna kritika«, Matica hrvatska, Zagreb 1971.* — Str. 16. — (Nove knjige)

Prikaz knjige koja je *uz zbornik »Hrvatsko narodno kazalište« (glavni urednik P. Cindrić, Zagreb 1969) osnovno djelo u hrvatskoj teatrološkoj literaturi poslije rata.*

1091 L. *Nin: osnivanje ogranka.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj o pripremnim akcijama za osnivanje Ogranka Matice hrvatske.

1092 **LACKOVIĆ–CROATA, Ivan.** *»U meni slike žive«: Ivan Lacković–Croata.* — Str. 18. — (Likovne umjetnosti)
Razgovarao Jozo Danolić. — Intervju o životnom i slikarskom putu. — Ilustrirano reprodukcijama Lackovićevih slika: *Zima*; *Pred odlazak.*

1093 **LAZANEO, Stipe.** *Vrzino kolo.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Reagiranje na tekst Josipa Barišića (v. 991) koji kao da piše po narudžbi kućevlasnika, te se postavlja pitanje koga on zastupa.

1094 **LONČAR, D[amir].** *Kutina: »Voloderske jeseni«.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj o pripremama Ogranka Matice hrvatske u Kutini za sudjelovanje na petim *Voloderskim jesenima.*

1095 **MANDIĆ, Nikola.** *»Zagrebačka kreditna banka u Mostaru«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Čitatelj žali zbog svojih, mjestimice euforičih izjava datih u intervjuu za *Hrvatski tjednik* (v. 954), a koje se tiču djelovanja nekih banaka ili predstavnika općine.

1096 **MARTINAC, Krešimir.** *Zagreb: spomen–ploča Stjepanu Radiću.* — Str. 23. — (Ljetopis. Kratke vijesti)
Vijest o postavljanju spomen–ploče Stjepanu Radiću na kuću u Hercegovačkoj ulici u Zagrebu, br. 131, gdje je Radić boravio posljednjih pet godina svoga života i gdje je umro. Ploču je podigao Odbor za kulturu Predsjedništva Saveza studenata Hrvatske.

1097 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Ogranak (Osijek). *Osijek: saopćenje: Predsjedništvo Ogranka Matice hrvatske u Osijeku u povodu vijesti beogradske »Politike« od 20. kolovoza o. g.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
U potpisu: Predsjedništvo. — Demanti tvrdnje beogradske *Politike* da su predstavnici osječkog Ogranka Matice hrvatske sudjelovali u pokušajima osnivanja Ogranaka Matice hrvatske u nekim selima Bosne i Hercegovine.

1098 **NARODNO sveučilište.** Centar za informacije (Podravska Slatina). *Demanti iz Podravske Slatine.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: kolektiv. — Demanti izjava Zlatka Oštarijaša (v. 1011) na račun lokalne radio–stanice.

1099 **PARADŽIK, Ante; GRANIĆ, Miro.** *Dva demantija.* — Str. 23. — (Ljetopis. Kratke vijesti)

Demanti nekih izjava i događaja koji su krivo interpretirani ili dovedeni u vezu s Antom Paradžikom i njegovom ulogom na skupštini Zavičajnoga kluba studenata općine Ljubuški. Miro Granić demantira neke napise sarajevskog *Oslobođenja* o događajima na skupštini.

1100 **PEŠA, Vinko.** *U obranu hrvatske domovine.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zadar. — Stalni čitatelj *Hrvatskoga tjednika*, aktivni pripadnik JNA, sudionik NOB–a i član SKJ odbija *s najvećim ogorčenjem* izjave nekih generala da je Matica hrvatska ustaško leglo, te traži da se generali koji to izjavljuju pozovu na odgovornost.

1101 **PULJIĆ, Zvonimir.** *Čovjek i sloboda su sinonimi: ishodišta u izvornoj marksističkoj inspiraciji.* — Str. 10. — (Pokreti)

U potpisu: član Predsjedništva SS Hrvatske. — Eksplikativni komentar idejno–političkih odrednica pokreta hrvatskih sveučilištaraca, u povodu sve glasnijih optužaba na račun hrvatskih sveučilištaraca.

1102 **RAKIĆ, Duško.** Još jednom: tko koga (i što) zastupa: jesmo li još uvijek preopterećeni vremenom u kojemu pojedinac kritičar mora dobiti, umjesto odgovora, udarac po glavi?: odgovor Predsjedništvu Saveza arhitekata Hrvatske. — Str. 21. — (Likovne umjetnosti)

Polemički odgovor na stavove iznesene u članku Predsjedništva Saveza arhitekata Hrvatske (v. 959). Pripisujući autoru da želi svojim napisima u *Hrvatskome tjedniku* postići društveni uspjeh, Savez arhitekata Hrvatske zapravo predosjeća klimu u kojoj autorova stanovišta o nekim neizraženim političkim stavovima Saveza, a u skladu s novom hrvatskom politikom, mogu naići na plodno tlo i potvrditi neučinkovitost ili čak zlonamjernost Saveza prema općenacionalnim stremljenjima i vrijednostima. — Ilustrirano.

1103 **SABOL, Željko.** *Dvostruka zadaća jedne izložbe: narodne nošnje u slikarstvu i grafici XIX. stoljeća, Povijesni muzej Hrvatske, Zagreb, ljeto 1971.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Osvrt na krajnje ozbiljno i studiozno obrađenu i postavljenu izložbu, s odličnim katalogom Marijane Schneider. Izložba je pokazala, s jedne strane, likovne i umjetničke dokumente o narodnoj nošnji Hrvata, a s druge strane ukazala na njihovu vrijednost u današnjem vremenu i dala *poticaj za daljnje izučavanje i čuvanje narodnih nošnji*

i folklornog blaga u sadašnjosti. — Ilustrirano reprodukcijom Karasove slike *Djed i unuk.*

1104 **SALACAN, Ante.** *Slika kao pjesma smrti i sunca: uz otkrivanje spomen–poprsja Celestinu Medoviću u Kuni na Pelješcu.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Razgovor vodio Davorin Pamić. — Intervju sa župnikom i poznavateljem Medovića o njegovu životu, djelu i suvremenoj valorizaciji Medovićeva slikarstva. — Ilustrirano reprodukcijom Medovićeve slike *Moja majka.*

1105 **SELEM, Petar.** *Festivalska perspektiva Splitskog ljeta.* — Str. 20. — (Ljetne igre)

Podnasl.: *»Aidu« treba čuvati, ali ne zaboraviti da postoji »Oedipus Rex«, »Antigona« i »Prometej«: zar Peristil, koji nije samo djelo rimskog graditeljstva nego i trg srednjovjekovnog grada, ne bi mogao primiti i naše povijesno–herojske opere: »Zrinskog« i »Porina«?* — Članak s autorovim prijedlozima za poboljšanja u organizacijskoj strukturi Splitskog ljetnog festivala. — Ilustrirano fotografijama izvedbe na Peristilu i izvedbe baleta *Šator*, plesne grupe Alwina Nikolaisa.

1106 **SLAVICA, Tomislav.** *Vatre ljeta: zar se, kao po nekom pravilu, kod nas baš uvijek mora sve tako događati?* — Str. 3. — (Komentari)

Crtica o *unitarističkoj nemani* što kruži svijetom i luduje po Hrvatskoj, gutajući *sve ono što je malo i sitno, što je slabije, što komplicira svijet.* U tom svjetlu proizvode se afere i optužbe za hrvatski separatizam, drugi opet Hrvate *turaju pod nos endehaziji*, hrvatske se šume pale, a Vice Vukov sa nekoliko svojih domoljubnih pjesama *nasrće na Hercegovinu*?!

1107 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Reeksporteri i vanjsko–trgovački monopoli.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Prvi dio kritičkoga komentara i analize dosad najgorega stanja vanjskotrgovačkoga deficita, odnosno razlike u vrijednosti između izvoza i uvoza u Jugoslaviji i Hrvatskoj, te velike uloge u stvaranju tog deficita što su je odigrali reeksporteri i vanjskotrgovačka monopolistička poduzeća. Autor analizira zakonske i manje zakonske metode i sredstva s kojima su se oni služili, ili se služe u svojoj djelatnosti i ostvarivanju profita, primjerice iznošenjem fiktivnih podataka kako bi se obmanula javnost i politički organi.

1108 **T. S.** *Gornja Stubica: dvorac Oršić — izložbeni prostor posvećen Seljačkoj buni: sredstvima Fonda za izgradnju spomen–objekata i proslavu 400. godišnjice seljačke bune potpuno se obnavlja dvorac Oršić.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Osvrt na dosad objavljene radove i najave budućih, na restauraciji dvorca u Samcima kod Gornje Stubice.

1109 **VASILJ, Stanko.** »*Tutori*« — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Osijek. — Čitatelj prosvjeduje protiv odluke mostarskog *Oslobođenja* (v. 980).

1110 **VESELICA, Marko.** *Privatni rad u razvitku SR Hrvatske: načelni pristup s obzirom na posebna uvjetovanja u socijalističkim društvenim odnosima.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *Gospodarsko–politički pristup problematici privatnoga (osobnoga) rada u specifičnim uvjetima hrvatskog i jugoslavenskog razvitka.* — Feljton o ulozi privatnog rada u gospodarsko–političkom razvoju SR Hrvatske. Posebni analitički osvrt na greške počinjene prilikom eksproprijacije sredstava za proizvodnju i forsiranja uspostave društvenoga vlasništva na svim razinama gospodarske aktivnosti, te na problem privatnoga vlasništva i osobnog rada u poljoprivredi.

1111 **VRANA, Josip.** *Maretićevski kompleks: iz čega će naša djeca učiti suvremeni hrvatski jezik?* — Str. 14. — (Jezik)
Podnasl.: *Nova hrvatska srednjoškolska gramatika neka se izradi na temelju materijala, što ga je za hrvatskosrpski rječnik nedavno sabrala Matica hrvatska.* — Članak je uglvanom posvećen komentaru *maretićevskoga kompleksa* u hrvatskoj lingvistici, odnosno raskoraku što je nastao izgradnjom književnoga jezika između teorijsko–metodoloških osnova suvremene lingvistike i lingvistike koja se je držala načelâ Tome Maretića. — Ilustrirano.

1112 **VRANJIĆ, Paško.** *Nesavjesni prodavači.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Šibenik. — O prodavaču novina, *umirovljenom milicionaru* koji krije HT od kupaca!

1113 **VRKIĆ, Jozo.** *Od Nina do Karina.* — Str. 8. — (Odjeci) Putopisno–dokumentarna reportaža u povodu karinskoga slučaja, kada su benkovački milicionari pretukli hrvatske mladiće koji su pjevali hrvatske pučke pjesme (v. 1082). — Ilustrirano.

1114 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Krivo shvaćena objektivnost.* — Str. 16. — (Televizija. Pogled iz naslonjača)
Nastavak kolumne o televiziji.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 21* *Zagreb, 10. rujna 1971.*

1115 **ANONIM.** *Zlouporabe »zloupotreba«: prozirni pokušaji dušobrižništva za SR Hrvatsku.* — Str. 8–9. — (Osvrti)

Podnasl.: *Izraslo iz masovnog studentskog pokreta, novo rukovodstvo hrvatskih sveučilištaraca slabo je marilo za praznu frazeologiju, ostalo je dosljedno temeljnim odrednicama samoupravnog socijalizma.* — Opširan prikaz napada na novo hrvatsko studentsko vodstvo u povodu neslaganja studentskog rukovodstva sa stavovima i odlukama Gradske konferencije SKH Zagreb (v. 918). O napadima srpskih studentskih vođa, Dragana Kalinića i Dragana Boškovića, na hrvatsko studentsko vodstvo, napisima Dragana Bartolovića u sarajevskom *Oslobođenju*, te napisima u ostalim bosansko–hercegovačkim i srpskim novinama u povodu događaja u Livnu, Ljubuškom i ostalim dijelovima Hercegovine. — Sadrži i demantije Ante Paradžika i Mira Granića. — Ilustrirano fotografijama Ante Paradžika, Dragana Kalinića i Dragana Boškovića, te preslikama stranica *Oslobođenja*.

1116 **ANONIM.** *Hrvatski je suverenitet nedjeljiv: hrvatski Ustav (I): prilog raspravi o ustavnim promjenama.* — Str. [1], 3. — (Prijedlozi)

Prvi dio desetodijelnoga komentara i povijesno–pravnog priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o ustavnim promjenama i hrvatskom Ustavu (o razlozima pokretanja ovoga priloga v. 1665). Prvi je dio rasprave posvećen detaljnoj analizi i komentaru I. ustavnog amandmana u kojemu se definira hrvatski suverenitet i hrvatska država, njezin temelj, položaj, značenje i himna. Upozorava se na pozitivne novìne u odnosu na Ustav iz 1963. i odluke III. zasjedanja ZAVNOH–a, ali i na mnoge nepreciznosti i nejasnoće, te se predlažu preformulacije. — Sadrži i tekst triju točaka Amandmana I.

1117 **ANONIM.** *Upravi NK »Hajduk« — Split.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto *Hajdukovi* igrači na svojim dresovima ne nose nacionalne oznake?

1118 **ANONIM.** *Direkciji JŽ — Beograd.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Dokle će se ŽTP–u Zagreb iz beogradske Direkcije slati obrasci karata tiskani latiničnom ekavicom?

1119 **ANONIM.** *Zelenilo pomalo žuti.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
U povodu rezultata *Zelene knjige* (v. 431, 559): kada će hrvatske turističke organizacije tražiti reviziju ugovora s reeksporterima, kojima se nameću *neodrživi odnosi*?

1120 **ANONIM.** *Pokazatelji i manipulatori.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
O različitim tumačenjima odnosa rasta osobnih dohodaka i produktivnosti rada u beogradskim listovima.

1121 **ANONIM.** *Nema anticipativnih kamata za fiktivne ugovore.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
O reeksporterskoj djelatnosti ostvarivanja što veće zarade i, s tim u vezi, o sklapanju fiktivnih ugovora o oročavanju novca građevinskih poduzeća.

1122 **ANONIM.** »*Umjerenjaci*«. — Str. [24]. — (Karte na stol)
O još nekim *pisanijama* Dragana Bartolovića, *apologete batinašenja* hrvatski orijentiranih građana, u sarajevskom *Oslobođenju*.

1123 **ANONIM.** *Kakva nam je budućnost?* — Str. [24]. — (Karte na stol)
O rezultatima studije sarajevskih stručnjaka koji su izračunali da će se broj stanovnika u Hrvatskoj kretati ovako: 1980. — 4 637 000; 2000. — 4 819 000; 2030. — 4 604 000!

1124 **BABIĆ, Stjepan.** *Naraštaji i jezik: (u povodu jezičnih napomena koje stižu uredništvu).* — Str. 14. — (Jezik. Hrvatski jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942, 990, 1036, 1077). Komentar pokušaja *progona* nekih riječi, nastalog kao posljedica težnje mladih naraštaja da prevladaju i otklone posljedice unitarističkih struja u jezičnom razvoju, vraćajući se jeziku djedova.

1125 **BAKOVIĆ, M.** *Batine kao desert.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj opisuje kako su njega i njegove prijatelje u policijskom restoranu bezrazložno tukli dvojica policajaca srpske nacionalnosti.

1126 **BARIŠIĆ, Josip.** *Vrzino kolo.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: dr. — Polemički odgovor na pismo Stipe Lazanea (v. 1093) koji je autora nazvao *teškim buržujem*. Polemika oko stanova i stanarskih prava.

1127 **BATUŠIĆ, Nikola.** *Korisno, ali nepotpuno: (Borislav Mrkšić: »Riječ i maska — pristup scenskoj umjetnosti«, Školska knjiga, Zagreb 1971)* — Str. 17. — (Nove knjige)

Kritički prikaz *prve povijesti kazališta općega tipa izašle ispod pera hrvatskog autora*, a koja izgleda *kao one mnogobrojne europske veće ili manje edicije gdje smo mi Hrvati, a i ostali južnoslavenski narodi, svedeni na bilješke pod crtom ili na nabrajanje nekih pet–šest imena.*

1128 **BERETIN, Mate.** *Nacionalni glupan.* — Str. 14. — (Književnost)

Crtica o *nacionalnom glupanu*, čovjeku koji odlazak pola milijuna Hrvata na rad u tuđinu komentira riječima: *nek' begaju kad im se hoće.*

1129 **BUŠIĆ, Bruno.** *Tri pisma i post scriptum: ...koji samo potvrđuju da podno Biokova kod nekih doista teško prodire novo: u povodu našeg napisa — »Teško prodire novo...« (HT/17).* — Str. 11. — (Odjeci)

Reagiranja omiškog suca za prekršaje Ante Fabrisa i načelnika Stanice javne sigurnosti Omiš Ivana Šegona na reportažu Brune Bušića (v. 945) i slučaj podnošenja prijava protiv osoba koje su pjevale hrvatsku himnu. — Sadrži i demanti izjava Ivice Bekavca kako tih prijava nije bilo; osvrt na slučaj hrvatskih sveučilištaraca koji su nacrtali hrvatski grb na biokovskoj Vilovića stijeni i policijski izvještaj Momčila Janjetovića u povodu toga slučaja. — Ilustrirano fotografijom *inkriminiranog* grba na stijeni.

1130 **DEROSSI, Julije.** *Razložnost ubija poeziju: protiv »dotjerivanja« hrvatske himne.* — Str. 5. — (Društvo)

Kritički osvrt na prijedloge Mate Šimundića (v. 966) i Danijela Alerića (v. 1035). Autor smatra da se hrvatsku himnu doživljava više *srcem* nego *razumom* te da ne treba dirati u izvorno pjesničko djelo kako se ne bi ponovio slučaj sa pokušajem Stanislava Šimića da *razumski* uništi Cesarićevu pjesmu *Oblak*.

1131 **DONAT, Branimir.** *Kakve rane, takvi ožiljci: Zvonimir Buljević: »Ožiljci«, Marko Marulić, Split 1971.* — Str. 17. — (Nove knjige)

Kratki kritički prikaz pripovjedaka koje ostavljaju dojam *necjelovite knjige.*

1132 **ĐODAN, Šime.** *Prometna valorizacija Hrvatske: krajnje je vrijeme da postanemo subjekt valorizacije našeg gospodarskog prostora.* — Str. 10. — (Prometnice)

Povijesni pregled prometnih valorizacija Hrvatske od 1918–1971, većinom u interesu drugih. Hrvatska mora riješiti problem prometnog izolacionizma izgradnjom modernih prometnica koje će povezati Zagreb s Rijekom, Istrom i Splitom, izgradnjom kanala Vukovar–Šamac, probijanjem tunela kroz Učku i dr.

1133 **FABRIO, Nedjeljko.** *Suvremenost kao tradicija hrvatskog povijesnog romana: prilog stotoj obljetnici prvoga povijesnog romana u Hrvata.* — Str. 12–13. — (Književnost)

U potpisu: kolovoza 1971. — Književno–povijesni esej o hrvatskome povijesnom romanu čiji je *kotač zamašnjak*, dakle temelj — *pitanje hrvatske državnosti.* Hrvatski se povijesni roman *javlja baš onda kada je na dnevnom redu hrvatske svakidašnjice hrvatska državnost ili egzistencijalno dovedena u pitanje (pa joj stoga prijeti prestanak ustrojbe) ili je, pak, zlonamjerno i hotimice izvrgnuta javnom ruglu i podsmijehu, te se od nje čini luda na tuđim dvorovima, odnosno domaća bludnica.* U tom svjetlu, prvi hrvatski povijesni romani — *Zlatarevo zlato* (1871) i *Seljačka buna* (1877) Augusta Šenoe, javljaju se *kao izuzetak* koji potvrđuje pravilo *da hrvatski povijesni roman ne postoji izvan kruga pitanja i zapitanosti nad hrvatskom državnošću.* Šenoini romani, naime, nastaju u vrijeme stvaranja moderne političke, znanstvene i kulturne Hrvatske, u doba banovanja Ivana Mažuranića, kada pitanje hrvatske državnosti nije upitno, pa se Šenoa u svojim povijesnim romanima tim pitanjem bavi tek usputno. Kumičić pak, stvara u vremenu *najmrklijega razdoblja Khuenove hrvatožderske politike*, pa u njegovim romanima *Urota zrinsko–frankopanska* (1892) i *Kraljica Lepa ili propast kraljeva hrvatske krvi* (1902) umjetnička obrada nacionalne tematike preostaje kao jedini način kojim se glasno dokazuje, kako bi to rekao Miroslav Šicel, *pravo Hrvata na vlastitu nacionalnost dokazujući to primjerima iz prošlosti.* U svojemu romanu *U noći* (1896) Ksaver Šandor Đalski prihvaća se trijeznog i politički hrabroga prikazivanja *hrvatskoga autokanibalstva*, dok se Milutin Cihlar Nehajev u početku drži suprotno *životnim interesima hrvatskoga naroda* da bi se u romanu *Vuci* vratio *kultu hrvatstva*, potvrđujući da je hrvatski povijesni roman *još jednom ispunio dug prema svom narodu, i konačno prema sudbini i moralnoj čistoći.* — Ilustrirano portretom Augusta Šenoe i crtežima staroga Zagreba.

1134 **GAMULIN, Grgo.** *In academicos ili post tergum episcopi: JAZU u JAZU!* — Str. 20. — (Povjesnica)

Pismo akademicima s polemičko–ironičnim primjedbama na račun statičnog rada i opstojanja Akademije, stanja bez unutrašnjih otpora, pobuna, javnih ograda i ostavaka.

1135 **GLOSATOR.** *Berlinske jezične varijante.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Osvrt na posljednje (jezične) prepreke prije potpisivanja sporazuma četvorice o Berlinu: o novonastalome statusu Berlina kao provincije iz aspekta svjetske politike poslije potpisivanja sporazuma. — Ilustrirano.

1136 **GLOSATOR.** *Brežnjev 23. IX. u Beogradu?: bogat program jesenskih putovanja sovjetskih vođa.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Notica o službenome posjetu glavnoga tajnika Komunističke partije Sovjetskoga Saveza Jugoslaviji.

1137 **GLOSATOR.** *»Priznanje« Zatopeku.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Glavni tajnik čehoslovačke Komunističke partije odao *priznanje* Emilu Zatopeku zbog samokritike (v. 899).

1138 **GLOSATOR.** *Arapi: jedinstvo i nesuglasice.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Osvrt na akcije oko osnivanja nove arapske federacije u vrijeme i više nego jasne arapske političke razjedinjenosti.

1139 **GLOSATOR.** *György Lukács posmrtno.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Osvrt na Lukácsev intervju u kojemu kritizira sovjetske komunističke vođe.

1140 **GLOSATOR.** *Bangla Deš: nasilje rađa nasiljem.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Osvrt na najave predstavnika pokreta za nezavisnost Bangla Deša (istočni Pakistan) da će stvoriti odrede samoubojica koji bi u letu uništavali pakistanske zrakoplove.

1141 **GLOSATOR.** *Zatvorenici u plamenu.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Bilješka o pobuni zatvorenika u Srijemskoj Mitrovici zbog loših uvjeta života, te o kaznenoj politici u švedskom parlamentu kojoj su prisustvovali i — zatvorenici!

1142 **GOLDSTEIN, Slavko.** *Kad profesori postanu rentabilni: razgovor s nakladnikom.* — Str. 16. — (Nove knjige)

Podnasl.: *Slavko Goldstein: »Liber« je rođen na plodnome tlu sa zahvalnom misijom da bude agilni prenosnik nagomilanih znanja i ideja iz jednog uskoga kruga u širi nacionalni medij.* — Razgovor vodio Franjo Marinković. — Razgovor s direktorom *Libera* u povodu prve obljetnice nakladničke djelatnosti *Libera*, o programsko–nakladničkoj orijentaciji, razlozima komercijalnog uspjeha *Liberovih* izdanja, o potrebi stvaranja zajedničkih planova nakladnikâ, tiskara, kulturnih društava i svih ostalih kulturnih djelatnika oko izdavanja jeftinih džepnih knjiga ili oko stvaranja širokoga nacionalnog lanca jeftinije pretplatničke prodaje. — Ilustrirano fotografijom Slavka Goldsteina i preslikom kataloga *Liberovih* izdanja.

1143 **HANZLOVSKY, Mladen.** *Nepoznati dokument Zrinskoga.* — Str. 21. — (Spomenici)

Obavijest o potvrdi s izvornim rukopisom Petra Zrinskoga koji potvrđuje Mikuli Skenderu da je dukatima platio korištenje pašnjaka. Potvrdu, kao i mnoštvo drugih rijetkih pisanih dokumenata iz hrvatske starine, sačuvao je umirovljenik Antun Paver iz sela Kuželj blizu hrvatsko–slovenske granice. — Ilustrirano fotografijom Antuna Pavera, preslikom rukopisa i fotografijom suhoga žiga otisnutog na potvrdi.

1144 **HORVAT, Tomislav.** *Primoštenska zbivanja.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Čitatelj opisuje neke incidente kojima je osobno prisustvovao tijekom odmora u Primoštenu.

1145 **IBN Kajan, Ibrahim.** *Posveta; Vojarne, tu su.* — Str. 14. — (Književnost)

Pjesme.

1146 **JAGNJIĆ, Marko.** *Vukovarčani se ne stide svog naroda.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Polemički odgovor studenta na pismo Ivana N. Perunića (v. 1056).

1147 **JURIŠIĆ, Karlo.** *Hrvatski ćirilski natpisi u južnoj Hrvatskoj.* — Str. 21. — (Spomenici)

Kratki prikaz nepoznatih ili manje poznatih natpisa iz Makarskog primorja, pisanih hrvatskom ćirilicom, tj. bosančicom, nastalih u vremenu od 15. do 19. stoljeća. — Ilustrirano fotografijom novopronađenoga hrvatskog ćirilskog natpisa Pavla Vickovića u Sućuraju na Hvaru.

1148 **KRIŠTO, Niko; LUKAČ, Ante.** *Zagreb: saopćenje Kluba duvanjskih studenata — »Tomislav«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

U potpisu: predsjednik [i] potpredsjednik. — Demanti *neistinitog i neargumentiranog napada na djelatnost Kluba od strane Predsjedništva Općinske konferencije Saveza omladine — Duvno, objavljenog u »Oslobođenju« od 28. 8. 1971,* u kojemu se djelovanje Kluba ocjenjuje kao *antisocijalističko, antisamoupravno.*

1149 **KULOVIĆ, S.** *Isprovocirani Dunav.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Reagiranje čitatelja na članak Hrvoja Šošića o *Hrvatskom Suezu* (v. 1062): *Ja vas pitam, drugovi u Matici, tko je vas ovlastio da se bavite takvim stvarima, odnosno bolje rečeno provokacijama? Zar vi možete pomisliti na to da bi vam netko odobrio da vi po svojoj volji skrećete vode Dunava kuda to vama paše...?*

1150 **LIPOVČAN, Srećko.** *Dubrovnik nameće pitanja: zapisi o hrvatskom glumištu (1): nakon XXII. dubrovačkih ljetnih igara.* — Str. 18. — (Kazalište)

Feljton o suvremenom hrvatskom kazalištu na Dubrovačkim ljetnim igrama. Kritički osvrt na završene Dubrovačke ljetne igre, i s tim u vezi, postavljanje načelnih pitanja o hrvatskom glumištu: o izboru kazališnih djela, dosezima kazališnoga čina, metodologiji redateljskoga pristupa, o pitanju organizacije kazališta i o pitanju kazališne kritike. — Ilustrirano fotografijom Izeta Hajdarhodžića u Držićevu *Skupu*.

1151 **M[ARINKOVIĆ], F[ranjo].** *Političari i njihova (tragična) iskustva: izvrstan broj časopisa »Kritika«.* — Str. 17. — (Nove knjige)

Prikaz sadržaja i priloga osamnaestoga broja časopisa *Kritika*. — Ilustrirano preslikom naslovnice.

1152 **MACAN, Trpimir.** *Povijest Dubrovnika: nekoliko riječi o udjelu Zagreba u publiciranju doprinosa povijesti Dubrovačke Republike i kasnijeg razvoja Dubrovnika.* — Str. 20. — (Povjesnica)

Kritički komentar. Iznoseći kratki pregled literature o ovoj temi, tiskane u Zagrebu, autor zaključuje kako je to malo s obzirom na literaturu o drugim gradovima, ili ako se usporedi s *čitavom bibliotekom knjiga i rasprava objavljenom u Beogradu.* Autor stoga predlaže neka rješenja kojima bi se popravilo ovakvo stanje. — Ilustrirano.

1153 **MAROEVIĆ, Tonko.** *Napoznata blaga: izložba »Riznica Zagrebačke katedrale«, Muzej za umjetnost i obrt.* — Str. 19. — (Likovne umjetnosti)

Podnasl.: *Namijenjeni najdostojnijem od svih ciljeva, moćnici svetaca iziskivali su maksimalnu pažnju i vještinu i morali su odgovarati najstrožim i najvišim cehovskim zahtjevima pojedinog zanata.* — Opširniji, kritički prikaz izložbe zahvaljujući kojoj su predmeti iz riznice zagrebačke Katedrale po prvi put izloženi u nekom muzeju, i čija *veoma dobra muzejska postava omogućava lako snalaženje i potpunu preglednost te nam pomaže da, u dosluhu s recentnom »preobrazbom bogova«, kao umjetnost otkrijemo i prepoznamo i ona djela što bijahu rađena bez ikakvih umjetničkih ambicija i pretenzija.* — Ilustrirano fotografijom relikvijara sv. Stjepana kralja (Rim 1635) i reprodukcijom detalja kazule s raspećem od bisera (Hrvatska, 17. st.).

1154 **RABADAN, Vojmil.** *Splitsko kazalište i »autonomaštvo«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Polemičko pismo u povodu članaka Petra Selema (v. 1105) i njegovih nastojanja da *osnovica splitskih ljetnih priredaba budu predstave kazališne ustanove »Teatar itd,« i njene splitske kopije, »Kripte 70«,*

s kojima dr. Petar Selem inače surađuje kao redatelj pa se subjektivno može shvatiti da ih reklamira, te o Selemovoj tvrdnji da ne postoji autohtono splitsko kazališno stvaralaštvo, osim ako ono nije *recidiv autonomaškog mentaliteta*.

1155 **RADIĆ, Stanko.** *Unutarnji šovinizam.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Gradac n/m. — Polemički odgovor čitatelja na pismo Ivana Perunića (v. 1056).

1156 **SAVEZ komunista Hrvatske.** Općinski komitet (Brač). *»Napredni« aprioristi: iz Zaključaka sa sjednice Općinskog komiteta SKH Brač od 29. VI. 1971.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Komunisti na Braču apriori odbijaju svaki pokušaj organiziranja i osnivanja Ogranka Matice hrvatske na području *komune*.

1157 **STAMAĆ, Ante.** *Takozvane »velike« i takozvane »male« književnosti.* — Str. 15. — (Književnost)
Podnasl.: *Goetheovo načelo i svijet suvremene književnosti: danas se ne radi o uklapanju neke male literature u svijet nego o prizivanju toga svijeta u jezik dotične literature.* — Članak o povijesnom odnosu književnosti malih naroda prema svijetu, u svjetlu Goetheove izjave Eckermannu kako *narodna književnost ne znači više mnogo, primiče se vijek svjetske književnosti, i sad mora svatko pripomoći, da ubrza njegov dolazak*. To je za *male* književnosti u 19. i početkom 20. stoljeća značilo *uklopiti* se u svijet, to je značilo *biti duhovan i moderan*, trebalo je *dostići modu, opću struju, kodificirani literarni standard*, što je kao posljedicu imalo poimanje duhovnih djelatnosti *u njihovoj statici, u njihovoj niveliranoj ravnini*. Pojavom nadrealizma, ekspresionizma, futurizma i egzistencijalizma, počelo je proučavnje dubinskih slojeva čovjekove psihe i njegova ukorijenjenja u zlu, njegove povijesno–ljudske ugroženosti i življenja za smrt, zbog čega književnosti malih naroda više nisu mogle ostati statička grana koja kontemplira o općemu, već postati grana koja živi. *Ako je potrebno rezimirati (...) radi se o uklapanju svijeta i čitavog opsega njegovih problema u pojedinačno piščevo djelo, a po tome i u veći broj djela same nacionalne književnosti*. S obzirom na početnu Goetheovu izjavu, moglo bi se reći: *Budući da je vijek u kojemu živimo vijek svjetske književnosti, narodne književnosti znače sve više i više, i, sad svatko mora pripomoći, da ubrza njihov dolazak i razvoj*. — Ilustrirano.

1158 **ŠERCAR, Tvrtko.** *Nekolike napomene o našem radu...: časopisi.* — Str. 23. — (Matica hrvatska)
Podnasl.: *Više od polovice svekolike književne periodike u Hrvatskoj izdaje Matica hrvatska: tamo gdje Matica nije uspjela taj rad je uglavnom izostajao. — (...) Ovo izvješće o Matičinim časopisima s*

obzirom na neke materijalne uvjete u kojim njihova uredništva rade ne bi trebalo shvatiti kao lamentaciju nad njihovom sudbinom, kao nevjericu u njihovu perspektivu. Njihova budućnost ipak nije nesigurna, jer su razlozi za realni optimizam veoma čvrsti, a to su: stvaralačka snaga i vitalnost kulturnih radnika koji nose ovu aktivnost Matice hrvatske, nepresušni izvor entuzijazma što postoji u Matičinu članstvu diljem Hrvatske da rade na temeljnim interesima hrvatske kulture i vjera da će narazumijevanje odgovarajućih društvenih čimbenika za taj rad, kako u materijalnom tako i u kulturno–političkom pogledu, s vremenom biti sve manje, jer je glavni pokretač Matičine djelatnosti *strateški kulturni interes hrvatskog naroda i svih njegovih integralnih dijelova bez obzira na njihov domicil.* (...) *U ovom času Matica hrvatska diljem Hrvatske izdaje trinaest časopisa za kulturna, književna i društvena pitanja: »Dubrovnik« u Dubrovniku, »Svjetlo« u Karlovcu, »Reviju« u Osijeku, »Pakrac danas« u Pakracu, »Hrvatsku pokrajinu« u Požegi, »Istarski mozaik« u Puli, »Domete« na Rijeci, »Riječi« u Sisku, »Mogućnosti« i »Poglede« u Splitu, »Zadarsku reviju« u Zadru, te »Kolo« i »Život umjetnosti« u Zagrebu. Najveći Matičin nakladnički pothvat na području periodike jest »Hrvatski tjednik«, novine za kulturna i društvena pitanja, u nakladi središnjice Matice hrvatske u Zagrebu. Osim toga, Matica hrvatska izdaje pet zbornika–godišnjaka i nekoliko kalendara i povremenika: »Križevački zbornik« u Križevcima, »Požeški zbornik« u Požegi, »Godišnjak« u Vinkovcima, »Županjski zbornik« u Županji, te »Hrvatski znanstveni zbornik« u Zagrebu. Osobito je važno istaći, da gotovo sve časopise za pitanja književnosti, umjetnosti, i, kako se to obično kaže, za kulturu, što izlaze u Hrvatskoj izvan Zagreba, izdaje Matica hrvatska.*

1159 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Propisi za monopoliste: reeksporteri i vanjskotrgovački monopoli (2): licitacije — samo jedan od brojnih mehanizama eksproprijacije samoupravljača od strane monopolista.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Drugi dio kritičkoga komentara i analize vanjskotrgovačkog deficita Jugoslavije (v. 1107), nastalog većinom zbog djelatnosti reeksportera, vanjskotrgovačkih monopola i financijskog kapitala. Autor podrobno analizira mogućnosti njihove djelatnosti uslijed njihova poslovanja i zarade što ne podliježe nikakvoj kontroli, te sustav licitacija koji im osigurava monopol. Autor zaključuje da je *sprega reeksportera, vanjskotrgovačkih monopola i financijskog kapitala osnova* (...) *ne samo ekploatacije samoupravljača već i sve intezivnije eksproprijacije njihovih osnovnih samoupravljačkih prava i njihove najvažnije funkcije — funkcije razvoja.* — Ilustrirano.

1160 **Š[OŠIĆ], H[rvoje].** *Hlađenje pregrijane konjukture: u tekućim investicijama zaleđena sva postreformska akumulacija.* — Str. 5. — (Društvo)

Kritički komentar saveznih restriktivnih mjera za *hlađenje* pregrijanoga gospodarskog stroja. Rješenje nisu restriktivne mjere, već preusmjeravanje *svih raspoloživih sredstava na dovršenje započetih, gospodarski opravdanih investicija, uz istovremeno takve izmjene u deviznom, vanjskotrgovačkom i kreditno–novčanom sustavu koje će izmijeniti položaj financijskih i vanjskotrgovačkih monopola i time likvidirati osnovna žarišta nestabilnosti, uz istovremeno stvaranje prostora za odgovarajuću gospodarsku ekspanziju ekonomski oslobođenih samoupravljača.*

1161 **VESELICA, Marko.** *U nekim djelatnostima — neophodan: privatni rad u razvitku SR Hrvatske.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *Birokratsko–centralistički i unitaristički sistem ekonomske organizacije federacije nije pružao primjerene okvire razvoju osobnog rada.* — Drugi dio feljtona: o ulozi privatnog rada u gospodarsko–političkome razvoju SR Hrvatske, u kojemu se kritički razmatraju birokratsko–centralistička i pseudo–lijeva koncepcija osobnoga rada. — Ilustrirano.

1162 **VIDOVIĆ, V[eseljko].** *Split: dvije izložbe u Salonu Matice hrvatske.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj o djelatnosti Salona knjige Matice hrvatske u Splitu. Osnovna je zadaća salona ostvarivanje kontakta pisac — knjiga — čitalac. Svaka nova knjiga nekog izdavača koji ju želi pokazati javnosti, izložena je sedam dana. Salon svaki dan posjeti oko 100 građana. U Izložbenom salonu Matice hrvatske, pak, otvorena je izložba francuske slikarice Maud Albizzati Ivanda.

1163 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Razgovor ugodni.* — Str. 18. — (Televizija. Pogled iz naslonjača)
Nastavak kolumne o televiziji.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 22 Zagreb, 17. rujna 1971.*

1164 **ANONIM.** *Članovima Udruženja pomorskog brodarstva SFRJ.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Ne bi li bilo prirodnije da Udruženje pomorskog brodarstva ima sjedište u Hrvatskoj (Rijeka), na koju otpada 70% sveukupne djelatnosti jugoslavenske trgovačke mornarice, a ne kao dosad u — Beogradu?!

1165 **ANONIM.** *Drugu Antunu Borčilu, generalnom direktoru Zagrebačkog velesajma.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto je i ove godine veliki dio informativnog materijala skupa s natpisima ispisan na srpskome jeziku?

1166 **ANONIM.** *Drugu Džemalu Bijediću, predsjedniku SIV–a.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Koje će mjere donijeti Vlada kako bi se zaustavilo osnivanje reeksporterskih podružnica u inozemstvu koje se osnivaju tako da se kao njihovi vlasnici vode rukovodioci tih reeksporterskih poduzeća, a oni kao vlasnici inozemnih poduzeća nisu nikome u zemlji dužni polagati račune o svome poslovanju, premda na račun društvene organizacije, ubiru sasvim osoban profit?

1167 **ANONIM.** *Internacionalni »Genex«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Bilješka o luksuznoj jahti u vlasništvu *Genexa*, usidrenoj u luci grada Hvara — pod panamskom zastavom!

1168 **ANONIM.** *Lakše je nama, mi smo navikli...* — Str. [24] — (Karte na stol)

Osvrt na odgodu primjene novog Općeg i nastavnog plana i programa za osnovne škole u Hrvatskoj. — Ako se već 20 godina radilo po nehrvatskim programima, pa može valjda još i dvije!

1169 **ANONIM.** *Pakrac: prvi »koraci« Jadranke Kosor.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Vijest o izlasku zbirke pjesama *Koraci* sedamnaestogodišnje gimnazijalke Jadranke Kosor, stalne suradnice *Večernjega lista.*

1170 **ANONIM.** *Populaciona politika i »otsutni«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Usporedba stavova nekih čitatelja *Vjesnika*, koji kritiziraju pozitivnu populacijsku politiku hrvatske Vlade, s jednom osmrtnicom u kojoj za pokojnom majkom i bakom žali dvadesetak njenih sinova i unuka — na privremenom radu u inozemstvu!

1171 **ANONIM.** *Pridraga traži zaštitu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Peticija sedamdeset petorice studenata u povodu slučaja *Karin* i članaka Brune Bušića (v. 1082) i Joze Vrkića (v. 1113). Studenti traže osnivanje saborske komisije radi ispitivanja ovog i svih sličnih slučajeva diskriminacije Hrvata zbog pjevanja domoljubnih pjesama ili sličnih razloga.

1172 **ANONIM.** *Proslov.* — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Redakcijska kolumna o aktualnostima u hrvatskoj kulturi. Uredništvo, osvrćući se na na programska načela lista i poziv na suradnju objavljen u *Proslovu* prvoga broja *Hrvatskoga tjednika* (v. 52), obnavlja poziv na suradnju, želeći *da to udruživanje bude oko jednog živog i zanimljivog, svježeg i dinamičnog, radoznalog i raznolikog, modernog i aktualnog lista. Želimo da svatko svojom izvornom snagom i neponovljivošću svoje osobnosti pokuša povećati i proširiti »ono bogatstvo misli i izraza tako karakteristično za život civilizacija i kultura na drevnom europskom tlu«. Ne treba tražiti tuđa poprišta da bi vojevali svoje bitke. Svatko bi na svom terenu i u granicama svojih ljudskih mogućnosti trebao realizirati sebe kao eksponenta istine, sebe kao funkciju slobode.*

1173 **ANONIM.** [*Retrospektivna izložba slika Emanuela Vidovića*]. — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Notica o otvorenju izložbe u zagrebačkom Umjetničkom paviljonu. — Ilustrirano fotografijom Emanuela Vidovića kako slika u Trogirskoj katedrali 1940.

1174 **ANONIM.** *Skladišta i skladištari.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

O jednome pločanskom trgovačkom *preduzeću* koje svoje proizvode pakuje u vrećice s ćiriličnim natpisima: *kafa*, *čaj*, *džem* i sl.

1175 **ANONIM.** *Suverenitet naroda i vlast radničke klase: hrvatski Ustav (II).* — Str. 3. — (Prijedlozi)

Podnasl.: *Proletarijat je potreban domovini, ali je i domovina potrebna proletarijatu.* — Drugi dio desetodijelnog uredničkog komentara i priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o povijesno–pravnim aspektima ustavnih promjena i hrvatskog Ustava (v. 1116). — Članak je tiskan s hrvatskim grbom u pozadini. Zbog tehničkih nedostataka klišea, grb SR Hrvatske nije otisnut kompletan, zbog čega ni tekst

nije čitak. Članak je, stoga, otisnut ponovo, bez grba u pozadini, u *Hrvatskome tjedniku* br. 23/24. 9. 1971, str. 23.

1176 **ANONIM.** [*Tehnička pomagala u službi odgoja i obrazovanja*]. — Str. 15. — (Kultura i društvo)

Foto–vijest. — Ilustrirano fotografijom dječaka koji uči služeći se tehničkim pomagalom: *Odabrali smo ovu fotografiju sa »Zagrebačkog velesajma« — a evo zašto: SAD svjetska su supersila. U vremenu nadmetanja za svjetsku prevlast, očekivali smo u američkom izložbenom paviljonu dokaze moći: gospodarske, vojne, političke. Bili smo ugodno iznenađeni: čitav je izložbeni paviljon posvećen najsuvremenijim tehničkim pomagalima u službi odgoja i naobrazbe. Razumije se, naš sustav naobrazbe ne može biti podržan ni približno tako bogatim pomagalima, što, međutim, još uvijek nije opravdanje za činjenicu da je u nas u porastu — nepismenost!*

1177 **ANONIM.** *U osječkom PTT–u — dosljedni...* — Str. [24]. — (Karte na stol)

U osječkoj pošti opet tiskani formulari na srpskome jeziku — ali latinicom!

1178 **ANONIM...** *u Novom Sadu — također.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Prvi dio naslova ovoga članka v. u 1177. — Bilješka o knjizi *Jugoslavija na 1200 dijapozitiva* u izdanju novosadskoga *Kulturnog centra*, u kojoj se može pročitati kako se Hrvatsko primorje odsada naziva — Jugoslovensko primorje!

1179 **ANONIM.** *U stilu »Oslobođenja«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

O podacima kojima raspolaže Novinsko izdavačko preduzeće *Oslobođenje* kako se *Hrvatski tjednik* u nekim mjestima *rastura besplatno*, i o *potrebi Oslobođenja* da se otkaz ugovora s *Hrvatskim tjednikom* dodatno *pojasni.*

1180 **BROZOVIĆ, Dalibor.** *O jezičnim odredbama u nacrtu hrvatskog ustava.* — Str. 15. — (Kultura i društvo)

Komentar onih dijelova Nacrta amandmanâ ustavu SR Hrvatske koji govore o jeziku. Autor smatra kako je *Nacrt* za državljane SR Hrvatske prihvatljiv, osim što bi trebalo dodati kako je službeni jezik u SR Hrvatskoj hrvatski jezik. Problem je u onome dijelu koji govori o pravima uporabe i tiskanja zakonskih i drugih propisa u *Narodnim novinama*, na srpskom jeziku, odnosno jeziku Srba u Hrvatskoj. Autor se pita: kakav je to zapravo jezik? Smatrajući kako nije lako odgovoriti na ovo pitanje, misli da u rješavanju trebaju sudjelovati oni koji se njime koriste, a da se u određivanje toga jezika ne smiju miješati ni Hrvati ni Srbijanci, već isključivo Srbi u Hrvatskoj. Hrvati moraju sudjelovati samo u praktičnom rješenju toga pitanja. Bez

obzira na konačno određenje srpskoga jezika u Hrvatskoj, najbitnijim se čini to da, s jedne strane, građanima SR Hrvatske nitko sa srpske strane ne ometa ili usporava *izgrađivanje i usavršavanje hrvatskih jezičnih prava u Hrvatskoj*, a s druge strane, da nitko sa hrvatske strane ne ometa i ne usporava *konstituiranje i reguliranje jezičnih prava Srba u Hrvatskoj.*

1181 **CAR, Duško.** *Goran ili umjetnikovo poslanje: podlistak s predumišljajem.* — Str. 18. — (Jezik i književnost)
Prvi u nizu feljtona o hrvatskoj književnosti: o hrvatstvu Ivana Gorana Kovačića.

1182 **CEROVAC, Ivan.** *Obećanja, obećanja...: kako žive i kako se liječe djeca oboljela od cerebralne paralize.* — Str. 12–13. — (Društvo)
Podnasl.: *Društvo koje se ne brine za svoju djecu zaslužuje prijekor, a koje se ne brine za svoju bolesnu djecu — prezir.* — U potpisu: priredio. — Reportaža o uistinu teškim uvjetima života djece oboljele od cerebralne paralize u barakama Zavoda za rehabilitaciju djece oboljele od cerebralne paralize u Zagrebu na Goljaku, i o odnosu šire zajednice prema tome Zavodu, te općenito, prema cerebralnoj paralizi kao bolesti, i aktivnostima Zavoda oko izgradnje novih objekata, za čiju se provedbu brine novoosnovani Fond za unapređenje zaštite i rehabilitacije djece i omladine oboljele od cerebralne paralize. — Sadrži i: [1]. *Pismo gradonačelniku* (roditelji djece bolesne od paralize koji gradonačelnika, oduševljeni njegovim posjetom Zavodu, mole neka pokrene *zaustavljeni mehanizam administrativnog aparata i* pomogne *svojom intervencijom da ne* padnu *u posvemašnji očaj*); [2]. *Što je cerebralna paraliza?* (kraći tekst o uzrocima, *znakovima* i liječenju bolesti); [3]. *Apel čitateljima* (što ga je kao predsjednik Savjeta Fonda za unapređenje zaštite i rehabilitacije djece i omladine oboljele od cerebralne paralize potpisao Vlatko Pavletić, a u kojemu se apelira na čitatelje da novčanim prilozima pomognu akciju fonda za prikupljanje sredstava). — Ilustrirano.

1183 **DANOLIĆ, Jozo.** *Novo lice Imotske krajine.* — Str. 5. — (Domovina)
Osvrt na društveno–političke i gospodarske prilike u Imotskoj krajini, jednoj od pet najnerazvijenijih općina u Hrvatskoj. Kao posljedice gospodarskoga siromaštva ističe se mali broj zaposlenih u Krajini i veliki broj radnika emigranata — svaki peti stanovnik Krajine radi u inozemstvu! Takva emigracija, osim prednosti, donosi i bezbroj psiho–socijalnih problema, poput nesređenih obiteljskih odnosa, zapostavljene poljoprivrede, pitanja odgoja i obrazovanja djece čiji su roditelji na privremenome radu u inozemstvu, problema koji se većinom stavljaju na teret općine. O tim problemima i o političkom stanju u Krajini, kao i perspektivama za razvoj turizma,

autor je razgovarao s predsjednikom Skupštine općine Imotski: Ante Znaora objašnjava i poteze novog općinskoga političkog vodstva kako bi se sa Imotske krajine *skinula* oznaka *ustaške kule*, oznake što su je *po raznim stranama* lijepili pripadnici staroga općinskog rukovodstva.

1184 **DRUŠTVO književnika Hrvatske.** Upravni odbor. *Otvoreno pismo DKH: drugu Valentinu Huzjaku, sekretaru Republičkog sekretarijata za unutrašnje poslove.* — Str. [1].
Uvodnik: zahtijeva se energična i nepoštedna, javnosti otvorena istraga o *karinskom incidentu* (v. i 1082, 1113).

1185 **GLOSATOR.** *Smrt zaslužnog umirovljenika.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na političko–državničku djelatnost Nikite Hruščova u povodu njegove smrti. — Ilustrirano fotografijom Nikite Hruščova.

1186 **GLOSATOR.** *Poboljšanje odnosa s Grčkom: neki grčki listovi ne shvaćaju ustavne promjene u SFRJ.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na posjet prvoga višeg grčkog dužnosnika Jugoslaviji nakon pukovničkog državnog udara i preuzimanja vlasti u Grčkoj 1967. Autor se osvrće i na tekstove grčkih listova bliskih vladi koji pišu kako grčka vlada smatra da, bez obzira na ustavne promjene u Jugoslaviji, samo centralna vlast u Beogradu ima odgovornost u pogledu vanjske politike Jugoslavije, dok njene republike nemaju *međunarodni personalitet*.

1187 **GLOSATOR.** *Novosti u Poljskoj.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na mjere poljskoga vodstva na čelu s Edwardom Gierekom kojima se pokušavaju ublažiti posljedice krvavih sukoba policije i radnika štrajkaša iz prosinca 1970, te rastući jaz između vlasti i intelektualaca što se produbio nakon studentskih štrajkova 1968.

1188 **GLOSATOR.** *Odnosi Kina — San Marino.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Vijest o uspostavljanju službenih diplomatskih odnosa.

1189 **GLOSATOR.** *Atlantski pakt i Jugoslavija.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na mišljenja nekih visokih dužnosnika NATO pakta o mogućnostima i šansama sovjetske vojne intervencije u Jugoslaviji, nalik onoj u Čehoslovačkoj.

1190 **GUDELJ, Ivan.** *»Čemu hrvatsko ime?«* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: učitelj, Osnovna škola Vrpolje, Tijarica. — Polemičko reagiranje na pismo Ivana N. Perunića (v. 1056; v. i 1146, 1155) koji je *unitarist* i *etatist*.

1191 **IVKOŠIĆ, Milan.** *Anatomija »slučaja« Posušje: oko još jedne zabrane nastupa Vici Vukovu: u Posušju ono što može u svibnju, ne može u kolovozu!* — Str. 11. — (Osvrti)

Reportaža o napadima policajaca na Hrvate koji su protestirali zbog bezrazložne zabrane nastupa Vici Vukovu, nastupu što je dogovoren još početkom svibnja, nakon prvoga koncerta Vice Vukova u Posušju.

1192 **JATIĆ, Ž. M.** *Koprivnica: primjer koji raduje.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Vijest o dodjeli prostorija Ogranku Matice hrvatske u Koprivnici. — Ilustrirano.

1193 **KAMENSKI, Mirko.** *»Čemu hrvatsko ime?«* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: student, Zagreb. — Polemičko reagiranje na pismo Ivana Perunića (v. 1056; v. i 1146, 1155, 1190), čija je *ideja voditeljica mržnja.*

1194 **KUŠAN, Ivan.** *Ivan Kušan: Priznajem i kajem se...: pokušali ste utjecati na mladi naraštaj...?* — Str. 21. — (Kartoteka)

Podnasl.: *Tada sam još naivno mislio da me budna javnost ne može raskrinkati ako se služim ezopovskim šiframa.* — *Preslušavanje* i *informativni* razgovor o književnikovoj *djelatnosti.*

1195 **LUKETA, Jere.** *Nisam to bio ja.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — U povodu pisma Tomislava Horvata (v. 1144) u kojemu se nije navelo puno ime i prezime izazivača incidenta, pa su neki izvukli zaključak da je to bio čitatelj, koji je zbog toga imao dosta neprilika.

1196 **MARINKOVIĆ, Franjo.** *Brodolom jedne »morske« antologije: Marijan Grakalić & Milan Osmak: »Mare nostrum, antologija hrvatske poezije o moru«, Nakladni zavod »Znanje«, Zagreb 1971. Urednik: Zlatko Crnković, likovna oprema: Boris Dogan.* — Str. 19. — (Kritika)

Kritika knjige koju valja pozdraviti više kao ideju nego kao realizaciju jer su u nju uvrštavani pjesnici, a ne pjesme, uz mnogo pjesama u kojima se more spominje usput, tek kao pjesnička figura ili tome slično: (...) *I na kraju, misleći o knjizi »Mare nostrum« ne mogu se osloboditi duhovito ispaljenog anagrama jednog od uvrštenih pjesnika — »mare monstrum«.* — Ilustrirano preslikom naslovnice knjige.

1197 **MAROEVIĆ, Tonko.** *Makaronski jezik suvremene grafike: bilješke uz 9. međunarodnu grafičku izložbu, Moderna galerija Ljubljana.* — Str. 20. — (Kritika)

Pohvalna kritika izložbe vođene ambicijom *svjedočenja, praćenja i poticanje grafičke djelatnosti u čitavom svijetu.* — Ilustrirano reprodukcijama grafika *Kompozicija I* (1970, linorez u boji) Ede Murtića i *Povijest ruke V.* Pavela Nešleha.

1198 **MATANOVIĆ, Ivan.** *Murter: pripreme za osnivačku skupštinu.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

U potpisu: za Inicijativni odbor. — Izvještaj o odluci kojom se osniva Ogranak Matice hrvatske u Murteru, gdje se već 50 stanovnika učlanilo u Maticu hrvatsku.

1199 **MEĐUNARODNI Mariološko–marijanski kongres.** Odbor za pripremu (Zagreb). *Odgovor Odbora za proslavu Marijanskih kongresa.* — Str. 5. — (Domovina)

Demanti i objašnjenja nekih tvrdnji iznesenih u *Hrvatskome tjedniku* (v. 1029) u vezi s organizacijskim propustima Međunarodnog mariološko–marijanskog kongresa održanog u Zagrebu i Mariji Bistrici. — Sadrži i: *Post scriptum* HT–a.

1200 **MIKECIN, Gojko.** *Hrvat »iznad duše«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Polemičko reagiranje na pismo Ivana Perunića (v. 1056; v. i 1146, 1155, 1190, 1193).

1201 **MRĐEN, Nikica.** *Protiv zloduha prošlosti.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: pomorac m/b »Split«, Jadroslobodna — Split. — Pismo čitatelja Srbina s pohvalama na račun *Hrvatskoga tjednika* kojemu je zadaća da izdrži na proklamiranome programu.

1202 **PERIĆ, Ivo.** *Pedagoško–književni zbor — opet hrvatski!: u povodu 100. obljetnice hrvatskog Pedagoško–književnog zbora.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)

Osvrt na povijest Hrvatskoga pedagoško–književnog zbora, glavnoga promicatelja i nakladnika hrvatske pedagoške misli (pedagogija, didaktika, psihologija).

1203 **P. R.** *Nezakonitosti u Primoštenu.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Podnasl.: *O stanju u privrednom poduzeću* [»Primošten«] *u Primoštenu već je pisano u »Hrvatskom tjedniku«* [v. 759; v. i 1144]. *Direktoru Skorinu neposredno je postavljeno i pitanje što će poduzeti da se revidiraju ugovori s »Genexom«, koji su jedan od glavnih razloga teškog stanja poduzeća u kojemu je »Genex« mnoga neotuđiva samoupravljačka prava prenio u ruke po njemu postavljenih menagera. Ni obustava rada nije pomogla da se stvari riješe. U nedostatku odgovarajućih samoupravnih nadzornih organa radnici su sami počeli da otkrivaju nezakonitosti uz čvrstu odlučnost da pomognu organima društvene kontrole da stvari dovedu do kraja. Evo nekoliko*

primjera grubog kršenja zakonitosti koji organima društvenog nadzora trebaju biti putokaz. — Sadržaj: *Skorin duguje 11, 615. 820 st. din*; *Investicija u izgradnji Anke Sladić* [žurnalistice poduzeća] *39, 147. 055 st. din*; *Milijunske akontacije*; *Besplatan stan i hrana za obitelji savjetnika*; *Kuća i kazna Špire Matošina* [tehničkog direktora] *i putovanja njegove žene*; *Namještaj na narudžbenicu poduzeća*; *Nepokrivene investicije blizu 2 milijarde*; *Zahtjev za reviziju i istragu.*

1204 **PRIMORAC, S.** *Metković: mladi pisac i tradicija: treći neretvanski skup mladih pisaca Jugoslavije.* — Str. 23. — (Ljetopis. Susreti)

Izvještaj o referatima Pavla Pavličića, Bože V. Žige i Drage Jančara, te o raspravama što su se vodile na skupu u Metkoviću i Opuzenu. — Ilustrirano.

1205 **S.** *Vinkovci: »Vinkovačke jeseni«.* — Str. 23. — (Ljetopis. Vijesti)

Notica o programu *Vinkovačkih jeseni.*

1206 **SABOL, Željko.** *Muzej u pokrajini.* — Str. 17. — (Kultura i društvo)

Komentar stanja i djelatnosti zavičajnih muzeja. Osnovni problemi zavičajnih muzeja sastoje se u zaostalim koncepcijama njihove namjene: između znanstvene i *odgojne* uloge u svojoj sredini, nakon Drugog svjetskog rata favorizirana je *odgojna* uloga ovih muzeja, zapravo njihova propagandno–politička zadaća *odgoja najširih narodnih masa* po sovjetskoj formuli. Znanstveni se pristup tako izgubio, jer su muzeji pretvarani *u poslušne izvršitelje birokratskih naređenja, vođenih nalozima dnevne politike.* Takvo se stanje, prožeto *vulgarnim materijalizmom, dogmatskim sociološkim pristupom*, nije ni do danas naročito promijenilo, što se vidi po stalnim postavama koje su bile aktualne prije dvadest godina te po ignoriranju crkvene umjetnosti. Ne samo to, muzeji se koriste i za raznorazne prigode propagandnog karaktera, koje se po nalozima *odozgo* upriličuju uz razne obljetnice, državne jubileje i tome slično. Takva je muzejska djelatnost, *prožeta činovničkim, nestvaralačkim mentalitetom*, uz ponižavajući materijalni status ljudi koji rade u njemu, slab mamac mladim stručnjacima, te se čitava djelatnost zavičajnih muzeja i njihovih voditelja omalovažava i ironizira. Treba imati na umu, zaključuje autor, da muzeji osim zadovoljavanja posebnih intelektualnih i kulturnih potreba imaju i ulogu samopotvrđivanja i promicanja vlastite nacionalne kulture i narodnih kulturnih interesa, što je u današnje vrijeme itekako važno. Kako se ljubav prema zavičaju i domovini očituje i u stvarnoj brizi za očuvanje kulturne, povijesne i spomeničke baštine svakoga našeg grada i pokrajine, nužno je više pozornosti i brige pokloniti radu zavičajnih muzeja. — Ilustrirano.

1207 **SAVEZ komunista Bosne i Hercegovine.** Mjesna organizacija (Šujica). *Tko i zašto piše u »Oslobođenju«: u povodu događaja u Šujici: pokušaj oživljavanja predbrijunskih odnosa i prakse koji nije usamljen.* — Str. 10. — (Osvrti)

Pismo: polemičko reagiranje na pismo *običnog* čitatelja Lazara Majstorovića, objavljeno u sarajevskom *Oslobođenju*, gdje se bezočno i neargumentirano napadaju *Hrvatski tjednik* i Mijo Stipić, sveučilištarac iz Šujice koji se u svom pismu *Hrvatskome tjedniku* (v. 963) *drznuo* izvjestiti o namjernom i ničim izazvanom, batinjanju i prebijanju dvojice Hrvata iz Šujice, Mire Krstanovića i njegova oca. Batinaši: trojica *milicionera* srpske nacionalnosti. Pitanje je dokle će se takvi postupci, koji nisu rijetkost, ponavljati uz opći blagoslov bosanskohercegovačke vlasti? Stoga ovo pismo predstavlja osudu takvih postupaka i djelatnika službe javne sigurnosti koji sudjeluju u njima. — Sadrži i pismenu izjavu tomislavgradskog sveučilištarca Filipa Bagića o učestalim maltretiranjima i prebijanjima Hrvata u tomislavgradskoj općini od strane srpskih policajaca. — Ilustrirano fotografijom Mije Stipića.

1208 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: smotra kulturno–umjetničkih društava.* — Str. 23. — (Ljetopis. Vijesti)

Vijesti o nizu piredaba u tzv. promenadnoj sezoni, svojevrsnom nastavku ugaslih *osječkih kulturnih ljeta*. — Ilustrirano.

1209 **SLAVIČEK, Milivoj...** [et al.]. *Halo!* — Str. 20. — (Kritika)

Početak redovite ankete na temu *što rade poznati*: Milivoj Slaviček se vratio iz Poljske i priprema antologiju suvremene poljske poezije (1939–1969); Srećko Diana kompletira knjigu soneta; Nikola Vončina priprema se za početak sezone *Zagrebačkoga kazališta mladih* i premijeru *Romea i Julije* u prijevodu Josipa Torbarine; Ivan Raos dovršava roman *Prosjaci & sinovi* što će ga predati Nakladnom zavodu Matice hrvatske i po kojemu će započeti snimanje TV–serije; Ivan Slamnig u suradnji s Aleksandrom Flakerom i svojim bratom Svevladom završava *Pregled svjetske književnosti zapadnoga kruga*; Vladimir Ruždjak gostuje s Hamburškom operom u Nizozemskoj u *Čarobnoj fruli*.

1210 **SUNIĆ, Mirko.** *Hrvatski brodovi bez hrvatskih zastava.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Velika Gorica. — Treba li hrvatska zastava biti samo spomenik kao na modelima jedrenjaka?

1211 **ŠIJAN, Slavko.** *Pridraga traži zaštitu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Demanti Bušićeve tvrdnje da je bio umiješan u *karinski incident* (v. 1082; v. i 1113, 1216). — Sadrži i odgovor

Brune Bušića koji objašnjava da je ta tvrdnja iznesena u službenom izvješću Mjesne zajednice Pridraga.

1212 **ŠKARIĆ, Ivo.** *Pravopis je važan — izgovor još važniji.* — Str. 18. — (Jezik i književnost. Hrvatski jezik)

Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942, 990, 1036, 1077, 1124). O predrasudi da je izgovor zadan pravopisom koji je fonetski — u povodu novog pravopisa (v. 514). Objašnavajući na nizu primjera tezu kako je naš pravopis *samo donekle glasovni* i pokazujući kakve se posljedice po izgovor iz toga mogu izvući, i kako je nebriga za ortoepsku normu dovela do slabe kulture govora, autor smatra da je izreka *piši kao što govoriš i čitaj kao što je napisano* pogrešna, te da ju treba zamijeniti izrekom *piši kao što je propisano, a govori pravilno!*

1213 **ŠKUNCA, Adriana.** *Neki jaki lišaji; Cissa; Punta vrtića.* — Str. 18. — (Jezik i književnost.)

Pjesme.

1214 **TALIJANČIĆ, Mate.** *Neproslavljena obljetnica: još 1721. god. u Pečuhu je otvorena prva hrvatska škola.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)

Kratki osvrt na 250. obljetnicu prve hrvatske pučke škole u Pečuhu. — Ilustrirano fotografijom zgrade škole Belvárosi, na mjestu gdje se prije 250 godina nalazila prva hrvatska škola.

1215 **TODORIĆ, Mirko.** *Polet i složnost Hrvata i Čeha: uz 50. obljetnicu »Hrvatske čitaonice« u Hercegovcu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)

Izvještaj s proslave obljetnice, s kratkim prikazom sadašnje djelatnosti čitaonice u ovome moslavačkom selu. — Ilustrirano fotografijom zgrade u kojoj se nalazi *Hrvatska čitaonica*.

1216 **UJEVIĆ, Milan.** *Pridraga traži zaštitu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Perušić. — Čitatelj je spreman na sudu svjedočiti o umješanosti Slavka Šijana u *karinski incident* (v. 1211).

1217 **V[AUPOTIĆ], M[iroslav].** *Kuna: spomenik i spomen–ploča slikaru Medoviću.* — Str. 23. — (Ljetopis. Proslave)

Izvještaj s dvodnevne *veličanstvene* proslave otkrivanja spomenika velikome hrvatskom umjetniku rođenom u ovome pelješkom selu, Celestinu Mati Medoviću, rad Ivana Meštrovića. Uz niz drugih priredaba, otvorena je i izložba spašenih Medovićevih radova. Gostovali su Ivan Supek, Hrvoje Iveković, Frane Franić, Petar Šegedin, Cvito Fisković, Vera Kružić–Uchytil, Pero Portolan, Miroslav Vau-

potić, Vice Vukov, Ante Salazan. Suorganizator proslave: Ogranak Matice hrvatske u Dubrovniku.

1218 **VESELICA, Marko.** *Jače aktiviranje može znatno ubrzati razvoj proizvodnih snaga: privatni rad u razvitku Hrvatske (3).* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Podnasl.: *SR Hrvatska treba stvoriti originalni instrumentarij i strategiju razvitka osobnog rada koji će postići da osobni rad postane značajan izvor dopunske akumulacije, povećanja zaposlenosti i povratka naših radnika iz inozemstva.* — Završni dio feljtona o ulozi privatnog rada u gospodarsko–političkom razvoju SR Hrvatske: *Iz svega ovoga proizlazi da se životna inicijativa i privatni rad na određenim segmentima privatne strukture, a u konkretnoj situaciji kratkoročnog i dugoročnog razvitka SR Hrvatske, pojavljuje kao jedan od prvorazrednih faktora njenog ubrzanog razvitka.* — Ilustrirano.

1219 **VUKADINOVIĆ, Nedjeljko.** *Pridraga traži zaštitu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: kapetan JNA u rezervi, Titova Korenica. — Pismo čitatelja Srbina u povodu *karinskog incidenta* (v. 1082, 1113). Prema njemu, srpski policajci ne batinaju samo Hrvate, nego i Srbe, jer se u policiji još uvijek njeguje *rankovićevski kult*, pa čitatelj traži reorganizaciju policije prema novim ustavnim amandmanima.

1220 **VUKOV, Vice.** *Vice Vukov: Ako je netko uvrijeđen kad pjevam hrvatske pjesme, onda je greška u njemu...: ekskluzivno za »Hrvatski tjednik«.* — Str. 8–9. — (Odjeci)

Podnasl.: *O svom pozivu, nacionalnom osjećaju, o klevetama...* — Razgovor vodio Srećko Lipovčan. — Sadrži još i prosvjed pisaca sa Trećeg neretvanskog skupa mladih pisaca Jugoslavije u Metkoviću protiv diskriminacije Vice Vukova, te anketu sa Zvonimirom Golobom, Arsenom Dedićem, Zvonkom Špišićem i Perom Gotovcom na temu zabrane nastupa Vici Vukovu. — Ilustrirano fotografijama Vice Vukova.

1221 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Zabava nije grijeh: »Smiješna djevojka«. Redatelj William Wyler. U glavnim ulogama: Barbara Streisand i Omar Sharif.* — Str. 19. — (Kritika)

Pohvalna kritika glazbene komedije s *dražesnom* i *simpatičnom* Barbarom Streisand.

1222 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *I prije podne nešto se zbiva.* — Str. 19. — ([Pogled iz naslonjača])

Nastavak kolumne o televizijskim emisijama.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 23* *Zagreb, 24. rujna 1971.*

1223 **ANONIM.** *Čiji je dopisnik Paul Yankovitch?: čitatelji »Le Mondea« o nama znaju ono što im servira Paul Yankovitch.* — Str. 8–9. — (Osvrti)

Podnasl.: *Kako u jednom od najcjenjenijih svjetskih dnevnih listova P. Y. predstavlja SFRJ i njezine narode i narodnosti.* — Kritičko–polemički komentar trogodišnjega pisanja dopisnika *Le mondea*, jugoslavenskoga državljanina Paula Yankovitcha, bivšeg urednika *Politike*, članaka koji predstavljaju *vrhunac političke diverzije i neprijateljstva u odnosu na Hrvatsku*, tendencioznog pisanja u svrhu diskreditacije političkoga vodstva SR Hrvatske. — Bibliografske bilješke na kraju teksta. — Ilustrirano fotoportretom Paula Yankovitcha.

1224 **ANONIM.** *Drugu Tomi Dragičeviću, zamjeniku okružnog javnog tužioca — Split.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto nije podignuta optužnica protiv izvjesnoga *milicionera*, jednog od glavnih krivaca u incidentu u Opuzenu gdje je nožem ubijen nastavnik Milan Franičević?

1225 **ANONIM.** [*Internacionalni festival studentskih kazališta (IFSK)*]. — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Notica o programu festivala. — Ilustrirano, fotografija scene iz drame Ulf Uldberga: *Bik, pas i mačka* u izvedbi Lila Teatern, Lund — Švedska.

1226 **ANONIM.** *Kako postaviti pitanje?* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Da li je moguće da neki lokalni politički lider u Baranji može zabraniti osnivanje ogranka Matice hrvatske? Izgleda da može, jer je jedan sabornik izjavio kako je osnivanje ogranka Matice hrvatske u nekoj sredini *stvar te političke sredine*!

1227 **ANONIM.** [*Ministar*]. — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Nastavak redakcijske kolumne o aktualnostima u hrvatskoj kulturi: u očekivanju programa novoga ministra za kulturu, prosvjetu i fizičku kulturu u vladi SR Hrvatske Veseljka Velčića, čovjeka *bez biografije*.

1228 **ANONIM.** *Općinskoj konferenciji SK Benkovac.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Da li predstavnik ovoga političkog tijela može biti netko tko je u povodu *karinskog slučaja* izjavio da treba tući svakoga tko pjeva šovinističke pjesme, a da miliciju treba podržati i kada pogriješi?

1229 **ANONIM.** *Pothvat jednog ustavotvornog kritika: odgovor Zdravku Tomcu.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Redakcijski polemički odgovor na tvrdnje Zdravka Tomca upućene *Hrvatskome tjedniku* u povodu rasprave o *Nacrtu amandmana*, o koncepciji Jovana Stefanovića, redovitog profesora Pravnog fakulteta u Zagrebu. Stefanović je još 1950. objavio teze o suverenoj hrvatskoj državi, *na koje smo mi samo podsjetili 1971. godine i poslužili se njima u argumentaciji. Drug Tomac, vrstan đak stare škole, okvalificirao je tu koncepciju pozicijom koju zagovaraju »hrvatski šovinisti i nacionalisti«; nadalje je rekao da ona »faktično znači negiranje srpskom narodu koji živi u Hrvatskoj da je Hrvatska njegova domovina i ona srpski narod svodi na nacionalnu manjinu«; a zatim je »umno« zaključio da ona razbija Jugoslaviju i da kao takva može imati dva cilja: »jedan je faktično genocid, zahtjev za preseljavanjem naroda«, te je, prema tome, »duboko antinacionalna, antisocijalistička«; a drugu izvodi kao unitarizam itd. itd.* Redakcija smatra da se osoba mrtvoga Jovana Stefanovića ovakvim stavovima difamira, a Tomčeva su reagiranja ocijenjena kao kalkulacija u političkome napredovanju, *jer se on čvrsto drži za njega jedino perspektivnog mjerila — pametna je funkcija, a ne čovjek. Onda mu se zbilja može predvidjeti sjajna budućnost!*

1230 **ANONIM.** *Riječi i zbilja: sa skupštine Sindikata OKI–a.* — Str. 10–11. — (Odjeci)

Podnasl.: *Umjesto da položi račun o radu organizacije kojoj je na čelu predsjednik Saveza sindikata Hrvatske radije se bavi zastrašivanjem radnika s imaginarnim neprijateljima.* — Opširniji prikaz i komentar rasprave na VI. skupštini sindikata Organsko kemijske industrije (OKI) u Zagrebu, kojoj je prisustvovao i Milutin Baltić, predsjednik Republičkoga vijeća Saveza sindikata. Na skupštini su radnici, ali i članovi sindikata, uputili teške optužbe na račun rada Sindikata koji nije ništa učinio u pogledu brige za perspektivu radnika, slabe ishrane, nedostatka rekreacije, malih osobnih dohodaka itd. Rad Sindikata se sveo na redovno ubiranje mjesečne članarine! Milutin Baltić, zaobilazeći ulogu i odgovornost Sindikata, te svoju osobnu odgovornost, pronašao je krivce za ovakvo stanje u *klasnim neprijateljima*, primjerice, u sveučilištarcima i Matici hrvatskoj! — Ilustrirano.

1231 **ANONIM.** *RTV–Zagreb.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Da li još vrijedi proklamirana suradnja među republičkim radio–televizijama, nakon što je RTV–Beograd odlučila ne prenositi Festival kajkavske popevke u Krapini?

1232 **ANONIM.** *Sekretarijatu za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto sekretar još nije potpisao odluku o uporabi novoga hrvatskog pravopisa u školi, kad su već sabornici izglasali da je hrvatski književni jezik nastavni jezik u hrvatskim školama?

1233 **ANONIM.** *Split–Zagreb na proljeće?* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Osvrt: *Napokon se donekle razbistrava situacija oko početka izgradnje ceste Split–Zagreb. Ona je — to se mora reći — jedno vrijeme bila nejasna i izazivala je nedoumice kod mnogih koji su od svojih životnih potreba odvojili stanovitu, često i znatnu, svotu da bi upisali zajam s uvjerenjem kako time pomažu hitnu izgradnju prometnice vitalne za gospodarsku i nacionalnu budućnost Hrvatske. Da se podsjetimo: nakon prvotnog oduševljenja i obećanja da će izgradnja početi još ove godine sve se manje govorilo o toj cesti, a bilo je i javnih — teško razumljivih — tvrdnji da je inzistiranje na cestama zapravo nacionalizam. Onda je 27. srpnja izostao najavljeni početak radova, a usmeno su kolale raznorazne verzije, od onih o političkim otporima toj cesti, pa sve do nedobronamjernih glasina o bankrotu splitske Investicione–komercijalne banke (popularno: »Ikebana«) koja je nosilac zajma. Tek nedavno je sekretar IK CK SKH Pero Pirker, u razgovoru s predsjednikom Titom prigodom proslave »Hajduka«, spomenuo da je početak radova odgođen za proljeće 1972. Ovih je dana Središnji akcioni odbor za upis i realizaciju zajma za izgradnju ceste Split–Zagreb obznanio da »postoje svi uvjeti« za početak radova u proljeće 1972. (na dionici Knin–Bihać), a odgoda najavljenog početka izgradnje još ove godine objašnjena je, prvo, programom stabilizacije i, drugo, nedobivanjem građevinske dozvole zbog nemogućnosti da banka izda potvrdu o osiguranim sredstvima. (...) Posebno je naglašena i »puna podrška predsjednika Tita i podudarnost stavova s najvišim republičkim rukovodstvom«. Podsjećamo da je prigodom boravka u Splitu predsjednik Tito dao svoj prilog od 20. 000 dinara, nazvavši sebe »dužnikom« prema toj cesti, aludirajući vjerojatno na svoje ranije priloge od po 10. 000 dinara za tunel kroz Učku i prugu Beograd–Bar. Saopćenje Akcionog odbora pokazuje da je pitanje izgradnje ove ceste pokrenuto s mrtve točke. Iz njega se može zaključiti da su se na političkoj trasi buduće ceste zaista bile ispriječile ne male zapreke koje se sada, čini se postupno uklanjaju. Stoga ima nade da novi rok početka radova neće biti iznova odgođen.*

1234 **ANONIM.** *Stručno izvedeno.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Iz službenog izvještaja viškog policajca Milana Kolundžije: *Kad sam s Vodanovićem* [Jakša Vodanović, osamnaestogodišnji mladić] *započeo razgovor, on je uporno šutio. Na pitanje zašto ne odgovara počeo je vrijeđati. Bio sam revoltiran i nisam se više mogao suzdržati. Usmjerio sam karate–udarac prema njegovu vratu. Zamahnuo je glavom i dlan je pogodio lice. Od udarca mladić je pao na pod. Podigao sam ga i nogom udario u želudac. Ponovno je pao i tada sam ga dva–tri puta udario palicom. Nakon toga sam ga otpustio.* Kolundžija je suspendiran, a mladić, s dvostrukim prijelomom vilice, prebačen je u splitsku bolnicu: (...) *Eto, događa se i to.*

1235 **ANONIM.** *Šovinizam — samo čiji?* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Osvrt na optužbe iz redova srpsko–vojvođanskih vodećih komunističkih tijela: kojim pravom Matica hrvatska nudi stipendije studentima Hrvatima iz Subotice?!

1236 **ANONIM.** *Titova zdravica.* — Str. 4. — (Tjedan u zemlji)

Osvrt na čuveni Titov posjet Zagrebu i SR Hrvatskoj, u rujnu 1971, nakon usvajanja ustavnih amandmana, kada se sa zebnjom očekivao njegov sud o događajima i političkom vodstvu u Hrvatskoj — svoju je ocjenu boravka i stanja u Hrvatskoj Tito *spontano, temperamentno i vrlo neposredno izrazio u zdravici na koncu boravka*: (...) *Ja sam ovoga puta vidio da su zaista apsurdne kojekakve priče o Hrvatskoj — o tome da tu nema jedinstva, da narod drugačije misli, o tome da tu postoji i cvate veliki šovinizam, itd. To nije tačno. Ja sam to vidio svugdje gdje sam bio.* (...) *Ja sam ovdje u Hrvatskoj dosta toga vidio i naučio. Naime, drugi put ću znati, drugačije nego što sam to mogao do sada, kako da ocjenjujem razne vijesti i pričanja.* Autor osvrta zaključuje: *Titova zdravica doista nikome ne bi smjela proći »mimo ušiju«.* — Ilustrirano zajedničkom fotografijom Josipa Broza Tita, Jovanke Broz i Savke Dabčević–Kučar.

1237 **ANONIM.** *Udruženju pomorskog brodarstva Jugoslavije (2).* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Ima li ovo udruženje pravo nametati srpsku jezičnu normu zaposlenima u pomorskome brodarstvu, ako u njemu radi svega 4% Srba i 87% Hrvata?

1238 **ANONIM.** *Uredništvu »Plavog vjesnika«.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto se redakcija ovoga lista pridružila hajci na pjevača Vicu Vukova?

1239 **ANONIM.** *Ustavna definicija Hrvatske: hrvatski Ustav (III).* — Str. [1], 3. — (Prijedlozi)

Podnasl.: *Nedvojbeno najveći dio hrvatskog naroda gleda na sadašnje društveno–ekonomske i ustavno–političke promjene kao na nešto odlučujuće i prijelomno u razvojnoj sudbini Jugoslavije i samim tim i Hrvatske; Ova borba za radikalizaciju socijalističke revolucije u SR Hrvatskoj nadovezije se, u stvari, na jednu, također dugu i vitalnu revolucionarnu tradiciju hrvatskog naroda — na njegovu predratnu lijevu orijentaciju, izraslu na njegovom tradicionalno idealističkom mentalitetu i dubokoj privrženosti pravdi i slobodi, zbog čega je on i bio borbeno žarište socijalističke revolucije.* — Sadrži i: *Prijedlog amandmana I.* — Treći dio komentara i priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o povijesno–pravnim aspektima ustavnih promjena i hrvatskog Ustava (v. i 1116, 1175) s obrazloženjima prijedloga amandmana. — Ilustrirano.

1240 **BABIĆ, Ivan.** *Politika i odmor: razmišljanja pred političku jesen.* — Str. 4. — (Tjedan u zemlji)

Feljton o politici: komentar aktualne političke situacije u zemlji. Autor uviđa nisku političku kulturu, jer ne postoje pravila igre koja je u normalna vremena i u normalnom društvu stvar gentlemena, plemenitih ljudi. Uzme li se u obzir da sada nisu kritična vremena začuđuju termini i načini kojima se vodi politička borba na jugoslavenskim prostorima, gdje *riječ ustupa mjesto maču*, a kao najčešći termin upotrebljava se riječ *neprijatelj*, dok kategorije oporbenjaka, suparnika, oponenta ne postoje! Taj dojam borbe na život i smrt u normalno doba autor dovodi u vezu sa životom u *sjeni straha* a ne relaksacije. Postoje, naime, neumorni političari koji se boje da će propasti svijet ako oni odu, a kad čitav svijet i propadne, *oni se nadaju da će ostati i dati duboku ocjenu zašto se to moralo zbiti!* To je posljedica činjenice da na ovim prostorima nitko ne hvali odmor od politike, premda u normalno doba i u normalnim prilikama *odmor je neophodan politici, a samo donekle politika odmoru.* Stoga autor predlaže odmor od politike i odmor političarima, ali uz poštivanje nekih pravila igre, da se ne dogodi, primjerice, da vlada diže cijene dok je većina radnih ljudi na godišnjem odmoru i tome slično.

1241 **BARIŠIĆ, Dragutin.** *Među Hrvatima u Mađarskoj: intervju.* — Str. 23. — (Ljetopis. Intervju)

Podnasl.: *Razgovor s Dragutinom Barišićem, tajnikom RKUD »Pavao Markovac«, po povratku s petnaestodnevne turneje.* — Ilustrirano fotografijom sa motivom iz hrvatskog sela Totserdahelja u Mađarskoj. — [Razgovor vodio]: Mate Talijančić.

1242 **BERKOVIĆ, Zvonimir.** *Legende i violina: koncert u spomen 50–godišnjice zajedničkog nastupa Vacláva Humla i Zlatka Balokovića, Zagrebačka katedrala.* — Str. 19. — (Kritika)

Osvrt na koncert Ivana Pinkave, Vladimira Firsta i Dubravke Šajfar. — Ilustrirano.

1243 **BIČANIĆ, Nikola.** *Veliki hrvatski istraživači: u povodu 100. obljetnice rođenja Mirka Seljana.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)

Osvrt na istraživačku djelatnost braće Mirka i *Stjepka* [i. e. Steve] Seljana, *najistaknutijih hrvatskih globtroretra*, s biografskom bilješkom o Mirku Seljanu. — Ilustrirano crtanim portretima Mirka i Steve Seljana.

1244 **BOUREK, Zlatko...** [et al.]. *Halo!* — Str. 17. — (Kultura i društvo)

Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Zlatko Bourek završava crtani film *Mačka*, prema jednoj Ezopovoj basni, a za kojega je naručio baladu od Zvonimira Goloba, koju je uglazbio Talijan Claudio Potenza; Jakša Kušan privodi kraju rad na zbirci anegdota *Eh, ti bližnji* i čeka izlazak romana *Krvavi dan Bosne ponosne*, dotjerano izdanje romana što ga je kao podlistak objavljivao u *Jugoslavenskom listu* tijekom 1940; Miroslav Supanc priprema recitale Šenoine i Tadijanovićeve poezije; Mate Talijančić očekuje skori izlazak dvaju svojih romana (od osam u vlastitoj nakladi!) *Profesorica Gordana* i *Klub 67*; Nikola Babić ne radi ništa, ne snima — nema novaca!

1245 **BUĆAN, Milan.** *Pridraga traži zaštitu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zastavnik JNA, V. P. 3678 Zagreb. — Demanti tvrdnje Brune Bušića (v. 1082) i Joze Vrkića (v. 1113) da je čitatelj bio aktivno umiješan u *karinski incident* i da je *tukao goloruk narod i djecu*. Čitatelj navodi nekoliko imena koja mogu potvrditi njegovu neumiješanost u incident (među njima i dr. Asim i Ludmila Kurjak). — Sadrži i odgovor Brune Bušića s demantijem demantija.

1246 **CAR, Duško.** *Šegedin ili poslanje i odgovornost: podlistak s predumišljajem (2): Petar Šegedin: Svi smo odgovorni?, Matica hrvatska, Zagreb 1971.* — Str. 15. — (Nove knjige)

Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti: kritika Šegedinove knjige. Najveća je vrlina ove knjige što Šegedin shvaća odgovornost kao posljedicu *osjećaja dužnosti prema svom narodu*, odnosno posljedicu *umjetnikova poslanja*, a ne kao nešto što je darovano ili nametnuto.

1247 **CEROVAC, Ivan.** *Kako živimo u Australiji: antidezinformacija: što su uzroci slabih veza i nedostatnog povjerenja?* — Str. 11. — (Hrvati izvan domovine)

Reportaža o životu, kulturnim i, posebice, sportskim aktivnostima hrvatskih emigrantskih društava u Australiji, gdje se nalazi više od 150 000 Hrvata. Branivši se od raznih unitarističkih i četničkih pritisaka koji su nastojali Hrvatima izbrisati njihov nacionalni identitet, Hrvati su osnovali brojna kulturno–prosvjetna i sportska društva, a ponegdje i hrvatske škole. Jedno od najaktivnijih hrvatskih društava u Australiji jest *Croatia–Melbourne*, nogometni klub koji se natječe u australskoj prvoj nogometnoj ligi i predstavlja *trn u oku* raznih četnika koji pokušavaju ishoditi zabranu hrvatske trobojnice, hrvatskoga grba i hrvatskog imena koji se koriste na utakmicama ovoga kluba. Autor tako opisuje incident što se desio na utakmici *Croatie* protiv *Jugala*, kluba u kojemu također igraju Hrvati — ali ekstremno unitaristički orijentirani. Kad je navijač *Croatie* utrčao na teren s hrvatskom zastavom, jedan od članova uprave *Jugala* mu je naprasno oteo zastavu, što je bio povod da u teren utrči 4000 navijača *Croatie*, nakon čega je nastao kaos. Posljedica je ovoga događaja bila da su četnici, unitaristi i njima slični uspjeli ishoditi odluku nogometnoga saveza Australije kojom se zabranjuje ime kluba *Croatia*, pa se on sada zove *South Sydney*. — Ilustrirano.

1248 **ČUKMAN, Franjo.** *Dobro nam došel prijatel.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: predsjednik Upravnog odbora Zagorskih večeri. — Pismo pohvale članku Draška Šorka (v. 968) uz ispravku: idejni je začetnik Zagorskih večeri Marino Zurl.

1249 **DONAT, Branimir.** *Inventura poslije četvrt stoljeća: »Suvremena hrvatska novela I, II«, uredio Dubravko Jelčić, Zora, Zagreb 1971.* — Str. 18. — (Kritika)

Kritika *solidno* obavljenoga posla koji kroz ovu antologiju *predstavlja najuspjelije umjetničke obrasce pripovjedačkog stvaralaštva u Hrvata.*

1250 **GLOSATOR.** *Blizu Jalte.* — Str. 5. — (Tjedan u svijetu)

Komentar sovjetsko–njemačkih odnosa nakon boravka Willya Brandta na Krimu, promatranih u sklopu *globalnih prestrojavanja u svijetu.* — Ilustrirano njemačkom karikaturom *Bablje ljeto na Krimu.*

1251 **GLOSATOR.** *Jevtušenko protiv krajnje ljevice.* — Str. 5. — (Tjedan u svijetu)

Vijest o kritici što ju je Jevgenij Jevtušenko uputio na račun *maoističkih elemenata* u Južnoj Americi, posebice u Čileu.

1252 **GLOSATOR.** *»Klasno stajalište« istočnog Berlina.* — Str. 5. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na istočno–njemačke komentare propagandnoga karaktera o kinesko–jugoslavenskim odnosima.

1253 **GLOSATOR.** *Stari borac André Malraux.* — Str. 5. — (Tjedan u svijetu)
Komentar izjave Andréa Malrauxa da će stati na stranu pravedne borbe bengalskog naroda za suverenu državu Bangla Desh (Istočni Pakistan). — Ilustrirano fotoportretom Andréa Malrauxa.

1254 **GLOSATOR.** *Neobičan protest u Bernu.* — Str. 5. — (Tjedan u svijetu)
Vijest o sukobu švicarske policije s mladićima i djevojkama koji se bore za nezavisnost Jure, područja što većim dijelom pripada Francuskoj, a gdje većinu stanovništva čine Nijemci. Dio je toga područja na Bečkom kongresu 1815. pripojen Švicarskoj.

1255 **HRUŠKOVEC, Tomislav.** *Svima bliska tema: uz knjige: »Prirodno liječenje biljem i ostalim sredstvima« Nikole Gelenčira i »Cvijeće u kući« ing. Ljerke Zelenko; izdavač »Znanje«, Zagreb 1971.* — Str. 19 — (Kritika)
Prikaz knjiga koje su već tiskane u više izdanja. — Ilustrirano.

1256 **IVKOŠIĆ, Milan.** *U znaku znaka: Ivan Rogić Nehajev: »Odlazak s Patmosa«, pjesme, knjižnica »Razloga«.* — Str. 18. — (Kritika)
Pohvalno intonirani osvrt na knjigu. — Ilustrirano.

1257 **JAKŠIĆ, Ante.** *Ne želim da odeš; Serenada.* — Str. 16. — (Jezik i književnost)
Pjesme.

1258 **KARLIĆ, Nikola.** *Napad na prosvjetne radnike u Mikleušu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: direktor škole Mikleuš. — O napadima na nastavnike Osnovne škole Mikleuš, općina Podravska Slatina — članove Matice hrvatske.

1259 **LIPOVČAN, Srećko.** *Postignuća i ustajalost: zapisi o hrvatskom glumištu (2).* — Str. 17. — (Kultura i društvo)
Podnasl.: *Između redovitog hoda našega teatra i njegove slike na igrama ne može zjapiti potpuna praznina.* — Nastavak feljtona o suvremenom hrvatskom kazalištu na Dubrovačkim ljetnim igrama (v. i 1150). — Ilustrirano fotografijom Božidara Bobana kao Eduarda II. na Lovrijencu; adaptacija prostora Zvonimir Lončarić.

1260 **M[ARINKOVIĆ], F[ranjo].** *Povijest kao drama, poezija kao polemika: »Kolo« 4.* — Str. 18. — (Kritika)
Prikaz četvrtoga broja *Kola* (4/1971). — Ilustrirano.

1261 **MARINKOVIĆ, Franjo.** *I ozbiljna i zabavna, a dobra glazba: Festival kajkavskih popevki »Krapina 71«.* — Str. 21. — (Ljetopis)
Osvrt na glazbeni dio festivala, tekstove skladbi i popratne manifestacije festivala. — Ilustrirano.

1262 **MARKUS, Zlatko.** *Knjiga koju je pisac bio dužan napisati: Petar Šegedin: Svi smo odgovorni?, Matica hrvatska, Zagreb 1971.* — Str. 15. — (Nove knjige)
Pozitivna kritika antologijske knjige Petra Šegedina: osim velike Šegedinove intelektualne i moralne hrabrosti da objavi ovu knjigu, Markus naglašava i vrijednost Šegedinova promišljanja i raščlambe problemâ, gdje Šegedin svoj stav *o sociološkim i ideološkim pitanjima ne gradi samo na stručnoj literaturi, ali ga i ne iznosi bez nje.*

1263 **ODVJETNIČKI zbor.** Grad (Zagreb). *Predstavka odvjetničkog zbora Zagreba.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Upravni odbor. — Predstavka u kojoj se traži ubrzana istraga i kažnjavanje odgovornih u *slučaju Karin.*

1264 **OECONOMICUS.** *Tito i devizni sustav.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Osvrt na jasan Titov stav o potrebi izmjene deviznoga sustava što ga je izrekao za posjeta varaždinskim tekstilcima.

1265 **PARO, Georgij.** *Georgij Paro: C. I. A. plaća moju sretnu zvijezdu.* — Str. 20. — (Kartoteka)
Podnasl.: *Optuženi ste za delikt kojeg kažnjava svaki režim: osumnjičeni tvrdi da je hereditarno opterećeni srećković. — Preslušavanje* i *informativni* razgovor o redateljskoj *djelatnosti.* — Ilustrirano fotografijama Georgija Para.

1266 **PAVLEŠ, Božidar.** *Koprivnica: tko kome zatvara vrata?: (ne)kulturni trenutak Koprivnice.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Komentar napada suradnika časopisa *Susreti* na Ogranak Matice hrvatske u Koprivnici i njegove mlade članove i radnike. — Ilustrirano.

1267 **PETROVIĆ, Stipe.** *»Čemu hrvatsko ime?«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Radnik iz Mesihovine kod Duvna. — Kratki odgovor na pismo Ivana N. Perunića (v. 1056, 1146, 1155, 1190, 1193, 1200): *Puno mu hvala na njemu, jer mi, hrvatski neintelektualci, do danas nismo znali da intelektualci mogu napisati tako nešto glupo.*

1268 **PULIĆ, Nikola.** *Vinkovačke jeseni 71: šarenilo nošnji i plodovi zemlje.* — Str. 21. — (Ljetopis)

Zapis. — Ilustrirano fotografijama folklorne skupine Betine kod Šibenika i fotografijom sa smotre na kojoj dominira hrvatski povijesni grb.

1269 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: živa izdavačka djelatnost.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Izvještaj o nakladničkoj djelatnosti Ogranka Matice hrvatske u Osijeku.

1270 **SABOL, Željko.** *Devedeset godina od smrti Matije Smodeka.* — Str. 16. — (Jezik i književnost. Na rubu kalendara)

Kolumna: kratki osvrt na život i djelo hrvatskoga jezikoslovca i pravnika Matije Smodeka (1808–1881), prvog učitelja hrvatskoga jezika u 19. stoljeću. — Ilustrirano crtanim portretom Matije Smodeka.

1271 **SPALATIN, L[eonardo].** *Još o tzv. logičkoj interpunkciji.* — Str. 16. — (Jezik i književnost. Hrvatski jezik)

Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942, 990, 1036, 1077, 1124, 1212). U povodu članka Stjepana Babića o logičkoj interpunkciji (v. 990): o nekim dvojbama u pogledu izbora i opravdanosti logičke interpunkcije.

1272 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Gospodarske odrednice.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Prikaz devetoga broja *Hrvatskoga gospodarskoga glasnika*, lista za gospodarsko–politička pitanja. Autor izdvaja uvodni članak Vladimira Veselice *Hrvatske gospodarske odrednice*, u kojemu su naglašeni osnovni strateški potezi potrebni za razvoj i prosperitet Hrvatske: pomorska razvojna orijentacija, izgradnja prometnica, rekonstrukcija kadrova. — Ilustrirano.

1273 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Dosljedan u nedosljednosti: odgovor Hrvoja Šošića Dragi Buvaču.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Polemički odgovor na članak *Turističko iskupljenje H. Šošića* Drage Buvača, objavljenog u *Vjesniku* od 26. kolovoza 1971, u kojemu se nastoji otkriti Šošićeva motivacija pri pisanju kritike *antiturističkih* teza Vladimira Pertota i Drage Buvača (v. 1020).

1274 **TOMASOVIĆ, Mirko.** *Temelji jedinstva europske književne tradicije.* — Str. 19. — (Kritika)

Kritički prikaz *voluminoznog djela* Ernsta Roberta Curtiusa *Europska književnost i latinsko srednjovjekovlje*, knjige *bez premca* u tumačenju latinskoga srednjovjekovlja koja je *po svojoj autentičnoj vizuri jedinstva cjelokupne europske književnosti* golemi doprinos

proučavanju cjelokupne povijesti i problematike zapadnjačke književnosti i kulture uopće.

1275 **V[AUPOTIĆ], M[iroslav].** *Vinkovci: počast Jozi Ivakiću.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Osvrt na niz priredaba posvećenih liku i djelu Joze Ivakića a u sklopu šestih *Vinkovačkih jeseni.*

1276 **VRATOVIĆ, Vladimir.** *Regionalni nazivi nisu udomaćeni kod Hrvata.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Reagiranje na pismo Željka Puratića (v. 958). Apodiktička tvrdnja da su pridjevi *dubrovačka*, *dalmatinska* (književnost) umjesto pridjeva *hrvatska* odavno udomaćeni kod Hrvata ne stoji, jer se radi o upotrebi pridjeva *dubrovački*, ne u smislu zamjene za pridjev *hrvatski*, nego se radi o zamjeni za genitiv *Dubrovnika* (npr. ne *književnost Dubrovnika* nego *dubrovačka književnost*). U slučaju većine predstavnika beogradske škole, čiji rad Puratić neobično cijeni, a posebice u radu Miroslava Pantića, *Dubrovnik je i naš*, *i stari*, *i jugoslavenski*, *i renesansni*, *i barokni itd.*, *samo nije — hrvatski. Ili bolje*: *samo da ne bude hrvatski!*

1277 **ŽIBRAT, Dinko.** *Politička karikatura — za i protiv.* — Str. 12–13. — (Politika i društvo)

Skica jednog stanja političke karikature u Jugoslaviji, i to angažirane karikature beogradske škole, iznimno političko–propagandno agresivne karikature, koja se bavi *uzrokom stanja*, zastupajući sasvim jasna politička gledišta (v. 557), a ne samim *stanjem*, kao što je slučaj sa zagrebačkom karikaturom, kojoj su u prvom planu deskripcija stanja i vic, i za koju se ne zna gdje, koga i što zastupa. — Ilustrirano karikaturama iz *Ježa*, *Večernjih novosti* i *VUS–a.*

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 24* *Zagreb, 1. listopada 1971.*

1278 **ANONIM.** *Čime željeznički institut gradi cementaru?* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Kako to da beogradski željeznički institut ima novaca za podizanje tvornice cementa, i s koliko su novca tu gradnju pomogle hrvatske željeznice koje istodobno i kontinuirano podižu — gubitke?!

1279 **ANONIM.** *Dr. Unitarizam.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o kongresu jugoslavenskih liječnika na kojemu su *zvanični jezici* jezici naroda SFRJ. Program i zbornik kongresa zbog *tehničkih* razloga neće biti tiskan na hrvatskome jeziku.

1280 **ANONIM.** *Drugarici Lorencin Justini, sekretarici OK SK Pula.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto je opstruiran boravak hrvatskih sveučilištaraca u Istri?

1281 **ANONIM.** *Drugu Blaži Jovanoviću, predsjedniku Ustavnog suda SFRJ.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Što je dosad učinio Ustavni sud i što namjerava učiniti protiv protuustavnoga postupka savezne administracije koja još nije donijela propise predviđene amandmanima?

1282 **ANONIM.** *Film.* — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Nastavak redakcijske kolumne o aktualnostima u hrvatskoj kulturi: apel odgovornim državnim tijelima da ožive hrvatsku filmsku industriju. — Ilustrirano.

1283 **ANONIM.** *Internacionalizacija u školama.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka. Osnovnog, nazovi marksističkog, idejno–teoretskog koncepta jugoslavenskih škola po kome je internacionalno iznad nacionalnog, drže se, izgleda, još samo — u Hrvatskoj! U povodu odgode primjene novog Općeg nastavnog plana i programa za osnovne škole u Hrvatskoj (v. i 1168).

1284 **ANONIM.** *Izgubljena oklada: Tajne »Zelene knjige« (1).* — Str. 9. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *»Hrvatski tjednik« prvi temeljito upoznaje javnost sa nalazima SDK Hrvatske o uvjetima kreditiranja na primorskom području SR Hrvatske.* — Sadrži prikaz sadržaja *Analize* s uvodnom urednič-

kom napomenom: *Da se pod »Zelenom knjigom« misli na »Analizu uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske« koju je izradila Služba društvenog knjigovodstva — Centrala za SR Hrvatsku, mnogima je već poznato* [v. 431]. *Ali, samo je mali broj onih koji znaju njen stvarni sadržaj. Analiza je izrađena na zahtjev Komisije za društveni nadzor Sabora SR Hrvatske.* (...) *»Hrvatski tjednik« će u nekoliko brojeva, objaviti najznačajnije dijelove »Analize uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske«, i na kraju dati poseban komentar i odgovarajuća objašnjenja svojim čitateljima.* — *Analiza* pokazuje uvjete po kojima su hrvatska ugostiteljsko–turistička poduzeća iz obalnog dijela Hrvatske ulazila u poslovno–financijske aranžmane s bankama i reeksporterima u cilju dobivanja sredstava. Pregledom ugovora o kreditu i ostalih ugovora, kod većine poduzeća je zaključeno da su ugovori o kreditiranju, potpisani između ugostiteljsko–turističkih i vanjskotrgovačkih poduzećâ, te banaka, eksploatatorsko–eksproprijatorske naravi, zbog čega su ugostiteljsko–turistička poduzeća došla u teško novčano stanje. Stoga je objavljivanje *Analize* važno za revidiranje tih ugovora, a objavljeni ulomci već su izazvali žestoke reakcije reeksportera i centara financijske moći. — Ilustrirano.

1285 ANONIM. *Jovici Belaću — Benkovac.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto je vrijedan izvozni posao sa Sovjetskim Savezom registriran preko *Genexa*?

1286 ANONIM. *Kadrovi: o nacionalnoj strukturi u službi javne sigurnosti.* — Str. 6. — (Politika i društvo)
Podnasl.: *Mjerila*: *i sposobnost i proporcionalnost*... — Komentar i analiza neproporcionalne zastupljenosti Hrvata u saveznim, republičkim, općinskim i drugim tijelima i institucijama, posebice u policiji. Prema statističkim podacima o nacionalnom sastavu policijskih kadrova u Zagrebu koja je u velikom neskladu s nacionalnom strukturom zagrebačkoga pučanstva. — Ilustrirano.

1287 ANONIM. *Manipuliranje borcima u Željezari Sisak.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na pozadinu osnivanja tvorničkog ogranka SUBNOR–a, i to nakon lažnih optužaba da Matica hrvatska želi osnivati svoje ogranke po poduzećima.

1288 ANONIM. *Nova vlada i oko nje.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na neočekivana rješenja što ih je predsjednik hrvatske Vlade Dragutin Haramija izabrao prilikom sastavljanja *kadrovske križaljke* nove vlade.

1289 **ANONIM.** *Nacionalni sabor socijalističkih snaga: hrvatski Ustav (IV).* — Str. 3. — (Prijedlozi)

Podnasl.: *Sudbina Hrvatske i sudbina samoupravljanja su povezani.* — Četvrti dio komentara i priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o povijesno–pravnim aspektima ustavnih promjena i hrvatskog Ustava (v. i 1116, 1175, 1239). Ovaj je dio priloga posvećen raspravi o biti i mogućnosti samoupravljačke demokratizacije Hrvatske, te o razlozima i potrebi osnivanja Nacionalnoga kongresa socijalističkih snaga SRH, političkoga tijela koje bi, budući da je Sabor državno tijelo, predstavljalo *samoupravljačku komponentu hrvatske društvene javnosti*, a njegove bi se kompetencije kretale od utvrđivanja nacionalnih interesa SRH, programatske politike društvenog, znanstvenog i kulturnog razvitka SRH, do usmjeravanja kadrovske politike, društvene politike i tome slično. — Ilustrirano.

1290 **ANONIM.** *Nin: Osnivačka skupština.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Notica o Osnivačkoj skupštini Ogranka Matice hrvatske, 3. listopada 1971.

1291 **ANONIM.** *Ninijada.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Osvrt na NIN i njegovo tretiranje važnosti posjeta Tita SR Hrvatskoj. Taj posjet, naime, NIN je *zaboravio* zabilježiti.

1292 **ANONIM.** *Pred raspletom u Savezu studenata Jugoslavije?* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Osvrt na reagiranja republičkih studentskih vodstava na izlaganje Dražena Budiše na međunarodnom seminaru *Sveučilište danas*, u kojemu je Budiša izrazio *neslaganje* s *nadnacionalnom organizacijom studenata*, iznoseći pri tom i sliku stanja u Hrvatskoj: odljev nacionalnoga dohotka u druge republike; velike migracije i opadanje nataliteta. Vodstva republičkih studentskih saveza, koja se inače zalažu za internacionalizam, oštro su osudila ovakav Budišin istup.

1293 **ANONIM.** *Upravi željezničko–transportnog poduzeća u Zagrebu.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto se više ne tiska posebno hrvatsko izdanje *Željezničkih novina*?

1294 **ANONIM.** *Ustavna rasprava produžena do 1. XI.: Antun Krajnović: »Javni dijalog mora biti kulturan i konstruktivan«.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Polemički osvrt na tvrdnje Antuna Krajnovića kako se *Hrvatski tjednik* u polemici sa Zdravkom Tomcem (v. 1229) poslužio etiketiranjem i insinuacijama.

1295 **ARELIĆ [i. e. ALERIĆ]**, Danijel. *I kritika mora biti opravdana: u povodu Derossijeva članka »Razložnost ubija poeziju«: (HT broj 21).* — Str. 17. — (Kultura i društvo)

Autorov odgovor na kritike Julija Derossija u povodu prijedloga izmjena u tekstu hrvatske himne (v. 1130). Derossi je svoj negativni sud o autorovim prijedlozima donio na temelju površnoga čitanja autorova teksta, krivoga citiranja, i u skladu s time, krive interpretacije teksta.

1296 **BABAJA, Ante.** *Ante Babaja: ne priznajem da sam se popravio!: danas na preslušavanju — klasik nesnimljenih filmova.* — Str. 21. — (Kartoteka)
Podnasl.: *Bezazlene priče nisu bezazlene u nebezazleno vrijeme.* — *Preslušavanje i informativni* razgovor o redateljskoj *djelatnosti.* — Ilustrirano fotografijama Ante Babaje.

1297 **BABIĆ, Ivan.** *Politika i matematika.* — Str. 7. — (Politika i društvo)
Politički feljton (v. i 1240): o primjeni poklića *za čiste račune* ne samo u gospodarstvu, ne samo na relaciji republika — federacija, nego u čitavome društvenom i javnom životu: od prikaza *prihoda javnih funkcionara u našem društvu* do ravnopravnosti nacionalnih struktura pri određivanju rukovodećih kadrova u privredi, prosvjeti itd.

1298 **BABIĆ, Milan.** *Teško prodire novo.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: nastavnik, Osnovna škola *T. Pejković*, Šestanovac. — Demanti tvrdnje Brune Bušića objavljene u članku *Teško prodire novo* (v. 945) o tome kako su roditelji učenika Osnovne škole u Šestanovcu prosvjedovali jer se nastava ne odvija na hrvatskome jeziku. — Sadrži i demanti demantija Brune Bušića.

1299 **BAZALA, Vladimir.** *O jeziku u Hrvatskom ustavu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U povodu članka Dalibora Brozovića o jeziku Srba u Hrvatskoj (v. 1180). Autor smatra da u određenju jezika Srba u Hrvatskoj ne bi trebalo biti problema što se tiče prihvaćanja varijante ijekavskog izgovora štokavskoga narječja, dakle, slično praksi u BiH gdje je *uzakonjeno »štokavsko narječje i ijekavski izgovor«*, i to stoga što je Srbima u Hrvatskoj stran ekavski izgovor. Problema bi moglo biti više s osobitostima srpskoga jezika koje se očituju u pojedinim riječima, *koje su se silom prilika uvriježile i kod Srba u Hrvatskoj, kao što su »opšte« i »opština« umjesto hrvatskoga opće i općina, »uvo« umjesto uho ili »duvan« umjesto duhan i to samo zato da bude neka razlika prema hrvatskom jeziku, pa će o tom trebati raspravljati.*

1300 **BROZOVIĆ, Dalibor.** *O jeziku Srba u Hrvatskoj: neki specifični problemi što proistječu iz jezičnih odredaba u nacrtu amandmana Ustava SR Hrvatske.* — Str. 15, 17. — (Jezik)

Reagiranje na *Otvoreno pismo Daliboru Brozoviću* Zdravka Krstanovića (v. 1317), studenta jugoslavistike na zagrebačkom Filozofskom fakultetu koji se polemički osvrće na Brozovićev članak *O jezičnim odredbama u nacrtu hrvatskog Ustava* (v. 1180). Brozović, pojašnjavajući dodatno neke teze iz toga članka, komentira i Krstanovićeve stavove o jeziku Srba u Hrvatskoj. Krstanović tvrdi kako ne postoji teoretska mogućnost *da bi hrvatski jezik bio ujedno i jezik Srba u Hrvatskoj*, već se zalaže *za mogućnost da hrvatski Srbi prihvate srpski jezik kakav se formirao u SR Srbiji*, te da je takva mogućnost zapravo već i realizirana. Za prvu mogućnost Brozović smatra da je slična unitarističkoj argumentaciji nuđenja i nametanja jednog jedinstvenoga velikodržavnog standardnog jezika i Hrvatima i Srbima, pa ju stoga odbacuje. Druga mogućnost, isto tako, nije provediva jer se Srbi u Hrvatskoj služe ijekavicom, dok je praksa standardnoga jezika u SR Srbiji ekavska, stoga bi *eventualno odricanje od ijekavštine značilo i odricanje od vlastitih tradicija i vrednota za koje nije sigurno da bi se automatski dobila adekvatna nagrada.* Takav se slučaj pokazao i u Brozovićevoj analizi jezika Krstanovićeva pisma u kojemu se upotrebljavaju oblici i jezik tipičniji za jezičnu praksu u Hrvatskoj. Uz dodatne ograde i napomene, Brozović se zalaže za rješenje što će ga izabrati *sami Srbi u Hrvatskoj preko svojih kvalificiranih predstavnika.*

1301 **BUŠIĆ, Bruno.** *Samovolja pod zaštitom: iz osječkog Regionalnog zavoda za zaštitu spomenika kulture.* — Str. 10. — (Odjeci)
Podnasl.: *Krajnje je vrijeme da se šira društvena zajednica pobrine ne samo za sređivanje međuljudskih odnosa u Zavodu, već prvenstveno za povijesno naslijeđe koje na čudan i neobjašnjiv način »štiti i brani« Novak Jocović.* — Reportaža o lošem radu i lošim međuljudskim odnosima u osječkom Zavodu za zaštitu spomenika kulture. — Sadrži i brojne primjedbe i optužbe članova ovoga Zavoda na račun direktora Novaka Jocovića, kao inicijatora nedaća i svađa u Zavodu, kao glavnog uzroka slabe zaštite povijesnoga naslijeđa Slavonije. On, s jedne strane nerijetko sprečava radove na očuvanju nekih spomenika, dok s druge strane *izdaje rješenja o zaštiti i tamo gdje je zaštita potpuno nepotrebna.* — Ilustrirano fotografijom crkve Sv. Bartolomeja u Novim Mikanovcima.

1302 **C[EROVAC], I[van].** *Tko nas i kako zastupa u Australiji?: Hrvatska ne može bit zadovoljna načinom na koji je zastupana i predstavljena u Australiji.* — Str. 11. — (Odjeci)
Još jedna reportaža o australskim Hrvatima (v. i 1247) i njihovim problemima sa JAT–om, četnicima i unitaristima, te o neprimjerenoj nacionalnoj zastupljenosti u diplomatsko–konzularnim tijelima SFRJ u Australiji. — Ilustrirano fotografijom naoružanog Bajre Helića, člana jednoga četničkog udruženja koji je nakon *trijumfalnog*

gostovanja Vice Vukova u Australiji, što je bio veliki podsticaj za ujedinjavanje Hrvata, organizirao nastupe sarajevskih pjevača, razglasivši kako su ti pjevači ugroženi od Hrvata, pa im treba njegova oružana zaštita!

1303 **CAR, Duško.** *Usmena kritika: Kušanov satirički dramolet — »ogledni primjerak« usmene kritike:* [*podlistak s predumišljajem (3)*]. — Str. 17. — (Kultura i društvo)

Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti (v. i 1181, 1246): o prešućivanju i različitom odnosu pisane i usmene kritike prema predstavi *Svrha od slobode* Ivana Kušana. — Ilustrirano.

1304 **CEROVAC, Ivan.** *Alkoholizam u Hrvatskoj.* — Str. 12–13. — (Društvo)

Stručni članak o alkoholizmu i alkoholičarima: kako se postaje alkoholičar, koje su psiho–socijalne posljedice alkoholizma, kako se liječi alkoholizam, statistički pokazatelji o alkoholizmu u Hrvatskoj. Hrvatska je treća europska zemlja po potrošnji alkohola, iza Francuske i Italije — u Hrvatskoj godišnje umire više od stotinu djece od akutnoga trovanja alkoholom i to uglavnom u jesen! — Sadrži i kratke memoarske zapise jednog alkoholičara i jedne djevojčice čiji je tata bio alkoholičar. — Bibliografija: 5 jed. — Ilustrirano.

1305 **D[EROSSI], J[ulije].** *Gospić: »Kulturni planeri«.* — Str. 23. — (Ljetopis. Osvrti)

Kritički osvrt na *preživjele, potpuno nestvarne i najbanalnije* fraze o kulturi u novome *Nacrtu društvenoga plana razvoja općine Gospić za razdoblje od 1971–1975.*

1306 **D[ONAT], B[ranimir].** *Zagreb: važan dogovor zagrebačkih izdavača.* — Str. 23. — (Ljetopis. Vijesti)

Vijest o pokretanju biblioteke domaćih i stranih pisaca, namijenjene ponajprije srednjoškolcima. Pokretači: Nakladni zavod Matice hrvatske, Školska knjiga i Zora. — Ilustrirano.

1307 **DONAT, Branimir.** *Kula od bjelokosnih riječi: Mladen Kljenak: »Kažnjena kula«, Znanje, Zagreb 1971.* — Str. 18. — (Kritika)

Kritički prikaz, za širu publiku teško razumljivih proznih zapisa.

1308 **GLOSATOR.** *Presuda u Stockholmu.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Osvrt na suđenje Miri Barešiću i Anđelku Brajkoviću zbog atentata na jugoslavenskoga veleposlanika u Švedskoj (v. 6). Švedski je sud obojicu osudio na doživotni zatvor, a organizator atentata Ante Stojanov osuđen je na sedam godina zatvora. Dvojica su glavnih osuđenika svojim proustaškim držanjem na sudu kompromitirali hrvatsko ime, radeći na ruku onih snaga kojima *smeta afirmacija Hrvatske kao suverene, napredne i samoupravne države.*

1309 **GLOSATOR.** *Himnom protiv diktature.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Vijest o pogrebu grčkoga pjesnika, nobelovca Georgiosa Seferisa, pogrebu što se pretvorio u manifestaciju oporbe protiv vladajućeg režima.

1310 **GLOSATOR.** *Papa i »hrvatski separatizam«.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na pisanje jednoga poljskog katoličkog lista koji je kao glavni razlog nedolaska Pape u Hrvatsku na marijansko–mariološke kongrese, naveo *separatističke tendencije Hrvatske.*

1311 **GLOSATOR.** *Rumunjska: protiv »intelektualnog zagađivanja«.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na atmosferu i ideološke strogosti u rumunjskom kulturnom životu, nastale nakon što je Nicolae Ceausescu poduzeo *mjere* protiv ideološko–odgojnog *zastranjivanja.*

1312 **GLOSATOR.** *Birokratski puč u Baranji.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na *birokratski puč* što ga je izazvala belomanastirska općinska Skupština odlukom o smjenjivanju upravitelja *Belja* Antona Debrecina. Odluka je kod radnika *Belja* i najviših državno–političkih tijela Hrvatske prihvaćena s negodovanjem i osudom, te se očekuje povlačenje odluke i ostavke odgovornih za takvu odluku.

1313 **GLOSATOR.** *2100 riječi.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Opširniji osvrt na *prijateljski posjet* Leonida Brežnjeva Jugoslaviji i njegov susret s Josipom Brozom Titom. Ovaj susret uslijedio je nakon stanovitih napetosti između ove dvije zemlje, a iz zajedničke jugoslavensko–sovjetske izjave (od 2.100 riječi!) vidi se da nije došlo ni do kakvih većih međudržavnih nesporazuma ili promjena u odnosima. — Ilustrirano fotografijom Brežnjeva i Tita.

1314 **GOTOVAC, Vlado.** *Tražimo dokaze.* — Str. [1].
Uvodnik. Komentar napada na Maticu hrvatsku: konzervativci, najglasniji protivnici tekućih promjena, preko sindikata, Socijalističkoga saveza i Saveza boraca, optužuju Maticu hrvatsku kako bi preko napada na nju sabrali dokaze *za svoje političko stajalište.* U tim optužbama najdalje je otišao Jure Bilić, član IK CK SKH, koji je ustvrdio da je *Matica hrvatska jedan od punktova kontrarevolucije*! U Matici hrvatskoj, prema Juri Biliću (*Večernje novosti*, 25. rujna 1971), organizirao se *centar s deset ljudi, koji su između sebe podijelili resore — za štampu, privredu, kadrove.* Za komentatora, nije sporno što Jure Bilić optužuje, jer on ima pravo i dužnost upozoriti na one koji pripremaju rušenje države, ali takve izjave, isto tako, podrazumijevaju i odgovornost. *Jedan visoki funkcionar SK ne*

smije bez čvrstih dokaza izricati tako teške, tako za cijelu javnost uznemirujuće optužbe. Položaj Matice hrvatske i ljudi koji rade u njoj uslijed takvih optužaba postaje *nepodnošljiv*, *pun tragično besmislenih vrijeđanja.* Matica hrvatska prihvaća optužbe Jure Bilića, ali traži javnu pravdu *za okrivljene i za njega.*

1315 **I. V.** *Stankovci: Inicijativni odbor.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj o pripremama za osnivanje Ogranka Matice hrvatske u Stankovcima (blizu Benkovca) gdje Matica hrvatska već broji 100 članova.

1316 **IVANIŠEVIĆ, Drago.** *Starovinska noć; Spovidanje bidnoga čovika.* — Str. 16. — (Književnost)
Pjesme. — Ilustrirano.

1317 **KRSTANOVIĆ, Zdravko.** *Otvoreno pismo Daliboru Brozoviću.* — Str. 15. — (Jezik)
O sadržaju pisma v. 1300.

1318 **LIPOVČAN, Srećko.** *Nemogućnost neutralne pozicije: Tomislav Bakarić: »Smrt Stjepana Radića«, u Narodnom kazalištu »A. Cesarec« u Varaždinu u režiji P. Večeka.* — Str. 19. — (Kritika)
Pozitivna kritika dramskoga teksta i izvedbe.

1319 **MAJDAK, Zvonimir...** [et al.]. *Halo!* — Str. 20. — (Polemika)
Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Zvonimiru Majdaku izlazi iz tiska roman *Pazi, tako da ostanem nevin*[a]; Marija Braut sa Perom Dapcom i Enesom Midžićem priprema se za izložbu fotografija u Manheimu; Miroslav Šicel odlazi kao profesor–gost u Köln gdje će držati predavanja o hrvatskoj književnosti, a usput završava i knjigu *Hrvatska moderna*; Augustin Stipčević sprema se u *Zori* pustiti u prodaju osam knjiga izabranih djela Alberta Camusa; Petar Šarčević očekuje skoro prikazivanje TV–serije *Boltine zgode i nezgode*, koju je režirao prema tekstu Matije Poljakovića; Tonko Lonza nastupa u Raosovoj drami *Navik on živi ki zgine pošteno.* — Ilustrirano.

1320 **MARKUS, Zlatko.** *Povijesna dražba: Ivan Kušan: »Svrha od slobode«: »vesela dražba s glumom i pjevanjem čija je praizvedba izigrana na Bunićevoj poljani«, a repriza odigrana na slobodnom prostoru Studentskog centra u režiji Miroslava Međimorca.* — Str. 19. — (Kritika)
Pozitivna kritika predstave izvedene na Dubrovačkim ljetnim igrama i reprizirane u Zagrebu (v. i 1303): *Ova predstava i ovaj Kušanov dramski prilog hrvatskoj drami s puno razloga treba igrati u Hrvatskoj.*

1321 **MIĆIJA, Josip.** *Sveučilištarci Milutinu Baltiću.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: tajnik Saveza studenata Hrvatske. — Demanti izjava Milutina Baltića objavljenih u *Borbi* od 14. rujna 1971, u kojima Baltić insinuira diskriminaciju i selekciju studenata koji se ne slažu sa studentskim rukovodstvom, pri primanju u studentske domove, te traži javno obavješćivanje građana o kriterijima za primanje u domove.

1322 **MIOČIĆ, Frane.** *Karin.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Pridraga. — Još jedno svjedočenje u *slučaju Karin*. Čitatelj potvrđuje da su u incidentu kao batinaši sudjelovali Slavko Šijan i Milan Bućan (v. 1082, 1113, 1216; v. i 1211, 1245).

1323 **NOSIĆ, M.** *Slavonska Požega: djelotvoran rad.* — Str. 23. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Izvještaj o radu Ogranka Matice hrvatske u Požegi koji broji oko 1000 članova.

1324 **PAPIĆ, Krsto.** [*»Tjedan hrvatskog filma« u Londonu*]. — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Osvrt s impresijama na predstavljanje i prijem hrvatskoga filma u Londonu. Načela izbornika Kena Wlashina: filmovi koji nisu stariji od tri godine; predstavljanje hrvatskog filma kao kinematografije u kojoj su zastupljeni svi žanrovi. — Ilustrirano fotoprikazima scena iz filma *Lisice* Krste Papića i filma *The Go–Between* (*Ljubavni glasnik*) Josepha Loseya s Alanom Batesom i Julie Christie.

1325 **PAVLETIĆ, Vlatko.** *Što se krije u imenu Slamnigove Barbare.* — Str. 16. — (Književnost. Ključ za modernu poeziju)

Urednička napomena: *Ovim prilogom započinjemo povremeno objavljivanje odlomaka iz neobjavljenog rukopisnog djela Vlatka Pavletića posvećenog razrješavanju zagonetaka moderne poezije pomoću analiza antologijskih pjesama, naših i stranih. Naziv rubrike određen je prema naslovu Pavletićeva djela — »Ključ za poeziju«.* — Analiza i interpretacija pjesme *Barbara* Ivana Slamniga, u kojoj Slamnig *pjeva o brodu prizivajući u svijest sliku žene epitetima prikladnim za izražavanje čulnih senzacija, gotovo putene žudnje i senzualnog uživanja u ljepoti oblika.* — Ilustrirano.

1326 **RUS, Zdenko.** *Lovrenčić: retrospektiva Ivana Lovrenčića u Modernoj galeriji JAZU, Zagreb, 10–30. 9. 1971.* — Str. 18. — (Kritika)

Kritički prikaz izložbe i djela crtača Ivana Lovrenčića. Njegova izuzetnost ogleda se u *dubokom pogledu upućenom Stvarima i preko stvari upućenog u središte koje se zove svijet*; *pogleda koji nam se čini*

da je oduvijek bio dio nas samih. — Ilustrirano reprodukcijom Lovrenčićeva crteža *Djevojka na prozoru.*

1327 **SELEM, Petar.** *O stanovitom mentalitetu: odgovor na pismo Vojmila Rabadana.* — Str. 20. — (Polemika)
Polemički odgovor na Rabadanovu *pisaniju* (v. 1154) u kojoj se Petra Selema *nastoji prikazati kao protivnika nacionalnih vrijednosti u kulturi, zamalo kao rušitelja baroknih i renesansnih spomenika sjeverne i južne Hrvatske.* — Ilustrirano.

1328 **SIMIĆ, Nikola.** *Požari i kako ih svladati: prijedlog efikasnije zaštite.* — Str. 7. — (Politika i društvo)
U potpisu: dipl. pirotehničar, Zagreb. — Analiza i prijedlozi djelotvornije protupožarne zaštite u Hrvatskoj. U povodu članaka objavljenih u *Hrvatskome tjedniku* pod skupnim naslovom *Hrvatska u požarnoj groznici* (v. 1087).

1329 **ŠANDRK–MILEUSNIĆ, Zorica.** *Propuštena prigoda.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: prof., Zagreb. — Čitateljica opisuje probleme na koje je naišla nudeći Turističkom savezu Hrvatske mogućnost da prikaže film Frane Vodopivca *Dvije ruže u jednom podneblju*, petnaestominutni film koji propagira hrvatski turizam i koji je na festivalu u Cannesu *pobrao superlative.*

1330 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Tri originarna prava samoupravljača: za provedbu ustavnih amandmana.* — Str. 8. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *Financijski i vanjskotrgovački monopoli ugrožavaju same temelje samoupravljanja: potpuna kontrola monopolista nad proširenom reprodukcijom.* — Članak o razvoju i podrijetlu financijskih monopola i *kapital–odnosa* i njihovoj ulozi u uzurpaciji *tri originarna prava samoupravljača*: prava na sudjelovanje u razdiobi novca iz emisije; prava na kredit; prava na garanciju za inozemne kredite i za najam sredstava za rad. — Ilustrirano.

1331 **VUKOV, Vice.** *Hrvatski festival lake glazbe.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Pojašnjenje nekih tvrdnji o šansoni izrečenih u intervjuu *Hrvatskome tjedniku*, a koje su pogodile i povrijedile neke naše šansonjere. Autor nema ništa protiv šansona, ali one se ne smiju udaljiti u *ekskluzivnu samodovoljnost*, već bi trebale biti pučke šansone po svojim temama i jezičnom izrazu, a po suvremenosti svoga artizma i zanatstva europske i svjetske.

1332 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Latice iz spomenara: američki film »Quo vadis« (prema romanu Henryka Sienkiewicza). Redatelj Mervyn Leroy, u glavnim ulogama Deborah Kerr, Robert Taylor, Leo*

Genn i Peter Ustinov. Proizvodnja MGM 1953. — Str. 18. — (Kritika)
Negativna kritika holivudskoga pseudo–povijesnog spektakla.

1333 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Belladonna u vrtu ljubavi: Tjedan suvremenog britanskog filma u Zagrebu.* — Str. 19. — (Kritika)
Pozitivna kritika filma *Ljubavni glasnik* (*The Go–Between*) ili kako bi to bolje bilo prevesti: *Posrednik* Josepha Loseya (v. i 428).

1334 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Opasnost umnažanja: o amandmanima, brodovima, berlinskom slučaju...* — Str. 21. — ([Pogled iz naslonjača])
Nastavak kolumne *Pogled iz naslonjača.*

1335 **ZAVIČAJNI klub studenata Hercegovine.** *Zaključci zavičajnog kluba studenata Hercegovine.* — Str. 23. — (Ljetopis)
Oštra osuda optužaba iz redova društveno–političkih organizacija iz SR BiH na račun hercegovačkih studenata.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 25* *Zagreb, 8. listopada 1971.*

1336 ANONIM. *Dokle smo dotjerali?* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Pjevač Miki Jevremović bi, po savjesti, u anketi *Pevači biraju pevače*, izabrao Vicu Vukova — ali u sadašnjem trenutku to nije u stanju učiniti.

1337 ANONIM. *Drugarici Mirjani Krstinić, članu SIV–a.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Na teret kojih sredstava se dijele veliki novci, preostali nakon likvidacije izvanproračunske bilance federacije?

1338 ANONIM. *Džemalu Bijediću, predsjedniku SIV–a.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
O pogrešnoj dokumentaciji na temelju koje je jugoslavenska Vlada donijela i obrazlagala odluku o zabrani korištenja deviza turističkih agencija.

1339 ANONIM. *Fotografija tjedna.* — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Foto–vijest: Antun Vrdoljak, uspješni filmski režiser za kamerom — da li će biti jednako uspješan i kao predsjednik Društva filmskih radnika Hrvatske u čijim se prostorijama upravo održavaju dramatični sastanci o tome hoće li odobreni projekti dobiti novac?

1340 ANONIM. *Ispravak.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Sadrži ispravke teksta pisma što ga je redakciji uputio Vinko Peša (v. 1100).

1341 ANONIM. *JAT–u.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto su hrvatski iseljenici koji su se vraćali u Australiju, a u Beogradu su se morali prinudno spustiti zbog kvara zrakoplova, bili tretirani kao lopovi i zatvoreni u jednoj sobi iz koje nisu smjeli izaći?

1342 ANONIM. *Jezik za kućnu porabu.* — Str. [24]. — (Karte na stol.)
O svojevrsnim zidnim novinama u Sisku na izvrsnom — srpskom jeziku.

1343 ANONIM. *Kontrola pisama i u Vinkovcima i Đakovu?: slavonske teme.* — Str. 10. — (Odjeci)
Podnasl.: *Dolaze li pisma već otvorena u Zagrebu i Beogradu?* — Reportaža o osječkoj aferi kontrole pisama: poštanski su radnici

Osječke pošte odnosili stanovite količine pisama u policijsku stanicu. Nakon što su službenici unutrašnje kontrole osječke pošte otkrili ove nezakonite radnje došlo je do podjela i sukoba u samoj Osječkoj pošti, koji su se gomilali godinama. Direktor poduzeća Rade Vukosavljević podržao je akciju kontrole pisama, naglasivši kako se to radi u cijeloj zemlji, što je osporeno tek jednim demantijem te tvrdnje i to iz Zadarske pošte. Ubrzo su se otkrili slučajevi otvaranja pošte i u Vinkovcima i Đakovu, u Zagrebu i Beogradu. Otvarala su se većinom pisma iz inozemstva. Zanimljivo je i rješenje krizne situacije u Osječkoj pošti: stvar je razriješena tako da je jedan od zaslužnijih za pokretanje pitanja otvaranja i kontrole pisama, Antun Majstorović — izbačen iz Partije! — Ilustrirano fotografijom Rade Vukosavljevića.

1344 **ANONIM.** *»Le Mondeova« lepeza: što i kako o nama pišu francuski novinari u »Le Mondeu«.* — Str. 9–10. — (Odjeci)
Panorama novinara i ulomaka iz njihovih članaka objavljenih u novinama *Le Monde* i časopisu *Le Monde diplomatique*, u kojima je o Hrvatskoj i Hrvatima pisano i negativno i pozitivno, s poznavanjem i nepoznavanjem stvarnih činjenica. U redakcijskim naslovima u tekstu iznesena je sažeta ocjena svih novinara predstavljenih u ovoj panorami: *Bernard Féron — napor za objektivnošću; Georges Chaffard — falsifikati i diverzije; François Fejtö — upućenost i poštenje; »Majstor« Albert Meister; Jean Rous — političko poštenje.* — Bibliografske bilješke na kraju teksta. — Ilustrirano fotoportretom Françoisa Fejtöa.

1345 **ANONIM.** *Na najvišoj razini.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Vijest o susretu delegacija SK Hrvatske i Srbije u Beogradu, na čelu sa Savkom Dabčević–Kučar i Markom Nikezićem.

1346 **ANONIM.** *Odgovornost javnih funkcionara: hrvatski Ustav (V.).* — Str. 3. — (Prijedlozi)
Podnasl.: *Osigurati da birokratizam, otjelovljen u autoritarnoj ličnosti javnog funkcionara, neprekidno bude izvrgnut javnoj odgovornosti.* — Peti dio komentara i priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o povijesno–pravnim aspektima ustavnih promjena i hrvatskog Ustava (v. i 1116, 1175, 1239, 1289): o autoritarnoj ulozi javnih djelatnika i političara u vrijeme etatizma, o unitarističkoj hrvatskoj tradiciji staroj stotinjak godina, utemeljenoj na *sistematskoj i razornoj korumpiranosti hrvatskih javnih časnika* i njihovoj izvan–pravnoj odgovornosti, te o potrebi izrade posebnog amandmana posvećenog isključivo *odgovornosti javnih funkcionara.*

1347 **ANONIM.** *Odljev i priljev.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Kolektiv *Kanalizacija* zapošljava na rukovodećim mjestima samo činovnike iz stručnih službi CK SKH!

1348 **ANONIM.** *Optuženi tužitelji: kako Milutin Baltić, i još neki sindikalni funkcionari »rješavaju« životne probleme radničke klase.* — Str. 8. — (Politika i društvo)

Kritički komentar i analiza rada Saveza sindikata Hrvatske i njegovih lidera, u povodu sve češćih optužaba hrvatskoga radništva na rad i ulogu Sindikata, koja se svodi na uredno ubiranje mjesečne članarine! Osnovna je uloga njegovih lidera odvraćanje pažnje radnika od bitnih problema, izmišljanjem imaginarnih *klasnih* neprijatelja u vidu Matice hrvatske i hrvatskih sveučilištaraca (Milutin Baltić, v. 1230), ili *briga* za bitne hrvatske probleme u stilu Steve Radanovića, predsjednika Sindikata radnika uslužnih djelatnosti SR Hrvatske, koji je o problemu odlaska mlade radne snage u inozemstvo rekao ovo: *Što njih više ode u inozemstvo, to ćemo mi više dobiti deviza, pa će samim tim biti bolje i nama, a plus toga rješavamo nezaposlenost naše radne snage* [?!]. — Ilustrirano fotoportretom Milutina Baltića, predsjednika Saveza sindikata Hrvatske.

1349 **ANONIM.** *Provaljivanje državnih tajni.* — Str. [24]. — (Karte na stol.)

Sadržaj bilješke isti kao u 939.

1350 **ANONIM.** *Sekretarijatu za informacije Izvršnog vijeća Sabora SRH.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Kako to da se uslijed velike štednje potpredsjedniku Izvršnog vijeća Hrvatske Dušanu Reljiću dodjeljuje stipendija od 1000 funti za učenje engleskoga jezika u Londonu?

1351 **ANONIM.** *Telegram.* — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Nastavak redakcijske kolumne o aktualnostima u hrvatskoj kulturi (v. i 1172, 1227, 1282): osvrt na ponovno izlaženje *Telegrama.*

1352 **ANONIM.** *Telex iz Skopja.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

O telexu iz Makedonije u kojemu se najavljuje poskupljenje cigareta, što je umalo izazvalo ustavnu krizu! — Ilustrirano.

1353 **BABIĆ, Ivan.** *Politika i mistika.* — Str. 6. — (Komentari)

Feljton o politici (v. i 1240, 1297): o mistificiranju u hrvatskoj politici, kada se i za najurgentnija politička pitanja znalo čekati odgovore moćnika, kojima je polazilo za rukom sve, osim da svoje misli izreknu običnim, smrtnicima jasnim jezikom.

1354 **BARAC, Boško.** *Rabota se zaista nastavlja: jesu li točne optužbe da je Antun Barac provodio »katastrofalnu kadrovsku politiku«?* — Str. 20. — (Polemika)

Demanti tvrdnji Branimira Donata (v. 723) o Antunu Barcu i njegovoj *katastrofalnoj kadrovskoj politici* te njegovim *zaslugama* što Mihovil Kombol nikada nije mogao dobiti mjesto na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Boško Barac, liječnik, sin Antuna Barca, argu-

mentira svoj demanti dokumentima Vijeća Filozofskog fakulteta iz kojih se vidi da je Kombol izabran za redovitog profesora, ali da do potvrde izbora nije došlo iz nepoznatih razloga. Što se tiče teze o lošoj kadrovskoj politici Antuna Barca ne treba smetnuti s uma da je on na fakultetu radio samo do 1954. *u uvjetima kad budžetske i druge okolnosti nisu omogućavale da vodi takvu kadrovsku politiku kakvu je on želio*. — Ilustrirano.

1355 **–bb–.** *Napokon prvo saopćenje o Karinu*. — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Priopćenje Okružnog javnog tužilaštva u Zadru o *slučaju Karin* (v. i 1082, 1113, 1171, 1184, 1211, 1216, 1219, 1228, 1245, 1263, 1322).

1356 **BIČANIĆ, Nikola.** *Andrija Fijan: u povodu 120. obljetnice rođenja i 60. obljetnice smrti velikog hrvatskog dramskog umjetnika*. — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)

Osvrt na život i djelo velikoga hrvatskog glumca. — Ilustrirano crtanim portretom Andrije Fijana.

1357 **BUŠIĆ, Bruno.** *Mimarina donacija ponovno okradena*. — Str. 12–13. — (Društvo)

Podnasl.: *Neodlučnost u pronalaženju i oduzimanju bespravno prisvojenih umjetnina iz Mimarine donacije prijeti da ostanemo bez neprocjenjivog umjetničkog blaga*. — Novinarsko istraživanje o nestanku (krađi) nekoliko vrhunskih umjetnina iz Mimarine zbirke, što ih je Mimara 1948. darovao Strossmayerovoj galeriji u Zagrebu — Sadrži i: *Podnesak Saveznoj narodnoj skupštini* Ante Topića Mimare, te pismo Grge Novaka, predsjednika JAZU, upućeno Mimari u povodu potpisivanja novog ugovora o darivanju i potvrđivanju stare darovnice. — Ilustrirano reprodukcijama likovnih djela iz Mimarine donacije: El Greco: *Sv. Magdalena*. Francuska škola (18. st.): *Otmjeno društvo u razgovoru*, ulje. Andrea Riccio (1470–1532): *Jarac*, bronca. J. G. Edlinger (1741–1819): *Portrait sina*, ulje. *Glava Rimljanke* (2. st.), mramor. Nicolas Poussin (1593–1665): *Gozba satirâ s Bahusom*, ulje.

1358 **CEROVAC, Ivan.** *Između »jugo–društava« i Tome Mihajlovića: prva službena delegacija iz SR Hrvatske u Australiji*. — Str. 11. — (Hrvati izvan domovine)

Još jedna u nizu reportaža o životu i radu Hrvata u Australiji i njihovoj borbi za očuvanje nacionalnog identiteta (v. i 1247, 1302). Ovaj put autor se pozabavio radom hrvatskih škola i dvomjesečnom posjetom delegacije Matice hrvatskih iseljenika koja je s posebnom pažnjom popraćena u raznoraznim četničkim, ustaškim, unitarističkim i informbiroovskim glasilima, čime je autor predstavio svojevrsnu panoramu ljudi i listova iz ovih grupacija. — Ilustrirano.

1359 **CIMBRIŠAK, Ivan.** *Koprivnica: odgovor Pavlešu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Polemički odgovor Božidaru Pavlešu (v. 1266) o odnosu časopisa *Susreti* prema koprivničkoj Matici hrvatskoj.

1360 **–db–.** *Publicitet zastarjelom dokumentu.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na jedan partijski dokument objavljen u *Politici* u kojemu stoji da SR Hrvatska predstavlja pogodnu političku klimu za bujanje nacionalizma i šovinizma. Ništa čudno — osim činjenice da je taj dokument objavljen poslije Titova posjeta Hrvatskoj i njegove pozitivne ocjene stanja u toj republici (v. 1236).

1361 **DEROSSI, Julije.** *Himna nije prćija: odgovor Danijelu Aleriću.* — Str. 20. — (Polemika)
Nastavak polemike o izmjenama u hrvatskoj himni (v. i 535, 966, 1035, 1130, 1295). — Ilustrirano.

1362 **DOLENC [i. e. DOLENEC]**, Miroslav. *Vrtigrami.* — Str. 23. — (Humor)
Epigrami.

1363 **GLOSATOR.** *Kineska šutnja.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na nepojavljivanje glavnih kineskih vođa u javnosti prigodom velikih kineskih državnih blagdana. — Ilustrirano.

1364 **GLOSATOR.** *Špijuni u javnosti.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na aferu oko istjerivanja 105 sovjetskih diplomatskih, trgovačkih i drugih službenika iz Velike Britanije, zbog optužbe za špijunažu.

1365 **GLOSATOR.** *U Berlinu se puca.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Vijesti o ponovnim nedopuštenim pokušajima prelaska Berlinskoga zida i pucnjevima koji i dalje ranjavaju i ubijaju izbjeglice.

1366 **GLOSATOR.** *Sovjetski Židovi i Izrael.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na zahtjev Židova u Sovjetskome Savezu da svakome Židovu bude odobren odlazak u Izrael ako to zaželi.

1367 **GLOSATOR.** *Grijesi direktora Opere.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Vijest o razlozima smjenjivanja direktora bukureštanske Opere: *feudalne metode rukovođenja* i *sklonost misticizmu.*

1368 **GLOSATOR.** *Kardinal iz onih vremena.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na postupke mađarskoga kardinala Mindszetyja koji i dalje tvrdokorno odbija da se povuče iz sobâ američke ambasade u

Budimpešti, gdje se sklonio još 1956. za vrijeme sovjetske okupacije Mađarske!

1369 **[GRGIĆ, Zlatko].** *Francek i Muc.* — Str. 23. — (Humor)
U potpisu: crta i piše. — Humoristični strip.

1370 **HORVAT, P. Vladimir.** *Odgovor na pitanje.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: u ime samostana Družbe Isusove, profesor, Zagreb. — Miro Glavurtić nije držao predavanje u samostanu (v. 1032).

1371 **HRUŠKOVEC, Tomislav.** *Izložba uz fanfare: gradački oklopi u borbama protiv Turaka, Muzej za umjetnost i obrt.* — Str. 17. — (Kritika)
Osvrt na zanimljivu i dobro posjećenu izložbu zaštitne opreme drevnih ratnika, izrađene rukama štajerskih obrtnika. — Ilustrirano fotografijom teških konjaničkih oklopa iz 1635.

1372 **IVIČEVIĆ, Jozo.** *Susret s javnošću.* — Str. [1].
Uvodnik: u povodu ovog i prethodnoga broja *Hrvatskoga tjednika*, koji su tiskani u nakladi većoj od 100 000 primjeraka. *Hrvatski tjednik* htio je prekinuti šutnju javnosti i u tome je više nego uspio, što dokazuje naklada i pisma čitatelja koji su pružili i *dokaze često dirljive solidarnosti.*

1373 **JONKE, Ljudevit...** [et al.]. *Jezični savjetnik — sumnje i pitanja.* — Str. 15. — (Jezik)
Sadržaj: Ljudevit Jonke: *Za savjetnik odgovaraju njegovi autori po svojoj znanstvenoj savjesti.* Stjepan Babić: *I prekasno i prerano.* Tomislav Ladan: *Savjetuje li savjetnik progoniti progonjeno?* — Anketa u povodu izlaska *Jezičnog savjetnika s gramatikom*, skupnog djela Slavka Pavešića (redaktor), Zlatka Vincea, Dragice Malić i Vide Barac–Grum u nakladi Nakladnog zavoda Matice hrvatske. Anketirani jezikoslovci naglašavaju neodređenost naslova: čiji je to jezični savjetnik, kojega jezika? Osim toga, rad na ovome priručniku započeo je prije nego što je uopće probuđena svijest o hrvatskome jeziku i jezičnoj kulturi, tako da je njegova redakcija neprimjerena sadašnjem vremenu, pa bi stoga mogao biti i štetan s obzirom na svoje nedostatke, jer hrvatski jezik još nije dobio svoje osnovne priručnike. Priručnik se, doduše, dosta odmakao od Maretićevih zastarjelih shvaćanja, premda je zasnovan na maretićevskom načelu pisanja jezičnih primjera *lišenih estetskih osobina jezika* (»*književnoumjetničkih djela*«). Konačni se sud anketiranih, uz sve nužne ograde, može svesti na stav izdavača: bolje ikakav nego nikakav jezični savjetnik.

1374 **K. K.** *Bez odobrenja boraca.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Bivši borac NOR–a, Split. — Prosvjed protiv skidanja pjesama Vice Vukova sa repertoara Radio–Sarajeva.

1375 **KOLUMBIĆ, Tin.** *Igor Mandić »brani« Vicu Vukova.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Slavonska Požega. — Polemičko reagiranje na tvrdnje Igora Mandića (*Vjesnik*, 18. rujna 1971) koji smatra da Vicu Vukova treba uvažavati samo kao pjevača i humanitarca, ali ne i kao javnoga djelatnika, odnosno osobu od *političkog i ideološkog značenja.*

1376 **K. S.** *Prof. Janko Slogar.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)
Osvrt na život i djelo hrvatskoga glazbenog pedagoga: u povodu stote obljetnice njegova rođenja održana je komemoracija na njegovu grobu. Pokrovitelj komemoracije: Ogranak Matice hrvatske u Čakovcu. — Ilustrirano.

1377 **LIPOVČAN, S[rećko].** *Romantičarski, stoga neozbiljno: premijera Drame HNK u Zagrebu: I. Raos: »Navik on živi ki zgine pošteno«; režija P. Šarčevića.* — Str. 18. — (Kritika)
Negativna kritika predstave i samoga Raosova djela koje je *ne (samo) svojom formalnom strukturom, nego svojom temeljnom orijentacijom očit nazadak* u Raosovu dramskom stvaralaštvu. Što se tiče predstave, *ovakva herojska priredba nije ni od kakve koristi, već naprotiv šteti onoj riječi koja se, kao pridjev i imenica, bar tridesetak puta ponovila samo u prvome činu (hrvatski, Hrvatska) — jer je funkcionirala samo kao porte–parole.* — Ilustrirano snimkom Tonka Lonze u ulozi Petra Zrinskog.

1378 **LONČAR, Damir.** *Kutina: »Kumpanjija« oduševila.* — Str. 22. — (Ljetopis. Susreti)
Izvještaj s gostovanja folklornog društva *Kumpanjija* iz Blata na otoku Braču koje je oduševilo publiku s izvedbama izvornoga blatskog folklora. — Ilustrirano.

1379 **M. T.** *Bjelovar: osam plodnih mjeseci.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)
Izvještaj o osmomjesečnoj kulturno–nakladničkoj djelatnosti Ogranka Matice hrvatske u Bjelovaru.

1380 **MARINKOVIĆ, Franjo.** *Potpourri kroz »Tenu«: praizvedba u Drami HNK u Osijeku: Josip Kozarac: »Tena«, u dramatizaciji Pavla Blažeka, redatelj Ivan Marton, scenograf Miše Račić, k. g.* — Str. 18. — (Kritika)
Osvrt na *predstavu koja je prije svega bila rekapitulacija sadržaja pripovjetke, kakve nalazimo u lošim repetitorijima.* — Ilustrirano snimkom Ele Buđić i Stjepka Jankovića u jednoj sceni *Tene.*

1381 **MESARIĆ, Želimir...** [et al.]. *Halo!* — Str. 20. — (Polemika)

Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Želimir Mesarić započinje s montažom svoga prvog dokumentarnog filma *Ispraćaj*; Ante Stamać u biblioteci *Kolo* očekuje skori izlazak knjige o Tinu Ujeviću; Sven Lasta razvozi kulturne radnike Zagreba iz *Kavkaza*; Dubravko Horvatić predaje dvije knjige za djecu u tisak, a završio je i knjigu putopisa: *Baščina i tuđina*; Ivka Dabetić igra Petrunjelu u *Dundu Maroju*; Nikola Pulić očekuje skori izlazak iz tiska romana za djecu *Posljednja igra*. — Ilustrirano.

1382 **NOLA, D[anica].** *Hrvatski je integritet nedjeljiv.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Čitatelj se slaže s tvrdnjama o hrvatskom Ustavu napisanim u uvodniku *Hrvatskoga tjednika* (v. 1116).

1383 **OECONOMICUS.** *Igre s amandmanima: kako se s famoznim »paketima mjera« izbjegava provođenje ustavnih amandmana i donošenje sistemskih rješenja.* — Str. 6. — (Komentari)

Komentar govora Ljubomira Belogrlića, sekretara Savezne privredne komore, iz kojega se dade zaključiti kako savezna Vlada još nije prestala sa starim metodama donošenja mjera *koje moraju propasti jer nisu znanstveno fundirane*.

1384 **PAVLETIĆ, Vlatko.** *Odgovor na poziv »Hrvatskog tjednika«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Predsjednik savjeta Fonda. — U povodu apela za izgradnju Zavoda i škole za djecu oboljelu od cerebralne paralize (v. 1182) objavljuje se popis darovatelja novčanih priloga. — Ilustrirano.

1385 **PRČIĆ, Ivo.** *Povrijeđeni bunjevački Hrvati.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Subotica. — O neugodnom dojmu što ga je ostavio najavljivač na kulturnoj večeri održanoj u sklopu Četvrte skupštine Saveza društava bibliotekara Jugoslavije, koji je osim na slovenskom, program najavljivao i na nekoliko europskih jezika, ali ne i na hrvatskom, srpskom, makedonskom itd. Osim niza drugih propusta, spomenuo je i to kako su Bunjevci pripadnici mađarske narodnosti!

1386 **RADIĆ, I.** *Socijalistička posebnost ili vjekovna praksa?* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Primjedbe na neke točke IV. amandmana iz diskusije o Ustavu SR Hrvatske u kojima Srbi imaju *veće privilegije od hrvatskog naroda*.

1387 **RUS, Zdenko.** *Druga svjetlost Emanuela Vidovića: retrospektiva u Umjetničkom paviljonu, Zagreb.* — Str. 17. — (Kritika)

Afirmativni kritički prikaz slikarstva Emanuela Vidovića, gdje je Vidović promatran u kontekstu moderne umjetnosti kao slikar koji slika u duhu venecijanskog slikarstva! — Ilustrirano reprodukcijom slike Emanuela Vidovića: *Trogir*, 1950.

1388 **SABOL, Željko.** *Ne samo pokrajinske vrijednosti: izložba deset likovnih umjetnika iz Slavonije, Galerija umjetnosti Vinkovci, jesen 1971.* — Str. 17. — (Kritika)
Osvrt na skupnu izložbu na kojoj su izostavljena djela nekih značajnih slikara i kipara. Autori zastupljeni na izložbi: Antun Babić, Zdenka Biljan, Zdravko Ćosić, Ivan Domac, Vladimir Džanko, Franjo Hoti, Albina Jakić, Ivan Jakić, Božo Kopić i Marcel Arnold. — Ilustrirano reprodukcijom *Litografije* Antuna Babića.

1389 **SLUŽBA društvenog knjigovodstva.** Centrala (Zagreb). *Uvjeti kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija: tajne »Zelene knjige« (2).* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *»Hrvatski tjednik« prvi temeljito upoznaje javnost s nalazima SDK o uvjetima kreditiranja na primorskom području Hrvatske.* — Izvorni tekst (v. 1284). — Ilustrirano.

1390 **STIPANČIĆ, Zlatko.** *Zamišljene misli.* — Str. 23. — (Humor)
Aforizmi.

1391 **STRIŽIĆ, Živko.** *Teško prodire novo.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — U povodu pisma Milana Babića (v. 1298). — Čitatelj tvrdi da su nesporazumi oko nastave i škole uopće, počeli prije desetak godina kada je iz Srbije u omišku općinu, pa tako i u Šestanovac, stiglo 25 učitelja iz Srbije.

1392 **VAUPOTIĆ, Miroslav.** *Trajnost traganja za »X« djela: biblioteka »Ključ za književno djelo«. Interpretacije; urednik Vlatko Pavletić, Školska knjiga 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Osvrt na *izvornu, izvrsnu školsku, ali ne i školničku ediciju.*

1393 **V[AUPOTIĆ], M[iroslav].** *Zelina: recital kajkavske lirike.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Izvještaj sa Drugog recitala kajkavske lirike.

1394 **VONČINA, Nikola.** *Kako da mladi otvore duhovni obzor hrvatskog glumišta?: Zagreb bez kazališta za mladež.* — Str. 21. — (Kazalište)
Podnasl.: *Razgovor s Nikolom Vončinom, direktorom Zagrebačkog kazališta mladih.* — Razgovor vodio Franjo Marinković. — O strukturi kazališta, njegovoj programskoj orijentaciji i radovima poduzetim glede izgradnje zgrade kazališta. — Sadrži i kratku kronologiju Zagrebačkoga kazališta mladih. — Ilustrirano skicom *Projekta nove zgrade.*

1395 **VUKOVIĆ, Stipe; RADIĆ, I.** *Socijalistička posebnost ili vjekovna praksa?* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Split. — Demanti tvrdnje Zdravka Tomca izrečene na Radio–Zagrebu kako Hrvati djeljivost svojega suvereniteta duguju tekovinama socijalističke revolucije. Tu tvrdnju pobija povijesna činjenica da Hrvati svoj suverenitet dijele već tisuću godina s drugim narodima, *što znači da Hrvati poslije hrvatskih vladara nisu imali svoj suverenitet*. Čitatelj Radić smatra kako bi se u ustavnim amandmanima izričito trebalo naglasiti da u SR Hrvatskoj nijedan narod ili narodnost ne može imati veće privilegije od hrvatskoga naroda.

1396 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Uzbudljivo filmsko svjedočenje: film »U gori raste zelen bor«. Scenarij (prema ratnom dnevniku Ivana Šibla), dijalozi i režija Antun Vrdoljak, kamera Frano Vodopivec, u glavnim ulogama Boris Dvornik, Ivica Vidović, Proizvodnja »Jadran–film«.* — Str. 19. — (Kritika)

Kritika filma koji je između ostalog i politički *par exellence* jer se bavi međunacionalnim aspektom partizanskog rata. (...) *Da zaključim: »U gori raste zelen bor« nije samo uzbudljivo svjedočenje o jednom burnom vremenu nego ujedno i veoma suvremen film koji svoju suvremenost ne skriva iza fasada tehničkih trikova, nego je otkriva u nedavnoj prošlosti, sudbonosnoj za jedan narod i jednu zemlju.* — Ilustrirano snimkom Borisa Dvornika i Borisa Buzančića u *jednoj od brojnih uzbudljivih scena.*

1397 **V[UKOVIĆ], V[ladimir].** *I vrline i mane jedne zanimljive kinematografije: nakon Tjedna suvremenog britanskog filma u Zagrebu.* — Str. 19. — (Kritika)

Osvrt na filmove i cjelokupnu kulturnu manifestaciju *vrijednu svake pažnje.*

1398 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Trbuh Zagreba.* — Str. 23. — (Humor. [Zagrebulje])

Kolumna o Zagrebu.

1399 **–zl–.** *Izvještaj s mirisom neuvjerljivosti.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Osvrt na neuvjerljivi izvještaj glavnoga hrvatskog policajca Valenta Huzjaka o uzrocima velikoga broja požara na Jadranu. Prema Huzjaku, nema indicija da su požari podmetnuti, premda neki službeni predstavnici vlasti *s terena* upozoravaju upravo na suprotno.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 26*
Zagreb, 15. listopada 1971.

1400 **ANONIM.** *Drugu Antunu Medvedu, predsjedniku Općinske skupštine Valpovo.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanje)

Zašto iz općinske blagajne nisu plaćani troškovi električne energije za javnu rasvjetu — premda su sredstva građana što se ubiru redovnim doprinosima redovito pritjecala u blagajnu — pa je rasvjeta već nekoliko dana isključena?

1401 **ANONIM.** *Drugu Veseljku Velčiću, sekretaru Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SR Hrvatske.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanje)

Premda je Sekretarijat konačno prihvatio stručno–znanstvena stajališta o uporabi pojma *Hrvatsko primorje* (*dio primorja od ušća rijeke Dragonje u Istri do Oštrog Rta pri ulazu u Boku Kotorsku, s iznimkom bosansko–hercegovačkog primorja kod Neuma*), ipak se postavlja pitanje: što je Sekretarijat učinio u smislu onemogućavanja svjesne ili nesvjesne uporabe preživjelog, austro–ugarskog pojma *Hrvatsko primorje*, a koji još uvijek rabe neki pojedinci, neke ustanove i poduzeća u SR Hrvatskoj i ostalim republikama SFRJ?

1402 **ANONIM.** *Generalu armije Nikoli Ljubičiću, saveznom sekretaru za narodnu obranu.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanje)

Da li su poznati i hoće li se spriječiti slučajevi u kojima se novcima namijenjenima za obranu neopravdano koriste neke radne organizacije, samo zato jer dio njihove proizvodnje otkupljuje JNA?

1403 **ANONIM.** *Komunalni princip i nacionalna državnost: hrvatski Ustav (VI.).* — Str. 3. — (Prijedlozi)

Podnasl.: *Ustavna reforma općinskog sustava ne može se odvajati od aktualne ustavne revizije u nas i njezin je nerazdvojni element!* — Šesti dio uredničkoga komentara i priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o povijesno–pravnim aspektima ustavnih promjena i hrvatskog Ustava (v. i 1116, 1175, 1239, 1289, 1346). Kritički komentar *Nacrta teza o ustavnom reguliranju položaja općina* kojim se od općina učinilo *središte razbijanja hrvatske države*. Ustrojstvo općina mora uvažiti dva principa: princip vlasti i princip zajednice. Uređivanjem odnosa između ova dva principa, a ne samo proglašavanjem jednog od njih, može se utjecati na sadržaj političkoga sistema nacionalne državnosti. Položaj općina mora se razraditi tako da one

budu konstitutivni čimbenik državne vlasti, da se, drugim riječima, demokratizacija nacionalne državnosti provodi ostvarivanjem značajnijih nadležnosti općine na planu državne vlasti i to ne samo u ustavno–pravnom nego i u realno–političkom pogledu.

1404 **ANONIM.** *»L'Unità«–rizam.* — Str. [24]. — (Karte na stol.)
Bilješka o pisanju *L'Unità*, glasa KP Italije u povodu rasprave o jezicima koji se govore u Italiji: svi su *Srbo–Hrvati* Istre reintegrirani u Jugoslaviju, a srpski se govori samo u tri izolirane općine pokrajine Campobasso (Molise)?!

1405 **ANONIM.** *Ozbiljno upozorenje.* — Str. 4. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na rezultate posljednjih manevara Jugoslavenske narodne armije *Sloboda 71*: *Da bi eventualni napadač eventualno uspio okupirati (ne i pokoriti!) SFR Jugoslaviju, morao bi poslati ni manje, ni više nego osam milijuna vojnika!* — Ilustrirano.

1406 **ANONIM.** *Privremeni amandman.* — Str. 23. — (Humor. Pisma)
U potpisu: Ljutko Privremenić, Privrementown, Dollarland.

1407 **ANONIM.** *SK i radnici.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na izjave Vladimira Bakarića koji bi čas htio povećati broj radnih ljudi u Partiji, a čas smanjiti im pristup Partiji, da ne bi slučajno došlo do *diktature naposrednih proizvođača nad ostalim dijelom društva*.

1408 **ANONIM.** [*Valter Dešpalj*]. — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Osvrt na solistički koncert mladoga čelista Valtera Dešpalja, nakon povratka iz inozemstva i školovanja kod najboljih svjetskih čelističkih pedagoga. — Ilustrirano fotografijom Valtera Dešpalja

1409 **ANONIM.** *Vuk dlaku mijenja...* — Str. [24]. — (Karte na stol.)
Komentar cirkularnog pisma zabrinutog Ivana Medjugorca, zastupnika dječjeg lista *Kekec*, pisma poslanog svim slavonskim osnovnim školama u povodu drastičnog pada prodaje ovoga lista u tim školama, a na račun veće prodaje *Modre laste*, *Malih novina* i *Smiba*. Možda je razlog tomu taj što se list tiska u Beogradu, na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu, a možda djeca iz Slavonije s razlogom vole *Modru lastu*? — Sadrži i ulomak iz pisma Ivana Medjugorca.

1410 **AUDEN, W. H.** *Anthem = Himna.* — Str. 15. — (Kultura i društvo)
Preveo Tomislav Sabljak. — Himna Ujedinjenih naroda (v. 1435). — Ilustrirano.

1411 **BABIĆ, Ivan.** *Politika i ver(balistika).* — Str. 5. — (Komentari)
Nastavak feljtona o politici (v. i 1240, 1297, 1353): o dominatnim osobinama državničkog ponašanja hrvatskih političara i sličnom

ponašanju hrvatskih ljudi kad je u pitanju politika: svi beskrajno pričaju i debatiraju, o svemu se raspravilo milijun puta, ali — problemi ostaju!

1412 **BIČANIĆ, Nikola.** *Umro je Jungo.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

Izvještaj s pogreba Ivana Šikića–Junga, propagatora ideje o probijanju tunela ispod Velebita i promotora Matice hrvatske.

1413 **BOŠNJAK, Rajko.** *»Zlouporabe zloupotreba«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: poslanik Republičkoga vijeća Skupštine SR BiH i predsjednik Općinske konferencije SSRN–a, Lištica. — Demanti tvrdnji objavljenih u članku *Zlouporabe »zloupotreba«* (v. 1115) kojima se čitatelja označava kao učesnika u hajci na sveučilištarce. — Sadrži i odgovor uredništva koje priznaje da je komentar *Hrvatskoga tjednika* rađen na temelju pisanja *Oslobođenja.*

1414 **BUŠIĆ, Bruno.** *Nemirna dolina: u povodu isključenja Stanka Parmaća iz Saveza komunista.* — Str. 10. — (Politika i društvo)

Podnasl.: *U neretljanskoj dolini tek zaprepašćujući događaji nagone ljude da mijenjaju ustaljeni red stvari.* — Reportaža o dugogodišnjim sukobima seljaka sa Stankom Parmaćem, bivšim kontra–admiralom JNA i direktorom PIK *Neretva.* Autor opisuje brojne konkretne slučajeve ovakvih sukoba, i ne samo Parmaćevih sukoba sa seljacima, nego i sa svojim suradnicima i radnicima u poduzeću, sa predstavnicima lokalnih i republičkih vlasti. Parmać je svoju samovolju branio riječima kako je on jedini preostali dosljedni revolucionar koji se beskompromisno bori za socijalizam. Ipak, autorova konačna ocjena Parmaćeva dugo očekivanog isključenja iz Partije, smjera na nešto dublju analizu ovoga slučaja, analizu gospodarskoga preobražaja neretljanske doline: *Melioracija delte Neretve i prelazak na proizvodnju poljoprivrednih proizvoda rijetkih vrsta visoke kvalitete i ranog dozrijevanja pružala je jedinstvenu mogućnost za razvoj toga kraja i zapošljavanje mještana koji ne mogu živjeti na malim posjedima. Stanko Parmać je to pokušao. Ograničen i sputan gospodarskim i bankarskim sustavom on se posluživao i neprimjerenim metodama rada. I zato objektivna kritika tih metoda ne može zaobići kritiku gospodarskog i bankarskog sustava, koji poljoprivredu stavlja u izuzetno nepovoljan položaj, a seljake tjera na rad u tuđinu, na rad kojemu se sve manje može pripisati obilježje privremenog.* — Ilustrirano.

1415 **CAR, Duško.** *Hrvatska povijest na kazališnoj sceni: podlistak s predumišljajem* [*(4)*]. — Str. 17. — (Kultura i društvo)

Podnasl.: *U povodu nekoliko nedavnih kazališnih noviteta u nas.* — Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti (v. i 1181, 1246, 1303):

o potrebi da se u književnosti više progovori o hrvatskoj povijesti. — Ilustrirano.

1416 **CEROVAC, Ivan.** *Razgovor s »nepostojećim«: australske teme.* — Str. 9. — (Hrvati izvan domovine)
Podnasl.: *Da bi obezvrijedili njegove navode —proglasili čovjeka »nepostojećim«!?* — Četvrta u nizu reportaža o životu Hrvata u Australiji (v. i 1247, 1302, 1358) kojima se pokušalo upozoriti *nadležne na lošu, često nesnošljivu situaciju u kojoj se nalaze hrvatski iseljenici, među ostalim i zbog postupaka službenih predstavnika SFRJ u Australiji.* Ova je reportaža posvećena posljednjem od navedenih problema. Autor je razgovarao, naime, s jednim našim iseljenikom koji je pisao Savki Dabčević–Kučar o posjetu Parlamentarne delegacije Savezne skupštine SFRJ Australiji i o stvarnom stanju iseljeništva u Australiji. Kada su, vjerojatno iz Zagreba, tražene informacije o autoru pisma, generalni konzul SFRJ u Sydneyu izvijestio je da takav čovjek ne postoji! — Sadrži i pismo *nepostojećeg* hrvatskog radnika, kratki intervju s njim, te analizu nacionalnog sastava iseljenika i tomu neproporcionalan broj predstavnika. — Ilustrirano.

1417 **DONAT, Branimir.** *Opasna blizina: Drago Kekanović: »Mehanika noći, spisi«. Razlog, Zagreb 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Kritički prikaz prozne knjige koja zadovoljava kao *nastojanje*: ona nudi fantastičnost u maniri od Poea do Borgesa, ali se gubi u *liriziranju karakterističnom za prozu arabeskne instrumentacije.* — Ilustrirano.

1418 **ĐODAN, Šime.** *Nova federacija i financiranje njenih funkcija.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Članak o financiranju federacije: osnovno načelo financiranja treba biti načelo *socijalizacije federalnih troškova i troškova solidarnosti prema manje razvijenima.* To znači da bi svaka republika i pokrajina u federalni proračun, u kojemu ne bi smjelo biti koncentrirano više od 10% narodnog dohotka SFRJ, trebala izdvajati iznos *proporcionalan svojoj gospodarskoj snazi.* Autor komentira i *sređivanje računa* po pitanju korištenja federalnog prihoda, odnosno rashoda, o potrebi da federacija kupuje devize po realnom tečaju i sl. — Ilustrirano fotoportretom Šime Đodana.

1419 **FELETAR, Dragutin.** *Akcija dostojna velikih imena: poslije karavane »putovima Zrinskih i Frankopana«:* — Str. 22. — (Ljetopis. Susreti)
Podnasl.: *Srdačni susreti u Ozlju, Bečkom Novom Mjestu, Szigetvaru i Čakovcu pokazali su da bi ovakvih akcija trebalo biti znatno više, posebice radi jače suradnje s Gradišćanskim Hrvatima.* — Izvještaj. — Ilustrirano.

1420 **GAMULIN, Grgo.** *Zahvala lopovu: u Akademiji nešto novo* — Str. 21. — (Kultura i društvo)
Literarizirana polemika s *akademicima* o brizi i zaštiti umjetničke i spomeničke baštine. — Ilustrirano.

1421 **GRGIĆ, Zlatko.** — *Francek i Muc.* — Str. 23. — (Humor)
U potpisu: crta i piše. — Strip. — Ilustrirano.

1422 **IVIČEVIĆ, Jozo.** *Slučaj s pismima.* — Str. [1].
Uvodnik: osvrt na odluku Okružnoga javnog tužilaštva u Osijeku i rješenje afere kontrole pisama (v. 1343). Prema izjavi javnoga tužioca, a nakon istrage istražnog suca Okružnog suda, ustanovljeno je kako su pisma hrvatskih radnika zaposlenih u inozemstvu doista otvarana u osječkoj policiji, ali da nisu neovlašteno otvarana, što će reći da je ovakva praksa, u kojoj se godišnje *pregleda* pedesetak tisuća pisama, *u skladu s ustavnim poretkom i njime zaštićena.* Autor smatra kako je došlo vrijeme da se ovaj *slučaj s pismima* stavi na dnevni red rasprave u Saboru.

1423 **K[ROG], F[ranjo].** *Proslava u Pregradi.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Notica o održavanju jesenskog proštenja *Zahvalna nedjelja.*

1424 **KRSTIČEVIĆ, Ratko.** *Ljudi, a ne automati.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Metković. — U povodu izjava Igora Mandića u *Vjesniku* (v. i 1375) da *pjevače zabavne glazbe treba držati tamo gdje im je mjesto — dakle za mikrofonom i pred orkestrom, a ne za političkom govornicom*, izjave što smjera učiniti pjevače automatima, ogoliti *njihovo biće* i *svjesnost.* Čitatelj naglašava *širu društvenu zainteresiranost i nesebičnost* takvih pjevača, što se v. i na primjeru koncerta u Metkoviću, što ga je organizirao tamošnji Ogranak Matice hrvatske, a gdje su Vice Vukov, Đurđica Miličević i Ratko Kožul čitav svoj honorar darovali za izgradnju spomenika Stjepanu Radiću.

1425 **KUNTIĆ, Ljerka; JELČIĆ, Dubravko.** *Kvaternikova dilema: slobodna Hrvatska ili ruska država na Jadranu: stota obljetnica Rakovičke bune.* — Str. 16. — (Kultura i društvo)
Sadržaj: Ljerka Kuntić: *Nepotkupljivi borac za Hrvatsku.* Dubravko Jelčić: *Javnost nije ostala ravnodušna.* — Priredio Srećko Lipovčan. — Razgovor s priređivačicom Kvaternikovih izabranih političkih spisa koje je objavila Nakladna kuća *Znanje*, i s urednikom biblioteke *Izbor* u kojoj su objavljeni ti spisi, o ulozi i mjestu Eugena Kvaternika u hrvatskoj povijesti i o Kvaterniku kao predmetu hrvatske historiografije. — Sadrži i uredničku napomenu: *U narednim brojevima »Hrvatski tjednik« donosit će, u više nastavaka, feljton o Eugenu Kvaterniku, kojemu je svrha da širokom krugu naših čitatelja približi*

najglavniji tok njegova života i djela: desetogodišnju borbu da u Evropi nađe mogućnosti i pomoći za uspostavu slobodne Hrvatske. — Ilustrirano.

1426 **LENIK, Ivan.** *Nekoliko prijedloga.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Osijek. — Čitatelj predlaže neke teme i priloge kako bi *Hrvatski tjednik* bio još sadržajniji.

1427 **LIPOVČAN, Srećko.** *400 stranica za sadašnje i nekadašnje maturante: Dr. I. Perić: »XX. stoljeće«, Povijest za IV. razred gimnazije, nakladnik Školska knjiga, Zagreb, 1971.* — Str. 17. — (Kultura i društvo)
Iznimno pohvalan kritički prikaz knjige koja je *novum* i koja je više od školskoga priručnika, jer će po načinu eksplikacije, jasnoći, zanimljivosti, a ponajprije po novostima kojih dotada nije bilo, *temeljito uputiti u problematiku* 21. stoljeća o kojoj nije bilo sličnoga štiva *za širi krug našeg općinstva.* Stoga se piscu ove knjige odaje priznanje za hrabrost kojom je uporabio znanstvene rezultate historiografije, raskinuvši s dotadašnjom praksom. — Ilustrirano.

1428 **L[IPOVČAN], S[rećko].** *»Riječi« posvećene Radićevim riječima: naklada Matice hrvatske, Sisak 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Prikaz tematskoga broja časopisa, tema: *Stjepan Radić i hrvatska državnost.* — Ilustrirano.

1429 **L[ONČAR], D[amir].** *Kutina: Vaupotić o Krleži.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Izvještaj s predavanja Miroslava Vaupotića o nepoznatom i manje poznatom u djelima i životu Miroslava Krleže.

1430 **N. B.** *Prvi hrvatski tabor u Istri: u povodu 100. obljetnice.* — Str. 22. — (Ljetopis)
Osvrt na proslavu obljetnice u Kastvu i Pazinu, gdje je održan i veliki narodni zbor na kojemu je govorila Savka Dabčević–Kučar uz prisutnost Ivana Šibla. — Ilustrirano.

1431 **OECONOMICUS.** *Najvažniji zakon po hitnom postupku!* — Str. 5. — (Komentari)
Kritički komentar postupka Savezne skupštine koja *Zakon o revalorizaciji osnovnih sredstava* hoće progurati po hitnom postupku, vjerojatno kako bi se izbjegla *potreba polaganja i svođenja računa između društva, države i gospodarstva.*

1432 **PAPEŠA, Petar.** *»Pisma s otoka«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Za politički aktiv Murtera, sekretar OKSK — Murter. — Demanti tvrdnji Ivana Matanovića o murterskom *unitarizmu* (v. 799).

1433 **RABADAN, Vojmil.** *Radi sebe ili radi sela?: odgovor Petru Selemu (»O stanovitom mentalitetu« HT br. 24).* — Str. 20. — (Polemika)

Nastavak polemike s Petrom Selemom o *zapletenoj splitskoj kazališnoj situaciji*, a zapravo o pitanjima integracije hrvatskoga kazališta, kazališnim, umjetničkim, te općenito, kulturnim koncepcijama i projektima u Hrvatskoj (v. i 1105, 1154, 1327). — Ilustrirano.

1434 **RADIĆ, Tomislav...** [et al.]. *Halo!* — Str. 21. — (Kultura i društvo)

Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Tomislav Radić radi na predstavi *Ereditad* Fеđe Šehovića; Edo Murtić radi scenografiju za predstavu *Na tri kralja*; Ivica Ivanac dovršava roman *U službi bana Jelačića*; Lela Gluhak–Buneta tuži se na kriminalne uvjete u kojima radi Zagrebački plesni ansmbl; članovi Ateliera *Biafra* otvaraju svoju četvrtu izložbu. — Ilustrirano.

1435 **SABLJAK, Tomislav.** *W. H. Auden i himna Ujedinjenih naroda.* — Str. 15. — (Kultura i društvo)

Osvrt na Audenovu biobibliografiju i njegove veze s Hrvatskom. — O tekstu himne na izvorniku i u hrvatskome prijevodu v. u 1410. — Ilustrirano fotografijom Wystana Hugha Audena za vrijeme boravka u Zagrebu, ljeta 1964.

1436 **SABOL, Željko.** *Vedova u Zagrebu: izložba u galeriji »Forum«, listopad 1971.* — Str. 19. — (Kritika)

Kritički prikaz izložbe što je upozorila na nova istraživanja Emilija Vedove, slikara koji je (u ovome trenutku) i povijesna i aktualna vrijednost suvremene talijanske i europske umjetnosti. — Ilustrirano fotografijom Emilija Vedove, snimio Branimir Baković.

1437 **SLUžBA društvenog knjigovodstva.** Centrala (Zagreb). *Tvrdoglave činjenice: tajne »Zelene knjige« (3).* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Podnasl.: *»Hrvatski tjednik« prvi temeljito upoznaje javnost s nalazima SDK o uvjetima kreditiranja na primorskom području SR Hrvatske.* — Izvorni tekst (v. 1284; v. i 1389). — Ilustrirano preslikom naslovne stranice *Analize uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske.*

1438 **STEELE, Jonathan.** *»Guardian« o Hrvatskoj.* — Str. 4. — (Tjedan u zemlji. U zrcalu inozemnog tiska)

Članak u kojemu se miješaju impresije autora i analiza gospodarsko–političkoga stanja u Hrvatskoj i Jugoslaviji. Autora se dojmilo što *nacionalni ponos i nacionalno uzbuđenje iskrsava svagdje*, kakav god razgovor da se vodi, jer je zahvaljujući takvom procesu Hrvatska ishodila značajne ustavne promjene koje joj omogućavaju daleko

bolji položaj u Jugoslaviji. Najomiljenija osoba u Hrvatskoj je Miko Tripalo koji je objasnio politiku isticanja nacionalnoga pitanja opravdanim pritužbama na Beograd i njegovu politiku iskorištavanja Hrvatske, a upućena je i kritika međunarodnome tisku zbog krivoga prikazivanja položaja Hrvatske. Osim Saveza komunista Hrvatske, najzaslužnija je za oslobođenje nacionalnih osjećaja, *preko noći pomlađena* — Matica hrvatska. *Ona jaše na samom vrhu ovoga nacionalnog vala. Blizak*[!] *joj je tjedni list »Hrvatski tjednik«*. Autor se bavi i trenutnim političkim krizama u Hrvatskoj: isključivanje dvojice sveučilišnih profesora (Šime Đodana i Marka Veselice) iz Partije, koji su *oštro zastupali stavove Hrvatske* i koji nisu rekli ništa novo što već prije njih nisu rekli neki vodeći političari, tako da se smatra kako su oni isključeni kao *žrtveni jarci*, kako bi se udovoljilo ostalim dijelovima zemlje. Objavljen je i Nacrt novog hrvatskog ustava koji je ocijenjen kao pokušaj separatizma, a njega *gotovo nitko u Hrvatskoj ne zagovara*. Autor završava članak konstatacijom kako je probuđeni nacionalizam u Jugoslaviji luksuz što si ga ta država može priuštiti, pošto je sada dovoljno jaka za to.

1439 **STIPAN[ČIĆ, Zlatko].** *Epigrami*. — Str. 23. — (Humor)

1440 **STIPANČIĆ, Zlatko.** *Stare novosti*. — Str. 23. — (Humor)
Epigrami.

1441 **SUNIĆ, Mirko.** *Ustavne promjene*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Velika Gorica. — U povodu rasprave o promjenama Ustava u SR Hrvatskoj, čitatelj se pridružuje zahtjevima da se u Ustav unese odredba o hrvatskom državljanstvu, zatim smatra kako bi trebalo odrediti da se na sudu rasprave vode hrvatskom pravnom i stručnom terminologijom, te da se u Ustav unese odredba o osnovnom cilju odgoja i školstva kao odgajanja mladeži i svih građana u *duhu ljubavi i poštivanja hrvatske domovine i države*.

1442 **ŠOJAT, Antun.** *O kajkavskom narječju u hrvatskoj književnosti*. — Str. 14. — (Trenutak kulture. Jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942, 990, 1036, 1077, 1124, 1212, 1271). — Oživljavanje je staroga kajkavskog književnog jezika kao *zajedničkog jezičnog izraza svih kajkavskih pisaca anakrono, nepotrebno i štetno*: budućnost kajkavskoga književnog jezika ostvaruje se uporabom *živoga, suvremenoga kajkavskog narječja*. — Ilustrirano.

1443 **ŠTAMLER, Zlatko.** *Jezik u Studentskom centru*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Stud. dom »Ante Starčević«, Zagreb. — O nazivima mjeseci na srpskome jeziku na bonovima za prehranu u studentskom restoranu.

1444 **TOMAC, Zdravko.** *Nisam optužio i difamirao profesora Stefanovića: (odgovor na članak »Pothvat jednog ustavotvornog kritika«).* — Str. 8. — (Odjeci)

Polemički odgovor autora na redakcijsku kritiku njegovih tvrdnji (v. 1229). Autor demantira redakcijski navod kako je difamirao profesora Stefanovića, kao i navod kako je htio *Hrvatski tjednik* svrstati *u šoviniste i nacionaliste odnosno nosioce raseljavanja Srba i genocida.* Autor se nada da će se *Hrvatski tjednik* ubuduće služiti argumentima a ne uvredama. — Sadrži i *Komentar redakcije Hrvatskoga tjednika* — komentar Tomčeva polemičkog odgovora. Tomac ništa ne pobija nego povećava razloge zbog kojih je kritiziran, a računa sa *zaštitom starih navika* — dopušta da se vode rasprave i javni sporovi, ali pravo na sud o njima zadržava za sebe.

1445 **TOMASOVIĆ, Mirko.** *Spone likovne i literarne tradicije: Cvito Fisković: »Baština starih hrvatskih pisaca«. Matica hrvatska, Split 1971.* — Str. 18. — (Kritika)

Kritički prikaz knjige korisne i zbog faktografije i radi proučavanja *nekih jedinstvenih izvorišta, podudarnosti i sveza između raznih predjela hrvatske umjetničke tradicije.* — Ilustrirano.

1446 **V[AUPOTIĆ], M[iroslav].** *Zlatar: Dani kajkavske riječi.* — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)

Izvještaj s *Dana*: osim nekoliko izložaba, najzanimljiviji je događaj u sklopu *Dana* bio Znanstveni skup o kajkavskom narječju i književnosti. Voditelji skupa: Miroslav Šicel i Stanko Juriša; predavali: Antun Šojat, Joža Skok, Stjepko Težak, Kazimir Sviben; skup pozdravili i govorili: Hrvoje Iveković (u ime MH), Miroslav Vaupotić (u ime DKH) i Radoslav Katičić (u ime HFD).

1447 **VRKIĆ, Jozo.** *Hrvati u Bačkoj: »gori je naša čeljad, iste riči i naravi«.* — Str. 12–13. — (Društvo)

Putopisni zapis o boravku u Tavankutu, Subotici i Sonti, o životu i radu Hrvata u Bačkoj, s osvrtom na *goruća* pitanja Hrvata u Vojvodini: djeca ne uče hrvatski jezik u školama iako je to Ustavom određeno, nestaje pridjev *hrvatski* u nazivlju ustanova, listova i dr., popis stanovništva izbacuje iz gradskih aglomeracija neka sela koja su u prijašnjim popisima tamo svrstavana, na knjige i stipendije iz Zagreba neprestano se gleda kao na urotu, itd. — Ilustrirano fotografijam Bunjevaca iz Tavankuta u narodnim nošnjama na zagrebačkoj smotri folklora; fotografijama provijavanja pšenice i vršenja žita na gumnu; reprodukcijama likovnih radova u slami *Pupa u žitu* Ane Miladinović i *Duga* Teze Miladinović; fotografijom Jakova Kopilovića.

1448 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Nije baš sve tako...* — Str. 19. — (Kritika)

Nastavak kolumne o televiziji *Pogled iz naslonjača* (v. i 50, 107, 157, 220, 276, 331, 385, 440, 569, 640, 699, 758, 815, 874, 931, 977, 1024, 1067, 1114, 1163, 1222, 1334).

1449 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Netko to voli skupno...* — Str. 23. — (Humor. Zagrebulje)
Zagrebačka kolumna. — Ilustrirano.

1450 **ŽARKOVIĆ, Zdravko.** »*Čiji je Paul Yankovitch?*«. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: student, Zagreb. — Čitatelj prosvjeduje protiv pisanja Paula Yankovitcha (v. 1223) i smatra da se i inače u inozemnom tisku hrvatska stvarnost ne prikazuje objektivno, zamjerajući tom istom tisku što Jugoslaviju predstavlja kao nadnacionalnu kategoriju.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 27 Zagreb, 22. listopada 1971.*

1451 **ANONIM.** *Anica.* — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Nastavak redakcijske kolumne o aktualnostima u hrvatskoj kulturi: u povodu odlaska Anice Magaš s rukovodeće dužnosti Republičkoga fonda za unapređivanje kulturnih djelatnosti. Anica Magaš zapamćena je, ponajprije, po odluci o uskraćivanju dotacije *Hrvatskome tjedniku* (v. 603).

1452 **ANONIM.** *Drugu Josipu Kolaru, predsjedniku Skupštine grada Zagreba.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto je srušen prije godinu dana započet armirano–betonski objekt u zagrebačkom Sigetu? Tko će platiti štetu za to?

1453 **ANONIM.** *Drugu Marku Bulcu, članu Predsjedništva SFRJ.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
O izjavama vezanima čas za potrebe većeg uvoza, čas za potrebe zabrane uvoza.

1454 **ANONIM.** *Iznenađenja iz Ilidže: tko ometa suradnju među studentskim organizacijama u SFRJ?* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na antihrvatski, provokatorski pamflet objavljen u sarajevskom studentskom glasilu *Naši dani*, zbog kojega je hrvatska studentska delegacija napustila sjednicu Predsjedništva Saveza studenata Jugoslavije u Sarajevu. — Ilustrirano.

1455 **ANONIM.** *Londonski The Economist o nama: Hrvatska u zrcalu inozemnog tiska.* — Str. 8–9. — (Osvrti)
Podnasl.: *Što čitatelji najuglednijeg britanskog gospodarsko–političkog tjednika saznaju o Hrvatskoj i Jugoslaviji.* — Osvrt na trogodišnje pisanje londonskoga gospodarsko–političkog tjednika *The Economist*, posebice na dodatak od 21. kolovoza 1971, *specijalni prikaz* stanja u Jugoslaviji, pod naslovom *Drugi put*, autora Chrisa Cviica. *The Economist* se sa svojom *znanstvenom ozbiljnošću i dokumentiranošću svrstava u sam vrh svjetskih gospodarskih i političkih izvjestitelja (...) The Economistovi članci su jasni, nepristrani i zasnovani na činjenicama. Mi se ne moramo složiti baš sa svim tumačenjima i zaključcima The Economistovih članaka, ali to ne umanjuje naše poštivanje mišljenja pisca članaka.* — Sadrži i ulomke iz: Chris Cviic:

Drugi put: prikaz Jugoslavije. — Ilustrirano preslikom naslovne stranice priloga *Drugi put*.

1456 **ANONIM.** *Neka more svak živ biti.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
U potpisu: Žitelji Tugara, dalmatinska Hrvatska. — Pismo na čakavici: seljaci pitaju gdje su njihovi novci od voća što su ga prodali otkupljivačima prije *pet miseci.*

1457 **ANONIM.** *Nije bilo uzaludno: obnavlja se grob Ante Starčevića u Šestinama.* — Str. 11. — (Osvrti)
Izvještaj o akciji što ju je pokrenuo Zvonimir Kulundžić. — Ilustrirano snimkom groba Ante Starčevića u Šestinama.

1458 **ANONIM.** *Nije šovinista.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
O izjavi jednoga bosansko–hercegovačkog političara kako je jedini uzrok pojavljivanju srpskog i muslimanskog nacionalizma u BiH — hrvatski nacionalizam.

1459 **ANONIM.** *Odgođena ustavna definicija SR Srbije.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na razloge ovakve odluke.

1460 **ANONIM.** *Općini Vukovar.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Bilješka o jednom umirovljenom pravniku, izaslaniku Općine Vukovar koji je na raspravi o ustavnim amandmanima u Šarengradu objašnjavao kako suverenitet republikâ treba prenijeti na federaciju, inače će se dobiti konfederacija.

1461 **ANONIM.** *Republičkom javnom tužiocu SR BiH.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Na temelju kojeg zakona je zabranjeno raspačavanje brošure *Široki Brijeg* u nakladi Franjevačkog samostana na Širokom Brijegu?

1462 **ANONIM.** *RTV–Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
O *starim* jezičnim navikama spikera i voditelja. Gdje su lektori?

1463 **ANONIM.** *Samoupravni razvoj i položaj radnog čovjeka: hrvatski Ustav (VII).* — Str. 3. — (Prijedlozi)
Sedmi dio uredničkoga komentara i priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o povijesno–pravnim aspektima ustavnih promjena i hrvatskog Ustava (v. i 1116, 1175, 1239, 1289, 1346, 1403). — *Nacrt amandmana na Ustav SRH, u onom dijelu što se tiče socijalnog pitanja, bio je (...) jednostavan i doslovan prijepis saveznih amandmana — osim statuiranja društvene izvan–privredne domene u puki pridodatak društveno–ekonomskih odnosa*, *što je stoposto podizanje vulagarno–materijalističkog nazora na nivo ustavnog stava*; *time se*

mi u SRH ponosimo kao svojom osobitom tekovinom i originalnim djelom, zaboravljajući pri tome primat, koji, u svakom pogledu, pripada njemačkoj socijaldemokraciji, austromarksizmu posebice. Kako je SRH, kao jedna od najrazvijenijih republika, životno zainteresirana za karakter društveno–ekonomskih odnosa ili za položaj radničke klase i radnih ljudi općenito, to je potrebno brižljivo razmotriti nacrte amandmana što nam ih nude naši ustavotvorci, sjaj kojih je, svakako, potamnio nakon njihove objave.

1464 **ANONIM.** »*Za reformu Hrvatskog sveučilišta*«. — Str. 11. — (Osvrti)

Bilješka o izlasku iz tiska knjige *Za reformu Hrvatskog sveučilišta* u izdanju Saveza studenata Hrvatske, urednik Zlatko Majstorović. — Ilustrirano.

1465 **ANONIM.** »*Zagreb–film*« *se seli*. — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Fotomontaža s viješću o preseljenju *Zagreb–filma* u nove prostorije (v. i 211).

1466 **BABIĆ, Ivan.** *Politika i inteligencija*. — Str. 9. — (Komentari)

Nastavak feljtona o politici (v. i 1240, 1297, 1353, 1411): o odnosu inteligencije i politike. — Sadrži i ulomke iz autorove rasprave o ovoj temi, objavljene u *Kulturnome radniku* (br. 11–12/1966).

1467 **–bb–.** *Zasjedanje Sveučilišnog savjeta*. — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Osvrt na prvo zasjedanje sveučilišnog Savjeta u Rijeci na kojemu je Ante Paradžik kritizirao neke odredbe predloženoga teksta *Amandmana I* (v. 1239).

1468 **BEGOVIĆ, Hamdija.** *Ne priznaju hrvatski jezik*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Frankfurt. — Čitatelj upozorava da se na katedrama za slavistiku njemačkih sveučilišta, i pored prosvjeda studenata, još uvijek predaje *srpskohrvatski* jezik.

1469 **BIČANIĆ, Nikola.** »*Ponosim se što sam iz Hrvatske*«*: u povodu 115. obljetnice rođenja Nikole Tesle*. — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)

Osvrt na život i djelo Nikole Tesle. — Ilustrirano portretom Nikole Tesle.

1470 **BROZOVIĆ, Dalibor.** *Pred završetak raspravljanja o nacrtu ustavnih amandmana: izdvojeno mišljenje*. — Str. 10–11. — (Polemika)

Podnasl.: *U zajednici kao što je SFRJ jedno od osnovnih načela u međunacionalnim i međurepubličkim odnosima mora biti da se*

jednake pojave i tretiraju na jednak način. — Kritički komentar, prema autoru, dviju glavnih slabosti u raspravama oko nacrta ustavnih amandmana, te prijedlozi, usporedbe i dodatna terminološka određenja nekih, Nacrtom predviđenih odredaba. Prema autoru, rasprava se vodila samo o hrvatskom ustavu, *bez dovoljnoga udjela poredbenog aspekta na jugoslavenskom i općem planu*, što je posljedica psihologije *primitivno samozadovoljnog i prilično umišljenoga jugoslavenskog »čardak–ni–na–nebu–ni–na–zemlji–zma*, dok je nedostatak teoretskih rasprava o pojavama i pojmovima izostao zbog idejnog utjecaja *unitarista i unitarističkog naslijeđa*, pa su i više nego evidentne terminološke nepreciznosti u određivanju pojmova poput *država*, *nacionalna država*, *narodi* i *narodnosti*. Veći dio članka autor posvećuje razjašnjenju problema dvojnoga karaktera nacionalne države i njegovom tretiranju u ustavima ostalih republika.

1471 **BURTON, Richard.** *RB razgovara sa RB: glumac s glumcem.* — Str. 16–17. — (Kultura i društvo)

Podnasl.: *Huxley je na to, sjećam se, primijetio da je sam posao na filmu zanimljiv, ali da mu je strašno kad pomisli da o njegovom radu sude poluljudi, poluintelektualci.* — Razgovor Relje Bašića s Richardom Burtonom u pauzi snimanja filma *Bitka na Neretvi* Veljka Bulajića, gdje je Burton igrao glavnu ulogu, Josipa Broza Tita. O Burtonovu glumačkome putu, njegovu odnosu prema pojedinim velikim režiserima, piscima i glumcima i o njegovim najvećim ulogama. Bašiću se Burton otkrio kao *ozbiljan i načitan čovjek velike kulture i prvorazredne inteligencije.* — Ilustrirano zajedničkim i pojedinačnim fotografijama Relje Bašića i Richarda Burtona za vrijeme snimanja filma.

1472 **BUŠIĆ, Bruno.** *Pravda koja to nije: u Makarskoj osuđeni na kaznu zatvora mladići koji su na klisuri hrvatske planine nacrtali hrvatski povijesni grb.* — Str. 6. — (Odjeci)

Reportaža o sramotnoj osudi petorice mladića iz Brela kod Makarske, koji su se popeli na biokovsku Vilovića stijenu i tamo nacrtali hrvatski grb (v. i 1129). Na takav se postupak nitko od građana Brela nije žalio, osim Momčila Janjetovića, već poznatoga *ljubitelja* hrvatskih simbola, koji je podnio prijavu protiv petorice mladića kojima je potom makarski sudac *hrabro* odredio kaznu jednomjesečnog zatvora. — Ilustrirano fotografijom hrvatskoga grba na Vilovića stijeni.

1473 **CAR, Duško.** *Povijesna zbilja ili historijska realnost?: podlistak s predumišljajem (5).* — Str. 21. — (Polemika)

Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti (v. i 1181, 1246, 1303, 1415): u povodu rasplamsale rasprave o jeziku Srba (književnika) u Hrvatskoj. — Ilustrirano.

1474 **ČAVAR, Ružica.** *Amandmani.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: dr. liječnik–stomatolog, Zagreb. — Ustavom treba jasno reći da hrvatski narod stvara svoju nacionalnu državu, a ne, kako se sada može tumačiti, da samo sudjeluje u stvaranju neke višenacionalne države na svom teritoriju.

1475 **ČIČIN–MAŠANSKER, Ivica.** *»Tko kome zatvara vrata?«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Polemički odgovor urednika koprivničkoga humorističko–satiričkog lista *Feferon* na tvrdnje Božidara Pavleša (v. 1266) kako je ovaj list jedan od *koprivničkih bunkera iz kojih se puca po Matici hrvatskoj.*

1476 **DEROSSI, Julije.** *Izjava koja nije dobrohotna: hrvatski lingvisti stavljeni u delikatni položaj da se brane od onoga što nisu učinili.* — Str. 15. — (Jezik)
Polemički komentar izjave vodećih srpskih jezikoslovaca o problemima jezika Srba u Hrvatskoj (*Vjesnik*, 8. 10. 1971), izjave koja je nekorektna i nepravedna prema hrvatskim jezikoslovcima. Autora najviše pogađaju izjave o tobožnjem nametanju hrvatskoga književnog jezika Srbima u Hrvatskoj, i to hrvatskoga književnog jezika pod navodnicima, čime se zapravo želi dovesti u pitanje samo njegovo postojanje. Autor komentira i izjavu da se jezik Srba razlikuje od hrvatskoga književnog jezika *u osetnoj meri*, premda su dosad ti isti autori tvrdili kako Hrvati i Srbi imaju jedan jezik sa sitnim unutrašnjim razlikama. Autor komentira i dio izjave o *nametanju* jezične norme, te upozorava na nedosljedne teze o jezičnoj asimilaciji. — Ilustrirano.

1477 **DODIG, Jure.** *Druga strana medalje.* — Str. 23. — (Humor)
U potpisu: II. — Aforizmi.

1478 **DOLENEC, Miroslav.** *O lopužiteljstvu (1).* — Str. 23. — (Humor. Pisma)
Kozerija u obliku pisma.

1479 **D[ONAT], B[ranimir].** *Hrvatsko–slovenska književna uzajamnost: »Dialogi«, rujanski broj, Maribor 1971.* — Str. 19. — (Kritika)
Osvrt na tematski broj posvećen suvremenoj hrvatskoj književnosti, koji samo nadopunjuje sve češću razmjenu slovenske i hrvatske antologije poezije. — Ilustrirano.

1480 **GLOSATOR.** *Na izmaku hladnoga rata.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na novo prestrojavanje na svjetskoj političkoj sceni na kojoj se oblikuje veliki trokut supersila SAD–SSSR–Kina, a u čijem oblikovanju do najvećeg izražaja dolazi Nixonov državnički talent, jer Nixon

slobodno komunicira i sa Kinom i SSSR–om, te održava ravnotežu između napetih odnosa ovih dviju država, vodeći hladni rat prema svršetku. — Ilustrirano karikaturom Richarda Nixona.

1481 **GLOSATOR.** *Titova putovanja.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na Titova putovanja u Iran i Indiju sa ciljem učvršćivanja ideologije i prakse nesvrstanosti.

1482 **GLOSATOR.** *Smrkovsky nije uhapšen.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Vijest potvrde da bivši čehoslovački predsjednik Narodne skupštine i pristalica Dubčekove politike Jozef Smrkovsky (još) nije uhapšen.

1483 **GLOSATOR.** *Arapski problemi u Moskvi.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na, ne baš topao, doček egipatskoga predsjednika Sadata u Moskvi: Sovjeti zamjeraju Arapima aktualne okrutne progone komunista u Sudanu i antikomunističku ideologiju libijskoga predsjednika Gadafija.

1484 **GLOSATOR.** *Zapljene listova u Južnom Vijetnamu.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Vijest o prosvjedu južnovijetnamskih novinara sajgonskoj vladi protiv sve češćih zapljena listova i cenzure.

1485 **GLOSATOR.** *Možda Lin Piao?* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na čudne događaje u kineskome vodstvu: čini se kako je *na led* dospio nekad prvi suradnik Mao Tse–tunga, maršal Lin Piao, potpredsjednik kineske KP.

1486 **GOTOVAC, Vlado.** *Tri puta Hrvatska.* — Str. [1].
Sadržaj: *I: Mržnja; II: Lukavost; III: Brutalnost.* — Uvodnik s literariziranim kritičkim komentarima: 1. karikature objavljene na naslovnici *Ježa* s kojom se *u ime nove Jugoslavije plakatira program za uništavanje Hrvatske*, karikature koja oživljava manire Goebbelsove propagande, *poziv ludila formuliran u karikaturi*; 2. članka *Hrvatska opredelenja* objavljenog u NIN–u (br. 1084, 17. 10. 1971) po kojem izlazi da je na aktualnoj raspravi o ustavnim amandmanima SR Hrvatske na Zagrebačkom sveučilištu sudjelovao i već dugo godina pokojni profesor Stefanović, a teza o nedjeljivosti suvereniteta interpretirana je kao redukcija prava Srba u Hrvatskoj; zahtjeva *jedne grupe* (tj. Općinskog sabora) iz Vrginmosta objavljenog u *Politici* (17. 10. 1971) u kojemu se traži da hrvatska himna ne bude *Lijepa naša domovino*, jer je to *stara*, *romantičarska pesma i ne odražava našu stvarnost*, a i posljednji je njeni stih *suviše uzak*, *jer pominje samo hrvatski narod* [!].

1487 **GRGIĆ, Zlatko.** *Francek i Muc.* — Str. 23. — (Humor)
U potpisu: crta i piše. — Strip.

1488 **HRUŠKOVEC, Tomislav.** *Veliki naivac: uz izložbu gruzijskog slikara Nika Pirosmanašvilija u zagrebačkoj »Galeriji primitivne umjetnosti«.* — Str. 19. — (Kritika)

Osvrt na izložbu slika koje predstavljaju *istinskog naivca, čovjeka vezanog uz praiskonsku snagu rodne grude, pa upravo stoga pokazuje onu stvarnu, nepatvorenu sliku naivne umjetnosti.* — Ilustrirano reprodukcijom slike *Žena s kriglom* Nika Pirosmanašvilija.

1489 **JORDAN, Vasilije...** [et al.]. *Halo!* — Str. 21. — (Polemika)

Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Vasilije Jordan izlaže svoje radove u Bruxellesu; Ranko Marinković piše molbe, žalbe i sl.; Rikard Simonelli igra ludu u Shaekespeareovoj komediji *Na tri kralja*; Željko Premerl piše pjesme, završava studij i traži posao jer je — bez novaca; Augustin Stipčević se bavi s osam knjiga izabranih djela Alberta Camusa u nakladi *Zore*; Petar Šarčević očekuje skoro prikazivanje TV–serije *Boltine zgode i nezgode*, serije koju je režirao prema tekstu Matije Poljakovića.

1490 **KUNTIĆ, Ljerka.** *Eugen Kvaternik u borbi za slobodnu Hrvatsku u vrijeme prvoga progonstva: 1871–1971*: o stotoj obljetnici *Rakovičke bune.* — Str. 12–13. — (Obljetnica)

Povijesni feljton o Eugenu Kvaterniku. — Sadrži i uredničku napomenu: (...) *U više nastavaka bit će predočeni oni važni trenuci u Kvaternikovu životu i oni bitni problemi s kojima se, tijekom svoje petnaestogodišnje, neprestane borbe, susretao u domovini i u vrijeme progonstava — od Petrograda do Pariza, u Italiji i Švicarskoj, nastojeći oživotvoriti ona načela koja nisu samo bila temeljem Stranke prava nego su i presudno utjecala na suvremeno konstituiranje hrvatskoga naroda, pod njegovim vlastitim imenom.* U feljtonu se posebna pozornost obraća *slijedu Kvaternikove, diplomatske i političke borbe, u inozemstvu i u domovini, iznošenju njegovih stajališta koja su do sada, uglavnom, široj javnosti bila malo poznata u izvornom obliku.* — Ilustrirano portretima Eugena Kvaternika, mađarskoga državnika *Ljudevita* [i. e. Lajosa] Kossutha i talijanskoga državnika Camilla Cavoura, te preslikom naslovnice knjige *La Croatie* (Paris, 1859) kojom je Kvaternik pokušavao upozoriti europsko javno mnijenje na povijest i državno–pravni položaj Hrvatske, *težeći je osloboditi austro–mađarskog jarma.*

1491 **MARINKOVIĆ, Franjo.** *Smijeh dubrovački: praizvedba u kazalištu »Marina Držića« u Dubrovniku: Feđa Šehović*: *»Ereditat« (Oporuka), komedija. Redatelj Tomislav Radić, k. g., scenograf i kostimograf Zvonko Šuler.* — Str. 18. — (Kritika)

Osvrt na odličnu predstavu s izvanrednim Mišom Martinovićem u glavnoj ulozi. — Ilustrirano.

1492 **MATANOVIĆ, Ivan.** »*Pisma s otoka*«. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Murter. — Demanti tvrdnji Petra Papeše u ime nekih stanovnika Murtera (v. 1432). Čitatelju je žao da je jedan broj stanovnika Murtera krivo shvatio njegov napis *Pisma s otoka* (v. 799).

1493 **MULABEGOVIĆ, Adi.** *Antikarikatura: iz sarajevskog »Oslobođenja«*. — Str. 23. — (Humor. Antikarikatura)

Sadrži i redakcijski komentar: *Jak humor — nema šta!*

1494 **NEMET, Geza.** *Za hrvatsku nacionalnu državu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Lessebo, Švedska. — Pismo čitatelja, hrvatskoga Mađara koji se slaže s prijedlogom *Hrvatskoga tjednika* u sklopu rasprave o ustavnim amandmanima, da se SR Hrvatska definira kao nacionalna država hrvatskoga naroda, jer *isticanjem naše braće Srba kao nosilaca suvereniteta učinila bi se nepravda ostalim narodima koji žive u Hrvatskoj*, a to bi ujedno bio i kuriozitet u svijetu da se za nosioca suvereniteta imenuju dva ili više naroda.

1495 **NOSIĆ, M.** *Slavonska Požega: dostojno Radića.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Izvještaj sa proslave 100. obljetnice Radićeva rođenja. O njegovu životu i radu govorio je Zvonimir Kulundžić.

1496 **PIVČEVIĆ, Edo.** *Suverenitet hrvatskog naroda.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Bristol. — Pohvala čitatelja *Hrvatskome tjedniku* i njegovoj raspravi o hrvatskom ustavu, kao prvorazrednom primjeru *analitičke vještine i zdravog političkog suda koji služi na čast i (...) listu i autoru koji se, na žalost, nije potpisao.*

1497 **RAOS, Ivan.** *Ja sam pak Hrvatom ni mi tajno ime: Ivan Raos Srećku Lipovčanu.* — Str. 20. — (Polemika)

Podnasl.: *Uz članak prosudb–gospodara S. Lipovčana*: »*Romantičarski, stoga nezbiljsko*« *— HT od 8. listopada 1971, str. 18.* — Literarizirani polemički odgovor na kritiku Srećka Lipovčana (v. 1377). — Ilustrirano.

1498 **RUPČIĆ, G[rga].** *Zvonku Kuharu.* — Str. 22. — (Ljetopis. In memoriam)

U potpisu: Gospić. — In memoriam prosvjetnom radniku i pjesniku.

1499 **SABOL, Željko.** *Krajnosti i vrijednosti: Salon mladih, Umjetnički paviljon, Zagreb, listopad 1971.* — Str. 18. — (Kritika)

Kritički prikaz osrednjega četvrtog Salona mladih. — Ilustrirano.

1500 **SELEM, Petar.** *Otvaram mogućnost Vojimilu Rabadanu da mi postane osobni biograf.* — Str. 21. — (Polemika)

Zaključna polemika s Vojmilom Rabadanom u kojoj se još jednom podsjeća na bitne točke što ih je autor iznio u članku O *stanovitom mentalitetu* (v. 1327; v. i 1105, 1154, 1433). — Ilustrirano.

1501 **SLUŽBA društvenog knjigovodstva.** Centrala (Zagreb). *Realni profiti na fiktivnim ulozima: tajne »Zelene knjige« (4).* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Podnasl.: »*Hrvatski tjednik*« *prvi temeljito upoznaje javnost s nalazima SDK o uvjetima kreditiranja na primorskom području SR Hrvatske.* — Izvorni tekst (v. 1284; v. i 1389, 1437).

1502 **STIPAN[ČIĆ, Zlatko].** *Epigrami.* — Str. 23. — (Humor)

1503 **ŠALIĆ, T[omo].** *Vinkovci: Godišnjak Matice hrvatske.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Prikaz sedmoga sveska *Godišnjaka* Ogranka Matice hrvatske u Vinkovcima s prilozima od kulturnog, povijesnog i umjetničkog značenja za Vinkovce i vinkovačko područje.

1504 **ŠKONDO, Ibrahim.** *Na znanje i ravnanje.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

U potpisu: Novinsko preduzeće *Oslobođenje* Sarajevo, poslovnica Mostar, šef poslovnice. — Službeni dopis distributivne službe sarajevskog *Oslobođenja* njihovoj trgovini u Vitini kojim se prestanak slanja *Hrvatskoga tjednika* objašnjava čestom pljenidbom toga lista *od strane Državnih organa* zbog članaka protivnih *našoj državnoj politici i savezu komunista.*

1505 **VASILJ, Marko.** *Nin: Prošlost kao poticaj za budućnost: s osnivanja ogranka u prvostolnom gradu hrvatskih vladara.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Ninu. Govorili su: Vjekoslav Maštrović, Ljudevit Jonke, Stanko Pera, Miroslav Brandt, Vlado Gotovac, Ante Peša. Prije i poslije Skupštine održane su brojne priredbe, a gradske su ulice bile *ukrašene nacionalnim i jugoslavenskim zastavama, tepisima i cvijećem.* — Ilustrirano reprodukcijom crteža *Ulaz u Nin sa sjeverne strane* Matije Pokrivke.

1506 **VAUPOTIĆ, Miroslav.** *Šest knjiga ocjena i preocjena: »Ključ za književno djelo — interpretacije«, urednik Vlatko Pavletić, Školska knjiga, 1971.* — Str. 18. — (Kritika)

Kritički prikaz šest, dotad objavljenih knjiga u ediciji *Ključ za književno djelo — interpretacije*, knjigâ koje bi svaki profesor književnosti i svaki književni kritičar trebao imati na stolu, jer su *svih*

šest knjiga smisaone, tematske i stilske književno–povijesne cjeline, odabrane prilično uspješno i primjereno školskim programima i potrebama. Knjige: *Marin Držić* Frane Čala; *Dva komediografa* Branka Hećimovića i Milorada Flegara; *Veliki romantičari*, knjiga studija Jožeta Pogačnika, Nedjeljka Mihanovića, Duška Arežine i Ive Frangeša; *Majstori realističkog pripovjedanja* Dubravka Jelčića; *Temelji modernog romana* Branimira Donata i Ingrid Šafranek; *Roman struje svijesti* Ive Vidana. — Ilustrirano.

1507 **VUČEMILO, Stipe.** *Rijeka: »Komuna R« proširuje i pojačava djelatnost.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o daljnjoj djelatnosti mladih riječkih pjesnika okupljenih u skupini *Komuna R*, nakon odlaska voditelja i *gurua* ovih pjesnika Nedjeljka Fabrija, u Zagreb.

1508 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Proračunata tugaljivost: američki film »Ljubavna priča« (»Love Story«), redatelj Artur Hiller, u glavnim ulogama All MacGraw i Ryan O'Neal. Proizvodnja Paramount 1970.* — Str. 19. — (Kritika)
Kritika bljedunjave melodrame što ne dostiže ni prosječnu kinematografsku produkciju. — Ilustrirano.

1509 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Od neba do zemlje: »Diogenes«, treća epizoda*; *Belomanastirske finte.* — Str. 19. — (Kritika)
Nastavak kolumne o televiziji *Pogled iz naslonjača.* — Ilustrirano.

1510 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Tajne.* — Str. 23. — (Humor. Zagrebulje)
Kolumna o Zagrebu. — Ilustrirano.

1511 **–zl–.** *Baranja na prekretnici.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Komentar *birokratskog puča* u Baranji (v. 1312): pravi razlozi zahtjeva za smjenjivanjem direktora Ante Debrecina nalaze se u želji da se onemogući realizacija razvojnoga programa *Belja* i Baranje, programa u kojemu bi *birokratska vrhuška* izgubila sadašnje pozicije.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 28* *Zagreb, 29. listopada 1971.*

1512 ANONIM. *»Briga« o obrtu.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na odluku Regionalnoga zavoda za zaštitu spomenika kulture iz Osijeka (v. i 1301) koji je za adaptaciju krova našičkoga dvorca–muzeja angažirao obrtnika iz Žarkova kraj Beograda, premda je jeftiniju uslugu nudila našička *Novogradnja.*

1513 ANONIM. *Bumerang.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na ponovne *akcije* mjesne organizacije SUBNOR–a Slavonska Požega koja je u u koloni automobila što je prolazila kroz Podravsku Slatinu na putu za Viroviticu, gdje se održavala Osnivačka skupština Ogranka Matice hrvatske, *prepoznala* nacionalističke i ustaške sablasti.

1514 ANONIM. *Direktoru PTT–Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto se u zagrebačkim poštama koriste uplatnice tiskane na srpskome jeziku?

1515 ANONIM. *Drugu Juri Biliću, članu IK CK SKH.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
U potpisu: grupa radnika željezničkog čvora Vinkovci. — Zašto se protežira Josip Tomc (v. 1536)? Zašto nije smijenjen?

1516 ANONIM. *Dva ili, ipak, jedan?* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Zašto je u natječaju za upis studenata u Pedagoške akademije u Gospiću i Rijeci navedeno da se može studirati hrvatskosrpski jezik (Gospić) i hrvatski jezik (Rijeka)? Kako to da u istome natječaju dvije pedagoške akademije kao službeni jezik imenuju dva različita jezika?

1517 ANONIM. *Hrvatski maraton.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o zgražanju subotičkih novinskih direktora nad pisanjem *Hrvatskoga tjednika*, posebice nad člankom *Hrvati u Bačkoj* (v. 1447), gdje je bivši maratonac Jakov Kopilović izjavio: *Neću Hrvatsku koju možeš pretrčati za jedan dan.*

1518 ANONIM. *I dalje »bez petlje«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o odluci da se križanje velikih autocesta u Zagrebu riješi običnim križanjem, umjesto planiranom petljom.

1519 **ANONIM.** *»Jugoslavenski« jezik u Tovarniku.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Anonimno pismo o prosvjedima nekih Tovarčanina protiv uporabe srpskoga jezika u školi i na javnim mjestima u Tovarniku.

1520 **ANONIM.** *Kakav otac — takav sin.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Vijest da je Philippe de Gaule, francuski kontraadmiral i sin bivšega francuskoga predsjednika, kažnjen sa 21 dan zatvora jer se na svečanoj ceremoniji odbio rukovati s predstavnikom francuskoga Senata, ustanove koju je njegov otac bezuspješno pokušavao ukinuti.

1521 **ANONIM.** *Klubu samoupravljača, Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Da li je zabranjeno spominjati ime Hrvatska? U povodu studijskoga putovanja dvadesetak radnika iz Zagreba u SR Njemačku što ga je organizirao Klub samoupravljača, a gdje je jedan radnik tražio da se prilikom službenih nastupa barem jednom spomene ime *Hrvatska*, zbog čega je napadnut od nekolicine drugih radnika.

1522 **ANONIM.** *Na čelu kolone.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

O podršci nekih hrvatskih političara zahtjevu Općinskog saveza Vrginmosta da se službenim jezikom u Hrvatskoj proglasi hrvatsko-srpski, a da se hrvatska himna *Lijepa naša domovina* proglasi nevažećom (v. i 1486).

1523 **ANONIM.** *Neocentralizam.* — Str. 8. — (Gospodarstvo)

Vijest o novim saveznim zahtjevima Hrvatskoj da položi sredstva u zajednički savezni fond za izgradnju hidroelektrane u Srbiji i za dotaciju za zdravstvo na Kosovu.

1524 **ANONIM.** *Osobni dohoci i višak rada.* — Str. 8. — (Gospodarstvo)

Statistički podaci o republičko–pokrajinskim odnosima osobnih dohodaka i viška rada.

1525 **ANONIM.** *Pablo Neruda: Nobelova nagrada.* — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Biobibliografska bilješka o čileanskom piscu, dobitniku Nobelove nagrade za književnost. — Sadrži i pjesmu: Pablo Neruda: *Smrt*, preveo Nikola Miličević. — Ilustrirano fotoportretom Pabla Nerude.

1526 **ANONIM.** *Potvrda sumnji: u posljedni čas.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Vijest o službenom priopćenju vukovarske policije u vezi s tobožnjim političkim provokacijama i neredima što su ih izazvali hrvatski

sveučilištarci u sklopu *Karavane prijateljstva* u Vukovaru (v. 1537): nije bilo provokacija, nije bilo nereda!

1527 **ANONIM.** *Putovanja, putovanja...* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na mnogobrojne značajne međudržavne posjete svjetskih državnih vođa.

1528 **ANONIM.** *Samoupravni razvoj i položaj radnog čovjeka: hrvatski Ustav (VIII).* — Str. 3. — (Prijedlozi)
Podnasl.: *Nije dovoljno samo prepisivati savezne amandmane.* — Osmi dio komentara i priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o povijesno–pravnim aspektima ustavnih promjena i hrvatskog Ustava (v. i 1116, 1175, 1239, 1289, 1346, 1403, 1463). Kritički komentar Nacrta amandmana koji u konkretnom pravnom sadržaju štiti etatističke, a ne samoupravne interese i pretenzije: on štiti stari devizni, kreditni i vanjskotrgovački režim pa se stvarni položaj radnoga čovjeka još uvijek određuje odnosom središta financijskoga kapitala prema privredi i proizvodnji, a taj se odnos ostvaruje poslovnim transakcijama koje uključuju makinacije te osobne veze s utjecajnim društvenim čimbenicima. Tek preustrojem gospodarsko–društvenoga položaja radnika, tako da njegov utjecaj na opće društvenom i političkom planu bude realno dominantan, stvorit će se pretpostavke za samoupravnu socijalističku demokraciju.

1529 **ANONIM.** *Uoči izbora u ČSSR.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Vijesti iz čehoslovačkoga tiska o pripremama tamošnjih političara za predstojeće izbore.

1530 **ANONIM.** *Zdravi ljudi u ludnicama?* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na reakcije sovjetskoga tiska i njegova odnosa prema tužbama raznih zapadnih organizacija za ljudska prava, kako se u Sovjetskome savezu u psihijatrijske bolnice šalju i zdravi ljudi.

1531 **ANONIM.** *»Zona B« i Willy Brandt.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na Brandtove pokušaje da smiri talijansku uzavrelu političku situaciju nastalu desničarskim pretenzijama na tzv. *Zonu B*, koja je podjelom nekadašnjega Slobodnog teritorija Trsta dodijeljena Jugoslaviji, ali podjelom koja nije sankcionirana međunarodnim sporazumom već samo *Memorandumom o suglasnosti.*

1532 **ALERIĆ, Danijel.** *O himni još jednom: odgovor Juliju Derossiju na njegov odgovor pod naslovom »Himna nije prćija«.* — Str. 20. — (Život umjetnosti)
Nastavak polemike oko izmjena u tekstu hrvatske himne (v. 1361; v. i 966, 1035, 1130, 1295, 1361).

1533 **BIČANIĆ, Nikola.** *Bard hrvatstva: u povodu 110. obljetnice rođenja i 60. obljetnice smrti Augusta Harambašića.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)
Osvrt na život i djelo Augusta Harambašića.

1534 **BUŠIĆ, Bruno.** *Primošten bez Primoštenaca: otuđeni financijski kapital ugrožava teritorijalni integritet SR Hrvatske i samoupravna prava njezinih građana.* — Str. 7. — (Osvrti)
Članak o povijesti slučaja *Primošten*: eksproprijacije primoštenskoga zemljišta, većinom vinograda, u korist Privrednoga poduzeća *Primošten* koje je uslijed odluke direktora Marka Skorina o potpisivanju nepovoljnih ugovora s *Genexom* potpuno palo pod vlast ovog reeksporterskog poduzeća, pa tako i primoštenska zemlja, čime je u pitanje doveden i teritorijalni integritet SR Hrvatske. Stoga je dužnost SR Hrvatske, a s obzirom na nove društveno–političke pomjene, zaštiti svoj teritorijalni integritet i poništiti sve ovakve ili slične ugovore koji narušavaju njen integritet i prava hrvatskih radnika. — Ilustrirano zemljopisnom kartom primoštenskoga područja s označenim zemljištem što je potpalo pod eksproprijaciju.

1535 **CAR, Duško.** *Jezik ili umijeće pohrvaćivanja: podlistak s predumišljajem (6).* — Str. 16. — (Jezik i književnost.)
Podnasl.: *Uz prijevod odabranih djela Alberta Camusa.* — Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti (v. i 1181, 1246, 1303, 1415, 1473). — Ilustrirano.

1536 **CEROVAC, Ivan.** *Istina i falsifikati: ŽTP–Zagreb.* — Str. 10–11. — (Odjeci)
Podnasl.: *Teško je povjerovati da je sada, odjednom, moguća suradnja između direktora i onih koji su ga željeli smijeniti, a riječ je o više od 26.000 radnika!?* — Reportaža o zbivanjima u ŽTP–u Zagreb: radnici nezadovoljni radom rukovodećih kadrova traže istragu nad njihovim nezakonitim radnjama i njihovo razrješenje s dužnosti. Premda je bilo očito, i premda su čak dvije komisije utvrdile da su direktor poduzeća Josip Tomc i njegovi najbliži suradnici krivi za stagnaciju i nazadovanje poduzeća, donošenje nezakonitih pravilnika, nekorektan odnos prema radnicima, i premda direktor i formalno nije mogao biti izabran na tu funkciju (zbog *nedostatka* visoke stručne spreme), intervencijom nekih moćnih političara izvan radne organizacije smjenjivanje krivaca je *odloženo*. — Ilustrirano fotografijama Josipa Tomca, Jure Bilića i Dušana Dragosavca.

1537 **–db–.** *Sarajevo–Beograd–Vukovar.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na nastojanja beogradskoga tiska oko stvaranja još jedne nepostojeće afere u vezi s hrvatskim sveučilištarcima i njihovim boravkom u Vukovaru u sklopu tzv. *Karavane prijateljstva.*

1538 **DOLENC [i. e. DOLENEC], Miroslav.** *O lopužiteljstvu (2).* — Str. 23. — (Humor. Pisma)
Kozerija.

1539 **DRUŠTVO književnika Hrvatske.** Upravni odbor. *Izjava Upravnog odbora Društva književnika Hrvatske.* — Str. [1].
Stav Upravnog odbora *prema općoj raspravi o amandmanima Ustavu SR Hrvatske*: još *nisu ostvarene osnovne pretpostavke pod kojim bi ta važna rasprava o amandmanima izašla iz okvira formalizma.* Tome su razlog neriješena pitanja: nedjeljivost suvereniteta hrvatskoga naroda u njegovoj državi; pitanje naziva i položaja hrvatskoga jezika; pitanja deviznoga sustava, banaka i reeksportera; pitanja proporcionalne zastupljenosti pojedinih naroda u državnim, političkim i društvenim službama; tek povremeno rješavanje pitanja javne odgovornosti; pitanje ignoriranja javnih dokumenata pojedinih radnih organizacija.

1540 **GLOSATOR.** *Prava Kina na pravom mjestu.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na kratku povijest primanja Kine u Ujedinjene narode: u povodu odluke Opće skupštine Ujedinjenih naroda da predstavnici kineske vlasti zauzmu mjesto u svjetskoj organizaciji, čime je Kina nakon 22 godine i formalno *primljena* u Ujedinjene narode. — Ilustrirano.

1541 **GRGIĆ, Zlatko.** *Francek i Muc.* — Str. 23. — (Humor)
U potpisu: crta i piše. — Strip.

1542 **HORVATIĆ, Dubravko.** *U radionicama vinkovačkih slikara: putopis.* — Str. 20. — (Život umjetnosti)
Putopisna crtica. — Ilustrirano.

1543 **–ic–.** *Pravnici o Ustavu.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na zagrebačke skupove pravnika posvećene raspravi o Ustavu.

1544 **IVIČEVIĆ, Jozo.** *Što je sporno.* — Str. [1].
Uvodnik: kritički komentar izjava Glavnog odbora Srpskoga kulturnog društva *Prosvjeta* o jeziku i pravopisu, te o nastavnim programima u Hrvatskoj. Novi hrvatski pravopis je *ilegalna inicijativa*, jer hrvatski jezik nije hrvatski već srpskohrvatski ili hrvatskosrpski; Srbi u Hrvatskoj ostaju pri standardima i normama Novosadskoga dogovora i pravopisa Matice hrvatske i Matice srpske. Nacrt nastavnih programa za djecu srpske nacionalnosti potpuno je neprihvatljiv, jer ne omogućava *ravnopravno očitovanje nacionalnog identiteta Srba u Hrvatskoj i njihove kulture.* Što na sve to odgovoriti, pita se autor i zaključuje kako je u čitavoj stvari pravo pitanje zapravo ono o kulturno–prosvjetnoj autonomiji — Hrvata u Hrvatskoj!

1545 **KANIŽAJ, Pajo.** *Međukongresni zapisi (1).* — Str. 23. — (Humor)

1546 **KUNTIĆ, Ljerka.** *Pravaški program na »divljem saboru Zvonimirove krune«: Eugen Kvaternik u borbi za slobodu (2).* — Str. 12–13. — (Obljetnica)

Nadnasl.: *1871–1971: o stotoj obljetnici Rakovičke bune.* — Nastavak povijesnoga feljtona o Eugenu Kvaterniku (v. 1490). — Ilustrirano fotoportretima Eugena Kvaternika i Ante Starčevića, slikama Ivana Mažuranića i Trga bana Jelačića u Zagrebu oko 1860, te preslikom naslovnice Kvaternikove knjige *Politička razmatranja na razkrižju hrvatskoga naroda* (Zagreb, 1861).

1547 **L.** *Sabor duvanjskih studenata.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

Vijest o održanom saboru: studenti ogorčeni događajima u Šujici (v. 963, 1207) traže rezultate istrage.

1548 **LIPOVČAN, Srećko.** *Ivanu Raosu — da se odljuti.* — Str. 21. — (Polemika)

Polemički odgovor na članak Ivana Raosa (v. 1497). Autor od pisca kalibra Ivana Raosa ne očekuje samo ljutnju nego i tematiziranje problema koje je autor u kritici Raosova djela naznačio, primjerice problema odgovornosti u rodoljubnim temama, problema naličja *plemenitih poleta*, odnosno pitanja: može li se za *nacionalni kič* tražiti da bude automatski priznat kao vrijednost, a ne tek kao *znak trenutka*? — Ilustrirano.

1549 **LONČARIĆ, Bruno.** *Serbus, Zagreb moj.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Dugo Selo. — Čitatelj opisuje neugodan događaj s jednim aktivnim časnikom JNA koji je njemu i njegovome društvu zabranio pjevanje pjesme *Ustani, bane Jelačiću*!

1550 **M[ARINKOVIĆ], F[ranjo].** *Reprezentativan časopis: »Život umjetnosti«, Matica hrvatska, Zagreb.* — Str. 18. — (Kritika)

Prikaz tematskog dvobroja (br. 11–12/1971) posvećenoga likovnoj grupi *Zemlja.* — Ilustrirano.

1551 **M[ARINKOVIĆ], F[ranjo].** *Zagreb: Podijeljene nagrade »Grigor Vitez«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

Izvještaj o nagradi za najbolju dječju knjigu i likovnu ilustraciju knjige za djecu. Dobitnici nagrade: za knjigu Dragutin Horkić i Nikola Pulić; za likovnu ilustraciju Aleksandar Marks i Pavao Štalter.

1552 **MARINKOVIĆ, Franjo.** *Komedija kao radost življenja: William Shakespeare: »Na tri kralja«. Prijevod M. Bogdanović — J. Torbarina, redatelj Vlado Habunek, scenografija Edo Murtić —*

Goranka Vrus–Murtić, glazba Igor Kuljerić, kostimi Inga Kostinčer. — Str. 18. — (Kritika)
Pohvalna kritika predstave. — Ilustrirano.

1553 **MARUŠEVSKI, Mihajlo.** *Inozemstvo i Hrvati.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitatelj predlaže osvježenje diplomatskih kadrova u inozemstvu *mlađim silama* po principu proporcionalnosti, a nakon prihvaćenih ustavnih amandmana i pisanja u stilu Paula Yankovitcha (v. 1223).

1554 **M. G.** *Verbicid ili devalvacija ozbiljnih riječi.* — Str. 16. — (Jezik i književnost. Jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942, 990, 1036, 1077, 1124, 1212, 1271, 1442). — O istrošenosti *ključnih političkih pojmova* u vremenu staljinizma i danas. — Ilustrirano.

1555 **MIHALIĆ, Stjepan...** [et al.]. *Halo!* — Str. 21. — (Polemika)
Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Stjepan Mihalić čeka premijeru svoje drame *Grbavica* u Karlovcu; Tone Potokar prevodi na slovenski jezik *Proljeća Ivana Galeba* Vladana Desnice i *Tvrđavu* Meše Selimovića; Angel Palašev ne može bez kazališta; Eduard Galić snima u Beogradu TV–seriju *Iz opaljenog grma* prema pripovijetkama Veljka Petrovića; Oton Gliha radi i razmišlja; Rade Šerbedžija očekuje televizijsku premijeru drame *Rođendan* Zvonimira Majdaka, a sprema se i za *Kerempuhove večeri*. — Ilustrirano.

1556 **MIHANOVIĆ, Nedjeljko.** *O Iloku i knezovima iločkim, o Juliju Benešiću i jeziku našem: govoreno na književnoj večeri prigodom slavlja berbe grožđa, rujan 1971.* — Str. 17. — (Život umjetnosti)
Julije Benešić — *izvrstan kazališni organizator*, *izvrstan polonist*, *gramatik*, *diplomat*, promicatelj hrvatske kulture, posebice u Poljskoj. Benešićev jezikoslovni rad treba rehabilitirati, osloboditi od *unitarističkih predrasuda i opterećenja prošlosti koja su zapostavljala i potiskivala njegovu jezikoslovnu djelatnost.* — Ilustrirano reprodukcijom portreta Julija Benešića, rad Lujbe Polikarove–Dimitrove.

1557 **MILANOVIĆ, Ljubica.** *Podrška iz Beograda.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: prof. u penziji, Beograd. — Čitateljica je zadovoljna što je *Hrvatski tjednik* zanimljiv i *doturen* do Beograda.

1558 **MILIVOJ, Bogdan; BOSNIĆ, K.** *Dva pisma iz Australije.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Sydney. — Čitatelji su oduševljeni člancima *Hrvatskoga tjednika* o australskim Hrvatima (v. 1247, 1302, 1358, 1416).

1559 **MINATTI, Ivan; KOVIČ, Kajetan; ŠALAMUN, Tomaž.** *Tri slovenska pjesnika.* — Str. 16. — (Jezik i književnost)
Sadržaj: Ivan Minatti: *Predvečerje*. Kajetan Kovič: *Zelena pjesma*. Tomaž Šalamun: *Bože, kako rastem*. Pjesme preveo Radoslav Dabo.

1560 **OECONOMICUS.** *Kriza na krizu.* — Str. 8. — (Gospodarstvo)
Osvrt na odluku savezne Vlade da ponovo ustroji grupu koja bi ponovo počela raditi na pripremi novoga deviznog režima.

1561 **OLIVARI, Josip.** [*Odgovori*] *Skupštine općine Šibenik.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Odgovori)
U potpisu: predsjednik, ing. — Općina je preporučila ugostiteljsko–turističkim organizacijama reviziju ugovora o kreditiranju, sklopljenih s reeksporterima i bankama.

1562 **OSNOVNA škola Mikleuš.** *Protjerani.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: zbor prosvjetnih radnika. — Nastavak slučaja s Osnovnom školom u Mikleušu (v. 1258): protjerano dvoje nastavnika koji su se usudili izjaviti da su Hrvati i članovi Matice hrvatske.

1563 **P[RUDEUS], J[oža].** *HKUD »Bunjevačko kolo« oduševilo Brođane.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj s večeri folklora u povodu proslave *U svijetu bajke Ivane Brlić–Mažuranić*.

1564 **PRUDEUS, Joža.** *Slavonski Brod: uređuje se dom MH.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj o uređenju novih prostorija Ogranka Matice hrvatske u Slavonskome Brodu. — Ilustrirano fotografijom budućega Doma MH u Slavonskome Brodu.

1565 **R.** *M. S. Lalević.* — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Redakcijska kolumna: komentar *mišljenja* prof. M. S. Lalevića o tome da su hrvatski i srpski jedan te isti književni jezik s četiri različita imena (hrvatski/hrvatskosrpski/srpski/srpskohrvatski književni jezik) gdje je hrvatski jezik zapadna varijanta tog jednoga književnog jezika.

1566 **RAKIĆ, Duško.** *Upropastiti — možemo i sami!: što se zbiva u hrvatskoj arhitekturi?* — Str. 15. — (Kultura i društvo)
Kritika stanja arhitekture u Hrvatskoj: o problemu nezaposlenosti hrvatskih arhitekata i njihove neprekidne emigracije, i o poziciji mladih, školovanih kadrova. — Ilustrirano.

1567 **RAMLJAK, Neda.** *Valpovo: Krenulo je...* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj o dosadašnjim djelatnostima i planovima za daljnji rad Ogranka Matice hrvatske u Valpovu.

1568 **REFICK, Idriz.** »*Pravda koja to nije*«. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Čitatelj prosvjeduje protiv postupka nad makarskim mladićima (v. 1472).

1569 **RUS, Zdenko.** *Pohvala kvadratu: izložba Jurja Dobrovića u GSU Zagreb, 19. X.–14. XI. 1971.* — Str. 19. — (Kritika)
Pohvalna kritika izložbe i umjetničkoga djela Jurja Dobrovića, umjetnika čije se *djelo ponajprije ukazuje u sferi strogih vizualnih istraživanja poetike strukturalne geometrije.* — Ilustrirano fotografijom djela *Prostorna konstrukcija*, 1968.

1570 **SABOL, Željko.** *Tri slikara iz Pordenona: izložba u galeriji »Forum«, listopad 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Osvrt na izložbu slikarâ Angela Giannellija (rođ. 1922), Massima Bottecchia (rođ. 1928) i Claudia Guerre (rođ. 1952), talijanskih suvremenih slikara iz Furlanije. — Ilustrirano reprodukcijom *Grafike* Massima Bottecchija.

1571 **SLAVIČEK, Ivo.** *Osječka publika — privilegirana: B. Pergolesi: »Službavka gospodarica« prva premijera sezone Opere HNK u Osijeku.* — Str. 19. — (Kritika)
Osvrt na osječke premijere: *Služavka gospodarica* prosječna je predstava dok se opera *Ljudski glas* Francisa Poulenca može smatrati značajnim ostvarenjem *malim sredstvima.* — Ilustrirano prizirom scene iz predstave.

1572 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: za Učku i Split–Zagreb.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Izvještaj o skupljanju dobrovoljnih novčanih priloga među osječkim željezničarima i o darivanju slika osječkih slikara u sklopu općenacionalne akcije podupiranja izgradnje tunela kroz Učku i izgradnje autoceste Zagreb–Split.

1573 **SLUŽBA društvenog knjigovodstva.** Centrala (Zagreb). *Ti meni — ja od tebe!: tajne »Zelene knjige« (5).* — Str. 9. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *Karakterističan put »savezne« karavane: ono što je Jelsa predala SIV–u, SIV je prenio na SR Srbiju, SR Srbija na Upravu Beograda, a Uprava je isto prodala Jelsi!* — Nastavak objavljivanja izvornoga teksta *Analize uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske* (v. 1284; v. i 1389, 1437, 1501): o reeksporterskim poslovima u Jelsi. — Ilustrirano.

1574 **STIPANČIĆ, Zlatko.** *Zamišljene misli.* — Str. 23. — (Humor)
Aforizmi.

1575 **ŠERCAR, Tvrtko.** *I na Braču?* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Izvještaj o problemima pri osnivanju Ogranka Matice hrvatske na Braču uslijed tamošnjih političkih diverzija.

1576 **ŠKRABALO, Ivo.** *Hladni rat protiv hrvatskog socijalizma: tisak i pretisak.* — Str. 6. — (Osvrti)

Podnasl.: *Oni koji vode hladni rat protiv Hrvatske morali bi shvatiti pouke iz sudbine hladnih ratova.* — Kritički komentar i analiza pisanja beogradskoga tiska: *Ježa*, *Ekonomske politike*, *Studenta*, *Književnih novina*, *Borbe*, *Politike*, *NIN–a*, listova koji gaje *sustavnu kampanju žurnalističke »obrade« hrvatskih tema koja ne bira sredstva i ne žali troška samo da bi mogla zabilježiti svaki događaj u Hrvatskoj koji bi na bilo koji način mogao poslužiti tendencioznom i smišljenom kompromitiranju svih naprednih stavova i osoba u hrvatskom političkom i javnom životu.* — Sadrži i ulomak iz teksta *Revolucija je otvoren žrtvenik* Antonija Isakovića (*Književne novine*, 16. 10. 1971), u kojemu se hrvatski nacionalni pokret i *hrvatski socijalizam* ocjenjuju kao fašistički. — Ilustrirano.

1577 **ŠORAK, Draško.** *Nakon mnogo godina: jazz.* — Str. 20. — (Život umjetnosti)

Osvrt na uspjeli nastup Plesnog orkestra RTV–Zagreb pod ravnanjem Miljenka Prohaske. Istakli su se solisti: Ozren Depolo, Ladislav Fidry, Marijan Domić, Boško Petrović, Silvije Glojnarić, Krešimir Remeta, Ivan Kelemen, Boris Frančišković, Zlatko Dvoržak, Marijan Makar.

1578 **TOMASOVIĆ, Mirko.** *U duhu tradicije: Rafo Bogišić: »Leut i trublja«: antologija starije hrvatske poezije za učenike i studente. »Školska knjiga«, Zagreb 1971.* — Str. 19. — (Kritika)

Kritički prikaz Bogišićeva djela, za koje autor priloga smatra da je *unatoč nekim prazninama i propustima, solidan i uporabiv priručnik, hrestomatija, te da zaslužuje pozornost kao antologija važnoga dijela hrvatskog pjesništva.* — Ilustrirano.

1579 **VITEZ, Ivan.** *U duhu amandmana: sustav budžetskog financiranja opće i zajedničke potrošnje treba zamijeniti samoupravnim sustavom financiranja.* — Str. 11. — (Odjeci)

Prijedlozi reorganizacije financiranja općih i zajedničkih potreba društva.

1580 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Prave i lažne stvari: »Hladan vjetar poljem piri...«; Belizar stvara gužvu.* — Str. 18. — (Kritika)

Nastavak kolumne o televiziji *Pogled iz naslonjača.* — Ilustrirano.

1581 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Prave i krive adrese.* — Str. 23. — (Humor. Zagrebulje)
Natavak kolumne o Zagrebu. — Ilustrirano.

1582 **ZELIĆ, Marko.** *Pitam se zašto?* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Travnik. — O neslaganju bosanske i hrvatske Matice iseljenika oko izbora pjevača za zajedničku turneju za iseljenike po svijetu.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 29*
Zagreb, 5. studenoga 1971.

1583 ANONIM. *99 sovjetskih odlikovanja.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Vijest o dodjeli sovjetskih priznanja devedeset devetorici radnika tvornice *Autopraha*, koji su u jeku *Praškog proljeća* i tri tjedna prije sovjetske revolucije izrazili odanost prema SSSR.

1584 ANONIM. *Bojkot u Saveznoj skupštini.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Komentar izjava i ponašanja nekih nostalgičnih zastupnika u Skupštini koji žale za predamandmanskim danima i vremenima centralizma. — Ilustrirano.

1585 ANONIM. *Četvrti gospodarstvenik — nobelovac.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Vijest o dodjeli Nobelove nagrade za gospodarske znanosti američkom profesoru Simonu Kuznetsu.

1586 ANONIM. *Europa čistih računa.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na odluku Velike Britanije o pristupanju u članstvo Europske gospodarske zajednice nakon dugih i burnih rasprava. Primjer Velike Britanije može biti poučan za hrvatske integraliste (također i unitariste): (...) *tek kad se do posljednjeg promila sve izračuna, onda se može pristupiti zajedničkoj politici koja će svima biti korisna!* — Ilustrirano zemljopisnom kartom zemalja Europske gospodarske zajednice.

1587 ANONIM. *I odljev svijesti?* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka: kućni red u hrvatskim hotelima tiskan na — srpskome jeziku!

1588 ANONIM. *Ivi Štampaliji, predsjedniku općine Novigrad n/m.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
U potpisu: grupa radnika Ugostiteljskog poduzeća Ilirija, Biograd na moru. — Da li je istina da su biogradski političari i gospodarstvenici potpisali ugovor o izgradnji hotela za što će biti angažirano građevinsko poduzeće iz Beograda uz *posredstvo* reeksportera?

1589 ANONIM. *Izvršnom vijeću SR Hrvatske.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Da li je hrvatska vlada u svom programu predviđala i nabavku zrakoplova za osnivanje hrvatske zračne flote: u povodu pregovora što ih u SAD–u vode predstavnici beogradskih avio–kompanija o nabavci novih zrakoplova.

1590 **ANONIM.** *»Komunist«*. — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Kritički komentar tekstova iz lista *Komunist* o Stijepi Obadu i njegovim pogledima o nastavi povijesti i priručnicima (v. i 1010), te komentar teze da je *većina hrvatskog naroda između dva rata bila reakcionarna.*

1591 **ANONIM.** [*KUD »Ivan Goran Kovačić«*]. — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Foto–vijest o prosvjedu Zagrepčana protiv sudske odluke kojom se KUD *Ivan Goran Kovačić* iseljava iz svojih prostorija na Zrinjevcu, a da se prije toga nije osiguralo drugo mjesto za rad i okupljanje. — Ilustrirano.

1592 **ANONIM.** *Ljubomiru Veljkoviću, glavnom i odgovornom uredniku »Ekonomske politike«, Beograd.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Da li će čitateljima *Ekonomske politike* biti objašnjeno da iza zahtjeva o smjenjivanju Josipa Tomca (v. 1536) ne stoje samo *Hrvatski tjednik* i *Hrvatski gospodarski glasnik*, kao što piše ovaj list, nego 26 000 željezničara?

1593 **ANONIM.** *'Magnovenja' »Ekonomske politike«*. — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na podužu izjavu zagrebačkoga suca Vjekoslava Tadića u *Ekonomskoj politici*, o razlozima odluke o zabrani broja 16 *Hrvatskoga tjednika* što ju je on donio, premda je on zapravo potpisao rješenje o poništenju te odluke (v. 1047)!

1594 **ANONIM.** *Milicionar br. 22792.* — Str. 8. — (Osvrti)
Podnasl.: *Nakon zlostavljanja, vrijeđanja i ponižavanja. I. Š. se jedva dovukao do uredništva »Hrvatskog gospodarskog glasnika« u Ulici bana Berislavića. Bilo mu je potrebno nekoliko sati dok se oporavio od pretrpljenog straha i doživljenog šoka. Odmah potom on je napisao izjavu, koje završetak glasi. »To se desilo u mojoj 25. godini života u gradu Zagrebu, dana 28. 9. 71. oko14, 15 na stanici i željezničkom kolodvoru.«* — Opis slučaja jednoga crnogorskog studenta na studiju u Zagrebu, koji se prehranjivao i školovao prodajući novine kao kolporter. Njega je pretukao policajac, psujući mu *ustašku majku* jer je prodavajući *Hrvatski gospodarski glasnik* glasno izvikivao udarne naslove iz časopisa.

1595 **ANONIM.** *Muhamedu Hadžiću, saveznom sekretaru za vanjsku trgovinu.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Da li je točna informacija da je platni deficit Jugoslavije u 1971. pet puta veći od predviđenoga? Ako je istina, što će se učiniti u smislu zaustavljanja rasta trgovinskog i platnog deficita?

1596 ANONIM. *Nadopune iz Primoštena.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: grupa građana. — O povlasticama što ih uživaju zaposlenici *Genexa* u Primoštenu.

1597 ANONIM. *Neoizolacionizam.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na sve jaču politiku neoizolacionizma, novog oblika Monroeve doktrine iz 1823, koja zagovara vođenje američke politike izvan središta europske i svjetske politike.

1598 ANONIM. *Općinskim sindikalnim vijećima Čakovca, Varaždina i Koprivnice.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Kako su organizatori međuopćinske i međurepubličke kulturne smotre mogli dopustiti da se na smotri održanoj u Ptuju, sav propagandni materijal tiska na slovenskome jeziku?

1599 ANONIM. *Polućorci.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o još jednoj bizarnoj optužbi Marinka Gruića na račun Matice hrvatske (v. i 1623): u njoj sada, navodno, nastaju embriji platforme za višepartijski sistem?!

1600 ANONIM. *Priča se — je li istina?* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Bilješka o nestvarnim mogućnostima kupnje *Zastavinih* automobila preko Vojnog servisa NBJ i putem nekog poduzeća koje nema veze s vojnom industrijom.

1601 ANONIM. *Prijedlog za izmjenu i nadopunu nacrta amandmana Ustavu SR Hrvatske.* — Str. 12–13. — (Matica hrvatska)
Podnasl.: *Obrazloženje uz prijedlog za izmjenu i nadopunu amandmana o narodnoj obrani*: *27. listopada u Zagrebu Izvršni je odbor Matice hrvatske raspravio Nacrt amandmana ustavu SR Hrvatske i Saboru SR Hrvatske podnio prijedloge za izmjenu i nadopunu tog Nacrta što ih objavljujemo. Objavljujemo i obrazloženje Izvršnog odbora uz prijedlog za izmjenu i nadopunu Amandmana XXIV o narodnoj obrani.*

1602 ANONIM. *Pritisak na željezničare.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Željeznički radnici iz Karlovca. — Radnici pišu o teškom stanju u kojemu se nalaze i pritiscima što su vršeni na njih kako bi zauzeli *ispravna* stajališta u slučaju Josipa Tomca (v. 1536; v. i 1592).

1603 ANONIM. *Skopje: o nacionalnom suverenitetu.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na savjetovanje makedonskih političara, radničkih predstavnika i znanstvenika na temu ustavnih promjena u Makedoniji.

1604 **ANONIM.** *Što će biti s našim radnicima u SR Njemačkoj?* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Bilješka o zabrinutosti naših radnika u Njemačkoj u povodu odluke o obustavljanju prekovremenoga rada, rada subotom i skraćenja radnoga vremena u tvornicama.

1605 **ANONIM.** *Treba smanjiti poreze — a ne povisiti cijene!* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Bilješka o visokim nametima ZET–u.

1606 **ANONIM.** *Valjani razlozi.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Jugoslavensko Ministarstvo vanjskih poslova zabranilo svojim konzularnim predstavnicima u Australiji davanje izjava za medije, a u povodu napisa o hrvatskom iseljeništvu i diplomaciji objavljenih u *Hrvatskome tjedniku.*

1607 **ANONIM.** *»Vaznesenje«iz Stenjevca.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o potpisu ispod ilustracije u katalogu izložbe *Umjetnost na tlu Jugoslavije od prahistorije do danas*, gdje je zagrebačka crkva u Stenjevcu prozvana Župnom crkvom Vaznesenja Marijinog (Župna crkva Uznesenja Marijinog)!

1608 **B[ALENTOVIĆ], I[vo].** *Omiš: obostrano zadovoljstvo.* — Str. 21. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj s predavanja Ljudevita Jonkea i prikaz djelatnosti Ogranka Matice hrvatske u Omišu.

1609 **BARIŠIĆ, Krešimir.** *Propadanje povijesnih spomenika.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Split. — O propadanju starohrvatskih crkvica u Poljudu i Žrnovnici.

1610 **BARTOLOVIĆ–PAPKOVIĆ, Branka.** *Zaboravljena mogila u Maksimiru.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: prof, Zagreb. — Priča o nastanku spomenika i humka podignutih 1925. za proslave tisućgodišnjice hrvatskoga kraljevstva, kada je svaki pripadnik *Hrvatskoga sokola* donio po 5 kg zemlje iz svih starih gradova Hrvatske, od koje je nastala ova mogila, a kao uspomena na tu akciju kraj mogile je postavljen spomenik s hrvatskim grbom i raskriljenim sokolom kojega je netko poslije skinuo.

1611 **BIČANIĆ, Nikola.** *Veliki hrvatski folkloro*[lo]*g: u povodu 60. obljetnice smrti Franje Kuhača.* — Str. 21. — (Ljetopis. Obljetnica)
Biobibliografska bilješka o Franji Kuhaču.

1612 **BROZOVIĆ, Dalibor.** *Eskalacija rasprave o jeziku Srba u Hrvatskoj.* — Str. 3. — (Komentari)

Podnasl.: *Za vrijeme diktature generala Pere Živkovića 1929/30. uveden je jedinstven pravopis za »srpskohrvatskoslovenački«. No 1939. bio je Hrvatskoj vraćen Broz–Boranićev pravopis. Zar se tko može još nadati da bi bio bolje sreće od toga šestojanuarskog đenerala?* — Kritički komentar i analiza zahuktale rasprave o jezičnom pitanju Srba u Hrvatskoj. Analizirajući pisanje beogradskoga tiska (*NIN*, *Borba*, *Politika*, *Ekonomska politika* i dr.) i zagrebačkoga tiska (*Vjesnik*, *Prosvjeta*, *Hrvatski tjednik*), autor smatra kako je pokrenuta kampanja koja ima za cilj uvjeriti Srbe u Hrvatskoj *u dvije velike laži: da Hrvati u jeziku i pravopisu umjetno i neorganski izmišljaju nove tobože isključivo hrvatske crte kako bi se jezično i pravopisno »odvojili od Srba«, i — da takav umjetni, ekskluzivni antisrpski jezik i pravopis žele Hrvati nametnuti Srbima u Hrvatskoj.* Ponavljajući već po mnogi put protuargumente takvim stavovima (v. 1180, 1300) i uspoređujući ih s tezama iz beogradskoga tiska, autor dolazi do zaključka kako se Srbima zapravo poručuje: (...) *Vi treba da se danas odreknete prava na vlastiti normalan duhovni život — iako to pravo imaju načelno sve nacionalne i etničke zajednice u jugoslavenskim republikama — kako ga ne bi mogli ostvariti ni Hrvati, jer će to onda omogućiti sutra, u jedno sretnije doba, jezičnu pa zatim opću nacionalnu homogenizaciju ako već ne cijele Jugoslavije, a ono bar četiriju središnjih republika, pri čemu je jasno tko će biti hegemon i komu će biti osiguran kontinuitet, pa makar to bilo i pod novim imenom.* Analizirajući, dalje, izjave i napise srpskih lingvista autor smatra kako u njihovim mišljenima nema ničega potpuno novoga, osim u izjavi Koste Timotijevića koji piše kako *rešenje moraju doneti odgovorni politički faktori*, a to je slučaj koji se jednom već dogodio za diktature generala Pere Živkovića (v. podnaslov članka).

1613 **BUŠIĆ, Bruno.** *Nekoliko dodatnih pripomena.* — Str. 9. — (Osvrti)

Odgovor Brune Bušića na prosvjed Ive Jurića (v. 1626): Parmaćeva suradnja s reeksporterima uvjetovana je financijskim i gospodarskim sustavom, a ne *njegovom dobrom voljom ili simpatijom.*

1614 **BUŠIĆ, Bruno.** *Na marginama prvog kongresa kulture.* — Str. 15. — (Život umjetnosti)

Reportaža s Kongresa kulturne akcije u SR Srbiji, s osvrtom i kritičkim komentarom izlaganja nekih učesnika (Vojislav Đurić, Pavle Ivić). Iznenađenje na Kongresu predstavljaju brojne kritike iz raznih krajeva Srbije na račun postojeće kulturne politike u Srbiji, odnosno na račun beogradskoga centralizma u kulturi, čime se potvrdila stara istina *da centralizam šteti svim narodima i sputava stvaralačke sposobnosti onoga naroda u ime kojega se provodi.* — Ilustrirano.

1615 **CAR, Duško.** *Sedam tisuća tuga: podlistak s predumišljajem (7): Karlo Štajner: 7000 dana u Sibiru.* — Str. 16. — (Život umjetnosti)
Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti (v. i 1181, 1246, 1303, 1415, 1473, 1535): pohvalni kritički prikaz knjige: *Štajnerovo prisjećanje oplemenjuje i navodi na razmišljanje. Rekli bismo: rijedak plod u zapuštenom voćnjaku* [memoaristike]! — Ilustrirano.

1616 **CEROVAC, Ivan.** *Jokić i Gnjidić kolo vode...: sukobi u zadarskom »Autotransportu«* — Str. 10–11. — (Odjeci)
Podnasl.: *Svi dobronamjerni, a to je velika većina radnika, osuđuju rad grupe oko direktora koja pokušava izazvati nacionalnu nesnošljivost.* — Reportaža o propadanju nekad renomiranoga poduzeća koje je propalo zbog makinacija, samovolje, kadrovske i poslovne politike vodstva poduzeća, te sukoba radnika s tim vodstvom, ponajprije s *glavnim šerifom* u poduzeću, Markom Gnjidićem, sekretarom Saveza komunista i šefom unutrašnje kontrole, te njegovim štićenikom i partnerom Jankom Jokićem, direktorom poduzeća. — Ilustrirano fotografijom Autobusnoga kolodvora u Zadru i fotografijom zapuštenih autobusa na ulicama Zadra.

1617 **CRNOGORAC, Ferdinand.** *Općina bez natpisa.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Županja. — Čitatelj rođen u Posušju komentira slučaj s natpisom na zgradi Općine Posušje kojeg već dvije ili tri godine nema. Prethodni je natpis razbijen jer je na njemu pisalo *opština.*

1618 **–db–.** *Etikete u Metkoviću.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Komentar insinuacija, objeda i etiketa na račun nekih nacionalno svjesnih hrvatskih javnih djelatnika. Primjerice, u Metkoviću su sa nekog svečanog primanja *pobjegla* dvojica lokalnih političara, i to zbog nazočnosti *nacionalista* Ante Paradžika.

1619 **DEROSSI, Julije; RAOS Ivan.** *Polemičke završnice.* — Str. 17. — (Kultura i društvo.)
Sadržaj: Julije Derossi: »*Himna nije prćija*«. Ivan Raos: »*Ja sam pak Hrvatom...*«. Julije Derossi Danijelu Aleriću u povodu polemika (v. 1130, 1295, 1361, 1532): *Jeste li za remis?* Ivan Raos istim povodom Srećku Lipovčanu (v. 1377, 1497, 1548): ne može *sirotni pisac* ništa protiv *klana prosudbenjačkog*!

1620 **DONAT, Branimir.** *Smiješne pripovijesti ozbiljnog pripovjedača: Slavko Kolar: Sabrana djela I, II, III: Matica hrvatska, Zagreb 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Pohvalna kritika uredničkog rada Zvonimira Kulundžića te cjelokupnog izdanja: *I ovaj izvanredno značajan pothvat Matice hrvatske ne treba samo pozdraviti nego i potpomoći a to znači kupiti Kolarova*

djela i Kolarovu umjetnost uvesti u obiteljski krug. — Ilustrirano portretom Slavka Kolara.

1621 **DOB, Ivan.** *Odlazak na proslavu.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Koper. — Pismo čitatelja, Hrvata iz slovenske Istre, bivšega *Istranina*, kojemu je tek *Hrvatski tjednik* otvorio oči u smislu nacionalnog identiteta.

1622 **GLOSATOR.**
NE kao autsajder. — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Komentar boravka Josipa Broza Tita u SAD–u i njegova susreta s američkim predsjednikom Richardom Nixonom. Tim se susretom pokazalo značenje SFRJ kao ravnopravne i dostojanstvene države u komunikaciji sa supersilama.

1623 **GOTOVAC, Vlado.** *Opasna blizina suprotnosti.* — Str. 13. — (Matica hrvatska)
Komentar, već pomalo smiješnih, optužaba na račun *Hrvatskoga tjednika*, posebice onih od Marinka Gruića (v. i 1599), te komentar učestalih zabrana raspačavanja *Hrvatskoga tjednika.*

1624 **GRGIĆ, Zlatko.** *Francek i Muc.* — Str. 23. — (Humor)
U potpisu: crta i piše. — Strip.

1625 **–ie–.** *Ponovno zamagljen »slučaj Karin«.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Komentar sastanka predstavnikâ društveno–političkih organizacija Zadra, Benkovca i Obrovca s Milkom Planinc i Jurom Bilićem, članovima IK CK SKH, i njihove izjave kako u *karinskom slučaju* (v. 1082, 1113, 1171, 1184, 1211, 1216, 1219, 1228, 1245, 1263, 1322, 1355) nije bilo sukoba na nacionalnoj osnovi, nego je uslijed izgreda i izgredničkoga ponašanja pojedinih građana došlo do policijskog prekoračenja službenih ovlasti.

1626 **JURIĆ, Ivo.** *Nemirna dolina: u povodu pisanja Bruna Bušića o sukobu u neretvanskoj dolini.* — Str. 9. — (Osvrti)
Presjednik Ogranka Matice hrvatske u Metkoviću prosvjeduje protiv napisa Brune Bušića *Nemirna dolina* (v. 1414), napisa što je optužbama i insinuacijama *nanio velike štete ugledu i nastojanjima sadašnjeg općinskog rukovodstva*, usput iznoseći lažne tvrdnje o navodnoj borbi Slavka Parmaća protiv reeksportera.

1627 **KALE, Eduard.** *»Nazadno« rodoljublje ili kako se negira Hrvatska?: je li tisućugodišnja hrvatska državnost samo san ili i zbilja?* — Str. 8. — (Osvrti)
Kritički komentar zabrana i osuda izražavanja pripadnosti hrvatskoj nacionalnosti i hrvatskoj kulturi — *nošenje nacionalnih simbola, pjevanje pučkih nacionalnih pjesama itd.*: (...) *Svaki narod ima svoj*

nacionalni identitet; hrvatski ga narod ne može imati. Svaki narod ima i treba imati svoju nacionalnu državu; hrvatski je narod ne može imati. Jer, kako se može govoriti o narodu ako se ne priznaju: njegova tradicija, njegova osobnost, njegovo pravo na nacionalnu državu?

1628 **KANIŽAJ, Pajo.** *Međukongresni zapisi (2).* — Str. 23. — (Humor)

1629 **KRLEŽA, Miroslav.** *Plameni vjetar.* — Str. [1].
Podnasl.: *U povodu obljetnice listopadske revolucije.* — Pjesma. — Ilustrirano fotografijom Vladimira Iljiča Lenjina u razgovoru s vojnicima.

1630 **KUNTIĆ, Ljerka.** *Ponovno izvan domovine: Eugen Kvaternik u borbi za slobodnu Hrvatsku (3).* — Str. 20. — (Obljetnica)
Nadnasl.: *1871–1971: o stotoj obljetnici Rakovičke bune.* — Nastavak povijesnoga feljtona o Eugenu Kvaterniku (v. 1490; v. i 1546). — Ilustrirano fotoportretom Eugena Kvaternika.

1631 **LONČAREVIĆ, Juraj.** *Hrvati u Srijemu.* — Str. 21. — (Ljetopis. Izvješća)
Opširan izvještaj o prvim objavljenim statističkim podacima iz popisa stanovništva u Srijemu.

1632 **MARKOVIĆ, Marko.** *Pismo iz Beograda.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Beograd. — Pismo redovnoga čitatelja *Hrvatskoga tjednika* koji smatra kako će ovaj list mnogim Srbima otvoriti oči. Čitatelja vrijeđaju stajališta koja govore o ustašoidnosti Hrvata.

1633 **MARKUS, Zlatko.** *Što se događa u »Dinamu«?: suvremeni nogomet nije mistika nego industrija.* — Str. 11. — (Odjeci)
Kritički komentar još jedne krize u *Dinamu*. Uzroke čestih kriza u ovome klubu treba tražiti u neprofesionalnom i nesavjesnom odnosu igrača, stručnoga kadra i vodstva *Dinama* prema poslu, klubu i njegovim poštovateljima.

1634 **MUSULIN, Nedjeljko.** *Sinj: Osnivačka skupština.* — Str. 21. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske *Cetinska krajina.* Na Skupštini su govorili Ivan Ćurković, Ljudevit Jonke, Hrvoje Iveković i Vlado Gotovac.

1635 **OECONOMICUS.** *HRVATSKA i carine.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Komentar i gospodarska analiza opravdanosti zahtjeva Hrvatske da se financiranje federacije vrši sistemom doprinosa republika putem

dogovorenih kvota, te da se federaciji ukinu svi neposredni prihodi, posebice carine i porez na promet.

1636 **POSAVAC, Zlatko.** *Ne, nije nevažno: nekoliko riječi o stručnom filozofijskom nazivlju.* — Str. 17. — (Kultura i društvo)
Članak o važnosti i značenju *rječničkog kodificiranja i znanstvene obrade filozofijskoga stručnog nazivlja*: povijest i sadašnje stanje na ovome polju u Hrvatskoj i usporedba sa svijetom.

1637 **RADIĆ, Majda...** [et al.]. *Halo!* — Str. 16. — (Život umjetnosti)
Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Majda Radić pjeva Končakovnu u *Knezu Igoru* u Ateni i Zagrebu; Julije Knifer priprema za tisak grafičku mapu; Novak Simić radi na romanu *Padova*; Nikola Car sprema se za ulogu Marcuzia u *Romeu i Giulietti*; Mirko Rogošić očekuje izlazak knjige koju je priredio: *Otrovane lokve* s izborom iz poezije Viktora Vide. — Ilustrirano.

1638 **RUS, Zdenko.** *Putovi razotuđenja: Susan Sontag: »Stilovi radikalne volje«, Mladost, Zagreb 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Kritički prikaz knjige koja predstavlja autentičan glas kritičke svijesti, te uzor hvalevrijednoga *filozofiranja na terenu.* — Ilustrirano.

1639 **RUS, Zdenko.** *Biologija duha: monografska izložba slika, crteža i grafika Ordana Petlevskog u MSU Skopje, 25. IX–1. XI. 1971.* — Str. 19. — (Kritika)
Kritički prikaz prilično osiromašene izložbe sjajnoga kreativca. — Ilustrirano reprodukcijom slike *Vegetalni fosil* (1968) i reprodukcijom crteža *Izrasline VI.* (1961).

1640 **SABOL, Željko.** *Misao o usponu i padu: Miodrag Pavlović: »Hododarje«, Nolit, Beograd 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Više nego pohvalna kritika pjesničke zbirke i pjesništva Miodraga Pavlovića, iznimne pojave novijega srpskog pjesništva, pjesnika od kojega su i hrvatski pjesnici ponešto naučili. — Ilustrirano.

1641 **SAVEZ studenata Filozofskog fakulteta.** Koordinacioni odbor (Zagreb). *Studenti o ustavnim amandmanima.* — Str. 21. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o javnoj raspravi o izmjenama u Ustavu SR Hrvatske, održanoj na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, u organizaciji Koordinacionog odbora tamošnjega Saveza studenata.

1642 **SLUŽBA društvenog knjigovodstva.** Centrala (Zagreb). *Ne samo tijelo — nego i dušu!: tajne »Zelene knjige« (6).* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *Osim izravnog novčanog učinka, »Genexova« ulaganja idu prije svega za tim da preuzmu odlučujući utjecaj i kontrolu poslovne politike u pojedinim radnim organizacijama!* — Nastavak izvornoga

teksta *Analize uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske* (v. 1284; v. i 1389, 1437, 1501, 1573).

1643 **SPAJIĆ, D.** *Otok: življa djelatnost.* — Str. 21. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj o književnim večerima i predavanjima Dubravka Jelčića, Drage Ivaniševića i Marijana Matkovića u Otoku, u organizaciji tamošnjeg Ogranka Matice hrvatske.

1644 **STIPAN[ČIĆ, Zlatko].** *Stare novosti.* — Str. 23. — (Humor)
Aforizmi.

1645 **STRČIĆ, Petar.** *Redaktorska zabuna.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Odgovor Petru Jurišiću na temu prve *Hrvatske čitaonice* na Kvarneru (v. 906): nesporazum je nastao zbog greške redaktora koji je u naslovu istakao *na Kvarneru* umjesto *na Kvarnerskim otocima.*

1646 **ŠIMUNDIĆ, Mate.** *»Pomuškarčivanje« ženskih imenica.* — Str. 16. — (Život umjetnosti. Jezik)
Nastavak kolumne o jeziku (v. i 11, 69, 156, 212, 269, 323, 376, 384, 405, 461, 587, 672, 746, 864, 942, 990, 1036, 1077, 1124, 1212, 1271, 1442, 1554). Članak o odnosu imenica na *–lac* i *–telj* s obzirom na tvorbu odgovarajućih parnjaka u ženskom rodu. Zaključak: prednost dati imenicama na *–telj* i *–teljica*, jer se od svake imenice na *–telj nastale od glagola, može izvesti ženski oblik istog značenja nastavkom –ica (učitelj — učiteljica), a od veoma mnogo imenica na –lac to se ne može.*

1647 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Kreditne veze s inozemstvom.* — Str. 9. — (Osvrti)
Komentar najave da će svjetski i američki bankari prekinuti tradiciju odobravanja kredita Jugoslaviji isključivo putem Jugoslavenske investicione banke, te da će se kreditne linije otvoriti i prema Zagrebu i Ljubljani, čime će se prekinuti dugogodišnji monopol Jugoslavenske investicione banke i njenoga glavnog partnera *Genexa.*

1648 **VASILJ, Marko.** *Zadar: Povjereništva u Preku i Stankovcu.* — Str. 21. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaji s osnivanja Povjereništava Matice hrvatske: u Preku su pred više tisuća posjetitelja govorili Stijepo Obad, Kažimir Dunatov, Ilija Sorić, Dalibor Brozović, Vlado Gotovac; u Stankovcima pred više od tisuću posjetitelja govorili su Ivan Vidović, Stijepo Obad i dr.

1649 **VASILJ, Stanko.** *Vitina.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Osijek. — Čitatelj je ogorčen zbog zabrane prodaje *Hrvatskoga tjednika* u nekim hercegovačkim mjestima (v. 980, 1179, 1504).

1650 **VUKOVARAC.** *Spomen–ploča Belaviću.* — Str. 21. — (Ljetopis. Vijesti)

Vijest o otkrivanju spomen–ploče u Vukovaru Placidu Belaviću, hrvatskom povjesničaru i filologu. — Sadrži i kratku biografsku bilješku o Belaviću.

1651 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Revolucija bez patetike: američki film »Jagode i krv«. Redatelj Stuart Hagmann, u gl. ulogama Bruce Davison i Kim Darbi. Proizvodnja MGM 1970.* — Str. 19. — (Kritika)

Kritički prikaz filma koji na *autentičan način prikazuje neke dihotomije suvremenog društva na Zapadu, koje po svoj prilici ulaze u jednu od najkritičnijih faza svoga postojanja.* — Ilustrirano.

1652 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Zagrebulje* — Str. 23. — (Humor. Zagrebulje)

Nastavak kolumne o Zagrebu.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 30 Zagreb, 12. studenoga 1971.*

1653 **ANONIM.** *Ako laže koza, ne laže rog.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto laže Ibrahim Latifić, direktor Saveznoga zavoda za statistiku, tvrdeći da njegov zavod svakoga mjeseca objavljuje podatke o uvozu i izvozu pojedinih republika — te da tako nema mjesta Šošićevim primjedbama kako nedostaju potrebni podaci za *čiste račune* — kad se iz dokumenata toga zavoda v. da se objavljuju samo podaci o izvozu? — Ilustrirano, preslike dokumenata.

1654 **ANONIM.** *Blagdanski dijalog.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na daljnje produbljenje krize u odnosima između NR Kine i SSSR.

1655 **ANONIM.** *Drugu Zvonimiru Vidoviću, uredniku Radio–Sarajeva.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto su u radijskoj emisiji, prilikom citiranja predgovora *Latinsko–ilirskoj gramatici* Lovre Sitovića Ljubušaka, ispuštene riječi *Hrvati i harvaski?*

1656 **ANONIM.** *Hrvatska vanjska politika: u povodu posjeta Dragutina Haramije Bavarskoj.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na prve korake Hrvatske na međunarodnoj sceni: posjet Bavarskoj posebice je obradovao 100 000 naših radnika u Bavarskoj.

1657 **ANONIM.** *JAT–u.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Bilješka o natpisu na JAT–ovim autobusima u Zagrebu: *Jugoslovenski* (umjesto *jugoslavenski*) aerotransporti.

1658 **ANONIM.** *Jedan ili dva referata.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Opširiniji prikaz rasprave na dvadeset i drugom plenumu CK SKH. Osim plebiscitarne podrške ocjenama iznesenim u uvodnom referatu predsjednice Centralnog komiteta SKH Savke Dabčević–Kučar bilo je i disonantnih tonova, posebice u nastojanjima Dušana Dragosavca i u njegovu apostrofiranju *slučajeva* i ekscesa koji navodno govore o *nacionalističkoj atmosferi u političkom životu Hrvatske.*

1659 **ANONIM.** *Neolit u službi iskorištavanja.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
O još jednoj *zanimljivoj* karikaturi u *Politici.*

1660 **ANONIM.** *O Hrvatskoj na obalama Temze ili ugledni britanski listovi o nama: Hrvatska u zrcalu britanskog tiska.* — Str. 9. — (Osvrti)

Komentar članaka o Hrvatskoj u *kvalitetnom* britanskom tisku; *The Times* objavljuje članke beogradske nazovi dopisnice Desse Trevisan (ex–Pavlović); *The Sunday Times magazine* Jugoslaviju smješta u *Istočni blok*; objavljuju se sjećanja F. W. D. Deakina na partizanski rat i Josipa Broza Tita; dopisnik *The Observera* Lajos Lederer, iako neupućen u zbivanja u Jugoslaviji, piše o jugoslavenskoj *politici na vrhu*, a najobjektivniji i najinformativniji su napisi o Jugoslaviji i Hrvatskoj, premda dosta rijetki, oni iz pera urednika *The Guardiana* Victora Zorze. — Bibliografske bilješke na kraju teksta.

1661 **ANONIM.** *Poduzeću »Tehnička knjiga«, Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto je knjiga *Poznavanje i održavanje automobila sa tehnikom vožnje* koja se koristi i u hrvatskim srednjim školama objavljena na srpskome jeziku?

1662 **ANONIM.** *Predsjedništvu Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto Akademija *stoji sasvim izvan svih društvenih i nacionalnih zbivanja u najnovije vrijeme* ne koristeći svoj intelektualni autoritet i potencijal u prilog ostvarivanja vitalnih interesa Hrvatske?

1663 **ANONIM.** *Skupštini grada Zagreba.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto je promijenjen naziv ulice Ivana Kukuljevića Sakcinskog (u Radnički dol)?

1664 **ANONIM.** *Tihi nastavak špijunske afere.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Osvrt na *izgon bez publiciteta* trideset i troje sovjetskih diplomatskih i trgovačkih službenika iz Belgije, optuženih za špijunažu.

1665 **ANONIM.** *Ustav nade ili ustav strepnje: hrvatski Ustav (IX).* — Str. 3. — (Prijedlozi)

Podnasl.: *Uzalud nas učenjaci i umni političari upozoravaju na jalovost toga pogleda unatrag. Povijest je naše sjećanje i okrijepljenje*; *ona je destilirana istina o našem životu, našoj snazi i slabosti*; *ona je svjedočanstvo o prolaznosti svega, pa i svih naših muka*; *ona je zlatni san o životu bez stida i suza.* — Deveti dio komentara i priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o povijesno–pravnim aspektima ustavnih promjena i hrvatskog Ustava (v. i 1116, 1175, 1239, 1289, 1346, 1403, 1463, 1528). (...) *»Hrvatski tjednik« pokrenuo je seriju o hrvatskom ustavu smatrajući da hrvatskom narodu, čija je državno–pravna svijest duboko ukorijenjenja u njegovoj političkoj kulturi i*

iskustvu, nije i ne može biti svejedno što mu nudi njegov ustav i kakvu mu budućnost određuje. U tome se nismo prevarili: odjek je bio silan i senzibilan, onakav kakav je uvijek bio u našoj mukotrpnoj povijesti. Mi nismo zbog toga posebno ponosni. Kamo divne sreće da je Nacrt amandmana takav da ga — poput druga Bakarića — možemo opetovano hvaliti! Ali mi to, nažalost, ne možemo. On je nedostatan, i to bitno nedostatan. On je direktno djelo ahistorijske svijesti koja u svojoj svetoj jednostavnosti smatra da je ona Geneza hrvatske povijesti, nacije, države i kulture. (...) *Stoga je za svu službenu konfrotaciju s našim člancima o ustavu temeljna metodologijska neprihvatljivost da se ne temelji na zbiljskoj svijesti o povijesti hrvatskog naroda, tj. egzistencijalnoj drami njegova višestoljetnog življenja na ovom tlu. Odatle i ustavna definicija SRH kao federacije Hrvata, Srba i drugih, i odatle potpuno ispuštanje državno–pravne tradicije hrvatske državnosti.*

1666 **ANONIM.** *Zagreb: Zavičajni klub Kuprešana.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

Izvještaj s osnivačkoga sabora Zavičajnoga kluba Kuprešana u Zagrebu.

1667 **ARNOLD–GREGORČIĆ, Zvonimir.** *Srbo–Hrvatska.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Čitatelja ne čude više zaključci sa sjednica SKD *Prosvjeta* (v. 1544), jedino ga čudi što nije predloženo da se Hrvatska nazove *Srbo–Hrvatska.* — Sadrži i pripomenu uredništva: *Vaše je čuđenje — možda — preuranjeno!*

1668 **BIČANIĆ, Nikola.** *Gospić: Muzej »Lika« traži pomoć.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

Vijest o apelu Muzeja za pomoć pri obnovi uništenih zbirki stradalih u nedavnom požaru.

1669 **BUŠIĆ, Bruno.** *Starinci u novom Zemanu: časopis »Život« i »Pismo sedmorice« hrvatskih književnika iz Sarajeva još uvijek uzbuđuju bosanskohercegovačku javnost.* — Str. 15. — (Trenutak kulture)

Komentar i prikaz zahuktale javne rasprave i polemike u Bosni i Hercegovini u povodu tematskoga dvobroja časopisa *Život* (br. 11–12/1971) posvećenoga stanju književnoga jezika u Bosni i Hercegovini, te *Pisma sedmorice* hrvatskih književnika iz BiH (Stanislav Bašić, Veselko Koroman, Vitomir Lukić, Mirko Marjanović, Nikola Martić, Mile Pešorda i Vladimir Pavlović) koji objašnjavaju svoje razloge zašto nisu prosvjedovali protiv tvrdnje Grge Gamulina *da su hrvatski književnici u Bosni i Hercegovini zapostavljeni.* U časopisu *Život* otvorena je, zapravo, javna rasprava o pitanju jezičnog apsolutizma u bosanskohercegovačkim medijima, javnim ustanovama,

školama i drugdje, o potiskivanju i *kastraciji* bosanskoga jezika, a rasprava se dodatno produbila *Pismom sedmorice* u kojemu se traži usklađivanje kadrovske strukture u kulturnim institucijama, nakladničkim kućama i masovnim medijima prema *izbalansiranim nacionalnim interesima*, a protiv kulturne diskriminacije. Sarajevsko je *Oslobođenje* ovo pismo usporedilo s pozivom na ustanak protiv vlasti!

1670 **CAR, Duško.** *Lako je kad se »zna znanje«!: podlistak s predumišljajem (8).* — Str. 17. — (Kultura i društvo)
Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti (v. i 1181, 1246, 1303, 1415, 1473, 1535, 1615): u povodu ustavnih rasprava o jeziku. — Ilustrirano.

1671 **CEROVAC, Ivan.** *Jesu li Srbi u sjevernoj Dalmaciji ugroženi.* — Str. 10–11. — (Odjeci)
Podnasl.: *U posljednje je doba već nekoliko puta iz Pododbora »Prosvjete« u sjevernoj Dalmaciji istican zahtjev da se u političkom i kulturnom pogledu osigura ravnopravnost Srba u tom dijelu Hrvatske. U nizu takvih zahtjeva posljednji su bili zahtjevi Momčila Kosovića i Jovana Mlinara. Prvi od njih postavio je zahtjev da se Hrvatska federativno uredi, a drugi je u ime svih Pododbora »Prosvjete« iz sjeverne Dalmacije zatražio da se uvedu posebni nastavni planovi i programi za djecu srpske nacionalnosti. Ti prijedlozi obrazlagani su osjećajem ugroženosti srpskog pučanstva. Potaknuti tim zahtjevima, prijedlozima i obrazloženjima, nastojali smo utvrditi činjenično stanje na tom području.* — Članak sa statističkim podacima o nacionalnoj strukturi zaposlenih u benkovačkoj općini i analizom tih podataka. Članak u potpunosti demantira prigovore o ugroženosti Srba u benkovačkoj općini. — Ilustrirano.

1672 **–db–.** »*I dalje ovako*«. — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Komentar još jednog u nizu frazeoloških istupa predsjednika Savezne skupštine Mijalka Todorovića o *narednim zadacima*.

1673 **DOLENEC, Miroslav.** *Hrvatska bodljikava muza: usputne bilješke uz festival »Kerempuh 71«.* — Str. 20. — (Kultura i društvo)
Općenito o humoru u Hrvatskoj.

1674 **DOMLADOVAC, Martin.** *Jadan ti je seljak.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Lazina Draganići. — *Kad seljak dođe u grad u općinu zbog kakvih poreskih ispravaka, ili pak u katastar, obično mu kažu: »Kako ste vi seljaci nelojalni prema sadašnjoj vlasti, a živite kao nikad prije; imate zemlju i — što vam manjka?« Da, ali zemlju treba obrađivati, a u mojim godinama to ne ide. Rođen sam 1889. god., a žena 1894.*

god. Imam dva jutra i nešto hvati zemlje, a sastoji se od nekoliko komada; godišnje moram platiti 50. 000 starih dinara poreza, tako da sam svu pokretnu imovinu već rasprodao za porez i obradu zemlje, a svi ljudi u mojim godinama dobivaju penziju i ne plaćaju bolnicu niti lijekove, dok samo mi seljaci u slučaju bolesti nemamo nikakve zaštite. Seljaci bi morali biti oslobođeni barem poreza, kad već ne dobivaju nikakvu novčanu penziju. Dok su postojale obiteljske zadruge, mlađi su radili a stariji su seljaci imali penziju i živjeli su u miru. Sadašnja je vlast raspršila obiteljske zadruge, a to je pogodilo ponajprije starije seljake. Učenost se dakle naših rukovodilaca očituje u tome što su oštetili temelj države, jer seljački je stalež temelj svake države, pa tako i Hrvatske. Pravedno bi bilo da se starijim seljacima vrati u novcu sav porez koji su platili poslije svoje 65. godine starosti, jer u tim godinama svi drugi dobivaju penziju. No, kako sa seljacima, tako se radi i s hrvatskim narodom uopće: govori se o ustavnim amandmanima, o pravima Srba u Hrvatskoj, a ništa se ne govori o pravima Hrvata koji su rasijani po svim zemljama Europe i drugih kontinenata, a ima ih, kako neki kažu, više od 1.000.000 po cijelom svijetu. I za taj bi se narod morala pobrinuti hrvatska vlada, kako bi se ti ljudi vratili u svoju domovinu, da ne budu vječni tuđi sluge i da ne smetaju drugim narodima u njihovim zemljama, te da znanjem stečenim u naprednim zemljama podignu svoju domovinu, za bolji život i slobodu svojoj djeci i potomcima.

1675 **DONAT, Branimir.** *Zavjera Čičkova protiv urote Zrinsko–frankopanske — ili kako od siromašnog uzeti i dati bogatom.* — Str. 17. — (Kultura i društvo)

Osvrt: o autorskim pravima na djela pisaca umrlih prije više od pedeset godina: (...) *tko i kako može gusariti po djelima pisaca koji su umrli pred više od pedeset godina i čija su se autorska prava ugasila na temelju Bernske konvencije.* U povodu izlaska Kumičićeve *Urote zrinsko–frankopanske* u *Vjesnikovoj* ediciji roto romana.

1676 **GLOSATOR.** *Titov povratak.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Komentar boravaka Josipa Broza Tita u SAD–u, Kanadi i Velikoj Britaniji koji su afirmirali stabilan međunarodni položaj SFRJ.

1677 **GOTOVAC, Vlado.** *Popis naših grijeha.* — Str. [1].

Uvodnik: kronološki(!) popis i komentar optužaba i difamacija na račun *Hrvatskoga tjednika*: 1. HT je dočekan usporedbom s novorođenčetom i njegovom *fiziološkom nedisciplinranošću* (v. 112, 444); 2. HT je konzervativni list koji glorificira prošlost; 3. podrška HT–a X. sjednici CK SK Hrvatske proglašena je licemjerjem, jer da se jedno govori a drugo misli; 4. HT želi vlast, vrši tajnu raspodjelu resora, diskreditira ugledne rukovodioce, planira kontrarevoluciju, vrši prebrojavanje, zavađa radnike; 5. u raspravi o amandmanima ustavu SR Hrvatske prilozi HT–a ocijenjeni su kao pristajanje na

zastarjele teorije o nedjeljivosti suvereniteta i podržavanje: separatizma, nacionalizma, nacionalne neravnopravnosti, malograđanštine, buržujštine, nerevolucionarne tradicije, i sve to, prema Čedi Grbiću, s velikim utjecajem na *sveučilišne profesore, književnike, likovne umjetnike, na mnoge intelektualce s drugih područja, na studente i — naravno! — na malograđane.* Zaključak: *Spisak optužaba protiv »Hrvatskog tjednika« predstavlja skicu jedne negativne kronike: pokušaja da se suzbije istup svih narodnih snaga na novi put, izraza nepovjerenja u njihov izbor. Ali rasprava o amandmanima već pripada novom: u njoj je uspjela javnost, a ne ustavna komisija! Plebiscitarno prihvaćanje obnove počinje pokazivati svoj pravi razum! Pred njim su krivi samo oni koji ga ignoriraju. Taj sud će sigurno zaključiti i naš popis.*

1678 **GRGIĆ, Zlatko.** *Francek i Muc.* — Str. 23. — (Humor)
U potpisu: crta i piše. — Strip.

1679 **HANŽEKOVIĆ, Marijan.** *Kako se jučerašnji model jugoslavenske privrede nudi kao sutrašnji model.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *Treba zaista dosta hrabrosti da se sistem koji je postojao petnaestak godina i koji, nažalost, djelomično još uvijek postoji, prikaže kao nešto novo. Taj sistem je djelovao, njegovi su rezultati poznati i baš zbog toga se traži drugi, bolji, uspješniji. Mašta prof. Horvata nije išla dalje od toga da nam jedan jučerašnji sistem ponudi kao sutrašnji.* — Kritički komentar referata Branka Horvata na beogradskom Kongresu Saveza ekonomista Jugoslavije. Referat, što ga je u sklopu teme Kongresa o samupravnom socijalističkom gospodarskom sistemu iznio Branko Horvat, nezanimljiv je i nevrijedan iz perspektive gospodarske znanosti, jer nema znanstvenu dubinu, metodološki je krivo postavljen i *bez kreativne vizije*, no zanimljiva je njegova politička oštrica usmjerena protiv ustavnih amandmana. — Ilustrirano.

1680 **IDRIZI, Refick.** *O grbu i kupusarijama.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: student iz Makedonije. — Vjerni je čitatelj *Hrvatskoga tjednika* ogorčen postupkom protiv mladića iz Makarske (v. 1472) te pisanjem sarajevskoga studentskog lista *Naši dani* (v. 1454), koje može izazvati raskol u studentskome pokretu.

1681 **ILIĆ, Petar.** *Nebriga i »briga«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitateljeva mišljenja o primoštenskom i jelšanskom slučaju, te slučaju Josipa Tomca (v. 1534, 1573, 1536).

1682 **KANIŽAJ, Pajo.** *Međukongresni zapisi (3)* — Str. 23. — (Humor)

1683 **KAŠIĆ, Jovan.** *Još o jeziku Srba u Hrvatskoj.* — Str. 16. — (Jezik)
U potpisu: docent Filozofskog fakulteta u Novom Sadu. — Članak o srpskome jezičnom pitanju u Hrvatskoj. Autor hvali članke Dalibora Brozovića (v. 1180, 1300, 1612) koji pokazuju *da se i na hrvatskoj strani ozbiljno razmišlja o mogućim rješenjima ovog pitanja.* Problem je Brozovićevih i ostalih razmatranja hrvatskih jezikoslovaca što jezik Srba promatraju kao izolirani fenomen, a ne kao integralni dio srpskoga književnog jezika. Autor navodi niz jezičnih primjera koji pokazuju kako u *narodnim govorima srpskog stanovništva i u književnom jeziku kojim se ono služi — postoji cio niz zajedničkih osobina koje dozvoljavaju da se govori o jedinstvenoj književno–jezičkoj normi i zajedničkim tendencijama razvitka narodnih (novoštokavskih) govora i književnog jezika.* Stoga autor smatra kao najbolje rješenje pitanja jezika Srba u Hrvatskoj, osnivanje dovoljno reprezentativne institucije za Srbe, koja bi njegovala književni izraz srpskog naroda, proučavala taj jezik i srpske narodne govore, te obučavala stručnjake za takva proučavanja. Najbitnije je to, smatra autor, da nikakav autoritet i nikakva institucija ne određuju rješenja, *već samo da predlažu a srpska javnost u SR Hrvatskoj će odabrati ono rješenje koje njoj i potrebama srpskog naroda na ovom području najviše odgovara.*

1684 **KUNTIĆ, Ljerka.** *Prvi pokušaj bune: 1871–1971: Eugen Kvaternik u borbi za slobodnu Hrvatsku (4).* — Str. 21. — (Obljetnica)
Podnasl.: *1871–1971: o stotoj obljetnici Rakovičke bune.* — Nastavak povijesnoga feljtona o Eugenu Kvaterniku (v. 1490; v. i 1546, 1630). — Ilustrirano fotoportretom Guiseppea Garibaldija.

1685 **L[IPOVČAN], S[rećko].** *Pojedinac, Hrvatska, svijest: A. Starčević: »Misli i pogledi«. Sastavio dr. Blaž Jurišić, Matica hrvatska 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Kritički prikaz knjige namijenjene *širokom krugu čitalaca*, s izborom ulomaka iz Starčevićeva *corpusa* koje nije pregazilo vrijeme, što je bio i osnovni priređivačev kriterij. — Ilustrirano.

1686 **LIPOVČAN, S[rećko].** *Uspjela meštrija: Nedjeljko Fabrio: »Meštar«; scenska praizvedba u Studentskom eksperimentalnom kazalištu, Zagreb. Redatelj: Tomislav Svetić; scenografija i kostimografija: Stanislava Vohalski.* — Str. 19. — (Kritika)
Pohvalna kritika *jasnog, discipliniranog, i sa zadovoljstvom igre* izloženog djela. — Ilustrirano.

1687 **M[ARINKOVIĆ], F[ranjo].** *»Autonomaštvo jučer — unitarizam danas«: »v.k« 32/33, Nakladni zavod »Marko Marulić«, Split.* — Str. 18. — (Kritika)
Prikaz dvobroja. — Ilustrirano.

1688 **M[ATANOVIĆ], I[van].** *Murter: predavačka tribina.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o predavanjima ponedjeljkom. Teme: društveno–politički i kulturni život.

1689 **MARKUS, Zlatko.** *Zagreb, Zagreb...: gledamo li na povijest ovoga grada, vidjet ćemo da je on nastajao i rastao usprkos i usuprot hirovitom vremenu i hirovitim ljudima.* — Str. 12–13.
Crtica o odnosu umjetnikâ i povjesničarâ prema Zagrebu kao dobrom i manje dobrom tlu za umjetničko stvaranje i život. — Sadrži i tekst sa statističkim podacima o zagrebačkoj privredi: *Siromašni bogataš* (iz knjige: *Aktualna pitanja komunalnog sistema u Zagrebu*, Zagreb 1971). — Ilustrirano fotografijama Zagreba.

1690 **MARKUS, Zlatko.** *Dundo se izgubio na prosceniju: Marin Držić: »Dundo Maroje«; redatelj Mladen Škiljan, izvedba u HNK; glavne uloge: Tonko Lonza, Dragan Milivojević, Ljudevit Galić, Saša Violić, Ivka Dabetić, Ivo Serdar, Boris Buzančić i Ilija Džuvalekovski.* — Str. 19. — (Kritika)
Kritika *neuspjelog susreta* s Držićem. — Ilustrirano.

1691 **MATANOVIĆ, I[van].** *Betina: primjer za isticanje.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o aktivnostima KUD–a *Zora* iz Betine.

1692 **MILIĆEVIĆ, Nikola.** *Postupak jednog urednika.* — Str. 20. — (Kultura i društvo)
Autor opisuje svoj slučaj s urednikom kulturne rubrike *Vjesnika* koji mu je redaktorsko *unakazivanje* njegova teksta predstavio kao uslugu!

1693 **M. S.** *Prvi spomenik Stjepanu Radiću?* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)
Bilješka o spomeniku Stjepanu Radiću podignutom u Selcima na otoku Braču 1938, rad Augusta Augustinčića. — Ilustrirano.

1694 **ODVJETNIČKI zbor.** Grad (Zagreb). *Čedi Grbiću.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Zaključci Odvjetničkoga zbora grada Zagreba u pogledu *Nacrta Ustavnih amandmana* kao odgovor na objedu Čede Grbića da ovaj Zbor proklamira unitarizam!

1695 **PIJACA, J.; LJUBIČIĆ, B.** *Ninjani ne žele izgubiti svoju kulturnu ostavštinu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Osvrt na vijest o odnošenju relikvijara iz Nina u Muzej sakralne umjetnosti u Zadar: već se više puta tražio povratak prethodno odnešenih vrijednosti.

1696 **PRUDEUS, Joža.** *Slavonski Brod: obnovljen »Davor«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

Izvještaj o obnavljanju Hrvatskoga pjevačkog društva *Davor.* — Ilustrirano.

1697 **SABOL, Željko.** *Humor i nostalgija: Pajo Kanižaj*: *»Kralju Tomislavu«. Naklada Kulturno–prosvjetnog društva »Zrinski«, Čakovec 1971.* — Str. 18. — (Kritika)

Pohvalni kritički prikaz pjesama na kajkavskome narječju Paje Kanižaja koji *ne pjeva za »vječnost«, već za trenutak i o trenutku u kome živimo, radujemo se i patimo, vjerujemo i posustajemo.* — Ilustracija Ivana Generalića.

1698 **SEDLAR, J[akov]–Ž[eljko].** *Split: predsjednik Matice u Splitu.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

Izvještaj s predavanja Ljudevita Jonkea o hrvatskome književnom jeziku u 19. i 20. stoljeću.

1699 **SLUŽBA društvenog knjigovodstva.** Centrala (Zagreb). *Zaključci i prijedlozi: tajna Zelene knjige (7).* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Podnasl.: *Posljedica financiranja investicija isključivo tuđim sredstvima jest trajno nepovoljno djelovanje na rentabilnost poslovanja. Radne organizacije jedva uspijevaju vratiti dospjele anuitete iz raspoloživih sredstava pa na taj način svaki novi ciklus investicija započinje ponovno s nepovoljnom financijskom konstrukcijom izvoza financiranja.* — Nastavak izvornoga teksta *Analize uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske* (v. 1284; v. i 1389, 1437, 1501, 1573, 1642). — Ilustrirano.

1700 **TADEJ, Vladimir...** [et al.]. *Halo!* — Str. 17. — (Kultura i društvo)

Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Vladimir Tadej se priprema za snimanje filma po scenariju Miljenka Smoje: *Balun naš svagdašnji*; Marko Grčić priprema knjigu eseja o pjesništvu i pjesnicima i čeka objavljivanje prijevoda poezije Williama Blakea; Vesna Butorac uskoro pleše u *Labuđem jezeru*; Fadil Hadžić počinje snimanje filma *Lov na jelene*; Tanja Knezić igra Giuliettu u Shakespeareovoj tragediji; Vlado Pavoković izlaže ulja i crteže u Vinkovcima. — Ilustrirano.

1701 **TALIJANČIĆ, Mate.** *Nijemci ne vole prebrojavanja, ali su u statistici nepogrešivi, ili zašto otvoreno ne kažemo da je u SR Njemačkoj na privremenom radu preko 240.000 Hrvata.* — Str. 8. — (Hrvati izvan domovine)

Podnasl.: *Hrvatski radnici u Njemačkoj izbjegavaju odlazak u naša konzularna predstavništva koliko god mogu. Tamo odlaze samo kad im je nužno potrebno.* — Komentar i usporedba jugoslavenskih i njemačkih statističkih podataka o broju hrvatskih radnika zaposlenih u SR Njemačkoj. Službeni su jugoslavenski podaci nepotpuni i netočni, jer nisu u obzir uzeti i oni radnici koji rade na crno, već samo *gastarbajteri* (radnici gosti). Osim toga, hrvatski se radnici ne prijavljuju u diplomatska i konzularna jugoslavenska predstavništva, jer ona ne vode računa o potrebama naših radnika, daju krive podatke o njihovu broju, a Hrvate koji ne žele zanijekati svoje hrvatstvo poistovjećuju s ustašama i raznim antijugoslavenskim organizacijama u Njemačkoj. Tako je, zbog slabih odnosa na relaciji hrvatski radnici — jugoslavenska službena predstavništva, veliki broj hrvatskih radnika odustao od odlaska u ta predstavništva prilikom popisa stanovništva. Nepotpuni podaci o broju hrvatskih radnika imaju razlog i u neevidentiranju onih radnika koji se za posao u Njemačkoj ne prijavljuju preko Zavoda za zapošljavanje, koji je na sebe preuzeo i ulogu slanja socijalnih radnika u Njemačku kako bi ovi vodili brigu o problemima radnika. No, ti socijalni radnici pretvorili su se u činovnike koji razrješavaju trzavice među radnicima, a ne rješavaju socijalna pitanja. Stvarno rješavanje tih pitanja preuzela je na sebe Katolička crkva u Hrvatskoj slanjem svećenika, osnivanjem ureda za socijalna pitanja pri svakoj hrvatskoj katoličkoj župi, koje vode posebni službenici ili hrvatske časne sestre.

1702 **V[AUPOTIĆ], M[iroslav].** *Opatija Marku Maruliću: »Dani čakavskog sabora u Liburniji«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica) Izvještaj.

1703 **VIOLIĆ, Božidar.** *Dvije ostavke u 13 mjeseci: kriza u kazalištu Gavella.* — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Podnasl.: *B. Violić: Ovo nije optužba! Ovo je konstruktivan prijedlog za »estetsko« samoubojstvo.* — Sadrži i uredničku napomenu: *Kriza u DKG koja je planula u povodu ostavke direktora Dina Radojevića, razbuktala se ovih dana u snažan kazališni požar. Budući da je do sada dnevni tisak objavio izjave nekoliko istaknutih i manje istaknutih glumaca, urednik HT–a obratio se »šutljivom« redatelju B. Violiću s molbom da iznese svoje gledište o uzrocima i aspektima krize. Umjesto nasumce sročenog odgovora B. Violić nam je ponudio da objavimo tekst njegovih ostavki, koje je podnio direktoru DKG–a u razmaku od 13 mjeseci. Uredništvo HT–a objavljuje integralni tekst obiju ostavki, bez ikakvih dodataka i kraćenja, smatrajući da svojom otvorenošću i sadržajnošću razotkrivaju bit krize. Uz objavljivanje ovih ostavki potrebno je napomenuti da je njihov tekst do danas ostao nepoznat ne samo javnosti, već i Umjetničkom kolektivu DKG.* — Tekstovi dviju ostavki Božidara Violića na mjesto člana Umjetničkog savjeta Dramskog kazališta Gavella: *Danas; Prošle jeseni.* — Opće-

nito o uzrocima i aspektima krize u DKG, izazvane lošim stanjem i međuljudskim odnosima u kazalištu, te ostavkom direktora kazališta, Dina Radojevića. — Ilustrirano reprodukcijom Violićeva portreta, rad Borisa Dogana.

1704 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Hrvoje Lisinski.* — Str. 15. — (Trenutak kulture)

In memoriam hrvatskom filmskom kritičaru, publicistu i prevoditelju. — Ilustrirano fotoportretom Hrvoja Lisinskog.

1705 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Spektakularna samokritika: američki film »Tora! Tora! Tora!«. Režija: Richard Fleischer, Toshio Masuda i Kinji Fukusaku. U gl. ul. Martin Balsam, Jason Robards, E. G. Marshall. Proizvodnja 20*th Century Fox, *1970.* — Str. 19. — (Kritika)

Kritički prikaz filma koji *pokazuje nepoštedan presjek naličja ratovanja ispunjenog kadšto grotesknim, a kadšto i sarkastičnim razudbama hijerarhijske umišljenosti, taštine i papirnatog nadmetanja.* — Ilustrirano.

1706 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Kino — ali s vanjske strane.* — Str. 23. — (Humor. Zagrebulje)

Nastavak kolumne o Zagrebu: o nazivima zagrebačkih kinematografa u prošlosti i sadašnjosti. — Ilustrirano.

1707 **–zl–.** *Saveznik.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Kraći komentar demonstrativne ostavke Mladena Zvonarevića na mjesto predsjednika Pedagoškog savjeta Hrvatske.

1708 **ŽAJA, Vladimir.** *Otvoreno protiv anonimnih.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Pobijanje navoda iz napisa *bijedne grupe anonimaca* (v. 1596) koji koriste *Hrvatski tjednik* za netočne navode, lažne optužbe i klevetanje autorove ličnosti, lažno tvrdeći kako je autor iskoristio povlastice što ih imaju zaposlenici *Genexa* u Primoštenu. — Sadrži i pripomenu uredništva.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 31*
Zagreb, 19. studenoga 1971.

1709 **ANONIM.** *Anakronizam ili presedan?: američki kongresmeni protiv članstva Ukrajine i Bjelorusije u UN.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Komentar nekih posebnih slučajeva članstva u Ujedinjenim narodima, te, američkoj vladi neprihvatljive, sve veće uloge *malih zemalja.*

1710 **ANONIM.** *Batinaši.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Komentar sve češćeg *terora i »batinašenja« kojemu je duhovno podrijetlo primitivizam a ideološka provenijencija bliska »orjunaškoj«.*

1711 **ANONIM.** *Bivši predsjednik francuske vlade o socijalizmu na ovima stranama: Titov socijalizam po Guy Molletu.* — Str. 8. — (Osvrti)

Kritički osvrt na knjigu *Socijalizam po Titu* (*Le socialisme selon Tito*, Paris, 1971) Guya Molleta, *djelce* što je *vjerni odraz slike o nama u jednom dijelu »inostranstva«. Ta nikome, čini se, nije stalo da ta slika bude onakva kakve su činjenice bile i kakve su danas. Zatajili su oni kojima je dužnost (i skupo plaćen posao!) predstavljati sve nacije u inozemstvu, zatajio je čitav taj unitarni — i unitaristički — sustav predstavljanja.* — Bilješke na kraju teksta. — Ilustrirano preslikom naslovnice knjige i fotografijom autora knjige Guya Molleta.

1712 **ANONIM.** *Blago siromašnima...* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Bilješka o neuljuđenom i primitivnom napisu Lovre Lisičića o hrvatskom sveučilišnom pokretu u *Nedeljnoj Dalmaciji.*

1713 **ANONIM.** *Drugu Milutinu Baltiću.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Da li je šutnja šefa hrvatskih sindikata na dvodnevnoj raspravi 22. sjednice CK SKH (v. i 1658), na kojoj su gotovo svi izrazili punu podršku referatu Savke Dabčević–Kučar, stvar osobne naravi ili je to izraz političkoga tijela kojega vodi Milutin Baltić?

1714 **ANONIM.** *Drugu Stevi Cvijanoviću, načelniku kadrovske službe Izvršnog vijeća Sabora SR Hrvatske.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto se još uvijek u Izvršnom vijeću Sabora SR Hrvatske još uvijek koriste obrasci tiskani na srpskome jeziku?

1715 **ANONIM.** *Hrvatski jezik — između dogovora i zaborava.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Komentar nekih izjava, primjerice Mirka Božića, kako treba definirati *što je to hrvatski jezik.* Takve izjave nisu posljedica toga da ovaj ili neki drugi pisci ne znaju kojim su jezikom napisali svoja djela, nego se ovakve izjave koriste ponajprije u politikantske svrhe.

1716 **ANONIM.** *I dalje rastu državni prihodi.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Osvrt na podatke SDK SR Hrvatske o kretanju zajedničke i opće potrošnje u prvome polugodištu 1971.

1717 **ANONIM.** *Jedinstveni i neheterogeni.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Osvrt na *opsežnu raspravu* u vukovarskom Općinskom odboru Saveza boraca, gdje se raspravljalo o tome *u čije je ime Pedagoški savjet Hrvatske donio odluku o izmjeni materinjeg jezika u hrvatski jezik (sic!).* Odbor je inače *nastupio* jedinstveno i u zaključku i u sastavu po nacionalnoj pripadnosti.

1718 **ANONIM.** *»Jugopetrolu«.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

Kada će se na benzinskim stanicama ovoga poduzeća postaviti natpisi na hrvatskome jeziku?

1719 **ANONIM.** *Kritična granica nestabilnosti.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

O potrebi da svaka republika donosi stabilizacijski program za sebe.

1720 **ANONIM.** [*Lov na jelene; Romeo i Giulietta*]. — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Foto–vijest o početku snimanja filma *Lov na jelene* redatelja Fadila Hadžića; foto–vijest s priprema premijere *Romea i Giuliette* u zagrebačkom kazalištu ZKM u režiji Petra Selema.

1721 **ANONIM.** *Nastavlja se vrtoglavi rast inflacije.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Vijest sa posljednjim podacima Saveznoga zavoda za statistiku.

1722 **ANONIM.** *Novi Titovi susreti.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Josip Broz Tito sprema se za nove susrete, i to nakon naporne šestotjedne turneje po Americi i Europi, te nakon kratkog rekreativnog odmora provedenog u lovu. Tako će se Tito susreti sa Ceausescuom, a očekuje se i njegova posrednička uloga u bliskoistočnoj krizi.

1723 **ANONIM.** O *Zvonareviću, Božiću i »sumnjivim« Mađaronima.* — Str. [24]. — (Karte na stol)

Osvrt na rasprave o jeziku i aferama koje imaju za cilj skrenuti pozornost s pravih problema, primjerice financija.

1724 **ANONIM.** *Odgovor krcat pitanjima.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Još jednom o pozivu hrvatske Vlade naciji na opću štednju i njenoj odluci da pošalje Dušana Reljića, potpredsjednika Izvršnog vijeća Hrvatske u London na usavršavanje engleskoga jezika, uz mjesečnu stipendiju od 1000 funti, svote koja se u Velikoj Britaniji smatra solidnim polugodišnjim prihodom!

1725 **ANONIM.** *Odložena internacionalizacija Drave i Save?* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Osvrt na pisanje *Ekonomske politike* kako odluka o internacionalizaciji Drave i Save neće biti uskoro donijeta. Pokretanje ovoga pitanja obrazloženo je u članku *Hrvatski Suez* (v. 1062).

1726 **ANONIM.** *Prof. Stanislavu Leničeku, predsjedniku SSRN Petrinja.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Da li je potpis Stanislava Leničeka na pozivu za veliki narodni zbor u kome piše da se vojni manevar, koji je povod organiziranju zbora, *održava na području Banije, Korduna, Slovenije i Bosne* — znak kako Banija i Kordun imaju isti državno–pravni status kao Slovenija i Bosna, ili se to tek namjerava predložiti?

1727 **ANONIM.** *Sjedište Saveza ekonomista Jugoslavije.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Najava promjene sjedišta.

1728 **ANONIM.** *Slavijanu Belamariću, direktoru Pan Adrije, Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Što će se učiniti u pogledu razvijanja hrvatske zračne flote (v. 12) i boljih usluga hrvatskim iseljenicima u Australiji?

1729 **ANONIM.** *Sve na račun riječke luke.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)
Vijest o otvaranju prve kontejnerske željezničke linije u Jugoslaviji, Šentilj — Nova Gorica. Tako Hrvatska zbog vlastite neposlovnosti i dalje potiče razvitak konkurentskih luka riječkoj luci koja neprestano stagnira.

1730 **ANONIM.** *Uspjeh: iz ludnice u zatvor.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na akciju grupe građana SSSR–a koji su tražili puštanje pisca Vladimira Bukovskog iz psihijatrijske bolnice (v. 1530). Akcija je *uspjela*: pisca će iz ludnice premjestiti u zatvor!

1731 **ANONIM.** *Ustav nade ili ustav strepnje: Hrvati i ustav.* — Str. [1], 3. — (Komentari)

Podnasl.: *Hrvatski komunisti bili su najvjerniji sinovi svoga naroda i spasili su mu ime, čast i slobodu, time i državu. Pravo na samoodređenje nisu napisali na svojoj olujnoj zastavi iz nekih taktično–pragmatičkih interesa, nego u ime principa svoje revolucionarne borbe, tj. u ime ravnopravnosti, slobode i solidarnosti, dakle u ime humane i demokratske biti socijalističke revolucije.*

1732 **ANONIM.** *Uzoran stav.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Osvrt na prijedlog hrvatskoga zastupnika u beogradskoj Skupštini Marina Cetinića: ne glasovati za proračun federacije sve dok se ne riješi pitanje deviznoga sustava. Cetinićev prijedlog podržao je samo slovenski zastupnik, dok su se ovome prijedlogu zastupnici iz ostalih republika usprotivili. Tako će ovaj prijedlog u službenu proceduru ući tek kao *jedna od sugestija.*

1733 **BOŽIKOV, Veljko.** *Zagreb: zahtjev za isključenjem iz SK dr. Mladena Zvonarevića.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

U potpisu: za Koordinacijski odbor [pri Predsjedništvu Skupštine Saveza studenata Zagreba], predsjednik. — Zvonarević je pokrenuo akcije kojima se želi dokazati alarmantno i incidentno stanje u Hrvatskoj u pogledu međunacionalnih odnosa, protivnik je politike u duhu X. sjednice SK SKH i poznati protivnik djelatnosti pokreta hrvatskih sveučilištaraca.

1734 **BOŽIKOV, Veljko.** *Dva prosvjeda.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

U potpisu: za Koordinacijski odbor [pri Predsjedništvu Skupštine Saveza studenata Zagreba], predsjednik. — Prosvjedi uloženi Valentinu Huzjaku, načelniku hrvatske policije od kojega se traži oštra osuda napada na studente kolportere.

1735 **BUBALO, Jakov.** *Mračna kronika.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Split. — Svim *slučajevima* o kojima je pisao *Hrvatski tjednik* zajednički je predmet maltretiranja — Hrvatska. Zašto baš uvijek ona?

1736 **CAR, Duško.** *Ostavke izazovne i... zvonke: podlistak s predumišljajem (9).* — Str. 17. — (Kultura i društvo)

Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti (v. i 1181, 1246, 1303, 1415, 1473, 1535, 1615, 1670): u povodu aktualnih ostavki u hrvatskom kazalištu (v. 1703). — Ilustrirano.

1737 **ČIŽMEŠINKIN, Stjepan.** *PTT–Osijek.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Odgovori)

U potpisu: Pomoćnik direktora, dipl. ecc. — Odgovor na pitanje i kritiku *Hrvatskoga tjednika*, iz članka *U osječkom PTT–u dosljedni...* (v. 1177).

1738 **DOMLJAN, Žarko.** *Rendgenski snimak jednog grada: Ivo Maroević: »Sisak, grad i graditeljstvo«; Matica hrvatska, Sisak 1970.* — Str. 18. — (Kritika)
Kritički prikaz knjige *bez presedana i bez uzora.* Knjiga je novitet u metodološkom i tematskom pristupu proučavanja povijesnoga graditeljstva, stoga su prisutne i neke manjkavosti, ali je u cijelosti od velikoga značenja jer pokušava *naše pokrajinske gradove i gradiće* uvesti *u povijest hrvatske kulture.* — Ilustrirano fotografijom Siska.

1739 **DONAT, Branimir.** *Lice i naličje: Šime Vučetić: »Iza pozornice«; Razlog, Zagreb 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Kritički prikaz zbirke pjesama koja ne donosi ništa novo u stvaralaštvu Šime Vučetića, niti mijenja ocjenu o njegovu jedinstvenu mjestu u suvremenoj hrvatskoj poeziji.

1740 **ERPAČIĆ, Jozo.** *Virovitica: prostorije za Ogranak.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Vijest da je Ogranak Matice hrvatske dobio prostorije. — Ilustrirano fotografijom zgrade u kojoj se nalaze prostorije Matice hrvatske.

1741 **GLOSATOR.** *Azija bez Jalte.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Komentar *predratnog stanja* na granici između Indije i Pakistana. Povod je mogućem sukobu deset milijuna prebjeglih Bengalaca iz Istočnoga Pakistana u Indiju.

1742 **GRGIĆ, Zlatko.** *Francek i Muc.* — Str. 23. — (Humor)
U potpisu: crta i piše. — Strip.

1743 **HANZLOVSKY, Mladen.** *Baranja, političari i eksteritorijalnost.* — Str. 3. — (Komentari)
Kritički komentar poslovanja beogradskoga gospodarstva *Jelen* koje je od 1952. godine vlasnik Kopačkog rita. Politika gospodarenja ovim rezervatom dovela je do lošega stanja rezervata i brojnih problema. Stoga Kopački rit i Baranja nisu samo stvar stručnjaka i prirodoznanstva, nego ponajprije političko pitanje, jer niti Kopački rit, niti Baranja, niti *Belje* ne mogu i ne smiju biti nekakva eksteritorijalna područja.

1744 **HITREC, Hrvoje.** *Bunkerčić: pisma.* — Str. 23. — (Humor)

1745 **IVEKOVIĆ, Hrvoje.** *Osnovana Sekcija za prirodoslovne i tehničke znanosti: Matica hrvatska.* — Str. 20. — (Kultura i društvo)
Podnasl.: *U ovo kritično doba kada se cijeli hrvatski narod i njegovo političko vodstvo bore za sređivanje ekonomske baze u našoj Repu-*

blici, prirodoslovcima i tehničkoj inteligenciji nameće se dužnost da svojim snagama podupru ta nastojanja. — Matica hrvatska ponovo oživljava svoju tradiciju popularizacije suvremenih dostignuća prirodoslovnih znanosti i tehnike korištenjem razgranate mreže svojih ogranaka i svojom popularnošću i ugledom u hrvatskome narodu. Matica hrvatska je stoga osnovala Sekciju za prirodoslovne i tehničke znanosti (pročelnik Hrvoje Iveković), ali Matica hrvatska zove i sve ostale prirodoslovce i tehničke stručnjake u Hrvatskoj neka se pridruže Matici hrvatskoj u ovoj akciji. — Ilustrirano.

1746 **KALEB, Vjekoslav.** *Govorim o toleranciji.* — Str. 15. — (Kultura i društvo)
Podnasl.: *Zanima me još kako to da se u Hrvatskoj neprestano prinose žrtve paljenice (s mirisima koji potiču têk) da bi ublažili srdžbu Olimpa. Oportunizam i kompromisi, to su neprestana šara naše politike.* — Članak o podvalama i klevetama na račun hrvatskih interesa i novoproklamiranih hrvatskih stavova o hrvatskom Ustavu. — Ilustrirano fotoportretom Vjekoslava Kaleba.

1747 **KANIŽAJ, Pajo.** *Međukongresni zapisi (4).* — Str. 23. — (Humor)

1748 **KLUB samoupravljača Zagreba.** Upravni odbor. *Kluba samoupravljača, Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Odgovori)
Odgovor na pitanje *Hrvatskoga tjednika* o zabrani spominjanja hrvatskog imena (v. 1521).

1749 **KUNTIĆ, Ljerka.** *Eugen Kvaternik u borbi za slobodnu Hrvatsku (5): 1871–1971. o stotoj obljetnici Rakovičke bune.* — Str. 21. — (Obljetnice)
Nastavak povijesnoga feljtona o Eugenu Kvaterniku (v. 1490; v. i 1546, 1630, 1684). — Ilustrirano preslikom naslovne stranice prvoga broja *Zvekana* — prvog pravaškog glasila.

1750 **LAQUEUR, Kurt.** »*Hrvati izvan domovine*«. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: generalni konzul. — Konzul tvrdi da podatak o pedesetpostotnom udjelu hrvatskih radnika u sveukupnom broju radnika u Njemačkoj sa područja SFRJ, Mate Talijančić (v. 1701) nije dobio u njemačkome konzulatu u Zagrebu, niti da o tome pitanju postoji bilo kakva službena statistika. — Sadrži i pripomenu uredništva.

1751 **LIPOVČAN, Srećko.** *Leksikon enciklopedijskih rogova za svijeću.* — Str. 19. — (Kritika)
Kritički prikaz *Istorije*, petoga toma u ediciji *Enciklopedijskoga leksikona — mozaika znanja* u izdanju *Interpresa* iz Beograda i u redakturi Velibora Gligorića, Dragiše Ivanovića i Zdenka Štambuka: radi se o potpunom promašaju, punom netočnosti, korektorskih

grešaka, a u pogledu hrvatske povijesti i namjernih mistifikacija, prešućivanja, dezinformacija i tome slično. Autor svoje ocjene ilustrira nekolicinom primjera iz leksikona. — Ilustrirano.

1752 **M. R.; JAZVIĆ, Z.** *Milicionar br. 22792.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Čitateljica i čitatelj ogorčeni su zbog napada policajca na studenta kolportera (v. 1594).

1753 **MANGUĆ, Krešo.** *Pismo iz Sidneya.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Čitatelj, Hrvat na radu u Australiji, oduševljen je *Hrvatskim tjednikom*, posebice člancima Ivana Cerovca o hrvatskom iseljeništvu u Australiji (v. 1247, 1302, 1358, 1416).

1754 **MARINKOVIĆ, Ranko.** *I ti, Brute?* — Str. 17. — (Kultura i društvo)

Reagiranje na članak Božidara Violića *Prošle jeseni* (v. 1703): autor smatra da nije bilo razloga spominjanju njegova imena u kontekstu onoga o čemu je pisao Božidar Violić u svojoj *batrahomiomahiji.*

1755 **MARKUS, Zlatko.** *Europski pisci u Zagrebu.* — Str. 12–13. — (Književnost)

Priredio Zlatko Markus. — Sadrži pjesme: Elio Filippo Accrocca: *Provosi; Od Liegea do Luksemburga; Glas iz Češke; Po labirintima kantona; U Parizu okus svibnja; Jednostavne Verlainove freske* (iz časopisa *Enotria*, br. 2/1971, preveo Mladen Machiedo). Otto Basil: *Oruđa*, preveo Enver Čolaković. Lászlo Nagy: *Poklon*, preveo Enver Čolaković. Brigitte Meng: *Chopin i vino*, preveo Enver Čolaković. Basil Payne: *Gledati oca kako se brije.* Tonči Petrasov Marović: *Iz poeme »Putanje«.* — Sadrži i napomenu priređivača: *Po peti put Društvo književnika Hrvatske organizira međunarodni skup pisaca — »Zagrebačke književne razgovore«. Ove godine broj sudionika prelazi brojku 100. Po tome kako su zamišljeni, ovogodišnji razgovori nesumnjivo su najambiciozniji pothvat DKH. »Ove godine pokušat ćemo iskoristiti prisutnost sudionika i organizirati kvalitetnu i kreativnu jezgru koja bi u Zagrebu potaknula međunarodni časopis za književnost. Europi je takav časopis potreban, a mi smo sretni što je Zagreb spreman da bude domaćin jednom takvom časopisu.« To nam je rekao tajnik DKH, Slavko Mihalić, čovjek koji* [je] *bez sumnje najviše učinio da se ovogodišnji »Zagrebački književni razgovori« realiziraju. Međunarodni skup pisaca u Zagrebu nesumnjivo je šansa za našu kulturu da upozna tokove europskog književnog stvaranja i istraživanja. Dakako, taj je skup prilika da europski pisci, ne po prvi put, upoznaju Hrvatsku i njezinu kulturnu situaciju, a ne samo ono što patetično zovemo »baštinom«. Hrvatska je uvijek, a u ovom trenutku osobito, zainteresirana da primi i upozna prave, duboke i*

iskrene poticaje. Provjeravanje vlastitih sposobnosti, osjetljivost za autentično morali bi biti prisutni u ovim razgovorima. Kao nikad dosada Hrvatsku kod kuće i u svijetu sumnjiče za uskogrudnost i nacionalizam. Pisci prisutni u Zagrebu imat će prilike uvjeriti se u suprotno. U Zagrebu su prisutni i pisci svih književnosti i narodnosti u Jugoslaviji. Zagreb je dakle mjesto u kojem kultura ima prilike iskazati svoj sadržaj: slobodu i istinu. Za čitatelje »Hrvatskog tjednika« donosimo nekoliko pjesama stranih sudionika »Zagrebačkih književnih razgovora«. Nismo u prilici da šire i cjelovitije predstavimo naše goste, no tu će dužnost izvršiti hrvatski časopisi. — Ilustrirano.

1756 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Ogranak (Ogulin). *Ogulin: Osnivačka skupština.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

U potpisu: Inicijativni odbor. — Najava Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Ogulinu, 14. studenoga 1971.

1757 **OECONOMICUS.** *Mejak i gospodarska politika.* — Str. 6. — (Gospodarstvo)

Komentar izjave bivšega člana jugoslavenske vlade Mirana Mejaka koji je kritizirao nesposobnost i nedjelatnost gospodarskoga tima SIV–a pokazujući kako je *temeljni uzrok nezadovoljavajućeg djelovanja savezne vlade i takvih ustanova kao što su Savezni zavod za privredno planiranje, Narodna banka Jugoslavije, Služba društvenog knjigovodstva, Savezni zavod za statistiku i drugi — u tome što godinama ostaju neriješena prava i odgovornosti tih institucija i njihovih šefova, posebno šefa gospodarskog tima, potpredsjednika Saveznog izvršnog vijeća.*

1758 **PAULIK, Franjo...** [et al.]. *Halo!* — Str. 14. — (Trenutak kulture)

Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Franjo Paulik slavi 30–godišnjicu rada u HNK ulogom Vašeka u *Prodanoj nevjesti*; Irfan Horozović očekuje da mu se uskoro pojavi u tisku jedan rukopis; Ivan Kožarić se bavi tekućim kadrovskim promjenama u ULUH–u; Tomislav Sabljak je upravo dobio knjigu što ju je sam priredio: *Teatar XX. stoljeća* u izd. Matice hrvatske; Veronika Kovačić misli na ljubav; Nedjeljko Fabrio radi na rukopisu sabranih drama (*Šest drama*) što će ih predati Matici hrvatskoj. — Ilustrirano.

1759 **PERAN, M.** *Stanje gore od »prebrojavanja«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Batina. — Čitatelj reagira na izjave Milana Zjalića, predsjednika *Prosvjete*, smatrajući kako su njegova stajališta o antisrpskoj histeriji sasvim suprotna stvarnosti.

1760 **POLJAKOVIĆ, Matija.** *Hrvati u Bačkoj.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Subotica. — Čitatelj odgovara na kritike upućene glavnim akterima članka o Hrvatima u Bačkoj (v. 1447).

1761 **RADMAN, Ante.** *Pismo iz Vancouvera.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Jugoton bi trebao izdati bolju ploču s hrvatskom himnom.

1762 **RUS, Zdenko.** *Ništa: Goran Trbuljak u Galeriji studentskog centra. Zagreb, 9–16. XI. 1971.* — Str. 19. — (Kritika)
Kritika: *G. Trbuljak, »intervencionist«, ovaj je put intervenirao i protiv svake moguće osobne intervencije. Izložio je — ništa. Ništa? Ništa!* (...)

1763 **SABLIĆ, Hrvoje.** *Policija kakvu zaslužujemo.* — Str. 3. — (Komentari)
Podnasl.: *Stoljećima nismo imali policiju kakvu zaslužujemo, znamo da ona još i danas nije onakva kakvu želimo i trebamo. U ovim povijesno prijelomnim trenucima formiranja republičke državnosti treba spoznati da probleme policije moramo rješavati i sami, shvaćajući bit i važnost čitave stvari.*

1764 **SABOL, Željko.** *Vraća li se socijalistički realizam?: izložba »NOB u djelima likovnih umjetnika Jugoslavije«, Moderna galerija, Zagreb, studeni 1971.* — Str. 19. — (Kritika)
Kritika već preživjeloga tipa naručenih *tematskih* izložaba u kojima *gotovo polovina djela* (...) *pripada običnom, sirovom, preživjelom i nepodnošljivom socrealizmu, s neznatnim udjelom stvaralačke vlastitosti.* — Ilustrirano.

1765 **SELEM, Petar.** *Opatijski koncerti za moderni orkestar i diskusiju: Jugoslavenska muzička tribina, Opatija, 1971.* — Str. 18. — (Kritika)
Kritički prikaz glazbene smotre. — Ilustrirano.

1766 **SLUŽBA društvenog knjigovodstva.** Centrala (Zagreb). *Tajna zelene knjige (8).* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Nastavak izvornoga teksta *Analize uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske* (v. 1284; v. i 1389, 1437, 1501, 1573, 1642, 1699). — Ilustrirano.

1767 **SOCIJALISTIČKI Savez radnog naroda Bosne i Hercegovine.** Republička konferencija. *Nacionalne strukture u Bosni i Hercegovini.* — Str. 10–11. — (Politika i društvo)
Podnasl.: *Republička konferencija SSRN Bosne i Hercegovine izvršila je ispitivanje nacionalnog sastava kadrova u nekim republičkim organima i institucijama BiH. Na temelju prikupljenih podataka pripremljena je »Informacija« koju pretiskavamo bez ikakvih preina-*

ka. — Sadržaj: *Informacija o nacionalnom sastavu kadrova u nekim republičkim organim i institucijama (Sarajevo, aprila 1971. godine).*

1768 **ŠERCAR, Tvrtko.** *Pokušaji difamacije.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Komentar tendencioznih napada na djelatnost Matice hrvatske; napadi na rad i djelatnike Matičinih ogranaka, kao *emisare* nacionalizma. O političkim pritiscima i manipulacijama na pravo Matice hrvatske da osniva ogranke.

1769 **ŠIMUNDIĆ, Mate.** *Ptuj: izložba hrvatske kajkavske književnosti.* — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)

Osvrt na izložbu kajkavske književnosti u Ptuju i golemu ulogu Jakoba Emeršiča, službenika ptujske Znanstvene i narodne knjižnice u kojoj je izložba održana. Emeršič je uložio mnogo truda i znanja u pripremanje ovoga događaja, ali i općenito u svoju znanstvenu djelatnost koja se kreće oko proučavanja hrvatske književnosti pisane na kajkavskome narječju.

1770 **ŠTIMAC, Stjepan.** *Delnice: pripreme za osnivanje ogranka.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Izvještaj o pripremama za osnivanje Ogranka Matice hrvatske u Delnicama.

1771 **V. F. S.** *Za pravdu koja to nije.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: »Šotar«. — Čitatelj smatra kako djelo mladićâ iz Makarske (v. 1129, 1472), koje je u *Hrvatskome tjedniku toliko opravdavano, pa čak i glorificirano, nije ništa drugo no nazadnjaški i nacionalistički ispad.* — Sadrži i pripomenu uredništva.

1772 **VIOLIĆ, Božidar.** *O naličju krize hrvatskog glumišta.* — Str. 16–17. — (Kultura i društvo)

Podnasl.: *B. Violić: Ovo je optužba! Ali ona je izrečena u težnji za preporodom hrvatskog kazališta. Amandmanimo se, stoga, ćorava posla!* — U potpisu: nepoštena inteligencija. — Članak o lošem stanju hrvatskoga kazališta i potrebi njegove reorganizacije, a u povodu krize u Dramskom kazalištu Gavella u Zagrebu i autorove ostavke na mjesto člana Umjetničkog savjeta Dramskoga kazališta Gavella. — Ilustrirano fotografijom zgrade Dramskoga kazališta Gavella u Zagrebu.

1773 **VUKASOVIĆ, Ante.** *Patriotizam kao moralna i nacionalna vrijednost.* — Str. 9. — (Društvo)

Podnasl.: *U Hrvatskoj se desetljećima i stoljećima potiskivao osjećaj patriotizma. Svaki pozitivni odnos prema hrvatskom narodu, njegovoj prošlosti i suvremenosti, njegovim kulturnim i nacionalnim vrijednostima proglašavan je šovinizmom, žigosan, kažnjavan i ismijavan.* — Članak u kojem autor raščlanjuje pojam patriotizma kao

pozitivnoga čuvstva ljubavi i odanosti prema svome narodu i domovini, od pojma šovinizma kao čuvstva *negativnog odnosa i negiranja postignuća ili nacionalnog integriteta i kulture drugih naroda*.

1774 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Držite se vi — a ne mi!* — Str. 23. — (Humor. Zagrebulje)
Nastavak kolumne o Zagrebu: o neumjerenome rastu cijena u gradu. — Ilustrirano.

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 32* *Zagreb, 26. studenoga 1971.*

1775 **ANONIM.** [*Franjo Paulik*]. — Str. 12. — (Kazalište)
Foto–prilog u povodu 30. obljetnice rada Franje Paulika, opernog prvaka HNK u Zagrebu.

1776 **ANONIM.** *Gluma Bojke Glumičić.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Osvrt na nastavnu praksu u Osnovnoj školi u hrvatskom selu Podravska Moslavina (Donji Miholjac) u kojoj je drastično smanjen broj sati iz hrvatskoga jezika, a učiteljica Bojka Glumičić slabo stoji s poznavanjem hrvatskoga jezika, pa je kod djece hrvatske nacionalnosti u matičnu knjigu godinama upisivala *hrvat* s malim početnim slovom.

1777 **ANONIM.** *Nova tržišta.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Talijansko poduzeće *Centroprodukt* dobilo je nacionalnu nagradu za izvoz na nova tržišta, posebice na ono jugoslavensko. Ništa neobično, osim činjenice kako su vlasnici ovoga poduzeća — reeksporteri iz Beograda.

1778 **ANONIM.** *»Odgovor« Milutina Baltića.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Komentar i opširan prikaz Plenuma Republičkoga vijeća Saveza sindikata Hrvatske na kojemu je Milutin Baltić odgovorio na pitanja *Hrvatskoga tjednika* (v. 1713), odredivši se negativno, u svom poznatom frazerskom stilu, prema stavovima i zaključcima *sjednice CK SKH i politike hrvatskog rukovodstva uopće*, te priredivši nedemokratski i u političkom smislu unitaristički utemeljen i izrežiran obračun s Jurom Sarićem, članom Predsjedništva Saveza sindikata Hrvatske i hrvatskim zastupnikom u vijeću naroda Savezne skupštine. Baltić se kao i obično bavio posljedicama kriznog stanja u Hrvatskoj (tekućom ekonomskom politikom, nelikvidnošću, sanacijom gubitaša, raspoređivanjem dohotka), a ne uzrocima takva stanja (sistemskim pitanjima, uvjetima privređivanja, položajem radnika i sl.). Političko uklanjanje Jure Sarića, kritičara Baltićeva rada i zastupnika politike u skladu sa 22. sjednicom CK SKH, autor ocjenjuje kao *demonstraciju snage pritajenog unitarizma i kao njegov demonstrativan otpor preporodnom, samoupravnom i nacionalnom razvitku Hrvatske, u kojoj je isto zbiljski omogućeno i svim drugim*

narodima i narodnostima u bratskom zajedništvu s hrvatskim narodom.

1779 **ANONIM.** *Osnovnoj organizaciji SK »Ghetaldusa«.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Da li će se ispitati političko ponašanje Katice Pintar, članice SK *Ghetaldusa* i članice CK SKH, koja se protivila isključenju Miloša Žanka iz SK i koja nije dala glas komisijskoj istrazi protiv Rade Bulata?

1780 **ANONIM.** *Peri Gotovcu, predsjedniku »Estrade«, Zagreb.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Tko je izdao zahtjev da Vice Vukov ne nastupi na koncertu u Čakovcu i što će udruženje kojemu je Vukov član poduzeti u smislu zaštite njegovih prava?

1781 **ANONIM.** *Ploča u »pacu«.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Bilješka o sprečavanjima pokušajâ Ogranka Matice hrvatske u Valpovu oko ponovnoga postavljanja spomen–ploče na zgradu bivše *solane* a sada kina, u spomen tisućgodišnjice hrvatskoga kraljevstva.

1782 **ANONIM.** *»Savetovanje« u Splitu!* — Str. [24]. — (Karte na stol)
Pismo s programom na srpskome jeziku što ga je svojim članovima poslao Savez društva pravnika u privredi Jugoslavije sa sjedištem u Zagrebu.

1783 **ANONIM.** *Staroslavenskom institutu »Svetozar Ritig«.* — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto su u knjizi *Istorija srpske ćirilice* Petra Đorđića među spomenike srpske ćirilice uvršteni i spomenici hrvatske baštine, poput Poljičkog statuta?

1784 **ANONIM.** *Štrajk na Hrvatskom sveučilištu.* — Str. 3. — (Komentari)
Komentar i prikaz ralogâ zbog kojih su hrvatski sveučilištarci stupili u opći štrajk, kao oblik *konkretne akcije unutar poznatih i priznatih normi mirnog prosvjedovanja na sveučilištima diljem svijeta.* Razlozi su štrajka odugovlačenje s promjenama u deviznom sustavu organiziranom na principu deviznoga centralizma, a štrajk ujedno označava i podršku *osnovnim strategijskim odrednicama politike CK SKH* i zaključcima 22. sjednice CK SKH. Štrajk je doživio i službenu političku osudu kao *metoda pritiska*, premda nitko nije doveo u pitanje sadržaj studentskih zahtjeva. — Sadrži i: Zbor studenata Hrvatskog sveučilišta. Radno predsjedništvo (1971; Zagreb): *Zaključci Zbora studenata.* — Ilustrirano fotografijom predlagača štrajka Gorana Dodiga i predsjednika Saveza studenata Zagreba Dražena Budiše.

1785 **ANONIM.** *Ustrajni insinuatori.* — Str. [24]. — (Karte na stol)
SK Rafinerije nafte u Sisku zaključio je: *prebrojavanja* nije bilo! No, što je s onima koji insinuacije o *prebrojavanju* stalno podmeću (Dušan Dragosavac, Milutin Baltić).

1786 **ANONIM.** *Zajedništvo na samosvojnosti slobode.* — Str. [1], 8. — (Politika i društvo)
Uvodnik u povodu 29. studenoga, Dana Republike: o vanjskopolitičkoj, unutrašnjopolitičkoj i moralnoj komponenti revolucije i značenja 29. studenoga. Zaključak: politička i socijalna revolucija nije moguća bez nacionalne revolucije, tj. ostvarenja državnosti svakog pojedinog naroda unutar Jugoslavije.

1787 **BABIĆ, Ivan.** *Politika i geometrija.* — Str. 8. — (Politika i društvo)
Nastavak feljtona o politici (v. i 1240, 1297, 1353, 1411, 1466): o tzv. *piramidi moći.*

1788 **B[ERKOVIĆ], Z[vonimir].** *Allegro ma dolce: koncert »Zagrebačkog klavirskog trija«, Hrvatski glazbeni zavod, 16. XI. 1971.* — Str. 19. — (Kritika)
Prikaz uspjeloga koncerta mladog i darovitog trija u sastavu Ljerka Pleslić–Bjelinski, Maja Dešpalj, Ana Primorac. — Ilustrirano zajedničkom fotografijom glazbenica.

1789 **BERNARDIĆ, Ivan.** *Marku Markoviću.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Pismo bivšega zatočenika ustaškog logora u Lepoglavi u povodu pisma Marka Markovića (v. 1632). Čitatelj ogorčeno prosvjeduje protiv zlonamjerne propagande *da su svi Hrvati krivi za ustaške zločine.*

1790 **BIČANIĆ, Nikola.** *Prvi je progovorio hrvatski: u povodu 110. obljetnice smrti Matije Smodeka — hrvatskog prosvjetara.* — Str. 22. — (Ljetopis. Obljetnica)
Biografska bilješka.

1791 **BUŠIĆ, Bruno.** *Vanjske i unutrašnje migracije hrvatskog naroda.* — Str. 10–11. — (Hrvati izvan domovine)
Novinarsko istraživanje o uzrocima prekomjernog iseljavanja hrvatskog stanovništva, te smanjenja nataliteta i prirodnoga prirasta hrvatskog pučanstva. Loša demografska slika Hrvatske posljedica je ratnih gubitaka i prekomjernih migracija, i to ne onih izazvanih prirodnom pokretljivošću stanovništva, već lošim društveno–političkim i materijalno–gospodarskim stanjem u Hrvatskoj. — Ilustrirano reprodukcijom slike Maksimilijana Vanke *Hrvatska smrt u Pennsylvaniji.*

1792 **CAR, Duško.** *Kriza je živo(s)t kazališta.* — Str. 12–13. — (Kazalište)

Članak o kazališnim krizama, posebice o onoj aktualnoj, zagrebačkoj, dodatno zaoštrenoj nakon zakašnjelih iskrenosti Božidara Violića (v. 1703, 1772). Prema autoru, *dvadeset godina srće hrvatsko glumište u propast i nema tog Aladina koji bi odjednom prosvjetlio, bespuće riječju ili činom. Ali to ne znači da ne treba pokušati.* — Ilustrirano fotografijom Pere Kvrgića iz predstave *Samoubojice.*

1793 **CAR, Duško.** *Izložba knjižarskih uzoraka: podlistak s predumišljajem (10).* — Str. 17. — (Književnost)

Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti (v. i 1181, 1246, 1303, 1415, 1473, 1535, 1615, 1670, 1736): impresije o susretu s knjigama izloženima na sajmu knjiga. — Ilustrirano.

1794 **DONAT, Branimir.** *Tema ogledala: uz jedan motiv fantastične književnosti.* — Str. 15. — (Književnost)

Književno–povijesni članak o ulozi i značenju teme ogledala u fantastičnoj književnosti, posebice hrvatskoj.

1795 **E[RPAČIĆ], J[ozo].** *Našice: dvije proslave.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)

Vijest o govorima Ljudevita Jonkea i Ante Vukasovića na proslavi Pedagoško–književnoga zbora, i govoru Zvonimira Kulundžića na otkrivanju spomen–ploče Stjepanu Radića u Feričancima.

1796 **GLOSATOR.** *Allende i Castro: srodnost i razlike.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Komentar političko–gospodarskog okružja Kube i Čilea, u kojemu protiče turneja Fidela Castra Čileom i njegovi susreti s čileanskim predsjednikom Salvadorom Allendeom.

1797 **GLOSATOR.** *Hitler kao arapska tema.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Komentar pokušaja ponovnog uspostavljanja diplomatskih odnosa Egipta i SR Njemačke prekinutih još od vremena kad je Njemačka priznala Izrael. Na takve pokušaje reagirao je izraelski tisak, objavljujući navodno pismo egipatskog predsjednika Anvara el Sadata iz 1953. u kojemu Sadat hvali — Hitlera!

1798 **GLOSATOR.** *Glosa o tiskarskim pogreškama.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

O pogreškama koje *opasno* mijenjaju smisao teksta.

1799 **GLOSATOR.** *Gastarbajteri i štrajk.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)

Osvrt na štrajk metalaca u SR Njemačkoj *nakon osam godina klasnog mira*. U štrajku učestvuju i brojni hrvatski gastarbajteri koji time pokazuju kako znaju stati u obranu svojih radničkih prava.

1800 **GRGIĆ, Marijan.** *Kulturna ostavština Nina*. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

Demanti tvrdnji iz članka *Ninjani ne žele izgubiti svoju kulturnu ostavštinu* (v. 1695) u kojima su za *krađu* relikvijara optuženi Vjekoslav Maštrović i Marijan Grgić. Autor tvrdi da su te informacije skupljene po metodi *rekla–kazala*, jer je jasno rečeno i u raspravi u JAZU i u novinama kako se zapravo radi o kopijama tih umjetnina.

1801 **GRGIĆ, Zlatko.** *Francek i Muc*. — Str. 23. — (Humor)

U potpisu: crta i piše. — Strip.

1802 **HITREC, Hrvoje.** *Prozna uzbuđenja: pisma*. — Str. 23. — (Humor)

1803 **IVIČEVIĆ, Jozo.** *Dijalog ili cenzura u Crkvi?* — Str. 9. — (Društvo)

Kritički prikaz knjižice *Proigrana šansa* sarajevskoga kanonika Čedomila Čekade koji u svome *djelcu* traži, zapravo, zabranu objavljivanja *Glasa koncila* pod okriljem Crkve ili da i dalje izlazi, ali bez dodira s Crkvom, a to znači na svoju *moralnu i materijalnu* odgovornost.

1804 **JELIĆ, Ivica...** [et al.]. *Centralnom odboru Sindikata radnika saobraćaja i veza Jugoslavije*. — Str. [24]. — (Karte na stol. Pitanja)

U potpisu zastupljeni i ostali članovi Sindikalne organizacije poduzeća *Jugotanker–Turisthotel* Zadar: Stanko Tudorović, Anđelo Lordanić, Petar Sviličić, Jure Bilaver, Marko Vitlov, Mira Kolić, Desa Ortiks, Marijana Zorić, Josip Magaš, Julija Pavlaković, Maksim Mirković, Ante Vidolin, Šime Švorinić, Šime Luštica. — Prosvjed protiv službene dokumentacije i glasila Odbora *Informacije* koji su tiskani na srpskome jeziku, i zahtjev za tiskanjem verzije glasila na hrvatskome jeziku.

1805 **JURIŠIĆ, Baldo I.** »*Bojazni jematve*«. — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Trpanj. — Pismo čitatelja vinogradara o teškom položaju seljaka proizvođača grožđa, izazvanoga lošim odnosom vinara i vinarija, odnosno otkupljivača grožđa, koji u seljacima gledaju samo *bazu sirovine za eksploataciju*. Primjerice, kada seljak proda grožđe vinarima po njihovoj otkupnoj cijeni, izlazi da mora proizvesti 2, 5 kg grožđa da bi kupio 1 kg kruha!

1806 **KAJAN, Ibn.** *Hifzi Bjelevcu u pohode: uz 85. obljetnicu zaboravljenog i zanemarenog hrvatskog književnika A. Hifzi Bjelevca, pisca muslimanske sredine.* — Str. 22. — (Ljetopis. Susreti)
Biobibliografska bilješka o piscu i kraći razgovor s njim.

1807 **KANIŽAJ, Pajo.** *Međukongresni zapisi (5).* — Str. 23. — (Humor)

1808 **KROG, Franjo.** *Valja uvažavati.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Pregrada. Pohvale redakciji lista i važnim prilozima za rješavanje i provođenje Ustavnih amandmana, te kritika mjesnih upravnih organa u Pregradi zbog nedovoljnog angažmana i nikakve potpore javnim zborovima građana.

1809 **KROG, Franjo.** *Pregrada: uskoro ogranak.* — Str. 22. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj o pripremama za osnivanje Ogranka Matice hrvatske u Pregradi.

1810 **KUNČEVIĆ, Ivica...** [et al.]. *Halo!* — Str. 16. — (Književnost)
Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Ivica Kunčević postavlja Vojnovićevu dramu *Ekvinocio*; Marija Barbarić–Fanuko piše prozu za djecu i odrasle; Branko Ivanda upravo spava ali se nedavno vratio iz bunkera beogradske Kinoteke gdje je odgledao 12 sati projekcije starih NDH–filmskih žurnala i slikopisa; Antoaneta Pasinović priprema posthumnu izložbu Vladimira Turine; Juraj Lončarić [i. e. Lončarević] priprema prvu poslijeratnu monografiju o Hrvatima u Srijemu koja bi trebala izaći u izdanju Matice hrvatske tijekom 1972; Branko Hećimović priprema *Antologiju hrvatske drame od Vojnovića do naših dana*, te *Antologiju hrvatske komedije*; Kosta Angeli–Radovani sređuje stare police.

1811 **KUNTIĆ, Ljerka.** *Misao i smisao Rakovice: Eugen Kvaternik u borbi za slobodnu Hrvatsku (6).* — Str. 21. — (Obljetnica)
Podnasl.: *1871–1971: o stotoj obljetnici Rakovičke bune.* — Nastavak povijesnoga feljtona o Eugenu Kvaterniku (v. 1490; v. i 1546, 1630, 1684, 1749). — Ilustrirano preslikama naslovnih stranica pravaških glasila: *Hervatska* i *Hervat.*

1812 **LATIFIĆ, Ibrahim.** *Glavnom uredniku novina za kulturna pitanja »Hrvatski tjednik«.* — Str. 9. — (Društvo)
U potpisu: generalni direktor Saveznog zavoda za statistiku. — Demanti tvrdnji iznesenih u članku *Ako laže koza, ne laže rog* (v. 1653).

1813 **M[ARINKOVIĆ], F[ranjo].** *Zagreb: nagrade »Školske knjige«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)

Vijest o dodjeli Nagrade *Davorin Trstenjak* Hrvatskom pedagoško–književnom zboru i prof. Stjepanu Škreblinu; vijest o dodjeli Nagrade *Ivana Brlić–Mažuranić* Paji Kanižaju za knjigu pjesama *Bila jednom jedna plava*.

1814 **MAĐER, Miroslav Slavko.** *Bohemska šansona; Povratak klijeti*. — Str. 15. — (Književnost)
Pjesme. — Ilustrirano.

1815 **MARINKOVIĆ, Franjo.** *Humor naš svagdašnji: IV. festival humora »Kerempuh 71«, Zagreb 17, 18. i 20. XI. 1971. u kazalištu »Komedija«*. — Str. 19. — (Kritika)
Kritika loše organiziranog, ali za publiku uspjeloga festivala. — Ilustrirano.

1816 **MARKOVIĆ, Adalbert.** *Napokon: hrvatski skladatelji postigli financijsku samostalnost*. — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Razgovarao Z[latko] M[arkus]. — Razgovor s tajnikom Društva hrvatskih skladatelja o sporazumu sa Savezom kompozitora Jugoslavije o umjetničkim pravima i decentralizaciji sredstava koja glazbenici ostvaruju izvedbama. — Ilustrirano fotoportretom Adalberta Markovića.

1817 **MARKUS, Zlatko.** *»Deobe« u »zamućenoj svakidašnjici«: zbližavanje nije ujednačavanje: Dobrica Ćosić: »Moć i strepnje«, izdanje »Narodni univerzitet braća Stamenković«, Beograd 1971*. — Str. 14. — (Trenutak kulture)
Kritički prikaz knjige o *opštim preokupacijama* što su *opsedale* Ćosićeve *savremenike*. Ćosića najviše smeta deziluzijacija *jugoslovenskog ideala* u čemu sudjeluju nacionalistički zahtjevi Hrvata za slobodom jezika i općenito svi nacionalizmi: *Ćosićeva knjiga zaista nije dohvatila bitne probleme međunarodnih odnosa u jugoslavenskoj zajednici. Ona se nije dovinula do tolerancije, koja ne samo dopušta, nego i pomaže slobodu drugog naroda. On kaže: »nikakva iskušenja ne treba da nam pomute težnju za zbližavanjem...« Zbližavanje nije ujednačavanje! To u dodirima političkim i kulturnim ne bi trebalo nikada smetnuti s uma.*

1818 **MARKUS, Zlatko.** *Bolesno tkivo vlasti: Andrej Hieng: »Osvajač«; izvedba u Dramskom kazalištu Gavella; režija Dino Radojević; igraju Vanja Drach, Boris Miholjević, Nada Subotić, Inge Apelt* [i. e. Appelt]. — Str. 18. — (Kritika)
Kritički prikaz koncepcijski loše izvedene predstave. — Ilustrirano.

1819 **RABADAN, Vojmil.** *Zagreb: »Zlatarevo zlato« kao bankovni dar*. — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)

Osvrt na neobično izdanje u hrvatskom nakladništvu — Šenoin je roman izdala Kreditna banka u Zagrebu!

1820 **RECHNER, Stjepan.** *Bolji dani za obitelj Sekić.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Đakovo. — Čitateljev popis ljudi koji su se odazvali na apel *Večernjeg lista* i pomogli obitelji Sekić (v. i 981).

1821 **RUS, Zdenko.** *Vizibilizam kao metoda i praksa: Jadranka Damjanov: »Likovna umjetnost«; Školska knjiga, Zagreb 1971.* — Str. 19. — (Kritika)
Kritički prikaz udžbenika koji je *u granicama onoga što je određeno nastavnim planom i programom (...) najbolje što do ovog trenutka imamo.*

1822 **SABOL, Željko.** *Pjesnik lake ruke: Janez Menart: »Celuloidini pajac«; izdanje Centra za kulturnu djelatnost omladine, Zagreb 1971. Prijevod Zvonimir Golob.* — Str. 18. — (Kritika)
Pohvalni kritički prikaz knjige. — Ilustrirano.

1823 **SAVEZ studenata Hrvatske...** [et al.]. *Zbivanja na Sveučilištu — dokumenti.* — Str. 6. — ([Dokumenti])
U dvije podrubrike: *Studenti* i *Radnici*, donose se dokumenti i izvješća sa Sveučilišta i iz hrvatskih radnih poduzeća u povodu općega štrajka studenata, što predstavlja svojevrsnu kroniku događaja vezanih za ovaj štrajk (23–24. studenoga 1971). — Sadržaj: [1]. Anonim: *Izvješće s Plenuma SSH.* [2]. [Dekani zagrebačkih fakulteta; Kolegij Hrvatskog sveučilišta]: *Dekani:* [*zaključci i stavovi dekana i Kolegija sa sjednice od 23. studenoga 1971*]. [3]. Anonim (Studenti zagrebačkih fakulteta): *Proglas.* [4]. Savez studenata Zagreba. Koordinacioni odbor: *Dnevno glasilo:* [*br. 1, Zagreb, 24. XI. 71*]. [5]. Savez studenata Pravnog fakulteta Split. Izvršni odbor: *Pravni fakultet — Split:* [*podrška SSH–u i njegovu predsjedniku Anti Paradžiku*]. [6]. Anonim (grupa hrvatskih studenata): *Podrška iz Maribora.* [7]. Anonim: *»Rade Končar«:* [*izvještaj sa zbora radnika*]. [8]. Anonim: *»Nikola Tesla«:* [*izvještaj sa zbora radnika*]. [9]. Slavko Lukić: *Tvornica stočne hrane — Vinkovci:* [*podrška Štrajkačkom odboru SSZ u ime Sindikata tvornice*]. [10]. Anonim: *»Čistoća«:* [*dio zaključaka Sindikalne podružnice komunalnog poduzeća »Čistoća« od 23. 11. 1971*].

1824 **SELEM, Petar.** *Festival na jezeru: zapisi iz Italije.* — Str. 20. — (Život umjetnosti)
Putni zapis o *Glazbenom tjednu Strese, prvorazrednom festivalu klasične glazbe* što se održava na jezeru Lago Maggiore, najvećem jezeru sjeverne Italije. Na festivalu, u njegovu desetogodišnjemu postojanju, još se nije pojavio niti jedan hrvatski glazbenik ili orke-

star. — Ilustrirano fotografijom sa izložbe Stradivarijevih instrumenata.

1825 **SOLŽENJICIN, Aleksandar I.** *Autobiografija.* — Str. 17. — (Književnost)
S ruskog [prevela]: Vesna Zidić. — Ilustrirano, autorova fotografija.

1826 **STIPANČIĆ, Zlatko.** *Zamišljene misli.* — Str. 23. — (Humor)
Aforizmi.

1827 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Izrabljivanja i ucjene ne prestaju: nakon objavljivanja »Zelene knjige«.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Podnasl.: *Bilo bi izvanredno važno da Izvršno vijeće i Sabor SR Hrvatske najhitnije pozovu neposredno zaduženi Republički sekretarijat za financije i zastupnike Antu Miloševića, Veljka Beticu, Aliju Antunovića, Smiljana Reljića i Antu Sorića da podnesu izvještaj o tome kako se provode zaključci saborskih odbora u vezi sa »Zelenom knjigom«.* — Kritički komentar odnosa tiska prema »*Analizi uvjeta kreditiranja ugostiteljsko–turističkih organizacija na primorskom području SR Hrvatske*«, poznatijoj pod nazivom *Zelena knjiga*, a koju je izradila Služba društvenog knjigovodstva — Centrala za SR Hrvatsku i objavio *Hrvatski tjednik* (v. 1284, 1389, 1437, 1501, 1573, 1642, 1699, 1766), u tijeku i nakon njena objavljivanja. *Analiza* je pokazala da su *reeksporteri i druge monopolističke financijske institucije kod nas, zahvaljujući isključivo posjedovanju novca, u izrabljivanju radničke klase krenuli i dalje nego što im je to moguće u pravim kapitalističkim zemljama. Ne samo da su zahvatili cjelokupnu čistu zaradu svojih dužnika, već su svoj plijen proširili čak i na radničke zarade, osiguravši sebi na račun niskih radničkih osobnih dohodaka svoj dio zarade i onda kad su njihovi poslovni partneri — turističke organizacije poslovale s gubitkom.* Kao najaktivniji i najprisutniji reeksporteri u Hrvatskoj pokazali su se beogradski *Genex*, odnosno *Generalexport* kako glasi puni naziv ovoga poduzeća, zatim beogradski *Progres, Centrotekstil i Centropromet*, a kao najveći financijski monopolist — *Poljobanka*, bivša savezna banka iz Beograda.

1828 **ŠOŠIĆ, Hrvoje.** *Pripomene Hrvoja Šošića.* — Str. 9. — (Društvo)
Pobijanje demantija Ibrahima Latifića na članak *Ako laže koza, ne laže rog* (v. 1653).

1829 **V[AUPOTIĆ], M[iroslav].** *Opatija: Kumičić ponovno otkriven.* — Str. 22. — (Ljetopis. Osvrti)
Opširan izvještaj sa *Kolokvija o Eugenu Kumičiću* koji je pod pokroviteljstvom Dragutina Tadijanovića održan u sklopu Dana Čakavskog sabora u Opatiji 29. i 30. XI. 1971. Referate su održali: Ivo Frangeš, Mira Sertić, Dubravko Jelčić, Mirjana Gross, Mirjana Strčić, Miroslav Vaupotić.

1830 **VRATOVIĆ, Vladimir.** *Nacionalno i internacionalno u književnosti hrvatskog latinizma.* — Str. 16. — (Književnost)

Podnasl.: *Književnost hrvatskog izraza dijeli s latinizmom značajan dio univerzalnih motiva, kao što i latinizam s književnošću hrvatskog izraza dijeli značajan dio narodnosnih tema.* — Književnost hrvatskog latinizma određena je usporednim postojanjem i preplitanjem nacionalnog (u pogledu tematskih područja) i internacionalnog (u pogledu rimske književnosti kao izvorišta u jeziku i stilu, te općenito suvremenog europskog latinizma kao temelja idejnom i estetskom univerzalizmu što je potekao iz antike). Kako je vrijednost i značaj ove književnosti neprijeporan, autor kao obvezu smatra osnivanje katedre, instituta i časopisa za proučavanje hrvatskoga latinizma.

1831 **VUČIĆEVIĆ, Stojan.** *Novo ime: Mile Pešorda*: *»Život vječni«, Svjetlost, Sarajevo 1971.* — Str. 18. — (Kritika)

Pohvalni kritički prikaz pjesničkog prvenca.

1832 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Iluminacija na selu.* — Str. 23. — (Humor. Zagrebulje)

Nastavak kolumne o Zagrebu: o blagdanskoj *raskoši.*

Hrvatski tjednik, *godina I, broj 33* *Zagreb, 3. prosinca 1971.*

1833 **ANONIM.** *Akademicima JAZU.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Kako to da je na skupu o ustavnim amandmanima u JAZU, na kojemu je govorio i Vladimir Bakarić, prisustvovalo svega tridesetak od ukupno 140 akademika?

1834 **ANONIM.** *Direktoru poduzeća »Slatinka«, Podravska Slatina.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto se službena priopćenja poduzeća pišu na srpskome jeziku?

1835 **ANONIM.** *Drugu Momčilu Kozlini, direktoru Gimnazije »Antun Barac« u Crikvenici.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Zašto je poveden postupak protiv učenika koji su na zidu igrališta nacrtali hrvatski grb i uz njega napisali *Savka*, *Tripalo*, *Pirker*?

1836 **ANONIM.** *»Ekspanzija« naše trgovačke mornarice.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Vijest o statističkim podacima koji pokazuju nazadovanje trgovačke pomorske flote Jugoslavije u odnosu na svjetsku pomorsku trgovačku flotu.

1837 **ANONIM.** *Janku Smoleu, saveznom sekretaru za financije.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)

Zahtjev: neka se objasne i izlože rješenja za neke gospodarske probleme.

1838 **ANONIM.** *Karin — podignuta optužnica.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)

Vijest o postupku podizanja optužnica protiv policajaca i građana batinaša u *slučaju Karin* (v. 1082, 1113, 1171, 1184, 1211, 1216, 1219, 1228, 1245, 1263, 1322, 1355, 1625).

1839 **ANONIM.** *Kretanje zaposlenih u posljednjih 10 godina.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Grafičko–statistički prikaz.

1840 **ANONIM.** *Mirjana Krstinić i avioni.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)

Osvrt na izjavu Mirjane Krstinić, članice SIV–a, o izuzetno povoljnim uvjetima pod kojima su beogradski zračni prijevoznici *Inex–Adrie* i JAT–a nabavili nove zrakoplove. Tko je kriv što SR Hrvatska i njeno poduzeće *Pan–Adria* nisu sudjelovali u nabavi ovih zrakoplova, čime je propuštena još jedna prilika za mnogo puta proklamirano osnivanje hrvatske zračne flote?

1841 **ANONIM.** *Mostovi Vojvodina — Slavonija.* — Str. 7. — (Gospodarstvo)
Osvrt na neprekidna odustajanja od gradnje dunavskih mostova kod Erduta i Bogojeva.

1842 **ANONIM.** *Oživjela orjuna.* — Str. 24. — (Karte na stol)
Osvrt na napad *orjunaške gerile* u Novoj Gradiški koja je bacala kamenje na automobile Franje Tuđmana i predsjednika tamošnjeg Ogranka Matice hrvatske Stjepana Perka (v. 1885).

1843 **ANONIM.** *Promašena zabrinutost.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Komentar sve brojnijih *negativnih ocjena o političkoj situaciji u Hrvatskoj* iz Slovenije.

1844 **ANONIM.** *Protiv unitarističke koncepcije: Ustav nade ili Ustav strepnje?: hrvatski Ustav (X).* — Str. 3. — (Prijedlozi)
Deseti dio komentara i priloga *Hrvatskoga tjednika* raspravi o povijesno–pravnim aspektima ustavnih promjena i hrvatskog Ustava (v. i 1116, 1175, 1239, 1289, 1346, 1403, 1463, 1528, 1665): o polemici što ju je izazvao ovaj prilog: *Ustavna rasprava bila je zbiljska prigoda da se pokaže sva teoretska ili, bolje, ideološka nesređenost, pa i zbrka što vlada u glavama, a iz kojih pouzdano izbija samo jedno: voluntarizam i pragmatizam* (...) Primjeri: Čedo Grbić i Dušan Dragosavac.

1845 **ANONIM.** *Slijed događaja na Hrvatskom sveučilištu.* — Str. 10–11. — (Politika i društvo)
Kronologija događaja od 22. studenoga do 1. prosinca 1971. — Sadrži i: [1]. Savez studenata Zagreba. Predsjedništvo: *Priopćenje Predsjedništva SSZ i predstavnika fakultetskih odbora SS zagrebačkih fakulteta.* [2]. Savez studenata Pravnog fakulteta (Zagreb). Izvršni odbor: *Studenti Pravnog fakulteta Hrvatskog sveučilišta:* [*obavijest o stupanju u štrajk*]. [3]. Dražen Budiša; Ante Paradžik (za predsjedništvo SSZ i SSH): *Obavijest studentima u povodu saopćenja Sveučilišnog komiteta od 27. studenog.* [4]. Savez studenata Zagreba. Predsjedništvo: *Brzojavi: Predsjedniku SFRJ Josipu Brozu Titu, Predsjednici CK SKH drugarici Savki Dabčević–Kučar.* [5]. Savez studenata Hrvatske. Predsjedništvo: *Priopćenje Predsjedništva Saveza studenata Hrvatske od 30. studenoga 1971.* — Sadrži još i kratku izjavu režiserâ Branka Ivande i Zorana Tadića o dotad snimljenome mate-

rijalu za film o studentskome štrajku i događajima na Hrvatskome sveučilištu.

1846 **ANONIM.** *Studenti u Rijeci (ipak) su za štrajk.* — Str. 11. — (Politika i društvo)
Izvještaj s kronologijom zbivanja na riječkom Sveučilištu u povodu općeg studentskoga štrajka.

1847 **ANONIM.** *Vanji Vranjicanu, generalnom direktoru Zajednice jugoslavenskih željeznica, Beograd.* — Str. 24. — (Karte na stol. Pitanja)
Zašto se ŽTP–u Zagreb ne plaćaju usluge?

1848 **ANONIM.** *Vinkovci: Josipu Runjaninu u čast.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o odluci preimenovanja Muzičke škole Vinkovci u Muzičku školu Josip Runjanin.

1849 **ANONIM.** *Zagreb: Zavičajni klub »Gacka«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Izvještaj s osnivačkog Sabora Zavičajnoga kluba *Gacka.*

1850 **A.** *Valpovo: književnici u klubu omladine.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Susreti)
Osvrt na dvodnevne književne susrete Marije Barbarić–Fanuko i Pere Budaka s Valpovčanima i Beliščanima. Organizatori: Ogranak Matice hrvatske i Klub omladine u Valpovu.

1851 **ALAPIĆ, Milivoj.** *Trebarjevo: obnova doma Radićevih.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o akciji skupljanja dobrovoljnih priloga za obnovu rodne kuće braće Radić u Trebarjevu.

1852 **ARAČIĆ, Dinko.** *Makarska.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: student, Makarska. — Čitatelj upozorava na ploču na zgradi SDK u Makarskoj na kojoj piše *Menjačnica*, a kojom se *širi* bratstvo i jedinstvo, kako je čitatelju rekla službenica koja radi u zgradi.

1853 **–bb–.** *Tko skriva kozje uši?* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Osvrt na burnu polemiku o jezičnoj situaciji u Bosni i Hercegovini, izazvanu tematskim dvobrojem časopisa *Život* (v. 1669).

1854 **BIČANIĆ, Nikola.** *Gospić: spomenik dr. Anti Starčeviću.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o odluci Ogranka Matice hrvatske u Gospiću oko akcije prikupljanja sredstava za podizanje spomenika Anti Starčeviću i postavljanja spomen–ploče Jagodi Truhelki.

1855 **BIČANIĆ, Nikola.** *Gospić: znanstveni skup o Lici.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Izvještaj sa simpozija pod nazivom *Lika u NOB–i i socijalističkoj izgradnji.*

1856 **BUČAN, Daniel.** *Historia magistra vitae est: u povodu 2500. obljetnice Perzijskog carstva.* — Str. 12–13.
Povijesno–filozofski članak o glavnim odrednicama perzijske povijesti i razvoja perzijske kulture, te simbolizmu perzijske misli. — Ilustrirano fotografijom detalja jedne perzijske minijature; fotografijom Bas–reljefa iz Perzepolisa; fotografijom perzijske keramike iz Suze.

1857 **CAR, Duško.** *Pretpraznička neraspoloženja: podlistak s predumišljajem (11).* — Str. 18. — (Trenutak kulture)
Nastavak feljtona o hrvatskoj književnosti (v. i 1181, 1246, 1303, 1415, 1473, 1535, 1615, 1670, 1736, 1793): o televizijskom programu. Premda i u svom podnaslovu nose oznaku feljtona, autorovi su članci, po svojim glavnim osobitostima, kolumnističke naravi.

1858 **ČIČIN, I[vica].** *Koprivnica: serija izložbi.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o otvorenim likovnim izložbama.

1859 **–db–.** *Znanstveni unitarizam.* — Str. 5. — (Tjedan u zemlji)
Komentar *Koncerta za sociologiju protiv nacionalizma* — javnog razgovora beogradske publike s tzv. *borcima protiv nacionalizma*: Stipom Šuvarom, Brankom Horvatom, Veljkom Rusom, Ljubom Tadićem i Radomirom Lukićem.

1860 **DONAT, Branimir.** *Treba li razgraditi Gradišće?* — Str. 8. — (Hrvati izvan domovine)
Članak o političko–pravnom, gospodarskom i kulturnom položaju Gradišćanskih Hrvata koji se sve češće iseljuju iz svojih domova: austrijska politika puštanja na miru Gradišćanskih Hrvata dugoročno ima za cilj njihovo postupno nestajanje. Gradišćanski Hrvati su osim toga nehomogeni, nesnalažljivi u političkoj borbi i napušteni od službenih jugoslavenskih predstavnika u Austriji. Vrijeme je da se o njihovoj sudbini počne *politički zrelo* razmišljati i u Hrvatskoj, jer je njihova sudbina dijelom i naša sudbina.

1861 **D. P.; ANONIM.** *Vice zvan i — opozvan.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb; Radnici TIZ–a *Zrinski.* — U povodu najnovije zabrane već ugovorenog nastupa Vice Vukova u Čakovcu (v. i 1780): za čitatelja iz Zagreba opoziv nastupa Vice Vukova je *bacanje klipova našem CK SKH* jer se stvaraju nemir i nesklad u Hrvatskoj dok radnici Tiskarsko–izdavačkog poduzeća *Zrinski*, koje je ugovorilo

nastup Vice Vukova i koje će platiti njegov nastup bez obzira na njegov izostanak, tvrde da je njegov nastup onemogućilo unitarističko općinsko vodstvo kojemu to nije *prvi antinacionalni i antihrvatski ispad.*

1862 **E[RPAČIĆ], J[ozo].** *Virovitica: otvorenje Matičine tribine.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Vijesti)
Vijest o proslavi 100. obljetnice Radićeva rođenja. Govorio Zvonimir Kulundžić.

1863 **ERPAČIĆ, Jozo.** *Našice: znatna djelatnost.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Vijesti)
Izvještaj o osmomjesečnoj djelatnosti Ogranka Matice hrvatske u Našicama.

1864 **ERPAČIĆ, Jozo.** *Podravska Slatina: možda knjižara.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Vijesti)
Vijest o djelatnosti Ogranka Matice hrvatske u Podravskoj Slatini. Najava prijedloga o otvaranju knjižare Nakladnoga zavoda Matice hrvatske.

1865 **GLOSATOR.** *Repriza — čega?* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Komentar bliskoistočne krize: da li je situacija s kraja 1971. samo repriza napetosti uoči rata 1967. ili je na pomolu novi izraelsko–arapski rat? Analiza vojnih potencijala Izraela i arapskih zemalja.

1866 **GLOSATOR.** *Timisoara.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Komentar priopćenja sa susreta Tita i Ceausescua: potvrđeno je načelo suradnje sa svim komunističkim i radničkim partijama na temeljima nezavisnosti i ravnopravne suradnje, nemiješanja u unutrašnje stvari drugih zemalja itd.

1867 **GLOSATOR.** *Kineski u New Yorku.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Osvrt na povijesni, prvi govor na kineskome jeziku jednoga kineskog dužnosnika u Općoj skupštini Ujedinjenih naroda.

1868 **GLOSATOR.** *Prosinački razgovori.* — Str. 4. — (Tjedan u svijetu)
Najava predstojećih susreta najvažnijih tijela Atlantskog i Varšavskog vojnog pakta.

1869 **GOTOVAC, Vlado.** *Trenutak pojedinca.* — Str. [1].
Uvodnik: *Jedna besmislica počinje sve više terorizirati naše zamisli, naše planove i naše pothvate. Ma koliko to bilo nevjerojatno svaki pojedinac može danas svojim izjavama diskreditirati Hrvatsku! I cijeli narod nije sposoban demantirati jednog budalaša, naivčinu ili provokatora! Po toj podjeli odgovornosti mi smo osuđeni na neprestane političke skandale, na ispričavanje zbog njih, na neprestano i*

uzaludno osporavanje njihova značenja za nas i naše prilike. Preko pogrešaka pojedinaca isporučuju se računi cijeloj hrvatskoj javnosti. Ta *dramatizirana uloga pojedinaca u političkom životu Hrvatske pretvara se u zamku što u beskrajnim i besmislenim napetostima iscrpljuje energiju našeg oduševljenja za novo.* (...) *Te diverzije s pojedincem moguće su samo zato što još uvijek nismo navikli na sve pogodbe novoga: na mjerila njegove javnosti i slučaj pojedinca u njima, slučaj koji ne predstavlja i ne obvezuje zajednicu. Ali stara logika baš zato namjerno opterećuje svakoga da bi kompromitirala slobodu: od nekadašnjeg potpunog ignoriranja pojedinca prešla je na uvećanje njegove odgovornosti do satiranja!* (...) *Jer prozivanje hrvatske javnosti zbog pogrešaka pojedinaca nije u svakoj prilici isto. Izbor je točno određen: zastarjeli integralizam traži razloge za suzbijanje, za obustavljanje stvarnog federalizma. I on se zato bavi samo onim slučajevima koje može prikazati kao opasnost za jedinstvo zemlje: kao nacionalizam, šovinizam, separatizam.* (...) *Sve svoje pothvate naši integralisti objašnjavaju krajem nacija: one su za njih revolucijom ispražnjena prošlost. Ali to ne vrijedi za poziv na stvaranje nove, jugoslavenske nacije, jer je ona izjednačena s internacionalizmom!* (...) *Oni su zaprepašteni našom slobodom, jer je mogu zamisliti jedino kao katastrofu. I zato pozivaju na uzbunu. Ali krivnja koju oni vide ne pada na Hrvatsku nego na njih!*

1870 **GOTOVAC, Pero.** *Tko igra igru i kako?* — Str. 24. — (Karte na stol. Odgovori)

Opširan odgovor predsjednika Društva estradnih umjetnika na pitanje *Hrvatskoga tjednika* u povodu još jednog otkazivanja već ugovorenog nastupa Vice Vukova u Čakovcu (v. 1780).

1871 **GRGIĆ, Zlatko.** *Francek i Muc.* — Str. 23. — (Humor)

U potpisu: crta i piše. — Strip.

1872 **HAMM, Josip.** *Mučno je to što se u Hrvatskoj s potvrđivanjem pravopisa toliko odugovlači: razgovor s prof. Josipom Hammom, šefom Slavističke katedre Bečkog sveučilišta.* — Str. 15. — (Jezik)

Razgovor vodio Stanko Dvoržak. — Razgovor o autorovu zanimanju za studij slavistike, odnosu vlasti prema katedri, o Gradišćanskim Hrvatima, Novosadskom dogovoru i aktualnim jezičnim pitanjima u Hrvatskoj.

1873 **IVANAC, Ivica.** *Dapače, domovine branitelj.* — Str. 18. — (Trenutak kulture)

Crtica o hrabrosti ljudi koji brane Domovinu.

1874 **IVB.** *Vukovar: osnivanje Ogranka.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Vijesti)

Vijest o pripremama za osnivanje Ogranka Matice hrvatske u Vukovaru.

1875 **JELČIĆ, Dubravko.** *Razotkriti što je u Hrvatskoj trulo: Kumičić kao pisac društvenih romana.* — Str. 17. — (Književnost)
Urednička napomena: *Uvodni ulomak iz oveće studije.* — O Kumičiću kao piscu društvenih romana i pravašu, njegovim uzorima iz strane i hrvatske književnosti. — Ilustrirano fotoportretom Eugena Kumičića i preslikom njegove vlastoručne pripomene na primjerku romana *Gospođa Sabina*.

1876 **JURIĆ, Ivo.** *Narona ili Neretva?* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Iz Metkovića: šef računovodstva hotela tražio je od radnika da se izjasne jesu li za ponovno postavljanje spomen–ploče na pročelje zgrade hotela u čast tisućgodišnjice hrvatskoga kraljevstva 1925.

1877 **JURIĆ, Ivo.** *Metković: poprsje Stjepana Radića.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Najava otkrivanja poprsja u organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Metkoviću.

1878 **KANIŽAJ, Pajo.** *Međukongresni zapisi* (6). — Str. 23. — (Humor)

1879 **KATIČIĆ, Radoslav.** *Razlozi novom pravopisu.* — Str. 14–15. — (Obljetnica)
Podnasl.: *Usprkos neizbježnim i razumljivim kritikama, koje će u pojedinim slučajevima prelaziti u podmetanja s insinuacijama, ne može biti dvojbe da su začetnici Hrvatskog pravopisa vrlo trijezno ocijenili položaj i da su njegovi pisci u skladu s načelima Pravopisne komisije dali praktično rješenje koje po bitnim svojim svojstvima danas najbolje odgovara. Druga bi načelna rješenja, dakako, bolje zadovoljila neke zahtjeve, ali bi zato prikratila druge, i to toliko da se ne bi mogle izbjeći neželjene posljedice. Načelno rješenje primjenjeno u Hrvatskom pravopisu treba dakle prihvatiti bez rezerve.* — Sadrži uredničku bilješku: *Objavljujemo izvatke iz recenzija što su ih poslije sastanka održanog 1. 10. 1971. u Republičkom sekretarijatu za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu, na kojem se raspravljalo o Hrvatskom pravopisu, izradili prof. dr. Ljudevit Jonke i prof. dr. Radoslav Katičić. One se, dakle, mogu smatrati mjerodavnim prosudbama toga priručnika.* — Predgovor *Hrvatskome pravopisu* i recenzija Ljudevita Jonkea najavljeni su za sljedeći broj. — Ilustrirano fotografijom Radoslava Katičića.

1880 **KURELAC, Ivica.** *Ogulin: ispunjena želja.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Ogranci)

Izvještaj s Osnivačke skupštine Ogranka Matice hrvatske u Ogulinu, održane 14. XI. 1971. Govorili su: Antun Sušanj, Ivica Salopek, Ljudevit Jonke i Vladimir Filipović.

1881 **LIPOVČAN, S[rećko].** *Ukratko, ali ne i »kratki kurs«: Dr. Trpimir Macan: »Povijest hrvatskog naroda«, nakladnik: »Školska knjiga«, Zagreb 1971.* — Str. 20. — (Osvrti)
Pohvalni kritički prikaz knjige koja je više od *uvodne informacije* o ukupnosti povijesnoga tijeka razvoja hrvatskoga naroda, jer *potiče na opsežnije sagledavanje prošlosti* toga naroda. — Ilustrirano preslikom naslovnice knjige.

1882 **LONČAR, Damir.** *Kutina: restauratorski pothvat.* — Str. 21. — (Ljetopis. Iz ogranaka)
Izvještaj o pripremama za restauratorske radove na kutinskoj crkvi Sv. Marije Snježne građene negdje između 1729. i 1765. koja je, uz crkvu u Belcu, jedan od najznačajnijih spomenika hrvatske barokne sakralne arhitekture.

1883 **LUČEV, Emil.** *Primošten.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
Čitatelj se slaže s tvrdnjama Vladimira Žaje (v. 1708), također demantirajući tvrdnje grupe anonimnih građana o navodnim povlasticama što ih on skupa sa Žajom i još nekim ljudima uživa radeći za reeksportere u Primoštenu (v. 1596).

1884 **MARINKOVIĆ, F[ranjo].** *Prinosi povijesti hrvatske književnosti.* — Str. 16. — (Književnost)
Prikaz drugoga sveska časopisa *Croatica: prinosi proučavanju hrvatske književnosti.* Izdavač: Institut za znanost o književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu i Instituta za književnost i teatrologiju JAZU. Uređuju: Ivo Frangeš (gl. i odg. urednik), Davor Kapetanić, Stanko Lasić, Miroslav Šicel, Dragutin Tadijanović.

1885 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Ogranak (Nova Gradiška). *Nova Gradiška: izložba u Domu omladine; Tvorni napad.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Vijesti)
U potpisu: Upravni odbor. — Vijest o otvaranju izložbe *Gradišćanski Hrvati od XVI. stoljeća do danas* i osuda barbarskoga čina nepoznatih napadača koji su bacali kamenje na automobil Franje Tuđmana dok je odlazio prema hotelu poslije predavanja što ga je održao na akademiji u čast 20. obljetnice revolucije (v. 1842).

1886 **MAVAR, Mladen; HORVAT, Zdravko.** *Domaće kiselice.* — Str. 23. — (Humor)
Aforizmi.

1887 **NEMEC, O.** *Balkanizam.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)

U potpisu: Zagreb. — Čitatelj prosvjeduje protiv radijskog oglasa u kojemu se kaže kako je zagrebačka *Na–Ma* prva robna kuća na — Balkanu!

1888 **PAVLETIĆ, Vlatko.** *Pjesnik pred neizrecivim: o »Modroj rijeci« Maka Dizdara.* — Str. 16. — (Književnost)
Urednička napomena: *Odlomak iz veće cjeline rukopisnog djela »Ključ za modernu poeziju«.* — Književno–povijesna analiza pjesme *Modra rijeka* Maka Dizdara koja se *pokazuje kao izvrstan uzorak stvaralačkog iskoriščavanja kolektivno prihvaćene simbolike na planu individualnog obračuna sa sudbinom u simbolički dvosmislenom izrazu neizrecivog.*

1889 **PETROVIĆ, Boško...** [et al.]. *Halo!* — Str. 18. — (Trenutak kulture)
Redovita anketa na temu *što rade poznati*: Boško Petrović svira; Mate Tijardović–Dalmata izlaže skulpture i drvene reljefe; Petar Robinson režira Stoppardovog *Inspektora Dobermana* u Kazalištu *Komedija*; Tomislav Bakarić čita *gomilu knjiga o Franu Supilu*; Giga Gračan *čeka svanuće boljih dana za prevodioce*; Ante Živković neprestanim nastupima sa *Zagrebačkim kvartetom* promovira komornu glazbu; Marijan Arhanić nada se novcu za svoj film *Poslije podne jednog fazana*; Miro Vuco se nije iznenadio konsternacijom zagrebačkog likovnog kruga u povodu njegova izbora za člana Republičkog fonda za kulturnu djelatnost. — Ilustrirano.

1890 **POSAVAC, Zlatko.** *Hrvatska filozofija u sovjetskoj »Filozofskoj enciklopediji«.* — Str. 20. — (Osvrti)
Kritički prikaz prihvatljivih i neprihvatljivih tvrdnji o hrvatskoj filozofiji.

1891 **PRODAN, Ante.** *»Pravda koja to nije«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: direktor poduzeća *Primorje* — Makarska. — Demanti tvrdnji iznesenih u članku *Pravda koja to nije* (v. 1472). — Sadrži i pripomenu uredništva s demantijem demantija.

1892 **REISMÜLLER, Johann Georg.** *»Europa — Archiv« o Jugoslaviji: u zrcalu inozemnog tiska.* — Str. 9. — (Odjeci)
Ulomci iz članka *Jugoslavija u pokretu* (*Europa–Archiv*, 10. listopada 1971) dopisnika i urednika *Frankfurter Algemeine Zeitunga*, koji aktualna zbivanja u Jugoslaviji sagledava objektivno i bez predrasuda.

1893 **RUBIĆ, Tomislav.** *»Teško prodire novo«.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Sindelfingen, SR Njemačka. — Čitatelj opisuje događaj iz Žeževice, svoga rodnoga kraja: devetogodišnji učenik psovao je

učiteljici srpsku majku, pa je učiteljica primorala dijete na odlazak u drugu, udaljeniju školu, a razlog čitavome nesporazumu leži u majčinome protestu što se nastava nije održavala na hrvatskome jeziku.

1894 S. *Borovo: kultura i radnici.* — Str. 21. — (Ljetopis. Vijesti)
Izvještaj s dvodnevnoga savjetovanja o kulturnome životu radnika.

1895 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: biblioteka »Zemlja«.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o pokretanju biblioteke *Zemlja*, davne zamisli osječke Matice hrvatske i budućeg izdavačkog centra u Osijeku.

1896 **S[LAVIČEK], I[vo].** *Osijek: »Mjesec knjige« i književne večeri.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o priredbama u sklopu *Mjeseca knjige.*

1897 **Š[ALIĆ], T[omo].** *Tovarnik: uskoro Ogranak.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Vijesti)
Vijest o pripremama za osnivanje Ogranka Matice hrvatske u Tovarniku.

1898 **VARLANDY, Mirko.** *Dugoročni razvoj prometa Hrvatske i Jugoslavije.* — Str. 6–7. — (Gospodarstvo)
Kritički komentar i analiza dosadašnjih karakteristika prometne politike. Osnovne su karakteristike te politike antipomorska i antijadranska orijentacija, loš razvoj trgovačke flote, ograničeni riječni promet, tehničko–tehnološki zaostatak željeznice, nerazrađeni programi cestovne izgradnje, nedovoljno podržavanje policentrične koncepcije organizacije zračnoga prometa itd. Autor stoga predlaže novu prometnu politiku, s jadranskom pomorskom orijentacijom kao temeljem. Predlaže se i internacionalizacija riječnog prometa na Savi i Dravi, tehničko–tehnološka modernizacija željeznice, razvoj turističke komponente u zračnom prometu i dr.

1899 **VIDOVIĆ, Veseljko.** *Split: prirodoslovna sekcija.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Vijesti)
Vijest o radu sekcije i izdanjima Ogranka Matice hrvatske u Splitu, objavljenim u *Prirodoslovnoj biblioteci.*

1900 **VIOLIĆ, Božidar.** *Prijedlozi za razmišljanje: kriza kazališta: novi se kazališni kolektivizam može roditi samo iz svjesnog udruživanja svjesnih i slobodnih pojedinaca.* — Str. 19. — (Kazalište)
U potpisu: projektant vjetrenjača. — Još jedan autorov članak o krizi hrvatskoga kazališta i mogućnostima za izlazak iz nje (v. i 1703, 1772). — Ilustrirano.

1901 **VOLJEVICA, I[co].** *Grga: sindikalno zelje.* — Str. 23. — (Humor)
Karikatura. — Iz: *Večernji list*, 26. studeni 1971.

1902 **V[RKIĆ], J[ozo].** *Zagreb: Društvo vojvođanskih Hrvata.* — Str. 22. — (Ljetopis. Vijesti)
Vijest o pripremama za osnivanje Društva.

1903 **VUJEVIĆ, Miroslav.** *Nemirna dolina.* — Str. 2. — (Pisma čitatelja)
U potpisu: Zagreb. — Čitateljevo mišljenje u povodu članka *Nemirna dolina* (v. 1414): nije loš gospodarsko–financijski sustav jedini jad koji muči ljude neretvanske doline.

1904 **VUKOVIĆ, Vladimir.** *Fuliranje po sindikalnoj liniji.* — Str. 23. — (Humor. Zagrebulje)
Nastavak kolumne o Zagrebu: o Baltićevu Sindikatu.

1905 **Z. S.** *Nova Gradiška: o jeziku.* — Str. 21. — (Matica hrvatska. Vijesti)
Vijest o predavanju Stjepana Babića u organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Novoj Gradiški.

Hrvatski tjednik
Zagreb, izvanredni broj

1906 **[GOTOVAC, Vlado].** *Čuvanje nade.* — Str. [1].

Podatak o autorstvu: Jelena Hekman: *Napomena*, u: Vlado Gotovac: *Znakovi za Hrvatsku*, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 1995. — Prema Jeleni Hekman, *ovaj je tekst oproštajni uvodnik napisan za planirani, izvanredni 34. broj »Hrvatskog tjednika«, Zagreb, 10. prosinca 1971, koji nikada nije izašao.* — U povodu ostavke uredništva *Hrvatskoga tjednika* i događaja nakon sjednice u Karađorđevu: *Više ništa ne možemo reći. Svaka naša izjava povećava već postojeći ili započinje novi nesporazum. Pred tom iracionalnom činjenicom mi smo potpuno nemoćni. Povijesni vjetar pomutio je jezike! Iste riječi imaju mnoga i različita značenja, o kojima mi uopće ne odlučujemo. Mi znamo što govorimo, ali ne znamo što će drugi u tome čuti: ne postoji način da svoje riječi učinimo jednoznačnim, da ih jednoznačnosti približimo toliko da spriječimo radikalne nesporazume. (...) Tako su mjeseci i mjeseci zlobe prema nama i krivotvorenje naših stajališta postali napokon uvjerljiviji i djelotvorniji od svih naših izjava, od svih naših dokaza: Naš rad doživio je političku osudu s najvišeg mjesta naše federativne zajednice. A mi se na drugi način ne znamo zauzimati za one programe koje smatramo novošću i napretkom za cijelo naše društvo i za našu domovinu: slobodu i pravdu samoupravnog socijalizma. Zato smo podnijeli ostavku izdavaču našeg lista. Prihvativši tu ostavku, Izvršni odbor Matice hrvatske odlučio je nastaviti izdavanje lista s drugom redakcijom. Napuštajući »Hrvatski tjednik« mi ne napuštamo nadu koja nas je u njemu okupila. Uvjereni smo da je ona zajednička svima koji budućnost naše zemlje i budućnost svijeta zamišljaju kao doba slobode i pravde, jedino doba koje može osigurati smisao čovjekovih snova, čovjekove povijesti: od prvog dodira s materijom do posljednjeg pogleda u svjetlost neba. Jer: niti smrt ušutkava sve mrtve, niti šutnja ukida svaku nadu!*

1907 **MATICA hrvatska (Zagreb).** Izvršni odbor. *Izjava Izvršnog odbora Matice hrvatske u Zagrebu.* — Str. [2].

Izjava u povodu političkih osuda Matičina rada na sjednici u Karađorđevu: Izvršni odbor upozorava na Matičinu tradiciju, Matičinu ulogu i značenje u promicanju hrvatske kulture kroz povijest. Izvršni odbor tvrdi kako je Matica hrvatska oduvijek kao temeljnu domenu

svoje djelatnosti smatrala kulturnu svijest i da nikada nije *sebi postavila kao cilj da formira neki novi politički pokret, premda je jasno da je u svom radu upotpunila i ispunila mnoge praznine i podsjetila na zaboravljene probleme i vrijednosti naše prošlosti i naše današnjice — što je i posve razumljivo s obzirom na broj, te na intelektualno i kulturno značenje svojih članova. Ona, naime, obuhvaća golemi dio hrvatske inteligencije i upravo zato je dragocjen njezin doprinos za izgradnju općih društvenih i političkih preduvjeta kulturnog života i za taj kulturni život sâm, ne samo hrvatskog naroda nego i svih ostalih.* Matici hrvatskoj se stoga ne može pripisati odgovornost i krivnja za nacionalizam, šovinizam i sl. Matica hrvatska je upozoravala na neravnopravnost u političkom i gospodarskom životu, ali nije odgovorna niti kriva za nju, Matica hrvatska nije se bavila niti je imala namjeru baviti se *generalnim problemima političkih zbivanja, ona je vjerovala u racionalno i razborito vođenje društvenog života, ali nije kriva zbog teških prilika na selu, zbog pogrešnih investicija ili zbog bolne i kobne emigracije hrvatskog življa, i ne samo hrvatskog, i zbog njihovog pečalbarskog života u tuđini. I tu leže izvori mnogih nezadovoljstava, pa i nacionalizma, a ne leže u krilu Matice hrvatske.* (...) *Izvršni odbor Matice hrvatske u Zagrebu izražava i dalje svoje povjerenje u SK Hrvatske i njegov Centralni komitet, kao i u cio samoupravni socijalistički pokret u našoj Zajednici, s uvjerenjem da potpuni uvid u sveukupni rad Matice hrvatske, koja djeluje slobodno i otvoreno pred licem naše javnosti, mora dovesti do uočavanja njezine istinske slobodarske socijalističke orijentacije. To je sve što u ovom trenutku Izvršni odbor Matice hrvatske može reći svom narodu i cjelokupnoj javnosti ove zemlje.*

KAZALA

Kazalo nepotpisanih tekstova
(prema rubrikama)

Kazalo korporativnih autora

*Kazalo rubrika**
(stručno–tematski pregled članaka)

1. KARTE NA STOL

2. PISMA ČITATELJA

---

* Masnim su slovima otisnuti nazivi rubrika. Uz rubrike kojih je građa podijeljena u manje stručnih skupina ili je raspoređena prema oblicima i vrstama članaka, radi boljeg pregleda dodani su podaci o najbitnijim ili prevladavajućim temama u člancima objavljenim unutar tih rubrika.

3. LJETOPIS

4. GOSPODARSTVO

5. KOMENTARI

6. ODJECI

7. POLITIKA I DRUŠTVO

8. KNJIŽEVNOST I JEZIK

a) hrvatska književnost

12. KAZALIŠTE

13. GLAZBA

14. PRIJEDLOZI

15. TJEDAN U ZEMLJI

16. TJEDAN U SVIJETU

17. TRENUTAK KULTURE

18. FILOZOFIJA

19. KRITIKA

20. FILM I TELEVIZIJA

a) film

b) televizija

21. POVJESNICA

22. HUMOR

23. NOVE KNJIGE

24. OSVRTI

25. DRUŠTVO

26. KULTURA I DRUŠTVO

27. SPORT

28. SPOMENICI

29. HRVATI IZVAN DOMOVINE

30. DOMOVINA

31. POLEMIKA

32. DOKUMENTI

33. LJETNE IGRE

34. NAŠI LJUDI I KRAJEVI

Tematika: hrvatska kultura, problemi hrvatskih radnika emigranata 188, 232, 241, 419, 904

35. FOLKLOR

Tema: VI. međunarodna smotra folklora u Zagrebu (1971) 872, 975, 1045, 1053

36. KARTOTEKA

Tema: duhovito i slikovito sastavljeni životopisi u obliku policijskoga preslušavanja (informativnog razgovora) 1194, 1265, 1296

37. ŽIVOT UMJETNOSTI

Tema: kulturna i umjetnička zbivanja 1532, 1542, 1556, 1576, 1614–1615, 1824

38. POKRETI

Tema: studentski pokret u Hrvatskoj 519, 522, 1080, 1101

39. ODGOJ I NAOBRAZBA

610, 1003, 1010

40. NAGRADE

285, 290, 540, 571, 679

41. PORTRETI

629, 954

42. DRŽAVNOST

Tema: hrvatski grb 458

43. GRADOVI

Tema: Dubrovnik 670

44. PREKRETNICE

Tema: tunel Učka 202

45. PROMETNICE

1132

46. SOCIJALNA POLITIKA

713

47. SUPROSTAVLJANJA

Tema: povijesna uloga bana Josipa Jelačića 674

48. ZRAKOPLOVSTVO

Tema: zrakoplovna nesreća na Krku 802

49. UVODNICI

Hrvatski tjednik 52, 666, 709, 951, 1372, 1677

Matica hrvatska 361, 407, 1314

Unutarnja politika 171, 227, 584, 901, 997, 1044, 1184, 1422, 1486, 1689

Imensko i predmetno kazalo